

Vilniaus universitetas
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS

POLITIKOS IR MEDIJŲ MAGISTRO PROGRAMA

Gabrielė Viduolytė

**GALIOS CENTRŲ RETORIKA SOCIALINĖJE MEDIJOJE COVID-19
PANDEMIJOS METU**

MAGISTRO DARBAS

Darbo vadovė: Augustė Dementavičienė

Vilnius, 2023

MAGISTRO DARBO PRIEŠLAPIS

Magistro darbo vadovės išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....

.....

(data)

.....

(v., pavardė)

.....

(parašas)

Magistro darbas įteiktas gynimo komisijai:

.....

(data)

.....

(Gynimo komisijos sekretoriaus/ės parašas)

Magistro darbo recenzentas/ė:

.....

(v., pavardė)

Magistro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....

Komisijos pirmininkas/ė:

Komisijos nariai:

BIBLIOGRAFINIO APRAŠO LAPAS

Viduolytė G. Galios centrų retorika socialinėje medijoje COVID-19 pandemijos metu: Politikos ir medijų specialybės, magistro darbas / VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovė A. Dementavičienė. – Vilnius, 2023. – 257 p., 100 916 spaudos ženklų su tarpais, neįskaitant išnašų.

Reikšminiai žodžiai: retorika, pandemija, COVID-19, komunikacija, retorinės sklaidos teorija, galios centrai.

Šiame darbe nagrinėjama trijų galios centrų retorika socialiniame tinkle „Facebook“ COVID-19 pandemijos metu vienerių metų laikotarpyje – nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. Žiniasklaidoje buvo teigiama, pandemijos komunikacija buvo prasta, tačiau norint taip teigti ir daryti išvadas reikia pirmiausia išsiaiškinti kokia ji išties buvo. Analizuojant trijų skirtingų sferų galios centrų (medicininio, politinio, administracinio) retoriką siekiama atskleisti kokios įtikinėjimo rūšys buvo pastebimos su COVID-19 susijusioje komunikacijoje. Darbe pasitelkiama Sandy Edward Green retorinė sklaidos teorija, kuri apibrėžia logos, ethos, pathos kategorijas. Logos apeliuoja į loginę proto dalį ir susideda iš faktinės informacijos, skaičių, statistikos. Ethos, pasak S. E. Green teorijos, apeliuoja į moralines bei etines vertybes, socialiai priimtas normas ir papročius. Pathos koncentruojasi ties neigiamomis emocijomis, pavyzdžiui, pykčiu, baime, kalte, gėda, nerimu. Šis darbas pasiūlo COVID-19 retorikos socialiniame tinkle „Facebook“ nagrinėjimo kampą per Sandy Edward Green retorinės sklaidos teoriją bei padeda pagrindą galimų ateities pandemijų komunikacijos tyrimams Lietuvoje.

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad įteikiamas darbas „Galios centrų retorika socialinėje medijoje COVID-19 pandemijos metu“ yra:

1. Atliktas mano pačios ir nėra pateiktas kitam kursui šiame ar ankstesniuose semestruose;
2. Nebuvo naudotas kitame Institute/Universitete Lietuvoje ir užsienyje;
3. Nenaudoja šaltinių, kurie nėra nurodyti darbe, ir pateikia visą panaudotos literatūros sąrašą.

Gabrielė Viduolytė

(parašas)

TURINYS

ĮVADAS.....	6
1. TEORINIS DARBO PAGRINDAS	12
1.1 Logos.....	13
1.2 Ethos	14
1.3 Pathos.....	15
2. METODOLOGIJA.....	17
2.1 Laikotarpis	17
2.2 Teorinės darbo dalies papildymo argumentacija	17
2.3 Galios centras.....	20
2.4 Kriterijai galios centrums	21
2.5 „Facebook“ socialinė medija	22
2.6 Kriterijai šaltiniams – atrinktiems nagrinėti „Facebook“ įrašams	23
2.7 Komunikacijos įrašų kiekis.....	23
2.8 Šaltinių kodavimas	24
2.9 Šaltinių spalvinis žymėjimas.....	24
3. TYRIMO ANALIZĖ	25
3.1 Sandy Edward Green retorinės sklaidos teorijos papildymas	26
3.2 Politinio galios centro atstovo retorika „Facebook“ – Arūnas Dulkys.....	28
3.3 Administracinio galios centro atstovės retorika „Facebook“ – Rolanda Lingienė	34
3.4 Medicininio galios centro atstovo retorika „Facebook“ – Mindaugas Stankūnas	40
3.5 Kuo panaši ir kuo skiriasi trijų galios centrų komunikacija pandemijos metu?	45
3.6 Netinkamai iškomunikuoti sprendimai gali privesti net iki neramumų ir riaušių.....	46
4. TYRIMO RIBOTUMAS.....	48
IŠVADOS	49
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	52
PRIEDAI	59
Priedas nr. 1	59
Priedas nr. 2	86
Priedas nr. 3	133
SUMMARY.....	256

ĮVADAS

Pirmoji mirtis nuo koronaviruso įvyko 2020 m. sausio 9 d. Kinijos Liaudies Respublikos mieste Uhane.¹ Po šio įvykio praėjus trims mėnesiams COVID-19 išplito po kitas šalis ir tapo pandemija, paralyžavusia socialinį ir ekonominį gyvenimą visame pasaulyje. Su pandemija teko kovoti visoms valstybėms, o norint pažaboti viruso plitimą, reikia iš esmės pakeisti piliečių elgesį ir požiūrį į pačią situaciją bei pabrėžti jos svarbumą. Pandemijos ar infekcinės ligos protrūkis paprastai reikalauja, kad dauguma piliečių imtųsi visuomenės sveikatą saugančių priemonių, kurios apribotų pandemijos plitimą, o jos plitimo suvaldymas lemtų geresnę sveikatą bei mažesnį mirštamumą. Be griežtos sveikatos priežiūros reikia įtikinti populiaciją dar ir atsisakyti kai kurių socialinių galimybių – įtikinti laikytis minimalaus atstumo tarp kitų žmonių, likti namuose. Norint imtis šių priemonių, reikia trijų sąlygų. Pirma, asmuo, atsakingas už pakeitimų pasiūlymą, turi būti vertinamas, kaip patikimas. Antra, į situaciją reikia žiūrėti kaip į grėsmę, kuri skatins episteminius populiacijos poreikius.² Trečia, pateikiami episteminiai paaiškinimai turi būti suprantami, įtikinami bei aiškiai pateikiami. Socialinės psichologijos sritis analizuoja, kaip geriausiai pateikti informaciją, ypač susijusią su naujais ar ypatingais įvykiais.

Lietuvos COVID-19 pandeminė banga taip pat neaplenkė. Gyventojams teko susidurti su epidemija, kuri iki šiol nebuvo žinoma ar girdėta. Šalies lyderiams teko didelė atsakomybė pranešti žmonėms apie grėsmę, imtis ypatingų ir precedento neturinčių priemonių, kad būtų sustabdytas viruso plitimas. Vienas iš efektyviausių to būdų – masinė vakcinacija. Tam, kad būtų pasiektas šis tikslas lyderių retorika turi būti įtikinama, užtikrinta, daranti įtaką elgesio pokyčiams. Įvairios valstybinės institucijos, skirtingų sferų galios centrai, pavyzdžiui, politiniai, medicininiai, administraciniai, Lietuvoje dėjo dideles pastangas ir stengėsi kuo sėkmingiau bei efektyviau komunikuoti apie netikėtai užklupusią pandemiją. Pasitelkiant į pagalbą retoriką buvo siekiama kiek įmanoma labiau užkirsti kelią pandemijos plėtimuisi. Tačiau ne visiems lyderių retorika pasirodė tinkama. Žiniasklaidoje buvo teigiama, COVID-19 komunikacija buvo prasta:³ „COVID-19 atvejų daugėja, skiepų tempai lėtėja, komunikacija prasta“⁴, „pritrūko aiškesnės komunikacijos“⁵. Pavyzdžiui, mokslininkas Dr. Gytis Dudas prastai vertino ir

¹ Sijia Tian et al. „Characteristics of COVID-19 infection in Beijing” *Journal of Infection* 80, No. 4 (2020): 401-406

² Jose-Manuel Sabucedo, Monica Alzate ir Domenico Hur „COVID-19 and the metaphor of war” *Revista de Psicología Social* 35, No. 3 (2020): 1-7

³ Rugilė Augustaitytė, „Iš prezidento lūpų – kritika dėl pandemijos valdymo, bet Dulkys su tuo nesutinka: nepamirškime, kad kova su virusu yra nebaigta“, LRT, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d.

<https://www.lrt.lt/naujienos/sveikata/682/1721158/is-prezidento-lupu-kritika-del-pandemijos-valdymo-bet-dulkys-su-tuo-nesutinka-nepamirskime-kad-kova-su-virusu-yra-nebaigta>

⁴ Ringailė Gvildė, „Živilė Gudlevičienė: Vyriausybė gelbės SAM komunikaciją“, *Isveikata.lt*, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d. <https://isveikata.lt/aktualijos/zivile-gudleviciene-vyriausybe-gelbes-sam-komunikacija-14191>

⁵ Irtautė Gutauskaitė, „Ekspertai įvertino kovą su COVID-19 Lietuvoje: išmokta greitai reaguoti, bet pandemijos valdymas – vienas prasčiausių pasaulyje“, LRT, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d.

valstybinių institucijų komunikaciją,⁶ o politologas Tomas Janeliūnas kritikavo sveikatos ministro A. Dulčio komunikaciją dėl empatijos stokos.⁷ Visa tai rodo, kad žiniasklaidos antraštės mirgėti mirgėjo nuo kritikos pandemijos komunikacijai.⁸ Taip pat visuomenėje kilo įvairios prieš COVID-19 ribojimus ir vakcinaciją nukreiptos akcijos, ne visi žmonės buvo linkę geranoriškai sutikti su priimtais sprendimais, raginimais skiepytis. Tai reiškia, kad komunikacija išties buvo turinti trūkumų. Tačiau tam, kad būtų galima kritikuoti komunikaciją, visų pirma reikia išsiaiškinti kokia ji iš vis buvo. Iš čia kyla ir **darbo problema** – žiniasklaidoje pilna teigimų, kad COVID-19 komunikacija prasta, tačiau tam, kad būtų galima taip teigti ir daryti išvadas, pirmiausia reiktų išsiaiškinti kokia ji apskritai buvo. Dėl šios priežasties reikia atlikti retorikos analizę, kad būtų galima žinoti ir suprasti, kokia komunikacija buvo naudojama COVID-19 pandemijos metu.

Tad **darbo tikslas** yra analizuojant trijų galios centrų retoriką, atskleisti kokios įtikinėjimo rūšys yra pastebimos bei kokios dominavo su COVID-19 susijusioje komunikacijoje. Galios centrai šiame darbe yra išskirti trys – administracinis, politinis ir medicininis. Visi toliau aptariami galios centrai yra pasirinkti dėl savo didelės įtakos skirtingoms sferoms. Taip pat visi yra tarsi institucijų atstovai, kurie veikia kaip galios centrai. Institucijos gali užmegzti galios santykius, kurie priklauso nuo jų dominavimo savo subjektų atžvilgiu.⁹ Tad toliau darbe ir bus analizuojama trijų galios centrų (administracinio, politinio, medicininio) retorika. Kaip politinio galios centro atstovas pasirinktas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkyš, administracinio – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) Vilniaus departamento direktorė Rolanda Lingienė, medicininio – Mindaugas Stankūnas, Sveikatos ekspertų tarybos narys, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Sveikatos vadybos katedros profesorius. Tam, kad būtų pasiektas darbo tikslas yra iškeliami šie **uždaviniai**:

1. Išnagrinėjus literatūrą, apimančią retorines apeliacijas logos, ethos, pathos, suformuluoti ir pristatyti teorinį pagrindą;
2. Remiantis teorinėmis prielaidomis, suformuluoti ir pristatyti darbo metodologinę dalį;

<https://www.lrt.lt/naujienos/sveikata/682/1727683/ekspertai-ivertino-kova-su-covid-19-lietuvoje-ismokta-greitai-reaguoti-bet-pandemijos-valdymas-vienas-prasciausiu-pasaulyje>

⁶ Irtautė Gutauskaitė, „Ekspertai įvertino kovą su COVID-19 Lietuvoje: išmokta greitai reaguoti, bet pandemijos valdymas – vienas prasciausių pasaulyje“, LRT, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d.

<https://www.lrt.lt/naujienos/sveikata/682/1727683/ekspertai-ivertino-kova-su-covid-19-lietuvoje-ismokta-greitai-reaguoti-bet-pandemijos-valdymas-vienas-prasciausiu-pasaulyje>

⁷ Lrytas.lt, „Kritikuoja Vyriausybės komunikaciją: kovojant su pandemija pasigendama empatijos ir logiškumo“, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d. <https://www.lrytas.lt/lietuvsdiena/aktualijos/2021/04/11/news/politologai-kritikuoja-vyriausybes-komunikacija-pasigendama-empatijos-ir-logiskumo-18980406>

⁸ Liutauras Ulevičius, „Liutauras Ulevičius. Pasyvi valstybės komunikacija leido visuomenėje įsitvirtinti COVID-19 abejonėms ir dezinformacijai“, LRT, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d.

<https://www.lrt.lt/naujienos/pozicija/679/1572280/liutauras-ulevicius-pasyvi-valstybes-komunikacija-leido-visuomeneje-isitvirtinti-covid-19-abejonems-ir-dezinformacijai>

⁹ Manuel Castells, *Communication Power*, (Oxford: Oxford University Press, 2013), 10

3. Išanalizuoti trijų galios centrų atstovų – politinio, administracinio, medicininio – retoriką „Facebook“ socialiniame tinkle COVID-19 pandemijos metu, naudojant logos, ethos, pathos kategorijas;
4. Parengti darbo išvadas.

Atsiradus socialiniams tinklams, jie tapo vertingu komunikacijos įrankiu lyderiams ir galios centrums.¹⁰ Su socialinių medijų atsiradimu, keitėsi ir pranešėjo vaidmuo. Transformacijos periodu galios centrai komunikuojantys „ant savo sienos“ socialiniuose tinkluose, tampa tiesioginiais komunikatoriais, kadangi nėra redakcijos, kuri darytų įtaką jų retorikai ar net siūlytų ją keisti.¹¹ Pavyzdžiui, tinkle „Facebook“ komunikuojantis lyderis yra pats atsakingas už savo retoriką, tai tarsi jo kuriamas identitetas. Tokiu būdu formuojamas pasitikėjimas tarp komunikatoriaus ir auditorijos. Socialiniai tinklai taip pat suteikia iki tol nebuvusį būdą komunikuoti – pasiekiant auditoriją tiesiogiai, tačiau atstumas tam neturi jokios įtakos.^{12 13 14} Žmonėms besinaudojantiems socialinėmis platformomis yra kur kas patogiau gauti „pirmų lūpų“ informaciją net neišeinant iš savo namų.^{15 16} Tai patogiu ne tik visuomenei, bet ir patiems komunikuojantiems galios centrums, kadangi per trumpą laiką pasiekiami masinė auditorija ir vos kelių mygtukų paspaudimais, naudojant efektyvią retoriką, galima įtikinti auditoriją.¹⁷

Pandemijos laikotarpiu šalies lyderiai ir galios centrai ypatingai dažnai naudojami socialiniais tinklais skleisti informaciją apie COVID-19 pandemiją.^{18 19} Lyderių komunikacija su šalies populiacija yra be galo svarbi norint pažaboti ir kiek įmanoma labiau užkirsti kelią pandemijos plitimui. Socialinių

¹⁰ Eric K. Stern, „Unpacking and Exploring the Relationship between Crisis Management and Social Media in the Era of ‘Smart Devices’.” *Homeland Security Affairs* 13, No. 4 (2017)

¹¹ Bruce Hoppe ir Claire Reinelt, „Social network analysis and the evaluation of leadership networks” *The Leadership Quarterly* 21, No. 4 (2010): 600-619

¹² Starr Roxanne Hiltz, Paloma Diaz, ir Gloria Mark. „Introduction: Social media and collaborative systems for crisis management” *ACM Transactions on Computer-Human Interaction* 18, No. 4 (2011): 18

¹³ Pablo Barberá ir Thomas Zeitzoff, „The New Public Address System: Why Do World Leaders Adopt Social Media?“, *International Studies Quarterly* 62, No. 1 (2018): 121–130

¹⁴ Clay Shirky, „The Political Power of Social Media: Technology, the Public Sphere, and Political Change.” *Foreign Affairs* 90, No. 1, (2011): 28–41

¹⁵ Clay Shirky, „The Political Power of Social Media: Technology, the Public Sphere, and Political Change.” *Foreign Affairs* 90, No. 1, (2011): 28–41

¹⁶ Mohammad-Ali Abbasi ir Huan Liu, „Measuring User Credibility in Social Media“ *International Conference on Social Computing, Behavioral-Cultural Modeling, and Prediction* 7812, (2013): 441–448

¹⁷ Yılmaz Dasli, „Use of Social Media as a Tool for Political Communication in the Field of Politics” *ODU Journal of Social Sciences Research* 9, No. 1 (2019): 243-251

¹⁸ Jackie London Jr. ir Kevin Matthews, „Crisis communication on social media - lessons from Covid-19” *Journal of Decision Systems* 31, No. 1-2 (2021): 150-170

¹⁹ Panos Panagiotopoulos, Julie Barnett, Alinaghi Ziaee Bigdeli, Steven Sams, „Social media in emergency management: Twitter as a tool for communicating risks to the public“ *Technological Forecasting and Social Change* 111, (2016): 86-96

medijų pagalba skirtingų sferų galios centrai galėjo dalintis kertine informacija apie pandemiją – ne tik ta, kuri yra teisinga ar net gyvybes gelbstinti, bet ir ta, kuri paneigia įvairias melagienas – *fake news*.²⁰ COVID-19 pandemija privertė galios centrus dar dažniau naudoti socialinius tinklus, tam kad būtų kuo veiksmingiau ir efektyviau perduota norima žinutė. Karantino metu šalių populiacijos buvo uždarytos namuose, izoliuotos dėl to asmenys buvo linkę naudotis socialinių tinklų platformomis.²¹ Socialinė medija yra veiksminga žinių perdavimo priemonė, nes sutrumpėja laikas nuo paskelbimo iki informacijos sklaidos ir informacijos taikymo praktikoje.²² Pandemijos metu informacija itin greitai keičiasi, todėl skirtingų sferų galios centrums svarbu nuolat pateikti vis naujesnę informaciją, o socialinių medijų platformos tam puikiai tinka.²³

Politikų, medikų ir kitų įvairių institucijų atstovų COVID-19 retorika šiek tiek primena anksčiau praeityje buvusių epidemijų, pandemijų, ligų retoriką. Remiantis ankstesniais ligų protrūkiams nustatyta, kad sveikatos pranešimų formavimo ir perdavimo būdas turi didelę įtaką visuomenės pasitikėjimui ir visuomenės sveikatos priemonių laikymuisi. Korona virusui plintant pasaulyje ir nusinešant vis daugiau gyvybių, buvo atsigręžta į AIDS bei SARS retoriką.²⁴ Buvo pastebėta, kad be pačios infekcijos daromų nuostolių, ligų diskursai gali daryti taip pat nemenkesnę ar net mirtiną žalą didindami nuolatinį susirūpinimą dėl kultūrinės ir socialinės galios, nelygybės ir neteisybės.²⁵ Autorius David Craig nagrinėjęs Susan Sontag analizės apie AIDS metaforas pastebi, kad AIDS piko metu buvo skirstoma į „jie“ ir „mes“, o COVID-19 metu Lietuvoje tokio skirstymo nebuvo.²⁶ Tačiau buvo sakoma, kad mirusieji nuo ligos yra ne statistika lentelėse, o žmonės su konkrečiais vardais, vieni iš „mūsų“.²⁷ Sontag tekste analizavo kaip „maro“ ir „teršalų“ metaforos AIDS kontekste reiškė bandymą politiškai paveikti ligonius. Būtent ligos metaforos apie kaltę, gėdą, klaidas, (ne)atsakomybę kūrė kliūtis gydymuisi. Tad drąsiai galima teigti, jog retorika daro didelę įtaką ligos pasekmėms bei individo psichinei būklei.

²⁰ Laila El Baradei, Mohamed Kadry ir Ghadeer Ahmed „Governmental Social Media Communication Strategies during the COVID-19 Pandemic: The Case of Egypt“ *International Journal of Public Administration* 44, No. 11-12 (2021): 907-919

²¹ Muhammad Saud, Musta'in Mashud ir Rachmah Ida „Usage of social media during the pandemic: Seeking support and awareness about COVID-19 through social media platforms“ *Journal of Public Affairs* 20, No. 4 (2020): 1-9

²² Michael Gottlieb ir Sean Dyer, „Information and Disinformation: Social Media in the COVID-19 Crisis“ *Academic emergency medicine: official journal of the Society for Academic Emergency Medicine* 27, No. 7 (2020): 640-641

²³ Mario Bisiada, „Discursive structures and power relations in Covid-19 knowledge production“ *Humanities and Social Sciences Communications* 248, No. 8 (2021): 1-10

²⁴ Patrick Wallis ir Brigitte Nerlich, „Disease metaphors in new epidemics: the UK media framing of the 2003 SARS epidemic“ *Social science & medicine* 60, No. 11 (2005): 2629–2639

²⁵ David Craig, „Pandemic and its metaphors: Sontag revisited in the COVID-19 era“ *European Journal of Cultural Studies* 23, No. 6 (2020): 1025–1032

²⁶ David Craig, „Pandemic and its metaphors: Sontag revisited in the COVID-19 era“ *European Journal of Cultural Studies* 23, No. 6 (2020): 1025–1032

²⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Apskaičiavo, kokie vardai dažniausiai minimi COVID-19 mirčių statistikoje“, SAM (2021), žiūrėta 2022 m. balandžio 22 d., <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/apskaiciavo-kokie-vardai-dazniausiai-minimi-covid-19-mirciu-statistikoje>

Retoriniai įrankiai yra be galo svarbus instrumentas paveikti populiaciją ir daryti įtaką atsakomybės, supratimo ar atgrasymo veiksams. Nagrinėjant retoriką galima atrasti didelių skirtumų. Pavyzdžiui, buvo atliktas tyrimas kaip vyrų ir moterų retorika skiriasi kalbant apie COVID-19 pandemiją.²⁸ Tyrimas atskleidė, kad tiek moterys, tiek vyrai pripažįsta ekonomines pandemijos pasekmes bei apie tai kalba, tačiau moterys lyderės dažniau nei vyrai kalbėjo apie poveikį vietos lygmeniu, pažeidžiamus gyventojus ir platesnę socialinės gerovės paslaugų įvairovę, tam kad sušvelnintų skaudžius ir juntamus finansinius smūgius. Visi lyderiai, siekdami sutelkti visuomenę, naudojo įvairius emocinius raginimus, tačiau vyrai dažniau nei moterys vartojo karo metaforas ir agresyvią kalbą. Nors šio darbo autorius skirtumo tarp skirtingų lyčių nedarys, nes tai neatsakys į pagrindinį darbo klausimą, vis dėlto svarbu tai pažymėti, jog įvairūs veiksniai, kaip šiuo atveju lyties aspektas, turi įtakos perduodamos žinutės turiniui.

COVID-19 pandemijos komunikacija buvo nagrinėta nemažai, tačiau daugiausiai buvo koncentruotasi į Jungtinių Amerikos Valstijų²⁹ ³⁰, Didžiosios Britanijos³¹ ³², Naujosios Zelandijos³³, Italijos³⁴ ³⁵, Vokietijos³⁶, Prancūzijos ar Belgijos³⁷ lyderių, galios centrų komunikaciją ar retoriką. Apie Lietuvos lyderių retoriką rašyta taip pat buvo, tik ne tokiu plačiu mastu. Pavyzdžiui, J. Jurkevičienė ir R. Bičkutė tyrinėjo Lietuvos Respublikos prezidento Gitano Nausėdos COVID-19 tematikos krizių komunikaciją socialiniame tinkle „Facebook“.³⁸ Nors Lietuvos mokslininkai ir tyrė COVID-19 pandemijos komunikaciją, tačiau tai dažniausiai būdavo vieno ar dviejų **politinių** galios centrų komunikacija. Šiame magistro darbe bus siekiama pažvelgti į Lietuvos atvejį ir analizuoti iki šiol

²⁸ Sara Dada, Roopa Dhatt, Henry Charles Ashworth ir Marlene Joannie Bewa, „Words matter: political and gender analysis of speeches made by heads of government during the COVID-19 pandemic” *BMJ Global Health* 6, (2021)

²⁹ Benjamin R. Bates „The (In)Appropriateness of the WAR Metaphor in Response to SARS-CoV-2: A Rapid Analysis of Donald J. Trump's Rhetoric” *Frontiers in Communication* 50, No. 5 (2020)

³⁰ Corina Lacatus ir Gustav Meibauer, „Crisis, Rhetoric and Right-Wing Populist Incumbency: An Analysis of Donald Trump's Tweets and Press Briefings“ *Government and Opposition an international journal of comparative politics* (2021) 1: -19

³¹ Sylvia Jaworska, „Investigating media representations of the coronavirus in the UK, USA and Germany: what can a comparative corpus-based discourse analysis contribute to our understanding of the Covid-19 pandemic?“ In: Jones, R. H. (ed.) *Viral Discourse. Elements in applied linguistics*. Cambridge University Press, Cambridge, (2021): 26-37

³² Eleni Andreouli ir Emma Brice, „Citizenship under COVID-19: An analysis of UK political rhetoric during the first wave of the 2020 pandemic“ *Journal of Community and Applied Social Psychology* 32, No. 3 (2021): 555-572

³³ Binh Bui, Olayinka Moses ir John Dumay, „The rhetoric of New Zealand's COVID-19 response“ *Accounting, Auditing & Accountability Journal* 35, No. 1 (2022): 186-198

³⁴ Teresa Graziano, „Smart Technologies, Back-to-the-Village Rhetoric, and Tactical Urbanism: Post-COVID Planning Scenarios in Italy.“ *International Journal of E-Planning Research* 10, No.2 (2021): 80-93

³⁵ Lorenzo Gelmini, Valentina Minutiello, Patrizia Tettamanzi ir Maurizio Comoli, „Rhetoric, Accounting and Accountability: COVID-19 and the Case of Italy” *Sustainability* 13, No. 8 (2021): 4100

³⁶ Tobias Widmann, „Fear, Hope, and COVID-19: Emotional Elite Rhetoric and Its Impact on the Public During the First Wave of the COVID-19 Pandemic” *Political Psychology* 43, No. 5 (2022): 827-850

³⁷ Zachary Desson, Emmi Weller, Peter McMeekin ir Mehdi Ammi, „An analysis of the policy responses to the COVID-19 pandemic in France, Belgium, and Canada” *Health Policy and Technology* 9, No. 4 (2020): 430-446

³⁸ Jurgita Jurkevičienė ir Raminta Bičkutė, „Politikos lyderio krizių komunikacija socialiniuose tinkluose COVID-19 pandemijos laikotarpiu” *Viešojo politika ir administravimas* 21, No. 3 (2022)

nenagrinėtą trijų skirtingų galios centrų – politinio, medicininio, administracinio – retoriką COVID-19 pandemijos metu. Bus siekiama suprasti kaip per trumpą laiką skirtingų sferų galios centrai įtikina visuomenę apie visiškai iki tol nežinomas grėsmes, o paskui įtikina visuomenę, pavyzdžiui, laikytis karantino nurodymų, izoliuotis ar vakcinuotis.

Galios centrai šiame darbe išskirti trys – medicininis – Sveikatos ekspertų tarybos narys, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Sveikatos vadybos katedros profesorius Mindaugas Stankūnas, politinis – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkys, administracinis – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) Vilniaus departamento direktorė Rolanda Lingienė. Darbas nagrinės išskirtų galios centrų retoriką socialiniame tinkle „Facebook“ laikotarpyje nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. Kokybinė turinio analizė bus atliekama pasitelkiant Sandy Edward Green pristatytas ir aprašytas logos, ethos, pathos retorines apeliacijas, dar kitaip vadinamas retorine sklaidos teorija. Pirmojoje darbo dalyje bus pristatomas teorinis darbo pagrindas. Antrojoje dalyje aprašoma tyrimo metodologija, trečiojoje – tyrimo rezultatai. Ketvirtoji dalis pristatys tyrimo ribotumus. Paskutinioji darbo dalis pateiks tyrimo išvadas ir siūlymus ateities tyrimams.

1. TEORINIS DARBO PAGRINDAS

Tinkama komunikacija COVID-19 pandemijos metu padeda įtikinti visuomenę elgtis atitinkamai, etiškai, moraliai. Retorika turi milžinišką galią skatinti naujų idėjų įgyvendinimą ir priėmimą, skatina organizacinius pokyčius, pagerina vadovavimo našumą ir veiksmingumą.³⁹ Retorika yra vadinama įtikinėjimo menu ne be reikalo. Kaip išsireiškė Kenneth Burke: „kur yra įtikinėjimas, ten yra ir retorika. Ir visur, kur yra prasmė, yra ir įtikinėjimas“.⁴⁰ Retorika išsiskiria tuo, kad dėmesys sutelkiamas į įtikinėjimą, o bet kokiam retorikos apibrėžime numanoma galios sąvoka.⁴¹ Aristotelio išskirta trijų įtikinėjimo dimensijų – logos, ethos, pathos – retorikos samprata suteikia pagrindą retorikos analizei, bet pats Aristotelis nenurodė konkrečių komunikacijos analizės procedūrų. Tad šiame darbe į pagalbą pasitelkiama Sandy Edward Green retorinės sklaidos teorija.⁴² Sandy Edward Green teorija padeda paaiškinti „vadybinės praktikos sklaidą“ ir tai, kaip „praktika pasiekia institucionalizacijos (priėmimo) būseną“.⁴³ Retorinės sklaidos teorija yra pagrįstas būdas analizuoti vadovų/valdžios atstovų retoriką, kadangi ji atskleidžia kokiais būdais siekiama įtikinti auditoriją, kaip retoriniai raginimai veikia žmones priimti naują idėją ir kaip skirtingos retorinės apeliacijos (logos, ethos, pathos) skiriasi savo įtikinamuoju efektu.

Retorinė teorija, pasak Sandy Edward Green, padeda suprasti valdymo praktikos sklaidą. Jis teigia, kad praktikos plitimas priklauso nuo diskurso pagrįstumo, naudojamo jai racionalizuoti. Kai šios priežastys priimanos ir laikomos savaime suprantamomis (*angl. taken for granted*), praktika pasiekia institucionalizuotą būseną. Tai padeda suprasti kaip auditorija yra įtikinama elgtis taip, kaip siūlo galios centras. Auditorija skatinama priimti sprendimus, kurie pasitarnauja galios centro tikslams bei norams. Tam pasitelkiamos Aristotelio išskirtos trys pagrindinės įtikinėjimo dimensijos – ethos, logos, pathos. Ethos koncentruojasi į moralines bei etines vertybes. Skatinama paaukoti asmeninius interesus dėl bendros gerovės, tradicijų, teisingumo, garbės. Taip pat ethos atspindi ir kalbėtojo charakterį bei patikimumą.⁴⁴ Logos veikia loginę proto dalį. Ši apeliacija į protą koncentruojasi ties skaičiais, faktais, procentais. Taip siekiamas veiksmingumas ir efektyvumas. Pathos veikia emocijas, tad norint pateisinti ar paskatinti kokį nors įvykį ar veiksmą gali būti koncentruojamasi ties baimės, nerimo, godumo jausmais.

³⁹ Eric Abrahamson, „The emergence and prevalence of employee-management rhetorics: The effect of long waves, labor unions, and turnover, 1875 to 1992” *Academy of Management Journal* 40, No. 3 (1997): 491–533.

⁴⁰ Kenneth Burke, *A Rhetoric of Motives* (University of California Press, 1969), 72

⁴¹ Barry Brummett, *Reading rhetorical theory* (Orlando, FL: Harcourt College Publishers, 2000)

⁴² Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion” *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669

⁴³ Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion” *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669

⁴⁴ Patricia Bizzell ir Bruce Herzberg, *The rhetorical tradition: Readings from classical times to the present* (Boston: Bedford Books of St. Martin’s Press, 1900)

Tačiau norint pritaikyti retorinės sklaidos teoriją Lietuvos galios centrų komunikacijai analizuoti, būtina ją modifikuoti ir pritaikyti šiam darbui. Apie Sandy Edward Green teorijos ribotumą kalba ir kiti autoriai. Pavyzdžiui, E. J. Hartelius ir L. D. Browning teigia, kad Sandy Edward Green išvalgos yra reikšmingos aiškinant retorikos sklaidą, tačiau jos galėjo būti dar labiau išplėtos, jei pačios sąvokos būtų nuodugniau išnagrinėtos.⁴⁵ Mokslininkai siūlo prie ethos vertybinio aspekto pridėti ir kalbėtojo patikimumą (*angl. credibility of a speaker*). Ethos kategorija prašo, kad auditorija suteiktų tam tikrą autoritetą kalbėtojui, šiuo atveju lyderiui, remiantis jo sugebėjimais, dorybe, gera valia bei suvokiama kompetencija.⁴⁶ Taip pat ethos įtikinėjimuose auditorija yra kviečiama suteikti patikimumo (*angl. trustworthiness*) bei tikėtinumo (*angl. credibility*) kalbėtojui.⁴⁷ Jeigu vadovo/galios centro ethos raginimai ir įtikinėjimai sėkmingi, sėkmingi bus ir kalbėtojo esminiai teiginiai bei iniciatyvos. Tačiau jei lyderio asmeninis patikimumas neįtikina auditorijos ar pasekėjų – poveikis bus ribotas.

Retorinės sklaidos teorija susideda iš trijų retorinių apeliacijų – logos, ethos, pathos. Tam, kad būtų geriau suprasta analizėje naudojama logika, kiekviena Sandy Edward Green aprašyta kategorija bus pristatoma išsamiau ir papildoma kitų autorių darbais bei teorijomis.

1.1 Logos

Logos retorinė apeliacija pateisina veiksmus, koncentruodamasi į faktus, skaičius, procentus. Logos veikia loginę proto dalį norint padidinti efektyvumą ir veiksmingumą. Taip pat kaip pathos retorinė apeliacija, logos kuria pragmatinį teisėtumą.⁴⁸ Lyginant logos su pathos, pastaroji apeliacija auditorijai pabudina stiprias reakcijas, o logos lėčiau atkreipia dėmesį. Taip yra dėl to, kad logos reikalauja metodiškai apskaičiuotų priemonių. Tačiau, nors pathos labiau atkreipia dėmesį nei logos, apeliacija į logiką gali ilgiau išlaikyti paveikumą, įtikinamumą. Logos raginimai turi lėtesnį priėmimą nei pathos dėl to, kad logos yra labiau socialiai priimtinas ir juo ypatingai domisi verslo bendruomenė.⁴⁹ Nors logos įtikina lėčiau nei pathos, logos dėmesys asmeniniams interesams daro juos paveikesnius nei apeliacija į emocijas. Apibendrinus, vadovavimo praktika, paremta logos, turės vidutinį priėmimo ir vidutinį atmetimo rodiklį.

⁴⁵ E. Johanna Hartelius ir Larry D. Browning, „The application of rhetorical theory in managerial research: A literature review” *Management Communication Quarterly* 22, No. 1 (2008): 13–39. Psl 29

⁴⁶ E. Johanna Hartelius ir Larry D. Browning, „The application of rhetorical theory in managerial research: A literature review” *Management Communication Quarterly* 22, No. 1 (2008): 13–39. Psl 29

⁴⁷ E. Johanna Hartelius ir Larry D. Browning, 29

⁴⁸ Mark C. Suchman, „Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches” *Academy of Management Review* 20, No. 3 (1995): 571–610

⁴⁹ Linda L. Putnam ir Dennis K. Mumby, *Organizations, emotion and the myth of rationality*. In S. Fineman (Ed.), *Emotions in organizations*: 36–57. (London: Sage, 1993)

1.2 Ethos

Pasak Sandy Edward Green, ethos koncentruojasi ties visuomenėje priimtinomis normomis, papročiais, vertybėmis. Apeliuodamas į socialines normas, ethos tokiu būdu pateisina veiksmus, kuriuos vadovai nori pritaikyti praktikoje. Ethos raginimai yra labiausiai paveikūs auditorijai bei išlaiko ilgiausią poveikį visuomenėje. Pasak Sandy Edward Green, ethos vadovavimo praktika, paremta ethos pagrindu, yra lėtai pritaikoma, tačiau bus ir lėtai atmetama.⁵⁰ Tai reiškia, kad auditoriją skleidžiamą žinutę priims sunkiau, bet jei/kai priims, tuomet bus daug mažiau šansų, kad žinutę atmes ar vėliau bandys jai prieštarauti. Ethos apeliacijos prašo paaukoti asmeninius interesus dėl bendros gerovės, socialinių interesų, teisingumo. Ethos retorinė apeliacija iš esmės tampa sinonimu tam, kas teisinga, moralu, etiška. Apibendrinus, vadovavimo praktika, paremta ethos, bus lėtai pritaikoma, tačiau ir lėtai atmetama.

Taip pat yra ir kitas svarbus ethos aspektas – kalbėtojo patikimumas ir charakterio savybės. Ethos reiškia kalbėtojo/komunikatoriaus asmenybę arba charakterį, įskaitant jo patikimumą ir įtikinamumą.⁵¹ Šioje įtikinėjimo dimensijoje pabrėžiamas kalbėtojo charakteringumas, jo autoritetas.⁵² Ethos sudedamosios dalys, kalbančios apie patį komunikatorių, yra kompetencija, pagarba, savikritika, polinkis į sėkmę, panašumas, kompetencija ir polinkis į sėkmę, taip pat tai gali būti ir pavyzdžio parodymas.⁵³ Autoriai Colin Higgins ir Robyn Walker panašumą aiškina kaip apeliavimą į panašumus tarp teksto autoriaus/kalbėtojo ir auditorijos, o tai rodoma vartojant įvardžius („mes“, „tu ir aš“).⁵⁴ Tokiu būdu sustiprinamas komunikatoriaus įvaizdis, jo tapatybė. Pagarbą autoriai aiškina kaip pagarbą auditorijos jausmams ir teisėms, o tai labiausiai išryškėja „su jūsų leidimu“, „mano nuomone“, „prisijunk prie manęs, jei norėtum“ frazių naudojimas.⁵⁵ Savikritikos aspektai rodo komunikatoriaus sąžiningumą, patikimumą, galėjimą ir sugebėjimą pripažinti savo praeities ar dabarties klaidas, spragas. Nuorodos bei polinkis į sėkmę atkreipia auditorijos dėmesį į praeities pasiekimus bei į būsimas sėkmės prognozes. Taip pat atkreipiamas dėmesys į tai, kad kai kalbama apie organizacijas, ethos bando parodyti organizacijų

⁵⁰ Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion” *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669

⁵¹ E. Johanna Hartelius ir Larry D. Browning, „The application of rhetorical theory in managerial research: A literature review” *Management Communication Quarterly* 22, No. 1 (2008): 13–39. Psl 29

⁵² Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208. Psl 197

⁵³ Larry Beason, „Strategies for Establishing an Effective Persona: an Analysis of Appeals to Ethos in Business Speeches” *The Journal of Business Communication* (1973) 28, No. 4 (1991): 326–346

⁵⁴ Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208. Psl 198

⁵⁵ Colin Higgins ir Robyn Walker, 198

patikimumą, jų vaidmenį.⁵⁶ Auditorijos dėmesį patraukia organizacijos kvalifikacija, vertinimas, patirtis – šie aspektai prisideda prie organizacijos patikimumo kėlimo.

Šioje pastraipoje aptartas ethos papildymas kalbėtojo charakterio savybėmis, jo patikimumu, apie kurį autorius Sandy Edward Green neišsiplėtojo. Tačiau šį papildymą būtina pridėti, kadangi norint geriau suprasti ir išsiaiškinti trijų galios centrų retoriką Lietuvoje pandemijos metu, būtina atsižvelgti ir į kitas relevantiškas teorijas. Analizuojant šaltinius buvo pastebėta, kad S. E. Green retorinės sklaidos teorijos neužteks nuodugniai išnagrinėti surinktus duomenis, tad dėl šios priežasties į pagalbą buvo pasitelkti kiti autoriai.

1.3 Pathos

Pathos koncentruojasi ties emocijomis, pavyzdžiui, godumu, baime, nerimu. S. E. Green teorijoje pathos yra labiau neigiamų emocijų apeliacija. Anot retorinės teorijos, auditorija turi dėmesio ribas, o tai reiškia, kad individo pasipriešinimas bei grupės standartų, taisyklių ar įstatymų laikymasis trukdo naujų idėjų ar veiklų priėmimui.^{57 58} Nors pathos lengvai sužadina emocijas bei patraukia auditorijos dėmesį, tačiau taip pat lengvai gali būti greitai atmetamas. Pathos turi didelę įtaką gebėjimui auditoriją nukreipti nuo status quo, sužadinti vaizduotę, tačiau nepajėgia ilgai išlaikyti klausytojų ar skaitytojų dėmesio. Taigi praktika, susijusi su pathos emocijų skatinimu bei žadinimu, turi trumpalaikę įtikinamąją galią⁵⁹. Apibendrinus, vadovavimo praktika, paremta pathos, turės greitą priėmimo, bet ir greitą atmetimo lygį.

Pasak Sandy Edward Green, pathos padeda nukreipti dėmesį nuo status quo. Logos susieja naujus veiksmus ir elgesį su veiksmingais rezultatais. Ethos užfiksuoja naują elgesį, jį išlaiko bei trukdo judėti iš naujos pusiausvyros. Šiame darbe teorija padės suprasti bei iliustruoti kaip retorika yra naudojama paveikti auditoriją. Tam, kad tai taptų įmanoma, darbas remsis Sandy Edward Green retorinės sklaidos teorija, tačiau ji bus papildyta kitų autorių teorijomis. Tai daroma norint suprasti trijų išskirtų galios centrų retoriką COVID-19 pandemijos metu.

Toliau tekste pateikiama Colin Higgins ir Robyn Walker straipsnyje sudaryta lentelė, darbo autorės išversta į lietuvių kalbą. Tai pateikiama kaip pavyzdys, rodantis kaip skirtingi autoriai skirtingai

⁵⁶ Larry Beason, „Strategies for Establishing an Effective Persona: an Analysis of Appeals to Ethos in Business Speeches” *The Journal of Business Communication* (1973) 28, No. 4 (1991): 326–346

⁵⁷ Patricia Bizzell ir Bruce Herzberg, *The rhetorical tradition: Readings from classical times to the present* (Boston: Bedford Books of St. Martin’s Press, 1900)

⁵⁸ Ivor Armstrong Richards, *The philosophy of rhetoric* (London: Oxford University Press, 1965)

⁵⁹ Eric Abrahamson ir Gregory Fairchild, „Management fashion: Lifecycles, triggers and collective learning processes” *Administrative Science Quarterly* 44, No. 4 (1999): 708–740.

supranta bei interpretuoja logos, ethos bei pathos retorines apeliacijas. Lentelė taip pat yra svarus įrodymas, aiškinantis kodėl buvo nuspręsta darbe pritaikyti šių autorių interpretaciją ir supratimą apie ethos kategoriją. Skirtingai nei Sandy Edward Green aprašyta retorinė sklaidos teorija, kuri ethos įtikinėjimų kategoriją supranta kaip visuomenėje priimtinas normas, papročius, etines ir moralines vertybes, autoriai Colin Higgins ir Robyn Walker ethos supranta kaip kalbėtojo patikimumą ir charakterio savybes.

<i>C. Higgins, R. Walker / Accounting Forum 36 (2012) 194-208</i>	
Retorinių apeliacijų elementai	
Apeliacija	Įtikinėjimo metodų pavyzdžiai:
ETHOS: patikimumas (suvokiamas kalbėtojo charakteris)	Panašumas Integracija Pagarba Kompetencija Savikritika Polinkis į sėkmę
PATHOS: Emocija	Metaforos Identifikavimas, referavimas per kultūrinius požymius, tokius kaip: <ul style="list-style-type: none"> ● Sportą ● Nepakankamas privilegijas ● Sveikatą, gerą savijautą ● Lojalumą ● Draugystę ● Užuojautą
LOGOS: <i>priežastis (racionalumas)</i>	Argumentavimas Logika Įsakymai/pateisinimai Teiginiai Duomenys Įrodymai / pavyzdžiai (pvz. istoriniai)

Lentelė Nr. 1 Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” 198 puslapyje sudarytas teorijos bei kategorijų skirstymo pavyzdys⁶⁰

⁶⁰ Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208

2. METODOLOGIJA

Norint išanalizuoti trijų galios centrų – politinio, medicininio ir administracinio – retoriką COVID-19 pandemijos metu bus naudojama kokybinė turinio analizė. Tyrimo analizė atliekama remiantis teorijos dalyje išskirtomis pagrindinėmis kategorijomis logos, ethos, pathos bei kitais papildančiais aspektais. Trijų galios centrų retorika analizuojama atrinkus tinkamus „Facebook“ socialinio tinklo įrašus. Analizuojami „Facebook“ įrašai, kurie patenka į laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d.

2.1 Laikotarpis

Visi analizuojami medicininio, politinio ir administracinio galios centrų atstovų „Facebook“ įrašai yra nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. Šis laikotarpis pasirinktas dėl kelių priežasčių. Visų pirma, vienerių metų laikas yra pakankamai aiškus, logiškas bei tvarkingas laikotarpis. Tad būtent dėl aiškumo ir nuoseklumo buvo pasirinkta nagrinėti ne atskirus mėnesius, dienas ar skirtingus sumaišytus laikotarpius, bet pasirinktas vienas tikslus laikotarpis. Antra priežastis dėl ko pasirinkta nagrinėti trijų galios centrų retoriką nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. yra tai, kad buvo atsižvelgta ir į analizuojamų asmenų užimamų pareigų vientisumą. Pavyzdžiui, pasirinktas politinio galios centro atstovas Arūnas Dulkys pareigas, kaip Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras, pradėjo eiti nuo 2020 m. gruodžio 11 dienos. Tad logiškas sprendimas atrodė pasirinkti nagrinėti nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. Būtent dėl šios priežasties pasirinkta nagrinėti 2021 metus, o ne, pavyzdžiui, 2020 metus. Administracinio galios centro atstovė, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorė Rolanda Lingienė per visus 2021 metus nekeitė savo pareigų. Medicininio galios centro atstovas Mindaugas Stankūnas taip pat visus 2021 metus dirbo tiek Sveikatos ekspertų tarybos nariu, tiek Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Sveikatos vadybos katedros profesoriumi. Atsižvelgiant į tai, jog nė vienas iš atrinktų ir norimų nagrinėti skirtingų sferų galios centrų per visus 2021 metus nepakeitė darbo vietos ir užimamų pareigų, kurios yra pagrindinis aspektas dėl ko šie asmenys buvo pasirinkti, nuspręsta nagrinėjimo laikotarpį pasirinkti nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d.

2.2 Teorinės darbo dalies papildymo argumentacija

Nagrinėdama tiek Sandy Edward Green, tiek kitų autorių supratimus apie logos, ethos ir pathos retorines įtikinėjimų kategorijas darbo autorė operacionalizavo teorinį darbo pagrindą. Kaip jau buvo minėta, ethos kategoriją nagrinėti pasirinkta per autorių Colin Higgins ir Robyn Walker straipsnį,

kuriame autoriai ethos supranta kaip kalbėtojo įtikinamumą (*angl. credibility of a speaker*) ir charakterio savybes. Remiantis šių autorių sudaryta lentele, prie ethos priskiriama kalbėtojo charakteris, kompetencija, savikritika, panašumas, polinkis į sėkmę, pagarba. Remiantis mokslininku Larry Beason prie ethos pridėtas pavyzdžio kitiems rodymas. Sarkazmo pridėjimas plačiau aiškinamas tyrimo rezultato skyriuje, prie Sandy Edward Green teorijos papildymo, tačiau trumpai tariant sarkazmą pridėti prie ethos, o ne pavyzdžiui, prie pathos, buvo pasitrinkta todėl, kad sarkazmas suprantamas kaip komunikatoriaus parodymas savo kūrybiškumo, intelektualumo, išmanymo savo temos, žinojimo sąvokų bei terminų. Svarbu paminėti ir tai, kad sarkazmo, kaip subkategorijos, įkomponavimas į darbo teorinį pagrindą, kuriuo remiantis atliekama trijų galios centrų socialinio tinklo „Facebook“ analizė, nebuvo pasirinktas atsitiktinai. Tai nutiko dėl to, kad atliekant pasirinkto medicininio galios centro atstovo Mindaugo Stankūno „Facebook“ įrašų analizę, buvo pastebėta, kad kai kurie retorikos aspektai „neįkrenta“ į rėmus. Tad būtent dėl šios priežasties nuspręsta likusias neišnagrinėtas pastraipas pasilikti ir nagrinėti atskirai. Išnagrinėjus jas atskirai pastebėta, kad dauguma likusios retorikos yra sarkazmas. Tad norint pilnai suprasti ir išanalizuoti skirtingų sferų galios centrų komunikaciją „Facebook“ socialiniame tinkle, svarbu atsižvelgti ir į likusius, į rėmus „neįkrentančius“ retorikos aspektus.

Prie Sandy Edward Green jau aprašytos logos retorinės apeliacijos, kurią autorius supranta kaip skaičių, faktų, procentų pateikimą, pridedami patarimai ar informacija, skirta konkrečiai problemai spręsti (*angl. guidance*), žinojimo aspektas (pvz. žinojimas=saugumas pabrėžimas) bei melagingų, netikrų žinių, naujienų (*angl. fake news*) paneigimas ir paaiškinimas. Plačiau apie kiekvieną punktą aptariama tyrimo rezultatuose, kadangi šios naujos subkategorijos buvo išskirtos atliekant analizę. Trumpai tariant, patarimai ar informacija išskirta papunkčiui, suteikia aiškius nurodymus kaip reikia elgtis ištikus nelaimei, šiuo atveju COVID-19 pandemijai. Ši subkategorija išskirta tam, kad būtų galima aiškiai ir konkrečiai referuoti į analizuojamą retorikos dalį, o taip pat, kad neliktų daug į rėmus „neįkrentančių“ duomenų. Punktinė informacija, duodanti nurodymus kaip elgtis, kokių rekomendacijų laikytis priskirta prie logos kategorijos, kadangi joje gausu faktinės informacijos. Būtent dėl šios priežasties logos kategorija papildoma subkategorija – patarimais ar informacija, skirta problemai išspręsti (*angl. guidance*). Taip pat prie logos kategorijos pridedama ir kita subkategorija – žinojimo aspektas. Žinojimo aspektas reiškia tai, kad nagrinėjant retoriką analizuojamas asmuo nuolat pabrėžia faktų, informacijos žinojimo svarbą. Teigimas, kad „žinojimas pandemijos akivaizdoje=saugumas“, „žinojimas=saugumas“, o toliau „Facebook“ įrašė pateikimas daug faktų, statistikos, procentų rodo, kad tai gali būti papildoma logos subkategorija. Dar viena subkategorija, analizės išsklotinėje pridedama prie logos kategorijos yra melagienų, netikrų žinių (*angl. fake news*) paneigimas ir aiškinimas. Tai priskirta

logos įtikinėjimo apeliacijoms, kadangi po melagingos naujienos pavyzdžio pateikimo seka faktų, statistikos, procentų pilna informacija, paneigianti prieš tai pristatytus melagingus teiginius.

Taip pat išskiriama ir nauja kategorija – vertybinis, moralinis aspektas, kuris taip pat aiškinamas bei pagrindžiamas tyrimo analizės pirmojoje dalyje, skyriuje apie Sandy Edward Green retorinės sklaidos teorijos pildymą. Tai tarsi pusinė kategorija, kuri yra tarp ethos ir pathos. Ji atspindi vertybinius ir moralinius aspektus. Darbe tai analizuojama kaip normos, tradicijos, papročiai, draugystė, vienybė, viltis, solidarumas, atsakingumas. Prie pathos kategorijos priskiriama tai, ką Sandy Edward Green ir nurodė savo retorinėje sklaidos teorijoje. Teorijos pagalba buvo išskirti šie aspektai – baimė, godumas, nerimas, kaltė, pyktis, gėda.

Galima teigti, kad operacionalizavus Sandy Edward Green retorinę sklaidos teoriją bei atsižvelgus į kitų autorių, nagrinėjusių logos, ethos, pathos, straipsnius buvo prieita prie išvados, jog reikia papildyti teorinį darbo pagrindą pagal nagrinėtus teorinio pagrindo šaltinių pavyzdžius. Žemiau pateikiama logos, ethos, vertybinio/moralinio aspekto bei pathos sudedamosios dalys, kuriomis vadovaujantis ir buvo atlikta kokybinė turinio analizė.

Operacionalizavusi teorinę medžiagą darbo autorė sudarė, šiam konkrečiam atvejui pritaikytą, tyrimo matricą:

- **Logos**

Skaičiai, faktai, procentai, kitų šalių pavyzdžiai

Patarimai ar informacija, skirta problemai išspręsti (*angl. guidance*)

Žinojimo aspektas

Melagingų žinių, naujienų (*angl. fake news*) paneigimas ir paaiškinimas

- **Ethos**

Kalbėtojo charakteris:

Kompetencija

Savikritika

Panašumas

Polinkis į sėkmę

Pagarba

Pavyzdžio kitiems rodymas

Sarkazmas

- **Vertybinis, moralinis aspektas – tarp ethos ir pathos**

Normos, tradicijos, papročiai

Draugystė

Vienybė

Viltis

Solidarumas

Atsakingumas

- **Pathos**

Baimė

Godumas

Nerimas

Pyktis

Kaltė

Gėda

2.3 Galios centras

Darbo pavadinime naudojama sąvoka galios centras (*angl. power centre*). Norint analizuoti galios centrų retoriką COVID-19 pandemijos metu, visų pirma reikia apibrėžti kaip šiame darbe suprantamas galios centro konceptas. Pagrindinis teorinis šaltinis galios centrams apibūdinti – Manuel Castells „Komunikacijos galia“ knyga. Autorius knygoje teigia, kad valdžia (*angl. power*) yra pats esminis procesas visuomenėje, kadangi visuomenė apibrėžiama per vertybes ir institucijas, o tai, kas vertinama ir institucionalizuota, apibrėžiama per galios santykius.⁶¹ Valdžia įgyvendinama naudojant prievartą (arba jos galimybę) ir (arba) konstruojant prasmę diskursų, kuriais socialiniai veikėjai vadovaujami savo veiksmus.⁶² Michel Foucault „Disciplinuoti ir bausti: kalėjimo gimimas“ parodo, kaip šiuolaikini individą formuoja institucijų metodai ir diskursai bei kaip atsiranda tiesos priklausomybė nuo valdžios.⁶³

Galija socialiniam veikėjui yra galėjimas paveikti kitų socialinių veikėjų sprendimus technikomis ir būdais, kurie palankūs įgalinto veikėjo valiai, poreikiams, interesams, vertybėms. Veikėjo sąvoka reiškia įvairius veiksmo subjektus: atskirus veikėjus, kolektyvinius veikėjus, organizacijas, institucijas ir

⁶¹ Manuel Castells, *Communication Power*, (Oxford: Oxford University Press, 2013), 10

⁶² Manuel Castells, 10

⁶³ Michel Foucault, *Disciplinuoti ir bausti: kalėjimo gimimas*, (Vilnius: Baltos lankos, 1998)

tinklus. Tačiau galiausiai visos organizacijos, institucijos ir tinklai išreiškia žmogaus veikėjų veiksmus.⁶⁴ Šiuo atveju veikėjas suprantamas kaip atskiras veikėjas, tačiau atstovaujantis institucinį – politinį, medicininį, administracinį – diskursą.

Valdžios santykius įrėmina dominavimas, kuris yra visuomenės institucijose įtvirtinta galia. Visi toliau aptariami galios centrai yra pasirinkti dėl savo didelės įtakos skirtingoms sferoms. Taip pat visi yra tarsi institucijų atstovai, kurie veikia kaip galios centrai. Institucijos gali užmegzti galios santykius, kurie priklauso nuo jų dominavimo savo subjektų atžvilgiu.⁶⁵

2.4 Kriterijai galios centrums

Magistro tyrimui nagrinėti pasirinkta trijų galios centrų retorika Lietuvoje COVID-19 pandemijos metu. Buvo išskirti trys galios centrai – politinis, administracinis bei medicininis. Iš kiekvienos išvardintos grupės buvo išrinktas ryškiausias/žinomiausias žmogus – galios centras, kurio retoriką „Facebook“ socialiniame tinkle nagrinėja darbo autorė.

Politiniam galios centrui atstovauti pasirinktas Arūnas Dulkys – nuo 2020 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ministras Ingridos Šimonytės Vyriausybėje. Administracinio galios centro ryškiausias veidas – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorė Rolanda Lingienė. Medicininio galios centro atstovas – Mindaugas Stankūnas, Sveikatos ekspertų tarybos narys, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Sveikatos vadybos katedros profesorius. Sveikatos ekspertų taryba svarsto bei teikia pasiūlymus Vyriausybei koronaviruso gydymo, prevencijos, diagnostikos ir kitų pandemijos valdymo būdų taikymo ir realizavimo. Visi šie asmenys pasirinkti dėl to, kad yra vieni žinomiausių, sekamiausių socialinėje erdvėje bei dažniausiai matomų veidų Lietuvoje, susiję su COVID-19 pandemija. Dėl medicininio galios centro atstovo pasirinkimo buvo svarstyti ir kiti medicinos ekspertai, tačiau pasirinktas Mindaugas Stankūnas, kadangi jo įrašų, susijusių su koronavirusu, socialinėje erdvėje yra sąlyginai daug.

Taip pat atrenkant galios centrus buvo atkreiptas dėmesys ir į vienodą laikotarpį. Atrinkti analizavimui asmenys nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. nebuvo pakeitę užimamų pareigų, kas reiškia, kad šiuo laikotarpiu buvo pagrindiniai galios centrai, susiję su COVID-19 komunikacijos sklaida, Lietuvoje. Dėl šios priežasties administracinio galios centro atstovė pasirinkta Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorė, o ne viso Nacionalinio visuomenės sveikatos centro direktorius, kuris be to dar ir visai nekomunikavo „Facebook“ socialiniame

⁶⁴ Manuel Castells, *Communication Power*, (Oxford: Oxford University Press, 2013), 10

⁶⁵ Manuel Castells, 10

tinkle. Dviejų tas pačias pareigas užimančių asmenų įrašai taip pat neanalizuojami, kadangi darbo autorę labiau domina nagrinėti vienodo laikotarpio, bet skirtingų sferų galios centrų retoriką.

2.5 „Facebook“ socialinė medija

COVID-19 pandemija skiriasi nuo visų kitų pasaulyje istoriškai buvusių pandemijų tuo, kad žmonės vieni su kitais gali susiekti per įvairius mobiliuosius įrenginius. Karantino metu, griežtai apribojus fizinius kontaktus, žmonės dar labiau tapo priklausomi nuo ryšio palaikymo internetinėje erdvėje. Naudodamiesi pasauliniais skaitmeniniais socialiniais tinklais, tokiais kaip „Facebook“ ar „Twitter“, populiacija gali lengviau bendrauti, komunikuoti bei keistis informacija apie virusą.⁶⁶ Vadovai, galios centrai, pasaulio lyderiai, atsižvelgdami į naujas tendencijas bei kintančias bendravimo, informacijos gavimo priemones, savo komunikaciją taip pat perkelia į internetines platumas. Siekiant greitai ir efektingai kovoti su koronavirusu, labai svarbu, kad politikos formuotojai bei su pandemija susiję veidai atsižvelgtų į kintančią žinių gavimo erdvę.⁶⁷

Tyrimai rodo, kad apie 75% „Facebook“ vartotojų apsilanko svetainėje bent kartą per dieną ir kasdien daugiau nei 50 minučių praleidžia pačioje programoje, kur skaito naujienas, bendrauja su draugais ir šeima bei keičiasi socialine pagalba.⁶⁸ Šių dienų laikotarpiu lyderiai dažnai naudoja internetines socialinės platformas, siekdami efektyviai perduoti informaciją šalies populiacijai. Krizės laikotarpiu, pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos metu, bendravimas yra vienas iš svarbiausių faktorių, nes jis daro įtaką žmonių nuomonei, požiūriui ir psichologinei būsenai.⁶⁹

Šio darbo analizė susitelkė ties „Facebook“ socialiniu tinklu, kadangi Lietuvos statistikos departamento duomenimis, net 68 proc. lietuvių naujienas sužino iš šio socialinio tinklo.^{70 71} Taip pat maždaug 1,4 milijono Lietuvos gyventojų bent kartą per savaitę naudojami „Facebook“. Karantino metu lietuviai buvo izoliuoti arba visiškai uždaryti, o ekstremaliosios padėties metu populiacijos judėjimas

⁶⁶ Rupali Jayant Limaye, Molly Sauer, Joseph Ali, Justin Bernstein, Brian Wahl, Anne Barnhill ir Alain Labrique „Building trust while influencing online COVID-19 content in the social media world“ *The Lancet Digital Health* 2, No. 6 (2020): 277-278

⁶⁷ Guanqing Liang, Jingxin Zhao, Helena Yan Ping Lau ir Cane Wing-Ki Leung, „Using Social Media to Analyze Public Concerns and Policy Responses to COVID-19 in Hong Kong“ *ACM Transactions on Management Information Systems* 12, No. 4 (2021): 1-20

⁶⁸ Daschel Franz, Heather Elizabeth Marsh, Jason I. Chen ir Alan R. Teo, „Using Facebook for Qualitative Research: A Brief Primer“ *Journal of medical Internet research* 21, No.8 (2019)

⁶⁹ Daschel Franz, Heather Elizabeth Marsh, Jason I. Chen ir Alan R. Teo, „Using Facebook for Qualitative Research: A Brief Primer“ *Journal of medical Internet research* 21, No.8 (2019)

⁷⁰ Agnė Tarailaitė, „Lietuvių įpročiai soc. tinkluose: skaito naujienas, kuriomis nepasitiki, ir naudoja netikrus profilius“, 15min, 2022, žiūrėta 2022 m. spalio 18 d. <https://www.15min.lt/verslas/naujiena/mokslas-it/lietuviu-iprociai-soc-tinkluose-skaito-naujienas-kuriomis-nepasitiki-ir-naudoja-netikrus-profilius-1290-1693982>

⁷¹ Bitės Profai, „Socialinių tinklų naudojimas Lietuvoje“, internetoprofai.lt, žiūrėta 2022 m. spalio 18 d. <https://www.bite.lt/sites/default/files/socialiniu-tinklu-naudojimas-lietuvoje.pdf>

buvo smarkiai apribotas. Esant tokioms aplinkybėms, asmenys linkę daug dažniau naudotis socialiniais tinklais bei platformomis, kad pasidalintų savo rūpesčiais, skaitytų naujienas.⁷² Tad nagrinėti galios centrų retoriką ir buvo pasirinktas „Facebook“ socialinis tinklapis.

Kiti socialiniai tinklai, tokie kaip „Instagram“ ir „Twitter“ į tyrimo analizę įtraukti nebuvo dėl to, kad nagrinėjami galios centrai iš vis nesinaudoja arba tik asmeniniais tikslais naudojasi šiomis socialinės medijos priemonėmis. Spaudos konferencijų buvo atsisakyta todėl, kad peržiūrėjus keletą iš jų ten nebuvo rasta nieko ypatingai kitoniško negu kaip „Facebook“ socialinėje medijoje. Taip pat nebuvo analizuoti šių žmonių interviu su žurnalistais, nes neretai žurnalistai klausimus formuoja jau tikėdamiesi vieno ar kito atsakymo, atsakymus gali pakreipti viena ar kita linkme. „Facebook“ analizei puikiai tiko dėl to, kad jis atspindi komunikatoriaus asmeninę nuomonę, kuri nėra paruošta komunikacijos specialistų, o parašyta pačio pranešėjo. Nors interviu iš pradžių buvo skaityta, tačiau buvo pastebėta, kad dažnai atsakymus žurnalistai perpublikuoja iš nagrinėtų galios centrų socialinių paskyrų. Tad galiausiai buvo nuspręsta apsistoti ties „Facebook“ socialiniu tinklu.

2.6 Kriterijai šaltiniams – atrinktiems nagrinėti „Facebook“ įrašams

Analizuojami socialinio tinklo „Facebook“ įrašai, kurie patenka į laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. Tuomet duomenų atrankos būdu įrašai rūšiuojami į analizavimui tinkamus bei analizavimui netinkamus šaltinius. Pasirinkti nagrinėti įrašai, kurie yra susiję su COVID-19 epidemija bei turi šiuos raktažodžius – „COVID-19“, „pandemija“, „vakcinacija“, „karantinas“, „epidemija“, „virusas“, „korona“, „testavimas“, „koronavirusas“. Svarbu paminėti, kad kontekstas taip pat yra labai svarbus, nes pasiteikė tokių „Facebook“ įrašų, kai žodis, pavyzdžiui, „virusas“ šaltinyje yra, tačiau su COVID-19 pandemija yra visai nesusijęs. Tinkami įrašai yra analizuojami pasitelkiant ethos, pathos ir logos kategorijas bei jų papildymus.

Į analizę neįtraukti „Facebook“ įrašai, kurie yra profilio arba viršelio (*angl. cover*) nuotraukos pasikeitimą fiksuojantys elementai. Taip pat neanalizuojami kitų žmonių nuotraukose, paminėjimuose užfiksuoti nagrinėjami skirtingų sferų galios centrų atstovai.

2.7 Komunikacijos įrašų kiekis

Per analizuojamą laikotarpį trys atrinkti galios centrai kartu sudėjęs iškomunikavo 594 „Facebook“ įrašus. Iš jų tinkami šiai analizei buvo 342 įrašai. Daugiausiai įrašų padarė medicininio galios

⁷² Daschel Franz, Heather Elizabeth Marsh, Jason I. Chen ir Alan R. Teo, „Using Facebook for Qualitative Research: A Brief Primer“ *Journal of medical Internet research* 21, No.8 (2019)

centro atstovas Mindaugas Stankūnas, mažiausiai administracinio galios centro atstovė Rolanda Lingienė. Lentelėje apačioje pateikti trijų analizuojamų skirtingų sferų galios centrų atstovų visų socialinio tinklo „Facebook“ įrašų skaičius nuo 2020 sausio 1 d. iki 2021 gruodžio 31 d., iš kurių yra nurodytas atrinktų nagrinėti „Facebook“ įrašų skaičius.

	Visų įrašų skaičius	Atrinktų nagrinėti įrašų skaičius
Arūnas Dulkys	159	83
Rolanda Lingienė	111	52
Mindaugas Stankūnas	324	207

Lentelė Nr. 2 Sudaryta darbo autorės

2.8 Šaltinių kodavimas

Svarbu atkreipti dėmesį, kad trijų galios centrų analizuojami „Facebook“ socialinio tinklo įrašai nėra vienodo ilgio. Vieni įrašai užima vos kelias eilutes, kiti – net kelis lapus. Dėl šios priežasties, o taip pat ir dėl galėjimo tiksliai pasakyti, kas kaip komunikavo, analizuojami šaltiniai yra skirstomi į reikšminius vienetus. 342 nagrinėjamų įrašų buvo suskirstyta į 1958 reikšminius vienetus.

Reikšminiai vienetai buvo skirstyti pagal tokią logiką: 1) sakiniai, turintys vienodą reikšmę ir prasmę bei sekantys vienas po kito skirstomi į 1 reikšminį vienetą; 2) sakiniai, sudaryti iš dviem kategorijoms priskirtų dalių skirstomi jau į 2 reikšminius vienetus; 3) pastraipa, kuri žymi tą pačią kategoriją, tik yra išskirstyta į papunkčius vis naujoje eilutėje skirstoma į 1 reikšminį vienetą. Pasitaiko sakinių, kuriuose tarsi susiduria dvi kategorijos, galima būtų žymėti ir vieną, ir kitą, tad tokiu atveju pasirenkama žymėti ta kategorija, kuri turi daugiau komponentų nulemiančių konkrečią kategoriją. Visi koduojami ir analizuojami įrašai pridėti prieduose.

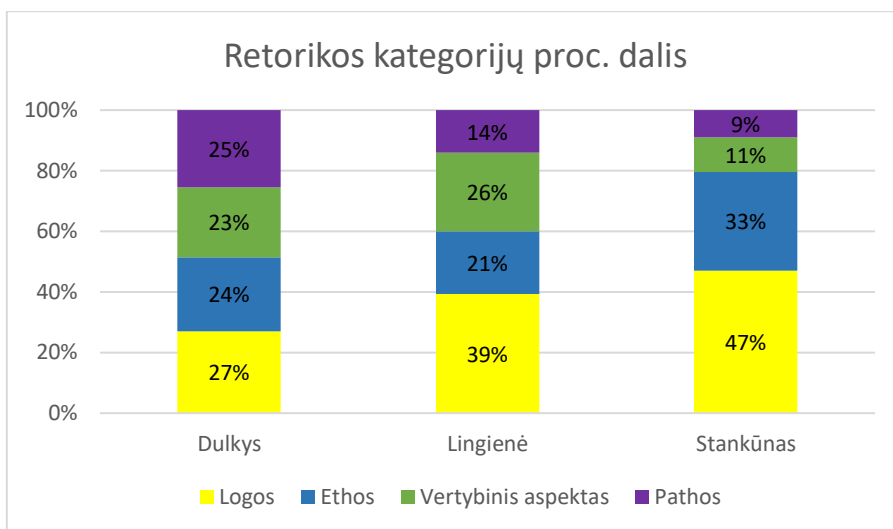
2.9 Šaltinių spalvinis žymėjimas

Analizuojamuose šaltiniuose, kurie yra nurodyti prieduose, taikomas spalvų žymėjimas. Geltona spalva žymima logos, šviesiai mėlyna spalva žymi ethos, šviesiai žalia spalva žymima vertybinė/moralinė (tarp ethos ir pathos) kategorija, o violetine spalva žymima pathos. Taip pat Mindaugo Stankūno analizėje galima rasti ir raudonos spalvos žymėjimo – tai naujai išskirta subkategorija/puskategorija, kuri analizės metu netiko nė į vieną jau išskirtą kategoriją. Dėl šios priežasties buvo nuspręsta į anksčiau išskirtas kategorijas neįtelpančius komunikacijos momentus žymėti nauja spalva, šiuo atveju raudona, kad vėliau būtų galima prie jų grįžti ir analizuoti atskirai.

3. TYRIMO ANALIZĖ

Nagrinėtu laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. daugiausiai socialiniame tinkle „Facebook“ komunikavo Sveikatos ekspertų tarybos narys, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Sveikatos vadybos katedros profesorius Mindaugas Stankūnas. Jis per analizuojamą laikotarpį padarė net 324 „Facebook“ įrašus. Mažiausiai per socialinį tinklą „Facebook“ komunikavo Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorė Rolanda Lingienė – ji per analizuojama laikotarpį padarė 111 „Facebook“ įrašų. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkys minėtu laikotarpiu ant savo „sienos“ turi 159 įrašus.

Iš viso, pagal metodologiniuose nurodymuose aptartus kriterijus, nagrinėti atsirinkti 340 „Facebook“ įrašai. Daugiausiai su COVID-19 susijusių komunikaciją socialiniame tinkle skleidė medicininio galios centro atstovu pasirinktas būti Mindaugas Stankūnas, jis parašė net 207 „Facebook“ įrašus. Tuomet politinio galios centro atstovas Arūnas Dulkys, kuris per analizuojamą laikotarpį paskelbė 83 su COVID-19 pandemija susijusius „Facebook“ įrašus. Mažiausiai įrašų ant savo „Facebook“ socialinio tinklo sienos paskelbė administracinio galios centro atstovė Rolanda Lingienė, kurios nagrinėjamų šaltinių skaičius yra 52. Norint sužinoti, kodėl pandemijos komunikacija vertinama neigiamai reikia išsiaiškinti, kokia toji komunikacija apskritai buvo. Atlikus analizę ir suskaičiavus išskirtus reikšminius vienetus paaiškėjo, kad tyrimo procentai yra ištis turiningi. Politinio galios centro atstovo, LR sveikatos apsaugos ministro retorika pasižymėjo kategorijų įvairove. Retorikos analizė parodė, kad daugiausiai Arūno Dulčio socialinio tinklo „Facebook“ įrašuose pastebima logos retorinių apeliacijų – 27 proc. Pathos kategorija užima 25 proc., ethos 24 proc., o vertybinis aspektas 23 proc. analizuojamos retorikos. Administracinio galios centro atstovės, NVSC Vilniaus departamento direktorės Rolandos Lingienės retorikoje daugiausiai dominuoja logos kategorija – 39 proc. Antroje vietoje yra vertybinė, moralinė kategorija užimanti 26 proc. komunikacijos, trečioje vietoje yra ethos kategorija su 21 proc., o paskutinę vietą užima pathos kategorija su 14 proc. Medicininio galios centro atstovo retorikoje visiškai dominuoja logos kategorija – ji užima net 47 proc. Antroje vietoje Mindaugo Stankūno socialinio tinklo „Facebook“ retorikos analizėje yra ethos kategorija su 33 proc. Toliau seka vertybinė, moralinė kategorija – 11 proc., o mažiausiai retorikos užima pathos – tik 9 proc. Toliau darbo tyrimo rezultatuose bus aptariama trijų išskirtų galios centrų COVID-19 retorika, nagrinėjama per teorijos skyriuje aprašytas kategorijas, tačiau pirmiausia bus aiškinama ir papildoma Sandy Edward Green retorinė sklaidos teorija.

Grafikas Nr. 1 Sudarytas darbo autorės

3.1 Sandy Edward Green retorinės sklaidos teorijos papildymas

Normas, papročius bei tradicijas Sandy Edward Green priskiria prie ethos apeliacijų. Tačiau kiti autoriai, kaip Colin Higgins ir Robyn Walker⁷³, E. Johanna Hartelius ir Larry D. Browning⁷⁴ arba Jaclyn Lutzke ir Mary F. Henggeler⁷⁵, ethos apeliacijas sieja su kalbėtojo charakteriu, jo savybėmis bei įtikinamumu. Tuo tarpu vertybes jie priskiria prie pathos. Pavyzdžiui, solidarumas, draugystė, gyvybių saugojimas, viltis, simpatija yra priskiriami prie pathos. S. E. Green teorijoje socialiai priimtoms normoms, moralinės vertybės priskiriamos prie ethos. Prie pathos Sandy Edward Green priskiria neigiamas emocijas, tokias kaip baimė, nerimas ar godumas. Dėl šiek tiek skirtingų autorių interpretacijų ethos ir pathos apeliacijoms – kyla painiava. Internete galima rasti ir tokių ethos aiškinimų, kaip apeliacijos į auditorijos etiką arba etines pareigas.⁷⁶ Visa tai svarbu paminėti, norint parodyti nesutarimus būtent dėl ethos interpretacijų ir supratimo. Norint atsižvelgti tiek į S. E. Green teoriją, tiek į kitų autorių darbus, darbo autorė išskiria dar vieną kategoriją – tarp ethos ir pathos – vertybinį, moralinį aspektą (prieduose žymimas žalia spalva). Tai tarsi pusinė kategorija, kuri yra viduriukas to, dėl ko nesutaria autoriai. Visiškai suprantama, kad dėl naujos kategorijos įvedimo tyrimo rezultatai gali šiek tiek išsikreipti, pavyzdžiui sumažėti tik ethos ar tik pathos apeliacijoms priskiriamos retorikos, tačiau negalima nekreipti

⁷³ Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208. Psl 197

⁷⁴ E. Johanna Hartelius ir Larry D. Browning, „The application of rhetorical theory in managerial research: A literature review” *Management Communication Quarterly* 22, No. 1 (2008): 13–39. Psl 29

⁷⁵ Jaclyn Lutzke ir Mary F. Henggeler, *The Rhetorical Triangle: Understanding and Using Logos, Ethos, and Pathos*, (School of Liberal Arts Indiana University, 2009)

⁷⁶ Writingexplained, „What is Ethos? Definition, Examples of Ethos in Literature“, žiūrėta 2022 m. rugsėjo 10 d. <https://writingexplained.org/grammar-dictionary/ethos>

dėmesio į ethos įvairovę autorių teorijose. Buvo nuspręsta apsisistoti ties ethos kaip kalbėtojo charakteris, jo savybės ir įtikinamumas, o moralines vertybes perkelti į pusinę kategoriją (tarp ethos ir pathos). Pathos, kaip ir S. E. Green išskyrė, labiau koncentravosi ties neigiamomis emocijomis.

Tačiau tai dar ne visi papildymai. Analizuojant duomenis buvo pastebėta, kad nagrinėjamu asmenų retorikoje yra nemažai sarkazmo, ironijos ir satyros. Sarkazmas ir ironija nebuvo apibrėžti nė viename iš skaitytų teorijų, tad šiai pilkai zonai panaikinti pasitelkiamas Barbara Bokus ir Piotr Kalowski darbas. Iš jų straipsnio galima susidaryti įspūdį, kad ironija priklauso ethos kategorijai.⁷⁷ Nors yra tyrimų, priskiriančių satyrą, ironiją ir sarkazmą prie pathos⁷⁸, vis dėlto šiame darbe pasirinkta tai priskirti prie ethos. Sarkazmas ir ironija retorikoje suprantami kaip kalbėtojo charakterio savybės, rodančios jo kūrybiškumą, intelektualumą, kritinį mąstymą, aukštą išsilavinimą, terminų ir sąvokų žinojimą.⁷⁹

Taip pat nagrinėjant socialinio tinklo „Facebook“ įrašus buvo pastebėta, kad logos gali būti net kelių poskyrių/subkategorijų. Pasak Sandy Edward Green retorinės sklaidos teorijos, logos apeliuoja į loginę proto dalį ir yra apibūdinama kaip skaičių, faktų, procentų rinkinys. Tačiau analizuojant šaltinius buvo ir vėl susidurta su pilkaja zona. Į rėmus neįsiliejo aiškiais, dažniausiai net atskirai pateiktais punktais išskirta informacija ar patarimai kaip reikia elgtis pandemijos metu (*angl. guidance*) bei nuolatinis žinojimo svarbos pabrėžimas (pvz. #žinojimas=saugumas, #žinotibūtina, „svarbiausia yra žinojimas“, „žinojimas pandemijos akivaizdoje=saugumas“). Punktiniai patarimai pateikiami prieš tai arba po to pristatant daug faktų, procentų – informacijos, kurios reikia logiškai pagrįsti ir argumentuoti teiginius. Būtent dėl šios priežasties tai pasirenkama priskirti prie logos įtikinėjimo apeliacijų. Žinojimo aspektas taip pat priskirtas prie logos kategorijos, kadangi po, pavyzdžiui, grotazymių (*angl. hashtag*), tokių kaip #žinojimas=saugumas, pristatoma faktais paremta informacija pilna skaičių bei statistikos. Taip pat prie logos įtikinėjimų apeliacijų kategorijos pridedamas ir melagingų žinių ar naujienų (*angl. fake news*) aiškinimas ir paneigimas. Po pateikto melagienų pavyzdžio seka didelė pastraipa, o kartais net ir visas socialinio tinklo „Facebook“ įrašas, dedikuotas būtent faktų, skaičių ar informacijos pristatymui, bandančiam aiškinti ir paneigti prieš tai pristatytą netikrą naujieną.

Galima teigti, kad operacionalizavus Sandy Edward Green retorinę sklaidos teoriją bei atsižvelgus į kitų autorių, nagrinėjusių logos, ethos, pathos, straipsnius buvo prieita prie išvados, jog reikia papildyti teorinį darbo pagrindą pagal nagrinėtus teorinio pagrindo šaltinių pavyzdžius.

⁷⁷ Barbara Bokus ir Piotr Kalowski, „Figurative Language Processing: Irony. Introduction to the Issue“ *Psychology of Language and Communication* 20, No. 3 (2016): 193-198

⁷⁸ J.A. Loubser, „A new look at paradox and irony in 2 Corinthians 10-13“ *Neotestamentica* 26, No. 2 (1992): 507-521

⁷⁹ Li Huang, Francesca Gino, Adam D. Galinsky, „The highest form of intelligence: Sarcasm increases creativity for both expressers and recipients“ *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 131, (2015): 162-177

3.2 Politinio galios centro atstovo retorika „Facebook“ – Arūnas Dulkys

Politinio galios centro atstovu pasirinktas Arūnas Dulkys. Jo retorika analizuojama iš 83 „Facebook“ įrašo paskelbtų per 2021 m. Atrinkti įrašai buvo suskirstyti į 315 reikšminius vienetus. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro komunikacijoje suskaičiuota 27 proc. logos, 24 ethos proc., 23 proc. vertybinės/moralinės kategorijos aspektų ir 25 proc. pathos. Svarbu atkreipti dėmesį, kad šiuo atveju politinio galios centro retorikoje matoma, jog kategorijų bruožų skaičiuojama beveik vienodai – apie 20 proc. Kaip ir Rolandos Lingienės bei Mindaugo Stankūno komunikacijoje, taip ir Arūno Dulkio, daugiausiai pastebima logos įtikinėjimo bruožų. Tačiau išskirtinis šios komunikacijos bruožas tas, kad palyginus su kitais analizuojamais galios centrais pathos kategorijos bruožų pastebima beveik taip pat dažnai kaip ir logos – net 25 proc. visos retorikos. Dominuojančios kategorijos Dulkio komunikacijoje yra logos ir pathos. Vertinga būtų panagrinėti kategorijas, kas galėtų už to slypėti, pavyzdžiui, kokių poskyrių logos įžvelgiama bei kokios pathos emocijos pastebimos šaltiniuose.

Kaip ir kitų nagrinėtų galios centrų retorikoje, taip ir Lietuvos Respublikos sveikatos ministro, dominuojanti kategorija yra logos. Kaip teigia S. E. Green, logos paremta vadovavimo praktika turės vidutinį priėmimo bei vidutinį atmetimo lygį.⁸⁰ Nagrinėtų šaltinių duomenys atskleidžia, kad daugiausiai pastebima klasikinio, S. E. Green išskirto, poskyrio logos, kuris yra apie skaičius, faktus, procentus. Tokio šaltinio pavyzdys galėtų būti 2021 m. vasario 25 d. įrašo dalis:

„Lietuvoje vakcinacija prasidėjo gruodžio 27 d. aštuntą valandą ryto.

Šią savaitę baigta vakcinuoti pirmoji prioritentinė grupė – Lietuvos sveikatos sistemos darbuotojai.

Imunitetą nuo COVID-19 dabar turi per 75 proc. Lietuvos medikų.

Šiuo metu vyksta asmenų, sergančių onkologinėmis ligomis, ir vyresnio amžiaus gyventojų skiepijimas.“⁸¹

Logos bruožų suskaičiavimas didžiojoje dalyje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio retorikoje rodo apie mokslinių įrodymų svarbą. Logos apeliacijos veikia loginę proto dalį.

⁸⁰ Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion“ *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669

⁸¹ Arūnas Dulkys, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0PTta2qYxog4ekHbhEd96YmMJVNPSnHeiZwDiHQkyaCvLwrHe7WpQ9NBRF6fkrSJpl> 2021 m. vasario 25 d. įrašas

Logos įraukimas į retoriką yra apskaičiuotas, naudojantis priemones ir tikslus, kurie pritaikyti efektyvumo ir veiksmingumo pasiekimui.⁸²

Palyginti su pathos įtikinėjimu, logos turės lėtesnį, bet tvaresnį poveikį sklaidai. Viena to priežasčių, kad logos yra socialiai priimtina, ir, pavyzdžiui, ja ypač žavisi verslo bendruomenė.⁸³ Nors logos turi lėtesnę įtikinamąją galią nei pathos, jų dėmesys individualiems interesams suteikia jiems greitesnį įtikinimo poveikį nei ethos įtikinėjimas. Panašiai logos įtikinėjimo dimensija išlaiko savo įtikinamumo poveikį auditorijai ilgiau nei pathos emocijos, tačiau jų socialinis pripažinimas ir tvarumas yra mažesnis nei ethos apeliacijų. Todėl valdymo praktika, retorikoje paremta logos įtikinėjimais, sklinda greičiau ir būna apleidžiama lėčiau nei ta, kuri palaikoma pathos apeliacijomis, tačiau greičiau nei ethos apeliacijos.⁸⁴

Analizuoti duomenys atskleidžia, kad LR sveikatos apsaugos ministro retorikai būdingi pathos įtikinėjimo bruožai. Arūno Dulkio „Facebook“ įrašams susijusiems su COVID-19 pandemija būdingas grėsmingas dabartinio momento paveikslas. Pabrėžiama kokia situacija bus siaubinga, katastrofiška jeigu visuomenė nesivakcinuos.

Pavyzdžiui, 2021 m. rugsėjo 23 d. Arūnas Dulkys parašė štai tokį įrašą:

„Prarasto laiko beieškant...“

Jo būklė sudėtinga. Pateko tiesiai į reanimaciją. Gydytojai dėl jo gyvybės kovoja jau septinta para. Jis nepasiskiepijęs. Užsikrėtė nuo savo artimųjų. Savo paties namuose. Artimieji nepasiskiepijė. Jis - vaikas.“⁸⁵

2021 m. liepos 7 d.:

„Bet ir todėl, kad kuo daugiau pasiskiepijusių, tuo didesnė tikimybė, kad rudenį mums nereikės vėl skelbti karantino: ligoninės nebus perpildytos COVID ligoniais, mokyklos nebus uždarytos, studentai“

⁸² Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion“ *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669. Psl 659

⁸³ Linda L. Putnam ir Dennis K. Mumby, *Organizations, emotion and the myth of rationality*. In S. Fineman (Ed.), *Emotions in organizations*: 36–57. (London: Sage, 1993)

⁸⁴ Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion“ *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669. Psl 660

⁸⁵ Arūnas Dulkys, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02SHvTY2GHnVkh9atq89ekdC2iVeZ7ghm22JzydUKGpL7o34Amo3kzUmUxQuAySCSVI> 2021 m. rugsėjo 23 d. įrašas

galės grįžti į ugdymo įstaigas, verslams nereikės stabdyti savo veiklos ir balansuoti ties išlikimo riba.

Laikas senka, viruso mutacijos plinta. ⁸⁶

Šie įrašai rodo, kad kalbai pasisukus apie vakcinaciją, iškyla neigiamos emocinės kanotacijos dėl ateities. Siekiama pagąsdinti, parodant, kad bus, jeigu visuomenė nebus atsakinga, efektinga. Vakcinacijos procesas yra be galo svarbus norint suvaldyti pandemiją. Neigiamos ateities piešimas išties padidina baimės faktorius. Kaip teigia Martha Nussbaum, baimė yra padidėjusio sąmoningumo forma.⁸⁷ Baimės reakcijos gali būti nukreiptos įvairiais būdais. Natūralios baimės (gyvačių, vorų baimė, staigių garsų ar aukščio baimė) gali būti naudingos, nes padeda išlikti bei apsisaugoti nuo pavojų. Tačiau jas taip pat galima išnaudoti.⁸⁸ Būtent tai galima pastebėti ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro pandemijos komunikacijoje. Keliamas baimės jausmas gali būti išnaudojamas vakcinacijos tempams greitinti. Tai tarsi rodo galios centro savipripažinimą esant galios centru, atsakingu už vakcinacijos sėkmę. Baimė gali būti pagrįsta požiūriu į gerį ir blogį, o taip pat gali būti išplėsta, kad apimtų visą bendruomenę.⁸⁹ Galima daryti išvadą, kad pathos naudojimas, ypatingai baimės aspekto, stengiasi apeliuoti į bendruomenės, populiacijos, auditorijos jausmus siekiant tam tikrų tikslų – šiuo atveju – vakcinacijos.

Duomenų analizė rodo, kad LR sveikatos apsaugos ministro diskurse išryškėja baimės, nerimo emocinės apraiškos. Taip pat gausiai vartojami neigiamas emocijas keliantys žodžiai (kartu su kontekstu) kaip „karantinas“, „griežta“. Pasak Sara Ahmed, baimė mus projektuoja iš dabarties į ateitį, bet baimės jausmas spaudžia mus į tą ateitį kaip intensyvių kūnišką dabarties išgyvenimą.⁹⁰ Vadinasi, neigiamas ateities piešimas atneša baimę dabartyje. Baimė suprantama kaip saugesnis jėgos įrankis nei meilė.⁹¹ Apeliuojant į neigiamas emocijas bandoma sudaryti pagrindą socialiam veiksmui – vakcinacijai. Pasak vieno tyrimo, padidėjusi COVID-19 baimė numato norą skiepytis.⁹² Ypatingai dažnai LR sveikatos apsaugos ministras A. Dulkys naudojo išsireiškimus „*pasiimkite savo vakciną*“⁹³, „*vakcina yra*

⁸⁶ Arūnas Dulkys, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02qYLf2MycN2CNJS23hrN3YCG2WUpk5WRwi2pyhVuuwuYNErcGByYqyvYpVWsy69wJl> 2021 m. liepos 7 d. įrašas

⁸⁷ Martha Nussbaum, *Political Emotions: Why Love Matters for Justice*, (Harvard University Press, 2013), 321

⁸⁸ Martha Nussbaum, 321

⁸⁹ Martha Nussbaum, 321

⁹⁰ Sara Ahmed, *The Cultural Politics of Emotion* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2014) Second edition

⁹¹ Sara Ahmed, *The Cultural Politics of Emotion* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2014), 71. Second edition

⁹² Gaetan Mertens, Paul Lodder, Tom Smeets ir Stefanie Duijndam, „Fear of COVID-19 predicts vaccination willingness 14 months later“. *Journal of anxiety disorders* 88, (2022) 102574

⁹³ Arūnas Dulkys, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02SLKoxUsLD9C3ahJrTsbQAcSHyQyXHXHiQZJ7ePUuQ71JGwmMoYRebmJo5qXyeUs2l> 2021 m. rugpjūčio 14 d. įrašas

paruošta“⁹⁴, „neužmirškite savo vakcinų“⁹⁵, „savo sustiprinančiajai vakcinų dozei“⁹⁶. Tai rodo, kad Arūno Dulkio „Facebook“ komunikacijoje emocijų naudojimas kaip pathos glaudžiai susijęs su vakcinacijos procesu.

Analizuojant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įrašus taip pat buvo pastebėtas gėdos ir kaltės jausmo skatinimas. Tokios emocijos pavyzdys būtų 2021 m. liepos 17 d. įrašo pastraipa: „Deja, šiandien mūsų vakcinavimosi tempai yra labai sulėtėję. Galime kaltinti vasaros sezoną, šiltus orus, tačiau vasara atėjo ir į visą Europą. Galime surasti daugybę priežasčių kodėl, tačiau, galiausiai, visi argumentai atsisuka į mus pačius. Prašau, neužmirškite savo vakcinų. Nelaukime rudens. Bus vėlu.“⁹⁷ Martha Nussbaum teigia, kad gėda yra visur paplitusi emocija socialiniame gyvenime.⁹⁸ Gėdos jausmas egzistuoja dar prieš tai, kai žmonės suvokia, kas tam tikroje socialinių vertybių sistemoje yra suprantama kaip „normalu“.⁹⁹ Nussbaum mano, kad gėda atsiriboja nuo bet kokios konkrečios socialinės orientacijos iki normų ir yra labai nepastovus būdas, kuriuo žmonės susidoroja su tam tikra įtampa, būdinga jų žmogiškumui. Žmonės suvokia save kaip ribotus individus, iš kurių tikimasi didelių reikalavimų ir lūkesčių.¹⁰⁰

Gėda ir kaltė yra dvi neigiamos savimonės emocijos, kurias gali sukelti pandemijos situacija. Kai į gėdos ir kaltės jausmus yra netinkamai apeliuojama, jie tampa nevaldomi.¹⁰¹ Šie jausmai pasireiškia įvairiais būdais, kurie gali būti susiję ir su psichologiniais simptomais, o tai gali tapti rimta grėsme psichinei sveikatai. Pavyzdžiui, kaltė, susijusi su stresiniu įvykiu, gali būti siejama su psichikos sveikatos komplikacijomis, įskaitant potrauminį streso sutrikimą, depresiją, prastesnę gyvenimo kokybę.¹⁰² „Visi

⁹⁴ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid023aX9L1Fs2KG2BHDtfq3oF1xPsp8EaaUYSJGVRYvka9gJXZU1Df9AfF5jxaRryMTNl> 2021 m. liepos 24 d. įrašas

⁹⁵ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0UfdvotFtZSdhwK47XCZZbEMftTQMx6di3jTPq71LXCwqc6yHzsy1AiS82EJHV1ol> 2021 m. liepos 31 d. įrašas

⁹⁶ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02vkXKouguKgY4ZXunAr9oxUEz5VSY54WFUTUevUR25DT2BbRqKfBq5oeLGk6gE7Lal> 2021 m. gruodžio 17 d. įrašas

⁹⁷ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0Euy1HHfHERfch8gh2T8rSa1RQFcG44BakhEzzZXadFVWASGNcy6AMV9mqYSWtnEjl> 2021 m. liepos 17 d. įrašas

⁹⁸ Martha Nussbaum, *Hiding from Humanity: Disgust, Shame and the Law* (United Kingdom: Princeton University Press, 2004), 173

⁹⁹ Gerlie Caspe-Ogatis, „Cultivating Constructive Civic Emotions: Why Compassion Matters in Human Survival During the Covid 19 Pandemic“ *Mabini Review* 8, (2019): 149-173

¹⁰⁰ Martha Nussbaum, *Hiding from Humanity: Disgust, Shame and the Law* (United Kingdom: Princeton University Press, 2004), 174

¹⁰¹ June Price Tangney ir Ronda L. Dearing, *Shame and Guilt* (New York, NY: Guilford Press, 2002)

¹⁰² Cavallera Cesare, „COVID-19 Psychological Implications: The Role of Shame and Guilt“ *Frontiers in Psychology* 11, (2020)

*argumentai atsisuka į mus pačius*¹⁰³, rodo, kad esame patys kalti, jog skiepijimosi tempai lėti. Lėti vakcinacijos tempai, pasak A. Dulquio, priveda ir prie didesnio nuo koronaviruso mirštančių skaičiaus. Susidaro įspūdis, kad auditorija pati kalta dėl mirštančiųjų skaičiaus.

2021 m. rugpjūčio 10 d.:

„Didžioji dauguma sergančiųjų bei mirštančių – nepasiskiepiusieji

*Šią savaitę pasiekėme kritinį užimtų lovų skaičių ligoninėse, tad planinės paslaugos turės būti pradėtos riboti. Tai reiškia, kad sunkiau pagalbos sulauks tie žmonės, kurie ligoninėse atsidūrė ne dėl viruso. Šį mėnesį dėl Covid-19 jau praradome 14 gyvybių. 13 iš šių žmonių – nepasiskiepiusieji, o vienas iš jų buvo gavęs vieną vakcinos dozę. Tai atsako į visus klausimus. Vakcinos apsaugo ir mažina sunkių susirgimų tikimybę. Tikiu, kad daugiau argumentų ar prarastų gyvybių nebereikia. Skiepykimės.*¹⁰⁴

Visa tai rodo, kad nesiskiepijimas tapatinamas su prarastomis gyvybėmis. Tokie dažnai pasikartojantys kaltės motyvai gali sukelti emocijų pokytį į blogąją pusę. Individas gali save kaltinti dėl potencialios galimybės būti COVID-19 nešiotu ju ir dėl rizikos kėlimo šeimos nariams. Šią emociją patirtį gali sustiprinti šeimos nariai, draugai ar darbo kolegos, kurie iš tikrųjų užsikrėtė koronavirusu arba, dar blogiau, mirė nuo jo. Dažnai užsikrėtimo šaltinio net nėra įmanoma atsekti, tuo labiau, kad beveik kiekvienas gali sirgti be simptomų ir nešioti COVID-19. Tačiau tokie kaltės motyvai, susiję su tariama asmenine atsakomybe, gali būti ypač slegiantys. Daugėja tyrimų, rodančių, kad gėda ir kaltė yra svarbūs įvairių psichologinių problemų, įskaitant nerimo sutrikimus, požymiai.^{105 106} Daroma išvada, kad individai, kurie bendravo su koronavirusu užsikrėtusiais arba net mirusiais nuo COVID-19, gali jaustis kalti, o taip sukeliama nuolatinė netikrumo situacija, susijusi su perdėtu atsakomybės jausmu.¹⁰⁷

Ilgai trunkanti nežinomybė ir nuolat skatinamas budrumas susijęs su COVID-19 pandemija bei su baime užkrėsti kitus, gali lemti netinkamos kaltės jausmo, turinčio neigiamų pasekmių psichinei

¹⁰³ Arūnas Dulkyš, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/arunas.dulkysh/posts/pfbid0Euy1HHfHErfcH8gh2T8rSa1RQFcG44BakhEzzZXadFVWASGNcy6AMV9mqYSWtnEjl> 2021 m. liepos 17 d. įrašas

¹⁰⁴ Arūnas Dulkyš, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/arunas.dulkysh/posts/pfbid0nsbB4QR8J5DBqkkt1FTidzVNJ2GuiTfBTak2HhzPZBeXXQtThfS ZJCwXje6HWHYFI> 2021 m. rugpjūčio 10 d. įrašas

¹⁰⁵ Diana-Mirela Candea ir Aurora Szentagotai-Tatar, „Shame-proneness, guilt-proneness and anxiety symptoms: A meta-analysis” *Journal of anxiety disorders* 58, (2018): 78-106

¹⁰⁶ Thomas A. Fergus, David P. Valentiner, Patrick B. McGrath ir Simon Jencius, „Shame- and guilt-proneness: relationships with anxiety disorder symptoms in a clinical sample” *Journal of anxiety disorders* 24, No. 8 (2010): 811–815

¹⁰⁷ Diana-Mirela Candea ir Aurora Szentagotai-Tatar, „Shame-proneness, guilt-proneness and anxiety symptoms: A meta-analysis” *Journal of anxiety disorders* 58, (2018): 78-106

sveikatai, grėsmę¹⁰⁸. Pavyzdžiui, 2021 m. vasario 28 d. Dulkys „Facebook“ tinkle rašė: „[b]ūkime budrūs, virusas muzikos nesiklauso, tad dar atvers ne vieną žaizdą ir rimtai išbandys mūsų, žmonių, vienybę.“¹⁰⁹ Net jeigu ir žmogus yra pasiskiepijęs, laikosi visų reikiamų saugumo priemonių, dėvi kaukę bei laikosi atstumo, pasikartojančios, kaltę skatinančios mintys gali iššaukti neigiamų padarinių. Apibendrinus galima teigti, kad neigiamų emocijų (gėdos, kaltės) kaip pathos bruožai Arūno Dulkio „Facebook“ komunikacijoje nėra itin motyvuojantys. Netgi priešingai, tokių jausmų skatinimas gali atnešti ir labai nenorimų pasekmių.

Ethos apeliacijos politinio galios centro retorikoje užima 24 proc. retorikos. To pavyzdžiai galėtų būti „Šiandien pasiskiepijau antrąją vakciną „Vaxzevria“ doze.“¹¹⁰ (traktuojama kaip pavyzdžio kitiems rodymas), „Mūsų komanda kasdien ieško vis naujų būdų pasiekti nepasiskiepijusiuosius“¹¹¹ (traktuojama kaip kompetencijos rodymas) arba „Ką su komanda dar padarėme?“¹¹² (traktuojama kaip kompetencijos rodymas). Ethos apeliacijų naudojimas pasak retorinės sklaidos teorijos turi lėtą priėmimo ir lėtą atemtimo lygį. Tarp visų kitų naudojamų kategorijų, ethos yra naudingas būdas pasiekti ilgai trunkantį įtikinamumo lygį, tačiau kur kas pradžioje sunkiau paveikų nei kitos apeliacijos rūšys. Galima svarstyti, kad ethos yra išties svarbi ir nepakeičiama retorinė priemonė, užtikrinanti ilgalaikį poveikį auditorijai.

Nors neigiamų emocijų skatinimas pastebimas dažniau A. Dulkio komunikacijoje, tačiau vertybinis aspektas užima 23 proc. komunikacijos. Sveikatos apsaugos ministro retorikoje pastebima vienybės, solidarumo, vilties vertybių skatinimas. To pavyzdžiai, „Petys už laisvę – keliauti, bendrauti, apkabinti ir patirti vidinę laisvę“¹¹³, „Veiksmingas valstybių veikimas siekiant bendro tikslo ir vienybė yra nepaprastai svarbūs veiksmingam globaliam atsakui į pasaulį sukausčiusią epidemiologinę nelaimę“¹¹⁴,

¹⁰⁸ Samantha Brooks, et al., „The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence” *Lancet* 395, (2020): 912–920

¹⁰⁹ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0ugpbRroW4h24hSk5epz7Vb4YKuWsmUhyFBh9jg8pBKQvTeTzcEv72hmXdX3AvOXI> 2021 m. vasario 28 d. įrašas

¹¹⁰ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0raqq8dMpGsXu9ENnanj3pc4qt1Ab2N9dwy7xjEFWTKav3xzBeb5wmaVjUcJpcAKWI> 2021 m. birželio 18 d. įrašas

¹¹¹ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0MzhuSkrkg8ee8ZKEYMiswE7QrBN39xPD3HjfaTVCA1Q4yq1vWjTLrzqs7Zm6e4SYI> 2021 m. rugsėjo 14 d. įrašas

¹¹² Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0HEBkBbsQ3XFXPsreGXC5xPTyp5DyeEhqn8vP9XXvJBZ5bYdcHtUWuhEAKYAbnsajl> 2021 m. sausio 10 d. įrašas

¹¹³ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0q77X4mXqLjRWxDZvDTixx3HGdKKwqppuS5idNPHL5kXZjThpOttjvjtAVndjwDjbl> 2021 m. balandžio 10 d. įrašas

¹¹⁴ Arūnas Dulkys, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02VHjb7ocmQ2qNjvNgzzGokcU7e64hB2NOXE91SioBAcpHKh1ND5d8w4QVhjeKtdkl> 2021 m. gegužės 25 d. įrašas

„Sužibo viltis, kad pagaliau pradėsime artėti link normalaus gyvenimo.“¹¹⁵ Taip pat tradicijų, papročių minėjimas „Yra Kovo 11-oji - moralinė atrama ir pilietinė atsakomybė.“¹¹⁶ Kolektyvinių emocijų vaidmuo, skatinantis vienybės, solidarumo, vilties apraiškas ligos protrūkio metu laikomas tinkamu bendravimo pincipu, kadangi skatinama ne tik žiūrėti savo sveikatos, bet ir rūpintis kitų visuomenės narių gerove bei sveikata (apie tai plačiau administracinio galios centro retorikos skyriuje, kadangi ten tai – dominuojanti kategorija).

Apibendrinus galima teigti, kad visos kategorijų bruožų pastebima daugmaž vienodai, tačiau pathos retorinių apeliacijų, lyginant su kitais analizuojamais galios centrais, ypač gausu. Logos kategorija yra dominuojanti, antroje vietoje pathos, tuomet ethos, paskutiniai kategorija – vertybinis/moralinis aspektas. Darbo autorė neteigia, kad taip komunikuoja visi politiniai galios centrai, tačiau atlikus vieno politinio galios centro retorikos analizę peršasi išvada, kad galbūt daugumos politinių galios centrų retorikoje pastebimas kategorijų miškas – kai visų kategorijų procentalus vartojimas yra labai panašus.

3.3 Administracinio galios centro atstovės retorika „Facebook“ – Rolanda Lingienė

NVSC Vilniaus departamento direktorės Rolandos Lingienės komunikacija analizuojama iš 52 „Facebook“ įrašų. Šie įrašai buvo suskirstyti į 475 reikšminius vienetus. Atlikus kokybinę turinio analizę paaiškėjo, kad daugiausiai administracinio galios centro atstovės retorikoje pastebėta logos (39 proc.) bei vertybinės kategorijos įtikinėjimų (26 proc.). Ethos kategorija užėmė 21 proc. analizuojamos komunikacijos, o pathos 14 proc.

Pasak Sandy Edward Green, vadovavimo praktika, paremta logos, turės vidutinį priėmimo ir vidutinį atmetimo rodiklį. Atliekant kokybinę turinio analizę buvo pastebėta, kad Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorė savo retorikoje naudoja net trijų poskyrių logos. Pirmasis logos poskyris susideda iš skaičių, faktų, procentų aprašymo. Antrasis susideda iš punktinių patarimų ar informacijos, skirtų problemai išspręsti (*angl. guidance*). Trečiasis, tik Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorei Rolandai Lingienei būdingas logos poskyris, yra žinojimo aspektas. Antrasis ir trečiasis darbo autorės išskirti poskyriai nėra aprašyti Sandy Edward Green, tačiau norint geriau suprasti galios centrų Lietuvoje komunikaciją pandemijos metu, buvo

¹¹⁵ Rolanda Lingienė, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0wUu5F14ioPW9PDQcU9jEzadwYKRwZ3THKxrY3GhPbMRYWE71zg1uBbQKV3NmQHPFI> 2021 m. gegužės 29 d. įrašas

¹¹⁶ Rolanda Lingienė, „Facebook“, <https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0213xh3G3QzTuFiJBSftX9dcM94hX9p7VNehdE5K4JtPXJSyghbpyGyTCLcMzy1Abl> 2021 m. kovo 11 d. įrašas

nuspręsta jas pridėti ir išskirti papunkčiui. To priežastis buvo tai, kad logos, kaip procentų, skaičių ir faktų rinkinio, neužteko norint suskirstyti retoriką į prasmę nešančias kategorijas.

Surinkti duomenys rodo, kad analizuojant Rolandos Lingienės „Facebook“ įrašus galima pastebėti ypatingai daug logos kategorijai būdingų bruožų – punktinių nurodymų ar informacijos kaip elgtis konkrečioje situacijoje (*angl. guidance*). Tai detali informacija, surašyta labai aiškiai ir suprantamai, kad auditorija be vargo galėtų jas pastebėti, perskaityti, suprasti, o vėliau ir ja vadovautis. Galima svarstyti, kad punktinių nurodymų vartojimas rodo apsiimtą lyderystę naudojant krypties nurodymą (*angl. direction giving*). Pasak autorių Jacqueline R. Mayfield ir Milton R. Mayfield, kalbos, kuriose naudojamos šios trys technikos – krypties nurodymas (*angl. direction-giving*), empatija ir prasmės kūrimas – yra tinkamos pasiekti norimus tikslus ir parodyti lyderystę.¹¹⁷ Visos šios technikos atsispindi ir administracinio galios centro atstovės retorikoje, o tai galima suprasti kaip puikius lyderystės įgūdžius.

Tokių įrašų pavyzdžiai:

„Labai siūlau į pasirengimo gražiausiai pavasario šventei darbų sąrašą įtraukti ir užduotį pasikartoti taisykles, kaip saugiai tai padaryti.

 Vykdami į prekybos centrą, nepamirškime naujos kaukės ar respiratoriaus.

 Prieš užsidedant ir nusiimant kaukę ar respiratorių, dezinfekuokime rankas.

 Prekybos centre laikykimės saugaus atstumo.

 Prisiminkime „burbulo“ idėją – likime namuose ir prie šventinio stalo sėskime tik su tais žmonėmis, su kuriais gyvename.

 Jei galvojame pasimėgauti išvyka į gamta – TIK savo ar žiedinėje savivaldybėje.

 Nepamirškime, kad pažintiniuose takuose tikrai sutiksime ne vieną, besigėrintį atbundančia gamta, todėl nepamirškime dėvėti kaukės, jei neišlaikomas dviejų metrų atstumas nuo kitų žmonių, išskyrus šeimas.

 Net ir po pasivaikščiojimo gamtoje, sėsdami į automobilį, grįžę namo, nepamirškime rankų higienos.“¹¹⁸

¹¹⁷ Jacqueline R. Mayfield and Milton R. Mayfield, „Learning the Language of Leadership: A Proposed Agenda for Leader Training“ *Journal of Leadership Studies* 2, No. 1 (1995): 132–136

¹¹⁸ Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0NepTjnLoACMzpxrpZwTkAR6kEME5Q1DY5k2PtYqhjz5GZOKqkt53A3i66dmZ3jXzl> 2021 m. balandžio 3 d. įrašas

- ✓ *„Ką galime padaryti?*
- ✓ *Skiepytis, jeigu atėjo eilė*
- ✓ *Vengti nekasdieninių kontaktų*
- ✓ *Laikytis saugaus atstumo*
- ✓ *Dėvėti kaukes*
- ✓ *Laikytis rankų higienos*
- ✓ *Paisyti kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo*
- ✓ *Profilaktiškai testuotis, jei priklausote testuojamųjų grupei*
- ✓ *Aktyviai stebėti savo ir artimųjų sveikatos būklę. Pajutus bent menkiausius simptomus - likti namuose.“¹¹⁹*

Grupuojant pasisakymus pastebėta, kad Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorės įrašuose aiškiai pabrėžiama žinojimo svarba. Žinojimo aspektas Rolandos Lingienės socialinio tinklo komunikacijoje yra išties dažnai naudojamas. Ne retas atvejis kada NVSC Vilniaus departamento direktorė po logos pripildyto „Facebook“ įrašo uždėdavo tokias grotažymes (*angl. hashtag*) arba rašydavo teiginius kaip „svarbiausia yra žinojimas“¹²⁰, „žinojimas COVID-19 pandemijos akivaizdoje=saugumas“¹²¹, „žinoti būtina“¹²², „žinojimas=saugumas“¹²³. Dažnai įrašuose pastebima tokia tvarka: pateikiama daug faktų, statistikos, procentų, o tuomet po (arba prieš) pabrėžiama kaip svarbu tai žinoti. Žodžiai kaip „žinojimas lygu saugumas“ rodo, kad į žmogų/auditoriją yra žiūrima kaip į apšvietos produktą. Pasak Michel Foucault, galia ir žinios yra neatsiejamai susijusios, todėl nėra prasmės kalbėti apie vieną be kito.¹²⁴ Vakarų šalių ugdymo programos tikslas yra žinių įgijimas kaip tiesos įgijimas.¹²⁵ Tai leidžia prieiti prie išvados, kad tiesos ir žinių perdavimas susipynęs tarpusavyje,

¹¹⁹ Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0Shwxv8HZwKh2oRUzLW4E4YkgXXtBoiVmZufkyw68YTCw1Djs6NhU4Gv7jKnkY1ysl> 2021 m. balandžio 7 d. įrašas

¹²⁰ Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02QsaQbWGvGu15G5tbLuVUwYq7hY5Qo3VfqJcEFnfzVDwLchdmxLW3YbJWvcQkRgqQl> 2021 m. kovo 17 d. įrašas

¹²¹ Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02QsaQbWGvGu15G5tbLuVUwYq7hY5Qo3VfqJcEFnfzVDwLchdmxLW3YbJWvcQkRgqQl> 2021 m. kovo 17 d. įrašas

¹²² Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid028ASqb2ksvSEox2xBWQoMnvUPDRLJbY8v3BKkqLYYtCNCvFJ8QWuj2vfRpGzZA81wl> 2021 m. rugsėjo 1 d. įrašas

¹²³ Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02pZSSqqCdKi5yaxW1JHAUtyzKhgD3BttRff9Lny3iVTAUycCmEV3RqzgeM6ZNsA651> 2021 m. balandžio 14 d. įrašas

¹²⁴ Michel Foucault, *Power/Knowledge: Selected Interviews & Other Writings, 1972–1977* (New York: Pantheon Books, 1980)

¹²⁵ Johanna Oksala, *Foucault on freedom*. (Cambridge: Cambridge University Press, 2005)

kad perduodamos žinios yra tarsi vienintelė tiesa. NVCS Vilniaus departamento direktorės įrašuose teigiama, kad „*tiesa ne visada būna maloni, tačiau turime ją žinoti, kad galėtume judėti į priekį*“¹²⁶, „*turime būti pasiruošę, nes žinojimas, kaip saugotis viruso, ir ką nedelsiant daryti su juo susidūrus, yra esminis raktas į sėkmę.*“¹²⁷ Taip parodoma, kad tik apsišvietęs žmogus, žinantis tiesą, gali efektyviai kovoti su virusu bei jo plitimu. Būdvardis „esminis“ parodo, kad žinojimas yra vienas ir vienintelis, pats svarbiausias kelias į džiaugsmingus rezultatus. Michel Foucault disciplinarinę galios koncepciją apibrėžia teigiamais terminais, suvokia ją kaip neapibrėžtą, vis kintančią, kūrybišką ir galinčią paaiškinti dabartinius galios reiškimosi būdus.¹²⁸ Pagal šį paaiškinimą, galia negali būti atskirti nuo žinojimo ir tiesos. Tai vienalaikės, tarpusavyje susijusios sąvokos. Galima daryti išvadą, kad logos žinojimo aspekto bruožai, pastebimi R. Lingienės retorikoje, yra vienas iš būdų pasireikšti galiai.

Benagrinėjant Rolandos Lingienės socialinio tinklo įrašus buvo atkreiptas dėmesys ir į vertybinius, moralinius aspektus – tarp ethos ir pathos kategorijos bruožų turinčią retoriką. Po pirmą vietą užimančių logos apeliacijų, tarp ethos ir pathos vertybinių, moralinių aspektų kategorija yra antra dominuojanti. Pastebima, kad Rolandos Lingienės retorikoje gausi apeliacijų į vertybes, morales tokias kaip viltis, solidarumas, vienybė, empatija, draugystė, pasiaukojimas dėl artimų žmonių, draugų, kolegų. Ši retorika, nukreipta į pozityvias socialines vertybes, jos dažnu atveju susijusios su asmenine atsakomybe.

Apeliavimas į kolektyvinius veiksmus, vienybę, solidarumą pandemijos atveju laikomas tinkamu bendravimo metodu, nes žmonių gerovė priklauso ne tik nuo jų pačių, bet ir nuo kitų žmonių veiksmų.¹²⁹ Nors solidarumo sampratos skiriasi, apskritai jis gali būti suvokiamas kaip kolektyvinis įsipareigojimas padengti išlaidas ir padėti ar apsaugoti kitus. Jis paremtas žmonių panašumo ar bendrų poreikių pripažinimu, o visa tai orientuota į buvimą socialinio kolektyvo dalimi. Įsipareigojimas vienyti ir solidarizuotis taip pat yra pasireiškiantis tada, kai žmonių prašoma pripažinti kolektyvinę grėsmę bei kai valdžios institucijos teigia, jog „stovėjimas kartu“ yra geriausia priemonė pavojui sumažinti.¹³⁰

¹²⁶ Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02KxRr6LfNJSKoZBizYKBNL3NNwJiuGdWyLyXN7XynvzEyQxEgyo65ZK9DVUpZQA6XI> 2021 m. balandžio 1 d. įrašas

¹²⁷ Rolanda Lingienė, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0txLVn5ema3BiJ2QGNWgxK5i3U5T8KjqQimdg6xSKC6t77TWAQKuuT2RWFA1x74Ksl> 2021 m. kovo 24 d. įrašas

¹²⁸ Michel Foucault, *Disciplinuoti ir bausti: kalėjimo gimimas*, (Vilnius: Baltos lankos, 1998)

¹²⁹ Nurit Guttman ir Eimi Lev, „Ethical Issues in COVID-19 Communication to Mitigate the Pandemic: Dilemmas and Practical Implications“ *Health Communication* 36, No. 1 (2021): 116-123. Psl 120

¹³⁰ Nurit Guttman ir Eimi Lev, „Ethical Issues in COVID-19 Communication to Mitigate the Pandemic: Dilemmas and Practical Implications“ *Health Communication* 36, No. 1 (2021): 116-123. Psl 120

Apeliacija į vertybes skatinama nurodant naudą patiems asmenims ar grupei. Tokios retorikos pavyzdys gali būti „mes galime tai įveikti kartu“.¹³¹

NVSC Vilniaus departamento direktorės retorikoje itin dažnai galima sutikti tokio pobūdžio išsireiškimų. Pavyzdžiui „*kviečiu kartu grąžinti normalų gyvenimą sau ir aplink esantiems*“¹³², „*džiaukimės tuo, ką visi kartu pasiekėme*“¹³³, „*laimėsime kartu*“¹³⁴, „*visiems kartu ieškoti galimybių grįžti į daugiau mažiau įprastas vėžes*“¹³⁵. Naudojamos ir įvairios grotažymės, kaip #vardantos 🇱🇻¹³⁶, #tikkartumesjėga.¹³⁷ Taip prašoma vienytis ir kartu įveikti negandas nešančią pandemiją. Taip pat pastebima ir retorikos apeliuojančios į empatiją, susiejant ją su artimaisiais – „*empatija įgauna ypąč svarbią prasmę, kai kreipiamės į pervargusius žmones, kurie gal seniai nematė tėvų, brolių, draugų, kurie turėjo atidėti planines operacijas ar savo bute yra įsirengę du biurus ir dvi ar tris mokyklos klases (neduok Dieve, pradinukų!), ir vis dar bandome jų prašyti laikytis infekcijų prevencijos priemonių... tvirtai 🤝 laikytis.*“¹³⁸ Pastebima ir vilties bruožų – „*vis dėlto, noriu priminti, jog gyvenime viskas praeina. COVID-19 pandemija irgi baigsis 🙏!*“¹³⁹ arba „*viltinga, jog šiame, jau daugiau nei metus užtrukusiame kovos su pandemija maratone, dėka kartais protu sunkiai suvokiamos mokslo pažangos, artėjame prie finišo tiesiosios*“.¹⁴⁰ Apeliacijos į teigiamas moralines vertybes gali ugdyti laisvę,

¹³¹ Andrew Dawson ir Marcel Verweij, „Solidarity: A moral concept in need of clarification” *Journal of Public Health Ethics* 5, No. 1 (2012): 1–5

¹³² Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02AUZCEfw27wyA3RC7PubXFVWWem9GBTW2nTjTjhzcgXpYkcisPo9bmWS4MLH1argBl> 2021 m. liepos 22 d. įrašas

¹³³ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0dbqZpmBZV4vV2WrqgzLsqpRAKYq2DnGvXNPdx3KeV1VYgaUrnZS3CqaUW5HtYQwl> 2021 m. birželio 27 d. įrašas

¹³⁴ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid05AusnDPABG5yeXrGHk3SVbcKx4wKNsR4pXkCm1vFFfMJ49cL7XTqSxb6JbNaWpPnl> 2021 m. gruodžio 24 d. įrašas

¹³⁵ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid024zyQUYoWG9MXubR3HMfwE4tg1n5kACFK5UZh7xbDHbddCsPwNL6faP7PHiGCL6Lwl> 2021 m. kovo 11 d. įrašas

¹³⁶ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0txLVn5ema3BiJ2QGnWgxK5i3U5T8KjqQimdg6xSKC6t77TWAQKuuT2RWFA1x74Ksl> 2021 m. kovo 24 d. įrašas

¹³⁷ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0txLVn5ema3BiJ2QGnWgxK5i3U5T8KjqQimdg6xSKC6t77TWAQKuuT2RWFA1x74Ksl> 2021 m. kovo 24 d. įrašas

¹³⁸ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid026N9h1Uz7L5kvhDRM9skot1VteKjbQNDYtuyQ5LE2hvGHg5w1et2TeuEmBMAZx7KWl> 2021 m. vasario 22 d. įrašas

¹³⁹ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0dmLe8PqxFfZTqBq9mdcPQ1uEki1YQe57K96U1v6Qcfg8cb4mGkJ6LX1jDXn2VLNdl> 2021 m. balandžio 27 d. įrašas

¹⁴⁰ Rolanda Lingienė, „Facebook”,
<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0NepTjnLoACMzpxrpZwTkAR6kEME5Q1DY5k2PtYqhz5GZQKqkt53A3i66dmZ3jXzl> 2021 m. balandžio 3 d. įrašas

ilustruodamos, jog auditorijos pasirinkimai gali turėti privesti prie teigiamų rezultatų. Jie taip pat gali padėti skatinti paramą bendruomenėse, pagalbą vieni kitiems, o tai padėtų tiems, kas yra pažeidžiamiausi (pavyzdžiui, vyresnio amžiaus žmonės).

Tačiau apeliacijos į moralines vertybes gali kelti ir etinių problemų. Kai galios centrai nuolat ragina visuomenę solidarizuotis, vienytis, atsisakyti kai kurių galimybių, paaukoti savo judėjimo laisvę ir pan., gali kilti abejonių dėl nuoširdumo. Vienybės, bendrumo ir asmeninės atsakomybės nuolatinis įvardijimas atsakomybę už socialinių problemų sprendimą tarsi užkrauna visuomenei, o tai gali painioti valdžios institucijų pareigas. Visa tai gali atitraukti dėmesį nuo kitų pandemijos problemų, tokių kaip riboti išteklių medicininėms priemonėms ar aparatams, didelis lošų užimtumas ligoninėse, kurios prisideda prie socialinės ir ekonominės sveikatos nelygybės.¹⁴¹

Priešingai nei Arūno Dulčio retorikoje, kurioje gausu pathos neigiamų emocijų skatinimo bruožų, Rolandos Lingienės retorika pasižymi teigiamų vertybių skatinimu. Nors retorika paremta teigiamų vertybių puoselėjimu, pasitaiko ir apeliacijų į neigiamas emocijas. Pathos kategorijos bruožų turinti retorika administracinio galios centro komunikacijoje sudaro 14 proc. To pavyzdžiai galėtų būti „*pirmadienį su griausmu „atsirita” trečioji banga...*“¹⁴² arba „*Vilnius išties balansuoja ant trapios ribos – taip galime pavadinti dabartinę situaciją*“.¹⁴³ Tai parodo, kad neigiamų emocijų apraiškos pastebimos ne tik politinio galios centro retorikoje, bet ir administracinio. Ethos retorinės apeliacijos užima 21 proc. Ethos suprantama kaip variantas turintis lėtą priėmimo ir lėtą atmetimo lygį (plačiau apie ethos žiūrėti medicininio galios centro skyriuje, nes ten tai dominuojanti kategorija, todėl aprašyta išsamiau.)

Apibendrinus galima teigti, kad daugiausiai administracinio galios centro atstovės retorikoje pastebima logos ir vertybinio, moralinio aspekto kategorijų bruožų. Taip pat analizuojant Rolandos Lingienės retorikos analizė padėjo išsiskirti naujus logos poskyrius – papunkčiui pateiktą informaciją (*angl. guidance*) bei žinojimo būtinumą vis pabrėžiančius išsireiškimus. Nors buvo galima daryti hipotezes, kad administracinio, netgi biurokratinio, galios centro retorika bus „susa“, pilna vien tik logos apeliacijų, tačiau stebinant bruožas tas, kad nepabijoma vertybinio aspekto turinčios kategorijos ir teigiamus jausmus skatinančių kolektyvizuojančių emocijų.

¹⁴¹ Nurit Guttman ir Eimi Lev, „Ethical Issues in COVID-19 Communication to Mitigate the Pandemic: Dilemmas and Practical Implications“ *Health Communication* 36, No. 1 (2021): 116-123

¹⁴² Rolanda Lingienė, „Facebook”,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid026N9h1Uz7L5kvhDRM9skot1VteKjbQNDYtuyQ5LE2hvGHg5w1et2TeuEmBMAZx7KWI> 2021 m. vasario 22 d. įrašas

¹⁴³ Rolanda Lingienė, „Facebook”,

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0ZjdUvgiFYLOjJ8U5vnaWg9i6MeSneiojjuSJXWG9V3no1K6yJ6sVufab4GDCKiNvl> 2021 m. kovo 25 d. įrašas

3.4 Medicininio galios centro atstovo retorika „Facebook“ – Mindaugas Stankūnas

Medicininio galios centro atstovo Mindaugo Stankūno retorika analizuojama iš 207 „Facebook“ įrašų. Šie įrašai buvo suskirstyti į 1168 reikšminius vienetus. Atikus kokybinę turinio analizę paaiškėjo, kad daugiausiai M. Stankūno retorikoje pastebima logos (47 proc.) bei ethos įtikinėjimų (33 proc.). Tarp ethos ir pathos kategorija užėmė 11 proc. analizuojamos komunikacijos, o pathos tik 9 proc.

Atliekant analizę buvo pastebėta, kad Mindaugo Stankūno naudojama logos įtikinėjimo apeliacija yra dviejų poskyrių: 1) faktai, procentai, skaičiai; 2) patarimai ar informacija, skirta problemai išspręsti (*angl. guidance*). Skirtingai nei Rolanda Lingienė, Mindaugas Stankūnas nepabrėžia žinojimo aspekto kaip vieno iš pagrindinių faktorių išgyvenant pandemiją. Nors žinojimo aspektas ir nebuvo tiesiogiai įvardintas, tačiau galima daryti prielaidą, jog skleidžiama/skelbiama informacija buvo naudojama su tikslu. Stankūnas 2021 m. lapkričio 18 d. įrašė teigia:

*„Trečiąja (stiprinančiąja) COVID-19 vakcinosis doze pasiskiepijo paskutinio Italijos karaliaus Umberto II anūkas Princas Emanuele Filiberto. Jis yra vienas iš seniausių Europos karališųjų dinastijų atstovas, kurio šeimai pagal paveldėjimo teisę priklauso legendinio Šv. Mauricijaus ir Lozorijaus riterių ordino Didžiojo Magistro titulas. **Gal šis karališkas pavyzdys padrąsins vis dar abejojančius**“¹⁴⁴ [paryškinta darbo autorės].*

Taip pat viename iš savo „Facebook“ įrašų Stankūnas teigia:

„ Vakcinosis pagrindinis tikslas yra apsaugoti žmones nuo sunkios klinikinės eigos ir mirties. Todėl pirmiausia yra vakcinuojami vyriausios amžiaus grupės asmenys. Britai labai gražiai yra paskaičiavę mirčių, hospitalizacijų ir RITS skyrių užimtumo pokyčius paskiepijus atskiras amžiaus grupes. (žr. pridedamą grafiką) [1]. Tad matome, kad paskiepijus 65 m. ir vyresnius mes praktiškai galime sumažinti mirčių nuo COVID-19 skaičių 80-90 proc. Lietuvoje šios amžiaus grupėse vis dar didelė žmonių grupė (t.y. beveik kas trečias) yra nepaskiepyti. (žr. pridedamusus grafikus). [2]

 Vakar *The Lancet* paskelbė mokslinį straipsnį apie Izraelio COVID-19 vakcinacija. [3] Šio „tikro pasaulio“ duomenys rodo, kad +65 m. ir amžiaus grupei Pfizer/BionTech vakcina suteikia 97 proc. apsaugą mirčiai nuo COVID-19. Tai yra tikrai nemažai. Čia su *Jumis* pasidalinu puikiu grafiku iš straipsnio, kuriame matyti, kaip augant vakcinuotų asmenų skaičiui keičiasi naujų COVID-19 atvejų skaičius.

¹⁴⁴ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02EbBVQSayxxotCShSRoa1GaNTNTvt1cVrQWXeKpFz77XcsVMTW1NDTmoTMPUBrZvil> 2021 m. lapkričio 18 d. įrašas

◆ Dar vienas straipsnis, kuris būtų vertas Jūsų dėmesio yra iš Minesotos (JAV). Buvo paskaičiuoti keli COVID-19 raidos scenarijai: koks dabar tikėtinas scenarijus (1), koks būtų scenarijus, jei niekas nebūtų vakcinuotas (2); koks būtų scenarijus, jei daugiau nei vienas žmogus nebūtų vakcinuotas (3), koks būtų scenarijus, jei šiuo metu būtų vakcinuota 75 proc. populiacijos (4). Daromi skaičiavimai ligoninių užimtumui, RITS ir mirtims. **Tikuosi, kad ši informacija padrąsins abejojančius. Likite sveiki ir saugokite vieni kitus 😊**.¹⁴⁵ [paryškinta darbo autorės]

Galima daryti išvadą, kad logos kategorijai būdingų bruožų pripildyta komunikacija siekia padrąsinti abejojančius. Kaip teigia Sandy Edward Green teorija, logos apeliacijos veikia loginę proto dalį. Logos apeliacijos linkę metodiškai apskaičiuoti priemonės ir tikslus, kad būtų pasiektas efektyvumas ar veiksmingumas.¹⁴⁶ Apibendrinus galima teigti, kad dažnu atveju logos įtikinėjimais siekiama padrąsinti veikti tuos, kurie turi abejonių pateikiant įvairios skaičiais, faktais ar procentais paremta informacija.

Be logos apeliacijų, taip pat dominuojanti kategorija medicininio galios centro atstovo retorikoje buvo ethos. Pasak Sandy Edward Green, vadovavimo praktika paremta ethos, bus lėtai pritaikoma, tačiau ir lėtai atmetama.¹⁴⁷ Įdomu tai, kad pagal teorijoje išskirtus punktus, ethos apeliacijos buvo pastebėtos visų rūšių – kalbėtojo charakteris, kompetencija, panašumas, polinkis į sėkmę, savikritika, pagarba, pavyzdžio kitiems rodymas ir sarkazmas. Panašumas atsispindėjo „mes visi turime bendrą tikslą – suvaldyti COVID-19 pandemiją“¹⁴⁸. Autoriai Colin Higgins ir Robyn Walker panašumą aiškina kaip apeliavimą į panašumus tarp teksto autoriaus ir auditorijos, o tai rodoma vartojant įvardžius („mes“, „tu ir aš“).¹⁴⁹ Tokiu būdu sustiprinamas komunikatoriaus įvaizdis, jo tapatybė. Polinkis į sėkmę pabrėžiamas taip „matome, kad dabartinė situacija išlieka įtempta, tačiau vis tik ji yra ženkliai geresnė nei buvo prieš

¹⁴⁵ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02FTCYjGFmAESuf9faM1c72A4usaF86TczFToy5KhDnBpS4374RDcZLgoUT6WBbPw7l> 2021 m. gegužės 16 d. įrašas

¹⁴⁶ Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion” *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669

¹⁴⁷ Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion” *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669

¹⁴⁸ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ki7AnJaym6unNNUt8dq12qgbwJHSEuhL3SJZuh3QWF6BGen1ezmkjkZKkF4Js3mQl> 2021 m. birželio 10 d. įrašas

¹⁴⁹ Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208. Psl 198

mėnesį. *Bene labiausiai džiugina COVID-19 ligonių ligoninėse sumažėjimas.*¹⁵⁰ Nuorodos į sėkmę atkreipia auditorijos dėmesį į praeities pasiekimus bei į būsimas sėkmės prognozes, kaip tai pastebima šiuo atveju. Taip pat matoma ir savikritika – „*vakar savo Facebook paskyroje pasidalinau mintimis apie skiepus ir senjorus. Minimame įrašė pateikiau grafiką, kuriame pavaizdavau vidutinę būsimą sveiko gyvenimo trukmę (nuo 65 m. amžiaus) tarp ES gyventojų. Tačiau tame grafike įsivėlė klaida, nes panaudojau ne tą rodiklį. Atsiprašau už suklaidinimą ir dabar dalinuosi grafiku su teisingomis reikšmėmis.*“¹⁵¹ Tai tarsi savęs sukritikavimas už auditorijos suklaidinimą, tačiau tuo pačiu ir pripažįstama, jog buvo padaryta klaida už kurią yra atsiprašoma. Auditorijai dažnai patinka žmonės, kurie daro klaidas ir pripažįsta silpnumą, kadangi tokiu atveju jie atrodo labiau žmogiškesni.¹⁵² Įdomu tai, jog yra tyrimų rodančių, kad klaidą padariusio asmens statusas turi įtakos patikimui. Auditorijai patinka aukšto arba žemo statuso asmuo, kuris daro klaidą, bet ne tokio pat lygmens statuso asmuo.¹⁵³ Šuo atveju auditorijai galimai patinka aukšto rango pripažįstantis padaręs klaidą ir dėl jos atsiprašantis, nes tai atskleidžia, kad žmogus yra žmogus ir todėl panašus į „mus“. Tačiau toks prisipažinimas yra efektyviausias tada, kai auditorija suvokia, supranta kalbėtoją esant kitokiu nei jie patys. Savikritiškai į save pažvelgiantys asmenys sukuria pasitikėjimo atmosferą arba, kitaip tariant, teigiamą šaltinio ethos (*angl. positive source-relational ethos*).¹⁵⁴

Mindaugo Stankūno retorikoje pastebimas ir pagarbos ethos – „*Sutikit, kad tai labai daug.*“¹⁵⁵, „*Nežinau kaip Jums, tačiau man šie skaičiai atrodo tikrai nemaži.*“¹⁵⁶ Pagarbą Colin Higgins ir Robyn Walker aiškina kaip pagarbą auditorijos jausmams ir teisėms.¹⁵⁷ Retorika, kurioje prašoma pritarimo „sutikit“ arba atsiklausoma auditorijos nuomonės „nežinau kaip Jums“, rodo, kad komunikatoriui

¹⁵⁰ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02dt11t1GF8g4YHEeMZrg1ed3YtrhywzALuU9s36sc7F27euUsVkMWynpHtRR3oEJpl> 2021 m. gruodžio 7 d. įrašas

¹⁵¹ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02PshLaZYZv93QMg6tSm5awkKvEGwP7HDqyeifZPqxrWo6ehnkEJbLjNQPLbf5XuJql> 2021 m. rugsėjo 27 d. įrašas

¹⁵² Anne E. Mullins, skyrius „Source Relational Ethos in Judicial Opinions“ *Wake Forest Law Review* 54, No. 4 (2019): 1089-1134. Psl 1116

https://heinonline.org/HOL/Page?collection=journals&handle=hein.journals/wflr54&id=1123&men_tab=srchresults
¹⁵³ Elliot Aronson, Ben Willerman ir Joanne Floyd, „The Effect of a Pratfall on Increasing Interpersonal Appeal“ *Psychonomic Science* 4, No. 6 (1966): 227

¹⁵⁴ Anne E. Mullins, skyrius „Source Relational Ethos in Judicial Opinions“ *Wake Forest Law Review* 54, No. 4 (2019): 1089-1134. Psl 1119

¹⁵⁵ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid021ftcYhiAaqfDUP7igFP3a9Uk8hFC9hLChm9Xd8YHbYBJXJjS3zfKbAMzsD7LfMhl> 2021 m. lapkričio 15 d. įrašas

¹⁵⁶ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ZEFdpy5VNm3Wqf1WEGZPyD4zRjxb1zLiJ9QuGDci3YhbighJHn46D1d6qVTH3EtI> 2021 m. lapkričio 17 d. įrašas

¹⁵⁷ Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports“ *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208. Psl 198

pagarba auditorijai yra svarbus aspektas. Pagarbos lygis auditorijai, atsispindintis komunikacijoje, ypač pakelia kalbėtojo įtikinamumą ir mėgstamumą. Pavyzdžio kitiems rodymas Stankūno komunikacijoje atsispindi fraze – „*bakc ir viskas*“¹⁵⁸. Šiuo atveju labai svarbu paminėti ir patį įrašo kontekstą, nes rodoma, kad pats Stankūnas pasiskiepijo vakcina nuo COVID-19. Savo paties pavyzdžio kitiems rodymas šiek tiek pinasi ir su anksčiau aptartu panašumo aspektu. Savo pavyzdžio pateikimas rodo, kad atlieka rekomenduojamas ar net įnirtingai peršamas idėjas, tikslus, veiksmus, atlieka ir patys komunikatoriai. Kompetencija pasireiškia pavyzdžiui „*Aš, kaip SET ir NEPT narys, stengsiuosi, kad vis daugiau informacijos būtų skelbiama ir vis daugiau duomenų taptų atviri.*“¹⁵⁹ Taip parodoma, kad kalbėtojas nėra paprastas pilietis iš gatvės, neturintis kompetencijų skleisti informaciją apie pandemiją, bet yra Sveikatos ekspertų tarybos bei Nepriklausomos ekspertų patariamiosios tarybos narys. Kalbėtojo charakteris atsispindi išsireikimuose, pavyzdžiui kaip „*Bet pažadėjau pakomentuoti vieną FB įrašą ir turiu šį pažadą ištesėti.*“¹⁶⁰ Vėl keliamas įtikinamumo, pasitikėjimo kalbėtoju lygis. Teigiama, kad bus laikomasi pažado, o tai tik sustiprina pasiklovimą komunikatoriumi.

Sarkazmas, nors ir nebuvo pradinės teorijos rėmuose, vis dėlto darbo autorės priskirtas prie ethos (paaiškinimas 31 ps). Vienas iš daugelio sarkazmo pavyzdžių Mindaugo Stankūno retorikoje būtų toks: „*Neįsivaizduoju kaip galima aiškiau ir suprantamiau tą pasakyti. Tačiau spėju, kad jei net ir Mozė nužengtų su akmenis lentelėse įkaltais šiais žodžiais, tai vis tiek būtų kai kurių apkaltintas, kad dalyvauja Gateso-Sorošo-Shwabo sąmoksle prieš žmoniją.*“¹⁶¹ Sarkazmas iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti tiesiog paprastas pajuokavimas, tačiau pažvelgus giliau galima išvelgti tikslą – gerinti ir skaidrinti žmogaus prigimtį, kelti sąmoningumą, sukeliant auditorijai juoką ar bent jau šypsnį. Sarkazmui būdinga konstruktyvi kritika, jis siejamas su kalbėtojo/komunikatoriaus kūrybiškumu, aukštesniu intelektu bei aukštu išsilavinimu, stipriu kritiniu bei loginiu mąstymu, sąvokų ar terminų žinojimu, analitišku pastabumu.¹⁶² Galima daryti prielaidą, kad dažnas sarkazmo pastebėjimas retorikoje taip pat skatina auditoriją labiau pasitikėti kalbėtoju, galios centru, kadangi žmonės jį laiko išsilavinusiu, kompetentingu.

¹⁵⁸ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xr5LLhcE2afSrRkkUDhKUwaf4UN2GUKBgjbTPuhRQ9mGhMGurqdpXDigNiUcQiDMI> 2021 m. balandžio 7 d. įrašas

¹⁵⁹ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0zUsS3rMhhA5M8vzVQy5dzugUT7ieDWEpyTRHYbzLXUp5UP8PjLxMrdeogLveMGapl> 2021 m. rugsėjo 3 d. įrašas

¹⁶⁰ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02JkRi28o8jYMqTK73DNCZGxgLbUz3FE17bAProGmtVby271E UzMx6oLJv4uNmXpFbl> 2021 m. gruodžio 24 d. įrašas

¹⁶¹ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02wzPF8Vwi2gDgfwajZ9UWMnVTR4yNN9fRe1pgjhgEpKgvK52ErYua063bpj4TrzpJl> 2021 m. rugsėjo 10 d. įrašas

¹⁶² Li Huang, Francesca Gino, Adam D. Galinsky, „The highest form of intelligence: Sarcasm increases creativity for both expressers and recipients” *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 131, (2015): 162-177

Peršasi išvada, kad medicininiui galios centrui tarsi yra noras įrodyti savo, kaip kalbėtojo, galios centro, skleidžiančio informaciją apie COVID-19, patikimumą ir įtikinamumą.

Ethos apeliacijos yra bene galingiausios ir turi didžiausią poveikį savaime suprantamam dalykui.¹⁶³ Nors ethos apeliacijos iš pat pradžių įtvirtinamos lėtai, tačiau vėliau, priėmus ethos paremtą vadovavimo praktiką, sunku jos atsisakyti. Ethos apeliacijų dominavimas rodo, kad retorika yra skirta įtikinti auditoriją, kad Stankūnas yra patikimas ir vertas savo įsipareigojimų bei, kad jo požiūris yra pagrįstas.¹⁶⁴ Galima pasvarstyti, kodėl taip ryškiai retorikoje dominuoja ethos kategorija. Galima prielaida yra tokia, kad medicininio galios centro atstovas nesijaučia turintis tokią didžiulę galią, kaip pavyzdžiui politinis galios centras. Tokiu atveju, dažnas savo kaip kalbėtojo kompetencijos, įtikinamumo pagrindumas ir atsiranda retorikoje.

Analizuojant Mindaugo Stankūno retoriką „Facebook“ socialiniame tinkle buvo tokių pastraipų, kurios „neįkrito“ ar „netilpo“ į nustatytus rėmus. Išanalizavus jas atskirai, buvo pastebėta, kad tarpusavyje jos siejasi ir tarsi sudaro naują poskyrį – netikros informacijos (*angl. fake news*) aiškinimas ir paneigimas. Fake news aiškinimus, paneigimus bei tikrosios informacijos pateikimą darbo autorė priskyrė prie logos kategorijos. Taip pasielgta todėl, kadangi neigiant netikrą informaciją kartu pateikiama skaičių, faktų, statistikos, procentų, kurie pasak galios centro yra tikroji ir teisingoji informacija. Tokio įrašo pavyzdys galėtų būti 2021 m. spalio 21 d. pastraipa: „*Norint jas [malagienas- autorės pastaba] „išrišti“ reikia skaityti pirminius šaltinius, peržiūrėti naudojamus duomenis, ir net patikrinti tuos cituojamus autoritetus. Tik po kruopštaus darbo paaiškėja, kad melagienoje rašoma, kad viruso buvo nustatyta 251 kartus daugiau tarp vakcinuotų nei tarp nevakcinuotų, o pasirodo, kad iš tiesų autoriai lygino tarp Alfa ir Delta atmaina užsikrėtusių asmenų. Tai žiūrėk kitur pateikiama, kad užsikrėtė daugiau paskiepytų žmonių ir tai tipo parodo, kad vakcinas neveikia. Tačiau „pamirštama“, kad visuomenės sveikatoje ir epidemiologijoje absoliutūs skaičiai yra nenaudotini lyginant atskiras grupes.*“¹⁶⁵ Visa tai yra melagienų identifikavimas ir atskleidimas, bet ir jų paaiškinimas bei pagrindimas argumentais kodėl tai yra netiesa. Svarstyta buvo ir tai, kad galima fake news paaiškinimus sieti ir su ethos kategorija dėl to, kad tai rodo komunikatoriaus išsilavinimą ir kompetenciją, kadangi norint paneigti vieną ar kitą informaciją, visų pirma reikia turėti kuo ją argumentuoti pagrįsti.

¹⁶³ Sandy Edward Green, „A rhetorical theory of diffusion” *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669. Psl 660

¹⁶⁴ Colin Higgins ir Robyn Walker, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208.

¹⁶⁵ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“,

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0BAXfZ1d6hEF8yN1pQeHVXGJ4ttGdhLNfDHeJovXxJUGrHTR46JjDihJq58FhmwM9I> 2021 m. spalio 21 d. įrašas

Tiek apie pathos, tiek apie vertybinį aspektą išsiplėsti neketinama, kadangi šios kategorijos medicininio galios centro retorikoje užima ypač mažai vietos – 9 proc. ir 11 proc. Pathos buvo pastebima kaip nežymų apeliavimą į baimę ir nerimą, o vertybinis aspektas daugiau koncentravosi tiek viltimi ir tikėjimu, kad viskas pasibaigs šiek tiek laiko pabuvus „sukąstais dantimis“¹⁶⁶.

Apibendrinus galima teigti, kad dominuojanti kategorija medicininio galios centro retorikoje yra logos, užimanti net 47 proc – beveik pusė visos komunikacijos. Antra dominuojanti kategorija, užėmusi 33 proc., yra ethos. Nors vieno pavyzdžio analizė negali rodyti didelių apibendrinimų ir išvadų, vis dėlto galima atkreipti dėmesį į tai, kad medicininio galios centro retorikoje išsiskiria dvi kategorijos, kurios nepasižymi jokių emocijų skatinimu – nei teigiamų, nei neigiamų. Visa tai gali reikšti, jos medicininiam ar, kitais žodžiais tariant, profesiniam galios centrui ne tiek svarbu naudoti emocijas skatinančias įsitraukti į veiksmus, bet pabrėžti savo, kaip lyderio savybes, įtikinamumą, aukštą kompetenciją, intelektualumą ir profesionalumą.

3.5 Kuo panaši ir kuo skiriasi trijų galios centrų komunikacija pandemijos metu?

Visų išskirtų galios centrų (medicininio, politinio, administracinio) retorikoje daugiausiai pastebima logos įtikinėjimo apeliacijų. Nors jų dažnis ir skiriasi kiekvieno komunikatoriaus retorikoje, tačiau logos yra visų trijų nagrinėtų asmenų dominuojanti kategorija. Pasak Sandy Edward Green, vadovavimo praktika paremta logos apeliacijomis turės vidutinį priėmimo ir vidutinį atmetimo greitį. Tai tarsi saugus variantas, kuris kalbėtojams suteikia bazinį pagrindą.

Vis dėlto skirtumų trijų analizuojamų asmenų komunikacijoje nemažai. Kaip buvo plačiau aprašyta metodologinėje dalyje, valdžios santykius įrėmina dominavimas, kuris yra visuomenės institucijose įtvirtinta galia, tad galios centrai yra pasirinkti dėl savo didelės įtakos skirtingoms sferoms. Valdžia yra santykinė, dominavimas yra institucinis. Taip pat visi asmenys yra tarsi institucijų atstovai, kurie veikia kaip galios centrai. Institucijos gali užmegzti galios santykius, kurie priklauso nuo jų dominavimo savo subjektų atžvilgiu.¹⁶⁷ Norint labiau suprasti kiekvieno galios centro *galią*, reikia tai panagrinti plačiau.

Kiekvieno išskirto galios centro retorikoje pastebima skirtinga antra dominuojanti įtikinėjimo kategorija. Politinio galios centro atstovo Arūno Dulkio antra dominuojanti kategorija pastebima retorikos analizėje yra pathos (nors pačiai retorikai labiau būdinga kategorijų įvairovė), medicininio

¹⁶⁶ Mindaugas Stankūnas, „Facebook“, <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ETs6ks25mUryYTcRGfdX1MyHsGkP3PAhHZzwVvkvbgw9kZ9YJB6BxZttpJq8gC3dl> 2021 m. rugpjūčio 29 d. įrašas

¹⁶⁷ Manuel Castells, *Communication Power*, (Oxford: Oxford University Press, 2013), 10

galios centro atstovo Mindaugo Stankūno – ethos, o administracinio galios centro atstovės Rolandos Lingienės – vertybių kategorija (tarp ethos ir pathos). Visų galios centrų retorikoje antrą dažnumo vietą užimanti kategorija skiriasi. Tai gali reikšti, kad galios centrai skirtingai supranta savo kaip galios centro galią (*angl. power*). Daroma prielaida, kad labiausiai savo galią jaučiantis yra politinio galios centro atstovas, kadangi retorikoje pastebima ypatingai daug pathos – apeliavimo į neigiamas emocijas. Baimė, nerimas, kaltė, gėda – tai emocijos, kurios dažnai naudojamos norint gąsdinti, įbauginti, parodyti viršenybę. Antroje vietoje būtų administracinio galios centro atstovė, kadangi jos retorikoje pastebima daug apeliacijų į pozityvias moralines vertybes bei dažnas punktinės informacijos (*angl. guidance*) ir krypties nurodymo (*angl. direction-giving*) motyvas. Tai rodo apsiimtą lyderystę, puikius lyderystės įgūdžius, norą pasiekti tikslą bendromis jėgomis.¹⁶⁸ Ko gero mažiausiai savo galią jaučiantis galios centras yra medicininis. Tokia prielaida daroma todėl, kad retorikoje ypač daug suskaičiuota ethos apeliacijų – *credibility of a speaker*. Pabrėžiamos savo, kaip lyderio savybės, įtaigumas, įtikinamumas, kūrybiškumas, aukšta kompetencija, intelektualumas, profesionalumas.

3.6 Netinkamai iškomunikuoti sprendimai gali privesti net iki neramumų ir riaušių

Darbo įvade buvo teigiama, kad žiniasklaidoje buvo pilna antraščių, jog COVID-19 pandemijos komunikacija buvo prasta. Dalis Lietuvos visuomenės buvo pasipiktinusi valdžios priimtais sprendimais, įnirtingai skatinama vakcinacija, įvestu galimybių pasu. Tai buvo laikotarpis, kai neturintis galimybių paso pilietis nebuvo įleidžiamas į, pavyzdžiui, maisto, ūkinių prekių ar rūbų parduotuves, grožio salonus, poliklinikas, ligonines ar netgi į savo darbo vietą. LR Premjerė Ingrida Šimonytė netgi yra pasakiusi, jog „sąmoningai apsisprendę nesiskiepyti žmonės galėtų būti nušalinti nuo darbo“.¹⁶⁹ Norint pateikti į įvairias viešąsias vietas buvo būtina parodyti galimybių pasą, kas rodė žmogaus vakcinaciją, nes kitu atveju, imuniteto nuo COVID-19 neturintiems, reikėjo kas kartą darytis koronaviruso testą. Tai sukėlė didelį ažiotažą tarp įvairių visuomenės grupių. Galima pasvarstyti, kad daugiausiai pasipiktinimo kilo iš tų, kurie nebuvo pasiskiepiję nuo koronaviruso, neturėjo galimybių paso. Dažnai tai būna žemesnį socialinį statusą užimantys žmonės, kartais ir kraštutinių pažiūrų atstovai.¹⁷⁰ Kaip teigia verslo žinios, skiepytis labiau linkę žmonės iš mažesnių namų ūkių, gaunantys didesnes pajamas, aukštesnio

¹⁶⁸ Jacqueline R. Mayfield and Milton R. Mayfield, „Learning the Language of Leadership: A Proposed Agenda for Leader Training“ *Journal of Leadership Studies* 2, No. 1 (1995): 132–136

¹⁶⁹ Verslo žinios, „I. Šimonytė: sąmoningai apsisprendę nesiskiepyti galėtų būti nušalinti nuo darbo“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2021/07/28/i-simonyte-samoningai-apsisprende-nesiskiepyti-galetu-buti-nusalinti-nuo-darbo>

¹⁷⁰ Verslo žinios, „Kiek dar pataikausime tamsuomenei?“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.vz.lt/izvalgos/2021/10/18/kiek-dar-pataikausime-tamsuomenei>

išsilavinimo bei artimiau su COVID-19 susiduriantieji.¹⁷¹ Nors tarp nepritariančiųjų vakcinacijos procesams, žinoma, pasitaikė ir aukštą socialinę padėtį užimančių žmonių, tačiau bet kokių atveju, tai vis dėlto rodo, kad galios centrų komunikacija nebuvo tokia įvairiapusė, nukreipta į skirtingų socialinių burbulų mąstyseną, kokia turėjo būti. Ji neatliepė kai kurių socialinių sluoksnių požiūrio, noro būti išgirstiems ir svarbiems, vadinasi, dalis visuomenės išties jautėsi diskriminuojama. Netinkamai iškomunikuoti pandemijos valdymo sprendimai galėjo daryti įtaką ir iššaukti, paskatinti, paremti naujų anti-elitistinių jėgų susikūrimą arba jau buvusių judėjimų pakilimą.¹⁷²

Aptariant šį aspektą naudinga būtų atkreipti dėmesį į Naujosios Zelandijos lyderių komunikaciją. Naujosios Zelandijos galios centrų sprendimai, skirti suvaldyti plintančią COVID-19 infekciją, buvo išties ypatingai griežti ir apribojantys kasdieninį socialinį gyvenimą.¹⁷³ Ten netgi buvo įvesta 0 atvejų skaičiaus politika vadinama „zero-COVID strategy“.¹⁷⁴ Nors Naujojoje Zelandijoje buvo pasipriešinimo ir nesutikimo su sprendimais protestų, tačiau tai nevirto į neramumus, kurie, pavyzdžiui, įvyko Lietuvoje, kai su COVID-19 ribojimais ir vakcinacijos procesu nesutinkančiųjų protestas peraugo į didžiules riaušes. Kaip teigia tv3 naujienų portalas, tądien prie Seimo protestuoti ir išreikšti nepritarimo Vyriausybės planuojamiems COVID-19 pandemijai suvaldyti skirtiems ribojimams susirinko apie 5 tūkstančius žmonių.¹⁷⁵ Kai kurie dalyvavusieji proteste asmenys su savimi nešėsi ir plakatus, tokius kaip „STOP diskriminacijai“.¹⁷⁶ Visa tai rodo, kad Lietuvoje pandeminė komunikacija buvo išties prasta. Tai ne tik politinių lyderių atsakomybė, bet ir visų kitų skirtingų sferų Lietuvos galios centrų, ekspertų atsakomybė, kadangi ne vien politiniai galios centrai vykdė COVID-19 komunikaciją, bet ir medicinos ekspertai, įvairių institucijų vadovai.

Galima tik pamąstyti, kodėl visų išskirtų ir analizuojamų skirtingų sferų galios centrų retorikoje daugiausiai pastebima logos retorinių apeliacijų. Nors darbo autorė neteigia ir nesiūlo, ką reiktų keisti norint geresnės komunikacijos, tačiau svarsto, kad logos retorinės apeliacijos, pilnos faktinės informacijos, skaičių ir statistikos, greičiausiai neatliepia kai kurių socialinių sluoksnių mąstysenos.

¹⁷¹ Verslo žinios, „Nenorinčiųjų skiepytis demografinis portretas neramina sociologus“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2021/03/08/nenorinciuju-skiepytis-demografinis-portretas-neramina-sociologus>

¹⁷² Verslo žinios, „Kiek dar pataikausime tamsuomenei?“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.vz.lt/izvalgos/2021/10/18/kiek-dar-pataikausime-tamsuomenei>

¹⁷³ Jacqueline Cumming, „Going hard and early: Aotearoa New Zealand's response to Covid-19“ *Health economics, policy, and law* 17, No. 1 (2022): 107–119

¹⁷⁴ Deutsche Welle, „Coronavirus: New Zealand abandons 'zero-COVID' strategy“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.dw.com/en/coronavirus-digest-new-zealand-drops-zero-covid-strategy/a-59396717>

¹⁷⁵ Ugnė Paulauskaitė, „Vilniaus savivaldybė panaikino leidimą rugsėjo 10-osios mitingui“, TV3, žiūrėta 2023 m. sausio 3 d., <https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/vilniaus-savivaldybe-panaikino-leidima-rugsejo-10-osios-mitingui-n1112241>

¹⁷⁶ Augustas Stankevičius, Saulius Jakučionis, BNS, „Prie Seimo – tūkstantinis protestas: su plakatais „šiknon galimybių pasą“ ir šūksniais „gėda!“, Kauno diena, žiūrėta 2023 m. sausio 3 d., <https://m.kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/prie-seimo-tukstantinis-protestas-su-plakatais-siknon-galimybiu-pasa-ir-suksniais-geda-1037829>

Tačiau yra tyrimų įrodančių būtent, kad įrodymais pagrįstos komunikacijos strategijos yra labai svarbios.¹⁷⁷ Dažnas sarkazmo naudojimas greičiausiai yra nukreiptas į aukštesnį intelektą turinčius žmones, o tai reiškia, kad neatliepia kitų visuomenės sluoksnių interesų, o gal net tokiu būdu padaro komunikaciją atstumiančia. Pasvarstymų, kokia toji pandeminė komunikacija turėtų būti, gali būti įvairių, tačiau tai paliekama ateities tyrimams.

Ateities tyrimuose būtų visai pravartu daugiau dėmesio atkreipti į geruosius užsienio šalių pavyzdžius ir palyginti juos su Lietuvos atveju. Jais remiantis galima būtų daryti išvadas ir pasiūlymus kaip geriau bei tinkamiau komunikuoti ištikus miglotai ir iki tol nežinomai pandemijai.

4. TYRIMO RIBOTUMAS

Šis tyrimas turi kelis ribotumus. Pirma, ši analizė rodo vieną būdą analizuoti skirtingų sferų galios centrų retoriką per logos, ethos, pathos kategorijas pasitelkiant Sandy Edward Green retorinę sklaidos teoriją kaip pagrindinį teorinį pagrindą. Antra, tyrimo apimtis ribota. Buvo nuspręsta analizuoti tik socialinės medijos „Facebook“ turinį vienerių metų (nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d.) laikotarpyje, nors pandemija trūko ir vis dar trunka kur kas ilgiau. Taip pat metodologinėje dalyje paaiškinta, kodėl buvo nuspręsta naudotis „Facebook“ turiniu, o ne, pavyzdžiui, spaudos konferencijų. Dėl šios priežasties buvo peržiūrėtos kelios spaudos konferencijos ir jose nebuvo nieko ypatingai kitoniško, vis dėlto ateityje būtų pravartu panagrinėti galios centrų komunikaciją visuose įmanomuose žiniasklaidos kanaluose. Taip pat kodavimo principas, nors ir plačiai aprašytas, gali sukurti šališkumą, kadangi koduotoja buvo viena. Kas 3 analizuojamas „Facebook“ įrašas buvo perkoduojamas iš naujo ir didelių skirtumų nebuvo pastebėta, tačiau kartais ethos kategorija persidengdavo su vertybine kategorija. Tai galėjo nežymiai daryti įtaką gautoms išvadoms bei sukurti šališkumą. Taip pat neanalizuota vaizdinė medžiaga bei *emoji* simboliai, tad ateities tyrimuose galima būtų adresuoti ir šį aspektą. Darbe analizuojami trijų skirtingų sferų galios centrų atstovų retorika, tačiau gilesniam ir vaizdingesniam palyginimui būtų naudinga įtraukti daugiau pavyzdžių.

¹⁷⁷ Wen-Ying Sylvia Chou ir Alexandra Budenz, „Considering Emotion in COVID-19 Vaccine Communication: Addressing Vaccine Hesitancy and Fostering Vaccine Confidence“ *Health Communication* 35, No. 14 (2020): 1718-1722

IŠVADOS

Komunikacijos analizė yra ypatingai svarbi norint suprasti kokia retorika buvo taikoma COVID-19 pandemijos metu. Apibendrinus galima teigti, kad išskirtų ir nagrinėtų skirtingų sferų galios centrų komunikacija atskleidė įdomius rezultatus. Nors darbo autorė neteigia, kad išnagrinėjus trijų galios centrų retoriką galima daryti dideles generalizacijas, vis dėlto šis darbas praturtina tyrimus apie galios centrų socialinės medijos komunikaciją Lietuvoje, kadangi atrinkti komunikatoriai išties yra politinės, medicininės ar administracinės aplinkos galios centrai.

Politinio galios centro – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio – socialinio tinklo „Facebook“ retorikos analizė atskleidė, kad politinės sferos atstovo komunikacijai daugiausiai būdinga logos įtikinėjimų apeliacijos, tačiau kitos kategorijos, kaip pathos, ethos ir vertybinis/moralinis aspektas, labai neatsilieka. A. Dulkio retorikoje pastebimas visų kategorijų vartojimas maždaug po lygiai, apie 20 proc. Kas būdinga tik politinio galios centro atstovo retorikai yra tai, kad palyginti su kitais nagrinėjamais asmenimis, administraciniu ir medicininis, pastebimas dažnas pathos – neigiamų emocijų skatinimas. LR sveikatos apsaugos ministro „Facebook“ įrašuose pastebimos baimės, nerimo emocijų apraiškos. Baimės jausmo kėlimas, neigiamos kanotacijos dėl ateities gali būti išnaudojamos vakcinacijos tempams greitinti. Pasak vieno tyrimo, padidėjusi COVID-19 baimė numato norą skiepytis.¹⁷⁸ Ypatingai dažnai LR sveikatos apsaugos ministras A. Dulkys naudojo išsireiškimus „vakcina paruošta“, „neužmirškite savo vakcinos“, „pasiimkite savo vakciną“. Tai gali rodyti, jog LR sveikatos apsaugos ministro „Facebook“ komunikacijoje emocijų naudojimas kaip pathos glaudžiai susijęs su vakcinacijos procesu. Taip pat pastebima ir gėdos bei kaltės apraiškų. Netinkama apeliacija į šiuos jausmus gali privesti net prie rimtų psichologinių problemų, įskaitant potrauminį streso sutrikimą, depresiją, prastesnę gyvenimo kokybę.¹⁷⁹ Peršasi išvada, kad pathos naudojimas ypač būdingas politiniam galios centrui, kadangi jis jaučia savo galią ir žino, kad yra vienas pagrindinių pandemijos lyderių. Tad nesibaiminama dažnai pavartoti pathos, lyginant su kitų sferų galios centrais. Analizuojama politiniam galios centrui būdingas kategorijų miškas, kadangi visos jos suskaičiuotos beveik po lygiai, tik logos ir pathos buvo dvi daugiau dominuojančios.

Administracinio galios centro atstovės, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Vilniaus departamento direktorės Rolandos Lingienės socialinio tinklo „Facebook“ įrašuose vyrauja logos ir vertybinė kategorijos. Logos pasižymi ne tik faktų, skaičių ir procentų naudojimu, tačiau ir dvejais

¹⁷⁸ Gaetan Mertens, Paul Lodder, Tom Smeets ir Stefanie „Duijndam Fear of COVID-19 predicts vaccination willingness 14 months later” *Journal of anxiety disorders* 88, (2022). 102574

¹⁷⁹ Cavallera Cesare, „COVID-19 Psychological Implications: The Role of Shame and Guilt” *Frontiers in Psychology* 11, (2020)

naujais poskyriais. Punktinė informacija aiškiai nurodanti kaip elgtis (*angl. guidance*), krypties nurodymas (*angl. direction-giving*) gali reikšti apsiimtą lyderystę, puikius lyderystės įgūdžius bei yra tinkamas būdas pasiekti norimus tikslus. R. Lingienės retorikoje taip pat pastebimas „žinojimas=saugumas“ naratyvas. Pasak Michel Foucault, žinios ir galia yra susijusios neatsiejamai, tad kalbėti apie vieną be kito net nėra prasmės.¹⁸⁰ Tai leidžia priėti prie išvados, kad tiesos ir žinių perdavimas susipynęs tarpusavyje, kad perduodamos žinios yra tarsi vienintelė tiesa, o tą tiesą pateikia R. Lingienė. Taip pat administracinio galios centro atstovės retorikoje aiškiai išsiryškina vertybinė, moralinė (tarp ethos ir pathos) kategorija, gausu apeliacijų į solidarumą, vienybę, empatiją, viltį, draugystę, pasiaukojimą dėl artimų žmonių. Ši retorika, nukreipta į pozityvias socialines vertybes, dažnu atveju yra susijusi su asmenine atsakomybe. Apeliavimas į kolektyvinius veiksmus pandemijos atveju laikomas tinkamu bendravimo metodu, nes žmonių gerovė priklauso ne tik nuo jų pačių, bet ir nuo kitų žmonių veiksmų.¹⁸¹ Nors tyrimo pradžioje buvo galima paspėlioti, kad administracinis, o kitais žodžiais tariant, biurokratinis galios centras vartos „sausą“, neemocionalę retoriką, visgi gauti rezultatai stebino, kadangi vertybinis aspektas šioje komunikacijoje buvo išties vienas iš dominuojančių.

Medicininio galios centro atstovo, Mindaugo Stankūno, retorikoje aiškiai dominuoja logos retorinė apeliacija. Ji užima beveik pusę nagrinėtos Stankūno socialinio tinklo „Facebook“ komunikacijos – net 47 proc. Daugiausiai tai skaičiai, faktai, statistika, pasitaiko ir punktinės informacijos kaip elgtis (*angl. guidance*). Kas būdinga tik Stankūno retorikai yra tai, kad išanalizavus į iš pradžių išskirtus rėmus „neįtilpo“ keletas pastraipų, o kartais ir ištisi, su COVID-19 susiję, įrašai. Peržiūrėjus juos atskirai buvo pastebėta, kad tai netikrų naujienų (*angl. fake news*) aiškinimas ir paneigimas. Šis poskyris priskirtas logos, kadangi tokio tipo įrašė remiamasi statistika, skaičiais, faktais. Tai daroma tam, kad būtų aiškiai, suprantamai ir mokliškai dekonstruojama melagiena. Taip pat dominuojanti kategorija medicininio galios centro komunikacijoje yra ethos, užimanti 33 proc. analizuojamų šaltinių. Pastebėta, kad Stankūno ethos apeliacijoms būdingas visų ethos tipų vartojimas – kalbėtojo charakteris ir įtikinamumas, kompetencija, savikritika, panašumas, polinkis į sėkmę, pagarba, pavyzdžio kitiems rodymas bei sarkazmas. Galima svarstyti, kad toks ženklus ethos dominavimas rodo, kad medicininis galios centras nesijaučia toks įtakingas kaip pvz. politinis. Analizuotuose šaltiniuose aiškiai atsispindi tendencija skatinti auditorijos pasitikėjimą komunikatoriumi, kelti įtikinamumo, įtaigumo jausmus.

¹⁸⁰ Michel Foucault, *Power/Knowledge: Selected Interviews & Other Writings, 1972–1977* (New York: Pantheon Books, 1980)

¹⁸¹ Nurit Guttman ir Eimi Lev, „Ethical Issues in COVID-19 Communication to Mitigate the Pandemic: Dilemmas and Practical Implications“ *Health Communication* 36, No. 1 (2021): 116-123. Psl 120

Darbas taip pat papildo ir Sandy Edward Green retorinę sklaidos teoriją. Ši teorija išskiria tris pagrindines įtikinėjimo apeliacijas – logos, ethos ir pathos. Tačiau šių kategorijų pilnai nepakanka norint nagrinėti Lietuvos atvejus, tad dėl šios priežasties buvo nuspręsta išskirti naują kategoriją – vertybinį, moralinį aspektą. Tai tarsi pusinė kategorija, esanti tarp ethos ir pathos. Kadangi šiame darbe ethos apibūdinama ir suprantama kaip kalbėtojo charakteris ir įtikinamumas (*angl. credibility of a speaker*), o pathos kaip neigiamos emocijos (išskirtos Green teorijoje), lieka neaišku kur priskirti vertybinį aspektą. Dėl šios aplinkybės vertybinis, moralinis aspektas komunikatorių įrašuose žymimas kaip nauja kategorija. Solidarumas, viltis, vienybė, atsakingumas, draugystė – visos šios kolektyvizuojančius jausmus skatinančios emocinės apraiškos analizuojamos kaip vertybinė, moralinė kategorija (tarp ethos ir pathos).

Taip pat prie Sandy Edward Green teorijoje išskirtos logos kategorijos pridedama keletas naujų komponentų – netikrų žinių (*angl. fake news*) aiškinimas ir paneigimas, punktinė informacija, nurodymai kaip elgtis (*angl. guidance*) bei „žinojimas=saugumas“ pabrėžimas. Prie ethos kategorijos taip pat priskirtas vienas naujas komponentas – sarkazmas. Priskyrimo priežastis yra ta, kad sarkazmas ir ironija retorikoje suprantami kaip kalbėtojo charakterio savybės, rodančios jo intelektualumą, kritinį mąstymą, aukštą išsilavinimą, terminų ir sąvokų žinojimą. Teorinis darbo naujumas ir Sandy Edward Green teorijos papildymas tikėtina prisidėtų prie kitų galimų ateities pandemijų komunikacijos gerinimo.

Norint rašyti dar gilesnę ir platesnę analizę, pateiksiu keletą rekomendacijų. Visų pirma, būtų aktualu nagrinėti daugiau pavyzdžių, tarkim rinktis ir kitus apie COVID-19 pandemiją kabėjusius medikus, politikus, kadangi tuomet būtų galima labiau generalizuoti gautus rezultatus ir daryti išsamesnes išvadas. Antra, pravartu panagrinėti ir vaizdinę medžiagą, spaudos konferencijas, naudojamus *emoji*, kadangi tai leistų išplėsti tyrimo amplitudę. Trečia, svarbu paminėti, kad ateities tyrimuose į pandemijos retoriką būtų galima žiūrėti per kitokią teorinę prizmę, ne tik per Sandy Edward Green retorinės sklaidos teoriją. Tai galėtų atskleisti naujus rakursus nagrinėjant COVID-19 pandemijos retoriką.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Abbasi Mohammad-Ali ir Liu Huan, „Measuring User Credibility in Social Media“ *International Conference on Social Computing, Behavioral-Cultural Modeling, and Prediction* 7812, (2013): 441–448
2. Abrahamson Eric ir Fairchild Gregory, „Management fashion: Lifecycles, triggers and collective learning processes” *Administrative Science Quarterly* 44, No. 4 (1999): 708–740.
3. Abrahamson Eric, „The emergence and prevalence of employee-management rhetorics: The effect of long waves, labor unions, and turnover, 1875 to 1992” *Academy of Management Journal* 40, No. 3 (1997): 491–533.
4. Ahmed Sara, *The Cultural Politics of Emotion* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2014) Second edition
5. Andreouli Eleni ir Brice Emma, „Citizenship under COVID-19: An analysis of UK political rhetoric during the first wave of the 2020 pandemic“ *Journal of Community and Applied Social Psychology* 32, No. 3 (2021): 555-572
6. Aronson Elliot, Willerman Ben ir Floyd Joanne, „The Effect of a Pratfall on Increasing Interpersonal Appeal” *Psychonomic Science* 4, No. 6 (1966): 227
7. Augustaitytė Rugilė, „Iš prezidento lūpų – kritika dėl pandemijos valdymo, bet Dulkys su tuo nesutinka: nepamirškime, kad kova su virusu yra nebaigta“, LRT, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d. <https://www.lrt.lt/naujienos/sveikata/682/1721158/is-prezidento-lupu-kritika-del-pandemijos-valdymo-bet-dulkys-su-tuo-nesutinka-nepamirskime-kad-kova-su-virusu-yra-nebaigta>
8. Baradei Laila El, Kadry Mohamed ir Ahmed Ghadeer „Governmental Social Media Communication Strategies during the COVID-19 Pandemic: The Case of Egypt“ *International Journal of Public Administration* 44, No. 11-12 (2021): 907-919
9. Barberá Pablo ir Zeitzoff Thomas, „The New Public Address System: Why Do World Leaders Adopt Social Media?“, *International Studies Quarterly* 62, No. 1 (2018): 121–130
10. Bates Benjamin R. „The (In)Appropriateness of the WAR Metaphor in Response to SARS-CoV-2: A Rapid Analysis of Donald J. Trump's Rhetoric” *Frontiers in Communication* 50, No. 5 (2020)
11. Beason Larry, „Strategies for Establishing an Effective Persona: an Analysis of Appeals to Ethos in Business Speeches” *The Journal of Business Communication* (1973) 28, No. 4 (1991): 326–346
12. Bisiada Mario, „Discursive structures and power relations in Covid-19 knowledge production“ *Humanities and Social Sciences Communications* 248, No. 8 (2021): 1-10

13. Bitės Profai, „Socialinių tinklų naudojimas Lietuvoje“, internetoprofai.lt, žiūrėta 2022 m. spalio 18 d. <https://www.bite.lt/sites/default/files/socialiniu-tinklu-naudojimas-lietuvoje.pdf>
14. Bizzell Patricia ir Herzberg Bruce, *The rhetorical tradition: Readings from classical times to the present* (Boston: Bedford Books of St. Martin's Press, 1900)
15. Bokus Barbara ir Kalowski Piotr, „Figurative Language Processing: Irony. Introduction to the Issue” *Psychology of Language and Communication* 20, No. 3 (2016): 193-198
16. Brooks Samantha, et al., „The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence” *Lancet* 395, (2020): 912–920
17. Brummett Barry, *Reading rhetorical theory* (Orlando, FL: Harcourt College Publishers, 2000)
18. Bui Binh, Moses Olayinka ir Dumay, John „The rhetoric of New Zealand's COVID-19 response“ *Accounting, Auditing & Accountability Journal* 35, No. 1 (2022): 186-198
19. Burke Kenneth, *A Rhetoric of Motives* (University of California Press, 1969), 72
20. Candea Diana-Mirela ir Szentagotai-Tatar Aurora, „Shame-proneness, guilt-proneness and anxiety symptoms: A meta-analysis” *Journal of anxiety disorders* 58, (2018): 78-106
21. Caspe-Ogatis Gerlie, „Cultivating Constructive Civic Emotions: Why Compassion Matters in Human Survival During the Covid 19 Pandemic” *Mabini Review* 8, (2019): 149-173
22. Castells Manuel, *Communication Power*, (Oxford: Oxford University Press, 2013)
23. Cesare Cavallera, „COVID-19 Psychological Implications: The Role of Shame and Guilt” *Frontiers in Psychology* 11, (2020)
24. Chou Wen-Ying Sylvia ir Budenz Alexandra, „Considering Emotion in COVID-19 Vaccine Communication: Addressing Vaccine Hesitancy and Fostering Vaccine Confidence“ *Health Communication* 35, No. 14 (2020): 1718-1722
25. Craig David, „Pandemic and its metaphors: Sontag revisited in the COVID-19 era” *European Journal of Cultural Studies* 23, No. 6 (2020): 1025–1032
26. Cumming Jacqueline, „Going hard and early: Aotearoa New Zealand's response to Covid-19“ *Health economics, policy, and law* 17, No. 1 (2022): 107–119
27. Dada Sara, Dhatt Roopa, Ashworth Henry Charles ir Bewa Marlene Joannie, „Words matter: political and gender analysis of speeches made by heads of government during the COVID-19 pandemic” *BMJ Global Health* 6, (2021)
28. Dasli Yılmaz, „Use of Social Media as a Tool for Political Communication in the Field of Politics” *ODU Journal of Social Sciences Research* 9, No. 1 (2019): 243-251
29. Dawson Andrew ir Verweij Marcel, „Solidarity: A moral concept in need of clarification” *Journal of Public Health Ethics* 5, No. 1 (2012): 1–5

30. Desson Zachary, Weller Emmi, McMeekin Peter ir Ammi Mehdi, „An analysis of the policy responses to the COVID-19 pandemic in France, Belgium, and Canada” *Health Policy and Technology* 9, No. 4 (2020): 430-446
31. Deutsche Welle, „Coronavirus: New Zealand abandons 'zero-COVID' strategy“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.dw.com/en/coronavirus-digest-new-zealand-drops-zero-covid-strategy/a-59396717>
32. Fergus Thomas A., Valentiner David P., McGrath Patrick B. ir Jencius Simon, „Shame- and guilt-proneness: relationships with anxiety disorder symptoms in a clinical sample” *Journal of anxiety disorders* 24, No. 8 (2010): 811–815
33. Foucault Michel, *Disciplinuoti ir bausti: kalėjimo gimimas*, (Vilnius: Baltos lankos, 1998)
34. Foucault Michel, *Power/Knowledge: Selected Interviews & Other Writings, 1972–1977* (New York: Pantheon Books, 1980)
35. Franz Daschel, Marsh Heather Elizabeth, Chen Jason I. ir Teo Alan R., „Using Facebook for Qualitative Research: A Brief Primer” *Journal of medical Internet research* 21, No.8 (2019)
36. Gelmini Lorenzo, Minutiello Valentina, Tettamanzi Patrizia ir Comoli Maurizio, „Rhetoric, Accounting and Accountability: COVID-19 and the Case of Italy” *Sustainability* 13, No. 8 (2021): 4100
37. Gottlieb Michael ir Dyer Sean, „Information and Disinformation: Social Media in the COVID-19 Crisis” *Academic emergency medicine: official journal of the Society for Academic Emergency Medicine* 27, No. 7 (2020): 640-641
38. Graziano Teresa, „Smart Technologies, Back-to-the-Village Rhetoric, and Tactical Urbanism: Post-COVID Planning Scenarios in Italy.” *International Journal of E-Planning Research* 10, No.2 (2021): 80-93
39. Green Sandy Edward, „A rhetorical theory of diffusion” *The Academy of Management Review* 29, No. 4, (2004): 653-669
40. Gutauskaitė Irtautė, „Ekspertai įvertino kovą su COVID-19 Lietuvoje: išmokta greitai reaguoti, bet pandemijos valdymas – vienas prasčiausių pasaulyje“, LRT, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d. <https://www.lrt.lt/naujienos/sveikata/682/1727683/ekspertai-ivertino-kova-su-covid-19-lietuvoje-ismokta-greitai-reaguoti-bet-pandemijos-valdymas-vienas-prasciausiu-pasaulyje>
41. Guttman Nurit ir Lev Eimi, „Ethical Issues in COVID-19 Communication to Mitigate the Pandemic: Dilemmas and Practical Implications“ *Health Communication* 36, No. 1 (2021): 116-123. Psl 120

42. Gvildė Ringailė, „Živilė Gudlevičienė: Vyriausybė gelbės SAM komunikaciją“, *Isveikata.lt*, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d. <https://isveikata.lt/aktualijos/zivile-gudleviciene-vyriausybe-gelbes-sam-komunikacija-14191>
43. Hartelius E. Johanna ir Browning Larry D., „The application of rhetorical theory in managerial research: A literature review” *Management Communication Quarterly* 22, No. 1 (2008): 13–39.
44. Higgins Colin ir Walker Robyn, „Ethos, logos, pathos: Strategies of persuasion in social/environmental reports” *Accounting Forum* 36, No. 3 (2012): 194-208. Psl 197
45. Hiltz Starr Roxanne, Diaz Paloma, ir Mark Gloria, „Introduction: Social media and collaborative systems for crisis management” *ACM Transactions on Computer-Human Interaction* 18, No. 4 (2011): 18
46. Hoppe Bruce ir Reinelt Claire, „Social network analysis and the evaluation of leadership networks” *The Leadership Quarterly* 21, No. 4 (2010): 600-619
47. Huang Li, Gino Francesca, Galinsky Adam D., „The highest form of intelligence: Sarcasm increases creativity for both expressers and recipients” *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 131, (2015): 162-177
48. Jaworska Sylvia, „Investigating media representations of the coronavirus in the UK, USA and Germany: what can a comparative corpus-based discourse analysis contribute to our understanding of the Covid-19 pandemic?” In: Jones, R. H. (ed.) *Viral Discourse. Elements in applied linguistics*. Cambridge University Press, Cambridge, (2021): 26-37
49. Jurkevičienė Jurgita ir Bičkutė Raminta, „Politikos lyderio krizių komunikacija socialiniuose tinkluose COVID-19 pandemijos laikotarpiu” *Viešoji politika ir administravimas* 21, No. 3 (2022)
50. Lacatus Corina ir Meibauer Gustav, „Crisis, Rhetoric and Right-Wing Populist Incumbency: An Analysis of Donald Trump's Tweets and Press Briefings“ *Government and Opposition an international journal of comparative politics* (2021) 1: -19
51. Liang Guanqing, Zhao Jingxin, Lau Helena Yan Ping ir Leung Cane Wing-Ki, „Using Social Media to Analyze Public Concerns and Policy Responses to COVID-19 in Hong Kong” *ACM Transactions on Management Information Systems* 12, No. 4 (2021): 1-20
52. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Apskaičiavo, kokie vardai dažniausiai minimi COVID-19 mirčių statistikoje”, SAM (2021), žiūrėta 2022 m. balandžio 22 d., <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/apskaiciavo-kokie-vardai-dazniausiai-minimi-covid-19-mirciu-statistikoje>

53. Limaye Rupali Jayant, Sauer Molly, Ali Joseph, Bernstein Justin, Wahl Brian, Barnhill Anne ir Labrique Alain „Building trust while influencing online COVID-19 content in the social media world“ *The Lancet Digital Health* 2, No. 6 (2020): 277-278
54. London Jackie Jr. ir Matthews Kevin, „Crisis communication on social media - lessons from Covid-19“ *Journal of Decision Systems* 31, No. 1-2 (2021): 150-170
55. Loubser J.A., „A new look at paradox and irony in 2 Corinthians 10-13“ *Neotestamentica* 26, No. 2 (1992): 507-521
56. Lrytas.lt, „Kritikuoja Vyriausybės komunikaciją: kovoiant su pandemija pasigendama empatijos ir logiškumo“, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d. <https://www.lrytas.lt/lietuvsdiena/aktualijos/2021/04/11/news/politologai-kritikuoja-vyriausybes-komunikacija-pasigendama-empatijos-ir-logiskumo-18980406>
57. Lutzke Jaclyn ir Henggeler Mary F., *The Rhetorical Triangle: Understanding and Using Logos, Ethos, and Pathos*, (School of Liberal Arts Indiana University, 2009)
58. Mayfield Jacqueline R. and Mayfield Milton R., „Learning the Language of Leadership: A Proposed Agenda for Leader Training“ *Journal of Leadership Studies* 2, No. 1 (1995): 132–136
59. Mertens Gaetan, Lodder Paul, Smeets Tom ir Duijndam Stefanie „Fear of COVID-19 predicts vaccination willingness 14 months later“ *Journal of anxiety disorders* 88, (2022). 102574
60. Mullins Anne E., skyrius „Source Relational Ethos in Judicial Opinions“ *Wake Forest Law Review* 54, No. 4 (2019): 1089-1134.
61. Nussbaum Martha, *Hiding from Humanity: Disgust, Shame and the Law* (United Kingdom: Princeton University Press, 2004), 173
62. Nussbaum Martha, *Political Emotions: Why Love Matters for Justice*, (Harvard University Press, 2013), 321
63. Oksala Johanna, *Foucault on freedom*. (Cambridge: Cambridge University Press, 2005)
64. Panagiotopoulos Panos, Barnett Julie, Bigdeli Alinaghi Ziaee, Sams Steven, „Social media in emergency management: Twitter as a tool for communicating risks to the public“ *Technological Forecasting and Social Change* 111, (2016): 86-96
65. Paulauskaitė Ugnė, „Vilniaus savivaldybė panaikino leidimą rugsejo 10-osios mitingui“, TV3, žiūrėta 2023 m. sausio 3 d., <https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/vilniaus-savivaldybe-panaikino-leidima-rugsejo-10-osios-mitingui-n1112241>
66. Putnam Linda L. ir Mumby Dennis K., *Organizations, emotion and the myth of rationality*. In S. Fineman (Ed.), *Emotions in organizations*: 36–57. (London: Sage, 1993)
67. Richards Ivor Armstrong, *The philosophy of rhetoric* (London: Oxford University Press, 1965)

68. Sabucedo Jose-Manuel, Alzate Monica ir Hur Domenico „COVID-19 and the metaphor of war” *Revista de Psicología Social* 35, No. 3 (2020): 1-7
69. Saud Muhammad, Mashud Musta'in ir Ida Rachmah „Usage of social media during the pandemic: Seeking support and awareness about COVID-19 through social media platforms“ *Journal of Public Affairs* 20, No. 4 (2020): 1-9
70. Shirky Clay, „The Political Power of Social Media: Technology, the Public Sphere, and Political Change.” *Foreign Affairs*
71. Sijia Tian, Hu Nan, Lou Jing, Chen Kun, Kang Xuqin, Xiang Zhenjun, Chen Hui, Wang Dali, Liu Ning, Liu Dong, Chen Gang, Zhang Yongliang, Li Dou, Li Jianren, Lian Huixin, Niu Shengmei, Zhang Luxi, Zhang Jinjun, „Characteristics of COVID-19 infection in Beijing” *Journal of Infection* 80, No. 4 (2020): 401-406
72. Stankevičius Augustas, Jakučionis Saulius, BNS, „Prie Seimo – tūkstantinis protestas: su plakatais „šiknon galimybių pasą“ ir šūksniais „gėda!“, Kauno diena, žiūrėta 2023 m. sausio 3 d., <https://m.kauno.diena.lt/naujienos/vilnius/miesto-pulsas/prie-seimo-tukstantinis-protestas-su-plakatais-siknon-galimybiu-pasa-ir-suksniais-geda-1037829>
73. Stern Eric K., „Unpacking and Exploring the Relationship between Crisis Management and Social Media in the Era of ‘Smart Devices’.” *Homeland Security Affairs* 13, No. 4 (2017)
74. Suchman Mark C., „Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches” *Academy of Management Review* 20, No. 3 (1995): 571–610
75. Tangney June Price ir Dearing Ronda L., *Shame and Guilt* (New York, NY: Guilford Press, 2002)
76. Tarailaitė Agnė, „Lietuvių įpročiai soc. tinkluose: skaito naujienas, kuriomis nepasitiki, ir naudoja netikrus profilius“, 15min, 2022, žiūrėta 2022 m. spalio 18 d. <https://www.15min.lt/verslas/naujiena/mokslas-it/lietuviu-iprociai-soc-tinkluose-skaito-naujienas-kuriomis-nepasitiki-ir-naudoja-netikrus-profilius-1290-1693982>
77. Ulevičius Liutauras, „Liutauras Ulevičius. Pasyvi valstybės komunikacija leido visuomenėje įsitvirtinti COVID-19 abejonėms ir dezinformacijai“, LRT, žiūrėta 2022 m. lapkričio 10 d. <https://www.lrt.lt/naujienos/pozicija/679/1572280/liutauras-ulevicius-pasyvi-valstybes-komunikacija-leido-visuomeneje-isitvirtinti-covid-19-abejonems-ir-dezinformacijai>
78. Verslo žinios, „I. Šimonytė: sąmoningai apsisprendę nesiskiepyti galėtų būti nušalinti nuo darbo“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2021/07/28/i-simonyte-samoningai-apsisprende-nesiskiepyti-galetu-buti-nusalinti-nuo-darbo>
79. Verslo žinios, „Kiek dar pataikysime tamsuomenei?“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.vz.lt/izvalgos/2021/10/18/kiek-dar-pataikysime-tamsuomenei>

80. Verslo žinios, „Nenorinčiųjų skiepytis demografinis portretas neramina sociologus“, žiūrėta 2023 m. sausio 2 d., <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2021/03/08/nenorinciuju-skiepytis-demografinis-portretas-neramina-sociologus>
81. Wallis Patrick ir Nerlich Brigitte, „Disease metaphors in new epidemics: the UK media framing of the 2003 SARS epidemic” *Social science & medicine* 60, No. 11 (2005): 2629–2639
82. Widmann Tobias, „Fear, Hope, and COVID-19: Emotional Elite Rhetoric and Its Impact on the Public During the First Wave of the COVID-19 Pandemic” *Political Psychology* 43, No. 5 (2022): 827-850
83. Writingexplained, „What is Ethos? Definition, Examples of Ethos in Literature“, žiūrėta 2022 m. rugsėjo 10 d. <https://writingexplained.org/grammar-dictionary/ethos>

PRIEDAI

Priedas nr. 1

Arūnas Dulkys

Analizuojami 83 iš 159 „Facebook“ įrašų

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid04k86BuycxHCefQLx3rF9NTcxseuu8Le8GcFGtjPAbkrvQPM6cfPCGBcN86quFALGI> 2021 m. sausio 2 d.

Šį kartą ne apie virusus. Apie vadovus.

Vadovą nuo ne vadovo pirmiausia skiria atsakomybės dydis. Lyderio atsakomybės dydis nuo vadovo nutolęs dar labiau. 1

Visuomenė ilgisi prasmės. Visuomenei labai reikia vadovų, kurie paliktų išbaigtus organizacijų modelius, kurie augintų vertę ir ateityje. 1

Plačiau Verslo klasė : <https://bit.ly/38KExV2>

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02LXJWd3kqG57Q2ywE4J7RN9WaphRWzJcGZ1BfXR9YCRL9u6DSKG8oPpZhZaiQr71I> 2021 m. sausio 9 d.

Europos vaistų agentūros (EVA) penktadienį paskelbtas pritarimas siūlymui dėl šeštos „BioNTech“ ir „Pfizer“ vakcinų dozės panaudojimo suteikia daugiau aiškumo skiepavimo procesui ir yra svarbus dar dviem aspektais: 1

1. Bus pilnai užtikrinta žmonių teisė į kokybišką ir saugų skiepimą. Šeštos dozės naudojimas be tokio EVA sprendimo, nesilaikant Europos Komisijos (EK) ir gamintojo sutarčių sąlygų bei esant šalutiniam poveikiui po skiepavimo, būtų leidusi gamintojui neprisiimti atsakomybės už kokybę ne tik dėl šeštos, bet ir kitų penkių vakcinų dozių. Atkreiptinas dėmesys ir į vakar nurodytą papildomą sąlygą dėl specialias specifikacijas atitinkančių švirkštų ir adatų naudojimo. Visų minėtų sąlygų nesilaikymas būtų galėjęs diskredituoti visuotinio skiepavimo patikimumą, o gamintoją apskritai atpalaidavęs nuo atsakomybės už vakcinų kokybę. 1

2. Šis EVA sprendimas nereiškia, kad dabar su „BioNTech“ ir „Pfizer“ galėsime paskiepyti daugiau žmonių. Kodėl? EK ir gamintojo sutartyse nustatytas vakcinų dozių, o ne pakuočių kiekis. Tiekimo grandinėje tiesiog bus pateikta mažiau pakuočių, o bendras šaliai tiekiamas dozių skaičius išliks toks pat. 1 (paaiskinimas)

Nuo sausio pirmųjų dienų vakcinų tiekimas tapo reguliariu. Iš gamintojo turime patikinimą, kad tiekimas į Lietuvą nesikeis, t.y. kas savaitę bus atsiųstos siuntos, kuriose dėl šeštos dozės įteisinimo dabar bus po 24570 vakcinų dozės (vietoj 20475), vėliau kas savaitiniai skaičiai gali ir augti.

Artimiausiu metu laukiame pirmųjų Moderna vakcinų pristatymų ir AstraZeneca patvirtinimo. Šiuo metu paskiepyti daugiau nei 22 tūkstančiai žmonių. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0PriR3CHrqLWLvWPgdT5obzodk9aq6n2P3p9i3UbwsFBxs2MRB6EsLwfCpyZmMhAtl> 2021 m. sausio 10 d.

Kai ėmiausi šių atsakomybių, žinojau, jog laukia daug problemų. Tenka apgailestauti, kad, nors Vyriausybė ir SAM deda visas pastangas, kad šalį pasiektų kaip galima daugiau vakcinų, ir jų, pirmiausia, gautų prioritetinėse grupėse nustatyti asmenys, atsirado piktnaudžiaujančiųjų tuo metu, kai svarbiausia vienybė ir sąžiningumas. 1 Viešai aprašyti atvejai niekuo nesiskiria nuo kitų viešųjų gėrybių pasisavinimo ar grobstymo. 1

Negalime gyventi visuotinėje nepasitikėjimo atmosferoje, visi procesai sveikatos apsaugos sistemoje negali būti centralizuoti. 1 Tenka pripažinti, kad tik pačios gydymo įstaigos žino, kurie konkretūs žmonės dirba su COVID-19 liga sergančiais pacientais ir kurie konkretūs žmonės atitinka tvarkoje nustatytas sąlygas, turime pasitikėti jais. Tačiau su komanda esame priversti imtis papildomų, skaidrumą užtikrinančių priemonių. 1

Dėl galimų prioritetinių grupių skiepijimo COVID-19 vakcina eilės pažeidimų VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikose sveikatos apsaugos ministerija (SAM) dar vakar kreipėsi į klinikų vadovus, prašydama pateikti paaiškinimus dėl galimo prioritetinių grupių skiepijimo COVID-19 vakcina eilės pažeidimo. 1 Gavus atsakymą, įstaigos įstatuose nustatyta tvarka bus organizuojamas dalininkų susirinkimas, kuriame bus vertinama pateikta informacija ir, esant teisiniam pagrindui, atliekamas tyrimas dėl vadovo galimo darbo pareigų pažeidimų. 1 (sam kreipėsi, mes darom)

Dėl galimų prioritetinių grupių skiepijimo COVID-19 vakcina eilės pažeidimų Šilalės rajono ligoninėje SAM iškart, paaiškėjęs galimam piktnaudžiavimo faktui, kreipėsi į atsakingą Šilalės rajono savivaldybės Ekstremalios situacijos operacijų centrą prašydama pateikti rašytinį paaiškinimą. Kadangi SAM nėra suteiktos neribotos kontrolės funkcijos, o tyrimai, susiję su šia situacija, galimi tik SAM pavaldžiose įstaigose, gavusi įstaigos paaiškinimą, SAM jį vertins ir teiks nagrinėjimui Šilalės rajono savivaldybei. Priklausomai nuo gautos informacijos, atsakymas gali būti perduotas ir teisėsaugos institucijoms. 1

Jau yra kreipimaisi ir į prokuratūrą. Taip bus su kiekvienu paaiškėjusiu netinkamo eilės lakymosi sudarant sąrašus atveju. Siekdamas užtikrinti skiepijimo valstybės biudžeto lėšomis įsigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina tinkamą organizavimą ir kontrolę, ką tik pasirašiau s p r e n d i m ą pavesti savivaldybių administracijų direktoriams: 1

1. kontroliuoti skiepijimo vakcina procesą asmens sveikatos priežiūros įstaigose, kurių savininkas ar dalininkas yra savivaldybė, kad skiepijimas būtų vykdomas griežtai laikantis Aprašo reikalavimų ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 23 d. įsakyme Nr. V-3006 „Dėl skiepijimo valstybės biudžeto lėšomis įsigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina prioritetinių gyventojų grupių nustatymo“ nustatytos skiepijimo vakcina prioritetinių gyventojų grupių eilės (įskaitant, kad nebūtų skiepijami atitinkamu metu tam teisės neturintys asmenys); (kontroliuoti, griežtai laikytis) 1

2. nustačius šio sprendimo 1 punkte nurodytų teisės aktų galimus pažeidimus, pradėti administracinio nusižengimo teiseną, atlikti administracinio nusižengimo tyrimą ir surašyti administracinio nusižengimo protokolą arba dėl administracinio nusižengimo teisenos pradėjimo kreiptis į kitas teisėsaugos institucijas pagal kompetenciją; (nusižengimas) 1

3. nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo šio sprendimo 1 punkte nurodytų teisės aktų pažeidimų nustatymo, apie tai pateikti informaciją Sveikatos apsaugos ministerijai. 1

Netrukus daugiau naujienų. (pažeidimas)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0HEBkBsQ3XFXPsreGXC5xPTyp5DyeEhq8vP9XXvJBZ5bYdcHtUWuhEakYAbsajl> 2021 m. sausio 10 d.

Grįžtu su daugiau naujienų. 1

Skiepijimo proceso startas buvo puikus, turime gerus vakcinavimo rezultatus tarp kitų šalių. 1 Esu dėkingas tai daliai medikų bendruomenės, kuri šiandien aukojasi kovodama su virusu, 1 tačiau smerkiu tuos, kurie meta šešėlį visam skiepijimo procesui. 1

Šioje srityje būtinas absoliutus skaidrumas ir viešumas, tačiau kontrolės procesai neturi trukdyti skiepijimo greičiui ir kainuoti daugiau nei galutinis rezultatas. 1 Visų valdžios atstovų griežta pozicija yra sveikintina ir būtina. 1 Šiurpas paima, kai pagalvoju, jei dabar būtų tikras karas, badas ir mes taip dalintumės duona... 1

Bet šiandien gal ne apie tai. Ką su komanda dar padarėme?

- Inicijuojamas antikorpūcinio skiepavimo COVID-19 vakcina organizavimo proceso vertinimas. Šiuo klausimu bendradarbiaujame su ikiteisminio tyrimo institucijomis. Specialiųjų tyrimų tarnyba atliks skiepavimo organizavimo proceso antikorpūcinį vertinimą, kurio metu įvertins, ar nėra korupcijos rizikų sudarant ir atnaujinant vakcinavimo pirmumo sąrašus, kaip yra fiksuojami paskiepyti asmenys, ar faktiškai paskiepyti asmenys patenka į paskelbtas vakcinavimo pirmumo grupes. 1

- Atnaujinama pasitikėjimo linija – galimybė pranešti telefonu apie galimus pažeidimus dėl skiepavimo prioritetų eilių. Jau testuojame ir nuo pirmadienio planuojame nemokamą 800-ąją liniją (8 800 66 004).

1

- Inicijuojami reguliarūs atsitiktiniai išorės patikrinimai. 1 Visų pirma, bus padaryti sąrašų formos, turinio ir jų tvirtinimo pakeitimai. Atsiras prievolė nurodyti, kuo remiantis žmogus atitinka reikalaujamą skiepavimo prioritetą. Sąrašą patvirtinus gydymo įstaigos vadovui, su juo turės būti supažindinti darbuotojų atstovai. Tvarkos pakeitimo projektas bus paskelbtas teisės aktų informacinėje sistemoje dar šiandien. 1 Antra, Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba ir Nacionalinis visuomenės sveikatos centras atliks skiepavimo vakcina pagal prioritetus kontrolę. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid027q1RkflJCDR2bPdhUFEMdR6rJmui6BZQ8yvH6iBzzvESUrsTn1ARYZG8L61trAmnl> 2021 m. sausio 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0pqqjUPsPNWWxF3ToYGYGGwLJcX3TJrJ1sfCsEDMrHGqEfhwXkaqcyr2W4xwXo66Y1> 2021 m. sausio 15 d.

„BioNTech“ ir „Pfizer“ vakcinų gamintojas informavo, kad artimiausias keturias savaites visoms Europos Sąjungos šalims planuoti pristatyti vakcinų kiekiai yra mažinami per pusę. 1

Ką apie tai galvojame, kartu su kolegomis - Danijos, Estijos, Latvijos, Suomijos ir Švedijos sveikatos apsaugos ministrais - šiandien perdavėme Europos Komisijai. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0YGzY8657jabAfJsUtMS6ZYbyu3wb1jtVeBmrKK3coomVCdJxtSUQMyDp78vTAnqZl> 2021 m. sausio 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02cZt7VyrRu4NEruFQEix1KTnD8FSY94XpUMCf6bjhirk1jveEVGqNiwbgvStSEDdAl> 2021 m. sausio 16 d.

Tegul mus visus pasiekia kuo daugiau reikalingos informacijos! 1

<https://koronastop.lrv.lt/lt/vakcinavimas>

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid026ncd4axvoYJtxjG3LB6bBoab6r1JaJQ8YjdyQYTB9UWACr7sREDg3ygbnwFoVYT3l> 2021 m. sausio 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid048dUn3gsEeHNR1g5hfBB6u5JL5SaaCgMywr5grtGYFKxRG6DfRMeLDWpxShrEPsRl> 2021 m. sausio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0DmTWb6fdhafVQJtxiZkzG5mffwLUGiksw2hJApy6Q1qmbKynybMcN4GdkNREukG4l> 2021 m. sausio 21 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0exUEK9sVbEuk2HFKQi6N4d4rphxnssHJUF5V6eNwiuYPNQBMp1ys1rQHbSGArp4Yl> 2021 m. sausio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02shvyFRvRzHvzppmK7Wf3UBWvcSNg68SDRzCriJskLnGxL9ucaUXnDecJEmHhcQigl> 2021 m. sausio 24 d.

Bendras tikslas motyvuoja.

2020 m. gruodžio 11 d. dėl tokio tikslo sutarėme.

Visi kartu siekiame, kad: 1

1) atvejų skaičius per parą būtų mažesnis nei 200 (7 d. vidurkis)

2) teigiamų testų procentas nuo visų testų būtų mažesnis nei 5 % (per 7 d.)

3) efektyvus R būtų mažesnis už 1, t.y. kad šimtas žmonių užkrėstų mažiau nei šimtą kitų. 1

Kaip mums sekasi?

Ačiū visiems, kurie prisidedate pilietiško elgesio pavyzdžiu.

Mums pavyks. 1

P.S. Bendras COVID-19 pacientų skaičius ligoninėse: gruodžio 11 d. - 2110, sausio 22 d. – 1603 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02N8gEvL491ggiUYQyFEwDimw8goc5CNrd9btytwaqYFUwsn8UFyyHC449F1G4ZbL4l> 2021 m. sausio 25 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02AvL8tCy8jaXazDevtvo2ES6Ah2yN8fmNL8vr2foyjKYWCiEmaDSL122tEhTpPw2Zl> 2021 m. sausio 27 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0fUwVYw5iSjrNuShy6REKh7Ng7xvNF1m8d4AWY7XyZ8bQkKCKcz7j5PpV4Qt8NDHqI> 2021 m. sausio 29 d.

Visi siekiame vieno tikslo – kuo greitesnės vakcinacijos. 1

Dalijuosi vakcinacijos grafiku, kuris parengtas pagal „BioNTech“ ir „Pfizer“ bei „Moderna“ patvirtintus vakcinų pristatymo grafikus. 1

Vakcinacijos grafikas parengtas ne pagal lūkesčius, o oficialiai patvirtintą informaciją ir faktus. 1

Grafikas bus atnaujinamas reguliariai gavus naujus oficialius duomenis:

<https://koronastop.lrv.lt/lt/vakcinavimas>

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02hfWjKNHF9nhHcm1JjG4G9QfW8aVe3jEQksTid8EBg2o4CoDEEhuw3wjAj2BXgiohl> 2021 m. sausio 29 d.

Vakcinacijos strategija yra ne tai, ką mes sakome apie lūkesčius ir tikslus, o tai, kur faktiškai keliauja mūsų vakcinos.

Šiandien apie vakcinacijos aktualijas kalbėjau (kompetencijos kėlimas, domėjimasis gerąja užsienio patirtimi) su Europos sveikatos ir maisto saugos komisare Stella Kyriakides ir Vokietijos sveikatos apsaugos ministru Jehns Spahn. 1

Diskutavome apie realius visuomenės lūkesčius ir svarbą jų motyvuoti. Vokietijos sveikatos apsaugos ministras J. Spahn pritarė, kad turime nuosekliai komunikuoti su visuomene, dalijantis faktais ir tikslia informacija. 1

<https://sam.lrv.lt/.../es-zada-grieztesni-dialoga-su...>

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid07fqPddCHoUVLHmhM5Re4pV3p119HKH8fWjLd6bbpmGJEuhzehtMR5hX4HAMy1M2HI> 2021 m. sausio 30 d.

1109 - toks buvo 14 dienų sergamumas 100 tūkst. gyventojų gruodžio 11 d. 1

Su nepriklausomų ekspertų pagalba sutarėme dėl keturių galimų A, B, C, D scenarijų rodiklių ir visi kartu ėmėmės veiksmų situacijai pakeisti. 1 Jei sergamumas viršija 500, reiškia, kad esame D scenarijuje, kada reikalingos pačios sudėtingiausios, žmonėms nepatogiausios priemonės. 1 Deja,

virusas ir toliau demonstravo savo pranašumą - gruodį sergamumas toliau augo ir vienu metu viršijo 1400. 1

467 - toks 14 dienų sergamumas 100 tūkst. gyventojų yra šiandien. 1

Štai įrodymas, ką galime kartu! 1 Žmonių pastangomis mes įžengėme į scenarijų C. Tai reiškia, kad atsiveria galimybės, nors ir ne pačios plačiausios, bet galimybės peržiūrėti mūsų tolimesnius veiksmus, suteikti mūsų gyvenimui naujų spalvų. 1

Ačiū visiems, kurie prisidedate prie viruso įveikimo! 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid09Z3aSHvvAwEZvr4PchQKAy22hA73wh8G2P9L6UXSTwqvPTvYjy4tvryhXhenFqVol> 2021 m. vasario 11 d.

Nežinau, ar teko visiems girdėti tokį posakį.

Gerais laikais duomenų niekam nereikia, o blogais – niekas nenori jų atverti.

Pripažįstu, nebuvo paprasta atlikti iki šiol buvusios statistikos metodikų analizę. Tačiau kokybiški duomenys kuria mūsų ateitį. 1

Nuo šiandien atvėrėme daugiau ir tikslesnių, Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis ir geraisiais kitų šalių pavyzdžiais grįstų, duomenų: <https://cutt.ly/3kPIHzp> 1

Nauja statistinė ataskaita duos peno gilesniam žinojimui apie COVID-19 sergamumą ir su juo susijusias mirtis, testavimo bei vakcinavimo procesų eigą. 1 Neslėpsiu, naujais metodais pateikti duomenys sukurs nepatogių akistatų, kitoje šviesoje matysime perteklinių mirčių temą. Taip, deklaruotas e-sveikatoje bendras sergančiųjų skaičius niekada nebuvo tikslus. Tokios situacijos keitimui šalia deklaruoto sergančiųjų skaičiaus nuo šiol bus pateikiamas ir statistinis šio rodiklio skaičiavimas. 1

Nesakau, kad dabar viskas tobula, bet, manau, kad esame teisingame, atvirame ir skaidriame kelyje. 1 Kviečiu konstruktyviai kritikai, pasiūlymams. 1

Kodėl kam nors turėtų rūpėti skaičiai, jei jie neturi poveikio? Faktas, kad viešoje erdvėje išaugo domėjimasis statistika, rodo tai, kad mūsų krašte formuojasi kultūra sprendimus priimti vadovaujantis duomenimis. Lietuva yra EBPO šalis, o EBPO narių patirtis rodo – krizes valdo tie, kurie valdo duomenis. 1

Dėkoju mūsų partneriams – Lietuvos statistikos departamentui! 1

Ačiū komandai!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1407839722902442:0> 2021 m. vasario 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02GyLEepKtMTqV6hcQOTQLBU4uoEMtDM1xfNkDsvXX59WKogZmkrQxLSwoiBumTmk6l> 2021 m. vasario 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0oPWjwwDNfki5hFKMZKN9AdJJmsN3AjakR3z1fEiJXsuE21C847BPW1w9n84MDQjFl> 2021 m. vasario 18 d.

Vieno grafiko istorija arba vakcinų kelias Lietuvoje. 1

Į Lietuvą pristatomos vakcinės vežamos į Ekstremalių sveikatai situacijų centro sandėlį. Atliekama patikra dėl temperatūros režimo vakcinų transportavimo metu. 1

Įsitikinus, kad gabenimo metu viskas vyko sklandžiai – vakcinės pristatomos į vakcinavimo centrus. Centruose vyksta vakcinavimas pagal iš anksto sudarytus asmenų sąrašus (pagal prioriteto eilę).

Iki šios dienos į Lietuvą pristatyta vakcinų – 215 805.

Vakcinų, likusių sandėlyje – 0.

Paskiepyta pirmąja doze – 106 894, antrąja doze – 58 988.

Jau dabar veikia 74 vakcinavimo centrai visoje Lietuvoje. Juose šiomis dienomis tęsiasi 49 923 vakcinu kelias link žmonių. Numatyta, kad proporcingai didėjant pristatomų vakcinų skaičiui, veiks 129 vakcinavimo centrai.

Per dieną paskiepijama iki 10 000 asmenų. Savivaldybės, įvertinusios savo pajėgumus, numato bendrai per dieną paskiepyti iki 30 000 asmenų. 1

Vakcinavimo centrų žmonių darbas lėmė, kad tarp kaimynų esame pirmieji. 1 Ačiū, kad vakcinuojatės!

1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1409343109418770:1> 2021 m. vasario 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0geS28BWSBJtFHZTZ9EnpjfSG2iBrMyRnqkkQN6XS5iHJjcPRd296ZJZw3uUNKjeZl> 2021 m. vasario 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02v3MMvjnyAYQUFgiutAC1Qd8UrsmByWFMzhWidHqzmmwCKCyGT6Ma3rzRMewMKeUqvl> 2021 m. vasario 20 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0PTta2qYxog4ekHbhEd96YmMJVNPSnHeiZwDiHQkyaCvLwrHe7WpQ9NBRF6fkrSJpl> 2021 m. vasario 25 d.

Kaip nuotraukos tampa istorijos fotografijomis.

Lietuvoje vakcinacija prasidėjo gruodžio 27 d. aštuntą valandą ryto.

Šią savaitę baigta vakcinuoti pirmoji prioritentinė grupė – Lietuvos sveikatos sistemos darbuotojai. 1

Imunitetą nuo COVID-19 dabar turi per 75 proc. Lietuvos medikų.

Šiuo metu vyksta asmenų, sergančių onkologinėmis ligomis, ir vyresnio amžiaus gyventojų skiepijimas. 1

Gydymo įstaigos jau spartina paslaugų atnaujinimą. 1

Prašau visus, kuriems buvo atidėtos planinės paslaugos, nedvejoti ir kreiptis į savo šeimos gydytojus. 1

Drąsiai vykime planinėms dienos chirurgijos, dienos stacionaro ir kitoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti.

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0ugpbRroW4h24hSk5epz7Vb4YKuwSmuUhyFBh9jg8pBKQvTeTzcEv72hmXdX3AvQXI> 2021 m. vasario 28 d.

Visi esame ištikti to paties rūpesčio, tačiau prieš šį susitikimą buvau iš karto perspėtas - kalbėsime ne apie vakciną ar virusą. 1 Pandemija į mūsų gyvenimą gausiai įnešė ir įtampos, ir emocijų, todėl pokalbis bus tiesiog apie mus, žmones, gyvenimo prasmę. 1

Taigi, pokalbis su žurnalo Verslo klasė redaktoriumi Ramūnas Terleckas. Apie papildomą 1 procentą mūsų darbuose, apie stresą ir apie tai, kiek melodijų sutalpindavo Mozartas dviejų minučių kūrinyje. P.S. Ramūnai, beje, 94 sekundžių kūrinyje (Bagatel) Mozartas sugebėjo įdėti 13 skirtingų melodijų! Matyt, ne šiaip sau Lietuvos mąstytojas ir Mokytojas Justinas Mikutis yra sakęs, jog Mozartas užgydo žaizdas anksčiau negu jos atsiranda...

Būkime budrūs, virusas muzikos nesiklauso, tad dar atvers ne vieną žaizdą ir rimtai išbandys mūsų, žmonių, vienybę. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02bu19DqAfQ1d3LVNbeb7o7SpWrSc115m8wc6Zk9RDiiX9QBuYwoifvSi22ZDa3byYl> 2021 m. kovo 5 d.

Vakar pasiektas dienos rekordas – beveik 14 tūkstančių paskiepytų žmonių! 1 Bravo savivaldybėms, kurios demonstruoja puikius vakcinacijos rezultatus. Visgi, svarbiausia, ką noriu ir privalau pasakyti,

kad už šių įkvepiančių rodiklių yra ne vien valdžios institucijų surikiuotas procesas. Didžiausia dalimi tai yra šiose sėkmės savivaldybėse dirbančių žmonių nuopelnas: tų, kurie skambina gyventojams, registruoja juos, pasakoja apie vakcinas, paneigia mitus, išsklaido abejones, dalijasi mokslo žiniomis, galop – palydi iki skiepijimo kabineto, o gal šiame laikmečio chaose randa ir minutėlę pokalbiui tiesiog apie gyvenimą. 1 Ačiū jums!

Vis dėlto, nerimą kelia tos savivaldybės, kurios tarsi žiūrovai įtempto filmo kino salėje su dėžutėmis skrudintų kukurūzų saugiai „bijo“, o ne dalyvauja realioje kovoje už laisvę – susitikti, apsikabinti, būti kartu. 1 Sunku suprasti, kas tai: sunkiai paaiškinamas užsispyrimas ir nenoras gyventi XXI amžiuje ar tiesiog vadybos procesų neišmanymas, lyderystės stoka, o gal tendencinga apatija. 1

Nelaukime, kol kas nors patieks mums vakcinacijos prasmę ant lėkštutės su spalvotais krašteliais.

1Prisiminkime Viktoro Franklio išmintį. Prasmės neįmanoma pateikti - ją kiekvienam reikia atrasti pačiam. Aš vis dar tikiu, kad mes esame pasirengę suremti pečius. 1 Visi!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1423701184649629:0> 2021 m. kovo 10 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1423701184649629:1> 2021 m. kovo 10 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1423701691316245> 2021 m. kovo 10 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid025eDSKN5xMYAYEXbftKpoTUjtT1avNYGmrPtz4vA6rQwvUsYocfG3kcC5BgN4JJ59l> 2021 m. kovo 10 d.

COVID-19 vakcina reikšmingai prisideda prie pandemijos suvaldymo ir pagaliau galėsime palengva grįžti į normalų gyvenimą. 1

Petys už laisvę – pasimatykite ir apkabinkite artimus! 1

Daugiau informacijos galite rasti www.koronastop.lt,

VAKCINOS LINIJA – tel. 8 5 230 0123. 1

<https://youtu.be/TxEMFz0eiRc>

#PetysUzLaisve #Vakcina

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0213CMMqkzVPaLcYB6nzYH4Jn1R5wL1jasD11TNmmHDEL9VDTky5K4XuQwC8GviREVl> 2021 m. kovo 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0213xh3G3QzTuFiJBSftX9dcM94hX9p7VNeHdE5K4JtPXJSyigibhpyGyTCLcMzy1Abl> 2021 m. kovo 11 d.

Yra petys, vadinasi, yra į ką atsiremti.

Yra laisvė, vadinasi, yra atsakomybė.

Yra 🇸🇵 Kovo 11-oji - moralinė atrama ir pilietinė atsakomybė. 1

Nuo kiekvieno peties mus stebi ir sergi laisvės angelas.

Suremtų pečių už laisvę grafiko kreivė rodo - mes judame į priekį! 1

Mes tik ketvirti tarp visų 🇪🇺 ES šalių. Turime dar kur pasitempti. 1

Mes net ketvirti - turime kuo pasidžiaugti! 1

Sveikinu visus su 🇸🇵 Kovo 11-ąja! 1

#PetysUzLaisve

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0ReuEEYJrVsSH3k78PgHtPzEGzBZtbHsSAhNpGwopvpAsLsWsDPopb3ZwH8PvMYkRl> 2021 m. kovo 12 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid032StGEDQFUjVJxSxF5TG2i4G9VBzLE2ba4ksSgD9qG3dds9vqKRNJOgZpTo7a1PrAl> 2021 m. kovo 20 d.

Vakcinuosiuos „AstraZeneca” 2021-03-22, 15 val. 1

Ačiū Vytautas Jurkūnas už piešinį 🙌

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid029MuRvQ3k3bwP56ekr9xfivaRTzgDnQjJPPC eW8ekLmuyYhJE5ZPpdeEWC56UPbcI> 2021 m. kovo 22 d.

Mūsų laukia sudėtingos trys savaitės. 1

Dviejuose trečdaliuose ES valstybių auga sergamumas. 1 Estijoje nuo kovo 11 d. įvestas griežtas karantinas. Paryžiaus ligoninėse situacija tokia pati įtempta, kokia buvo Lietuvoje gruodžio viduryje. Lenkijoje užsikrėtimai britiška atmaina pasiekė 50-60 proc., nuo kovo 20 d. uždaromi prekybos centrai, o regionuose jau dabar trūksta laisvų vietų ligoninėse. 1

Lietuva tarp aštuonių ES valstybių, kuriose situacija geresnė. Sąlyginai. 1 Ne todėl, kad ji gerėja, o todėl, kad kitur blogėja greičiau. 1 Net 40-tyje savivaldybių vėl auga atvejų skaičius, Vilniaus regione pildosi ligoninės, pradeda įsigalėti pavojingoje britiška viruso atmaina. 1

Trys savaitės. Paprastai per tiek laiko naujų viruso atmainų bangos "užima teritoriją". 1 Tačiau mes galime to neleisti. 1 Laikykimės visų rekomendacijų, higienos, nešiokime kaukes, venkime nereikalingų kontaktų, testuokimės ir vakcinuokimės. 1

Šiandien vakcinavausi Astra Zeneca. Ji nebūtinai apsaugos nuo menkiausios galimybės užsikrėsti koronavirusu. Tai nereiškia, kad dabar galiu vaikščioti per raudoną šviesą. 1 Tačiau bet kuri vakcina apsaugo žmones nuo itin sunkios ligos formos ar net mirties. 1 Visos vakcinos. Petys už laisvę!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02XVLP5PLG5wElz8SgVamYKoGTeRj15ahBHZcqqEzn21MkrFyfAfUsmhgvypEtUgMul> 2021 m. kovo 23 d.

Vakar vakcinavausi AstraZeneca. 1

Šiandien mano organizmas sureagavo – ir tai yra normalu! 1

Simboliškai maudžia injekcijos vietą.

Kūno temperatūra 37.3 – 37.9.

Malonus, vaikystę primenantis, šaltkrėtukas.

Taigi, galimas šalutinis pojūtis - prisiminimų apsilankymas 😊

Jaučiuosi gerai. Petys už laisvę. 1

Neabejokite ir Jūs!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0RnsdBLQQGho1esxuwJSSMdxR6skCdYXiXm84qwcZG6W4Zwj1mQmL6XxYL1ojUsoEl> 2021 m. kovo 27 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02ThHRj1YPRFhzN2g6q3ue5LC344u5tW4kSdY7LnJtv9gLfkaPo6v7EFoaVVjW9WNI> 2021 m. balandžio 2 d.

Jei į Google įvesime 20 000, mūsų ekraną užpildys įrašai ir nuorodos apie Žiulio Verno romano herojaus kapitono Nemo keliones po vandeniu. Konkuruoti sunku, suprantu, kad Google neįtikinsiu, tačiau šią savaitę 20 000 mums reiškia kai ką kitą - pasiekėme vienos dienos vakcinavimo rekordą – daugiau nei 20 000 vakcinos dozių per dieną! 1 O ir su bendru savaitės tempu judame link dar vieno rekordo! 1

Ačiū visiems – kviečiantiems, vakcinuojantiems, sutinkantiems vakcinuotis! 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0poe3pLmtoVV2Tq9csZ1VxvWUZt348Az4ignm-munBd6gWrNWCgjp6mW8aDxALFRpxl> 2021 m. balandžio 5 d.

Žmogus gali užkrėsti kitą žmogų ne tik virusu. Lengvai užkrečiamas, greitai plinta ir negatyvas. Pasidalykime pozityviomis žiniomis apie vakcinas. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0uR6UJg7xP2FYkFy5mHUqmuBEXKyQBpXdKAmfKDxu6vDGzLafSVmapzgAVEYBWpAkl> 2021 m. balandžio 6 d.

Praėjusi savaitė kol kas geriausia - per ją paskiepyta daugiau nei 88 500 žmonių. 1 Ačiū visiems!
1 Petys už laisvę!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0q77X4mXqLjRWxDZvDTixx3HGdKKwqpuS5idNPHL5kXZjThpOttjvjtAVndjwDjbl> 2021 m. balandžio 10 d.

Petys už laisvę! Panaudojome daugiau nei 650 tūkst. vakcinų. Vien vakar - arti 30 tūkst! Virš 460 tūkst. žmonių vakcinuoti pirmąja doze, beveik 190 tūkst. – ir antrąja. Paskiepytų gyventojų dalis perkopė 16%. 1

COVID liga itin pavojinga senjorams. 1 65 metų ir vyresni asmenys laukiami visuose vakcinavimo centruose. Prašau, nedelskite. Prašau, pasinaudokite savo teise. Tai būdas apsisaugoti nuo sunkios šios ligos formos. 1 Jei reikia, pasitarkite, tačiau neabejokite ir pasitikėkite mokslu bei savo apsisprendimo laisve.

Režisierius Andrejus Tarkovskis teigė, kad laisvė visada yra žmogaus vidinė laisvė. Tai gal net ir ne teisė. Teisės galima atimti, o laisvės - ne. Laisvė įgimta dvasinė dalis. Štai kodėl net laisvose šalyse galima sutikti visiškai nelaisvų žmonių ir... atvirksčiai.

Petys už laisvę – keliauti, bendrauti, apkabinti ir patirti vidinę laisvę 🍌 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02gp3LuZPLbuz5i1sRKCpZhXiTMKmoUk1ASdNBox8NphsLcLFvf3XVbrE22QjaGv3pl> 2021 m. balandžio 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0UA3MytMLJYvs5yZP77nEXJKS3snAvYhYURAP8QkxYmGBciD7qqoG7CBmHG1bwMr3l> 2021 m. balandžio 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0fbAYNV6sMvwpqWYQbbh9gDwLtu2jW9hiHSvGn6dqRBBhuKPYtaXMPHgGMjhM6QJQl> 2021 m. balandžio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0qYLh4MEfxSAuY9wWwbUnBGxty64KBaZNMHK1aWzv8RsQFkM7jgvBi1YJ53cY53aVI> 2021 m. balandžio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0eZD5DDkbgmTLb3zErRZDutrJo7qDzGRYK4S8mNCragXxYhqbVmkWQfHBw9dL9Yyfl> 2021 m. balandžio 24 d.

Artėjame prie pirmojo milijono 🍌 1

872 848 – tiek vakcinų jau sunaudojome. 1

Ačiū 🍌, penktadalis mūsų jau pasiskiepijo bent viena vakcinos doze.

🍌 Trumpai, koks vakcinos kelias iki peties už laisvę 1

https://youtu.be/kS_dchjJ1E

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid025qTrkEpjygYahFHU7gwABj75Ni9rsuVEdhSq6JpVwb1MZQqnyvrdZM2X631Tvi1SI> 2021 m. balandžio 26 d.

Pasaulis, Europa, Lietuva mini imunizacijos savaitę.

Ta proga keletas skaičių ir akcentų. 1

Šiandien gavome didžiausią iki šiol „Comirnaty“ vakcinų siuntą – 105 300 dozių.

Perkopėme pirmąjį gautų vakcinų dozių milijoną.

Kasmet vakcinų nuo mirties apsaugo 2 - 3 mln. žmonių.

Daugiau nei 25 ligas galime kontroliuoti būtent vakcinų pagalba. 1

Kviečiu visus pasitikėti mokslu - petys už laisvę! 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0rmmGr8UNwygrqEkg7eMC8qEaKCVcqLU9Ke3cXcoZosMxq3ZJVMpAMDYqPsiNu2fjl> 2021 m. balandžio 27 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0Eqve7njctWRA9qBvCQdJqEpFHBwPeZEY1G1WYQqPmabHxSGZMxiZ1QVuCr7YUbtntl> 2021 m. gegužės 1 d.

Dėjà vu užrašai. Virusas uždėjo ant veidų medicines kaukes, bet pašalino kitas kaukes, po kuriomis slėpėme antisemitizmą, rasizmą, agresiją, netoleranciją. Su kauke patogiau zuikianti. 1 Ar zuikiantys antivakseriai padės mums įveikti virusą? Dėjà vu klausimas. Ar tikrai pažįstame ir žinome savo valstybę? 1 Nepasiduokime pandeminiui nuovargiui. 1 Saugokime vieni kitus nuo zuikių agresijos. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02UB2JxVF9E8c7JmWbfcSC5PzfCWUY4p41SPJaXminpp8NNwYPTSgxxjEove716Qu6l> 2021 m. gegužės 4 d.

Lietuva suvakcinavo pirmąjį milijoną vakcinų dozių! 1

702 140 – žmonių gavo pirmąjį skiepą,

309 906 – paskiepyti ir antrąją vakcinų doze.

Paskiepytų Lietuvos gyventojų – 25 proc.

Pridėjus asmenis, kurie per pastarąjį pusmetį persirgo COVID-19 liga arba turėjo teigiamą serologinio tyrimo rezultatą, imunitetą šiai ligai galimai jau turi KAS TREČIAS šalies gyventojas. 1

Šimtai tūkstančių vakcinų dozių pasieks Lietuvą gegužę, todėl būkime pasiruošę ir esant galimybei – nedelskime, vakcinuokimės. 1

Petys už laisvę 😊

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid023qNcpoYK7v6oiEmU3pnQTzNVfmBzTYXfcKuKjzL2AS3rDwjxSEn8Xmy6Z83Nqm6hl> 2021 m. gegužės 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0295JfApy6mpD2vAdnyQzR8SVGcbBaJ8i1fzSL88pohDLpAtpmNmQFePN3ByZcZcmYl> 2021 m. gegužės 6 d.

Šiuo metu imunizuotų asmenų švietimo sektoriuje yra beveik 75 proc., 80 m. ir vyresnių asmenų amžiaus grupėje – kone 54 proc., 75–79 m. amžiaus grupėje – 66 proc., 70–74 m. amžiaus grupėje – beveik 70 proc., 65–69 m. amžiaus grupėje – daugiau nei 65 proc. 1

Nuo gegužės 10 d. visoje Lietuvoje pradėsime plačiosios visuomenės vakcinaciją. 1

Kiekvieną savaitę skiepėjimas bus atveriamas naujai amžiaus grupei: 1

nuo gegužės 10 d. – 55–64 metų gyventojai;

nuo gegužės 17 d. – 45–54 metų gyventojai;

nuo gegužės 24 d. – 35–44 metų gyventojai;

nuo gegužės 31 d. – 16–34 metų gyventojai.

Nepaisant atveriamų vakcinacijos durų kitoms amžiaus grupėms - prioritetinių grupių sąraše esantys, bet dar nevakcinuoti gyventojai kviečiami skiepytis bet kuriuo metu! 1

Vien per gegužės mėnesį gausime daugiau nei pusę milijono vakcinų. Jei viskas vyks sklandžiai – birželio mėn. bent vieną vakcinos dozę bus gavę apie 1. 2 mln. gyventojų. 1

Jeigu nežinote, kaip registruotis savo vakcinai Jūsų savivaldybėje – visa informacija, kaip ir iki šiol, yra savivaldybių interneto svetainėse. 1

Petys už laisvę!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02Ux1zfzCHiKz6vTwdTT7hWQE1XRoyZr6SgXYonNCGPob7LacCfnXuMiWRmXq7c3gDI> 2021 m. gegužės 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02TjMkZdF1Dd41CQztB9nXiytqUu1ymnYsGAepou7JLrMP8BDerbU3PWorLv4kMeN7I> 2021 m. gegužės 12 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0kg9BKte8tW7vMm6AjzUQ7LHrVie84xwZu3UWNTGBpkCGcuFnAMq2Gyu1GAGHZac5I> 2021 m. gegužės 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid03KLn2HtTFaDAXsWxwS6fsnFY4dAcapHqaPLb6mn9TSe2UCBiWG4U9FjimoGgaiBI> 2021 m. gegužės 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0351Qkqqqk4iBYmkwf2S6VNTpSza6A7wNAQH6L7LZKx2trLSFtYaTGDqNvaPaBPpAsI> 2021 m. gegužės 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02r7YFPyR6b8dV11oEAbMbkFuGWk8qjzAv2v2XGFF7hmoknZLH5QBzjRRVbkm8JiqTI> 2021 m. gegužės 20 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid021LT9qs1PB74RZ3TzMNGWtzVjF8Voin54tu4WDGyNJDGDSWMUBbsdavaeec9ec5PrI> 2021 m. gegužės 21 d.

Sakoma, jei nežinai, kur nori nueiti, tai jokio skirtumo, kokį kelią pasirinksi.

Noriu pasidžiaugti šiandien vykstančia Nacionalinės visuomenės sveikatos konferencija „COVID-19 pandemija ir visuomenės sveikatos priežiūra: ar esame pasirengę ateities iššūkiams?“. 1 Tai yra svarbi ir aktuali tema, vertinant visais laiko pjūviais: nuo to, kokie buvome iki pandemijos, jos piko metu ir koks bus visų mūsų gyvenimas po jos. 1

Lietuvos įdirbis tarptautiniu mastu, suvaldant pandemijos grėsmes, vertinamas palankiai ir net labai gerai. 1 Mes patys, žinodami savo didesnes ar mažesnes „vidines“ nesėkmes, kartais linkę sumenkinti savo darbą. Be reikalo. Mes turime visko, ko reikėjo ir reikia šiai pandemijai suvaldyti – geros valios, išminties, atsakomybės, ryžto ir kantrybės. 1

Naudojuosi proga ir dėkoju kiekvienam, kad mes jau esame atsigavimo etape - stabilizavome pandemiją ir pradėjome šalies gyventojų vakcinaciją. Dabar darome viską, kad kuo greičiau įžengtume į kitą etapą, kuriame sieksime inicijuoti sveikatos sistemos pokyčius. Gerai, kad žinome, kur einame, nes esu girdėjęs ir tokį posakį: kai nežinai, kur eini, tai ten ir patenki 😊 1

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU)

Nacionalinė visuomenės sveikatos konferencija

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02aU7UEmgcvdeGvPaw7M2tGhu1dosLeRAehbVHQ3LRqR6dLmYdJPKbitwFivLrQkFGI> 2021 m. gegužės 21 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0WfjAeFAgkBzh2Mfy9rCifmSt8zxCjr6MbozoaRcCZKMwQEKKnEsNXjHLBNgsNFEJI> 2021 m. gegužės 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0kMo31qqzvUHSqbdp1PYfSmygB78sD5RAsh9BGNFi5nMMDYVH34dcmSQzb8RxX4dnl> 2021 m. gegužės 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02zY34gWM1BmD7drBdSWhtcYYUTZECuArR7BijpVWW2njD9nZDBcx3rGnYUc74z5gWl> 2021 m. gegužės 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02Gacj2fLmFcEhCeZ8rSb2v3XyBZEcfH6BTxq8UN4S7NG51yr9QkvnwTrzLXx57JETI> 2021 m. gegužės 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02VHjb7ocmQ2qNjvNgzzGokU7e64hB2NQXE91SioBAcpHKh1ND5d8w4QVhjeKtdkl> 2021 m. gegužės 25 d.

Niekas nėra saugus, kol nėra saugūs visi. 1 Veiksmingas valstybių veikimas siekiant bendro tikslo ir vienybė yra nepaprastai svarbūs veiksmingam globaliam atsakui į pasaulį sukausčiusią epidemiologinę nelaimę. 1 Vakcinacija yra gyvybiškai svarbi norint nutraukti pandemiją, todėl būtina užtikrinti, kad vakcinos būtų gaminamos ir vienodai prieinamos visiems pasaulio gyventojams. 1

Apie tai kalbėta kartu su sveikatos sistemų lyderiais iš visų žemynų. Šiandien vykęs Pasaulio sveikatos organizacijų (PSO) valstybių-narių susitikimas sukvietė 194 šalių atstovus. 1

Tvirtai tikiu, kad visos valstybės privalo būti vienodai įtrauktos į pasaulinius sveikatos klausimus, nes tik kurdami formatus, kur visos suinteresuotos pusės gali išsakyti savo lūkesčius, sugebėsime ne tik valdyti pandemiją, tačiau ir tinkamai pasiruošti ateityje kylantiems iššūkiams. 1

Tiesa, nepraleidau progos pasveikinti Jungtinių Amerikos Valstijų pareigūnų su sprendimu išlikti PSO nare. 😊 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02FT6DM4VzESRSNXjQYFU9sQxLNSmNJRkrE5rQ4mu4XbVEcmZrxcihV496Tkug2mCUI> 2021 m. gegužės 28 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02GDKZP9AiDwUpRFsGuVStUFSVaT1mEAsRJMquDnL8gf4gn2tTuoPiu8TZ6DukBqSol> 2021 m. gegužės 29 d.

🇺🇸 1 000 000 🍷

Pirma skiepo doze vakcinuota jau daugiau nei milijonas gyventojų! 1

Ačiū visiems žmonėms, kurie nezuikiavote ir vakcinavotės. Ačiū visai sveikatos sistemos bendruomenei, ačiū visiems, kurie skiepijote, kurie organizavote vakcinavimo procesą. 1

Skiepo kelionė iki peties ne tokia jau paprasta, kaip gali pasirodyti. Nesinori nieko varginti proceso detalėmis. Dar ne laikas 😊 1 Pasakysiu trumpiau. Manau, savo procesų apimtimi vakcinavimo

projektas galėtų prilygti tik euro įvedimo valstybėje organizavimui. Šiek tiek dalyvavau, todėl galiu palyginti. 1 Vienu žodžiu, svetimų klaidų šioje kelionėje nepadarysi 😊 1

Petys už laisvę 🍷

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0wUu5F14ioPW9PDQcU9jEzadwYKRwZ3THKxrY3GhPbMRYWE71zg1uBbQKV3NmQHPFI> 2021 m. gegužės 29 d.

Gruodžio 26 d. Lietuvą pasiekė pirmoji vakcinų siunta. 1 Jau kitą dieną pradėjome vakcinacijos procesą. 1 Sužibo viltis, kad pagaliau pradėsime artėti link normalaus gyvenimo. 1 Ten ir judame. Kiekvieną mėnesį augo pristatomų vakcinų siuntos, plėtėsi vakcinavimo centrų žemėlapis. Pagaliau visi susijungė į vieningą registracijos platformą. 1 Paprasčiau – kiekvienam. Rezultatas - 1 000 000 – tiek žmonių jau pasiskiepijo bent viena vakcinos doze.

Gruodį turėjome 5 vakcinavimo centrus, vasarį jų buvo per 70, šiandien Lietuvoje veikia 119 vakcinavimo centrų ir jų daugėja, jau kitą savaitę bus 122. 1

Iš pradžių džiaugėmės, kad per dieną paskiepijami keli tūkstančiai žmonių, šiandien ir 20 000 kasdien atrodo per mažai. Tikrai taip, galėtumėte daugiau. Registracijos platformoje, visoje Lietuvoje yra 31 639 laisvų Comirnaty (Pfizer) vakcinos dozių, 418 - Janssen vakcinos dozių, 4110 - Moderna ir 4532 – Vaxzevria dozės. 1

Birželį mus pasieks dar šimtai tūkstančių! O pirmadienį startuos masinė vakcinacija, kai registruotis savo vakcinai galės kiekvienas šalies gyventojas, vyresnis nei 16 metų amžiaus. 1 Taigi, liko sužinoti, ar yra mūsų krašte 2 000 000 žmonių, kurie nori gyventi saugiai? 1
#PetysUžLaisvę #koronaStop #vakcinacija

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0ziXBTx4RuG6DsA9pRGFJDKotE3cFLvDyB4dUqr32RYr8ZY6AhN5TmeFp5MzRCPhNI> 2021 m. gegužės 31 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0k91wE8YNJXfyo4QvbgDQJ51CAeQcVcLpJ1jJxTHCw8iLUp5dmrBdTdzTSkZzF9MPI> 2021 m. birželio 2 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02PrH23ANbgvCAEXzkixR8U9BPpUjJihn4G9kKYucXmrZoaX9IhshuuCewLf1EiFkVI> 2021 m. birželio 3 d.

Vakcinacija tęsiasi. 1 Noriu pasidžiaugti. Didelė gyventojų dalis šia galimybe jau pasinaudojo. Vis dėlto, išlieka nemažai žmonių, kurie to dar nėra padarę. Primenu, kad turime daugybę vakcinų, kurios tik ir laukia, kada Jūs jas rezervuosite sau arba savo artimajam. 1 Tą padarę apsaugosite ne tik save, bet ir sau artimus žmones. 1

Kolektyvinį imunitetą pasieksime tik susitelkę ir veikdami išvien. Mums trūksta jau labai nedaug – padėkime vieni kitiems pasiekti vakcinavimo vietą. 1 Užregistruokite artimuosius ir užsiregistruokite patys, jei to dar nesate padarę <https://koronastop.lrv.lt/> platformoje. Būkime solidarūs. Atsivers vis daugiau durų. Vis platesnės galimybės. 1 Petys už laisvę!

#PetysUžLaisvę #koronaStop #vakcinacija

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid024MjXF9MfCwQCqzdziaoooibnRqGg79AWZHC4vUXyNrFbJYfYviVH9Un6hF6Eju3EI> 2021 m. birželio 5 d.

Taip jau susiklostė, kad esu tarp tų, kuriems teko patirti tris mokslo periodus: sovietinį, atgimimo ir nepriklausomos Lietuvos. Pamenu, kaip atkakliai buvome mokomi, kad be sovietų sąjungos mes tiesiog neišgyventume. Kai žiūriu į šį grafiką, galvoju, o ką šiandien pasakytų tie buvę "mokytojai". Tiek to, gal ir nebesvarbu, kas jie ir kas jų galvose šiandien. 1 Šią akimirką man brangiausias jausmas – labai didžiuojuosi savo valstybe. 1

Noriu padėkoti visiems, kurie vakcinuojasi. Nebijokime tiesiog pasidžiaugti, kad mums visai neblogai sekasi. 1 Tačiau... virusą nugalėsime tik tada, kai visame pasaulyje vakcinuosis, kai pas visus mūsų kaimynus vakcinuosis didžioji žmonių dalis. 1

Nesustokime. **Suremti pečiai už laisvę atidaro vis daugiau durų!** 1
[#PetysUžLaisvę](#) [#koronaStop](#) [#vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0GMWgZZfyHJ7uFaGQzmk3aBtxiDXBA2NTo bivJQYiMxLzJy1AfaEtQgmm6KHBjCpfl> 2021 m. birželio 8 d.

Vasaros šiltam antradienio vakarui vis tik norisi pozityvo:

- Paskutinės paros atvejų skaičius 215.
- Nauji atvejai 100 tūkst gyventojų 180,6.
- Pandemijos pagreitis -20,6%.

COVID-19 ligos protrūkių sumažėjo daugiau nei trečdaliu. 1 Visur stebime reikšmingą atvejų mažėjimą: ugdymosi įstaigose fiksuojamas 40 proc. mažesnis aktyvių protrūkių skaičius.

Situacija tikrai motyvuoja, bet sustoti ir atsikvėpti dar negalime. 1 Vakcinuokimės

<https://koronastop.lrv.lt/lt/> ir pasitikime vis laisvesnę vasarą!

[#PetysUžLaisvę](#) [#koronaStop](#) [#vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02Wj7Sc52SFhRM4hSrQfm9DmdPFHZXQ4Gr QWoagwESjfvIRfSn5kverBigiB8DmMcRl> 2021 m. birželio 10 d.

Ketvirtadienio darbai prasidėjo nuo susitikimo su Turkijos ambasadoriumi Lietuvoje **Gökhan Turan** . Susitikimo metu aptarėme abiejų valstybių pandemijos valdymo procesus: vakcinacijos tempus, Galimybių paso teikiamą naudą bei ES skaitmeninio COVID pažymėjimo diegimą Lietuvoje . Taip pat diskutavome apie skiepų sertifikatų pripažinimą globaliame kontekste. Labai svarbu sukurti bendrą požiūrį ES lygmeniu ir suderintus reikalavimus keliautojams iš trečiųjų šalių. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02yACkR7zei5TX4H2nZn2vzSXssCxxhQZsNeeE fSWgjAXWdWijVV37gUFtureagD6PEl> 2021 m. birželio 11 d.

👉 Šiandien man teko garbė susitikti su Armėnijos sveikatos ministre Anahit Avanesyan, Lietuvos ambasadore Armėnijoje **Inga Tolockiene** ir Armėnijos ambasadoriumi Lietuvoje Armen Martirosyan. Susitikime aptarėme abiejų valstybių bendradarbiavimą pandemijos valdymo metu. Pastarieji metai Armėnijos [#sveikatos](#) apsaugos sistemai buvo ypatingai sudėtingi. Išgirdome ministrės prašymą padovanoti dalį vakcinų šios šalies švietimo srities darbuotojams.

Be jokių abejonių, stengsimės padėti Armėnijos žmonėms. 1 **Tvirtai tikiu, jog tarpusavio palaikymas, pagalba bei suremti pečiai už laisvę padės daug greičiau nugalėti šį virusą.** 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid043pmw8UnPP29uLhoauKyqSbteCAJJWQQy6U ay1Br9FBfqbKQzTRtTBMmSyJk3nnBl> 2021 m. birželio 12 d.

 Milijonai, šimtai milijonų žmonių pasaulyje laukia vakcinų. Tačiau vis dar neturi galimybės. 1

 Lietuvoje jau šiandien net 74 tūkst. žmonių galėtų registruotis savo vakcinai. Galima rinktis iš 4 vakcinų gamintojų: Moderna, Comirnaty (Pfizer), Vaxzevria (AstraZeneca), Janssen. Vis daugiau savivaldybių kviečia gyventojus pasiskiepyti gyvose eilėse. 1

Vakcinuokimės dėl savęs ir artimųjų. Vakcinuokimės ir nugalėkime šį virusą. 1 **Neatsipalaiduokime, virusas klastingas, jis tik to ir laukia.** 1

Petys už laisvę!

[#PetysUžLaisvę](#) [#koronaStop](#) [#vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0VH8WhSXumgb1Zw4Naf9VJeKHLntC59QiwoWtZxiJCdpgo1k63y5YSad8pjUP5eJHI> 2021 m. birželio 15 d.

Džiaugiuosi galėdamas pagaliau gyvai susitikti su [#ES](#) Sveikatos ministrais [#EPSCO](#) taryboje

Liuksemburge! 🍷

Nuotraukose: EK - Stella Kyriakides, Malta - Chris Fearne, Latvija - Daniels Pavluts, Estija - Tanel Kiik

Šiandienos [#sveikatos](#) darbotvarkėje: 1

👉 Prieiga prie vaistų ir [#medicinos](#) prietaisų

👉 [#COVID-19](#) situacija

👉 Stiprinamas Europos vaistų agentūros vaidmuo

Daugiau apie susitikimą : <https://bit.ly/3zr7BO0>

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02vNgWgcP5VJmfdFT5mZUth1tFSbEeo2zrq2f3jEDMVBkKwwTyAbkL7va6NJQH17sQI> 2021 m. birželio 17 d.

Pagaliau mes 🍷 zonoje, pagaliau mažiau 100 ! 🇱🇹 Lyginant pastarąsias dvi savaites, aktyvių COVID-19 protrūkių sumažėjo 35 %. 1

👉 Savivaldybėse, kuriose skiepavimo tempai didžiausi, epidemiologinė situacija žymiai geresnė. 1 Šiandien turėjau susitikimą su miestų merais. Esu sužavėtas jų įsitraukimu į vakcinacijos procesus. Vadybos vadovėliai mini tą šeiminingumo jausmo svarbą bet kurios užduoties sėkmei. 1 Dėkojau merams už jų komandų indėlį, bet manęs labai prašė perduoti nuo mūsų visų AČIŪ ŽMONĖMS! 🍷

📌 Beje, šiandien iki 20 val. vakaro vakcinuotis galite be registracijos bet kuriame Lietuvos vakcinacijos centre. Taip pat galėsite pasirinkti vakciną to gamintojo, kurio vakcinų tuo metu turės vakcinacijos centras. 1

P. S. O aš jau nekantrauju sulaukti rytojaus, kai gausiu antrąją skiepo dozę! Petys už laisvę! 1 [#PetysUžLaisvę](#) [#KoronaStop](#) [#Koronavirusas](#) [#Vakcina](#) [#Vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0raqq8dMpGsXu9ENnanj3pc4qt1Ab2N9dwy7xjEFWTKav3xzBeb5wmaVjUcJpcAKWl> 2021 m. birželio 18 d.

Šiandien pasiskiepijau antrąja vakcinos „Vaxzevria“ doze. Jaučiuosi puikiai, kol kas šalutiniai poveikiai nepasireiškė.

👉 Tiesa, tai padariau mobiliame vakcinacijos centre, kuris jau pirmadienį pradės turą Vilniaus rajone ir skiepys be išankstinės registracijos. 1

👉 Tad labai noriu visus dar kartą paraginti skiepytis. 1 Tinkamiausias laikas tai padaryti yra DABAR. Tinkamiausia vakcina yra BET KURI šalyje turima vakcina. 📌 Visos Lietuvoje esamos vakcinos Europos vaistų agentūros yra patvirtintos kaip saugios ir efektyvios. 1

Geras jausmas. Po 14 dienų turėsiu suformuotą imunitetą nuo COVID-19 viruso. Vasara 🍷 Šiandieninė praktika rodo, kad „Vaxzevria“ vakcinos sukuriamas imunitetas yra itin stiprus, o po pirmo skiepo peršalimą primenantys simptomai tėra juokas, palyginti su tuo, nuo ko vakcina apsaugo. 1

[#PetysUžLaisvę](#) [#KoronaStop](#) [#Koronavirusas](#) [#Vakcina](#) [#Vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0d3BhEdo9aeNzmivqSpoN7f56sJ1eQnGAXa27fEDNsxUZRxupQULPtMpjk4zDzHSl> 2021 m. birželio 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0cAHZHRjGoXn38Rvkfs9bddhQHxqt5GUtiTSKdWXd4GKWu3dP9AJBQKHdxSC1PQHpl> 2021 m. birželio 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02ee83y7pJ2oaHs6sepoXTQj8mRKw8SuKBSFEM3WGzPwTC7ZKmeygXbsnducYjY5N3l> 2021 m. birželio 20 d.

Šį savaitgalį Lietuva ir visa Europa mėgaujasi užplūdusia karščio banga, tačiau ji daro įtaką ir vakcinacijai.

 Pagal [#COVID19](#) vakcinacijos dozių skaičių 100 žmonių Lietuva vis dar pirmame dešimtuose Tiesa, ilgą laiką buvome tarp penkių sparčiausiai skiepijančių valstybių, o dabar kiek sulėtinome tempą. 1

 Finišo tiesioji jau arti, susikaupkime ir užtikrintai bei vieningai kirskime liniją nugalėdami virusą. 1 Petys už laisvę!

[#PetysUžLaisvę](#) [#KoronaStop](#) [#Koronavirusas](#) [#Vakcina](#) [#Vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02cAQGCQatJKgfoeUC7LcnXHpSPERtjNMCACaJfRM89GaAPm8kdyS2WbXfDbvhUVfLl> 2021 m. birželio 21 d.

Šiandien ryte dalyvavau sveikatos forume „COVID-19 pandemija: krizė, pamokos ir galimybės“. Kalbėjau apie penkias reformų kryptis, kurios prisidės prie esminių ir ilgalaikių sveikatos apsaugos sistemos pokyčių ir padės atkurti visuomenės sveikatos būklę po pandemijos. 1

Kalbėjau apie reformas, tačiau vis tiek visą dieną buvau klausinėjamas tik apie vakcinaciją 1

<https://www.sveikatosforumas.lt/>

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0LxRS8tFADVtU4B18zWf3nB3QaBYSLEtQLAKnYVN6o4HaM2PPnGiZJrYK7MKfzCgjl> 2021 m. birželio 22 d.

Esame vis arčiau perėjimo į žaliąją zoną! 1 Mažėjantys COVID-19 viruso atvejų skaičiai kalba patys už save:

 Paskutinės paros atvejų skaičius 58

 Nauji atvejai 100 tūkst. gyventojų 60,9

 7 dienų vidurkis 74 1

Palankios tendencijos fiksuojamos visuose sektoriuose. Neabejotinai tai yra vakcinacijos rezultatas. 1

Skiepykimės. Mažinkime galimybę užsikrėsti kitomis viruso atmainomis. Tik taip visam laikui galėsime pamiršti žodžius „pandemija“ bei „karantinas“ 1

Petys už laisvę!

[#PetysUžLaisvę](#) [#KoronaStop](#) [#Koronavirusas](#) [#Vakcina](#) [#Vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0DHidMcxstzv9uXEQKxWVUwyyzABWRw1nFyxS61xRx3pxJDUKc7nJT4rYzw3DyJkCl> 2021 m. birželio 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid041K68U7y2yRjaRkM4BXbnX1Z1KSLsd2RZkC9Kvb558mxenULewu4BdGJsR9e4jAHI> 2021 m. birželio 24 d.

Šią gražią Joninių dieną norėčiau paraginti visus pailsėti ir pabūti su artimaisiais bei atsakingai leisti laiką gamtoje ar bičiulių kompanijoje 🌞 1

Pailsėję, nepamirškime užsiregistruoti savo vakcinai ⚠️ 1 Šiandien net 41 883 tūkst. žmonių gali tai padaryti. 1 Tikiu, kad ne vienas Jūsų jau esate pasiskiepiję. O gal Jūsų aplinkoje dar yra žmonių, kurie to nėra padarę? 1 Paskatinkime, priminkime, padėkime kitiems laisvai, be galvos skausmo mėgautis tokiomis dienomis kaip ši. 1

🙏 Nepamirškite savo vakcinas

#PetysUžLaisvę #koronaStop #vakcinacija

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid021Cb4r32WVSmh7DTzJ7gTX4y9kF7KbYHkEwCgWxcw1WSRBmHw1XCXAPxQGF3fHntI> 2021 m. birželio 26 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02w3n9jAaPqy9yGrgnH6STqS9WWTXHX6ztdFybg8cKmoqQamKy7LQ1tkKCAN6FZh3kl> 2021 m. birželio 29 d.

Milijonas! 🌍 Pagal visą vakcinacijos schemą jau pasiskiepijo 1 004 386 žmonės! 1 Tai suteikia vilties, jog kolektyvinis #imunitetas Lietuvoje yra pasiekiamas. 1

👉 Vis dėlto, ketvirtadienį pasibaigiantis karantinas nereiškia, jog turime nustoti saugotis ir skiepytis. 1 Atvirksčiai – turime kaip niekad kovoti, jog griežto karantino ribojimai negrižtų. 1 ⚠️ Geriausias šios kovos įrankis – #vakcina. 1 Skiepykimės. Nacionalinis kraujo centras kviečia tai padaryti be išankstinės registracijos turo per Lietuvą metu. Ši iniciatyva kiekvieną savaitę pasipildo vis daugiau savivaldybių.

Šiandien pasiskiepyti gali net 38 tūkst. gyventojų. 1 Naudokimės šia GALIMYBE ir paverskime ją LAISVE džiaugtis nuostabia vasara. 🌞 1

#PetysUžLaisvę #koronaStop #vakcinacija

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid035GNYHcEsFLyawXgkjWohbgxGRWbK3Jd995ThkFpnTZwB1KSxgHDw2SqnGNso5sSQL> 2021 m. liepos 1 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02JeXfMC3JbvZu22m6WY1VahbSiiQyB29tFirgT23iULNaqqkgKzM7oTuMuS9grn3BI> 2021 m. liepos 2 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0RWpUUIpRxikUxXUHJXJMBLTAh8C7jWVfnArGkNBCUb57NA3jpmgLT1Ex4mAxxhyel> 2021 m. liepos 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02qYLF2MycN2CNJS23hrN3YCG2WUpk5WRwi2pyhVuuwuYNErcGByYqyvYpVWsy69wJI> 2021 m. liepos 7 d.

Šiandien antrąją vakcinas dozę pasiskiepijo ir mano jauniausioji dukra. Šį sprendimą Dite priėmė pati, neskatinta. Nes yra atsakinga, sauganti save ir aplinkinius. Nes nori grįžti į mokyklą rudenį. Nes tiki mokslu. Nes nori gyventi normalų, jauno žmogaus gyvenimą. 1

Labai džiaugiuosi jos sprendimu ne tik todėl, kad ir jauni žmonės mato prasmę vakcinuotis. Bet ir todėl, kad kuo daugiau pasiskiepijusių, tuo didesnė tikimybė, kad rudenį 1 mums nereikės vėl skelbti

karantino: 1 Ilgoninės nebus perpildytos COVID ilgoniais, mokyklos nebus uždarytos, studentai galės grįžti į ugdymo įstaigas, verslams nereikės stabdyti savo veiklos ir balansuoti ties išlikimo riba. 1 Laikas senka, viruso mutacijos plinta. 1 O mums reikia dar bent 660 tūkstančių pasiskiepijusių žmonių, kad sukurtume saugią ir virusui atsparią aplinką. 1

Nepamirškite savo vakcinas.

[#PetysUžLaisvę](#) [#koronastop](#) #1808

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02GwUZ9NViaGnUroyMJCDNTa1rNKAp8F8C2SPonpZAn8GM4W1xE3rXcbe65mLtGQjwl> 2021 m. liepos 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02vBymAkRAWUzXYBDD7toNEsWRPiwToa8bv56L5o7MCyReGPDPf3qK3jJmgPw8FZ9ml> 2021 m. liepos 13 d.

Paskutinės paros rodikliai. 1 Saugokime save ir savo artimuosius.

Ir prašau Jūsų, neužmirškite savo vakcinas! 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid026CS2F9jUE3aEPASs1kLhMUUUCc92sr2moQVQ5hzVN7fDdMHkMrXUYhAci4RgsEkol> 2021 m. liepos 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02XB6yiJeoD5DKjy6YT4WD84y1gYBo73rFYvnvoafg2UaGHRWibkCCJeP9o5UezCaql> 2021 m. liepos 15 d.

Ketvirtadienis pajūryje. Tik nenusimaudžiau. Su Kretingos, Palangos ir Klaipėdos merais aplankėme

vakcinavimo centrus, aptarėme testavimo procesus, pasitarėme apie pasirengimą rudenii 🍌 Ar kalbėjome apie reformas ir pokyčius sveikatos apsaugos sistemoje? Taip. Bandžiau pateikti pasiūlymą, kurio būtų neįmanoma atsisakyti 😊 1

Ačiū už foto Kretingos, Palangos ir Klaipėdos savivaldybių komandoms

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02vmPzsXj6kL6CwV2WHE9n52uMpe1ZeycMg7y7DW12QS8KtVAERHFk4cUsKmGsCVHv1> 2021m. liepos 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0Euy1HHfHERfcH8gh2T8rSa1RQFcG44BakhEz zZXadFVWASGNcy6AMV9mqYSWtnEjl> 2021m. liepos 17 d.

Dar prieš 3 mėnesius buvome tarp 3 sparčiausiai besiskiepijančių ES valstybių. Dar prieš mėnesį buvome tarp 10 geriausiai besiskiepijančių ES valstybių. 1

⚠️ Deja, šiandien mūsų vakcinavimosi tempai yra labai sulėtėję. 1 Galime kaltinti vasaros sezoną, šiltus orus, tačiau vasara atėjo ir į visą Europą. Galime surasti daugybę priežasčių kodėl, tačiau, galiausiai, visi argumentai atsisuka į mus pačius. 1

Prašau, neužmirškite savo vakcinas. Nelaukime rudens. Bus vėlu. 1 Išvyskime laimingus mokinius rugsėjo 1-ają. Ne su virusu, o su kardeliais 😊 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid021a6vhCMDDn24WoTNT9MAruyNs9erPywvQ5NjnmNyVZckH7qHSjzpcX1pyhrTo19kJI> 2021m. liepos 21 d.

Auga naujų atvejų skaičius? Ne tik. Auga kaina už nesiskiepijimą, iškraipytus faktus ir mitus apie vakcinas. 1

Neužmirškite savo vakcinos. Ji paruošta. Lietuvos žmonių už ją jau sumokėta. 1
Sąžiningai dėvėkite kaukes 😊 ir maštykime. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0MFtuPK16ktBygXWv1uZDbwgUrQjh4nasu65P3EPnXryZw8tytVr25Dh82XcKvNral> 2021m. liepos 22 d.

Šiandien susitikome su Akmenės, Mažeikių ir Skuodo merais. Aptarėme vakcinavimo ir testavimo procesus savivaldybėse, gydymo įstaigų problemas, aplankėme vakcinavimo centrus. 1

Noriu pasidžiaugti Akmenės r. savivaldybe, kurios tempai yra antri geriausių visoje Lietuvoje.

Paskiepyti 63 proc. gyventojų 1 🇺🇦 Gera žinia ir iš Mažeikių bei Skuodo – pradėjo augti norinčių pasiskiepyti skaičius. 1

Nepamirškime savo vakcinos. Maštykime.

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02YaaJijKmcHnkyfc9W6vYzF8VLCfQmtkuxQFEWdJN5VayfXuKF6D3rDkV3HN3XADWl> 2021m. liepos 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0qwPEGM8DgTJa18pYuywnqCk5XqST5jrYoo6Zahu5p7RCxk4S9WeYrUzi9R9jmt8gl> 2021m. liepos 23 d.

? Ar jau pasiėmėte savo vakciną? Jei taip – dėkoju ir sveikinu! Jei ne – tuomet turiu argumentą, kodėl pasiskiepyti siūlau jau rytoj!

Šiandien Statistikos departamentas paskelbė išankstinius duomenis, 1 kurie labai aiškiai iliustruoja, kad vakcina apsaugo šimtus žmonių nuo COVID-19 ligos, sunkių jos formų, hospitalizacijos ar net mirties. 1

Gavę dvi savo vakcinos dozes arba vieną dozę Janssen – įgyja 94 procentų apsaugą nuo koronaviruso. Po vienos vakcinos dozes žmonės gali jaustis net 82 procentais saugesni, nei nepasiskiepiję – tai rodo Lietuvos statistika! 1

Kol kas duomenys dar tik pradiniai, juos reikia išanalizuoti. Vakcinos nėra stebuklinga kliūtis. 1 Ji nežudo viruso, tačiau padeda organizmui sukurti antikūnus. 1 Žmonių imunitetas yra skirtingas, tai priklauso nuo žmogaus amžiaus, lyties, vartojamų kitų vaistų, fizinio aktyvumo ir net streso lygio. Todėl 100 proc. apsaugos net su vakcina neįmanoma pasiekti. 1 Tačiau aš, visa mano šeima ir mano artimieji pasirinko. Tikiu, kad teisingai nuspręsite ir Jūs – 94 proc. – pats geriausias argumentas pasiskiepyti jau rytoj! 🍌 1

[#PetysUžLaisvę](#) [#koronastop](#) #1808 [#TavoVakcina](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02mk4buagBqndKA2CdarUx79SizE6Qj8RdsupPjtoj2Ff92QJWKv4Vib8iTMesfiWpl> 2021m. liepos 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0refYxxR2cA6Qv18gsvptdjJFOXCFAjF3XSEVMwpvyvFhwYUso3pbKkUBUwTBETxnl> 2021m. liepos 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0cyFgtaGN13WXQnpzEos8Swgp6K4nno3ukaMwsPMZCN4K7gVqJP6CB67WDM9zEnaEl> 2021m. liepos 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid023aX9L1Fs2KG2BHDtfq3oF1xPsp8EaaUYSJGVRYvka9gJXZU1DF9AfF5jxaRryMTNl> 2021m. liepos 24 d.

Jau nuo pirmadienio dar daugiau nesiskiepijusių žmonių turės privalomai kas 7-10 dienų tikrintis sveikatą, testuotis dėl COVID-19 ligos. 1 #Testavimas neapsaugos nei Jų, nei mūsų nuo viruso, tik sumažins viruso plitimo riziką ! 1

Pagal skiepijimo mastą esame tik septyniolikti tarp Europos Sąjungos šalių. Tuo metu, kai du trečdaliai pasaulio valstybių tebelaukia vakcinų, Lietuvoje daugiau nei 900 000 laisvų vakcinų dozių laukia žmonių... 1

1 206 916 žmonių Lietuvoje jau prisidėjo prie 1 viešosios gėrybės, saugaus gyvenimo kūrimo. 1 Jūsų #vakcina yra paruošta ir laukia vakcinavimo centre !
[#PetysUžLaisvę](#) [#koronastop](#) [#TavoVakcina](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0jghPyHegZoZ5jWDMubDF3LiBHUoiLJm8YkWbt1gWK3nz8HtZrYjQbcgf8hYJAVel> 2021m. liepos 27 d.

Vakcinų veikia ! Šiuo metu daugiausiai susirgimų fiksuojama tose amžiaus grupėse, kuriose vakcinacijos tempai yra lėčiausi. Tai yra 30-50 metų amžiaus žmonės. Ligoninėse dėl šio viruso taip pat daugiausiai guli asmenys iki 50 m. amžiaus. 1 Kol ši amžiaus grupė neskuba vakcinuotis, delta koronaviruso atmaina užsikrečia vis daugiau žmonių. 1 Galvos skausmas, gerklės perštėjimas, sloga ir karščiavimas – tai pagrindiniai simptomai, būdingi šiam virusui. 1 Jei pajaučiate šiuos simptomus – testuokitės, o vėliau nepamirškite ir savo vakcinų !

[#KoronaStop](#) [#Koronavirusas](#) [#Testavimas](#) [#PetysUžLaisvę](#) [#Vakcina](#) [#Vakcinacija](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02Tdu4rj9Ne4R4AVa1QiSXzT4Re5sWVTofVrTJajdXRvngXk5VbddjZPyHSpSww8cl> 2021m. liepos 28 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid031K95nD3vbn3cgo7ALEsJ6ujXJ6u2kYix4sk89bW9FJ4vAeHeBc3bMN6r8s7JX5BPI> 2021 m. liepos 29 d.

Šiandien lankiausi Šilutės r., Tauragės r. ir Pagėgių savivaldybėse. Merai ir jų komandos buvo pasiruošę tiek klausimų apie vakcinaciją, išsakė tiek savo lūkesčių apie pokyčius sveikatos apsaugos sistemoje, kad kavą tekdavo išgerti jau šalta 😊 Taip pat lankėmės vakcinacijos centruose, gydymo įstaigose. Esu labai visiems dėkingas už indėlį į pandemijos valdymą. 1 Ypač optimistiškai nuteikė Tauragės ligoninės vadovo Liutauro Indriuškos požiūris į pacientą, į ligoninės darbuotojus, jo kuriama organizacinė kultūra ir žinios apie sveikatos vadybą.

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0bY9NaLusWbSdS96f1gNFm7ombNYdhJ6JHAcBEFvxJQkRSTBShfz1foMnX2gX6KB2l> 2021 m. liepos 30 d.

Atsakingų, saugančių save ir savo artimuosius, bendradarbius ir draugus, kaimynus, nepažįstamuosius – jau daugiau nei pusė Lietuvos! 1

Jau trečiadienį Vyriausybė priims sprendimus dėl ribojimų veikloms ir paslaugoms be Galimybių paso - kai pasieksime 300 užimtų COVID-19 lovų ligoninėse. 1

Mes negalime leisti, kad vėl nutrūktų kontaktinis gydymas, kad rudenį vaikai negalėtų grįžti į ugdymo įstaigas, kad turintys imunitetą žmonės netektų pramogų, paslaugų ar kitų veiklų prieinamumo. 1

Šiandien ligoninėse jau gydomi 150 asmenų. O Lietuvos statistika rodo, kad 8–9 asmenys iš dešimties gydomų – nepasisiekiję. 1 Todėl nelaukite, jau šiandien registruokitės, o rytoj nuvykite pasiskiepyti savo vakcina!

[#PetysUžLaisvę](#) [#KoronaStop](#) #1808 [#PasiimkSavoVakcina](#)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0UfdviotFtZSdhwK47XCZZbEMftTQMx6di3jTPq71LXCwqc6yHzsy1AiS82EJHV1ol> 2021 m. liepos 31 d.

Taivano žmonės dėkoja Lietuvai už vakcinas 🇹🇼🇺🇸🇵🇸 Neužmirškite savo vakcinas ir Jūs. Ji laukia 🇵🇸

1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0tGocwezkrv6HVKahgw1KrpWKMUDPEMKu3OPJvtvFSiRL1gPWmF9UgqH9VRjmx9pl> 2021 m. rugpjūčio 1 d.

Armėnija dėkoja Lietuvai už vakcinas 🇵🇸🇺🇸🇵🇸 Neužmirškite savo vakcinas ir Jūs 🇵🇸 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02YZ3dMtkvccTehJ4wR89MNEBPgN6tiNFXfwYGzVvjuZCMcnG4HgbRKJdZ8FmucSGnl> 2021 m. rugpjūčio 3 d.

⚠️ Kylant atvejų skaičiui, deja, pradėjo kilti ir hospitalizacijos rodikliai. 1 Sunkių pacientų reanimacijoje matome vis daugiau. 1 Lovų užimtumas ligoninėse 1 per savaitę pasieks ir 250. 1 Virš 90 proc. paguldytų pacientų yra nevakcinuoti asmenys. 1 Vis dar abejojate, jog vakcinų efektyvumas yra labai didelis? 1 Net jei ir pasiskiepijus užsikrečiama viruso atmainomis, simptomai yra labai silpni arba jų iš viso nėra.

Neleiskime ir toliau augti hospitalizacijos skaičiams. 1 (vienybė) 📍 Svarbiausias rodiklis, kuris turi augti šiuo metu – vakcinuotų asmenų skaičius. Vakcinų yra, tereikia ateiti ir pasiimti savo vakciną 👉

1 <https://koronastop.lrv.lt/>

#PetysUžLaisvę #KoronaStop #PasiimkSavoVakciną

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02vjeekHehtzzUzoyazv9KaBdP1B6aspZNmeVKi9ZhvHWK7xoVhMvkD1ivnk7W4rM8l> 2021 m. rugpjūčio 4 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0Q7nWRvof7RmYbmMnJSynV7bQxD3GqP79hGaqudiLuvF7MnSArDLZwA441yBQo1b1l> 2021 m. rugpjūčio 5 d.

Šiandien lankiausi Kalvarijos, Lazdijų r. ir Druskininkų savivaldybėse, jų vakcinavimo centruose. Taip pat ir Kalvarijos pasienio kontrolės poste, kur vakar atidarytas pirmasis mobilus vakcinavimo punktas pasienyje. 1 Šis mobilus punktas bus skirtas ir transporto sektoriaus darbuotojams, tolimųjų reisų vairuotojams, ir visiems norintiesiems pasiskiepyti. Vakcinas vis arčiau mūsų. Kviečiu pasiimti savo vakciną.

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0WKXLpkYNzvCcPxJnKAbhTqDDEkbeYxYktgHXmEcfN5bERS3aek8rxpLL84kyzsfEl> 2021 m. rugpjūčio 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0nsbB4QR8J5DBqkkT1FTidzVNJ2GuiTfBTak2HhzPZBeXXQtThfSZJCwXje6HWHYFI> 2021 m. rugpjūčio 10 d.

Didžioji dauguma sergančiųjų bei mirstančių – nepasiskiepiusieji ⚠️ 1

Šią savaitę pasiekėme kritinį užimtų lovų skaičių ligoninėse, tad planinės paslaugos turės būti pradėtos riboti. Tai reiškia, kad sunkiau pagalbos sulauks tie žmonės, kurie ligoninėse atsidūrė ne dėl viruso. 1 Šį mėnesį dėl Covid-19 jau praradome 14 gyvybių. 1 13 iš šių žmonių – nepasiskiepijusieji, o vienas iš jų buvo gavęs vieną vakcinas dozę. Tai atsako į visus klausimus. Vakcinas apsaugo ir mažina sunkių susirgimų tikimybę. Tikiu, kad daugiau argumentų ar prarastų gyvybių nebereikia. Skiepykimės. 1

#PetysUžLaisvę #KoronaStop #PasiimkSavoVakciną

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid04AvVpJY8jNFybrbpNCfCHcwNDnpNNmeFcE xwLCvieHPUn8DddjzA1UA88T19vJabl> 2021 m. rugpjūčio 12 d.

Šiandien lankiausi Pasvalio r. ir Biržų r. savivaldybėse. Su merais ir jų komandomis kalbėjome ligoninių tinklo vystymo klausimais. Tarėmės ne apie ligoninių uždarymą, o paslaugų kokybės gerinimą. 1 Didelė ligoninė nereiškia savaiminio gėrio, o maža ligoninė - nėra blogis. Svarbiausia pažinti savo krašto žmones ir žinoti tikruosius jų poreikius. Puikiausias to pavyzdys - įspūdingą istoriją menantis mažas Joniškėlio slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius.

P.S. šiandien Pasvalio ligoninėje 12 žmonių laukė Covid-19 tyrimo rezultato. Visi 12 - nepasiskiepiję...

1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02SLKoxUsLD9C3ahJrTsbQAcSHyQyXHXHiQ ZJ7ePUuQ71JGwmmoYRebmJo5qXyeUs2l> 2021 m. rugpjūčio 14 d.

Apie laisvę pasirinkti. Operos, teatro ir kino režisierius Luchino Visconti "Tarp rytojaus ir niekada yra šiandien"

Nelaukime rytojaus, pasiimkime savo vakciną šiandien ir prisidėkime prie pandemijos suvaldymo. 1

Ačiū Evaldas Vegele už šypsena Dažniau šypsokimės!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0R4wJBWawn4dU95PR2BnwyyMc4rd9r1Zjca2 EtKSSSFm5XrBMXovQNKydPtVk2edVl> 2021 m. rugpjūčio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0CxVoyx8YWDsb71kQNwcSytiYuEetrqfXoQF 56UC8RV2N7qTqZJNhGh8DGVl8gHEl> 2021 m. rugpjūčio 18 d.

Labai gaila, kad yra žmonių, kurie tiki, jog padirbta pažyma apie vakciną gali išsaugoti jiems gyvybę ar apsaugoti nuo viruso. (nusivylimas) 1

 Padirbta pažyma apie vakcinaciją neapsaugos nuo viruso. Tą gali padaryti tik vakcina. Ateikite pasiskiepyti rytoj, be išankstinės registracijos, bet kuriame šalies vakcinacijos centre. Būkime saugūs !

 Apie pažeidimus ir nusikalstamas veikas visada galite pranešti Lietuvos policija per www.epolicija.lt 1

#PetysUžLaisvę #Vakcina #Vakcinacija #KoronaStop #Koronavirusas

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0EnyeDYzofMw4jFptBKF5bvq2XfeHgufokoZH DozVhKMdCNPSa7KJojCvhSgJVJKvl> 2021 m. rugpjūčio 19 d.

Šios dienos maršrutas - Šilalė, Rietavas ir Kelmė. Su merais daugiau laiko skyrėme ateities gydymo įstaigų vizijai. Vakcinacijos centruose buvo smalsu šnekinti atėjusius pasiskiepyti. Visi užtikrintai dėstė savo apsisprendimo motyvus. 1 Buvo įvairių, tačiau labiausiai įstrigo ši įžvalga. Neužtenka peties už laisvę, turime veikti petis. 1 (apeliuojama i vertybes)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid055LuZaoxMEqNKazsWeYCGbsAvFRCJvpaMj WLNmH6EtCxSpw2dXEE6U9d1DtnRYnFl> 2021 m. rugpjūčio 21 d.

Per parą mirė dar aštuoni žmonės. 1 Nebegalėsime paklausti, ką jie mano apie galimybių pasą. 1

Parodykite jiems pagarbą ir gerai pagalvokime kiekvieną kartą, kai kalbame apie teises, laisvę pasirinkti ar galimybes. 1

👉 Kalbėkime apie galimybę NEPATEKTI į reanimaciją. 1

👉 Kalbėkime apie galimybę NETURĖTI ilgalaikių sunkių pasekmių persirgus COVID-19. 1

👉 Kalbėkime apie galimybę NERIZIKUOTI savo ir kitų gyvybėmis. 1

⚠️ Neužmirškite savo vakcinų.

Ačiū Evaldas Vegele už šypsena, kuri mums gyvybiškai būtina.

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid09zVU4kRWKaHfCyRL2R8KgSiVpvj2pU9CNQiohS7g2q3vuDd93cutVaVJMJ8LnXw4l> 2021 m. rugpjūčio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0ssemngzY3fJpxi3Hufnfr3E3MPa1u5D5PPDdsnGrwAYPLzHHavPAFEyJCTtzY3HYl> 2021 m. rugpjūčio 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0jR5ao55oyHhozduXUySvVjapo4U1kc9FaKZqznNHLaMjCdotBzyFkHHio4yqD4cjl> 2021 m. rugpjūčio 24 d.

Vakar JAV Maisto ir vaistų administracija (FDA) galutinai patvirtino „Comirnaty“ vakciną nuo COVID-19. Milijonai amerikiečių, teigusiu, kad nesiskiepijys iki tol, kol FDA nepatvirtins šios vakcinų, prarado svarbiausią argumentą. Tikiu, kad jie jau stovi eilėje, siekdami pasiimti savo ilgai lauktą vakciną. 1

Tai svarbi diena ne tik JAV, bet ir visam pasauliui. Sprendimas yra pagrįstas atnaujintais klinikinių bandymų duomenimis. Visos vakcinų praeina tris klinikinių tyrimų etapus. Vakcinų saugumas ir efektyvumas yra patvirtinami pirmuose dvejuose klinikinių tyrimų etapuose. Paskutiniame, trečiajame etape tiriama tik ilgalaikis vakcinų poveikis visuomenei, kuris ir gali būti ištirtas tik pradėjus masinę gyventojų vakcinaciją. 1

Lietuvoje naudojame ne tik „Comirnaty“, bet ir „Spikevax“, „Vaxzevria“ bei „Covid-19 Vaccine Janssen“ vakcinas – jos visos praėjusios pirmuosius du etapus, yra saugios ir efektyvios! 1 Todėl dar šiandien galite užsiregistruoti ir jau rytoj pasiimti savo vakciną.

👉 Registracija: www.koronastop.lt arba Karštąja linija 1808.

Šaltinis: <https://bit.ly/3grVZCA>

#PetysUžLaisvę #Vakcina #Vakcinacija #KoronaStop#Koronavirusas #Pfizer

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02KkXVfxKEdM5y7RZDjmLHK92xTKfVCsvzwTwPAZTTNJaDDTpZch7mJPJJ3VDNp9yWl> 2021 m. rugpjūčio 26 d.

Šiandien lankiausi Ignalinoje ir Molėtuose 🍷 Su merais ir ligoninių vadovais kalbėjome apie augančius sergamumo rodiklius ir mirtis. Šiuo metu čia teikiama daug svarbių gydymo paslaugų.

Nejaugi jų stabdymo sąskaita vėl reikės atidarinti papildomus Covid skyrius... 1 🙏 Prašau savo ir šių savivaldybių medikų vardu - skiepykimės.

Neužmirškite savo vakcinų.

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02XSPnjuxM1zM9wX7ZohK2HYj2evWB4NEkdjRLB4jEpdvJim4fDQNPAs2iYAn2Cm3l> 2021 m. rugpjūčio 31 d. (netinka)

https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0fwUg8wqrCRPeGaRfv5BvfPWuAHYGVevSHs_uCgzZoca4zYdZHyZupf6HKMRranCSil 2021 m. rugsėjo 1 d.

Džiaugsmas ir nerimas. 1 Jausmai, kurie šiandien pynėsi mano kelyje į Vyriausybės posėdį. Miesto gatvės pilnos jaunatviško šurmilio 1

Šiuos mokslo metus pradėdame viltingai. Tikiu, kad vakcinos, profilaktinis periodinis testavimas, tinkamas apsauginių kaukių dėvėjimas ir visos prevencinės priemonės padės užtikrinti sklandžią ugdymo proceso eigą. 1

Galimybė pasiskiepyti nuo COVID-19 ligos pasinaudojo daugiau kaip 75% švietimo ir daugiau kaip 80% aukštojo mokslo įstaigų darbuotojų. Ačiū Jums! 1

Pasitikėjime mokslu švėsdami jo pasiektus laimėjimus! 1 Su Rugsėjo 1-ąją! 1

#Rugsėjo1 #mokyklabecovid #vakcina #vakcinacija #Petysužlaisvę

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02U9pdkFwd1ooAtxXtXEs86ye5eCz296mn3jhCRnV4THvuxco85BgH7bg7qhn6GXj5l> 2021 m. rugsėjo 7 d.

Svarbi diena ! 1

1 Sustiprinančiąją vakcinos dozę pradėdama skiepyti dar daugiau visuomenės grupių. Trečiąją vakcinos dozę jau gali gauti ir sveikatos sistemos, globos įstaigų, socialinės sistemos darbuotojai bei vyresni nei 65 metų amžiaus asmenys. Šie žmonės tai padaryti gali praėjus 6 mėnesiams po antrosios vakcinos dozės.

2 Taip pat nuo šiandien užsienyje pasiskiepiję nuo COVID-19 ligos arba persirgę šia liga Lietuvos gyventojai jau gali gauti savo ES Skaitmeninį COVID pažymėjimą.

Daugiau pasiskiepijusių žmonių daugiau galimybių visiems! 1

#PetysUžLaisvę #Vakcina #Vakcinacija #KoronaStop #Koronavirusas #ESSkaitmeninisCovidPažymejimas #GalimybiuPasas

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02nxwVM7VvMV2y9JhBcxyHeeDQqmv1q4qbYho9LDea9WN5vJyNwVFCRMLgXDkPz1SHl> 2021 m. rugsėjo 9 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0Byi1VL2dusnCACB8Cc4vM2sBGuXfy3qRpX2pbePz6ngFR3edx675j5r5FCHKBCenj1> 2021 m. rugsėjo 9 d.

Neužmirškime laisvės. Neužmirškime mirties. Neužmirškime savo vakcinos. 1 Siaubinga, anot Charles Bukowski, yra ne mirtis, o gyvenimas, kurį žmonės gyvena arba negyvena iki savo mirties. 1 Neužmirškime gyvenimo. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0SNQDhZ7DHGHznJ6j2DHvixFrrPAbMHNprVKvigkowAo7U93Ay9QmGQaYVD5km5Scl> 2021 m. rugsėjo 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0MzhuSkrkg8ee8ZKEYMiswE7QrBN39xPD3HjfaTVCA1Q4yq1vWjTLrzqs7Zm6e4SYl> 2021 m. rugsėjo 14 d.

Mūsų komanda kasdien ieško vis naujų būdų pasiekti nepasiskiepijusiuosius. 1 (kompetencija) Visą šią savaitę bandysime dar vieną kelią - Lietuvos pašto darbuotojai kartu su slaugytojomis vežios ne tik laiškus, bet ir vakcinas! 1

Dažnai girdimas argumentas - bijau skiepytis. Visas baimes ir nepagrįstas abejones padės išsklaidyti profesionalių slaugytojų atsakymai čia ir dabar, o apsisprendus - paskiepytis. 1

Ačiū Lietuvos paštas už rūpinimąsi mūsų visų sveikata!

#SkiepasInamus #LietuvosPastas #Vakcina #VakcinaInamus #Koronastop

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0b3Cp8dubVc9hkYkMAD75PVrCa74LLQwVWpmjsfm99avLx4BNfuJZt5tjPFt8LyC3l> 2021 m. rugsėjo 15 d.

Lietuvos statistika rodo, kad pasiskiepusių „Comirnaty“ vakcina asmenų rizika užsikrėsti COVID-19 liga sumažėja net 5 kartus, rizika patekti į ligoninę - 10 kartų mažesnė, o rizika mirti nuo COVID-19 – bent 20 kartų mažesnė. Atlikta analizė atremia dar vieną nepagrįstą argumentą dėl vakcinų neefektyvumo prieš Deltą - vakcina apsaugo! 1

Nustokime tikėti nepagrįstais teiginiais, remkimės tyrimais, kurie įrodo, kad geriausias būdas kovoti su virusu ir jo atmainomis – vakcina. 1

Ačiū Lietuvos Statistikos Departamentui ir Aistis Simaitis bei Jonas Bačelis už išsamią analizę! Lietuvos statistika

#KoronaStop #Vakcinacija #Comirnaty #StatistikosDepartamentas #Tyrimas #PetysužLaisvę

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02q4bmntGrZQ1AfHuDKEkWBqiW4n6dnbnQLFAfG2NcZo9wM2VjXU1NNVTALYSGphxPl> 2021 m. rugsėjo 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid026Up8EKJZe6Dsh25xNU3ySPmvAg725W2gV6XjDNym1dAeFLH9wQjxarfGuHu1pDtCl> 2021 m. rugsėjo 18 d. (netinka)

Ačiū kiekvienam ir visiems 1 720 418, kurie priėmėte sprendimą pasiskiepyti! Pagaliau pasivijome ES vidurkį. 1 Kviečiame ryžtingiau apsispręsti ir pažeidžiamiausių viruso atžvilgiu grupių žmones.

Mieli senjorai, neužmirškite savo vakcinų 1 Mieli senjorų artimieji, ... nieko toliau nerašysiu, juk viskas aišku, Jūs gi neabejingi ir suprantantys. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0CxPTAWjfjg6dnNcBXaHDH6Gy3td9GVVtmRLUnCc8jNy8NTxTLMekJDYgDMxnLt11l> 2021 m. rugsėjo 21 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02SHvTY2GHnVkh9atq89ekdC2iVeZ7ghm22JzydUKGpL7o34Amo3kzUmUxQuAySCSVI> 2021 m. rugsėjo 23 d.

Prarasto laiko beieškant...

Jo būklė sudėtinga. Pateko tiesiai į reanimaciją. Gydytojai dėl jo gyvybės kovoja jau septinta para. Jis nepasiskiepijęs. Užsikrėtė nuo savo artimųjų. Savo paties namuose. Artimieji nepasiskiepijė. Jis - vaikas. 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02eqb7jARXfw54niUVWmfykduLfe7z5KsF1xA9Qw3fEgnA3k4G2CRcS1HsozdRUQ6DI> 2021 m. rugsėjo 24 d.

Vykstu į Klaipėdą. 1

Situacija čia yra labai rimta. 1 Jau šiuo metu Respublikinėje Klaipėdos ligoninėje ribojamos visos stacionarinio aktyviojo gydymo planinės paslaugos. 1 Klaipėdos universitetinėje ligoninėje - suaugusiųjų reabilitacijos, vaikų infekcinių ligų, miego medicinos paslaugos.

Praėjusiais metais gydymo įstaigoms taip pat teko spręsti ne vieną rebusą dėl paslaugų teikimo. Ne tik dėl planinių paslaugų, bet ir skubiosios pagalbos. 1 Medikai sirgo, turėdavo izoliuotis dėl didelės rizikos

kontaktų - todėl neįtekdavo personalo net visoms skubios pagalbos paslaugoms teikti, kaip tai daroma esant normalioms sąlygoms. 1

Šiandien ši pandemijos keliamą problemą valdoma aktyviai pasiskiepusios medicinos darbuotojų bendruomenės dėka! 1 Ačiū!

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0XKqoEya2kGUnFtfbR7R7jBcrXx6oLxx9SVEzsVdVAjN5F7jPb6buXxKkAYJ4BUwfl> 2021 m. rugsėjo 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02TLCuQfEnQQUbjFLG8UEeb1eyGJE4wSN4tp1u6tRpKzJwcUcaoarx6YKfxxTdn1W8l> 2021 m. rugsėjo 28 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02qxoVLXQ2UppqMZ64UiR79Z4aJc6yk4FFCNF7vtd7rtjQAF1n2WEE3D9X3KZmnXUZI> 2021 m. spalio 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1575272862825793> 2021 m. spalio 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1575320882820991> 2021 m. spalio 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0iDd4mQiFNEweyHVweBY1sMwyZ4y9NzD4eTjMDWmp59zFYRqJSgY7joY78sgXos4l> 2021 m. spalio 8 d.

Persilaužimo kelias paprastas - toliau visiems skiepytis. 1

Šią savaitę Vyriausybėje priėmė ir pasiūlė Seimui papildomus reikšmingus sprendimus, kurie reikalingi imunizacijos skatinimui. Šia kryptimi intensyviai dirbame kasdien. 1

Jaučiu Premjerės pasitikėjimą ir esu susikongratavęs į tiesioginį darbą. Savo darbo vertinimą palieku kitiems! 1

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1581023555584057:0> 2021 m. spalio 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0aVRZjfHBLb4bA1a9nZ25ves1zhpwDqNjBFUVheAdpSH4JfBA1VaYkoEM6ZqLu6RMI> 2021 m. spalio 28 d.

Ačiū visiems už gimtadienio sveikinimus. Didžiausia dovana – 7655 pasiskiepiję praėjusią parą ir tie tūkstančiai, kurie skiepijasi šiandien!

Ačiū visiems, kurie nusprendėte pasiskiepyti pirmą kartą. Jūsų skaičius nemažėja nuo rugsėjo pabaigos!

Ačiū visiems, kurie rūpinatės sveikata ir neužmirštate savo antrojo skiepo. 1

Ačiū visiems, kurie atsakingai ruošiatės 1 sudėtingam žiemos sezonui 1 ir pasiskiepijate trečiąją vakcinos dozę. Suėjus terminui, asmeniškai tai padarysiu gruodžio 17 d. 1

Ačiū visiems 1 803 928-iems! 1 Jūsų apsisprendimo dėka stabilizuojame situaciją šalies ligoninėse ir reanimacijoje, Jūsų dėka esame sparčiausiai besiskiepijantys visoje Rytų Europoje. Tai nėra mūsų galimybių riba. Judėkime pirmyn! 1 (vienybė)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02QZLfyN9rkqYiHZZ3cQgY7U8XLiWYn8RHjtZvg9aELqioeNtYLHmMYTEyZuzat5x3l> 2021 m. lapkričio 26 d. (netinka) (pasidalinimas Mindaugo Stankūno įrašu)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0y1gmTmfVZqd3FeWbnpoAAcFz7JVMFSwEXQsHJff2hrSamZ2vcY8h1gjhqHevDRgXl> 2021 m. gruodžio 14 d.

Šiandien „pasisiekijau“ ketvirtu skiepu. 1 (pavyzdys)

Interpelacijos procedūra. Seime kalbėjau faktais. Lietuvos pasirinkta pandemijos valdymo strategija veikia gerai. Yra rezultatyvi. 1 Gyvenimo Lietuvoje daugiau nei pandemijos. Išėjome iš karantino, nėra jokių judėjimo ribojimų, gydymo paslaugos teikiamos visiems, viešasis gyvenimas vyksta, žmonės gali dirbti, ilsėtis ir protestuoti laisvai. 1

Lietuva yra didžiausią vakcinacijos procentą Rytų Europoje pasiekusi valstybė. 1 Pagal vakcinacijos rodiklius, mes esame panašesni į Vidurio Europą. Jei pasiskiepytų dar 300 tūkst žmonių, būtume kaip Vakarų ar Šiaurės Europa. 1

Tai yra pandemijos valdymo strategijos, kurią pasirinko ir įgyvendina Lietuva, rezultatas. 1 Tai yra ir mūsų visų bendradarbiavimo rezultatas. 1 O žmonių, kurie pareigą painioja su prievarta buvo, yra ir bus visose valstybėse, Lietuva ne išimtis. 1

Interpelacija. Tai kas čia vyko iš tikrųjų?

Neabejoju, kad įveiksime pandemiją ir jos virusus. 1 Neramu tik dėl vieno viruso, kuris jau tris dešimtmečius kankina sveikatos apsaugos sistemą. Tai pokyčių baimės virusas. 1

Panašu, daugelis nori, kad pokyčiai įvyktų, bet ne jų sąskaita. Kai kas apsimetame, kad nesuprantame, kuo skiriasi išlaidos nuo investicijų. O gal ir neapsimetame. 1 Įsisavinimas, matyt, kai kam simbolizuoja saugesnį gyvenimą. 1 Tačiau pinigų įsisavinimas – tai lyg išlaidų pilstuko žmonėms pardavinėjimas. 1 Ne įsisavinimas, o investicijos kurs Lietuvą mums ir mūsų vaikams. 1

Investicijos į veiklos kokybės gerinimą. Investicijos į atsparumo ateities grėsmėms užtikrinimą. Investicijos į ilgalaikės priežiūros paslaugų pokyčius. Investicijos į psichikos sveikatos raštingumą. Taip, aš kalbu apie kokybišką sveikatos apsaugos sistemos reformą. Taip, turiu omenyje ir įstaigų tinklo reformą. 1

Tą reikės padaryti anksčiau ar vėliau ir triukšmo šia tema kils nemažiau nei dėl pandemijos valdymo priemonių, nes bus paliesta daug įvairių interesų. O gal interpeliacija signalizuoja, kad interesai jau paliesti? Visi suprantame, kad šią reformą būtina įgyvendinti anksčiau, o ne vėliau. Kiek galime atidėlioti būtinus sprendimus?

Kodėl beveik tris dešimtmečius taip paniškai bėgame nuo atsakymo į klausimą, kurio, beje, neradau ir tarp interpeliacijos klausimų. Kas pagaliau atsakys į svarbiausią klausimą:

Kodėl valstybėje,

kurioje gydytojų šimtui tūkstančių gyventojų yra bene daugiausiai ES,

kurioje gyventojai lankosi gydymo įstaigose bene dažniausiai ES,

išvengiamo mirtingumo prevencinėmis ir gydymo priemonėmis rodikliai yra vieni blogiausių visoje ES?

Lietuvos problemos sveikatos apsaugos srityje – ne karšta bulvė. Gana problemas permetinėti vieni kitiems ir ateities kartoms. Laikas jas spręsti. 1

Tęsiu darbą. Tokia buvo ir Seimo valia. 1

P.S. ačiū karikatūristui Ewaldas Vegele

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02vkXKouguKgY4ZXunAr9oxUEz5VSY54WFUTUevUR25DT2BbRqKfBq5oeLGk6gE7Lal> 2021 m. gruodžio 17 d.

„Time“ paskelbė šių metų herojus - Katalin Kariko, Drew Weissman, Barney Graham, Kizzmekia Corbett. Tai žmonės, sukūrę mRNA vakciną, pakeitę mokslo pasaulį: <https://time.com/heroes-of-the-year-2021-vaccine-scientists/> 1

Jų dėka Lietuvoje ir pasaulyje gyvenimo jau daugiau nei pandemijos.

Prašau nedelskite, registruokitės savo sustiprinančiajai vakcinai dozei www.koronastop.lt Ji nupirka Jums.

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0294kzFpCE8aFAgcaRnLUfZfFUxNk2BGj5BR7twrq98CjhS3WTrDEmR6HcjuuywbmKl> 2021 m. gruodžio 23 d.

Gyvenimo daugiau nei pandemijos Jaukių švenčių

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1631377900548622> 2021 m. gruodžio 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/1632128533806892:0> 2021 m. gruodžio 25 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid06EHjnaphbknx2FuZYQBGHrCF5mep5D8LiRksZc93C8b6m35jGtZDBVzSQjtYTLFMI> 2021 m. gruodžio 26 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid02qvwqi8zvtfz6sGBQsoPK6QuTWfrWre5PK7GhZPYmq9h9NX4v5sIrQXwsqAqoCdGPI> 2021 m. gruodžio 31 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/arunas.dulkys/posts/pfbid0WjsqkiD2Bm93fMoVXLsFfZi4AZLfrjEuH1xxcaGkYJa1VaktDaBmXUuF7Y36A8xxl> 2021 m. gruodžio 31 d.

Mielieji mano socialinių tinklų sekėjai, bičiuliai, partneriai, kolegos ir... slapti sekėjai 😊

Kokie man buvo 2021-ieji? Trumpa ataskaita už šiuos metus (ačiū Evaldas Vegele už pagalbą 😊).

Ačiū pasiskiepijusiems ir skiepijusiems – Jūsų dėka Lietuvoje gyvenimo daugiau nei pandemijos.

Kokie mano lūkesčiai 2022-aisiais? Jau seniai nustatyta, kad didžiausios kvailystės gyvenime daromos rimta veido išraiška. 1 Pastebėta, jog sustiprinančiąją vakcinai dozę dar labiau sustiprina šypsena.

Šypsokimės! 😊 Mums viskas pavyks 🍀 Laimingų Naujųjų! (viltis) 1

Priedas nr. 2

Rolanda Lingienė

Atrinkti 52 iš 111 „Facebook“ įrašų.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2582507865381165%20sausio%2010> 2021 m. sausio 10 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2584466938518591:0> 2021 m. sausio 13 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02Tb4NuTXEW3giB3VvXLft6GfYJTxWtDBMh3MYJ24NpCdhx5AomzEEGbcv6CV5VhLl> 2021 m. sausio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0yXcG3bYSRK7PtVAjXXBCfyQnjEXTSMCyzecA2EyYrDQDENTyjnH1FGSgaUioQDFml> 2021 m. vasario 8 d.

Ne veltui sakoma, kad gyvenimas yra kaip spiralė: įvykiai, situacijos kartas nuo karto kartojasi. Skiriasi tik mūsų reakcijos, požiūriai, supratimas. 1

Šiuo metu to įrodymas - visuose tarptautiniuose Lietuvos oro ir Klaipėdos jūrų uoste nuo praėjusio šeštadienio ypač intensyviai, kaip ir praėjusį pavasarį, dirbantys mano kolegos. 1

PIRMIEJI ĮSPŪDŽIAI:

✓ Keliautojų geranoriškumas ir mūsų darbo svarbos supratimas yra nepalyginamai geresni; 1 (savęs pagyrimas)

✓ Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir oro uosto darbuotojų pagalba valdant keleivių srautus ir patikrinant keleivių anketų patvirtinimo kodus, procesą daro gerokai sklandesni; 1

✓ Procesas vyksta sklandžiai, jei keliaujantys iš anksto yra teisingai ir pilnai užpildę anketas NVSC interneto svetainėje; 1

PIRMIEJI REZULTATAI:

▶ Nuo šeštadienio Iki šiandien popietės keleivių kontrolės punktuose sutikome daugiau kaip tūkstantį keliautojų;

▶ Beveik 80 proc. jų neturėjo Covid-19 ligos diagnostinių tyrimų rezultatų, todėl buvo užregistruoti PGR tyrimo atlikimui mobiliuose punktuose;

▶ Apie 3 proc. keliautojų nebuvo iš anksto užpildę anketų;

▶ Apie 50 proc. iš anksto užpildytų anketų vis tik reikėjo koreguoti, nes jose trūko epidemiologiškai svarbių duomenų arba jos buvo užpildytos su klaidomis. 1

SVARBU !

Jei planuojate grįžti į Lietuvą per šalies oro ar jūrų uostus, labai siūlau iš anksto, dar prieš kelionę, teisingai ir pilnai užpildyti keleiviams skirtą anketą: <https://keleiviams.nvsc.lt/lt/form/passenger> 1 Tokiu atveju jos duomenys mūsų specialistų bus operatyviai patikrinti ir visa procedūra truks gerokai trumpiau nei tuo atveju, jei jūsų pateiktus duomenis dar ir reikėtų koreguoti. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2601745593457392:0> 2021 m. vasario 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02NUzQ82SDh9A24JT3i2VeEw8xyjctv7HM EvjiQ5PXpjthECN6BJizDM6JTKw8mGkl> 2021 m. vasario 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02KTpN6wqib62zdkphBFUaRf5ZJopzChNw2 CVx7NWbgBTuC8xrc3ijVub5dXfLh8ivl> 2021 m. vasario 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0wvtav13yv2AjMErEZ5hAd1BMJKfARkXCQ 4ynrMSLde1bM45qXaFKjMMLB782LxPyI> 2021 m. vasario 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid026N9h1Uz7L5kvhDRM9skot1VteKjbQNDYt uyQ5LE2hvGHg5w1et2TeuEmBMAZx7KWl> 2021 m. vasario 22 d.

„Žodis – ne žvirblis, išskrido – nesugausi“. Itin šiandien tinkanti patarlė. Suprantu, kad būti geru #COVID-19 analitiku dabar daugeliui yra garbės reikalas, kaip ir būti krepšinio ekspertu. 1 Gaila, kad, kai kalbame apie pandemijos valdymą, netinkamo žodžio ar žodžio, kuris prasilenkia su profesine kompetencija, ypač reikalinga šioje situacijoje, kaina gali būti milžiniška, o žala – sunkiai atitaisoma. 1 Empatija įgauna ypač svarbią prasmę, kai krepiamės į pervargusius žmones, kurie gal seniai nematė tėvų, brolių, draugų, kurie turėjo atidėti planines operacijas ar savo bute yra įsirengę du biurus ir dvi ar tris mokyklos klases (neduok Dieve, pradinukų!), ir vis dar bandome jų prašyti laikytis infekcijų prevencijos priemonių... tvirtai laikytis. 1

Ir, deja, nežiūrint milžiniškų didžiosios visuomenės dalies pastangų, kantrybės, optimizmo dėl "tuoj tuoj" laisvesniu tapsiančio gyvenimo, staiga, pirmadienį su griausmu „atsirita“ trečioji banga... 1
Tokie skuboti pareiškimai tik prisideda prie kasdien didėjančio pandemio nuovargio, nusivylimo, augančio nepasitikėjimo ir visuomenės apatiškumo. 1

O juk bet kuris epidemiologas, **nevertodamas skambių frazių**, labai paprastai galėjo paaiškinti (Loreta Ašoklienė vėliau tą puikiai ir padarė) jau kurį laiką stebimus epidemiologinių rodiklių svyravimus:

- ▶ nepalankią sergamumo koronavirusine infekcija dinamiką,
- ▶ teigimų laboratorinių tyrimų dalies augimą.

Ir, žinoma, būtų profesionaliai paaiškines, kaip adekvačiai į tai reaguoti (o reaguoti, be jokios abejonės, reikia!)1

Kas dar šiuo metu kelia susirūpinimą? 1

- ✓ Mažėjančios tyrimų apimtys. Ir tai vyksta visai ne todėl, kad juos atliekančios laboratorijos yra pasiekusios savo galimybių ribas.
- ✓ Deja, žmonės, neretai net ir jausdami simptomus, pasirenka savigydos kelią.
- ✓ Darosi sunku įtikinti išsiriti ir tuos, kurie žino, kad turėjo sąlytį su užsikrėtusiu.
- ✓ Stebime žmonių, kurie vėl pradėjo dirbti, atlaisvinus karantino režimą, nenorą atlikti (beje, nemokamai) profilaktinius tyrimus.
- ✓ Neramina ir dalies mūsų šviesiosios visuomenės grupės - pedagogų - atsisakymas skiepytis. Ar vertiname, kas bus, kai ateis eilė masinei vakcinacijai?

Ką daryti? 🤔

Gal pagalvokime, kodėl taip susiklostė, paieškokime priežasčių savo pačių elgesyje, siunčiamose žinutėse, pagaliau, įvertinkime, ar visada elgiamės profesionaliai, nuosekliai ir atsakingai, pripažinkim suklydę, atsisukim į žmones, o ne statistinius vienetus, ką, deja, kažkaip pastaruoju metu beveik pamiršome, kai kalbame apie #COVID19... 1 Apie ligą, plintančią tarp žmonių, ne tarp statistinių vienetų. Nes be visuomenės palaikymo tiesiog niekada nelaimėsime. 1

Tad nesvarbu, kokia ta banga bebūtų - trečioji ar devintoji :))) 1 - prašau to, ką pastaruoju metu, deja, retai begirdi žmonės 1 – įpraskim gyventi su virusu dar gana ilgą laiką, nepamirškim saugoti savęs ir šalia esančių. 1 Kontroluokim jį, neleiskim jam mūsų nugalėti. 1 Tiesiog neužsimirškim. 1

Ir nemenkim vieni kitų.

[#informacinistriukšmas](#) [#COVID19](#) [#nvsc](#)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02LaaSNBqfkdDN6AEFhBVAsWzBk68KMMPfoGNMkHPc2RrSst1mxa1iJdw9vrChs7zdl> 2021 m. vasario 25 d.

Apie aktualijas, kurios gali nulemti pandemijos valdymo sėkmę.

Naujai nustatytas britiškas viruso atmainas ir koronavirusinės infekcijos atvejus keliolikai paskiepytų globos namų gyventojų šiomis dienomis su susirūpinimu aptarinėjo visi ir visur. 1

O ką nuveikė epidemiologai ? 1

- ▶ Dėl naujai nustatytų viruso atmainų:
- ✓ pakartotinai apklausė užsikrėtusius žmones, ieškant infekcijos šaltinio;
- ✓ susisiekė su dauguma ne tik didelės, bet ir mažos rizikos sąlytį turėjusių asmenų;
- ✓ jiems pasiūlė atlikti PGR tyrimą;
- ✓ rekomendavo papildomas prevencijos priemones.

Jei PGR tyrimo rezultatai bus teigiami, organizuosime viruso genomo sekoskaitos tyrimus.

- ✓ Vertindami globos namų gyventojų užsikrėtimo koronavirusine infekcija aplinkybes: 1
- ✓ vertino su vakcinacijos procesu susijusius dokumentus ir įrašus juose;
- ✓ atliko skiepimą atlikusių darbuotojų apklausą;
- ✓ apklausė dalį globos namų gyventojų;
- ✓ nurodė atlikti visiems pilnai paskiepytiems kiekybinius SARS IgG kl. Ak prieš S proteiną tyrimus;
- ✓ susisieikė su PGR tyrimus globos namų gyventojams atlikusiomis laboratorijomis, kad jos nesunaikintų ėminių.

Rytoj prašysime organizuojančios institucijos - NVSPL- juos įtraukti į sekvenuojamųjų ėminių imtį, kad paneigti ar patvirtinti, jog dėl susirgimų „kalta“ britiškoji ar kita viruso atmaina.

Taip pat siūlysime atlikti kiekybinius antikūnių tyrimus ir dar keleteje globos namų, esančių skirtinguose Lietuvos regionuose, kurių gyventojai yra paskiepyti abiem vakcinų dozėmis. Tikslas - išsiaiškinti imuninio atsako į vakciną buvimą ir jo stiprumą. 1

Noriu paminėti, kad didžiosios dalies Lietuvos globos namų gyventojų, (tų, kurie sutiko skieptis ir neturėjo kontraindikacijų) vakcinacija jau kuris laikas baigta.

O šiandienos duomenimis tik 18-kai jų buvo nustatyta koronavirusinė infekcija. Beje, absoliuti dauguma bent jau iki šandien neįėjo jokių simptomų. 1

Taigi, gavus ir įvertinus suplanuotų tyrimų rezultatus, atlikus kitus reikalingus veiksmus, tikiuosi, bus atsakyta į visiems rūpimus klausimus. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid029Utk7fS1waEEZFc5Hqjccq1NvfXfxYKuULgKUWvgcqRXphcYANgwyysfh56L3jQ4a1> 2021 m. vasario 28 d.

Nors ir nemažai šiomis dienomis kalbėta apie Covid-19 metines Lietuvoje, savo prisiminimais ir įžvalgomis norėčiau pasidalinti ir aš, nes teko betarpiškai visame tame dalyvauti. 1

Puikiai prisimenu Skirmanto Malinausko skambučių vidury nakties ir jo prašymą organizuoti diskretišką pacientės nuvežimą į RŠL. 1

Po to sekė derinimas su GMP, pokalbiai su RŠL direktoriumi, o mano kolegė tuo metu bandė nuraminti ir psichologiškai paruošti pirmąją pacientę.

Atrodo keistokai?

Bet tik prisiminkim prieš metus ne tik LT, bet ir kitose šalyse buvusį požiūrį ne tik į pirmus infekuotuosius, bet net ir į sąlytį su jais turėjusius. 1

Ir vis tik pirmąjį registruotą Covid-19 ligos Lietuvoje atvejį galėčiau apibūdinti kaip sėkmės atvejį. Taip, sėkmės. 1 (polinkis į sekme)

Kodėl taip manau ? 1

Visų pirma, kaip visada sakiau, mums pavyksta tik tuomet, kai, iš vienos pusės, specialistai padaro viską, kas tik įmanoma. 1 Iš kitos pusės, nieko nepasiektume be žmonių palaikymo. 1

Kritiškai svarbu, kad vieni teiktų aiškia, be dviprasmybių ir suprantamą informaciją, o kiti tai ne tik girdėtų, bet ir suprastų, patikėtų bei elgtųsi taip, kaip specialistai rekomendavo ar nurodė. 1

Kitaip tariant, sėkmei būtinas abipusis supratimas ir pasitikėjimas. 1

Bet grįžkim prie pirmojo žmogaus, kuriam Lietuvoje buvo nustatyta koronavirusinė infekcija.

Praėjusių metų vasario 24 d. Kauno oro uoste orlaivio iš Veronos keleivius pasitiko ne tik artimieji, bet ir NVSC epidemiologai. Kauniečiams padėjo ir Vilniaus kolegos, nes mes tiesiog turėjome didesnę darbo oro uoste patirtį. Ir šios pastangos atsipirko su kaupu - visiems keleiviams buvo suteikta išsami informacija apie rizikas, kaip jas minimizuoti ir rekomendacijos, kaip elgtis, jei po kelionės jie sunegaluotų. 1

Prisimenu, kokie pavargę buvo kolegos kitą dieną atėję į darbą po sunkios nakties Kaune. 1

Bet vertėjo, nes, akivaizdu, pirmoji tuo reisu parvykusi ir po kurio laiko pasijutusi blogai moteris, grįžusi į namus, nors ir iš karto ir nesijaute prastai, ėmėsi VISŲ rekomenduotų priemonių. Ir nors pati ligos išvengti jau nebegalėjo, bet savo atsakingu ir pilietišku elgesiu apsaugojo kitus. 1

Taigi, šių nelinksmų metinių proga tiesiog negalėjau neprisiminti šio paprasto, puikaus ir atsakingo žmogaus, nors mums ir neteko susitikti. Ir tiesiog negaliu susilaikyti jai nepalinkėjusi šviesaus, prasmingo, turiningo gyvenimo, daugybės gražiausių patirčių ir atradimų 1

#COVID19 #nvsc #KartuMesJėga

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid024zyQUY0WG9MXubR3HMfwE4tg1n5kACFK5UZh7xbDHbddCsPwNL6faP7PHiGCL6LwI> 2021 m. kovo 11 d.

Pirmiausia, visus su saulėta Laisvės sukaktimi! 1

Dalinuosi keletu įžvalgų, kurias pastebėjau analizuodama Vilniaus m. praėjusio mėnesio koronavirusinės infekcijos epidemiologinės diagnostikos duomenis.

Paašškėjo, kad vilniečiai, kuriems vasario mėn. buvo nustatyta ši infekcija, užsikrėtė šeimose (31%), darbe (8%), ugdymo įstaigose (2%), užsienyje (2%). Taip pat 2% žmonių užsikrėtė laidotuvių metu, soc. globos įstaigose, ligoninėse.

Kas neramina? Ogi, labiausiai 2 skaičiai: 1

1. 11% užsikrėtusių asmenų epidemiologinė diagnostika liko neatlikta, t.y., epidemiologai su jais neturėjo galimybės susisiekti ir išsiaiškinti koronavirusinės infekcijos valdymui svarbios informacijos.

1

Kodėl? Tikrai ne dėl to, kad nespėjome. 1

Priežastys labai paprastos ir apie jas ne kartą kalbėta: arba e-sveikatoje nebuvo žmonių telefono numerių, arba jie buvo neteisingi. Dar nedidelė dalis nebuvo nusiteikę bendradarbiauti. 1

2. Daugiau nei 40% Vilniuje patvirtintų koronavirusinės infekcijos atvejų aplinkybės liko nežinomos. 1
Paprastai sakant, užsikrėtę žmonės, su jais bendravusiems kolegoms negalėjo pateikti konkrečių vietų, kur jie galėjo užsikrėsti. Arba išvardijo jų keletą ar keliolika, sakydami, kad niekur neužtrukio ilgiau nei 10 minučių ir laikėsi visų saugos reikavimų. 1

Nors, lyginant su sausiu, vasarį dėl griežto karantino šios infekcijos atvejų skaičius mieste sumažėjo per pusę, visgi sergamumas išliko didesnis už bendrą Lietuvos. Tai galėjo lemti visas kompleksas priežasčių. 1

Trumpai apie jas:

- didesnis gyventojų tankis,
- didelė koncentracija gamybos, logistikos, aptarnavimo srities ir kitų įmonių, kurių nuotolinis darbas, dėl jų veiklos specifikos, neįmanomas,
- vienos didžiausių šalyje ligoninės, į kurias atvykstama gydytis iš visos Lietuvos,
- didžiausios šalyje Covid-19 tyrimų apimtys,
- išaugęs vilniečių mobilumas, lyginant su praėjusiu mėnesiu,
- registruotas kelis kartus išaugęs karantino režimo pažeidimų skaičius, lyginant su sausio mėn.,
- negalima atmesti ir britiškosios viruso atmainos „indėlio“, ypač kai net 44% vasario mėn. Vilniuje patvirtintų koronavirusinės infekcijos atvejų epidemiologinės diagnostikos metu, žmonės negalėjo nurodyti užsikrėtimo vietų bei aplinkybių.

Taigi, iš visų, kurie epidemiologams nesuteikė informacijos, kur jie galėjo užsikrėsti, 1

 48% asmenų inkubacinio laikotarpio metu lankėsi savo darbo vietose, iš kurių:

- 42% dirba įmonėse, kuriose tuo metu buvo registruotas koronavirusinės infekcijos plitimas. Vienok, apklausiant, jie neigė bet kokią galimą kontaktą su užsikrėtusiais kolegomis.
- 13% jų yra biurų darbuotojai,

- 9% dirba darbus, kuriuose dėl jų pobūdžio gali turėti daugybinius epizodinius sąlyčius su kitais asmenimis (pvz., valytojai, elektrikai, floristai, pavežėjai, pardavėjai, kurjeriai, ugnegiasiai gelbėtojai ir pan.)

- 5% yra gamybos/sandėlio darbuotojai.

- Atitinkamai po 4% statybų sektoriuje ir ugdymo įstaigose dirbantys.

- Likę 23% yra įvairių kitų profesijų atstovai. 1

13% tarp negalintių įvardinti užsikrėtimo vietas buvo nedirbantys pensininkai.

8% - bedarbiai.

Likę 31% - dirbantys iš namų, esantys vaiko priežiūros atostogose, studentai, moksleiviai, fotografai ir pan.

Kokios peršasi išvados ? 1

1. Per daug žmonių negalėjo nurodyti, kur užsikrėtė. 1

Turimi objektyvūs ir subjektyvūs duomenys leidžia manyti, kad tai galėjo sąlygoti nepakankama infekcijų kontrolė darbovietėse, nenoras atskleisti užsikrėtimo aplinkybių ar asmeninių prevencijos priemonių ignoravimas. 1

Tikrai negalima atmesti ir B.1.1.7 viruso atmainos vienokio ar kitokio išplitimo. Juolab, kad Vilniuje ji jau nustatyta, o ja užsikrečiama daug lengviau ir greičiau ir įprastos prevencijos priemonės nebėra tokios efektyvios. 1 Nenustebčiau, jei ši prielaida pasitvirtintų. 1

Na, ir, žinoma, greičiausiai prisidėjo ir pandemini nuovargis.

2. Sukaupti epidemiologiniai duomenys rodo, kad vasario mėn. grožio salonų ir prekybos vietų atvėrimas nepablogino sergamumo koronavirusine infekcija situacijos Vilniuje. 1

Ką galim padaryti ?

1. Visi - pasitikrinti ar e-sveikatoje yra teisingi mūsų asmens duomenys.

2. Darbdaviai - neužsimiršti ir nesant nuotolinio darbo galimybių, REALIAI taikyti infekcijų kontrolės priemones, 1 periodiškai profilaktiškai testuoti darbuotojus ir nesitaikstyti su prevencijos priemonių ignoravimo atvejais.

3. Rizikos grupėms priklausantys - ypatingai saugoti save.

4. Tie, kuriems paskirta izoliacija - realiai išbūti joje skirtą laiką.

5. Išmokti gyventi su virusu, visiems kartu ieškoti galimybių grįžti į daugiau mažiau įprastas vėžes, kaip tai neseniai padarė Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijos bendruomenė. 1

#covid #nvsc #kovo11

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02KTNxGRuKMXWembASYXG26vEtkMhcDi62kCDWTYZ7Fy63PKUDsJVhpQQNeUH8h4yhl> 2021 m. kovo 14 d.

Nors šventes, sakoma, reikia švęsti, bet ne taip lengva atsikratyti susidariusios dominantės, su kuria antri metai gulu ir keliuosi 😞 1

Nežiūrint to, kad daugelio žmonių sveikatos raštingumas į gerą pusę per pandemijos laikotarpį pasikeitė neatpažįstamai, vis tik, dar ne visiems aišku, ką gi iš tikrųjų daro ir ar iš viso ką nors daro, epidemiologai, koks jų vaidmuo infekcijos valdyme. 1

Taigi, noriu jus supažindinti su mūsų darbo kasdienybės vienu iš aspektų. 1

Ką gi mes darome, gavę informaciją, kad kažkam nustatyta koronavirusinė infekcija? 1

Schemoje pavaizduota vieno infekcijos židinio ikimokyklinio ugdymo įstaigoje valdymo schema yra beveik įprasta, nors atrankos būdu atlikus patvirtinto Covid - 19 ligos atvejo viruso genomo sekoskaitos tyrimą, buvo nustatyta SARS-CoV-2 B.1.1.7, kitaip vadinama, britiškoji, viruso atmaina. 1

Mums tai reiškė, kad tik gavus informaciją, reikėjo nedelsiant atlikti pakartotinę epidemiologinę diagnostiką, įsitikinti, ar anksčiau atlikti valdymo veiksmai buvo tinkamos apimties, įvertinti jų

efektyvumą ir įvertinti, ar kiti židinyje užfiksuoti Covid - 19 ligos atvejai nėra susiję su viruso mutacijomis. 1

Ką joje matome ?

1. Akivaizdu, kad infekcija iš užsikrėtusių buvo perduota artimiausiems jų šeimų nariams, tačiau dėl tinkamos izoliacijos strategijos antriniai protrūkio atvejai nebeturėjo sąlyčio su kitais asmenimis - taip buvo užkirstas kelias tolimesniam viruso plitimui. 1

2. Patvirtintų koronavirusinės infekcijos atvejų šeimose virusu užsikrėtė beveik visi šeimų nariai, kas rodo didelį jo užkrečiamumą. 1

3. Schemoje yra ir ir galimai netinkamos izoliacijos pavyzdys, kuomet protrūkio grandinė tęsiasi iki šeštinio atvejo. 1

4. Nustatėme, kad šioje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje galimai atsirado 2 tarpusavyje nesusiję protrūkiai: ikimokyklinio ugdymo grupėje ir tarp administracijos. 1

5. Epidemiologinės židinio diagnostikos metu identifikuoti 3 sunkūs susirgimai Covid - 19 liga - 3 asmenys dėl sveikatos būklės buvo hospitalizuoti, 2 iš jų - gydomi RITS. 1

Ko ėmėmės, paaiškėjus, kad buvo aptikta SARS-CoV-2 B.1.1.7 mutacija ? 1

✓ Nedelsdami atlikome retrospektyvinę epidemiologinę koronavirusinės infekcijos židinio diagnostiką;

✓ Susisiekiame su visais židinyje užsikrėtusiais asmenimis ir su jais didelės ir mažos rizikos sąlytį turėjusiais žmonėmis.

✓ Visiems sutikusiems organizavome PGR tyrimus.

✓ Rekomendavome visiems laikytis papildomų saugos priemonių dar bent savaitę pasibaigus izoliacijai.

✓ Organizavome viruso genomo sekoskaitos tyrimus:

- pradiniam protrūkio atvejui - siekiant išsiaiškinti, ar visi jame esantys asmenys yra užsikrėtę mutavusia viruso atmaina;

- ketvirtiniam protrūkio atvejui, kad nustatyti, ar atvejų grandinė priklauso vienam protrūkiui;

- vienam iš administracijos protrūkio atvejui, tikslu įsitikinti, ar 2 protrūkiai yra tarpusavyje susiję;

- vienam asmeniui, galimai susijusiam su protrūkiu, kad įsitikinti, ar užsikrėtusių asmenų grandinė yra susijusi su protrūkiu šioje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. 1

! Sekoskaitos tyrimų rezultatai atsakys į epidemiologams svarbų klausimą, ar abu protrūkiai yra susiję tarpusavyje.

Jei taip, tuomet reikš, kad yra stebimas daug greitesnis mutavusios SARS-CoV-2 atmainos plitimas, kuomet užsikrėtimui užtenka tik trumpalaikio sąlyčio. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0ZELY2rH4iMrr8T5ym2PkRi6Lbn3o2PcEatbc96esQpSV3TwqdqffJ4dtRb84ETl> 2021 m. kovo 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0NkVqeKb5SEJe1tVdbXZZtaUyDrNU6UHyZwHdxhZDnhaSxVyGdT8fkUppzHVph9Jpl> 2021 m. kovo 16 d.

Kovo 16...ilgiausio gyvenime karantino metinės.

Sunkūs, pilni nežinomybės, vilties, profesinių ir asmeninių iššūkių, netekčių, klaidų, daugybės pirmų kartų, naujų patirčių, pažinčių, iššūkių ir galimybių bei, tikiuosi, išmuktų pamokų metai. Metai, kurių nepamiršiu. Metai, už kuriuos visi kiti, tikiuosi, bus šviesesni 🙏 1

[#nvsc](#) [#Covid-19](#) [#karantinas](#)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02QsaQbWGVGu15G5tbLuVUwYq7hY5Qo3VfqJcEFnfzVDwLchdmxLW3YbJWvcQkRggQl> 2021 m. kovo 17 d.

Yra geras posakis, jog kartojimas – mokslų motina. Ne kartą apie COVID-19 prevencijos svarbą kalbėjome rudenį, kalbame ir dabar. Dauguma priemonių išlieka tokios pačios, tik reikia jas: 1

 Prisiminti!

 Pasikartoti!

Kodėl to reikia?

Tam, kad mokyklos taptų geraisiais pavyzdžiais, savotiškais vilties švyturiais. 1

Gyvenimas su virusu turi tapti mūsų gyvenimo realybe, todėl kritiškai svarbu yra sugebėti kontroliuoti situaciją ir neleisti, kad ji kontroliuotų mus. 1

Juk puikiai suprantame, kokia emocinė vaikų būseną yra šiuo metu, matome, kaip jų akys degte dega noru pamatyti seniai nematytus draugus, mokytojus. 1

Tad visi privalome dėti maksimalias pastangas, kad vaikai į mokyklas grįžtų saugiai! 1 (pasiaukojimas dėl vaikų)

Ne tik grįžtų, bet ir mokymiesi jose, o ne iš namų, baigtų šiuos mokslo metus.

Kaip sakoma, žinojimas COVID-19 pandemijos akivaizdoje = saugumas. 1 Tad kviečiu visus susidomėjusius dalyvauti pirmadienį (kovo 22 d. 13 val.) vyksiančioje nuotolinėje viešojoje konsultacijoje, kur savo sričių ekspertai pristatys tai, ką kiekvienas mokyklos bendruomenės narys – administracijos, mokytojai, vaikai ir jų tėvai, visuomenės sveikatos specialistai, dirbantys ugdymo įstaigose – turi žinoti. 1

Labai prašau pasidalinti šia informacija su tais, kam ji gali būti aktuali

[#NVSC](#) [#Covid-19](#) [#svarbiausiayražinojimas](#) 1

Plačiau apie renginį –

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02LjrweMYv2NC2oTNYZAvh3TRCJzbMzP3WbxCgfASfcgFPqzArpFWUPzbHrr96Lassl> 2021 m. kovo 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0txLVn5ema3BiJ2QGnWgxK5i3U5T8KjqQimdg6xSKC6t77TWAQKuuT2RWFA1x74Ksl> 2021 m. kovo 24 d.

Beveik 14,000 peržiūrų vos per dvi dienas; virš 2,700 prisijungusių gyvai; ir 666 grįžtamojo ryšio anketų. Štai tokio dėmesio susilaukė mokyklos bendruomenėms skirta viešoji konsultacija apie saugų grįžimą į mokyklas . 1

 - skaičiai kalba patys už save. Toks mokyklų bendruomenių aktyvumas nuteikia optimistiškai, jog mokyklos gali tapti geraisiais pavyzdžiais šiais sunkiais metais. 1

Nuotolinis renginio formatas ne tik nepakišo kojos, bet ir įgalino mums dar nematyto aktyvumo konsultaciją. 1

Svarbiausia, kad mokyklų bendruomenėms suteikėme visą šiuo metu prieinamą, mokslu ir įrodymais grįstą informaciją, kurios joms, nepaisant nuolat tvyrančio informacinio triukšmo, verkiant trūko. 1 (kompetencija)

Kartu su bendruomenių atstovais – mokyklų administracijomis, mokytojais, mokinių tėvais bei visuomenės sveikatos specialistais, dirbančiais mokyklose – dalinomės gerosiomis patirtimis, ekspertinėmis nuomonėmis, kaip ne tik atverti mokyklas, bet ir išlaikyti jas atidarytas. 1

Čia yra esminis ir pagrindinis uždavinys, kuriam turime būti pasiruošę, nes žinojimas, kaip saugotis viruso, ir ką nedelsiant daryti su juo susidūrus, yra esminis raktas į sėkmę. 1 (žinojimas lygu raktas į sėkmę)

Svarbu neabejoti tuo, ką darai, turėti aiškų tikslą ir žemėlapią į jį, bei tikėti, kad įdėtos pastangos duos apčiuopiamų vaisių. Tada, atrodytų, ir sunkiai įgyvendinami dalykai tampa įmanomi. 1

Na, o žvilgsnis į užkulius parodo šios formulės pritaikomumą praktikoje 😊. (polinkis is sekme) 1
Prisipažinsiu – tam, kad ši konsultacija pavyktų, reikėjo kaip reikiant suremti pečius. O jie išties tvirti! 1

Ne kartą esu sakiusi, kad ❤️❤️ NVSC Vilniaus departamento kolegos yra tikrasis užnugaris pandemijos laikotarpiu, kuris jau daugiau nei metus yra jėgų šaltinis, padedantis nepasiduoti ir nepristigti ryžto.

Kadangi dažnai sakoma, kad geriausia, kai apie mūsų darbus kalba kiti, noriu pasidalinti rezultatais, kaip konsultacijos dalyviai įvertino renginį. 1

Nuolatiniam gerinimui, be abejo, ribų nėra, o konstruktyvi kritika verčia tobulėti.

Tikiuosi, kad šia abipuse diskusija prisidėjome prie bendro anti-virusinio fronto kūrimo, ir visada laukiame tolesnio grįžtamojo ryšio.

#NVSC #Covid19 #vardantos 🇱🇻 #tikkartumesjėga 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0ZjdUvgiFYLQjJ8U5vnaWg9i6MeSneiojjuSJXWG9V3no1K6yJ6sVufab4GDCKiNv1> 2021 m. kovo 25 d.

Kovoje su klasinguoju COVID-19 vis dar nesame lygūs. 1 Jau metus į mūsų mestas visos pajėgos ir visos priemonės. Žinia ta, kad taikliausia jų – vakcina.

Tad raginu pasiskiepyti, jei jau gavote tokį šansą. Iš to, kas darosi Vilniaus regione, aišku, kad gyvybiškai būtina, jog tokį šansą gautų kuo daugiau žmonių. 1 Jau dabar.

Kodėl tą sakau ?

Todėl, kad stebime, kaip per pastarąsias kelias dienas suliepsnoja tikrų tikriausi gaisrai 1, kurių išplisimas toks žaibiškas, kad vyksta jis nepaisant operatyvaus epidemiologų darbo židiniuose, jų pastangų ieškant, kokios kiekvienoje konkrečioje įmonėje, organizacijoje gali būti geriausias ir taikliausias (ieško taikliausių priemonių) priemonės prieš virusą. 1 Jausmas toks, lyg gyvename ant tikrų tikriausių parako statinės, kur bereikia vienos menkiausias žiežirbos. 1

Atvejų skaičius tik per kelias dienas įmonėse, organizacijose pasiekia ir keliasdešimt. To tikrai nematėme nei pirmosios bangos metu, nei praėjusį rudenį. 1

Kad karaliauja viruso atmainos, kurios yra greičiau perduodamos, galime iliustruoti pavyzdžiais: 1

✘ Plastiko gaminių gamybos įmonė – 31 atvejis per 10 dienų.

✘ Gėrimų pramonės įmonė – 30 atvejų per 8 dienas.

✘ Maisto pramonės įmonė – 23 atvejai per 13 dienų.

✘ Taip pat visai „šviežia“ informacija – prekybos automobiliais įmonė – 9 atvejai per 3 dienas.

Ir tai vyksta, net kai įmonės taiko bendrąsias Covid-19 prevencijos priemones bei, dažnai, reguliariai testuoja darbuotojus. 1

Vilnius išties balansuoja ant trapios ribos (gali pablogėti, jei nepasistengsim – tarsi pagrasina) – taip galime pavadinti dabartinę situaciją. 1 Susirgimai Vilniaus apskrityje sudaro 54 proc. visų Lietuvos atvejų, o, be to, Vilniaus regionas „lyderiauja“ su britiškosios (B.1.1.7) viruso atmainos atvejais. 1

Stebint šią situaciją, neabejotinai palaikau Vilniaus miesto mero Remigijus Šimašius išsakytą poziciją –

Vilniui reikia daugiau vakcinų ! 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid021q4i8xkLQXVwXNjvEZWFGae1gkY1bqtuKpDJmaVckHmNrQYdFqMrDzxjHSrYK9i1> 2021 m. kovo 26 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0UMwnhycmVgE557T3pqfdLy7hZMc5gf2TC0n4H7RqeGM4EUu65bBWdBxRcrFnPqc61> 2021 m. kovo 27 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid08FFdLOWE3TCUgWL6DvVqX9prb5Qoaj4yZv3qLUpo39vBFZvX8mon3RfETHxJV6kgl> 2021 m. kovo 28 d.

M.A.M.A.

Nuomonių „už“ ir „ prieš“ jūra, besipiktinančių ir palaikančių organizatorius yra ne ką mažiau. Iš esmės ir vieni, ir kiti turi argumentų. Kitas klausimas, kiek jie pagrįsti?

Taip, sutinku, ir pati daug kartų kartoju (pagarba) 1, kad reikia išmokti gyventi su virusu, naujoje realybėje 1 (tarsi teigiama, bet nėra rodomas laikinumas, o kaip tik nesibaigiantis tęstinumas, tik atrodo, kad švelniai pasakyta). Bet taip pat ypač svarbu, kad tai galėtų VISIEMS, o ne atskiroms išrinktųjų grupėms. (pagarba) 1 Ir, kad to sėkmę lems 3 dalykai: 1

• kuo greitesnė vakcinacija,
• intensyvus ir kuo prieinamesnis testavimas,
• įprastos infekcijų kontrolės priemonės (kaukių, kur reikia, dėvėjimas, atstumo laikymasis, rankų higiena ir kt.).

Ir kol visi sėkmės elementai dėl vieno ar kitų priežasčių neveikia kartu, kaip gerai suderintas mechanizmas, deja, per anksti „pasileisti plaukus“. 1

Taigi, grįžkim prie M.A.M.A. temos.

Renginio metu buvo skelbta, kad visi dalyviai yra pasidarę tyrimus dėl SARS-CoV-2. Klausimas, kokius ir kada?

Bet tebūnie.

Tik noriu priminti, kad net ir gavus neigiamą PGR tyrimo ar antigenų testo atsakymą DAR NEREIŠKIA, kad viskas yra ok.

Tai reiškia, kas viskas buvo ok, (t.y., dar negalėjote užkrėsti kitų, net jei pats ir buvote jau užsikrėtęs) tepinėlio ĖMIMO metu. O po to jau „kaip dievas duos“.

Taigi, džiugus dalyvių klegesys greta vienas kito be veido kaukių yra nepaaiškinamas epidemiologine logika.

Liūdniausia, kad tokių ir panašių renginių pasekmės, praėjus kelioms dienoms po jų, pajuntame visi, ne tik jų dalyviai (tik prisiminkim staigiai išaugusį susirgimų skaičių praėjusį rudenį, po plačiai nuskambėjusių krepšinio rungtynių Kaune ir Vilniuje). (duoda blogą pvz) 1

Tik, o bet tačiau, gavę savąją infekcinę užkrato dozę, jų herojai, kaip taisyklė, „nebeprisimena“ užsikrėtimo aplinkybių. 1

Na, o kas labiausiai iššaukė tokią audringą daugumos reakciją - tai, žinoma, tie patys dvigubi standartai. 1

Fantastiška „dovanėlė“ prieš Velykas. 1

Net priešišku šalių tarnybos, ko gero, nebūtų sumanę, kaip dar labiau buvo galima suezinti, suskaldyti ir įskaudinti ir taip jau Devynis pragaro ratus praėjusios visuomenės 😞. 1

Kaip dar galima labiau suabejoti, kad gyvename vakarietiškas vertybes puoselėjančioje šalyje, kurioje sąvoka „gyvulių ūkis“ yra pažįstama tik iš G. Orwell satyros?

Ir aš noriu pas M.A.M.A. Tiksliau - aplankyti savo Mamos kapą 🙄 1

Ir testą (tą, kurį reikia) galiu pasidaryti ir kaukę net kapinėse, jei reikėtų, dėvėčiau. Ir saugaus atstumo laikyčiausi. Ir rankų higienos.

Bet, vis tik, aplankysiu ją vėliau...kartu su kitais, tokiais, kaip aš... (panasumas) 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0W6raREzXJmKid3HAoFkVWHxh8mJ58KcrjKYFhg3PyRu3tJattAKj8WhWZDA9vEV7l> 2021 m. kovo 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02KxRr6LfNJSKoZBizYKBNL3NNwJiuGdWvLyXN7XynvzEyQxEgyo65ZK9DVUpZQA6XI> 2021 m. balandžio 1 d.

Vis labiau šildantis ir naujos energijos, tikiuosi, įkvėpsiantis pavasaris būtų gerai, jog įpūstų ir geresnių tendencijų į Vilniaus epidemiologinę situaciją. 1 Nors tiesa ne visada būna maloni, tačiau turime ją žinoti, kad galėtume judėti į priekį. 1 (žinojimas yra svarbiausia)

🔍 Kur užsikrečiama? 1

Taigi, analizuojant kovo mėnesį epidemiologų surinktus duomenis, matome, kad, lyginant su vasariu, Vilniuje kovą augo skaičius žmonių, kurie užsikrėtė šeimose – vasarį jų buvo apie trečdalis, kovą – 35 %, užsikrėtusiųjų darbe taip pat registruota daugiau – beveik 10 %, kai vasarį jų buvo 8 %. Tuo metu, 2,5 % vilniečių kovą užsikrėtė ugdymo įstaigose, dar po 2 % atitinkamai – užsienyje ir gydymo įstaigose, 10 % – kitomis aplinkybėmis, pavyzdžiui: laidotuvių metu, socialinės globos įstaigose ar net, kad ir trumpai laiptinėje pakalbėję su kaimynu ir pan.

🔍 Konkretaus infekcijos šaltinio nenori ar negali nurodyti 38 % užsikrėtusiųjų 1

Atskirai reiktų aptarti kitą gausią dalį (apie 38 %) žmonių, kurie konkretaus infekcijos šaltinio nenori / negali nurodyti, bet SVARBU, kad:

1. Nustatome sąlytį su jais turėjusius žmones ir juos izoliuojame

2. Išsiaiškiname vietas, kur užsikrėtę žmonės lankėsi 1

Itin dažnas atsakymas yra, kad užsikrėtę asmenys lankėsi ne vienoje ar dvejose parduotuvėse, ne po vieną ir ne po du kartus naudojosi viešuoju transportu. Tai labai aiškus signalas mums visiems, kad infekcija niekur nepasitraukė, o Vilniaus regione plintant britiškajai atmainai, net ir trumpas kontaktas prekybos centre ar autobuse su užsikrėtusiuoju netinkamai dėvint kaukę ar neužtikrinant tinkamos rankų higienos, gali būti lemiantys. 1 (nusivylimas)

Tad prieš einant į prekybos vietą, raginu atsiminti: rankų dezinfekcija ➡ nauja kaukė ar respiratorius ➡ vežimėlio / krepšelio rankenų dezinfekcija ➡ rankų dezinfekcija po apsipirkimo. 1

Naudodamiesi viešuoju transportu, turime būti itin dėmesingi: prieš įlipant - rankų dezinfekcija ➡ kaukė ar respiratorius ➡ išlipus - vėl rankų dezinfekcija, prieš nusiimant ir jau nusiėmus kaukę. Pusė vilniečių, kurie epidemiologams nesuteikė informacijos, kur galėjo užsikrėsti, lankėsi savo darbo vietose (dauguma jų – biurų / ofisų, gamybos pramonės, prekybos darbuotojai).

🟠 12 % tarp negalinčių įvardinti užsikrėtimo vietas buvo nedirbantys pensininkai 1

🟠 9 % – bedarbiai

🟠 likę 29 % – dirbantys iš namų, esantys vaiko priežiūros atostogose, studentai, moksleiviai, fotografai ir pan.

Ką tai rodo? Žymiai greičiau plintančią B.1.1.7 viruso atmainą, kai kiekvienas, net ir menkas kontaktas, gali turėti reikšmingą įtaką infekcijos plitimui. 1

🔍 Auga užsikrėtimų skaičius ugdymo įstaigose ir darbo vietose 1

Šiuo metu turime 85 aktyvius protrūkius, iš jų daugiausiai:

🟡 35 % ugdymo įstaigos

🟡 13 % gamybos įmonės

🟡 8 % logistikos įmonės

🟡 8 % prekybos įmonės

Šiandien ypač aktualu ir svarbu – ugdymo įstaigos, tiek ikimokyklinio, tiek pradinio ugdymo.

Užsikrėtimų skaičiai nėra dideli, bet jie auga, lyginant su vasariu, ir blogesnė situacija yra darželiuose – absoliuti dauguma užsikrėtusiųjų – mažieji vilniečiai. 1

Kodėl tai vyksta? Pagal epidemiologų duomenis: 1

* neretai net ir po sąlyčio atsisakoma testuoti vaikus

* į darželį vedami net ir simptomų turintys vaikai

* pasitaiko, kad į darželius vaikus veda tėvai, kurie patys jaučia simptomus

* personalas kontaktuoja tarpusavyje, nors tam nėra būtinybės.

Ką galime padaryti? 1

Būti atsakingiems ir paraginti tą daryti vieniems kitus. Kviečiu aktyvius tėvus tomis priemonėmis, kuriomis komunikuojama su darželių grupes lankančių vaikų tėveliais, auklėtojais, dalintis svarbia informacija, taip užkertant kelią virusui plisti.

Rekomendacijos žmonėms: 1

• savalaikiai teikti informaciją epidemiologams

• laikytis visų operacijų vadovo sprendimų dėl darbo organizavimo principų karantino metu

• aktyviau komunikuoti su darbuotojais. Darbuotojai turi žinoti, kodėl išauga rizika, jei dirba skirtingose cechuose, tačiau kooperuojasi važiuoti po darbo namo po su kolegomis iš kitų cechų ir pan., ką epidemiologai itin dažnai nustato epidemiologinės diagnostikos metu.

Vilniaus regiono epidemiologinę situaciją vaizduojančiame žemėlapyje norėtusi šviesesnių atspalvių, tad kviečiu išreikšti meilę mūsų visų Vilniui būnant atsakingiems. Maratonas reikalauja ištvermės, bet tikiu, jog tikrai tikrai galime! 1 (tikėjimas, viltis)

#VILNIUSvsCOVID-19

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2637162036582414> 2021 m. balandžio 3 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0NepTjnLoACMzpxrpZwTkAR6kEME5Q1DY5k2PtYqhz5GZQKqkt53A3i66dmZ3jXzl> 2021 m. balandžio 3 d.

Velykos ir vėl bus be išsiilgtų artimųjų – apie tai pastarosiomis dienomis galvojame dažniausiai. 1

Tikrai apmaudu, kad, nepaisant visų mūsų pastangų, už kurias kiekvienam žemai lenkiuosi ir dėkoju ne tik kaip epidemiologė, bet ir kaip Lietuvos pilietė, (pagarba 1) nepajusime artimiausių žmonių klegesio namuose, prie kurio buvome įpratę iki pandemijos. 1

Tas nuovargis, apmaudas ir kartu neapleidžiantis nenumaldomas noras apkabinti artimuosius yra labai natūralūs ir žmogiški jausmai. 1 Nei kiek nesudvejočiau paklausta, koks dabar mano didžiausias

troškimas – pirmą kartą apkabinti neseniai gimusių anūkėlių . 1

Bet, kad ir kaip sunku bebūtų, supranti, kad sau leisti „tokios prabangos“ dar negali, nes tai reikštų, kad į galimybę labai paprastais būdais apsaugoti save ir savo artimuosius ar net išgelbėti kažkieno gyvybę, tiesiog numotum ranka. O juk dažnai kartojame, kad pati didžiausia vertybė žmogui šiame pasaulyje – gyvybė. 1

Viltina, jog šiame, jau daugiau nei metus užtrukusiame kovos su pandemija maratone, dėka kartais protu sunkiai suvokiamos mokslo pažangos, artėjame prie finišo tiesiosios. 1 Ir nuo mūsų elgesio didele dalimi taip pat priklauso, kaip greitai ją įveiksime. Todėl mano nuoširdžiausias linkėjimas visiems

šventų Velykų proga - dar suraskim jėgų apsaugoti save ir artimuosius . 1 Dar suraskim savyje jėgų atsispirti pagundai apeiti visiems mums įgirusius, atsibodusius, varginančius, kartais net atrodančius nepateisinančiais savęs, apribojimus. 1 (suteikiama viltis, kad gerai besielgiant ir laikantis ribojimų – visa tai gali baigtis greičiau, kurstomas tautinis įkarštis)

Labai siūlau į pasirengimo gražiausiai pavasario šventei darbų sąrašą įtraukti ir užduotį pasikartoti taisykles, kaip saugiai tai padaryti. 1

✓ Vykdami į prekybos centrą, nepamirškime naujos kaukės ar respiratoriaus.

✓ Prieš užsidedant ir nusiimant kaukę ar respiratorių, dezinfekuokime rankas.

✓ Prekybos centre laikymės saugaus atstumo.

✓ Prisiminkime „burbulo“ idėją – likime namuose ir prie šventinio stalo sėskime tik su tais žmonėmis, su kuriais gyvename.

✓ Jei galvojame pasimėgauti išvyka į gamta – TIK savo ar žiedinėje savivaldybėje.

✓ Nepamirškime, kad pažintiniuose takuose tikrai sutiksime ne vieną, besigėrintį atbundačia gamta, todėl nepamirškime dėvėti kaukės, jei neišlaikomas dviejų metrų atstumas nuo kitų žmonių, išskyrus šeimas.

✓ Net ir po pasivaikščiojimo gamtoje, sėsdami į automobilį, grįžę namo, nepamirškime rankų higienos.

👉 Noriu priminti ir apie testus, galinčius sukurti apgaulingą saugumo jausmą. Girdžiu kalbant, kad sūnus nusipirks vaistinėje testą, lengvai jį atliks namuose ir vyks aplankyti savo mamos per Velykas. VISKAS būtų žymiai paprasčiau, jei tikrai taip būtų. Deja, COVID-19 liga turi ilgą inkubacinį periodą ir testas tuomet, kai jį atliksime, dar gali nerodyti infekcijos, tačiau mes jau galime būti viruso platintojai, tik dar patys apie tai nežinoti. Todėl tai tikrai nėra geriausias sprendimas, ypač, jei planuojate aplankyti garbingo amžiaus nepasiskiepijusius artimuosius. 1

Būkime sąmoningi! Vėjo krypties nepakeisime, tačiau visuomet galime pritaikyti bures taip, kad pasiektume savo tikslus. Įkvėpkime rasti stiprybės vieni kitus. Šviesių, viltingų artėjančių šventų Velykų! 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0QJAH9M9HoW56bANPDycKbANYTYCz46y5woyDPYHUXFm4wCBuPL8Mdz5S2QunC5l> 2021 m. balandžio 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0KsQXxEqu2iAjuzPUP3cuQdRKad5wyLAczurMzhX2dqaN7xnqVjqteA2P6tBXEdl> 2021 m. balandžio 6 d. (netinka, nes čia tik apie policiją)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0Shwxv8HZwKh2oRUzLW4E4YkgXXtBoiVmZufkyw68YTCw1Dis6NhU4Gv7jKnkY1ysl> 2021 m. balandžio 7 d.

Virš mūsų sostinės susikaupę pandemijos debesys nesisklaido. Ar galime padaryti daugiau, kad būtų kitaip? Neabejoju, kad taip! 1

Tikiu, kad žinojimas pandemijos akivaizdoje = saugumas. 1 Tad trumpai apie praėjusios savaitės situaciją 📉📉📉

👁️ Kur užsikrečiama? 1

🟢 Praėjusią savaitę, nors ir nežymiai, bet mažiau atvejų užregistruota darbo vietose, gydymo įstaigose.

🟢 Taip pat dar viena prošvaistė tarp pilkų debesų – atvejų, kai žmonės negali nurodyti, kur užsikrėtė, mažėjimas. Tie 6% yra labai svarbūs ir tai - mūsų visų didesnio susikaupimo rezultatas.

🟡 Vis dėlto, šeimose registruotų užsikrėtimų skaičius, lyginant pastarąsias dvi savaites, augo.

🟡 Augo ir atvejų gydymo įstaigose skaičius. Dauguma užsikrėtusiųjų – darželinukai. Apie tai kalbame su atsakingų Vilniaus savivaldybės institucijų atstovais, kartu ieškome būdų, kaip stiprinti visuomenės sveikatos specialistų pagalbą ikimokyklinio gydymo įstaigoms. 1

👏 Tuo metu saugaus grįžimo į mokyklas modelis prašosi pagyrimo – mokyklose, kurių Vilniuje duris atvėrė jau beveik trys dešimtys, COVID-19 infekcijos plitimo neregistravome. 1

Kalbant apie mūsų Achilo kulną – atvejus, kuomet infekcijos šaltinio užsikrėtusieji nenori ar negali įvardinti – svarbu priminti, kad tai nereiškia, kad neatliekame epidemiologinės diagnostikos.

Nustatome sąlytį su užsikrėtusiais turėjusius žmones ir juos izoliuojame, taip pat išsiaiškiname vietas, kur užsikrėtę žmonės lankėsi. Tai ypatingos svarbos informacija! 1 (kompetencija)

➤ Kas praėjusią savaitę buvo tie žmonės, kurie konkretaus infekcijos šaltinio įvardinti negalėjo? Daugiau nei pusė vilniečių, kurie epidemiologams nesuteikė informacijos, kur galėjo užsikrėsti, lankėsi savo darbo vietose (dauguma jų – biurų / ofisų, gamybos pramonės, prekybos darbuotojai). Ši tendencija stebima jau kelias savaites. 1

➤ Praėjusios savaitės duomenimis, tarp nežinančių, kur užsikrėtė, sumažėjo nedirbančių pensininkų – jų buvo 7 %, kai savaitę prieš tai jų registravome 11 %

➤ Taip pat sumažėjo ir bedarbių – 8,6 % vietoje 9,6 % bei vaiko priežiūros atostogose esančių asmenų: 0,3 % vietoje 1,3 %

➤ likę – dirbantys iš namų, studentai, moksleiviai, fotografai ir pan. 1

Protrūkių skaičius, lyginant pastarąsias dvi savaites, pakito nežymiai. Šiuo metu turime 88 aktyvius protrūkius, iš jų daugiausiai: 1

➤ 29,5 % ugdymo įstaigose

➤ 12,5 % gamybos įmonėse

➤ 8 % prekybos įmonėse

Ką galime padaryti? 1

✓ SKiepytis, jeigu atėjo eilė

✓ Vengti nekasdieninių kontaktų

✓ Laikytis saugaus atstumo

✓ Dėvėti kaukes

✓ Laikytis rankų higienos

✓ Paisyti kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo

✓ Profilaktiškai testuotis, jei priklausote testuojamųjų grupei

✓ Aktyviai stebėti savo ir artimųjų sveikatos būklę. Pajutus bent menkiausius simptomus - likti namuose.

[#VILNIUSvsCOVID-19](#)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0ixYMLb3UY184CNLLMrFTzms14rpEMfHOdF1cGmyNqXEa2kf1a6UoFDomzDaubwHl> 2021 m. balandžio 9 d.

➤ Ar galim drauge sustabdyti infekcijos plitimą įmonėse?

COVID-19 pandemija visu svoriu užgulė verslo pečius ir iššūkiai, su kuriais susiduriama, reikalauja begalės pastangų, kantrybės ir vienybės.

Ir jie vis dar nesibaigia. Tačiau neturime kitos išeities, kaip tik dar labiau sutelkti jėgas ir rasti būdų, kaip stotis ir eiti pirmyn. 1

Optimistiškai nuteikia jau kuris laikas duris atvėręs grožio sektorius, kuriame per pusantro mėnesio esame užfiksavę tik pavienius COVID-19 ligos atvejus, bet didesnių protrūkių, laimei, išvengta. Tokie pavyzdžiai ir įrodo, kad galimybių yra. 1 (viltis)

➤ Dėl to skatinu galintį dirbti verslą glaudžiau bendradarbiauti su NVSC specialistais, kartu ieškoti sprendimų, valdant protrūkius, jei jau infekcija patenka į įmones. Neabejoju, kad visi suprastami, žinodami, kaip galime dirbti saugiai, prisidėsime prie greitesnio ir kitų sektorių atsivėrimo. 1 (vienybė)

Kaip tą galime padaryti? TESTUODAMI darbuotojus. Mano kolegos, dirbantys su protrūkais, tyrimams dėl Covid-19 įgijo teisę registruoti VISUS - tiek mažos, tiek didelės rizikos sąlytį su užsikrėtusiuoju turėjusius įmonių darbuotojus. Dabar ypatingai svarbu, kad visi jie sutiktų išsiti. Tik taip galime greičiau lokalizuoti protrūkį ir sustabdyti infekcijos plitimą. Ir, tuo pačiu, išvengti įmonės veiklos sutrikimo ar net laikino priverstinio jos sustabdymo. 1

SVARBU ! Šie tyrimai yra apmokami valstybės biudžeto lėšomis ir įmonėms nieko nekainuoja. 1

Sprendimas dėl testavimo čia <https://www.e-tar.lt/.../99853bc067d611eb9dc7b575f08e.../asr>

#Covid19 #NVSC #partnerystė

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0L9gQJ9DcsinoxjrxNkNE4wpEuVNFnGsZi2BQXtQhnMpe8Eqg4LR24qdvwq3Tkop2l> 2021 m. balandžio 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02pZSSqqCdKi5yaxW1JHAUtyzKhgD3BttRff9Lny3iVTAUycCmEV3RqzgeM6ZNsA65l> 2021 m. balandžio 14 d.

Ar žinote, kokios sąlygos dėl izoliacijos galioja persirgusiems ar paskiepytiems žmonėms, grįžusiems iš užsienio į Lietuvą?

Atsakymai 1

#SvarbuZinotiKeliaujantiems #NVSC #COVID19 #zinojimas=saugumas 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0bir5Djap2riZ5rCUUmkb5xJoDspkSRj1TSJv m2eNSmggFuEb37qyeewttNhrMmbl> 2021 m. balandžio 14 d.

#VILNIUSvsCOVID19

Kaip ir geresnių pavasario orų, taip ir palankesnių epidemiologinių tendencijų, panašu, teks palaukti. Tą rodo ir praėjusios savaitės Vilniaus epidemiologinės diagnostikos duomenys. 1

Trumpai apie praėjusią savaitę

🔍 Kuo verta pasidžiaugti?

● Praėjusią savaitę mažiau atvejų epidemiologai fiksavo ugdytojų įstaigose. Tendencijos, kas užsikrečia, nesikeičia: absoliuti dauguma užsikrėtusiųjų – darželinukai. 1

● Priešingai, pradinių klasių mokinukų grįžimą į mokyklos suolus Vilniuje toliau lydi sėkmė. 1

● Neabejoju, kad darželiuose praddami paviršių tyrimai dėl SARS-CoV-2 prisidės, kad situacija juose keistųsi į gerąją pusę. Tai sveikintinas ir labai reikalingas Vilniaus savivaldybės sprendimas! 1

● Taip pat praėjusią savaitę COVID-19 ligos atvejų, fiksuotų šeimose, tendencijos grįžo į labiau įprastą pastarajam mėnesiui. Šeimose patvirtinta 38 % atvejų, kai savaitę prieš tai – 42 %. 1 Ką būtina pasakyti dėl šeimų? Privalome išlikti dėmesingi vieni kitiems, stebėti, kaip jaučiasi mūsų tėvai, vaikai, su kuriais gyvename. 1 Vienam pajutus simptomus – vengti kontakto, o kitiems šeimos nariams, nors ir neįėjusiems simptomų, neiti į darbą, ugdytojų įstaigas. 1

● Nors daugiau sektorių atsivėrė, džiugu, kad pastarąją savaitę mažėjo COVID-19 ligos atvejų darbovietėse. 1 Tai rodo, kad žinome, galime ir gebame prisitaikyti prie naujos realybės labiau susitelkę ir daugiau dėmesio skirdami prevencijai ir profilaktikai. 1 (vienybė)

● Grožio salonai irgi laikosi duoto žodžio, kad svarbiausias jų rūpestis - darbuotojų ir klientų saugumas.

🔍 Kas kelia didžiausią susirūpinimą?

Praėjusią savaitę matome atvejų, kai žmonės negali pasakyti, kur tiksliai užsikrėtė, šuolį: nuo 38 % iki 48 %. 1 (nerimas) Praėjusios savaitės rezultatai siejami su išaugusiu mobilumu, fiziniais kontaktais ir greičiau plintančiomis viruso atmainomis. Tiesa, šis rodiklis visą pandemijos laikotarpį banguoja ir, nors jis svarbus, svarbiau, kad visais tais atvejais nustatome sąlytį su užsikrėtusiais turėjusius žmones ir juos izoliuojame, taip pat išsiaiškiname vietas, kur užsikrėtę žmonės lankėsi. Būtent tai padeda nutraukti viruso plitimo grandinę. 1

🔍 Kas tie žmonės, kurie konkretaus infekcijos šaltinio įvardinti negali? 1

Kaip ir keturias savaites prieš taip, taip ir praėjusią savaitę stebime, kad daugiau nei pusė vilniečių, kurie epidemiologams nesuteikė informacijos, kur galėjo užsikrėsti, lankėsi savo darbo vietose (dauguma jų – biurų / ofisų, gamybos pramonės, prekybos darbuotojai).

Praėjusią savaitę stebime, jog tarp nežinančių, kur užsikrėtė, 2 % padaugėjo nedirbančių pensininkų.

🔍 Protrūkių skaičius? 1

Lyginant pastarąsias dvi savaites, jų mažėjo: nuo 88 iki 72%.

Struktūra:

37,5 % ugdymo įstaigos (prieš savaitę – 29,5 %)

18,1 % prekybos įmonės (prieš savaitę – 8 %)

11,1 % gamybos įmonės (prieš savaitę – 12,5 %)

🔍 Įvežtiniai atvejai? 1

Epidemiologinės diagnostikos duomenys rodo, kad įvežtinių atvejų skaičius „banguoja“. Primenu, kad rekomendacija nekeliuoti, nebent tai būtina dėl darbo ar kitų svarbių priežasčių, išlieka.

REKOMENDACIJOS

Skiepytis ✓ Testuotis ✓ Mažinti kontaktus ✓ Dėvėti kaukes ✓ Nepamiršti rankų higienos 1

P. S. panašu, kad ir šį pavasarį labiau nei nauju lūpdažiu būtina pasirūpinti tinkama veido kauke. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02TzkpfjP2Say6r6ddt99XG6d9eBco4yG9SggaXCYxNkgUjLhKjwPJEyPsaQ1vJzffl> 2021 m. balandžio 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0JKJt1WU2ob6HPDoWsevDo3AtrNGFQc1WvqPZMakt5kZkz3n89icamSRRR1LoRgrPl> 2021 m. balandžio 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02ctLbCEQLnuMGwuQ4QaCN69gozMivn5uwVHVfkJkbKoWhCnKRuSfxCtbU9C8u98GfI> 2021 m. balandžio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0twnrJJWzmaHLfrN9CWFqMYjXi9E9hJeR4sLpJRezfkp3QaKZoZKzCg6u3u8KbKt2l> 2021 m. balandžio 21 d.

#VILNIUSvsCOVID19

Kaip praėjusią savaitę kito epidemiologinė situacija sostinėje? Ją būtų galima prilyginti pavasario orui, kai termometro stulpeliai tai šokteli, tai krenta žemyn. Taip vyksta ir su tam tikrais epidemiologiniais rodikliais. 1

Apie tendencijas trumpai 📉📉📉 1

🔍 Kuo verta pasidžiaugti?

Kaip ir savaitę prieš tai, taip ir praėjusią, epidemiologai mažiau atvejų fiksavo ugdymo įstaigose, tačiau ūgtelėjo užsikrėtusiųjų ugdymo darbuotojų skaičius: nuo 2,4% iki 9,5%, lyginant pastarąsias dvi savaites. 1

Taip pat pastarąsias dvi savaites stebimas COVID-19 ligos atvejų darbovietėse mažėjimas – nuo 10,4% visų užsikrėtimo vietų struktūroje 13-ąją metų savaitę iki 7,8% praėjusią savaitę. 1 Tai rodo, kad kol

kas į darbo vietas sugrįžtant vis daugiau darbuotojų, ypatingai susirūpinimą galinčių kelti ženklų epidemiologai nestebi, atvirksčiai – situacija vertintina kaip stabili. 1 (viltis)

Tuo metu, gydymo įstaigose užsikrėtimų skaičius, lyginant pastarąsias savaites, taip pat išlieka tolygus ir praėjusią savaitę siekė 0,7%. 1

🔍 Kas kelia susirūpinimą?

● Šeimos. Prieš dvi savaites matėme, kad COVID-19 ligos atvejų, fiksuotų šeimose, tendencijos grįžo į labiau įprastą pastarajam mėnesiui ir siekė 38%. Tačiau praėjusią savaitę vėl stebimas bangavimas ir šis rodiklis šoktelėjo aukštyn – iki 42,5%. Deja – didžiausias per pastarąsias šešias savaites. 1 (nerimas)

Kodėl taip atsitiko? Didėja žmonių mobilumas, daugiau žmonių grįžta į darbo vietas, todėl atsiranda daugiau socialinių kontaktų. Suprantame, kad COVID-19 išplitimui šeimoje tereikia, kad vienas iš šeimos narių ligą „parsineštų“ iš socialinės aplinkos. 1 Ką daryti? 1 Dėmesingumas, budrumas ir rūpinimasis vieni kitais šeimose privalo išlikti prioritetu. Stebėkime vieni kitų sveikatos būklę! 1 (vienybė)

● Nežinomos užsikrėtimo aplinkybės. Nors lyginant su savaitę prieš tai, stebimas atvejų, kai žmonės negali pasakyti, kur tiksliai užsikrėtė, sumažėjimas, tačiau rodiklis išlieka aukštas – praėjusią savaitę jis siekė 45%. 1

🔍 Kas tie žmonės, kurie konkretaus infekcijos šaltinio įvardinti negali? 1

Daugiau nei pusė vilniečių (53,9%), kurie epidemiologams nesuteikė informacijos, kur galėjo užsikrėsti, lankėsi savo darbo vietose (dauguma jų – biurų / ofisų, gamybos pramonės, ugdymo įstaigų darbuotojai). Praėjusią savaitę stebime, jog tarp nežinančių, kur užsikrėtė, 2% sumažėjo nedirbančių pensininkų, taip pat, nors nežymiai, bet sumažėjo ir nežinančių, kur užsikrėtė, bedarbių.

🔍 Protrūkių skaičius, lyginant pastarąsias dvi savaites, mažėjo: nuo 72 iki 66. Protrūkių struktūroje vyraujančios sritys nesikeičia, tačiau pastarąją savaitę stebimas protrūkių skaičiaus augimas ugdymo įstaigose. Tuo metu, prekybos sektoriuje protrūkių skaičius svariai sumažėjo, lyginant su situacija, fiksuota prieš dvi savaites:

44,6% ugdymo įstaigos (prieš savaitę – 37,5%)

10,8% prekybos įmonės (prieš savaitę – 18,1%)

12,3% gamybos įmonės (prieš savaitę – 11,1%) 1

🔍 Įvežtiniai atvejai? 1

Epidemiologinės diagnostikos duomenys rodo, kad praėjusią savaitę, lyginant su laikotarpiu prieš tai, įvežtinių atvejų fiksuota daugiau (1,7%). Daugiausiai COVID-19 ligos atvejų patvirtinta keliautojams, grįžusiems iš Egipto. Primenu, kad rekomendacija nekeliauti, nebent tai būtina dėl darbo ar kitų svarbių priežasčių, išlieka.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0QMmJs73unBRQmi2dK64jR78nTJgWe2tXxgkRxBz7ovsnJWhsvH42XMYUrVNabgD8l> 2021 m. balandžio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0dmLe8PqxFfZTqBq9mdcPQ1uEki1YQe57K96U1v6Qcfg8cb4mGkJ6LX1jDXn2VLNdl> 2021 m. balandžio 27 d.

(Ne)tikėta pandemija? Kaip išlaviruoti neapibrėžtume? Klausimai, į kuriuos, vargu, ar bus vienas tikslus ir teisingas atsakymas. Bet pabandyti atsakyti verta.

Verslo žinioms dėkoju už progą padiskutuoti su žmonėmis iš „kitos barikadų“ pusės. 1

Kodėl atsakymų ieškoti verta? Turime ne vieną pavyzdį, kai su užkrečiamosiomis ligomis susidūrusiam pasauliui teko pripažinti, kad, nepaisant mokslo pažangos, nesame galingesni už gamtą. 1

Apie ką kalbu? Pavyzdžiui, apie XX-ojo amžiaus pirmosios pusės Vilnių, susidūrusį su vandens kilmės vidurių šiltinės epidemija, nusinešusia apie 10 proc. miestiečių gyvybių, ir apie XXI-ojo amžiaus pažangią, išsilavinusią visuomenę, susidūrusią su COVID-19. 1

Kuo jos gali būti susijusios? Ir ta senojo Vilniaus, ir dabartinė moderni visuomenės susidūrė su kliūtimis, kurioms nebuvo visiškai pasiruošusios. 1

Tad, ką būtina padaryti, žvelgiant į ateitį? ↓ ↓ ↓ 1

"Roges reikia ruošti vasarą"- grėsmėms sveikatai turime rengtis nuolat, nelaukiant ekstremalios situacijos signalų.

Privalome būti lankstūs, proaktyvūs, greiti ir kūrybingi.

Kritiškai svarbu laiku perskirstyti išteklius ir sutelkti kolektyvą.

Turime išdrįsti prašyti ir priimti pagalbą, kai to reikia.

Naudojamos IS turi palengvinti darbą, o ne trukdyti.

Iš kiekvienos, įskaitant ir šią, sveikatos krizės, turime išeiti stipresni. Kaip? Ogi išmokę pamokas. Tų pamokų, kurias reikia išmokti tiek NVSC, tiek valstybės mastu yra be galo daug. 1

Vis dėlto, noriu priminti, jog gyvenime viskas praeina. COVID-19 pandemija irgi baigsis 🙏! 1 (viltis)
[#NVSC](#) [#naujarealybė](#)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid07uNnEHW9EnTT3Qh5eTgTjSocKZdR3eTygWrUD8qXwmrvkQiBgHqa38yNCpU3wU5SI> 2021 m. balandžio 29 d.
[#VILNIUSvsCOVID](#)

Ar mokyklų atvėrimas gali turėti reikšmingos įtakos epidemiologinei situacijai Vilniuje? Kaip rodo šiuo metu surinkti epidemiologiniai duomenys, kol kas mokyklos su iššūkiais susitvarko gana sėkmingai. 1 Ką tai reiškia? Kad naujoje realybėje gyventi galima! 1

Nors sakoma – „negirk dienos be vakaro“, bet kol kas egzaminą išlaiko ir atsiveriantys verslai. Karantino sąlygoms laisvėjant, reikšmingų pokyčių koronavirusinės infekcijos protrūkių žemėlapyje mūsų specialistai nestebi. 1 (viltis) Vilnius šiuo atveju niekuo neišsiskiria visos Lietuvos kontekste. 1 Vertinant bendrą situaciją, stebimas naujų COVID-19 ligos atvejų skaičius kelia susirūpinimą. Dvi praėjusios savaitės dienas naujų atvejų skaičius viršijo 500, kitas dvi – 400 atvejų. 1

Apie praėjusios savaitės tendencijas Vilniuje trumpai ↓ ↓ ↓ 1

🔍 Kuo verta pasidžiaugti? 1

Į darbus sugrįžtant vis daugiau vilniečių, staigaus COVID-19 ligos atvejų darbovietėse šoktelėjimo nestebima. Lyginant su savaitė prieš tai, registruota 1 proc. daugiau atvejų, t. y. 8,8 %, kai žmonės užsikrėtė darbuose.

Nors COVID-19 atvejų, lyginant su kovo pabaiga, registruvome daugiau, asmenų, kurių užsikrėtimo aplinkybių neįmanoma atsekti, dalis išlieka stabili. Praėjusią savaitę tokių atvejų buvo apie 44 %, savaitę prieš – 45 %.

Mokyklose situacija nesikeičia. Praėjusią savaitę COVID-19 liga nustatyta 8-iems pradinukams. Svarbu tai, kad dažnu atveju virusas nustatomas testuojant profilaktiškai. Bendrai, vertinama, jog ugdymo įstaigose nustatyta 2,1 % atvejų, kai savaitę prieš tai – 1,2 %. Liūto dalį sudaro darželinukai.

🔍 Kas kelia susirūpinimą? 1

Atvejai šeimose stabilizavosi ir 16-ąją metų savaitę siekė 41 % – tai yra, nežymiai sumenko nuo rekordinių 15-osios metų savaitės rezultatų, kai registruvome 42,5 %. Pasikartosiu – ypač šiuo metų laiku privalome būti dėmesingi vieni kitų sveikatai. Deja, net menkiausia sloga, pasireiškus vienam iš šeimos narių, jau gali būti signalas, kad visi kiti atsiduria rizikos zonoje.

Daugiau nei pusė vilniečių (52,3 %), kurie epidemiologams nesuteikė informacijos, kur galėjo užsikrėsti, lankėsi savo darbo vietose (dauguma jų – biurų / ofisų, gamybos pramonės, ugdymo įstaigų darbuotojai). Šis rodiklis, kai virš 50 % žmonių, negalinių įvardinti užsikrėtimo aplinkybių, nurodo, jog buvo darbo vietoje, laikosi jau visą mėnesį.

Protrūkių skaičius, lyginant pastarąsias dvi savaites, mažėjo: nuo 66 iki 48. Protrūkių struktūroje vyraujančios sritys nesikeičia. Pastarąją savaitę stebimas protrūkių skaičiaus mažėjimas ugdymo įstaigose, taip pat gamybos sektoriaus įmonėse. 1

39,6 % ugdymo įstaigos (prieš savaitę – 44,6 %)

12,5 % prekybos įmonės (prieš savaitę – 10,8 %)

8,3 % gamybos įmonės (prieš savaitę – 12,3 %)

P. S. Tai, kaip kreivė keisis, priklauso nuo kiekvieno mūsų. Saugokime save ir apsaugokime kitus.

Vasara jau ne už kalnų! 1 (vienybe, solidarumas)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02NB5bLnfBSZrkxwgW1EpWeBpsKVtiYPgrW9aDkXn6G9kQj41YEyda7nr1zkC9BDHPI> 2021 m. balandžio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0DFCwYxc4YYtcEUDVwZLbFcyEk3V2GndnJTe6a2sKyYqAdSegS6tBTtoMiLAXRkHsvl> 2021 m. gegužės 3 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0tH2DQMb1CQy9hb5CY8UPqkU5a6Lbv7nVz3Y6H89pTtxtRZczBcXhBNo25LfNpxw5cl> 2021 m. gegužės 5 d.

#VILNIUSvsCOVID

Kas lemia, kad Vilniuje epidemiologinė padėtis išlieka stabiliai prasta?

Šį klausimą ne kartą teko girdėti ir jį atsakinėti jau keletą savaičių. 1

Iš tiesų, nepaisant gerai įsibėgėjusios vakcinacijos, Vilniuje naujų Covid-19 atvejų skaičius išlieka didelis. Tą lemia keletas priežasčių: 1

● Per orą plintančios virusinės infekcijos plinta greičiau ten, kur yra didesnė žmonių koncentracija.

● Vilnius daugiausiai testuoja, t. y., kiekvieną savaitę Vilniuje atliekama apie 30 proc. visų Lietuvos tyrimų.

● Atlaisvinant karantino režimą žmonės dažniau ir ilgiau bendrauja su tais, su kuriais dėl suvaržymų ilgai nesimatė.

● Vis dažniau pasitaiko, kai dėl pandemio nuovargio vilniečiai ignoruoja specialistus, nebedradarbiauja su epidemiologais, t. y., nebetiekia informacijos, kuri yra ypač svarbi, norint užkirsti kelią infekcijos plitimui. Taip pat žmonės neretai nebepaiso ir būtinųjų saugumo taisyklių, kurios, norim to ar ne, dar ilgai išliks aktualios. Situacijos ignoravimas niekaip nepakreips jos į geresnę pusę. 1 (nusivylimas)

● Ir paskutinis argumentas – išplitusi Britiškoji viruso atmaina. Tai daugeliu atvejų, manau, irgi paaiškina, kodėl vis dažniau užsikrėtę žmonės negali atsakyti, kur jie turėjo rizikingą sąlytį. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0pM6mVPTMh6iPhYpLeeuTtR5pFzDeyr53zHPBrQyzkdEKLg9gocaQXWw57sXBriHI> 2021 m. gegužės 6 d.

Turbūt visi esame rinkę numerį, bet kitame ragelio gale atsiliepia ne tas žmogus, su kuriuo norėjome susisiekti arba malonus operatorės balsas pasako, jog numeris nenaudojamas? 1

Visiems yra taip atsitikę. Deja, mums, tiriantiems COVID-19 atvejus, tokie nesklandumai pasitaiko per dažnai, kai į sistemą atėjus informacijai apie asmeniui patvirtintą COVID-19 atvejį, joje visai nebūna kontaktinių duomenų arba jie būna akivaizdžiai neteisingi. 1

Tai, kad duomenų sistemose yra pateikti klaidingi ar nebenaudojami numeriai arba jų visai nėra labai apsunkina mūsų darbą, kai specialistai stengiasi susisiekti su žmogumi kuo skubiau. 1 Vien Vilniaus mieste, tiriant COVID-19 atvejus, tokių neegzistuojančių arba klaidingų numerių pasitaiko vidutiniškai apie 15 proc. kone kasdien. 1

Mums reikia jūsų pagalbos! 🙏 1

Kviečiu visus apsilankyti savo e.sveikatos paskyroje ir atnaujinti kontaktinius duomenis, ypač telefono numerius. Taip pat, pagelbėkite savo vyresnio amžiaus artimiesiems atnaujinti kontaktus, nes su jais mums dažniausiai ir tenka bendrauti telefonu. 1

Kiekvienas galime prisidėti prie tikslo greičiau nutraukti viruso plitimą. Kuo operatyviau gausime informaciją, tuo greičiau bus galima atlikti epidemiologinę apklausą, izoliuoti kontaktinius asmenis, o tai reiškia sustabdysime tolesnį viruso plitimą. 1 (solidarumas)

Labai prašau pasidalinti šia info 🙏

#Visuomenėspagalba #NVSC #Covid19

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0rfKZGAWgB5WgeEmzQvS7Y3eMY84AP2zP5eTrqBPRqT8Wv2aQgrpks2FgsgZmRG5MI> 2021 m. gegužės 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02MrWnGLMVciCTS5HAna7HffywSGAzgucVQcs6uDJDvcx81K1dfUB773bXj1AjDmFcl> 2021 m. birželio 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2679349715696979> 2021 m. birželio 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0QpOrGZCvJXm7dVFM237RRGe73u5cZTyNuLET9qguencWb8RQufsFFgyC8NRPb1v2l> 2021 m. birželio 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02ssyiU5MhQ4PB9gK4LPMLvVjL7z8Z3aGUzH76g5dWYj19TwH5NiDiLeij9VocgedHI> 2021 m. birželio 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0bbCezK8Fz8bxSRSe4ms5ZhRPuwXvKVnBcFPSB6oR285zq84XGPmHJb7BGgQqUTJol> 2021 m. birželio 16 d.

#VILNIUSvsCOVID

Ar COVID-19 debesys ties Vilniumi sklaidosi? Vienareikšmiškai – taip 🌞 1 (viltis)

Vakcinacija jau leidžia kalbėti ne apie šimtus naujų infekcijos atvejų, nustatomų Vilniuje kasdien, bet apie dešimtis, kas tikrai yra džiuginanti tendencija. 1

Vis dėlto, yra geras posakis, kad „viščiukus skaičiuojame rudenį“. Labai norėtusi, kad tuomet galėtume skaičiuoti ne naujus COVID-19 ligos atvejus, bet, rašydami vakcinacijos vaisius, džiaugtis stabilia situacija ir laisvesniu gyvenimu, nei jis buvo praėjusiais metais. 1 (polinkis į sekme)

Ką kiekvienas mūsų galime dėl to padaryti? 1

Pasiskiepyti ir paraginti tai padaryti artimuosius, draugus, pažįstamus. Tie 45 proc. bent viena vakcinos doze paskiepytų vilniečių, tikiu, yra tik pradžia to, ką visi kartu, susitelkę galime nuveikti vardan savęs ir aplinkinių.

Šiame kontekste labai sveikintina Vilniaus miesto savivaldybės iniciatyva įmonėse, turinčiose daugiau nei 50 darbuotojų, juos skiepyti tiesiog darbovietėje, kad būtų patogiau ir nereikėtų vykti į vakcinacijos centrą. 1 (polinkis į sekme)

Pasinaudokime šia galimybe 🙏

Įmonę galima registruoti el. paštu vakinaimonems@vilnius.lt.

Kviečiu visus nepamiršti, koks svarbus yra kiekvienas petys! 🙏 1 (solidarumas)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0FYzKVE9yoBEbP22M9iUAdivSt9sZ3RBHPdhPCnfySH7824ETJpia2kxFy5gN3hy4l> 2021 m. birželio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0c8SJmyu71znEt4cdZWGubTzPgZvPghMRm aWWHjbdXAEay4zg8UGVTJ87qrs6rSVCl> 2021 m. birželio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02EfYriYmy6xGWA pP6JqtHbSNptHX42Nvj tNTKkwbLzZybgbX6Uxr8NZ6GVrdQv3sml> 2021 m. birželio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2692932161005401> 2021 m. birželio 25 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0dbqZpmBZV4vV2WrqgzLsqpRAKYq2DnGv XNPdx3KeV1VYgaUrt nZS3CqaUW5HtYQwl> 2021 m. birželio 27 d.

Vilnius – 10 : likusi Lietuva – 2. Tokiu rezultatu Vilnius šiuo metu tampa lyderiu blogąja prasme, vertinant nustatytus iš Indijos kilusios koronaviruso atmainos Delta atvejus. 1 Žinant, kad šalies mastu apie 15 % teigiamų mėginių siunčiami sekoskaitos tyrimams, situaciją dėl šios atmainos turėtume vertinti ypatingai atsargiai, juolab, kad JK pavyzdys parodė, kaip greitai ji išplinta ir tampa dominuojančia. 1

Kodėl Delta? Todėl, kad ši atmaina pasižymi tuo, jog plinta apie 60 proc. lengviau nei Alfa, dar vadinama „britiškąja“, bei kelia didesnę riziką vaikams, jaunimui. Tai jau yra signalas, į kurį ranka numoti niekaip negalima. Ne veltui Pasaulio sveikatos organizacija yra priskyrusi Delta prie susirūpinimą keliančių atmainų. 1

Ką galime padaryti? Ir ar galime? Ar bereikia? 1

Panašūs klausimai kyla dažnai ir dažnam. Juolab, kad epidemiologinė situacija gerėja kasdieną, nudažydama žemėlapi žalia ir geltona spalvomis, niekais paversdama net ir drąsiausias prognozes. 1 Laimėjom? Taip, bet tik mūšį, beje, jau antrą per visą pandemijos laikotarpį, bet, deja, dar ne karą. 1 Praėjusią vasarą gyvenom laisviau dėl titaniškų visų mūsų pastangų pavasarį. Dabar, žinoma, mums padeda ir aiškiai juntamas vakcinacijos efektas. 1

Na, ir abiems atvejais - išsiilgta saulė ir visas su ja susijęs gėris.

Taigi, atsakymas į klausimą, kaip ir ar reaguoti į pranešimus apie kol kas nustatytas vos keliolika Delta atmainų, ar jau atėjo laikas Covid 19 nueiti į istoriją, galėtų būti toks: taip, džiaukimės tuo, ką visi kartu pasiekėme. Tikrai esame nusipelnę to. 1 (vienybė)

O bet tačiau, darykime tai atsakingai, apgalvotai, įsivertinę rizikas, kurios, virusui siekiant bet kokia kaina išgyventi, įgauna vis kitokias formas. 1

Pats paprasčiausias dalykas, kurį privalome padaryti visų pirma - tai nepamiršti saugotis. Vasara, geras oras ir noras išsklaidyti įgrišusius karantino debesis skatina atsipalaiduoti. To reikia, bet nereikia visiškai pamesti galvos – nepamirškim prevencijos. Su ja susijusios apsaugos priemonės turėtų visada būti greta. (gelbeti gyvybes 1)

Na, o svarbiausia, ką turime padaryti DABAR – kuo greičiau pasiskiepyti visiems, kuriems tai padaryti leidžiama dėl jų amžiaus ir sveikatos būklės. 1 Kodėl? Todėl, kad Delta pavojinga, bet suvaldoma vakcina. JK duomenimis, pasiskiepijus dviem vakcinų dozėmis nuo simptomų esame apsaugoti apie 80 proc., o nuo sunkios ligos formos, kuomet prireikia medikų pagalbos – net apie 92-96 proc. 1

JK irgi, beje, dar nėra pasiekusi visuomenės imuniteto, kuomet reikia, kad infekcijai būtų atsparūs bent 70 % gyventojų.

Bet mums, deja, iki to dar labai ilgą kelią reikės nueiti, jei užsibrėšime tuos dabartinius turimus 35% padvigubinti. Tačiau turime išnaudoti šią galimybę. 1

Taip pat nepamirškim, kad kaip viskas greit praeina, taip ir vasara nejučiomis prabėgs.

O kas tuomet?

O tuomet, svarbu, kad ruduo mūsų neužkluptų netikėtai, nespėjus jam pasiruošti, kuomet turėsime išspręsti nelengvą visiems uždavinį - sugražinti vaikus į mokyklas ir padaryti viską, kad jie praleistų jose visus mokslo metus. Arba, jei vis tik to padaryti nepavyktų, kad mokyklos duris užvertų paskutinės.

Ir vėl tenka grįžti prie to paties - skiepykim tuos, kuriems tai leidžiama - vaikus nuo 12 metų. JAU DABAR. 1

Visus mus masina kelionės. Ne veltui sakoma, kad net žolė kitur žalesnė. Tik mažas patarimas: jei negalim atsispirti kitų šalių traukai, keliaukim, bet darykim tai protingai. Nesiveržkim karšta galva ten, kur epidemiologinė situacija nepalanki. Apsvarstykite, ar negalite atidėti nebūtinų kelionių į JK, Rusiją. Galbūt galite perkelti numatytas atostogas Portugalijoje ir vietoje to aplankyti, pavyzdžiui Maljorką, kurioje epidemiologinė situacija šiuo metu palankesnė? Svajojat apie Italiją? Puiku, bet artėjant numatytai datai peržvelkit Sveikatos apsaugos ministerijos kas savaitę atnaujinamą paveiktų šalių sąrašą ir tik tuomet galutinai apsispręskit, kur saugiai praleisite atostogas. 1 Ypač, kai situacija gali pasikeisti labai greitai. 1

Ir asmeninis prašymas - grįžę iš užsienio elkitės ypač atsakingai 🙏: 1

net, jei tai neprivinama, jei įmanoma, padirbėkite savaitę iš namų;

kiek įmanoma, apribokite kontaktus;

pasistenkite nepamiršti, su kuo konkrečiai bendravome grįžę;

pajutę bet kokius panašius į lengvą gripą ar peršalimą simptomus, nedelsiant registruokitės PGR tyrimui;

jei užsikrėtėte koronavirusine infekcija, bendradarbiaukite su epidemiologais. 1

Taigi, kodėl nepasinaudojus galimybėmis apsaugoti, tuo pačiu ypač savęs neribojant? Garsiu pareiškimų nereikia, reikia tik atsakingo elgesio pavyzdžių. 1

Būkite sveiki!

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02ejh2BkPVrnZjwWagASCNcV1UFYmgE92h mzhg2fSPjZYHWHQaMmmcP7FBibr1PTdXI> 2021 m. birželio 29 d.

#NVSCvsCOVID-19 #pandemijos #vaikai

Turbūt niekas nepaprieštaraus, kad pandemija mūsų vaikams kirto ypač skaudžiai. 1 Pablogėjusi emocinė būklė, elgesio problemos, sumažėjęs noras mokytis, išaukęs regėjimo sutrikimų, taip pat viršsvorį ar nutukimą turinčių vaikų skaičius – tai tik dalis to, ką lėmė nuotolinis ugdymas. 1 (pyktis)

Su virusu dar kurį laiką tikrai gyvensime, bet vienareikšmiškai – ateinantys mokslo metai 🙌 privalo būti kitokie. Vaikai turi būti ugdomi 🏠 klasėse, o mokyklų uždarymo scenarijus turėtų būti taikomas tik kraštutiniu atveju ir būti paskutiniu žingsniu, valdant pandemiją. 1 (viltis)

Patirtis rodo, kad virusas klaidų neatleidžia, tad, kaip sakoma, tinkamas pasiruošimas – pirmasis ir pats svarbiausias žingsnis sėkmės link. 1 (polinkis į sėkmę) Visi privalome dėti maksimalias pastangas, kad vaikai į mokyklas grįžtų saugiai ir ilgam. Tai yra mūsų visų prioritetas. 1

Suprasdami, kad mokyklų bendruomenėms reikia aiškios, įrodymais bei praktika grįstos informacijos apie patalpų vėdinimą, jo užtikrinimo būdus, dažniausiai daromas klaidas, siekiant užtikrinti reikiamą švaraus oro kiekį klasėse, kurių reikėtų vengti, su kolegomis iš KTU, Higienos instituto, Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijos organizuojame trumpą viešąją konsultaciją. Suteiksime žinių, atsakysime į iškilusius klausimus. 1

Susitinkame jau rytoj nuo 13 valandos. Registruotis dar galima čia ➡➡➡ <https://bit.ly/3wRNauIu> Stebėti transliaciją be registracijos galėsite ir Nacionalinis visuomenės sveikatos centras FB paskyroje.

1

Pasidalinkite 🙏

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02Xs5KFiXQqCm4qPe2T7pTu4spBdGycGmaF3N9uYTvi5FoBzQdwV1LZNbQVoNjyDgYl> 2021 m. birželio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02xjxZS8SgcMTw9Z7zonvoHCEVznRjdeMwZu2VmNB41xMgR6V9ebrkm2SKSCxTXafyl> 2021 m. birželio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0V2w6NL4JvXGSvkWxTpdSLKjCjtnRmrkdLdKgRhu53puxYDTVEvYWwwAEGxbEiTPWl> 2021 m. birželio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0DgejSUYFLKTPaTGKfCsnZShyGnwKtEeV KpjKuKwyo1UEeCrFLP17d74RkgZWQ5KWl> 2021 m. liepos 2 d. (netinka)

#Pagaliau #geružiniūniekadanebūnaperdaug 🙏

Vakar buvo pirmoji diena po labai ilgos pertraukos, kai Vilniaus apskrityje neregistravome nei vieno naujo COVID-19 ligos protrūkio. 1 NEI VIENO! Apskritai, aktyvius protrūkius šiuo metu galime suskaičiuoti ant vienos 🙌 rankos pirštų. Kada taip buvo? Net praėjusią vasarą tokių tendencijų neturėjome. O praėjusią žiemą ir pavasarį juos kasdien skaičiavome dešimtimis. 1

Norisi tikėti, kad tai nevienadienės tendencijos, kad išmokome susigyvenome su virusu. Tai labai svarbu, bet dabar dar svarbiau – pa-sis-kie-py-ti! (vienybe) 1

Vakcinacijos tempai visoje Lietuvoje, įskaitant Vilniaus regioną, nėra tokie, kokių norėtume mes – epidemiologai – tam, kad bent kiek ramesne širdimi lauktume rudens. 1 Kad vakcina veikia – abejonių nėra. Tai matome epideminėje kreivėje, tai matome žemyn lūžtančioje protrūkių kreivėje. 1 (polinkis i sekme) Gera vien pagalvojus, kad COVID-19 pandemiją galėtume suguldyti į istorijos puslapius daug greičiau, jei daugiau žmonių priimtų mums visiems svarbų sprendimą - skiepytis. 1

Kviečiu, raginu, prašau neabejokime, pasikliaukime mokslu 🙏 1

Ir tą darykime jau dabar, nelaukime rudens, galvojant, kad taip ilgiau išliks imunitetas. Tai netiesa. Jūsų visų peties reikia DABAR, kad to rudens sulauktume be įtampos. Juk turime Delta atmainą Lietuvoje, kuri žymiai greičiau plinta, matome, kas vyksta šalyse, kur ji tampa dominuojančia. 1 Vakcinosis veikia ir prieš šią atmainą, rodo turimi duomenys. 1

Tad, ką ypač prasmingo galima nuveikti dar prieš itin gražią ir mums visiems labai svarbią 🇸🇻 Valstybės dieną – pasidovanoti sau ir kitiems dovaną – šansą pamiršti pandemiją. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0QLzyBgmVHDzdKHUxw7vTTA1Njy3sLFarA6vNxifRpe8gweYwe23gPJrcMRsRfJcpl> 2021 m. liepos 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02TQMdPbZKXLTBw1XWWGwpMvtUCyYpqy86vERMhSLyfG3R9cma2frcSEKTZWivYsVbl> 2021 m. liepos 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02d4w1KtcUqnYPzccqVnvnKj8e8txgAD8a9Uq3DPZp7P7qW5vxkky9E1mzEYotzrLPbl> 2021 m. liepos 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02iJkjiwvbQf6ZhtNePdtcxrBUKMrzbPJsQn2Q TQjhBbGUsxHWQXWP2wWtqBPFUWkl> 2021 m. liepos 12 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02QJV9c6bCyibeMJ8Ff7jBuYAk8QwW5qFPVej6aBc3PB9iUDSgFSvBdnDUXBNVyGVul> 2021 m. liepos 12 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0zETFDPP9dYN4GU5WxdubaSyL176cTNwNAdbJcPVCZdonWhYFAWTMhBGA8eFchRAMI> 2021 m. liepos 12 d.

PoKojomisGurgzdantSmeliui #atostogos #OnVacation #Lesvacances 🌞
#Pasikraukimeenergijosrudeniui

Kodėl turime leisti sau pasimėgauti 🌞 vasara? 1

Todėl, kad esame pernelyg pavargę sau neleisti ir to, ir ano, kai pusantrų metų neleidome labai ir labai daug ko. Todėl dabar, kaip niekad, yra ypač svarbu atsipalaiduoti, pasimėgauti, įkvėpti vasaros aromatų, pakėlus akis pasigėrėti žydru dangumi, rasti laiko, stabtelėjus dieviškai nuostabiuose Lietuvos kaimuose ir kaimeliuose, pasigrožėti lauko gėlių jūromis. Iš tų akimirų juk ir susideda gyvenimas! Kiekvienas iš mūsų, dėjęs pastangas apsaugoti save, savo mylimuosius, artimuosius, draugus ar net nepažįstamus žmones, esame to nusipelnę. 1

Tuos, kurie dar dėl vienokių ar kitokių abejonių nepasiskiepijo, kviečiu apsidairyti aplink – kaip gera, kai turime žymiai geresnę epidemiologinę situaciją, nei turėjome rudeni, žiemą ar pavasarį. 1 Tai vakcinacijos rezultatai ir būtent Jūs savo rankose laikote galimybę, kad besišypsančių, gyvenimu besimėgaujantių žmonių būtų daugiau. 1 Tad raginu nelaukti, gyvenimas per trumpas, kad atidėliotume sėkmės istorijas. 1 (polinkis į sėkmę) Tam tereikia nedaug – tik pasinaudoti mokslo pasiekimu – 🙏 pasiskiepyti. 1 Šiandien, dabar, kuo greičiau!

Na ir, žinoma, kokia vasara nuostabi bebūtų, viruso nepamirškime, tiesiog 🙌 nesuteikime jam progų – prevencijos priemonės turėtų išlikti taip pat svarbios, kaip ir iki šiol. 1 (vienybė) Tą primenu visiems ir kartu sau, kurie nerūpestingu žingsniu jau iškeliauvome 🗺 atostogų link. 1 (panasumas)
Gražių, saulėtų, pozityvių dienų visiems!

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2710036892628261> 2021 m. liepos 20 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02AUZCEfw27wyA3RC7PUBXfVWWem9GBTW2nTjTjhzcgXpVkcisPo9bmWS4MLH1argBl> 2021 m. liepos 22 d.

#JurosSvente #rebusas #2021

Jūros šventė ✓ už ar ✗ prieš?

Tikras rebusas be vieno vienintelio teisingo atsakymo. Kodėl? Todėl, kad paskutinių dienų skaičiai nerodo nieko gero, bet tai tęsis ir toliau, jei skiepytis norinčiųjų bus tiek, kiek jų yra dabar. Tai reiškia, kad, kalbėdami apie jau ryt prasidėsiančią Jūros šventę, mes iš tikrųjų kalbame ne tik apie ją – mes kalbame, kaip gyvensime artimiausiais mėnesiais. 1 (polinkis į sėkmę)

Vėl be švenčių?

Vėl be artimųjų?

Vėl užsidarę?

Vėl neleisdami vaikų į mokyklas?

Vėl dirbdami nuotolyje? 1 (baime)

! Esu tikra, kad sau to leisti jau tiesiog nebegalime, nes esame pernelyg pavargę. 1

Kalbat apie Jūros šventę – visa prevencija, kurią visi seniai puikiai išmokome, yra vėl tiesiog gyvybiškai būtina. 1 (saugot gyvybes)

🔍 Kaukių dėvėjimas, kai aplink yra daug žmonių, deja, vėl turi grįžti į „madą“, kaip ir svarbu įsivertinti, ar jaučiamės sveiki, ar neskauda gerklės, nesloguojame, nejaučiame kitų ūmioms viršutinėms kvėpavimo takų infekcijoms būdingų simptomų. Rankų higiena (nesant galimybei - jų dezinfekcija), ypač tokiam karštyje, pasitarnaus ne tik Covid-19, bet ir virškinamojo trakto užkrečiamųjų ligų prevencijai. 1

Prisidedu ir prie Klaipėdos mero Vytautas Grubliauskas prašymo, jog tuo atveju, jei dar nesate pasiskiepiję, pagalvotumėte, ar jums kylanti ir jūsų pačių keliami rizika nėra per didelė. Mano rekomendacija, o gal teisingiau būtų sakyti – primygtinis prašymas – tokiu atveju atidėti išvyką į šį renginį geresniems laikams. (pagarba 1)

Pagaliau, bent jau pasinaudokite galimybe atlikti testą prieš vykstant į šventę.

Ir visada, visomis aplinkybėmis, elkimės atsakingai. 1

Tuo metu, tie, kurie pasiskiepijo, ir taip prisidėjo prie pastangų apsaugoti save, artimuosius, draugus ar net nepažįstamus žmones, nepabijosi pasakyti, yra nusipelnę leisti sau pasimėgauti vasara. 1

Su virusu gyvename jau 17 mėnesių, iš kurių 7 turime pagrindinę, svarbiausia, gerai veikiančią, priemonę kovoje prieš jį – vakciną. 1 Tad ir toliau raginu tuos, kurie dar dėl vienokių ar kitokių abejonių nepasiskiepijo, tai padaryti. 1

Kai mūsų bus daugiau, nebereikės svarstyti, ar galime sau leisti vieną ar kitą, ar gali vykti Jūros šventė, ar rugsėjo pirmoji šiųmečiams pradinukams bus šventiška, galų gale – ar didžiosios metų šventės bus drauge su artimaisiais.

Kviečiu kartu gražinti normalų gyvenimą sau ir aplink esantiems. 1

Dar ne vėlu.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02Db5hkd4t5KwfAv5C6BQfRdyUm97QppYfvbQ1oLKHZTnRbD5unJ1fnmLzTZBMsYpl> 2021 m. liepos 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2716228062009144> 2021 m. liepos 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02czZcaYnPsGBGLW2dt6UznJjCSxNaiL7G5abxF24q3VKLCxcUNi67haeRw9oK59CVI> 2021 m. liepos 31 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0JD5rdC5yj1yn9xa9du8gJKrLYPWX6vz3bpyRFHy4vXEj2NQYyjanf4EKY2PfNTu2l> 2021 m. rugpjūčio 1 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0FBoVDujhh2cMMAupACGyFW52SFbp5CKTY9T7dBzyCMpxAev3yNgzq9taUPZoZyY7l> 2021 m. rugpjūčio 3 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02d8D2oyFihLXEuLH5tucRHPcq86bFf7364SaWa44y6M12Bm5J9EdopgVYRR3c1FdXl> 2021 m. rugpjūčio 4 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02FKEBDhoKEGNpa99qxeT1VZw6hk9cJ8p44aHDrWsdhfKXphnkdw1JgeDfKsSeVofWI> 2021 m. rugpjūčio 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0UpGKxpWTEQPX9RFPnPHyDiSWv18bpueFCCdgZM4SiB1PmovHSc8RCgaCB77RGD6q1> 2021 m. rugpjūčio 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/2724560107842606:0> 2021 m. rugpjūčio 10 d.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0You4ayP8nZGf8g6gudTGH3dgKZzaH7r6C2ksKzKSMWjJK3xBf9Jp2T1mJX6b4ogxl> 2021 m. rugpjūčio 13 d.

[#ačiū #AčiūJums #nuoširdipagarba #taikusatsakas #SmurtuiNe](#)

Kas gali mus įkvėpti labiau, jeigu ne gerieji pavyzdžiai?

Tik DAUG gerųjų pavyzdžių! 1

Pastarosiomis dienomis širdį džiugina ir viltį teikia socialinius tinklus kaip cunamis užlieję daugybės žmonių vieši pareiškimai, kad jie renkasi mokslą, pasitiki medikais, o ne tuščiomis kalbomis, gandais ar protu nesuvokiamomis samokslu teorijomis. 1

Ir, svarbiausia, kad žmonės tai daro TAIKIAI, neskleisdami neapykantos kitaip galvojantiems, neskatindami smurto, tuo pačiu, drąsiai ir solidžiai, suprasdami, kad savo pavyzdžiais gali įkvėpti kitus. 1

Juk viena yra matyti ir girdėti vienokias ar kitokias patirtis iš televizijos, radijo ar naujienų portalų. Ir visai kas kita – matyti, kiek tavo rate yra žmonių, kuriems rūpi aplink esantys. 1

Kaip gydytoja epidemiologė visų kolegų vardu dėkoju KIEKVIENAM, kuris kviečia nenumoti ranka į galimybę apsaugoti save ir savo artimuosius, išgelbėti gyvybes. Tai įkvepia vilties, kad pagaliau praregėsime ir atsibusime iš šio košmaro, kad grįšime į gyvenimą, kurio esme beprotiškai išsiilgę. 1

Ir mūsų - išsilavinusių, tikinčių mokslu, solidarių, gebančių susitelkti sudėtingais valstybei momentais, suprantančių visų ir kiekvieno vaidmenį pandemijos valdyme, yra DAUGUMA. 1

Raginu tuos, kurie dėl vienokių ar kitokių abejonių dar nepasiskiepijo, apsidairyti aplink, kiek daug žmonių tai padarė dėl Jūsų, ir atsakyti tuo pačiu – pasiskiepyti. Taip dovanosite šansą išvengti sunkios ligos, jos liekamųjų reiškinių ne tik sau, bet ir kitiems! 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0F4p6iwS8H5nNKcnFYqr7hnkGWdDBswVp1LXrvV7wkXfeFJJBQPWZisTywXMBDMeFl> 2021 m. rugpjūčio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02MXqZVvNjM9b7sehZrJ7RhoMkGmm9LMhHMEPAW1ZascsQJAsu2Bf2Gzosa1Yuu8zl> 2021 m. rugpjūčio 30 d.

[#VILNIUSvsCOVID](#)

Potvyniai ir atoslūgiai – taip, žvelgiant į epideminę kreivę, geriausiai galima apibūdinti Vilnių. Tas pandemijos bangavimas šiek tiek, nori to ar ne, primena Baltijos bangas, į kurias dar visai neseniai dauguma buvome sumerkę kojas. Skirtumas tik tas, kad mieliau kojas kutena bangų keteros, o štai epidemiologams kur kas maloniau žvelgti į atoslūgio momentus.

Panašu, kad Vilniuje turime būtent kažką panašaus. O BET TAČIAU, tai nereiškia, kad kalbame apie kažkokį tvarų situacijos gerėjimą, greičiau – apie nedidelį, tačiau atoslūgį, kuriuo norisi pasidžiaugti. Matyt dėl to, kad iki šiol Vilniuje tokie momentai buvo ir reti, ir, deja, trumpi. 1

 Taigi, apie ką kalbu? 1

 Pirmasis rodiklis – pandemijos pagreitis. Rezultatas: -1,6 % Vilnius vs 9,1 % Lietuva. Tai reiškia, kad mes – vilniečiai – ŠIUO METU esame žymiai geresnėje padėtyje, nei daugelis kitų miestų, neturime infekcijos plėtimosi, atvirkščiai – stebime slūgimą.

 Savaitinis naujų atvejų pokytis: -12 % Vilnius vs 4,8 % Lietuva. Šiuo atveju tas minuso ženklas, kuriuo įprastai gyvenime džiaugiamės retai, yra tikrai labai labai geras signalas.

 Septynių dienų atvejų vidurkis: 134 Vilnius vs 579 Lietuva. Tiesa, pagal naujus atvejus, nustatytus per paskutiniąsias 14 dienų, atsiliekame nuo šalies vidurkio, bet neigiamas pandemijos pagreitis nuteikia optimistiškai.

Svarbu ir tai, kad visi šie skaičiai – nemažėjant testavimo apimtims. Žvelgiant tiek į atliktų PGR, tiek į antigenų testų skaičius, matosi, kad visą rugpjūtį testavimasis PGR metodu išlieka panašiam lygmenyje, antigenų tyrimų atliekama net daugiau nei liepą.

Ar galime tai išlaikyti? Neslėpsiu, labai sudėtinga. Bet be kovos sudėti ginklus juk ne vilniečių būdai. Būtinai VISŲ nuoširdžios pastangomis. Neilgai trukus pamatysime, ar išmokome praėjusio laikotarpio pamokas, ar įsiklausėme į autoritetinių mokslo žmonių rekomendacijas, ar gerai girdėjome vieni kitus, ar buvome iniciatyvūs ir novatoriški. Pagaliau, ar pavyko sutelkti bendraminčius. 1

🔍 Ką siūlau? 1

✅ Skiepytis! Tai galimybė Vilniui „pasitempti“. Neabejoju, kad tie 60.1 % bent viena doze pasiskiepijusių tikrai nėra viskas, ką galime. Matėme labai aiškų efektą birželį, kai masinė vakcinacija jau leido kalbėti ne apie šimtus naujų infekcijos atvejų, nustatomų Vilniuje kasdien, bet apie dešimtis. Pasiskiepijus dar daugiau žmonių, ir manevro laisvė, neabejotinai, būtų didesnė. Džiaugiuosi, kad visose amžiaus grupėse moksleivių vakcinacijos lygis BŪTENT VILNIAUS mokyklose yra pats didžiausias.

✅ Nepamiršti būtinųjų saugumo taisyklių. Jos, norime to ar ne, dar ilgai išliks aktualios. Kaukės – kur privaloma ir kur ne, rankų higiena, kosėjimo, čiaudėjimo etiketas, paviršių valymas.

Ir patalpų VĖDINIMAS !!! VĖDINIMAS !!! VĖDINIMAS !!!

✅ Testuotis. Ir profilaktiškai, ir, nieko nelaukiant, pajutus bent kokius į peršalimą ar gripą panašius simptomus.

✅ Likti namuose, jei nesveikuojat. Politika, kuri visais gyvenimo atvejais – einant į darbą, mokyklą ar į draugų susibūrimą – negali būti pamiršta.

Sveikatos ir protingų sprendimų visiems!

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0YZ3gq7f63bTRjhAmDawEE3kXumyCvSpewh7Cwog48eZjnk23cssPW8noXMz13NymI> 2021 m. rugpjūčio 31 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid028ASqb2ksvSEox2xBWQoMnvUPDRLJbY8v3BKkqLYYtCNCvFJ8QWuj2vFRpGzZA81wl> 2021 m. rugsėjo 1 d.

#COVID19 #zinotibutina #didelerizika #naujove #skiepytisverta

Pastaruoju metu ne iš vieno teko girdėti, kad sąlytį su užsikrėtusiais koronavirusine infekcija turėjusiu izoliavimo taisyklės, nors apie 60 proc. žmonių jau turi imunitetą, niekuo nesikeičia ir tiems, kurie pasiskiepijo ar persirgo COVID-19, nėra jokių „privilegijų“. 1

Ar tikrai? 1

Žiūrint į naujausią algoritmą, kaip izoliuojame didelės rizikos sąlytį turėjusius, norisi nesutikti. Ir ne šiaip, o argumentuotai.

🟡 neribotas dienų skaičius ≠ 90 dienų

🟡 210 dienų ≠ 90 dienų

🔍 Summa summarum – jei esate pasiskiepiję, nepaisant kiek laiko praėjo po pilnos vakcinacijos, net ir po didelės rizikos sąlyčio jums prievolės izoliuotis nebėra. 1

🔍 Jei esate persirgę ir nuo PGR ar antigeno testo praėjo mažiau nei 210 dienų – taip pat izoliuotis neprivalote, o jei praėjo daugiau 210 dienų – atliekate antikūnų testą, kurio teigiamas rezultatas galios dar 60 dienų. 1

🔍 Jeigu COVID-19 liga jums ir nebuvo diagnozuota PGR metodu ar atlikus antigeno testą, bet turite teigiamą antikūnų tyrimo rezultatą, atliktą per pastarąsias 60 dienų, taip pat neprivalote izoliuotis. 1 Algoritmas būtent toks. Tačiau nereikėtų užmiršti, kad turime išplitusią deltą atmainą, kurios savybės – apie 60 proc. didesnis užkrečiamumas, o tai reiškia, jog virusui perduoti užtenka ir mažesnio jo kiekio, ir trumpesnio laiko. 1 Tad net ir pasiskiepijus, ar persirgus, sumažinti kontaktus ir taip apsisaugoti niekam tikrai nepakenks. 1

Saugokime 🙏 save ir kitus!

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02y7oRRu2i81Votpb74Z6B7h6xTSGcG9TTA F3UC73DNuzVHnxbPHhQFLWfgsX8B9NXI> 2021 m. rugsėjo 2 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02hykZgSxi2qJoQNjpLJACX1ftdN7uZofLQm 3JUKEQhmeK44Bwn8LCHFMgHJF8FJBtl> 2021 m. rugsėjo 2 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid027LHY5Mqa2gTvBptop3FsexLEex8dFHK2j 9ZLV58CCUubMVksRTdnqXztgDa6DZrhWI> 2021 m. rugsėjo 3 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02cw8PJdqkmidKDN63CGxTFYUA4PymN5g wLw4DXEkNHGYGCMZkGDQNCjz6Caiwby1l> 2021 m. rugsėjo 4 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/videos/557474222365906/> 2021 m. rugsėjo 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0wrrAt2r7tJ7E7SxocJwm6GvryMiZfuKmzmt0 5WHDXREXvB6WJNmugPSstaG8T1BZl> 2021 m. rugsėjo 8 d.

!! UPDATE 09-14. Naujusias teisės aktas → → <https://bit.ly/2XptbEv> 1
COVID-19 #svarbuzinoti #zinojimaslygusaugumas #groziospecialistams #lankytojams #ilgaspostas
Sako, prie gero greit priprantama 😊 Tikriausiai jau visi spėjome pamiršti, kokių tik situacijų nebuvo, kai duris karantino metu buvo užvėrę grožio salonai. Ne vienam teko pademonstruoti įvairiapusiškumą ir įsijausti į plaukų stilisto, kosmetologo ar manikiūro meistro rolę. Būta ir pasisekimų, būta ir 😞 ne. 1
Tad tikriausiai geriausia, kai visi galime dirbti darbus, kuriuos tikrai išmanome. 1 Tiesa, pandemijos metu viskas sudėtingiau, reikalavimų daugiau ir jie griežtesni, bet ne dėl ko kito, o dėl mūsų visų saugumo. 1

Kalbant apie saugumą ir grožio sektorių, jis yra vienas tų, kuris jau nuo pirmadienio (rugsėjo 13 d.) paslaugas teikia tik tiems, kurie turi galimybių pasą. 1

Sulaukėme lavinų su pasikeitimais susijusių klausimų, tad dalinuosi aktualiausiais atsakymais į juos ↓ ↓ ↓ 1

Informaciją atnaujinu, gavus naujų klausimų, kurie gali būti aktualūs daugeliui.

Kas pasikeitė nuo rugsėjo 13 d.? 1

Grožio specialistai gali priimti klientą, tik įsitikinę, jog jis turi ! Galimybių pasą. Primenu, kad jis išduodamas pasiskiepijusiems, persirgusiems ar atlikusiems testą dėl COVID-19. Dalinuosi ir nuoroda, kur visa aktuali informacija – <https://gpasas.lt/>. Taip pat svarbu ir tai, kad be galimybių paso paslaugomis gali naudotis ir jaunesni nei 16 metų asmenys.

Ar grožio specialistai turi testuotis? 1

Grožio specialistai patenka į tą grupę darbuotojų, kurie TURI atlikti tyrimą dėl COVID-19 ligos prieš pradėdami dirbti ir (ar) atnaujinant veiklą. Periodiškai (kas 7 - 10 dienų) jiems testų atlikti NEPRIVALOMA.

Ar grožio salono darbuotojas dirbti gali tik turėdamas Galimybių pasą? 1

Galimybių pasas jam dirbant nėra privalomas. Žinoma, aš visais atvejais esu už jį! 😊 Jei reglamentavimas pasikeis, duosiu žinoti.

Ar būtina grožio salono darbuotojui darbo metu dėvėti kaukę ar respiratorių, jei jis vis tik turi Galimybių pasą ir dirba vienas, arba ir kiti su juo dirbantys irgi turi Galimybių pasus? 1

Neprivaloma, bet REKOMENDUOTINA! Labai!

- 🔍 Kokių saugumo priemonių PRIVALOMA laikytis? 1
- 🟢 Į patalpas neįleisti lankytojų, turinčių susirgimo požymių (sloga, kosulys, čiaudulys, pasunkėjęs kvėpavimas).
- 🟢 Informuoti lankytojus apie asmens higienos laikymosi būtinybę, taip pat sudaryti galimybes klientams dezinfekuoti rankas – pakabinti rankų dezinfekcijai skirtą priemonę.
- 🟢 Užtikrinti, kad dirbtų tik sveiki darbuotojai, nuolat stebėti savo ir kolegų sveikatą.
- 🟢 Darbuotojams – laikytis griežtos rankų higienos.
- 🟢 Maksimaliai dažnai vėdinti patalpas (ne rečiau kaip kartą per 1 val.). Jei yra mechaninis vėdinimas, visos darbo dienos metu NEIŠJUNGTI vėdinimo sistemos, nustatyti intensyvesnį vėdinimo režimą nei įprastai. NENAUDOTI patalpų kondicionavimo sistemos!!!
- 🟢 Dažnai liečiamus paviršius dezinfekuoti ne rečiau kaip 2 kartus per dieną.
- 🟢 Taip pat reikėtų neužmiršti prie įėjimo į patalpą informuoti klientus (ne mažesnis nei A4 formato matomas užrašas), kad paslaugos teikiamos tik turintiems Galimybių pasą.
- 🔍 Kas dar REKOMENDUOJAMA grožio specialistų darbo vietose? 1
- 🟢 Tiek paslaugų teikėjams, tiek klientams dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones (praverstų turėti kaukių atsargą, kad galėtumėte po procedūros, kurios metu kliento kaukė/jos raišteliai sudrėksta ar susitepa, jam pasiūlyti naują).
- 🟢 Riboti klientų srautus.
- 🟢 Atskirti darbuotojų srautus, siekiant, kad jie kuo mažiau tarpusavyje kontaktuotų.
- 🟢 Nenaudoti elektrinių rankų džiovintuvų tualetuose. Juos puikiai gali pakeisti popierinės servetėlės.
- 🟢 Ir, žinoma, dėl Jūsų pačių ir mūsų saugumo galima (bet neprivaloma!!!) atlikti nemokamus profilaktinius tyrimus mobiliuose punktuose tiems, kurie nėra persirgę ar pasiskiepiję pagal pilną vakcinacijos schemą. Tikiuosi, atsiras tokių, kurie pasinaudos šia galimybe 🙏
- 🟢 Būkite atsakingi – laikykitės visų reikalavimų! 🙏 1
- 🟢 Nebenorime, kaip praėjusiais metais, vėl mėnesių mėnesius namuose daryti „mokslinių“ eksperimentų nei su savo plaukais, nei su nagais! 😊 1
- 🟢 P. S. Būtinai pasiskiepykite, jei to dar nepadarėte – skiepai ❤️ gelbėja gyvybes! 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02XeJDU1DnDCfApZqYH9uzCCjDHrrFN1upSV3cah9GQovf1nYe9rsAK1C71f7zjhl> 2021 m. rugsėjo 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0SvQ4ZEKsmtx3RGa658LApbzqaaaXpf5ha1TkpDhG1bDeTL2PDGz7savqJJRRXMQj1> 2021 m. rugsėjo 13 d.

COVID-19 [#viskasapierenginius](#) [#rugsėjo13](#) [#priminimas](#) 1

Svarbu renginių organizatoriams ar besidairantiems, kur ir ką nuveikti!

Jau nuo šiandien be apsisprendimo, koks žanras, repertuaras mums prie širdies, teks apgalvoti ir tai, ar kišenėje – vienokia ar kitokia forma – turime Galimybių pasą.

🔍 Kodėl jis tampa svarbus? 1

Nes jau nuo šiandien, rugsėjo 13 d., be jo komerciniai ir nekomerciniai kultūros, pramogų, sporto renginiai, šventės, mugės, festivaliai ar kiti tam tikrą laiką trunkantys organizuoti žmonių susibūrimai viešojoje vietoje iš anksto nustatytu laiku galės vykti TIK ATVIROSE ERDVĖSE ir tik, kai dalyvauja ne daugiau kaip 500 žmonių.

Tai reiškia, kad, jei keliaujate į bet koki renginį, vykstantį UŽDARoje ERDVĖJE (koncertas, opera, teatras, kinas, krepšinio, salės futbolo mačas ar kas tai bebūtų), būtinai turite turėti Galimybių pasą. Tik priminsiu, kad jis išduodamas pasiskiepėjusiems, persirgusiems ar atlikusiems testą dėl COVID-19. Dalinuosi ir nuoroda, kur visa aktuali informacija – <https://gpasas.lt/>.

REZIUMUOJANT: 1

✓ Renginiai su Galimybių pasu gali vykti ir viduje, ir lauke, neribojant dalyvių skaičiaus, tačiau nuo žiūrovų / dalyvių skaičiaus priklauso, kokie reikalavimai galioja.

✓ Renginiai be Galimybių paso gali vykti TIK lauke ir juose negali dalyvauti DAUGIAU nei 500 asmenų.

Apie reikalavimus glaustai Teisės aktas <https://bit.ly/3zat214>

🔍 Kokie reikalavimai renginiams (tiek patalpose, tiek lauke) su Galimybių pasu? 1

PRIVALOMA, nepaisant renginio dydžio – registruoti dalyvius arba platinti bilietus internetu (išskyrus atvirose erdvėse organizuojamus nekomercinius renginius, įskaitant valstybės švenčių ir atmintinų dienų renginius, kurie trunka iki 2 valandų).

1 Jei renginyje dalyvauja MAŽIAU nei 500* žmonių, taip pat PRIVALOMA: 1

● Užtikrinti, kad į renginį nepatektų žiūrovai, turintys viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymių.

● Užtikrinti, kad dirbtų tik sveiki darbuotojai.

● Sudaryti galimybes rankų higienai ir dezinfekcijai.

● Užtikrinti renginio erdvių maksimalų vėdinimą.

● Užtikrinti dažnai liečiamų paviršių valymą.

Kaukių dėvėjimas, atstumų išlaikymas, srautų valdymas, maitinimo organizavimas tik tam skirtose vietose – REKOMENDACINIO pobūdžio.

2 Jei renginyje dalyvauja DAUGIAU nei 500* žmonių, PRIVALOMA:

!! Viskas, kas ir renginyje, kai jame dalyvauja iki 500 žmonių IR DAR: + srautų valdymas +

dalyvių / žiūrovų skirstymas į sektorius + kaukių dėvėjimas (renginiuose atviroje erdvėje – rekomenduojamas) + maitinimo tik tam skirtose vietose organizavimas. 1

🔍 Kokie reikalavimai renginiui lauke be Galimybių paso? 1

● Renginiai be Galimybių paso gali vykti tik lauke ir tik, kai juose dalyvauja ne daugiau nei 500 žmonių.

● Privaloma registruoti dalyvius arba platinti bilietus internetu (išskyrus atvirose erdvėse organizuojamus nekomercinius renginius, įskaitant valstybės švenčių ir atmintinų dienų renginius, kurie trunka iki 2 valandų).

● Būtina užtikrinti, kad dirbtų tik sveiki darbuotojai ir kad į jį patektų tik žiūrovai, neturintys viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymių.

● Būtina reguliuoti srautus.

● Būtina užtikrinti, kad maitinimas būtų organizuojamas tik tam skirtose vietose.

● Kaukių dėvėjimas REKOMENDUOJAMAS, bet neprivalomas.

!! Viduje renginiai be galimybių paso NEGALIMI. 1

Ir asmeniškai nuo savęs: TEISINGAS kaukių dėvėjimas, atstumo laikymasis, srautų valdymas, kosulio ir čiaudulio etiketas yra labai svarbios prevencijos priemonės, kurios, kartu su kitomis, tikrai sumažina užsikrėtimo riziką.

Nepamirškite to, net jei nėra privaloma 🙏

*Į žiūrovų ir (ar) dalyvių skaičių neįtraukiami atlikėjai, sportininkai, dalyvaujantys aukšto meistriškumo sporto varžybose, aukšto meistriškumo sporto ir fizinio aktyvumo specialistai, aukšto meistriškumo sporto ir fizinio aktyvumo instruktoriai, varžybų teisėjai, antidopingo pareigūnai, organizatoriai ir aptarnaujantis personalas.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0afaYbZupKLbXgKEcqDwBYzYJQzkydLg8oCLGaNM2XNDZL4aLZwGgf93Z3w9p2ZGLl> 2021 m. rugsėjo 17 d.

covid19 #galimybupasas #prevencijapacsvarbi

„Pateikite Galimybių pasą” - pastarosiomis dienomis bene dažniausiai girdimas prašymas. Prie jo, norime ar ne, teks priprasti, o Galimybių pasas vienokia ar kitokia forma kišenėje turės būti – be jo, kaip be rankų. 1

👉 Ką praktiškai jis mums, jį turintiems, suteikia? 1

Daugiau laisvės, daugiau galimybių, daugiau saviraiškos formų, daugiau panašumo į beveik prieš 2 metus buvusį gyvenimą, mažiau vienatvės ir atskirties jausmo.

👉 Ko nesuteikia? 1

Garantijų, kad, jį turėdami, esam išskirtinai saugūs, nepažeidžiami, kad mums nebeįmanoma užsikrėsti ir, juo labiau, tapti infekcijos šaltiniu kitiems.

Bet realybėje iš to, ką matome eidami į prekybos centrus, ar į grožio salonus, ar į koncertus, ar žiūrėdami informacinės laidas, ar, pagaliau, nuotraukas soc. tinkluose, galime susidaryti tik vieną įspūdį - pandemija baigėsi, virusas sutriuškintas. Mes nugalėjome. (nusivylimas 1)

Deja, deja.....dar, toli gražu, ne.

Taip tikrai įvyks, bet dar greit.

Kada? Atsakymas tikrai patiks ne visiems, bet, kaip sakoma, nereikia nieko vynioti į vatą.

Pergalę pasieksim ne anksčiau, nei absoliuti dauguma mūsų įgis imunitetą ir virusui nebebus galimybių be jokių problemų šokinėti nuo vieno ant kito ir susiformuoti viena už kitą infektablesniems jo atmainom. (tik vienybe 1)

Ir šiuo požiūriu visai nesvarbu, kuriuo būdu mes prie to prieisim: ar persirgus, ar pasiskiepijus.

Skirsis tik kaina, kiek turėsime už tai sumokėti. O tai ir parodys, kiek brandi, suprantanti demokratijos, atsakomybės, sprendimų priėmimo laisvės sąvokas visuomenė esam. 1

Taigi, grįžtant prie Galimybių pasą, kad ir kaip būtų gaila, bet ypač išplitus delta viruso atmainai, jis nėra ir nebus nei „šventa karvė“, nei garantijų rinkinys, nei draudimo polisas (kaip ne vienas mūsų kažkodėl yra įtikėjęs), visais atvejais apsaugantis nuo COVID-19. 1 Ir šiuo požiūriu visai nesvarbu, kuriuo būdu mes prie to prieisim: ar persirgus, ar pasiskiepijus.

Skirsis tik kaina, kiek turėsime už tai sumokėti. O tai ir parodys, kiek brandi, suprantanti demokratijos, atsakomybės, sprendimų priėmimo laisvės sąvokas visuomenė esam. 1

Tikrai ydinga manyti, kad, jei jau turime jį, neužsikrėsime ir neužkrėsime kitų. 1

Arba, kitaip tariant, net ir turint Galimybių pasą negalima „pasileisti kasų” ir numoti ranka į atrodytą paprastą, bet iš tiesų veiksmingą COVID-19 prevencijos priemonę. 1

Privalome suprasti, kad dabar situacija tokia, kad tik nuo kiekvieno mūsų priklauso, kokia bus rytdiena. Ir esmė yra kiekvieno mūsų požiūris, supratimas, kad reikalavimus pakeitusios rekomendacijos turi TOKIĄ PAČIĄ ar net didesnę vertę, nes dabar dar daugiau atsakomybių už kiekvieną esantį aplink nešame mes patys. 1

👉 Apie ką kalbu? 1

📌 Jeigu dėvėti kaukę tik rekomenduojama = vertinti, kad rizikų žymiai mažiau, kai ją dėvi. Tai mokslas jau seniai įrodė. Arba, paprastai tariant, nosį ir burną denkite visur, kur privaloma ir kur ne, ir toliau.

▲ TIK priminsiu, kad reikia neužmiršti rankų higienos prieš užsidedant ir nusiėmus kaukę. Taip pat svarbu ją užsidėti taip, kad PILNAI dengtų burną ir nosį, kad tarp kaukės ir veido nebūtų tarpų. DAR – nepamirškite jos keisti kas 3-4 valandas, o sudrėkus – nedelsiant.

▲ Nepamirškite RANKŲ higienos. Plaukite kuo dažniau jas šiltu vandeniu su muilu arba, jei tokios galimybės nėra, dezinfekuokite. Neikite iš namų be dezinfekcinio skysčio buteliuko rankinėje, turėkite jį automobilyje, darbo vietoje.

P. S. 🙏 „Nežudykite“ epidemiologų tais vaizdais, kai išėję iš parduotuvės iškart, nedezinfekavę rankų, nusiplėšiate kaukę ir ją susigrūdote į kišenę, o veidą dar prabraukiate ranka. 1

▲ Laikykitės atstumo, ypač viešose vietose, kur sutinkate žmones, su kuriais kasdien nebendraujate. 1

▲ Pasverkite, ar tikrai nėra galimybės sumažinti kontaktų, ypač tuo atveju, jei namuose turite tokių žmonių, kurie dėl amžiaus, sveikatos būklės negali pasiskiepyti.

▲ Nerizikuokite savo ir kitų sveikata, jei pajutote COVID-19 ligai būdingus simptomus – likite namuose. Pasiskiepijusiems tikimybė užsikrėsti ir platinti virusą yra žymiai žymiai mažesnė, bet yra. Būkite saugūs ir sveiki! Ir padarykime VISKĄ, kad neišsipildytų šiandien visur aplinkui pasklidusios pranašystės dėl spalio 15- osios!

Gražaus rudeniško savaitgalio! ❤️🍁🍂

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid04pGgzg6esm5ezio2Zacjf8QKkhE9AEMuGnr mWrRw5ovJxJrUuWf434AVFge7d5Lxl> 2021 m. rugsėjo 18 d.

#geripavyzdziaikvepia #lyderystė

Sunku įsivaizduoti, matant mūsų šalies kontekstą, bet tauta, kuriai žodžio la Liberté reikšmė yra jaugusi į kraują ir neatsiejama nuo termino „la joie de vivre“, ėmė ir lengvai, be kraujo praliejimo, be revoliucijų ir raganų medžioklės patikėjo mokslu, epidemiologais ir valdžia (!!!). 1

Aišku, prezidentui Emmanuel Macron reikėjo neįtikėtinos drąsos, ypač turint omenyje kitais metais įvyksiančius rinkimus, priimti prancūzams praktiškai nepriimtinius jų laisvės „daryti, ką noriu, kada noriu ir kur noriu“ apribojimus.

Et voilà, ça marche! 1

Kad mes taip! 🙏🙏🙏

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0g8j9SHrqVu7zk5BQMXcfEsGNhYeYeDNq AdUfj7BEqKcYBaEHmvwUV73rThn3A3FQl> 2021 m. rugsėjo 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02395EGK8B2vFP1Wm2GqWeBDrGWNWB ME95AeaDByd8HtdN8AFegqPdaSycDytzC3K7l> 2021 m. rugsėjo 20 d.

#COVID19 #ApieTaiKasSkaudaLabiausiai #PandemijosVaikai

Per visą pandemijos laikotarpį būta pačių netikėčiausių, sunkiausių situacijų, kurias „pakelti“ mums prireikė milžiniškų pastangų. Bet tai, ką girdžiu pastarosiomis dienomis, sunku sveiku protu suvokti ir niekaip neišeina iš galvos. 1 PASIRODO, yra tėvų, kurie, nors mato, kad jų vaikai turi vis daugiau ir psichologinių (bendravimo problemos, pyktis, agresija, apatija, nepakankamas žinių įsisavinimas, nenoras mokytis ir kt.), ir fizinių (regėjimo sutrikimai, kaulų - raumenų sistemos problemos, viršsvoris, sąlygoti mažo fizinio aktyvumo ir kt.) problemų dėl ilgo laiko, praleisto namuose be kontaktinio ugdymo, be bendraklasių, ragina juos nedėvėti 🤒 kaukių mokyklose Ir taip, nesusimąstydami, sukuria jiems dar daugiau rizikų... 1

P. S. tikiu ir vilioosi, kad tokių yra vienetai, bet net ir vienas jau yra per daug. 1

Išgirdus apie tokius atvejus iš mokytojų, tiesiog nusvyra rankos. Juk mes kalbame apie „karantino vaikus“, apie vaikus „anapus ekrano“, apie tuos, kuriems teko iššūkis pernai net du kartus praverti mokyklų duris itin sudėtingomis sąlygomis. 1

Ir pareigą, kad taip nebenutiktų, PRIVALOME jausti VISI – tėvai, seneliai, mokyklų bendruomenės, galų gale, ir patys vaikai. Tad toks kai kurių tėvų elgesys niekaip nepateisinimas ir neatlaiko jokios kritikos. 1

Kur pradingo tas tikslas, kai lyg ir visi vieningai sutarėme (beje, ypač retas atvejis pastaruoju metu!), kad šiais mokslo metais vaikai būtų ugdomi klasėse? 1

Matyt, anot kai kurių tėvų, jį turėtų pasiekti #NVSC ir epidemiologai. Na, dar mokytojai galėtų prisidėti. O vaikų tėvai čia iš viso nei prie ko. 1 (pyktis)

Deja, posakis „vienas lauke ne karys“ atsirado ne šiaip sau. Jokių sėkmės istorijų, pabrėšiu – JOKIŲ – nebus, jei jų nekursime visi kartu. 1 Tai - visos bendruomenės – mokytojų, vaikų, vaikų šeimų su visuomenės sveikatos specialistų pagalba – uždavinys. 1

Labai labai sunkus, ypač dabar, kai nepakankamo pasiruošimo mokslo metams traukinys jau nuvažiavo. 1

Stebuklą, kai kalbame apie epidemiologinę situaciją, nebūna. TIESIOG. 1 Vienok, sėkmės istorijų turime, bet jos sukuriamos visų didžiulėmis pastangomis ir valia. 1

Taigi, ko, vis tik, reikia, kad nustačius užsikrėtimo atvejį visa klasė neitų į nuotolinį mokymą? 1

Neabejotinai, jei leidžia vaiko amžius ir sveikatos būklė - skiepytis!

Tik priminsiu, kad pasiskiepiję, nesvarbu, ar tai vaikai, ar suaugę, nors ir turėję didelės rizikos sąlytį, nėra izoliuojami.

Taigi, praktiškai, greitai laiku LT nereikėtų izoliuotis, t.y. galėtų mokytis klasėse beveik 30% 12-17 m. amžiaus vaikų, nes tiek jų yra paskiepyta bent viena vakcinosa doze 1

(neapsistosiu ties hibridinio ugdymo organizavimo problemomis. Čia visai kita tema).

Daug tai ar mažai? Mano asmenine nuomone, labai ir labai mažai. (pagarba 1)

Pavyzdžiui, FR, dėl susirgimo klasėje Covid-19, kontaktinį ugdymą greitai laiku galės tęsti 69% mokinių, nes tiek jų šiandien yra pilnai ar dalinai pasiskiepiję 12-17m. grupėje. Nepamirškime, kad dar yra dalis persirgusių ir tebeturinčių imunitetą. 1

Ir vakcinacijos mastai koreliuoja su Covid-19 epideminėmis abiejų šalių kreivėmis. 1

Antras labai svarbus veiksnys, padedantis kuo greičiau nustatyti ir lokalizuoti infekcijos židinius ir taip nutraukti infekcijos plitimo grandinę yra reguliarus testavimas. 1

NB! Tai veiks tik tuomet, kai testuosiu absoliuti dauguma!

Ir čia vėl atsiremiamė į tėvų gerą arba ne, valią. 1

Trečia, kaukės, būnant tarp kitų žmonių, dar kuriam laikui turi išlikti ne išimtimi, bet norma! Ir ne bet kaip dėvimos, nežinia kada keičiamos, bet kaip išmetamos. 1

Be jūsų, mieli suaugusieji, asmeninių gerųjų pavyzdžių, sektino elgesio šeimose ir socialinėje aplinkoje, kantrybės, mokant vaikus sąmoningos prevencijos, toli nenueisim. 1

Beje, mano minėtoje FR, kaukės nuo šių mokslo metų pradžios yra privalomos ir pradinukams. 1 Net baisu pagalvoti, kokią reakciją tai iššauktų pas mus! 1

Ketvirta, bent vieno metro atstumo laikymasis klasėje ir per pamokas, ir pertraukų metu nuo vienas kito išlieka taip pat aktualus. 1

Nors jau įrodyta, kad pagrindinis viruso plitimo būdas yra aerolinis, bet laikantis distancijos galime išvengti viruso „dozės“ tiesiai iš užsikrėtusiojo nosiaryklės, jam čiaudint, kosint, šaukiant ar tiesiog garsiai kalbant. 1

Penkta, tinkamas ir dažnas patalpų vėdinimas turi ne tik kad neišnykti iš mūsų atminties - tai turi tapti sąlyginiu refleksu! Visiems laikams. 1

Nes tie, kam kada teko atidaryti mokyklos klasės duris prieš pertrauką po kelių pamokų, tikrai supras, ką norėjau tuo pasakyti. 1 Mūsų vaikai tikrai nusipelnė šviežio, gaivaus oro porcijos ir pamokų metu. 1 Bet ši, iš pirmo žvilgsnio, lengvai išsprendžiama problema, pasirodo, nesisprendžia taip lengvai. 1 Tai nupirkite mokykloms CO2 detektorius, pagaliau! Niekaip nepatikėsiu, kad tai neįmanoma misija. 1

Šešta, kad ir kaip tai paprasta, bet yra efektyvu - rankų higiena. 1

Tik be tėvų pagalbos šie įgūdžiai pas vaikus atsiras daug vėliau, jei iš viso atsiras. Išmokykim vaikus ir savo pavydžiu užtvirtinkim tai! 1

Tai pagrindinės, gal jau ir atsibodusios kai kam prevencijos priemonės, kurios, ypač jei taikomos visos kartu, tikrai veikia. Tik reikia ne jas imituoti, o taikyti! 1

Ir aplamai, visada, o ypač šios krizės metu, visiems mums reikia būti inovatyviems, kūrybingiems ir drąsiems, norint pasiekti proveržį ir ištesėti vaikams duotą pažadą. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0X8GJMnecpYK4w3zF9EnaFw1bjU359nARgmmdAsJCHxG8XesFLrXsNHnHidfZQhrDI> 2021 m. rugsėjo 23 d.

Visada sakiau, kad stebuklų nebūna, o sėkmės istorijos šių dienų kontekste galimos tik su viena iš dviejų sąlygų: arba visuomenės pasitikėjimas mokslu, epidemiologų rekomendacijomis, arba griežti ribojimai. 1

Matome rezultatus, kas atsitinka, kai nei viena sąlyga nėra išpildoma. 1

Greit galėsime kaltinti. Ką?

Ogi, save, kad ir vėl nesugebėjome išlaikyti pasitikėjimo mumis egzamino. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid03y8Lai7AWyHVWh4aHpTb1ejkqNWvzi5kcrUCSgBkbFW2iaX9gjVQDZQoxsRtGa7EI> 2021 m. spalio 21 d.

#Latvija #Lietuva #prevencijasvarbiausia 1

Kur atsidūrė Latvija? 1

Kur link judame mes?

Dar visai šviežiais Europos ligų kontrolės ir prevencijos centro (ECDC) COVID-19 epidemiologinės priežiūros duomenimis, Latvijos pagrindiniai COVID-19 epidemiologiniai rodikliai 40 sav. buvo geresni nei Lietuvoje:

- 14 d. naujų atvejų skaičius 100 tūkst. gyv. Lietuvoje – 972,2, o Latvijoje – 864,4;

- 14 d. mirties atvejų skaičius 1 mln. gyv. Lietuvoje – 120,3, Latvijoje – 61,3;

- teigiamų tyrimų dalis Lietuvoje 9,7 proc., Latvijoje – 8,5 proc.

Tačiau vos per savaitę jie drastiškai pasikeitė. Ne į gerąją pusę mūsų kaimynams. 1

Sunku dabar dar vienareikšmiškai pasakyti, kas lėmė tokį žaibišką atvejų plitimą 1

Visada, o ypač sveikatos krizių metu, labai svarbu retrospektyviai išanalizuoti surinktus duomenis, taikytų valdymo priemonių efektyvumą, kad ateityje šaudytume ne sau į kojas, bet į tikrus taikinius. 1

Nei LV, nei LT vienos ar kitos dienos užsikrėtusių skaičiai, kad ir kokie dideli jie būtų, manęs nei stebina, nei ypač baugina. 1

Pandemijos eigoje tie, kas sekame statistiką, jau įpratome, kad trečiadieniais ir ketvirtadieniais dažniausiai matome didžiausius tos savaitės teigiamų atvejų skaičius, o šeštadieniai ir sekmadieniai būdavo santykinai ramūs. 1

Jau kuris laikas svarbiausia, ar kovidiniuose skyriuose dar yra neužimtų lovų, ar pakanka vietų RITS, ar, pagaliau, yra kas juose dirbtų.

Ir, žinoma, ar gali žmonės gauti kitas jiems reikalingas skubias ir planines sveikatos priežiūros paslaugas.

Deja, pas mūsų kaimynus sveikatos priežiūros sistema kolapsuoja. 1

Tai vienareikšmiškai turės ilgalaikes neigiamas pasekmes šaliai.

O kaip gi mes? 1

Mes, nors ir braškėdami, dar laikomės. Geresnių (bet tikrai nepakankamų) nei LV skiepavimo apimčių dėka. Greičiausiai ir dėl kitų, nefarmakologinių prevencijos priemonių skirtingo taikymo. Bet kaimynų pavyzdys ypač akivaizdžiai pademonstravo, kaip greitai tai gali pasikeisti. 1

Kas gali sutrukdyti pasekti juo? 1

- Kuo greičiau didėjantis pasiskiepėjusių žmonių skaičius;
- teisingas kaukių ar FFP2 respiratorių dėvėjimas visose uždaroose vietose;
- nuotolinis darbas, kur įmanoma;
- nebūtinų socialinių kontaktų atsisakymas;
- sąmoningas elgesys pajutus bet kokius peršalimo simptomus;
- saugaus atstumo laikymasis;
- dažnas, labai dažnas patalpų vėdinimas ir valymas;
- reguliarius profilaktinis testavimas;
- optimalus mobiliųjų punktų ir laboratorijų darbas, kad tyrimų atsakymus žmonės gautų vėliausiai per 24 val. nuo mėginių paėmimo;
- rankų higiena, lyg visi būtume chirurgai.

Jei šios elementarios taisyklės taptų mūsų elgesio alfa ir omega, manau, šanso dar nepaleistume iš rankų.

Pagyvensim ir greit pamatysim.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02UMj1bsvrXYQVof5Qk2fj26zrzK9Gf66syLAAAMcWsTamgMwT4VhGM4y4rgGKcUC7zl> 2021 m. spalio 27 d.

Jau šį savaitgalį, didžioji dalis mūsų aplankys savo artimuosius. 1

Išėjusius prisimins uždegdami žvakutes, likusius aplankys gyvai. Vėlinės man - viena gražiausių mūsų tradicijų. Per jas aplankome ir tuos, kuriuos dar galime apkabinti, ir tų – kurių jau nebe. 1

Tik šie metai, deja, kaip ir praėję, yra kitokie nei buvome įpratę. Turime ne tik pagerbti tuos, kurie seniai ar ką tik mus paliko, bet svarbiausia – apsaugoti visus, nepamirštant, kad visai šalia mūsų yra klatingas koronavirusas, besistengiantis išgyventi bet kokiomis priemonėmis. 1

Juk jam visai nesvarbu, ar suėję švenčiam gyvenimo šventes, ar kartu liūdime ką tik netekę artimųjų, ar juos lankome kapinėse. Rekordinės kasdieninės mirtys, milžiniški užsikrėtusiųjų skaičiai ir beveik visa juodojanti Lietuva - tik dar vienas gyvas įrodymas to, kad nuo mūsų įprastos kasdienybės slenksčio nesitraukia klatingasis priešas, su kuriuo kovojame jau antrus metus. 1

Situacija tik blogėja, ir nėra ką pridėti. Medikai – pervargę, ligoninės braška per siūles, o nuo viruso anapilin kasdien išeinančių skaičiai optimizmo nekelia. 1

Bet ateinantis savaitgalis ir po jo einančios Vėlinės bei Visų Šventųjų diena gali daug ką pakeisti. Ir, deja, nebūtinai į gerąją pusę. Arba ne. 1

Tačiau šį kartą viskas tik mūsų pačių rankose ir tik nuo mūsų priklausys, kokią mirčių statistiką matysime po kelių savaitžių naujienų portaluose, kiek draugų ar artimųjų stos į mirtiną kovą su juo namuose ir ligoninėse. 1 Ar kiek bus tų, kuriuos lygiai po metų bandysime prisiminti uždegdami žvakutes, prieš tai aplankę su vainikais. 1

Tad atminkime, kad su didelėmis rizikomis užsikrėsti ir po to jau užkrėsti kitus susiduriame ne tik svečiuodamiesi pas gimines ar būdami kapinėse, bet dar net nenuvykę į jas. 1 Covid 19 sukėlėjas - itin klatingas, tad skubu pasidalinti keliais praktiniais ir itin paprastais ir, tuo pačiu, nieko nekainuojančiais patarimais, kurie gali padėti apsaugoti ne tik mus, bet ir tuos, kuriems gerokai dar per anksti palikti šį pasaulį : 1

1. Kapų žvakėmis pasirūpinkime iš anksto. Tą patį galima padaryti ir su gėlėmis, ypač jei rinksimės dirbtines arba vazonėliuose. Taip išvengsime spūsčių prekybos centruose ir turgavietėse. Pati taip dariau, žvakes pirkau ryte prekybos centre, gėles – turguje, kol nedaug žmonių. Viskas truko vos kelias minutes.
2. Visada kišenėje turėkime rankų dezinfekcinio skysčio buteliuką ir naudokime jį, ne tik kai negalime nusiplauti rankų, bet ir kai turėjome kontaktą parduotuvėje su preke, gaminiu ar palietus kažką.
3. Suplanuokime nuvykti į kapines iš ryto ar vakare, kuomet, tikėtina, jose bus mažiau lankytojų. Mirusieji tikrai mums atleis, jei juos aplankysime iš anksto ar net ir po Vėlinių, o apie kamščius prie kapinių galima lengvai sužinoti apps'uose.
4. Pasiimkime su savimi ne vieną, o būtinai daugiau kaukių (FFP2 respiratoriai būtų dar geriau), nei mums atrodo, kad reikės. Juk negalime nuspėti, kada jos sušlaps nuo lietaus ar užsibūsime ilgiau nei planavome. Nenaudotas kaukes laikykime švariame tik tam tikslui skirtame sandariai uždarytame maišelyje.
5. Nedėkime panaudotų kaukių ar respiratorių į rankines ar paltų kišenes. Tam tikslui turėkime atskirus skysčiui nepralaidžius maišelius, kuriuos jau ramiai galima išmesti į šiukšlių dėžes. Ir taip, kaukes išmesdami supakuokite. Turėjau ne vieną atvejį, kuomet virusio židinių fiksuojame tokiose vietose, apie kurias net pagalvoję nebūtumėt.
6. Nusiėmus kaukę ar respiratorių visada kruopščiai nusiplaukite rankas vandeniu su muilu arba jas dezinfekuokite. Tą patį reikia padaryti ir prieš liečiant nenaudotą kaukę.
7. Pildamiesi kurą į automobilius degalinėse visada naudokitės jų siūlomomis vienkartinėmis pirštinėmis. Ir tai ne rekomendacija, o taisyklė. Abejojantiems, žr. punktą 5.
8. Stenkimės neužsibūti net ir pas seniai matytus gimines ar artimuosius. Jei leis oras, bendraukime lauke, bet laikydamiesi saugaus atstumo ir naudodami apsaugos priemones. Tai ypatingai svarbu bendraujant su tais, kurie dar nepasiskiepijo ar priklauso rizikos grupei.
9. Kapinėse venkime glaudaus kontakto su kitais žmonėmis. Jei galit, eikit aplinkiniais takais, venkite sangrūdų.
10. Būtinai likime namuose, jei negaluojuame, jaučiame peršalimo simptomus ir, juo labiau, jei esame saviizoliacijoje. Vienas neatsargus išėjimas su priešu užantyje – 10 potencialių reanimacijos lovų per artimiausią mėnesį.
11. Ir tik priminsiu, kad, kaip papildomą prevencijos priemonę visada galima pasidaryti greitąjį antigeno testą tą pačią dieną, ypač jei planuojam po kapinių aplankyti artimuosius.
12. Venkite keliauti pilnais viešojo transporto autobusais ar kitomis priemonėmis. Jei turit galimybę, rinkitės kitus laikus, kuomet žmonių bus mažiau, o stovėdami stotelėje – laikykitės saugaus atstumo.
13. Pasiimkite arbatos, vandens ar kažko lengvai užkasti, jei vyksite toliau. Taip išvengsite perteklinės rizikos, nes nereikės niekur stoti papildomai.
14. Ir taip, apsirenkite tinkamai. Ne dėl Covid 19 tiesiogiai, bet dėl to, kad bet koks peršalimas gali susilpninti mūsų organizmo gynybines galias, kurios šiuo „peršalimo ligų“ sezono laikotarpiu visiems mums yra ypač reikalingos.

Foto pasiskolinta iš madeinvilnius.lt

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0cc4ktKHgYGF735sxGT5gwcpJz5DbSAstYMVAot9KmmDBBDhhzeEE76hJKKmKrfittl> 2021 m. lapkričio 2 d.

#juoduojuantiLietuva #Covid19

Lietuva nusidažė juodai. Nuo šiol visos mūsų savivaldybės juoduoja, paskutinė raudonoji išnyko iš mūsų žemėlapyje. Ir ta juoda - ne tik spalva. Tai blogiausias ženklas apie tai, ko labiausiai bijojau nuo pat pandemijos pradžios. **1** Ši juoda reiškia, kad nuo šiol kiekviena mūsų savivaldybė yra pavojaus zonoje, dažnas gyvenantis joje - potencialus mūsų priešas - Covid 19 auka. **1**

Ir šios tragedijos kaltininkai – ne piktas kaimynas, ar priešas iš už jūrų marių, o tik mes patys. 1 Maža to, ta juoda reiškia ir kai ką kito, apie ką kol kas mažai kalbama. Tai galimas sveikatos apsaugos sistemos paralyžius, reiškiantis ir perteklines mirtis. 1

Taip, būtent jas. Mirtis visų tų, kurie laukia planinių operacijų ar kitos medikų pagalbos. Tik deja, jos gali taip ir nesulaukti. Ir ne todėl, kad jie jos neverti, o tik todėl, kad tie, kurie galėtų jais pasirūpinti, šiandien vėl priversti stovėti fronto linijoje ir kautis su mirtis nešančiu priešu, kurį mes patys įsileidom į savo teritoriją, savo miestus, savo kiemą ar savo namus. 1

Šis virusas atkeliavo pas mus su mūsų draugais, artimaisiais ar giminėmis. Galų gale, gal ir su mumis pačiais, būtent tuo metu, kai nusprendėme, kad turime teisę gyventi laisviau. Ar tuomet, kai patikėjome, kad tą vieną kartą nenusiplovus rankų ar neužsidėjus kaukės, nieko tokio neatsitiks. 1

Deja, tai nutiko. Lietuva juoduoja. 1

Tik priminsiu, kad prieš daugiau nei metus, neturėdami kitos išeities, nes dar nebuvo vakcinų, uždarinėjom miestus tam, kad neleist virusui kirsti mūsų apsaugos zonų. Aptikę jo auką, mes atkurdavome jos kelią, buvimo vietas, elgesį ir dėjom visas pastangas, kad užkardytume galimybes kitiems tapti jo aukomis. 1 (vienybė)

O dabar vėl su nevilnimi galime žiūrėti į juoduojančią Lietuvą ir sekti pranešimus apie kas parą mirstančias kelias dešimtis mūsų šalies gyventojų, sulaukti liūdnų žinių iš artimųjų apie dar vieną, išėjusį per anksti.... 1

Tad kreipiuosi į kiekvieną su didžiausiu prašymu – mūsų gyvenimą šiandien aš lyginu su gyvenimu karo stovyje, todėl kaip niekada turim būti supratingi. Turim pagaliau pradėti elgtis kitaip. Turim pakeisti savo elgseną, išmokti gyventi, kai virusas yra ne kažkur, o prie mūsų namų slenksčio. Gyvename sąlygomis, kai priešas yra ne ginkluotos pajėgos, o velniškai gerai prisitaikantis virusas, keliaujantis pačiais įvairiausiais mūsų kasdienybės greitkeliais - nuo mokyklos suolų, biurų patalpų oro, parduotuvių lentynų, treniruočių ar koncertų salių, prekybos centrų vežimėlių ar benzino kolonėlių čiaupų. 1 (baime?)

Šis priešas, tai velniškas užkratas, daužantis visą pasaulį jau antrus metus, sėjantis mirtis nuo Italijos, JAV, Izraelio ar Lietuvos. 1 (baime) Bet jį galima įveikti, kaip jau įveikėme anksčiau. (plolinkis i sekme 1) Tai padaryti galime ir turime tik mes patys. Tam nereikia ginklų, bet reikia šalto ir sveiko proto. 1

Todėl labai prašau visų: 1

- skiepykitės, susimildami, jei dėl vieno ar kitų priežasčių to dar nepadarėte;
- nekelkite nė kojos iš namų, jei negaluoiate, kol nesulaukėte savo tyrimo atsakymo;
- reguliariai testuokitės profilaktiškai ir leiskite tai daryti savo vaikams;
- teisingai dėvėkite kaukes ar FFP2 respiratorius. Laiku juos keiskite;
- dažnai plaukite ar dezinfekuokite rankas;
- laikykitės saugaus atstumo;
- sumažinkite nebūtinus kontaktus su žmonėmis, su kuriais įprastai nesimatote;
- jei įmanoma, kurį laiką dirbkite nuotoliniu būdu;
- apsipirkite internetu;
- kas esate pasiskiepiję, jei tik jau galima, registruokitės sustiprinančiai vakcinai dozei.

Artimiausios kelios savaitės Lietuvai bus itin sunkios. 1 (baime) Jei prieš metus užsitarėm namuose dėl kelių šimtų sergančiųjų, šiandien jų per parą turime tūkstančius, bet kažkodėl einame kelis kartus per dieną į parduotuves, prekybos centrus, neretas būna be kaukės ir tikrai ne visi tinkamai plauna rankas.

1 (nusivylimas)

Išlikime supratingi, išsaugokime vieni kitus. 1

Foto - Lietuvos statistikos departamento

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid03LKgjB82FDonDXAdA7egSbiJ6GzLvmmEhefxpWonFapbEXa9fKa4yZYQEwpSjC53l> 2021 m. lapkričio 15 d.

Apie medicininės kaukės, jų istoriją. Kiek plačiau. 1

Jau neužilgo bus du metai, kai jos yra ne tik mūsų nuolatiniai palydovai, bet ir vienas iš gynybinių skydų nuo velniško viruso, purtančio visą pasaulį ir sėjantį mirtį.

O dar visai neseniai stebėjomės, kai turistai iš Azijos žvalgydavosi po mūsų žaliąjį Vilnių, veidus slėpdami po kaukėmis. Daug kam atrodė, kad tai visiškai perteklinė saugumo priemonė, o kai kurie iš mūsų net drįsdavo pirštą prie smilkinio pasukti, pamatę iki tol neįprastą vaizdą.

Nors net jei ir pas mus kartas nuo karto buvo rekomenduojama prisidengti nosį ir burną, einant į lauką, susiklosčius nepalankioms oro sąlygoms miestuose ir sumažėjus galimybėms išsisklaidyti kietosioms dalelėms – kaukių mes neturėdavome ir beveik nenaudodavome. Nebuvo įpročio.

Esu pati mačius tik nedaugelį mūsų gyventojų, dėvinčius jas, tačiau ir tai dažniausiai tik gripo sezonu metu.

Tad, manau, neklysiu sakydama, kad tas, kuris būtų pasakęs, kad netrukus jos bus neatskiriami mūsų palydovai – būtų buvęs prilygintas išprotėjusiam. 1

Bet taip nutikę prieš du metus. Ne dabar. 1 (vienas, nes čia tiesiog ilga istorija)

Tad ar žinote, kad pirmosios istorikų aprašytos kaukės buvo pagamintos iš...neatspėsėte, kiaulės šlapimo pūslės?!

Ar esate girdėję tai, kad maro epidemijų ir pandemijų metu jos buvo varnos galvos formos?

Ir ar žinote, kad tik atradus mikrobus, jos buvo pradėtos gaminti iš marlės? Jeigu ne – gal bus įdomu. Tad apie viską nuo pradžių.

Turėjo prabėgti šimtmečiai nuo pirmųjų įtarimų apie mikroorganizmų egzistavimą ir nuo to, kai apie 5 a. pr. m. e. Hipokratas karščiavimą siejo su „miazmomis“ - bjauriais kvapais, gadinančiais orą, vandenį ar maistą.

Kaukių, kaip apsaugos priemonių, funkcija buvo aprašyta pirmame amžiuje romėnų gamtininko ir rašytojo Pinijaus. Ir taip, jos, buvo pagamintos iš kiaulės šlapimo pūslės. Ir naudojamos tuomet buvo ne apsaugai nuo bakterijų ar virusų, bet nuo nuodingų švino suriko (Pb3O4) dulkių patekimo į kvėpavimo takus. Beje, šis nuodingas švino oksidas jau senovėje buvo smulkinamas ir naudojamas dažų (raudonų) gamybai.

Vėliau, žmoniją užklupus marui, gydytojų apsaugai, be kitų priemonių, pradėtos naudoti ir varnos galvos formos kaukės. Kodėl varnos?

Nes būtent šią ligą ir atnešė paukščiai! Tiesa, į kaukės snapą maro gydytojai, norėdami sulaukyti blogus kvapus („marus“), kurie ir sukėlė ligą, dėdavo čiobrelių, gvazdikėlių, kamparo, rožių žiedlapių.

Deja, šios kaukės buvo mažai naudingos, nes jų „snapo“ kandiklis buvo su skylutėmis. Deja, ir šiandien turime kaukių ir net respiratorių tiuningo propaguotojų. Ir to priežastys - visai ne žinių ir įrodymų, kaip kad, natūralu, buvo senovėje, stoka. Bet čia jau kitų tarnybų medžioklės plotai.

Tuo tarpu gerokai vėliau, kažkur apie 17 a. pabaigą, kuomet jau buvo atrasti mikroorganizmai, kaukės ne tik kad neišpopuliarėjo medicinoje, bet beveik visai išnyko.

Ir tai lėmė ne mokslas, ne atradimai. O bloga reputacija. Jų.

Anot tuo metu vyravusios nuomonės, žmonės, kurie jomis slėpdavo veidus, juos slėpdavo ir vedami blogų kėslų - apgaulės. Tad kaukė tapo melo simboliu. Arba pavojaus.

Pokyčiai prasidėjo kažkur apie 19a. vidurį, kuomet vengrų gydytojas I.F. Semmelweis įrodė rankų plovimo svarbą medicinos personalui.

Deja, jis buvo nesuprastas kolegų ir net atleistas iš darbo Vienos ligoninėje.

Bet progresas jau nesustojo. To paties šimtmečio antroje pusėje anglų gydytojas J. Lister chirurgijoje pradėjo naudoti antiseptines priemones. O jo amžininkai prancūzas chemikas ir biologas L. Pasteur ir vokiečių gydytojas R. Koch įrodė, kad mikroorganizmai gali sukelti ligas. Taip jie paskatino ir higienos taisyklių atsiradimą, nors aukščiau aprašytas, kolegų nesuprastas ir nemėgstamas vengrų gydytojas Semmelweis tą suprato net prieš 30 metų. Čia tik priminsiu, kad toli matantys ir šviesūs žmonės nebūtinai iš karto būna priimtini tiek kolegoms, tiek ir plačiajai visuomenei. Dar po kelių metų, 1890-aisiais, kartu su R. Koch dirbęs vokiečių gydytojas C. Flügge įrodė, kad užsikrėtusiojo skrepliai yra mikrobu nešiotojai. Remdamasis savo stebėjimais, gydytojas jau tuomet įtarė, kad operacijos metu ligos gali būti perduodamos per pačių chirurgų burną. Vienas iš pirmųjų, pasinaudojusių šiuo atradimu buvo mūsų artimas kaimynas lenkų chirurgas J. A. Mikulicz - Radecki. 1897 m. išrado medicininę kaukę - „burnos tvarstį“. Tai buvo paprastas, storas, susuktas muslino kompresas, dengiantis nosį ir šnerves. Bėgant laikui, keitėsi medžiagos, iš kurių buvo gaminamos kaukės, jų sluoksnių skaičius, tvirtinimo prie ausų būdai, tačiau jau niekas nebeabejojo daugiasluoksnių kaukių veiksmingumu. Vienok, kaip apsaugos priemonės, jos buvo naudojamos tik fragmentiškai ir tik ligoninėse. O chirurginės kaukės Vokietijos ir JAV operacinėse masiškai pradėtos naudoti 1920 m. Tuo tarpu, kaip epidemijos kontrolės priemonė, kaukės pirmą kartą buvo panaudotos 1910 m. t.y., prieš daugiau nei 100 metų iki Covid-19 atsiradimo - Mandžiūriją nusiaubusios maro epidemijos metu. Kinų epidemiologas Wu Lien-teh suprato, kad ligą galima perduoti su kvėpavimo takų lašeliais, o ne tik per žiurkių ar blusų įkandimus, kaip tuo metu buvo manoma. Beje, ir jis buvo apkaltintas nesąmonėmis, kai viešoje erdvėje užsidėjo kaukę. Tačiau nieko niekam nebereikėjo įrodinėti ir niekas nieko ir niekuo, pamačius viešai dėvint kaukę, jau nebekaltino 1918 -1919 m. Ispaniškojo gripo pandemijos, kuomet nuo jo iš mirė mažų mažiausiai 7 Lietuvos arba 14, t.y. nuo 20 iki 50 mln. žmonių. Beje, JAV, žmonėms, kurie nepakludavo nurodymui būti su jomis, grėsdavo netgi kalėjimas. Pasibaigus Ispaniškam gripui, kaukės plačiojoje visuomenėje buvo naudojamos gana retai. Bet sugrįžo į kasdieninį gyvenimą apie 1970 -1980 m. Japonijoje taip vadinamos Minamatos (apsinuodijimas gyvsidabrio junginiais) ligos laikotarpiu. Ir čia jos buvo naudojamos ne tik kaip individualios apsaugos priemonės didžiųjų cheminės taršos skandalų metu, bet ir tapo pasipriešinimo, socialinės kritikos Japonijos vyriausybei, kuri nesugebėjo apsaugoti savo piliečių, simboliu. Iš moderniosios Japonijos, kaukės visuomenėje greit paplito Taivane, Honkonge, Kinijoje, kurioje jos pradėtos naudoti tiek kaip prevencijos, tiek ir kaip protesto priemonės (pvz., Honkonge ir dabar jomis draudžiama dengti veidą demonstracijų metu). Ir pabaigai – apie medžiagas. Debiutavusios pagamintos iš kiaulės pūslės, paukščio galvos formos, ilgainiui evoliucionavo iki marlinių, plaunamų, daugelį kartų naudojamų. Perėjimas prie nepalyginamai patogesnių, vienkartinio naudojimo prasidėjo kažkur apie 1960 m. Ir jau visiškai įprastu dalyku visuomenėje kaukės tapo 2003 m., SARS epidemijos bei gi 2009 m. pandemio gripo (H1N1) metu. Būtent tuomet ir prasidėjo jų kaupimo manija, nuogaustaujant, kad įvykus sveikatos krizėms valstybėms jų gali pritrūkti. Ir visiškai pabaigai, tik primenu, kad nuo šiandien tinkamos kaukės - tik medicininės ir, žinoma - respiratoriai. Beje, ilgametė Vokietijos politikė Angela Merkel – naudoja būtent juos. Tad nuoširdžiai visiems siūlau sekti šiuo pavyzdžiu, ypač ten, kur yra daug žmonių, nesilaikoma saugių atstumų ir tokiose patalpose ruošiamės pabūti kiek ilgiau. Kodėl? Apie tai - neužilgo.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0nJiV6TgZVkJrTgNua57mB81R8afpMsUmYnsgF9jWCfspnLqDfrp13BWMrqWNkEJbl> 2021 m. lapkričio 17 d.

#COVID19 #zinotibutina #didelerizika #izoliacijostaisykles #zinojimassaugo 1

120 dienų principas – taip galėčiau apibūdinti naujausius pakeitimus, susijusius su izoliacija pasiskiepėjusiems, turėjusiems didelės rizikos sąlytį. 1 Kodėl? Todėl, kad, priklausomai nuo to, mažiau ar daugiau nei 120 dienų praėjo nuo jūsų pilnos vakcinacijos, „įsijungia“ skirtingi algoritmai. Paprastai tariant, žmogus turi kelis pasirinkimus. 1

Iš klausimų gausos suprantu, kad atrodo jie tarytum džiunglės, tad visi svarbiausi dalykai visiems suprantama „žmonių kalba“ ↓ ↓ ↓ 1

!! Tik iškart primenu, kad šiame įrašė išdėstytos sąlygos galios tik tiems, kuriems didelės rizikos sąlytis fiksuotas šiandien (lapkričio 17 d.) ir vėliau. Kitaip tariant, jei, pavyzdžiui, didelės rizikos sąlytis buvo antradienį, tokiu atveju yra taikomos anksčiau galiojusios taisyklės.

👤 PASISKIEPIJUSIEMS 1

Iškart atkreipiu dėmesį, kad kalbame apie žmones, vyresnius nei 18 metų. Jaunesniems lieka galioti ankstesnės taisyklės.

🟢 Jei nuo pasiskiepėjimo pagal pilną vakcinacijos schemą praėjo MAŽIAU nei 120 dienų, izoliacija žmogui netaikoma.

🟢 Jei nuo pasiskiepėjimo pagal pilną vakcinacijos schemą praėjo DAUGIAU nei 120 dienų ir žmogus yra pasiskiepijęs SUSTIPRINANČIAJA doze, jam izoliacija netaikoma.

🔴 Jei nuo pasiskiepėjimo pagal pilną vakcinacijos schemą praėjo DAUGIAU nei 120 dienų, BET žmogus NĖRA pasiskiepijęs SUSTIPRINANČIAJA doze, jis turi du pasirinkimus:

✅ izoliuotis 10 dienų

ARBA

✅ izoliuotis, kol gaus neigiamą PGR tyrimo rezultatą. !!! SVARBU. PGR tyrimas turi būti atliktas ne anksčiau kaip 3 dieną po sąlyčio.

! Atkreipiu dėmesį, kad PASISKIEPIJUSIEMS nebelieka išimties, kai izoliacija galėjo būti netaikoma atlikus kiekybinį ar pusiau kiekybinį antikūnų testą per pastarąsias 60 dienų. Tai reiškia, kad, jei esate atlikę tokį testą po vakcinacijos, jis nesuteiks jums išimties.

👤 PERSIRGUSIEMS (pokyčių nėra). 1

🟢 Jei nuo teigiamo PGR arba antigeno testo yra praėję mažiau nei 210 dienų, izoliacija žmogui netaikoma.

🟢 Jeigu žmogus turi teigiamą antikūnų testo, atlikto per pastarąsias 60 dienų, atsakymą, izoliacija žmogui netaikoma (kaip ir sakiau – paskiepytiems NEGALIOJA).

👤 PASISKIEPIJUSIEMS IR PERSIRGUSIEMS 1

🟢 Jei žmogus yra pasiskiepijęs pagal pilną schemą ir persirgęs, jo imunizacijos būklė prilyginama sustiprinančiajai dozei. Kitaip tariant, jei, pavyzdžiui, pasiskiepijote viena vakcinos doze, vėliau susirgote ir po ligos dar pasiskiepijote antra vakcinos doze, jūs būsite toje kategorijoje kaip ir pasiskiepiję sustiprinančiaja doze. Persirgimo ir skiepėjimo ar vakcinos dozių ir persirgimo eiliškumas nesvarbus.

Algoritmas būtent toks. Tais atvejais, kai izoliacija netaikoma, išlieka rekomendacija ne anksčiau nei trečią dieną po sąlyčio atlikti PGR tyrimą (na, išskyrus tuos, kurie persirgo labai neseniai).

Taip pat nereikėtų užmiršti, kad net ir jei izoliuotis nėra būtina, sumažinti kontaktus ir taip apsidrausti niekam tikrai nepakenks.

Saugokime 🙏 save ir kitus!

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0CDuQPCs8vRX2iNj4HQy74gRA54hoWP1scToTDUiCoitC9TkGxfy4JCKPy2jC1t2pl> 2021 m. lapkričio 19 d.

Prieš daugiau nei šimtą metų, 1912 metų balandžio 10 d. Sautamptoną paliko didžiausias (ir tuomet laikomas saugiausiu) laivas – „Titanikas“. Iš jo, New York'o link laivas pajudėjo balandžio 11 d. su 891 komandos nariu ir 1316 keleivių.

„Titanikas“ buvo kuriamas naudojant pažangiausias to meto technologijas. Laikyta, kad šis laivas yra „nepaskandinamas“. Visa jo konstrukcija buvo suskirstyta į 16 sandarių skyrių, kurie, esant reikalui, galėjo būti labai greitai atskirti vienas nuo kito. Nors mokslininkų ir inžinierių nuomonė buvo kitokia, pakankamu valčių ir kitų gelbėjimosi priemonių skaičiumi, kad jų pakaktų visiems keleiviams, pasirūpinta nebuvo....

Tad valčių laive, gabenusiame beveik tiek pat žmonių, kiek Lietuvoje gyvena, tarkime Nidoje (google rodo, kad 2385), tebuvo vos 20.

Buvo tikėta, kad net ir įvykus blogiausiajam - „Titanikas“ ilgai laikysis ant vandens, o ir valčių tereikės tik evakuacijai.....į jau greta esantį gelbėti atplaukusį laivą.....Tai jos, kaip „maršrutkės,“ teturės kursuoti nuo taško A iki taško B ir visus sėkmingai išgelbėti.

Tačiau jau 1912 m. balandžio 14., kažkur apie 11 vakaro, „Titanikas“ atsitrenkė į ledkalnį.

Rašoma, kad plaukdamas daugiau kaip 22 mazgų greičiu, 166 tūkstančių tonų vandentalpos „Titanikas“ negalėjo staigiai sumažinti greičio, tad kalė į ledkalnį taip, kad anas pramušė net 90 metrų skersmens skylę.....

Patikslinu, kad 90 metrų yra ta riba, kurią įveikę šuolininkai su slidėmis, olimpinėse žaidynėse jau gauna ne po vieną, o po du taškus už papildomą metrą....arba, kad tai maždaug yra tiek pat kiek Konstitucijos pr. esantys Vilniaus dangoraižiai...

Apie tai kas vyko vėliau – daugelis mūsų matėme Hollywood'o dėka, o kas ne – galit pasiskaityt internete. 1 (ilga istorija)

Kodėl rašau apie tai?

O todėl, kad šiomis dienomis jau apėmė nevilts ir jau tikrai nebegaliu nei skaityti, nei klausyti nesąmonių apie tai, kad skiepai „pakenks“, skiepytis nereikia, esame stiprūs ir sveiki, todėl Covid'as nebaisus. (pyktis)1 Nebeįmanoma taikstyti su tuo, kai jau beveik metai sveiku protu nesuvokiama elgesį bandoma dangstyti aiškinimais apie tai, kad jie „nužudys“ ar „sučipuos“. 1 (nusivylimas)

Ir niekaip mano galvai neina suprasti, kodėl turėdami pakankamą valčių skaičių ir nemokamą galimybę pasinaudoti jomis, kažkodėl vis tiek „girdime kviečiančių neiti į valtis“ balsą ar, tuo labiau, raginančių „pasilikti ant skęstančio laivo denio“? 1

Ar noriu tai šaukiančius pasmerkti? Gal. Bet vis dar jaučiu ir pareigą, kuri kiek kita. Įtikinti. (kalbetojo kompetencija, pareiga 1)

Todėl ir prisiminiau „Titaniką“, nes tikiu, kad tą filmą ar istoriją žino ir tie, kurie šiandien bando kovoti prieš mokslą.... 1 Mokslą, kuris, jau beveik du metai padeda mums išlikti, mokslą, kurio dėka turime vakcinas, stabdančias vienos baisiausių pasaulį krečiančių krizių plėtrą...Mokslą, į kurį, tikėtina, jei būtų įsiklausę anuomet stačiusieji „Titaniką“ – valčių į jį būtų pridėję gerokai daugiau. Arba tiek, kiek reikėjo visiems išsigelbėti. 1

Tarp „Titaniko“ katastrofos aukų buvo ir lietuvių : kunigavęs Juozas Montvila, Ignalinoje gimęs inžinierius Eliezeris Gilinskis. O valčių šiandien mes turime daugiau nei pakankamai. Tačiau vien per šiuos metus netekome jau 6441 Lietuvos gyventojų. Ir dalis jų, deja, neturėjo galimybės išsigelbėti. Kiti gi sąmoningai pasirinko kelią į nebūtį. 1

Taip, tam tikras prošvaistes tarp ledkalnių paskutiniu metu regime, bet ar dvi dešimtys užgesusių gyvybių kasdien mums nėra per daug? 1

Tad ar protinga likti ant skęstančio laivo denio ir temptis su savim kitus į dugną šiandien, kai gelbėjimosi valčių visiems pakanka? 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid034WaS3Q2qcjRvRm3oLwBczJ1onU5k9T9g3uv3A1FMioPE3w2HVw7roeMU5DS9NFccl> 2021 m. lapkričio 23 d.

#Dėlsavęsirdėlkitų #Spikevaxsustiprinantidozė

Supurčiau imuninę sistemą, dabar laikiu gero imuninio atsako 1 (pavyzdys kitiems)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02AQ5WybdMtyEKTelLQDKjLRaZV24i1vvj64G2Q3akouuZANgQ7EFKZADL5JygGDv7xl> 2021 m. lapkričio 29 d.

#Omicron # SARS-CoV-2

Pasaulio sveikatos organizacija šiandien paskelbė, kad naujoji Covid atmaina Omicron kelia labai rimtą susirūpinimą. Tai reiškia, kad kovodami viename fronte, galime būti priversti kautis ir naujame, net savo žemėse ir jau greitai. 1

Tik priminsiu, kad visos SARS-CoV-2 atmainos pasaulyje paplinta ganėtinai greitai, tad tik laiko klausimas, kada naująją atmainą aptiksime ir Lietuvoje. 1

Per dieną į Vilnių nusileidžia ne viena dešimtis lėktuvų, tarp kurių tikrai gali būti ir taip vadinamas nulinis pacientas, visiškai nekaltai tapęs naujosios viruso atmainos auka, kad ir tame pačiame Frankfurto ar Londono oro uoste. 1

Tačiau, tikiuosi, visi suprantame, kad turime laimėti šiek tiek laiko, leisti mokslininkams nustatyti šios naujos padermės savybes: virulentiškumą, užkrečiamumą, pagaliau, jos sukeltos ligos sunkumą.

Taip pat ir ar pakanka dabar taikomų nefarmakologinių prevencijos priemonių, kad galėtume kontroliuoti šios SARS-CoV-2 atmainos plitimą. (kompetencija 1)

O tam, kad tai pavyktų, dar kartą visų labai prašau paskubėti pasiskiepyti. 1

Vienareikšmiškai skiepai šiandien tebėra geriausia priemonė, užkertanti viruso spurta, ne tik pas mus, bet ir visame pasaulyje. 1

Skeptikams priminsiu, kad beveik visos naujos atmainos atkeliavo iš šalių, kuriose pasiskiepijusių skaičius yra ar buvo itin žemas. Tik priežastys skirtingos - vienose šalyse vakcinų sunkiai prieinamos, o kitose, tame tarpe ir Lietuvoje, jų turime apščiai. Turime tiek, kad galime net rinktis, kurios labiau pageidaujame. 1

Priminsiu ir tai, kad iki šiandien nuo Covid viruso vien Lietuvoje mirė 6692 žmonės, o virusas mutuoja, mutavo ir mutuos tol, kol žmonija jam neduos atitinkamo atsako. 1

Tad deja, tik nuo mūsų visų priklauso kiek tų atmainų bus, kokią grėsmę jos kels ar kiek dar bus aukų, mirusių nuo jo. (apsaugoti gyvybes 1)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid031koeB544c8UMidh7c52K4SQEo1Tmj5n7M5LSxw4yNs7uNtgRCXPZpswD4xUpTPzEI> 2021 m. lapkričio 30 d.

Nyderlandai patvirtino radę Omicron atmainą jau ir savo šalyje. Beje, kas neramina labiausiai - minėta atmaina aptikta mėginiuose, paimtuose dar iki šios atmainos proveržio PAR. 1

Jau esu sakiusi, kad kol kas dar turime tik pirminius duomenis apie šią atmainą, tad privalome likti budrūs ir pasiruošę viskam. 1

Kaip tik šiuo metu viso pasaulio mokslo ir medikų bendruomenė deda milžiniškas pastangas, siekdami kuo greičiau gauti maksimalų duomenų kiekį apie šią Covid atmainą, tad naujausia informacija būtinai pasidalinsiu. 1

Tačiau nepamirškime, kad ir mokslui, ir medikams gali padėti ir kiekvienas iš mūsų. 1

Geriausia priemonė kovai su Covid-19 - skiepai. Tad jei nespėjot ar abejojote - nelaukit nieko ir kilkit į kovą su juo.

Tikrai neturiu tikslo būti blogu pranašu, bet pastarųjų dienų pasaulio naujienos manęs tikrai nenuteikia per daug optimistiškai. 1

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02RS1giw55qbNXLdRL9QbHHfgM7widyibXKJxqrzh3zRmExdxZjLoVgh97deHMBR5jl> 2021 m. gruodžio 6 d.

Stebuklingiausios metų šventės – su šeima ar platesniame rate ? Kolektyvų susibūrimai, karnavalai, vakarėliai mokyklose – vykti ar ne ? 1

Tai klausimai, kurių pastarosiomis dienomis sulaukiu ir iš žurnalistų, ir iš artimųjų, ir iš draugų. 1
Atsakymai, nors veikiausiai ne tokie, kokių jau norėtusi, bet vis tiek su daugiau optimizmo nei pernai. Kad ir be didelių susibūrimų, bet su brangiaisiais žmonėmis – pandemijos metu ir tai jau neblogai! Yra tokia, sakyčiau, taikli lietuvių liaudies patarlė – geriau žvirblis rankoj negu briedis girioj. 1
Dalinuosi keliais atsakymais ir priminimais, kokios šiųmetės šventės ir pasiruošimas joms turėtų būti

↓ ↓ ↓ 1

• Didesni susibūrimai – vykti ar ne? Šventes pasitinkant vis dar pandemijos sąlygomis, rekomenduočiau didesnių susibūrimų vengti. Žinau, jog mažesni miesteliai kaip tik šiomis dienomis ižiebia savąsias eglutes – tai galbūt vietoj to susibūrimo vienu metu pasirinkti kitus vakarus paklaidžioti po šventinius, išsipuošusius gatves ur aikštes. Juk žymiai geriau taip, nei tas karantinas, kuris Lietuvą, kaip ir didžiąją dalį valstybių, buvo sukaustęs per praėjusias šventes.

• Ar organizuoti darbo vakarėlius, šventes mokyklose? Neturint pakankamai duomenų apie omikron atmainą ir epidemiologinei situacijai vis dar išliekant įtemptai, tokie susibūrimai būtų labai rizikingi. Ar ją galime sau leisti – mano manymu, vis dar ne, jei norime per šventes prie vieno stalo susėsti bent su artimiausiais žmonėmis. Tokie vakarėliai priešventiniu laikotarpiu gali kainuoti ištis daug, tad kviečiu ir raginu apgalvoti, padiskutuoti su kolektyvais, galbūt nuotoliniu būdu susibūrus taip pat galima kažkaip įdomiai ir jaukiai pasidalinti dėmesiu. Juk tai svarbiausia!

• Kaip saugiai apsipirkti? Internetu, žinoma, saugiausia. Jei taip nesigauna, tuomet pagrindinis patarimas – susiplanavus, apgalvojus. Ir ne todėl, kad neįsisuktumėt į tą pirkimo karštinę, bet tam, kad nepamirštumėt prevencijos priemonių – sutiksime, šventinis šurmulys išblaško. ✓ Medicininė kaukė, o dar geriau – ✓ respiratorius,

✓ dezinfekcinis skystis rankinėje, automobilyje – pagrindiniai dalykai, kuriuos tiesiog privalu turėti. Ir ne tik turėti, bet ir naudoti, TAI-SYK-LIN-GAI. Kita svarbi rekomendacija – pagalvokite, ar vaikams tikrai būtina vykti į prekybos centrus šiuo metu, ypač jei jie nėra paskiepyti. Prekybos centruose nepamirškite išlaikyti atstumų.

• Ar susitikti su giminėmis? Vienareikšmiškai – didelius giminių susitikimus, susibūrimus patarčiau nukelti vasaros laikotarpiui, o per stebuklingiausias metų šventes apsiriboti žymiai mažesniu, artimiausių žmonių rateliu, su kuriais įprastai, matyt, ir bendraujame, susitinkame. Po praėjusių metų praradimų, neabejoju, kad ir mažesniame būrelyje, bet su tėvais, vaikais, anūkais šventės bet kokių atveju bus ypatingos.

• Na ir tai, kas galioja visur – einant į prekybos centrus, susibūrimus – tai PREVENCIJOS priemonių kompleksas ↓ 1

1 Būtina, kad žmonės, jei jaučia net ir nežymius viršutinių kvėpavimo takų infekcijoms būdingus simptomus, nevyktų į jokiais šventes, susitikimus. Tai vienareikšmiškai pats svarbiausias dalykas, siekiant išvengti COVID-19 atvejų šuolio. Privalome būti dėmesingi savo ir artimųjų sveikatai.

2 Dėvėkime medicininės kaukes taisyklingai, net ir ten, kur neprivaloma, bet dėl savo saugumo. Turiu minty, ir tuose susibūrimuose, kad jie vyksta ir lauke. Papildoma apsauga tikrai nepakenks. ! P. S. rankų dezinfekcija – prieš ir po.

3 Taip pat neužmirškime laikytis atstumų, juk tikrai pasigėrėti šventinėmis miesto eglutėmis galima ir iš toliau, nesibūriuojant prie pat. Parduotuvėse taip pat palikime vieni kitiems erdvės.

4 Nesikeičia ir rekomendacija turėti su savimi skysčio rankų dezinfekcijai.

Pandemija išmokė, kad net ir patys mažiausi dalykai gali tapti neįkainojami. Visiems linkiu ramaus ir saugaus pasiruošimo didžiausioms metų šventėms 🌟 (tradicija 1)

Būkime sveiki!

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0XC5zkt4jKC6iPep3Frc5TUZiyDrriBhFTpq6pNoiTxRkFE2N9mKyZV6tt5biP7sl> 2021 m. gruodžio 15 d.

Ar galėjome Lietuvoje išvengti omicron atmainos ?

Kaip visuomet sakau, realybei reikia žiūrėti tiesiai į akis – tebuvo laiko klausimas, kada. Čia kaip tos situacijos 🏀 krepšinyje, kai, nors gynyba, atrodytų, ir blizga, žinai, kad nuo visų metimų vis tiek neapsisaugosi, ypač, jei žaidi prieš stiprią komandą. Taip buvo ir su visomis atmainomis, ir su pačia COVID-19 liga tą 2020-ųjų žiemą, kuomet patvirtinome pirmąjį atvejį. 1

Šiandien Lietuvoje jau turime 2 sekoskaitos būdu patvirtintus omicron atvejus, kurie abu yra Vilniaus apskrityje. Jie yra susiję su kelionėmis iš užsienio. Įtarimų yra ir daugiau, bet kol nepatvirtinta, tol dirbame kaip su įtariamais atvejais. 1 Laimei, šios atmainos plitimo visuomenėje šiandien dar nestebime. Bet tai tik laiko klausimas.

Ką tai reiškia ? Ši atmaina jau aptikta pas mus = saugotis turime DAR labiau nei anksčiau. Matome apklausų duomenis, kad vis rečiau žmonės dezinfekuoja rankas, laikosi atstumų – sakyčiau, tai prabanga, kurios leisti sau jokių būdu !! negalime. (nusivylimas 1)

🔍 Kas padaryta prevenciškai? 1

Prieš kelias dienas, tik gavę informaciją apie įtarius omicron atvejus, nedelsdami atlikome retrospektyvius, pagilintus epidemiologinius tyrimus kiekvienu atveju. Savaitgalis buvo darbingas – dėkoju Vilniaus departamento kolegoms ir ypač Miglė Šoblickaitė. Izoliaciją be galimybės susitumpinti paskyrėme daugiau nei 70-čiai žmonių, turėjusių sąlytį su užsikrėtusiais. Suma sumarum – šimtai skambučių, ilgos valandos pokalbių, siekiant užsitikrinti, kad jokia, net menkiausia detalė, neprasprūstų.

🔍 Kodėl kalbame apie šią atmainą, kuo ji ypatinga?

Kol kas labiausiai dėl to, kad apie ją neturime pakankamai duomenų. 1 Juk sakoma, kad pavojingiausias tos situacijos, iš kurių nežinai, ko tikėtis. Nors gauname viską, ką pavyksta mokslui išsiaiškinti, tačiau dalis svarbių klausimų dar lieka neatsakyti, informacijos apie šią atmainą visas pasaulis dar turi gerokai per mažai. 1

Ankstyvieji duomenys rodo, kad: 1

- ✓ omicron plinta keletą kartų greičiau nei delta;
- ✓ šia atmaina pakartotinai užsikrečiama dažniau;
- ✓ omicron sumažina vakcinos teikiamos apsaugos nuo užsikrėtimo koronavirusu ir jo perdavimo veiksmingumą, tačiau išlieka pagrindine ir esmine apsaugos priemone;
- ✓ sustiprinančioji vakcinos dozė apsaugo efektyviai;

✓ dauguma užsikrėtusių serga lengvai arba simptomų nejaučia, tačiau klinikiniam vaizdui susidaryti duomenų dar nepakanka.

🔍 Ką galime padaryti kiekvienas? 1

✓ SKIEPYKITĖS stiprinančiąja vakcinos doze, nelaukime.

✓ Nepamirškite viso KOMPLEKSO prevencijos priemonių, kurias jau tikrai žinome – jos neabejotinai padeda.

✓ Stebėkite savo ir artimųjų sveikatą – jausdami net ir menkiausius peršalimo simptomus, likite namuose, jokių būdu nenumokite į juos ranka ir nemarširuokite po miestus, barus ar kavines.

✓ Jeigu keliaujate, prieš grįždami grįžtant į Lietuvą, nepamirškite užpildyti keliautojams skirtos NVSC anketos <https://keliviams.nvsc.lt/keform>. Priminsiu – tą padaryti BŪTINA. Jos duomenys – aukso vertės tokiu atveju, jei lėktuve, autobuse, traukinyje ar automobilyje būtų užsikrėtęs žmogus.

✓ Jei sužinote, jog turėjote sąlytį su užsikrėtusiuoju omicron atmaina, BŪTINAI atlikite epidemiologų primygtinai rekomenduojamus PGR tyrimus.

✓ Sąžiningai laikykitės izoliacijos.

Pasibaigus jai, dar bent savaitę apribokite kontaktus.

P. S. nepamirškime, kad ši atmaina kovoja už išlikimą labiau nei delta. Tad tikrai turime naują iššūkį. Jis mūsų visų. (panasumas 1)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0NLgzC94D3qoawuKjw11fYEwVHWG8DDU MspeHRiZ9cA3JEAS1pGevdtdfC9DqzTmMI> 2021 m. gruodžio 16 d.

Kai ruošiesi blogiausiam, bet tikiesi geriausio – būtent su tokiomis mintimis šiandien pasitikome iš Pietų Afrikos Respublikos į Lietuvą atskridusį orlaivį. 1

Ruoštis pradėjome tik gavę informaciją apie planuojamą skrydį. Planas, kas ir kaip vyks, kokios bus kiekvienos tarnybos funkcijos, buvo sudėliotas, visos galimos situacijos apgalvotos, joms pasiruošta. Tam blogiausiam scenarijui ir organizavome GMP brigadą oro uosto prieigose – laimei, neprireikė. 1

Kalbant apie lėktuvą, tik priminsiu, kodėl toks didelis dėmesys jam skirtas. Tai buvo pirmasis reisas, kai atvyko didelė grupė žmonių iš šalies (PAR), iš kurios atvykus privalome taikyti sustiprintas užkrečiamųjų ligų kontrolės priemones. 1

🔍 „Žmonių kalba“ tai reiškia: 1

1 Žmonėms, atvykstantiems iš Botsvanos, Esvatinio, Lesoto, Mozambiko, Namibijos, Pietų Afrikos Respublikos ir Zimbabvės, privaloma išsitiirti iki kelionės ir turėti neigiamą PGR arba antigeno testo atsakymą. Testą dėl COVID-19 privaloma turėti visiems asmenims nuo 16 metų imtinai.

2 Atvykę į Lietuvą, jie turi izoliuotis 10 dienų be galimybės susitumpinti izoliaciją.

3 Taip pat turi atlikti dar du PGR tyrimus: per pirmas tris dienas nuo atvykimo į Lietuvą ir ne anksčiau kaip septintą bei ne vėliau kaip dešimtą dieną po atvykimo.

Ir visa tai – nesvarbu, ar žmogus pasiskiepijęs, ar persirgęs COVID-19 liga. Be to, atkreipiu dėmesį, kad atlikti du PGR tyrimus Lietuvoje bei izoliuotis taip pat turi ir vaikai, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar COVID-19 tyrimo rezultato.

🔍 Taigi, reziumuojant veiksmus, kuriuos atlikome drauge su kitomis institucijomis: 1

● Išankstinio perspėjimo ir reagavimo sistemoje sutikrinta, ar nėra pranešimų apie COVID-19 ligos atvejus atskrendančiame orlaivyje.

● Iš orlaivio pasitikome 20 keleivių.

• Visiems jiems buvo išmatuota kūno temperatūra – karščiuojančių nenustatyta.

• Visi turėjo atlikt testus, kaip ir privaloma.

• Visi keleiviai buvo užpildę keliautojams skirtą anketą. Dar kartą pasikartosiu – NVSC anketą <https://keleiviams.nvsc.lt/lt/form> užpildyti BŪTINA visiems, atvykstantiems ar grįžtantiems į Lietuvą. Jos duomenys – aukso vertės tokiu atveju, jei lėktuve, autobuse, traukinyje ar automobilyje būtų užsikrėtęs žmogus.

• Sutikrinus keliautojų pateiktą informaciją, kelios detalės patikslintos, kad epidemiologai turėtų visą pilną informaciją apie šiuos žmones.

• Keleiviai dar kartą informuoti apie prievolę atlikti du privalomus PGR tyrimus Lietuvoje. Tą kontroliuos #NVSC Vilniaus departamento kolegos. Testų neatlikus – gresia administracinė atsakomybė. 1

Patys keliautojai, nepaisant nuovargio, buvo geranoriški ir supratingi, 1 patikra buvo greita, problemų neiškilo, visos tarnybos dirbo operatyviai ir sklandžiai. 1

Eilinį kartą nuoširdžiai dėkoju #NVSC ir jo Vilniaus departamento kolegoms –special thanks 🍌🍌 goes to Rimantas Zajarskas Raimondas Natka, Virmantas Bukauskas, Auksė Vizeraitė, Jovita Kisel, Mykolas Papirtis, Ramutė Urbanavičienė, Justina Petravičienė, taip pat kolegoms iš Vilniaus oro uosto tarnybų, VSAT pareigūnams už suremtus pečius! Komanda veikė it gerai suderintas šveicariškas laikrodį 🍌 1

Dar kartą visiems nuoširdžiai dėkoju!

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid0DusAkzryfgEGCY22m4jZVYehxYuSuBKaaMyCKCrBm6MbCV9sKgKczuNtAHfI4dPl> 2021 m. gruodžio 22 d. tiek logos, tiek ethos

Tiems, kas dar gali klausyti ar skaityti apie rankų higienos laikymosi būtinybę. O tiksliau – apie pirmą atsaką kovoje su Covid – 19.

Tad labai noriu šia tema dar kartą paprašyti visų dėmesio ir kartu pasidalinu patarimais, kaip išlaikyti balansą tarp rankų dezinfekcijai skirtų preparatų, taip vadinamų dezinfekantų, naudojimo ir kruopštaus rankų plovimo su vandeniu ir muilu: (pagarba 1) (guidance 1)

🍌 Mano dezinfekantų naudojimo ABC (kada, kur, kaip, kai) : 1

A) neturiu galimybių nusiplauti rankų su vandeniu ir muilu. Tarkime kelionėje, lankantis viešosiose vietose, dalyvaujant laisvalaikio renginiuose, posėdžiuose ir pan.

B) kai tikrai žinau, kad turėjau sąlytį su labai užterštais paviršiais.

C) dezinfekantus naudoju tik tiek, kiek būtina - jų sudėtyje esančios aktyviosios medžiagos ilgai nei pažeidžia apsauginį odos barjerą, taip išsausindamos rankų odą. Tada ji gali suskeldėti ir taip susikurs palankios sąlygos patekti mikroorganizmams (pažeistos odos apsauginio barjero atstatymas užtrunka, kas sukels pakankamai diskomforto kasdieniame gyvenime).

🍌 Spiritas, gelis ar dar kas nors:

A) patarčiau rinktis gelio pavidalo dezinfekantą. Gelinio preparato sudėtyje yra odą nuo išsausėjimo apsaugančių priedų (glicerino ir kt).

B) rankų dezinfekantas turėtų būti be dažiklių ir kvėpiklių. Šie komponentai suteikia patrauklumo pačiam produktui, tačiau rankų odai teigiamo poveikio – ne. Net atvirkščiai: gali sukelti alergines reakcijas, nes nemaža dalis kvėpiklių sudėtyje esančių medžiagų pasižymi alergizuojančiomis savybėmis.

🍌 Į ką atkreipiu dėmesį ir ką verta atsiminti:

A) į tai, kokiam naudojimo būdui yra skirtas dezinfekantas. Paprasčiausias, bet nesaugiausias naudojimo būdas yra užpurškiant jį ant odos. Nesaugus, nes dalis preparato turinio patenka į orą, kuri

patys ir įkvepiame. Nesakau, kad po to vairuot negalit, bet patys turit nuspręst ar jūsų kvėpavimo takai tikrai verti spirito garų.

B) saugiausias laikau vienkartinėse pakuotėse supakuotas dezinfekantu impregnuotas servetėles. Valant tokia servetėle, rankos ne tik dezinfekuojamos, bet ir nuvalomi nešvarumai bei žuvę mikroorganizmai. Bet yra ir kita pusė – aplinkos tarša pakuočių plastikais, tad jas pasirinkę – nepamirškime, kad liaudies išminties apie gamtą, kuri yra visų mūsų namai.

C) labai svarbu atsiminti, kad dezinfekanto flakonėlis mūsų rankinėje ar kambaryje, vonioje, koridoriuje - gali būti pasiekiamas mažamečiams vaikams. Apie kasmetinius vaikų apsinuodijimus daug nekalbėsiu, tad tik priminsiu, kad atsitiktinio apsinuodijimo cheminių medžiagų mišiniu rizika – didelė ypatingai tada, kai flakonėlis patrauklaus dizaino ir preparatas malonaus kvapo. Tad dezinfekantai jūsų namuose turi būti laikomi maksimaliai saugiai.

👉 Nepaisant visko, dažnas ir kruopštus rankų plovimas su vandeniu ir muilu, trunkantis bent 20 sekundžių, yra dogma, kurią privalome ne tik žinoti, bet ir vykdyti kas dieną.

👉 „Kas draugiškesnis odai?“ „kietas ar skystas tualetinis muilas? - atsakymo neturiu, tačiau kietas tualetinis muilas, pagamintas panaudojant augalinius aliejus tikrai nėra agresyvesnis už skystą tualetinį muilą, pagamintą sintetinių paviršinio aktyvumo medžiagų pagrindu. Nors pastarasis ir praturtintas odą tausojančiais priedais, o skystą muilą patogiau naudoti, bet tą patogumą „anuliuoja“ plastiko pakuotės keliamą aplinkos taršą.

👉 Tiesa, kruopštus rankų plovimas muilu reiškia, kad nuplaunu ne tik pirštus, delnus ir išorinius plaštakų paviršius, bet nuplaunu ir pirštų galus, nepamirštant nykščių ar riešų. Plaunant rekomenduoju nusiimti žiedus, nebūtinai kiekvieną kartą, bet bent jau du kartus per dieną, nes po jais susikaupę nešvarumai paprastai neišsiplauna. O kas netikit – galite nusiimti žiedą ir vidinę pusę prabraukti su ausų valymo pagaliuku.

👉 Ir pabaigai, truputį apie rankų odos tausojimo priemonės:

A) Rankų odos tausojimas prasideda, kai jas kruopščiai nuplovusi, nepamirštu jų taip pat kruopščiai nusausinti rankšluosčiu ar servetėle. Ypač tai aktualu žiemos metu, kai prie odą alinančių veiksnių prisideda drėgmė, šaltis, vėjas.

B) Drėkinamuosius ir maitinamuosius rankų kremus, siūlau naudoti kasdien, rankų odos priežiūrai, o ne sulaukus odos išsausėjimo reiškinių.

C) Rankas kremu reikėtų sutepti po kiekvieno plovimo, iškart jas nusausinus.

D) Puiki, dezinfekantų ir kitų veiksnių odą sekinanti poveikį kompensuojanti priemonė, yra rankų odos kaukė. Ji gali būti paliekama ant odos visai nakčiai, mūvint specialias tam skirtas pirštines.

E) Taršius namų ūkio ar kiemo lauko, garažo, sandėlio ar kitus darbus atlieku - būtinai mūvėdama pirštines.

Tiesa, rankų kremas gali sumažinti dezinfekanto efektyvumą, jeigu iš pradžių juo sutepamos rankos, o po to iš karto naudojamas dezinfekantas.

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02ioFxdqumiBBct1EttRZGYTTGtjycBAkGfqcAhtub8wz3mzbR1HXr4yuFWM3vj5wol> 2021 m. gruodžio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid05AusnDPABG5yeXrGHk3SVbcKx4wKNsR4pXkCm1vFFfMJ49cL7XTqSxb6JbNaWpPnl> 2021 m. gruodžio 24 d.

Neįtikėtina, bet Kalėdos buvo uždraustos net 13 metų iš eilės, tarp 1647 ir 1660 metų UK. Tuo tarpu kalėdinė eglutė pirmą kartą įžiebta 1882 metais, E. Johnsono dėka. O pastarąsias dvejias Kalėdas pasaulis kovoja su Covid – 19 bei naujomis viruso atmainomis. 1

Tačiau nepaisant kaukių, būtinybės pasisaugoti, ar mūsų gyvenimas tikrai taip kardinaliai pasikeitė, dėl ko turėtume būti piktesni ar nelaimingi? 1

Juk esame lietuviai, mažos šalies 🇱🇹 didingi žmonės, kupini tikėjimo, ryžto ir narsos. 1
Tą ne kartą įrodėm ne tik prieš tris dešimtis metų, susigražinę nepriklausomybę, bet ir begalę kartų anksčiau. 1
Tą įrodėm ir stoję į kovą su virusu, visi surėmę pečius, pradedant medikais, baigiant savanoriais, nelygioje kovoje su juo, kurią dar turime tęsti. Ir net neabejoju, kad ją laimėsime. 1
Laimėsime kartu, nepaisant ir pačių pikčiausių ketinimų kai kieno, kenkti šaliai, ir mums visiems. 1
Tad ateinančias šventes kviečiu visus pasidžiaugti tuo, kuo esame mes gimę ir tais, kurie mus supa, tais, kurie yra artimi ir brangūs, tais, kuriuos kartais pamirštame įvertinti ar apkabinti. 1
Pasidarykime šias Kalėdas ir Kūčias ypatingas, artimas ir jautrias, kupinas džiaugsmo ir tikėjimo. Ir svarbiausia – saugias, tiek sau, tiek artimiesiems. 1
Jei galime, pasaugokime vienas kitą, kad Anglijos istorija su uždraustomis Kalėdomis niekada nepasikartotų. 1
Ir kad jomis galėtumėm mėgautis ne tik mes, bet ir COVID skyriuose už mūsų šalies likimą kovojantys medikai. 1

Saugių švenčių 🌲 🌲 🌲

<https://www.facebook.com/rolanda.lingiene/posts/pfbid02vvMMPgLRCJwX3P9cR6bm97YFN4krFC4BTeuX9oeaL5JE381xmPSEFYHhSXQVEogSl> 2021 m. gruodžio 28 d.

Pasaulinės oro bendrovės masiškai stabdo ir atšaukia skrydžius. Vien per pastarąsias kelias paras - tūkstančiais. Ir tai vyksta ne tik JAV, bet ir ES šalyse. Skrydžiai atšaukiami, stabdomi, dalis perkeliama. Ir visa tai - dėl Omikron spurto. 1

Tad tie, kurie abejojo ar neigė šios atmainos grėsmę – dar kartą labai prašau, pamirškite tai. Netikite? Paskaitykit CNN arba pasinaudokit google, raktažodžiai - „travel nightmare“. 1

Omikron atmaina jau ne tik šalia mūsų, bet jau kuris laikas ir tarp mūsų. 1

Ką tai reiškia mums?

Ogi tai, kad visai netrukus tos kelios dešimtys atvejų gali tapti šimtais, dar vėliau – tūkstančiais. Kovodami su juo, galime akis į akį susidurti su nauju karantinu, gal kitokiu - trumpesniu, bet griežtesniu, tačiau visi jau patyrėm, ką šis, anksčiau beveik tik epidemiologų naudotas terminas, mums reiškia. 1

Deja, bet tokia realybė, ir tik nuo mūsų visų priklauso, kurį kelią gali būti priversta pasirinkti visa Lietuva – laikino užsidarymo ar ne? 1

Priedas nr. 3

Mindaugas Stankūnas

Analizuoti 207 iš 324 „Facebook“ įrašų.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0sJ1qtGXx7JBfox89Zbs3V2PRHYBQV14YnCWPGb4ToLEfP49kJL8bwfxkgzCNtUnl> 2021m. sausio 1 d.

2020-ieji TRENKĖ DURIMIS IR IŠĖJO...

... bet paliko dovanėlę. T.y. šiandien ryte mes buvome šokiruoti mirčių nuo COVID-19 skaičiaus. Net 130! 1 Tačiau buvo netrukus paaiškinta, kad tai yra „sukritusios“ ir ankstesnių dienų mirtys. Ir labai tas tikėtina. Jei mes pažiūrėtume į prieš šventines dienas (gruodžio 21, 22, 23 d.), tai per jas buvo fiksuotos 146 mirtys, t.y. po beveik 50 mirčių per parą. O per šv. Kalėdų laikotarpį (gruodžio 24 – 27 d.) tik 82 arba 20 mirčių per parą. Savaime suprantama, kad tokį skirtumą daugiau įtakoja statistikos valdymo procesai, o ne biologinės priežastys. 1 Tad dabar vis tenka „pridėjinėti“ tas neužfiksuotas mirtis. 1

Reikėtų tam tikra prasme susitaikyti su liūdna tikrove, kad COVID-19 mirčių statistika mus dar šiurpins kurį laiką. 1 Pridedamoje diagramoje pabandžiau labai supaprastintai pavaizduoti kaip turėtų keistis statistika gerėjant epidemiologinei situacijai. 1 Pirmiausiai mes turėtume pamatyti aiškius mobilumo pokyčius. Šią informaciją imame pagrįdę iš Google mobilumo ataskaitų, nes daugiausia Lietuvos gyventojų naudojami Android OS telefonais. Ši mobilumo statistika nėra toli gražu tobula, tačiau bet kuriuo atveju yra nepalyginamai geriau nei „man atrodo...“ 1 Vėliau turėtų sekėti naujų atvejų ir teigiamų testų procento mažėjimas, kuris atsispindėtų ir viruso efektyvaus reprodukcijos dydžio (Rt) sumažėjime. T.y. jis nukristų iki mažesnės nei 1 reikšmės ir ten išsilaikytų. Neužilgo matytume tvarų aktyvių COVID-19 atvejų (sergančiųjų) skaičiaus mažėjimą. Visi šie pokyčiai atsilieptų stacionarinės pagalbos statistikoje ir mirčių statistikos gerėjime. 1

Tos mirtys, kurias mes dabar liūdėdami fiksuojame yra daugiausiai susijusios su užsikrėtimais gruodžio mėn. pirmoje pusėje. 1 Jei norime kokybiškai įvertinti nuo gruodžio 16 d. įsigaliojusią priemonių efektyvumą, tam reikėtų sulaukti bent sausio 10 d. Dabartinėje COVID-19 statistikoje šios priemonės atsispindi labai mažai ir dar ji yra stipriai veikiamą gausybės šventinių veiksnių. 1 Tad mano nuoširdus kvietimas būtų tiesiog šias kelias dienas pailsėti nuo tų koronos skaičių. 1 Susitelkime į tuos dalykus, kuriuos mes galime įtakoti, t.y. stenkimės likti namuose, o jei reikia išeiti, tai kruopščiai laikykimės jau mums žinomų apsaugos priemonių. 1 O jei nežinote ką veikti namuose, tai turiu pasiūlymą 😊 Pažiūrėkit vakarykštį Jean Michel Jarre virtualų naujametinį koncertą iš Notre Dame de Paris katedros. Nuostabus reginys. Nuorodą į jį galite rasti mano ankstesniame poste.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid022Zz3acMmFnnHEtnwAfn2pZoPXGn3GUQaYhg42aiBzWQtoHSitRXsm24gawLqRjMml> 2021 m. sausio 2 d.

AR TIKRAI KARANTINAS ŽUDO 🤔

Gruodžio pradžioje mus visus šokiravo paskelbti duomenys apie mirčių perviršį (angl. excess mortality) Lietuvoje. [1]

1 Šis reiškinys yra stebimas ir kitose šalyse. [2] Viešojoje erdvėje ir ypač socialiniuose tinkluose šis mirčių perviršis netrukus buvo susietas su COVID-19 pandemijai suvaldyti taikomomis priemonėmis ir kai kurie tiesiog konstatavo - „karantinas žudo“. Tačiau, ar tikrai? 1 Kaip jau esu daug kartų minėjęs, kad iš „laisvo pasaulio“ šalių bene griežčiausias karantino priemonės yra pritaikiusi Naujoji Zelandija. 1 Tačiau šį šeštadienį Lancet žurnale publikuotas straipsnis apie NZ mirtingumą rodo visai priešingas tendencijas. [3] Nuo 2020 m. 17 savaitės (t.y. 5 savaitės po karantino įvedimo NZ) yra matomas savaitinio mirčių skaičiaus mažėjimas, t.y. priešingai nei mes stebime Lietuvoje (žr. pridėdamą skaidrę). Kol kas NZ mokslininkai nepateikia aiškaus atsakymo į šį klausimą, bet anot jų tai gali būti sietina su sergamumu gripu, mažesnėmis auto nelaimėmis ir pan. [4] 1 Neabejoju, kad vienoks ar kitoks atsakymas bus pateiktas. 1 Tačiau ar tik nebus taip, kad šis NZ pavyzdys parodys, kad pilnavertis ir gerai organizuotas karantinas saugo gyvybes, o padrikas ir imitacinis jas atima? 1

Šaltiniai:

[1] <https://osp.stat.gov.lt/mirciu-pervirsis-2020-12-03>

[2] <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2774445>

[3] <https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736.../fulltext...>

[4] <https://blogs.otago.ac.nz/.../weekly-deaths-declined-in.../>

(Nuotrauka paimta iš Unsplash, autorius Pakata Goh)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02oUyNBcQqpC755bN24uehzMVM7k12tMSAXTCMmbzkQ7Hwm7bVpeqyhffJrxkvEBJ4I> 2021 m. sausio 3 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02R2gDyjJiq5PPsKnfVqVcfkHFC82Ujcb3aYsGPLNR8fwWrAGhhdmnrcA9ru3Bxmjl> 2021 m. sausio 5 d.

Izraelis nuo COVID-19 jau paskiepijo 10 proc. savo gyventojų. Tai didžiausias procentas tarp visų pasaulio šalių. 1 Įspūdinga!

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid033k2BbefCCQJ37N9kx2CshpEz2x7a3sAB9prLTSnzdgtPfbJSNbSwQ49peC2pe68rl> 2021 m. sausio 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xPko5riYHytbfuczpjPkUmxvW3JVxq5Fb1uSe1MxsetBtTjNpJ6sXkYzMwpmHJQl> 2021 m. sausio 6 d.

MINTYS PO POSĖDŽIO

Pagaliau baigėsi visi šios dienos darbiniai pasitarimai.. ir galiu pasidalinti savo įspūdziais iš šios dienos Sveikatos ekspertų tarybos posėdžio kartu su Prezidentu, Premjere, Sveikatos apsaugos ministru ir grupe Seimo narių.

Pirmiausiai reikėtų pasakyti, kad šis posėdis žymi vieno Tarybos etapo pabaigą ir naujo pradžia. 1 Per tuos du veiklos mėnesius buvo suorganizuota dešimt posėdžių su Prezidentu, nesuskaitoma gausybė darbinių pasitarimų Tarybos viduje ir antra tiek įvairiausių konsultacinių susitikimų su įvairiomis valstybinėmis institucijomis ir atsakingais asmenimis. Šiandien mes atlikome savo veiklos tarsi „auditą“. T.y. pabandėm pažiūrėti kokios priemonės ir rekomendacijos buvo įgyvendintos, kurios sėkmingai įgyvendinamos, o kurios „atgulė į stalčius“. 1 Šio susitikimo skaidruolėse rasite lentelę, kurioje ir matysite kokios rekomendacijos ir siūlymai buvo pritaikyti, kad epidemiologinė situacija nors kiek būtų geresnė. 1

O manau, kad situacija yra besikeičianti. Kaip minėjau spaudos konferencijoje, tą galiu pasakyti ir čia, kad „vilties ženklų“ yra nemažai. 1 Tačiau būtų pati didžiausia klaida tuos vilties ženklus nors kiek pradėti traktuoti kaip pergalę prieš virusą. Aplamai mes turėtume palaukti kitos savaitės vidurio ir pažiūrėti ar šie „vilties ženklai“ taps aiškiais signalais apie gerėjančią situaciją. 1 Galite manęs paklausti, tad kodėl aš aplamai kalbu apie tai? Žinot, buvo keli posėdžiai, kai Prezidentas manęs tiesiai šviesiai paklausdavo, ar pasakysiu ką nors gero. Aš tik susigūždavau kėdėje ir pasislėpdavau už laptopo ekrano. Šiandien tikrai galima sakyti, kad įvertinus visą duomenų iškraipymo efektą ir pan., dabartinė situacija neprilygsta tai nuotakai, kuri buvo gruodžio viduryje ir antroje jo pusėje. Bet pasikartosiu, kad susikaupimo šiuo metu reikia ypač daug. 1

Kažkaip norisi šiandien pažvelgti į Tarybos dviejų mėnesių veiklą. Na atrodo, kad jai nepavyko padaryti stebuklo ir sutraiškyti virusą. Tačiau manau, kad ji prisidėjo, kad ta situacija netaptų didžiausiu mūsų košmaru. Neminėsiu mūsų rekomendacijų, ataskaitų, analizių, prognozių ir t.t. Jos visos yra viešai prieinamos ir visuomenei pristatytos per spaudos konferencijas. Aplamai aš galvoju, kad ši Taryba pakylėjo viešumo kartelę aukščiau. Visos darbinės posėdžių skaidruolės, kurios buvo rodomos Prezidentui ir kitiems posėdžio dalyviams, tuoj tapdavo prieinamos visuomenei. Tad Jūs galėdavot matyti, vertinti ir komentuoti mūsų rekomendacijas ar įžvalgas. 1

Kitas dalykas, kuris neatgulė į skaidruoles ir nebuvo nušviestas žiniasklaidos, tai patys tie darbiniai posėdžiai, kuriuose dalyvaudavo Tarybos nariai. 1 Aš kartais gailiuosi, kad jie nebuvo įrašyti. 1 (savikritika) Ypač man yra įstrigę Sveikatos priežiūros įstaigų darbo organizavimo grupės susitikimai. Jo nariai buvo gydymo įstaigų vadovai, infektologijos centrų vadovai, kiti ekspertai. 1 Manychiau, kad jie neabejotinai prisidėjo, kad sveikatos sistema, susidurdama su tokiu epidemijos svoriu, tiesiog „neužsilenkė“. Tų posėdžių metu buvo neįsivaizduojamu greičiu keičiamasi žiniomis ir gerą patirtimi. 1 Tiesiog mokomasi. 1 (savikritika) Na įsivaizduokit, kai trys profesorai dalinasi informacija, kaip geriau suvaldyti ligonių srautus, kokius gydymo metodus naudoti... o dar įsitraukia mūsų ekspertas kolega iš Jungtinės Karalystės... Tikrai gaila, čia būtų buvusi puiki mokomoji vaizdo medžiaga medicinos studentams. 1

Manau, kad ši Taryba „pajudino“ daug klausimų ir ėmėsi jų sprendimų. Kad ir tas klausimas dėl COVID-19 duomenų kokybės buvo pradėtas kelti šios grupės. 1 Kai kurie dalykai mums pavyko, sakykim tie bendri pasitarimai su Statistikos departamentu prisidėjo prie to, kad daugiau statistinės informacijos tapo prieinama visuomenei ir ji gerokai draugiškiau pateikiama vartotojui. O dar... ar žinote, kad Jūs galite atsiųsti „žalius“ duomenis ir pabadyti patys atlikti gilesnę jų analizę. Pagerėjo VLK skelbiamų duomenų patikimumas... ir t.t. 1

Dar daug galėčiau pasakoti, bet manau, kad šis Tarybos laikotarpis ir visa koronos epopėja kada nors suguls į mano memuarus. Tik nemanau, kad juos kas skaitys. Taip jiems ir reikia 😊 1

Pabaigoje norėčiau paminėti mano giliu įsitikinimu pagrindinį veiksni, kurio dėka ši Taryba buvo sukurta ir gyvavo. Neabejotinai tai J.E. Prezidentas ir jo komanda. Manau, kad suburdamas šią Tarybą Prezidentas pademonstravo telkiančiosios lyderystės pavyzdį. 1 Mažą to, jis visada atidžiai klausydavosi Tarybos narių pasisakymų ir rekomendacijų. Dažniausiai man tuose posėdžiuose tekdavo sėdėti prieš jį ir matydavau jo tokį „perduriantį“ žvilgsnį. Būdavo ir taip, kad jis „iškapstydavo“ skaičius ir klausdavo, o kodėl? ką čia reiškia? Ir pan. Matyt, čia pramušdavo jo ekonomisto – analitiko „genas“. 1 Visada posėdžiams pasibaigiant jis paklausdavo, ką aš galiu padėti? Jei aš galėčiau ką papriekaištauti Prezidentui, tai kad ši Taryba galėjo atsirasti gerokai anksčiau. Bet manau, kad jei mes galėtume sugrįžti laike, tai visi rastume ką pakeisti ir daryti kitaip. 1 (savikritika)

Tai gal tiek mano šiek tiek padrikų minčių. 1 (savikritika) Informaciją apie šį ir apie visus buvusius Tarybos posėdžius Jūs galite rasti čia: <https://www.lrp.lt/.../sveikatos-ekspertu-taryba/34976> 1
Gero vakaro.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0SPbtunQjVVVs7aV5MbqSkdA65KyqLfeKyN2LPwtXHUQvL8byDYNhpe9R7nczxxv7ml> 2021 m. sausio 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0Y7P9sVJ3ssQoXm8LRP72GGMRxprqjpxuLjGjwTu5q3hRncx5gWNd3rEBtVwkaUX3l> 2021 m. sausio 8 d.

VIRUSO ATMAINA B.1.1.7 IR LĖKTUVAI

Pradžiai reikėtų pasakyti, kad tas SARS-CoV-2 virusas, kuris pernai išplito iš Kinijos jau yra mutavęs daugybę kartų. Virusai mutuoja ypač greitai, nes tai jiems yra tiesiog būtina, kad išliktų. Tad labiau prisitaikiusios jų formos ima dominuoti. Tad ir mes Lietuvoje turime siaučiantį ne kinišką drakoną, o ispanišką bulių. [1] 1 Tačiau paskutiniu metu mes vis garsiau kalbame apie džentelmeną iš Anglijos, kuris atrodo bus pamiršęs savo geras manieras. Kaip sakoma jam “išaugo ragai”. Nes būtent ši mutacija įvyko viruso genomo srityje, kurioje koduojamas “spygliu” baltymas. 1 Tikriausiai esat metę tuos ragelius ant viso viruso? [2] Tai va, būtent pakito viena to dyglio sritis (tiksliau N501Y) ir šis “paturbinimas” leidžia virusui lengviau susijungti su ACE2 receptoriais žmogaus ląstelių membranose. Arba kitais žodžiais - užsikrečiama lengviau. 1 Atrodo šią jo išaugusią bjaurią savybę patvirtina ir mokslas. Britų Imperatoriškas Koledžas, paskaičiavo, kad ši mutacija gali mums jau prie žinomo R dydžio gali pridėti dar +0,4 arba +0,7 [3]. O tai jau daug. Net labai daug! 1 Mokslo pasaulis vis garsiau ir garsiau kalba, kad tai gali būti dar vienos ir dar didesnės pandemijos pradžia. [4] 1

Ką mes galime daryti? Pasigirsta, kad reikėtų uždrausti lėktuvų skrydžius tarp JK ir Lietuvos. Hmm... jei būčiau tikras, kad tai suveiks, tai rėkčiau visa gerkle. Mes uždrausime leisti Vilniuje ar Kaune, tai leisis Rygoje ar dar kur ir visokiais kitais būdais pasieks mums. O kur dar visokie mikrukiai, keltai ir pan. Dabar prašomas neigiamas PGR testo rezultatas prieš lipant į lėktuvą yra sprendimas, bet jo efektyvumas yra gana ribotas. 1 Ką tik buvo publikuoti labai išsamaus tyrimo rezultatai... Naujoje Zelandijoje. Buvo tiriamas vienas rugsėjo mėn. vykęs reisas Dubajus – Auklandas. Visi lėktuvu skridę keleiviai turėjo neigiamus PGR testus, tačiau nusileidus NZ buvo nustatyti net 7 teigiami atvejai iš 86 lėktuvu skridusių keleivių (buvo maždaug užpildyta ketvirtadalis vietų) Priminsiu, kad visi atvykę į NZ yra priverstinai izoliuojami 14 dienų specialiose patalpose. Po išsamių tyrimų buvo nustatyta, kad A ir

B keleiviai buvo pirminiai šaltiniai (index cases) nuo kurių užsikrėtė kiti keturi (C, D, E, F). Dar vienas (G keleivis) tikėtina užsikrėtė izoliacijos metu. Kaip matote iš pridėdama paveikslo, kad jie sėdėjo greta vienas, tačiau dėvėjo kaukes ir pirštines. (žr. paveikslėlių) [5] 1 Manau, kad šis straipsnis iliustruoja, kad nepaisant neigiamų testų, kaukių ir pirštinių, rizika užsikrėsti lėktuve išlieka ir galima "toki" suvenyrą parvežti į Lietuvą. Na teisybės dėlei reikėtų paminėti, kad šis skrydis truko 18 val. Ar tas pats galiotų ir 2-3 val. skrydžiui, aš negalėčiau šiuo metu atsakyti. 1

Mano galva, kad dabar mums yra labai svarbu užtikrinti ypač griežtą atvykstančiųjų izoliaciją. Ir ji turi būti labai atidžiai kontroliuojama, o už mažiausius izoliacijos pažeidimus turėtų būti taikoma ypač griežtos priemonės. 1 Kiek aš žinau, tai Vyriausybė labai ties šiuo klausimu dirba. 1

Šaltiniai:

- [1] <https://ismuni.lt/.../mokslininkai-koronavirusas-pakito...>
- [2] Šiek tiek informacijos apie koronavirusus ir kaip atrodo tie rageliai <https://lt.wikipedia.org/wiki/Koronavirusai>
- [3] <https://www.imperial.ac.uk/.../2020-12-31-COVID19-Report...>
- [4] <https://www.sciencemag.org/.../viral-mutations-may-cause...>
- [5] https://wwwnc.cdc.gov/eid/article/27/3/20-4714_article

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0CNyC2VndeuzGd6ciy3997zMsQa2ZHj1gWtoHtZGpXSAWNzdKEdUHTpFojFVXUe4l> 2021 m. sausio 9 d.

Statistikos departamentas pradėjo teikti informaciją ir apie COVID-19 vakcinavimo apimtis Lietuvoje.

Šaunuoliai 🍌 1

Nuoroda: <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/3637182806327672:0> 2021 m. sausio 10 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02cqiYa8eefrD9Y5ofpzMC46Ak63v9BngxbDFHR7s2Q65Pm1G6ryoS8h3A9eoW2FAvI> 2021 m. sausio 10 d.

Puikiai parengta apibendrinanti informacija apie vakciną nuo COVID-19. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ZTMhiyGyJaziy3RTwKs9YoQiWVr2HqLLzqjhjxczpsZHdXZz12qdqpWrx9kiBNNkI> 2021 m. sausio 11 d.

Atrodo, kad „Phizer-BioNTech“ vakcina veikia ir prieš B.1.1.7 (JK) ir 501Y.V2 (PAR) viruso atmainas. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid089FGiVdipg8vbEuJBpBihJzi4YY5TXkgR59Tvfz7mzXQfKm7XQFsNdqF6XTaZD3dl> 2021 m. sausio 11 d.

775 tiek naujų COVID-19 atvejų nustatyta per vakar dieną. Visi suprantame, kad per savaitgalį yra padaroma mažiau testų ir todėl turime mažiau atvejų. Bet vis tik malonu matyti triženklį skaičių. Tai mažiausias skaičius nuo 2020 m. lapkričio 3 d. Tą dieną buvo nustatyti 663 atvejai. O apskirtai, tai triženklis skaičius šioje statistikoje nematėm nuo lapkričio 16 d. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ZKvxFxKCLM8ZLeFVVjQyb7yLieBWLJeVTL1Snuk1L1miqSQJnyRmmwN9i5CqaZSAI> 2021 m. sausio 11 d.

Jau daug yra apkalbėta apie Uselių šeimos vakcinavimo aferą. Čia kaip ir viskas aišku. Tačiau niekaip nesuprantu to dvejojimo dėl antro skiepo. Koks dar antras skiepas !? Aišku gaila dėl tų užgrobtų vakcinų, bet manau čia principingumas svarbiausia. Negali tokie dalykai būti toleruojami. 1

(pyktis) Kiek žinau, tai man teks artimiausiu metu dalyvauti diskusijoje su valdžios atstovais dėl vakcinavimo. Tai patikėkit, kad šią savo nuomonę tikrai pasakysiu. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0NNz5Y6pn4f2m6xZPkft5wsVeQttGiWSfn43ArYR4RaE4KXtUx1oNodaiZ1YQq2xJI> 2021 m. sausio 12 d.

Ant Europos vaistų agentūros (EMA) stalo jau guli AstraZeneca'os prašymas patvirtinti jos ir Oksfordo universiteto (JK) sukurtą vakciną prieš COVID-19. 1 Puikios naujienos. Tačiau manyčiau, kad ši tvirtinimo procedūra gali užtrukti ilgiau nei BioNTech-Phizer ar Modernos vakcinų tvirtinimas. 1 Vis tik moksliniai tyrimai rodo jos efektyvumą silpnesnį nei pastarųjų dviejų (apytiksliai 65 vs. 90-95). Kai kurios šalys (kad ir mano mylima Australija) siūlo neskubėti su šios vakcinos naudojimu, nes dėl jos mažesnio efektyvumo gali nepavykti pasiekti populiacinio imuniteto. Tačiau iš kitos pusės – AstraZeneca'os vakcina yra gerokai pigesnė (iki 3 Eurų už dozę) ir ją lengviau transportuoti. 1 Nuoroda į straipsnį, kuris aprašo Australijos virusologų nuomonę apie AstraZeneca vakciną: 1 <https://www.smh.com.au/.../scientists-call-for-pause-on...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0cS25yNmieUCCpRbnfDpa6EBvK3fQg9t6WM26WpNdFmHiQ7C9SwsSPrL9W1BUd4D8l> 2021 m. sausio 14 d.

Prieš kelias dienas pasidalinau savo nuomone dėl Uselių šeimynos vakcinavimo ir pažadėjau šį klausimą užduoti valdžios žmonėms.

Tad savo pažadą ištesėjau. 1

Prieš valandą kalbėjau su viena aukšta SAM atstove ir paklausiau, koks sprendimas yra dėl antros vakcinos šioje situacijoje. 1 Atsakymo negavau, bet kažką tokio..., kad Vyriausybė spręs... jei nepaskiepinsim antrą kartą, tai prarasime vakciną... ir pan. O, kad "suvarius" po antrą dozę, mes tokiu būdu bent kelis žmones, kurie turi žymiai didesnę riziką, pastumsime tolyn...

Neketinu palikti šio klausimo tiesiog taip. 1 (kalbetojo charakteris)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02XdyBtAKMb1wBgxBFDutBRrp1rRbmyMGoLabLMkg1z28yDaDdBjgzks7nYfdfsHSul> 2021 m. sausio 15 d.

„Aš čia tokia alegorija pradėsiu. Lietuvos sveikatos sistema turėjo labai sunkų rudenį ir žiemą. Tai galima būtų prilyginti kokiam pacientui, kuris guli ligoninėje ir matome, kad jo sveikatos būklė vis blogėja ir blogėja.

Ir štai jis gruodžio pabaigoje patenka į reanimaciją, jo organizmo veikla sutrinka, visi parametrai eina blogyn. Toks pacientas atsiduria jau vos ne komoje ar klinikinėje mirtyje. 1 Na, bet visai medikų brigadai, reanimatologams, kitiems sveikatos priežiūros specialistams pavyksta stabilizuoti situaciją. Jie atstato paciento organų veiklą, visi indikatoriai pradeda stabilizuotis. 1

Tačiau medikai jums pasakytų, kad tokio ligoonio būklė yra stabili, su gerėjančia tendencija, bet ji dar sunki, nes ligoonis yra prijungtas prie gyvybę palaikančių aparatų. 1 Be tų aparatų išlaikyti ligoonį gyvą būtų labai sunku. 1

Tai Lietuvos situacija būtų maždaug tokia, kad matome daug ženklų, kurie rodo, jog situacija stabilizavosi, matome ženklų, kad ta situacija eina gera linkme, kad tie rodikliai gerėja, 1 tačiau reikia prisiminti, kad vis dar daugiau kaip 60 tūkst. Lietuvos gyventojų yra užsikrėtę COVID-19 1 (virusu – LRT.lt)“, – dėsto jis.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid032MyE16SPhjvdcJU4fXsutRz4VMsQucYHXCLAKC9m2qvFATzpLR1DST3vgjS1peL8l> 2021 m. sausio 15 d.

Man kuo toliau tuo labiau nepatinka, kad mes tą B.1.1.7 viruso atmainą vadiname "britiškąja". Tas sukelia tarsi įspūdį, kad ji yra JK ir jei mes uždrausime skrydžius iš jos, tai problemą išspręsimė. 1 Deja nelabai, nes jau ši atmaina yra nustatyta 50 pasaulio šalių ar teritorijų. 1

Dalinuosi su Jumis Pasaulio sveikatos organizacijos parengtu žemėlapiu, kuriame ir matosi šios viruso atmainos išplitimas. 1

Esu jau šiuo klausimu rašęs akstiniame Facebook įrašė:

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/3632354446810508>

Šis žemėlapis paimtas iš naujausios PSO atsakaitos: <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0DTSLzRVigN5Ggb2BMThNbpD75Hi2oPaztdRrm3SFeiDNiLpjZjiohRQZegwFxYzXI> 2021 m. sausio 15 d.

COVID-19 PANDEMIJA IR MOTERŲ LYDERYSTĖ

Paskutiniu metu viešuose pasisakymuose girdime, kad pasaulis po COVID-19 nebebus toks, kokį prisimename iki šios pandemijos pradžios. 1 Gal taip ir nutiks. Bet žmonija mokosi. 1 Kartais nenoriai ir sunkiai kaip užsispyręs penktokas, bet mokosi ir keičiasi ir keičiasi į gerą. Apie pandemiją ir jos poveikį įvairioms visuomenės grupėms bus dar kalbama, diskutuojama, rašoma labai daug ir ilgai. Bet, aš vis tik manyčiau, kad tikrai pasikeis (ir gal jau pasikeitė) du dalykai. 1 (pagarba) Pirmiausiai mes labiau suprasime, kad esame globalaus pasaulio dalis, o ne „atskira planeta“. 1

Tad mums turi rūpėti kas vyksta net tose šalyse, kurių pavadinimą girdime gal pirmą kartą. 1 Kitas svarbus pokytis – atrasime neišnaudotą moterų lyderystės potencialą.

Jau sekdami spaudą pastebėjome, kad vis dažniau geros žinios apie sėkmingesnę COVID-19 pandemijos suvaldymą ateina iš tų šalių, kuriose vadovaujančias pozicijas užima moterys. 1 Luca Coscieme su kolegomis (2020) pabandė palyginti, kaip COVID-19 pirmąjį piką pavyko suvaldyti šalims, kurioms vadovavo vyrai ir kurioms moterys. [1] Šio straipsnio autorių teigimu, moterys greičiau ir ryžtingiau reagavo į kilusios pandemijos iššūkius ir todėl daugelis visuomenės sveikatos rodiklių jų šalyse (ypač mirtingumas nuo COVID-19) buvo gerokai mažesnis. Ši krizė pasaulio politikos žvaigžde pavertė Naujosios Zelandijos (NZ) 40 metų premjerę Jacinda Arden. Ši, 4,8 mln. gyventojų šalis pagal savo COVID statistika atrodo įspūdingai. Kai rašau šį tekstą (2020 gruodžio 7 d.), tai NZ turi viso nustatytus 2 078 atvejus, 26 mirtis ir 56 aktyvius COVID-19 pandemijos atvejus. [2] 1 Lietuvos statistikos nepateiksiu, kad neliūdinti skaitytojo. Tik nereikėtų galvoti, kad NZ šių rezultatų pasiekė tiesiog taip. Tai buvo pasiekta taikant daug griežtų epidemijos suvaldymo priemonių 1 [3]. Kas ypač yra nuostabu, kad Naujojoje Zelandijoje kaip ir Lietuvoje beveik tuo pačiu (spalio 17 d.) metu vyko rinkimai į Parlamentą. Nepaisant to, NZ valdančioji partija nebijojo daryti nepopuliarių (bet būtinų) sprendimų. Ir atrodo, kad visuomenė tai įvertino. J. Arden vadovaujami leiboristai ne tik išliko valdžioje, tačiau ir padidino savo atstovų skaičių 120 vietų Parlamente nuo 46 iki 65. 1 Kur būtų J. Arden sėkmingos lyderystės paslaptis? Manychiau, kad tai pirmiausiai jos sugebėjimas empatiškai bendrauti su savo šalies piliečiais. 1 Premjerė nuo pačių pirmų dienų visus NZ gyventojus pavadino „5 milijonų komanda“, tuo pabrėždama, kad kovos su pandemija sėkmė priklauso nuo visų. [4] Antrasis veiksnys sėkmingai lyderystei, kurį pati J. Arden dažnai akcentuodavo savo interviu, yra aktyvus mokslo žmonių įtraukimas į sprendimų priėmimą. [5] Tas leisdavo priimti mokslu ir gerąja praktika grįstus sprendimus bei augino žmonių tikėjimą tais sprendimais. 1

Sėkmingos moterų lyderystės pavyzdys taip pat galėtų būti ir Taivano prezidentė Tsai Ing-wen. Taivano sėkmė kovoje su COVID-19 atrodo sunkiai tikėtina. Turėdamas beveik 10 kartų didesnę gyventojų populiaciją ir dvigubai mažiau ploto nei Lietuva, Taivanas gali pasirgti išties įspūdingais epidemiologiniais rodikliais – 7 mirtys nuo COVID-19 ir 488 užsikrėtimo atvejai. [6] Taivano prezidentė yra sakiusi, kad pagrindinė šios sėkmės priežastis yra išmoktos pamokos iš ankstesnių

epidemijų. [7] Manau, kad šioje pandemijoje viena iš svarbiausių lyderio kompetencijų tampa gebėjimas mokytis. Tai ką turime dabar yra nauja, o sugebėjimas mokytis ir skaityti laiko ženklus tampa gyvybiškai svarbia savybe.

Žvelgdami į moterų lyderystę negalima nepaminėti dar vienos moters lyderės, kurios kalba manau taps panašių kalbų pavyzdžiu daugeliui kartų į ateitį. Turiu mintyje Karalienės Elžbietos II 2020 m. balandžio 5 d. kreipimąsi į tautą. [8] Puikus tautos telkimo ir empatijos pavyzdys. Joje nėra nei perdėto bauginimo, nei perdėto optimizmo. Nuoširdi lyderės reakcija į besiklostančią situaciją. Apie atviros komunikacijos svarbą ir nuoširdų bendravimą su visuomene kalba ir kitos ypač sėkmingai kovojančios su COVID-19 šalies Pietų Korėjos užsienio reikalų ministrė Kang Kyung-wha. Ji viename iš savo interviu yra pasakiusi, kad jos šalis su šia visuomenės sveikatos krize kovoja sėkmingai, nes vyriausybė yra visiškai atvira savo piliečiams. T.y. sako atvirai ką žino, kas sekasi, taip pat pripažįsta kas nesiseka ir ko nežino. [9] Tai didina pasitikėjimą valdžia. 1 Manau, kad tai demonstruoja suvokimą, kad lyderystė nėra pigaus populiarumo lenktynės, o atsakomybės prisiimas ir pagarba tiems, kurios tu vedi.

1

Tikriausiai visas šias ir kitas moteris lyderes būtų sunku „įrėminti“ vienoje lyderystės mokykloje. Bet jei vis tik reikėtų, tai aš sakyčiau, kad jų lyderystėje aš matyčiau daugiausiai tarno lyderystės apraiškų. Ši lyderystė pabrėžia lyderio kaip tarno vaidmenį [10]. Lyderio, kuris iš tikrųjų rūpinasi savo pasekėjais priimdamas juos tokie kokie jie yra, demonstruodamas kuklumą, pasiaukojimą, nuoširdų tarnavimą, aiškiai perteikdamas viziją bei besistengiantis įkvėpti žmones bei juos padrąsinantis tikėti savo jėgomis. [11] 1 Manųčiau, kad paminėtos savybės yra labai svarbios šios pandemijos metu ir moterims lyderėms pavyksta jas geriau panaudoti savo lyderystėje. 1

COVID-19 pandemija pasibaigs, bet apie ją bus kalbama labai ilgai. 1 (viltis)

Deja, bet mes negalime pakeisti to fakto, kad mums šiandien reikia kovoti su šiuo klasingu virusu.

Tačiau mes galime pakeisti tai, kaip prisiminsime šią mūsų kovą. 1 Ji gali būti didelio nusivylimo kupina istorija. 1

Bet ji gali tapti ir tuo, kas mums taps pasididžiavimo savimi ir savo tauta šaltiniu. 1

Kovoje reikia lyderio ir matome, kad gal moterims sekasi čia geriau.

Tačiau mes visi galime būti tais lyderiais. Nors ir maža lyderystė, tačiau ji yra labai svarbi. 1

Šaltiniai:

1. Coscieme L, Fioramonti L, Mortensen LF, Pickett KE, Kubiszewski I, Lovins H ir kt. Women in power: Female leadership and public health outcomes during the COVID-19 pandemic. medRxiv 2020.07.13.20152397; doi: <https://doi.org/10.1101/2020.07.13.20152397>.
2. Worldmeters. URL: <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (žiūrėta 2020 m. gruodžio 7 d.)
3. Jefferies S, French N, Gilkison C, Graham G, Hope V, Marshall J et al. COVID-19 in New Zealand and the impact of the national response: a descriptive epidemiological study. Lancet Public Health. 2020 Nov;5(11):e612-e623.
4. Baker MG, Wilson N, Anglemyer A. Successful elimination of Covid-19 transmission in New Zealand. N Engl J Med. 2020 Aug20;383(8):e56.
5. Coronavirus: How New Zealand relied on science and empathy. BBC. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-52344299> (žiūrėta 2020 m. gruodžio 7 d.)
6. Summers J, Cheng HY, Lin HH, Bernard LT, Kvalsvig A, Wilson N ir kt. Potential lessons from the Taiwan and New Zealand health responses to the COVID-19 pandemic. Lancet Regional Health Western Pacific 2020 (Epub)
7. Tsai Ing-ven. President of Taiwan: How My Country Prevented a Major Outbreak of COVID-19. Time April 16, 2020 URL: <https://time.com/.../5820596/taiwan-coronavirus-lessons/>
8. 'We will meet again' - The Queen's Coronavirus broadcast | BBC. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2klmuggOEIE>

9. World Economic Forum. South Korea's Foreign Minister explains how the country contained COVID-19. URL: <https://www.weforum.org/.../south-korea-covid-19.../> (žiūrėta 2020 m. gruodžio 7 d.)
10. Patterson K A Servant leadership: A theoretical model. Doctoral dissertation, Regent University, 2003.
11. Dennis RS, Bocarnea M. Development of the servant leadership assessment instrument. Leadership & Organization Development Journal 2005;26:600-615.
- Straipsnis publikuotas žurnale "Lietuvos akušerija ir ginekologija" 2020 m. Nr. 4

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid08S4jfhslntfdeTjAsCB9Xvxux9JmoNc7ZPGVnKGKcB7Qrb4464cwWvZFQP1RY1gl> 2021 m. sausio 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02G85X1QwXfE5ohWCrt5ruZoGcj686ukrLzykZjpu873ZmaTZ8UiPzeZSZFWPpDB4pl> 2021 m. sausio 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0LqKiFiBosbDW9v3Zx7Ge4G78iijrAJmseAoZC9sGZ35pusaodScDtknV3Fg3BEXQI> 2021 m. sausio 18 d.

"Manau, ekspertai ir pati Vyriausybė nelaikys apribojimų ilgiau, negu reikia. 1 Jų panaikinimas, modifikavimas bus tikrai labai apgalvotas, nes visi tikriausiai sutiks, kad gal geriau truputėlį pakentėti, nei turėti trečią bangą ir trečią užsidarymą, kuris gali būti net ir baisnis. 1 Žiūrime į kitų šalių patirtį ir matome, kad dažniausiai trečios bangos būna baisnės nei antros. 1 Lietuva, buvusi tikrai sudėtingoje situacijoje gruodžio pabaigoje, nenorėtų bandyti savo ribų, pasižiūrėti, kas bus toliau." 1 (trumpalaikis pakentėjimas, kad nebūtų dar blogiau – skamba tarsi paąšdinimas, bet pabrėžiama trumpalaikiškumas)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02J1WM9FYc3gECNF2jVK7nTLa6yzyxWTgjALqBjKaW2g17TADS4SmAUtErmrbTEDAPxl> 2021 m. sausio 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02W75AHBxotqng62G5XwkfHqw8KnAnKtxQTARBHNvhshQfB8hSHM7HhckZxyGp818Pl> 2021 m. sausio 19 d.

Jau iš kelių FB sekėjų sulaukiau pasidalinimo šiuo prof. Sauliaus Čaplinsko interviu. Perskaičiau. Yra dalykų su kuriais sutinku, yra dalykų su kuriais sutikti negaliu. 1 Tačiau mane „pritrenkė“ šis pasakymas: „Kitas klausimas – kur ta dabartinių ekspertų medžiaga? Ji neviešinama, ir tai – blogai." 1 Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos medžiaga yra paviešinama iš kart po susitikimų. Per spaudos konferencijas žurnalistai gali tiesiogiai užduoti klausimus ir visada į juos atsakoma. 1 Kartais tos spaudos konferencijos trunka po valandą ir daugiau. 1 Vakar Vyriausybės pasitarimas su ekspertais aplamai buvo transliuotas "gyvai" be jokio surežisavimo. 1 Ko dar reikia? Gal pradėkime kokią realybės šou „Keeping Up With The Ekspertai!"? O gal čia labiau tiks Margaret Thatcher pasakymas: „If my critics saw me walking over the Thames they would say it was because I couldn't swim" 😊 (parodoma, kad visa ekspertų informacija yra prieinama viešai, tereikia tik pasidomėti)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02HAadeTRa91gHEEMJFhcbnHCYc6yxq6pKNrvQdyTULF82DR2Huvjc4jqc4XjA5GvxI> 2021 m. sausio 19 d.

PO POSĖDŽIO (11)

Užsimerkit ir pabandykit įsivaizduoti tokį vaizdą... Vidurnaktis. Vidutinio amžiaus profesorius sėdi prie kompiuterio, dėlioja skaičius MS PowerPoint skaidruolėse ir visiškai nepataikydamas į taktą traukia Queen'ų dainą „I want to break free“... Taip maždaug vyko pasiruošimas šią dieną įvykusiame jau 11 (!) Sveikatos ekspertų tarybos susitikimui su Prezidentu. 1

Šis posėdis buvo sušauktas Prezidento, kad pasitarti dėl ketvirtadienį vykstančio Europos Vadovų Tarybos posėdžio. Tiesiog Prezidentas norėjo sužinoti naujausią informaciją apie COVID-19 epidemiologinę situaciją šalyje bei vakcinavimo iššūkius. Kai supratau iš Prezidento, tai būtent šie klausimai bus aptariami Vadovų Tarybos susitikimo metu. Na man teko pristatyti naujausią informaciją, kurią padėjo parengti nerealiai fantastiški Tarybos kolegos: Dr. Algis Džiugys, Dr. Romualdas Gurevičius, Prof. Juozas Augutis, Prof. Alfredas Račkauskas, Aurelijus Dabušinskas, Prof. Audronė Jakaitienė, Dr. Vaidotas Zemlys-Balevičius. Visą mūsų parengtą pranešimą galite rasti apačioje pridedamoje nuorodoje. Čia norėčiau pasidalinti keliais įdomesniais skaičiais ar išvalgomis. 1 Jau visi esate ne kartą matę ir girdėję Rt rodiklį. 1 Tai atrodo, kad lietuvių liaudies išmintis galioja ir COVID-19 atveju. Vieną kartą bandėm numušti šį rodiklį žemiau 1. Nepavyko. Antrą kartą irgi nepavyko. 1 Tačiau trečias kartas nemelavo ir mes visai “padoriu” greičiu varom lauk iš to epideminio košmaro. 1

Taip pat galite matyti, kad dauguma Lietuvos savivaldybių turi Rt rodiklį mažiau nei 1. Tik keturios (Ignalinos r., Plungės r., Kazlų Ruda ir Visaginas) yra “raudonoje zonoje”, kuri rodo besiplečiančią infekciją. Bet nieko tokio. Ir ten viskas bus gerai. Dar iki šv. Kalėdų šioje zonoje buvo per 80 proc. savivaldybių. 1

Nuteikia gerai ir mažėjantis spaudimas stacionarui. Sausio 3 d. mes turėjome 2568 COVID-19 ligonius ligoninėse. O vakar 1910. Nors šis skaičius vis tiek baisus, bet tai jau 650 mažiau nei prieš porą savaitių. 1

Na ir smagu, kad mūsų dar gruodžio 15 d. pateiktos prognozės (III modelis) gana tiksliai atitinka dabartinę epidemijos eigą. 1

Tad situaciją tikrai gerėjanti ir galima vis drąsiau traukti Queen'ų dainas, bet nuo “We are the champions” reikėtų susilaikyti. 1 Dar daug išūkių laukia ateityje ir čia vertą prisiminti Vinstoną Čerčilį bei jo garsiąją citatą: „Tai nėra pabaiga. Tai nėra netgi pabaigos pradžia. Bet, galbūt, tai yra pradžios pabaiga.“

Sėkmės ir sveikatos mums visiems 😊

Nuoroda į informaciją apie Sveikatos ekspertų tarybos veiklą: <https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02eMCECUC8J15csZdRetzqwgwBGCaGChqWfZEBzYtT4Q6Juru3Lcb7nw9bdSMtdR78l> 2021 m. sausio 21 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid03LYRoHYsdCxhkGS4rX89dMX5hsS9kKZd9s6z85t5AGkL57kqvCenyjepVz9joaYFI> 2021 m. sausio 21 d.

Kalbėdamas apie šalyje įtvirtintus karantino ribojimus, M. Stankūnas pabrėžė, kad visi ekspertai turi vieną tikslą – kad ribojimų neliktų apskritai. 1 (panasumas) Tačiau tam, pasak jo, būtina pagerinti epidemiologinę statistiką. „Visi ekspertai ir aš asmeniškai laikomės principinės pozicijos, kad tuos apribojimus kaip galima greičiau visus panaikinti“, – patikino M. Stankūnas. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02LptHpSdStVSgWefF9v31GxipC5hbVQyJENTpaxVBbrUafmthT56aNU8en3rek4pYI> 2021 m. sausio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02F3q1Nf6ted5S1RonVsg5NKZGYFtdy9SFMwVAfAzUfhXJjHR91yzh8E6oLc2QPVRMI> 2021 m. sausio 22 d.

AR TIKRAI KARANTINAS MUMS KAINAVO 4000 GYVYBIŲ?

Vakar vienas portalas publikavo kolegos paskaičiavimus ir pasvarstymus dėl perviršinio mirtingumo Lietuvoje ir Švedijoje. Tikriausiai daugiausiai dėmesio sulaukė vienas šio straipsnio teiginių, kurių noriu ir pacituoti: „Palyginus mirčių perviršio skirtumą abiejose šalyse absoliučiais skaičiais, galima pamodeliuoti, kad jei pandemija būtų tik skaičiai ir juos perkeltume iš Švedijos į Lietuvą, tai 2020 metais Lietuvoje būtų išsaugota maždaug 4000 gyvybių.” [1] **Pateiksiu savo nuomonę apie tai.** 1 Pirmiausiai apie pačius rodiklius ir naudojamą statistiką. Autorius, skaičiuoja ir teigia, kad mirčių skaičius Lietuvoje 100 000 gyventojų siekė 1596. Pradžiai reikėtų pasakyti, kad bendrasis šalies mirtingumas yra skaičiuojamas ne 100 000, 10 000, o tūkstančiui gyventojų. [2] Nedidelė klaida, bet... Tokį rodiklį naudoja visos tarptautinės organizacijos ir tame tarpe mūsų Statistikos departamentas. [3] Bendrojo mirtingumo rodiklis skaičiuojamas pagal griežtą formulę, t.y. skaitiklyje rašome mirčių skaičių, o vardiklyje vidutinį metinį gyventojų skaičių. Visą tai padauginame iš 1000. Tokiu būdu remdamiesi Statistikos departamento duomenimis (pridedu lenteles) [4] atliekame paskaičiavimus 2020 m. mirtingumui ir 2015-2019 m. mirtingumui (skaičiavimai lape), gauname atitinkamai mirtingumą 15,5 / 1000 gyv. ir 14,1 / 1000 gyv. Taigi, mes turime 9,9 proc. padidėjimą, nei 2015-2019 metais. Autorius nurodo, kad šis skirtumas siekia 13,7 proc. (Šie neatitikimai su autoriaus skaičiavimais manyčiau atsirado dėl to, kad jis savo skaičiavimuose naudoja kitokį Lietuvos gyventojų skaičių) 1 Iki 2020 m. gruodžio 31 d. nuo COVID-19 mirė 1839 asmenys. [5] Jei juos “atminusuojame” nuo 2020 m. mirčių skaičiaus, tai gauname 41 590. Apskaičiuojame šį hipotetinį mirtingumo rodiklį ir gauname 14,9 / 1000 gyv., arba 5,6 proc. lyginant su 2015-2019 vidurkiu. Na, o jei dar giliau pažiūrėjus į Lietuvos statistiką, tai matytume, kad 2015 m. bendrasis šalies mirtingumo rodiklis siekė 14,4 / 1000 gyv. 1 Tad niekas nepaneigs, kad skirtumas yra, bet jis nėra toks didelis, kaip gali atrodyti. Ir dar vienas komentaras, jei mes grafike susikirtimų ašis imtume ne nuo 1200 (kaip daro autorius), bet nuo 0, tai to padidėjimas visai kitaip atrodytų. 1

Tačiau rimtai analizei tokie skaičiavimai turi gana ribotą vertę. Jei norime kompetentingai įvertinti mirčių perviršį, tai turime skaičiuoti P rodiklius, kurie parodo procentinį pokytį lyginant 2020/21 metų mirčių skaičių su atitinkamos savaitės mirčių skaičiumi 2015-2019 metais. [6] **Pridedame grafike palyginu Lietuvos ir Švedijos mirčių pokyčius su P rodikliu..** Mes matome, kad Lietuvoje šis rodiklis šokteli nuo lapkričio mėn. ir gerokai lenkia Švedijos rodiklį. 1 To galėtų būti paaiškinimas, kad iki 2020 m. lapkričio 1 d. Lietuvoje buvo nustatyti 16532 COVID-19 atvejai. O gruodžio 31 d. 145 361 atvejis. Arba paprastai pasakius, per lapkričio ir gruodžio mėn. mes “sugeneravom” beveik 90 proc. visų 2020 m. nustatytų COVID-19 užsikrėtimų. Stacionarizavimo apimtys nuo 462 hospitalizuotų lapkričio 1 d. iki 2447 metų pabaigoje. 1 **Tai buvo cunamis mūsų sveikatos sistemai.** 1 **Aš nuoširdžiai stebiuosi, kaip ji „neužsilenkė“ ir sugebėjo bent dalinai likti gyvybinga.** Jei ji būtų sprogsi, tai mes kalbėtume apie visai kitokius rodiklius. 1

Lietuva tikrai sėkmingai įveikė pirmą piką. 1 Tačiau “susimovėm” su antruoju ir to pasekmes matome dabar. 1 **Nesiimsiu politikuoti, bet esu tikras, kad karantino priemonės buvo įvestos pavėluotai.** 1 **Aš dar spalio pabaigoje sakiau, kad karantinas turi būti įvedamas kaip galima greičiau.** 1 Deja, bet jis buvo įvestas tik lapkričio pradžioje ir gerokai švelnesnis nei buvo pavasarij. Jau netrukus buvo aišku, kad tos priemonės sulėtina viruso plitimo greitį, tačiau pandemijos krypties nepakeičia. (1 nusivylimas) **Iš Prezidento suburtos ekspertų tarybos jau lapkričio viduryje ėjo aiškios žinutės, kad to nepakanka.** 1 **O gruodžio pradžioje (kai tiesiog trūko kantrybė) buvo pateikti konkretūs siūlymai Vyriausybei, kad reikia taikyti konkrečias griežtesnes priemones.** (1 kritikuoja buvusią Vyriausybę) **Tačiau buvusi Vyriausybė į tuos siūlymus patys žinote kaip sureagavo.** 1 Deja, bet tos ypač svarbios priemonės atsirado tik nuo gruodžio 16 d. Tai mums kainavo nemažai ir dar tą kainą deja mokėsime ilgai. 1 Tad apibendrinus, negalime teigi, kad dėl karantino praradome 4000 gyvybių, nes tas perviršis tikrai nėra toks, kokį pateikia kolega. Maža to, didžioji jo dalis yra susijusi su aukomis nuo pandemijos. 1 **Bet**

tai pat turiu pripažinti, kad COVID-19 sukelti sunkumai, sutrikusi įprastinė sveikatos sistemos veikla ir kiti veiksniai sąlygojo, kad mes netekome žmonių ir dėl kitų priežasčių, kuriuos buvo įtakotos besitęsiančios pandemijos. – 1 savikritika

Pavasario pabaigoje viename iš Facebooko postų šį virusą sulyginau su vagimi, kuris tūno šešėlyje ir taikosi pas mus įsmukti kai tik turės bent menkiausią galimybę. Ir nors pirmą kartą jam to padaryti nepavyko, tai dabar jis pas mus ir „šeimininkauja“. Ir dėl to nereikia kaltinti durų ar jose esančios spynos... jei joje palikome raktus. 1

(šis Facebook postas atspindi mano **asmeninę nuomonę** apie vieną publikaciją, tad jo perpublikuoti jokia apimti ir jokiose šaltiniuose leidimo nesuteikiu)

Šaltinis:

[1] <https://www.15min.lt/.../r-jankunas-svedijos-scenarijus...>

[2] https://hi.lt/data/stat_leid.pdf

[3] <https://osp.stat.gov.lt/.../bendrieji-mirtingumo-rodikliai>

[4] <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>

[5] <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>

[6] <https://ourworldindata.org/excess-mortality-covid>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02BvYFvEF1ZKxmjz3rFkjM9ax89td7RgRusiCFYohJwHjboigZWAEXsyK6iXVwXPYY1> 2021 m. sausio 24 d.

DAR KARTĄ APIE ŠVEDIJĄ IR COVID-19

(Taip. Žinau, kad tas atsibodo, bet tai jau bus mano paskutinis įrašas šia tema)

Ar pamenant Lietuvos ir JAV krepšinio varžybas 2000 m. Sidnėjaus olimpinėse žaidynėse? Kaip neprisiminsi. Jei ne Šarūno Jasikevičiaus „milimetrinis“ prašovimas, tai mes būtume laimėję mažiausiai sidabrą. Bet tai jau istorija. Tačiau šis pralaimėjimas nuskambėjo per visą pasaulį. Po varžybų ESPN pakalbino JAV rinktinės žaidėją ir mega NBA žvaigždę Vince Carter. Tas pastebimai susinervavęs dėl žurnalisto klausimo atšovė: "We didn't lose. I don't care what the world thinks. Look at the scoreboard." 1

Mes dabar lyginame kas geriau susitvarkė su korona krize – Lietuva vs. Švedija. 1 Jei kas man būtų šį klausimą uždavęs prieš 365 dienas, tai būčiau nedvejodamas pasakęs, kad Švedija. 1 Aplamai Švedijos ir Lietuvos visuomenės sveikatos ir epidemiologijos intelektualinio potencialo negalima lyginti. Tai panašiai, kaip mes lygintume 2000 m. JAV ir Lietuvos krepšinio rinktinės. 1 Studijavau pats Švedijoje, turėjau kelis projektus su kolegomis iš Švedijos, tai situaciją žinau gana gerai. 1 Jie sakyčiau, pagal savo žinias yra kiečiausi tarp skandinavų. Europoje dėčiau į vieną lygį su britais, vokiečiais... na gal dar olandais. Tad jie turėjo praeiti per šią pandemiją taip, kad mums „žandikauliai atliptų“, o ne guostis, kad pas juos geriau nei Ispanijoje ar Italijoje. 1 Panašiai kaip V. Karteris, kad kažkokiai Lietuvai pakrovė net 2 taškais...

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02V7dQMpcTQhjkD7MBXXoGuwS6X4pTVEutHYFvHM7Qfd7fzCcWw19eBfN3YqxmCQvQl> 2021 m. sausio 25 d.

Jei nežinai, tai nešnekėk. 1 Tas COVID-19 suvaldymo planas tikrai yra ir aš pats jį esu skaitęs. 1 Kiek žinau, tai jis buvo rašytas kokiame spalio-lapkričio mėn. ir kai kurie dalykai yra jau „pasenę“ dėl ženkliai pasikeitusios epidemiologinės situacijos. Bet aplamai paėmus, mano kuklia nuomone jis visai geras. 1 O dėl viešinimo, tai čia politinis sprendimas ir jo nekomentuosiu. 1 (Karbauskis teigė, kad suvaldymo plano nėra) (Stankūnas gina vyriausybės kompetenciją, užtikrindamas, jog planas yra)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid023yZgY19QkK9TnNXJg98arqbZQL6ZLr9sRJCWEV8Zok2mye3surTWCCADJXwGoNzAl> 2021 m. sausio 26 d.

AR JAU GALIMA ATVERTI MOKYKLAS?

Lietuvoje epidemiologinė situacija gerėja. 1 Todėl vis garsiau yra kalbama, kad jau vertėtų „atlaisvinti“ tam tikrus karantino ribojimus. Bene dažniausiai ši diskusija sukasi apie mokyklas. Šiam siūlymui pagrįsti yra pasitelkiami daug argumentų ir dažnai su nuorodomis į mokslines publikacijas rimtuose mokslo žurnaluose. 1 Reikėtų pripažinti, kad tikrai yra nemažai studijų, kurios rodo, kad mokyklos vaidina nedidelį vaidmenį viruso plitimui ir ženklės neigiamos įtakos epidemiologinei situacijai neturi. [1, 2]. 1 Tačiau mūsų valdžios atstovai ir ekspertai mokyklų atidaryti neskuba. Kaip čia suprasti? 1 Pabandyčiau pakomentuoti. 1

Mano jau paminėtos studijos ir dar visa eilė kitų buvo atliktos, tada kai šių šalių epidemiologinė situacija ženkliai skyrėsi nuo Lietuvos. Sakykim minima studija Švedijoje [1] analizuoja laikotarpį nuo kovo 1 d. iki birželio 30 d. Tuo laikotarpiu maksimalus Švedijos naujų atvejų skaičius per 7 d. siekė 108 / 100 000 gyv. Kita studija Izraelyje buvo atlikta 2020 m. kovo – liepos mėn. [2]. Tuo laikotarpiu minėto rodiklio „pikas“ siekė 201 / 100 000 gyv. Palyginimui, Lietuvoje šiuo metu jis yra 478, o dar visai neseniai jis buvo 1094 (gruodžio 24d.). [3] (žr. pateikiamą grafiką) 1 Praeitą savaitę Pasaulio sveikatos organizacija savo kas savaitinėje ataskaitoje labai išsamiai pasisako mokyklų klausimu ir teigia, kad [4] esant mažam viruso paplitimui visuomenėje, mokyklos vaidina nedidelį vaidmenį jo plitimui. Tačiau esant dideliame paplitimui, jos gali būti gana reikšmingas epidemijos augimo veiksnys. 1

Tiksliai citata: „Transmission occurring in communities can be reflected in school settings: when community transmission is low and when appropriate mitigation measures are applied, schools are unlikely to be the main drivers of COVID-19 transmission. However, where there is community transmission and/or the number of new cases is rising, schools, and particularly secondary schools, may play a substantial role in community transmission.“ Toliau tame pačiame raporte Pasaulio sveikatos organizacija pabrėžia, kad mokyklų uždarymas turi būti taikomas kaip pati krašutinė priemonė. Lietuvoje mokyklos (pradinis ugdymas) buvo vykdomas iki „paskutinės minutės“, t.y. buvo sustabdytas tik gruodžio viduryje, kai vidutinis per dieną nustatomas atvejų skaičius perkopė 3000. Jis buvo nuspręsta uždaryti, nes remiantis gausia moksline literatūra, tai yra efektyvi priemonė stabdant pandemijos plitimą [5-7]. 1

Ir atrodo, kad mūsų situacijai šis sprendimas tikrai pagelbėjo. 1 Kyla natūralus klausimas, kada mokiniai gali sugrįžti į mokyklas? Aš manau, kad tai bus palaipsniui. 1 Tikriausiai pirmiausiai mokyklų duris pravers pradinukai ir abiturientai. Tačiau manau, kad tą reikėtų daryti, kai mokykloje saugiai galėtų jaustis ir mokiniai, ir mokytojai, ir jų šeimos nariai. 1 Amerikiečių Ligų kontrolės centras (CDC) yra įvardijęs kelis su mokyklų atvėrimu susijusius rizikos lygius ir jų apibrėžimui naudoja mums jau puikiai žinomą naujų atvejų per 14 dienų rodiklį. [8] 1 Tad viruso plitimo mokyklose rizikos lygiai yra sekantys: 1

>200 Aukščiausia rizika
50 – 200 Aukšta rizika
20 – 50 Vidutinė rizika
5 - 20 Žema rizika
<5 Žemiausia rizika

Mano siūlymas būtų toks, kad susilaikyti nuo mokyklų atvėrimo iki tol, kol nesumažinsime Lietuvoje šio rodiklio iki 200 ar mažiau. 1 Priešingu atveju mes rizikuojame savo vaikais, mokytojais ir šeimomis nariais. 1 Atsiprašau, kad gal toks mano įrašas yra ne tai ko tikėjotės, bet... man kaip tėčiui irgi LABAI LABAI norisi grįžti į tuos laikus, kai ryte palydėdavau savo vaikus į mokyklą ir juos pasiimdavau atgal. 1

Ilgiuosi to 😊 1

Šaltiniai:

[1] <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2026670...>

[2] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33460434/>

[3] <https://ourworldindata.org/>

- [4] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update...>
[5] <https://www.nature.com/articles/s41562-020-01009-0>
[6] [https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099\(20.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099(20.../fulltext)
[7] <https://science.sciencemag.org/.../12/15/science.abd9338>
[8] <https://www.cdc.gov/.../schools-childcare/indicators.html...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0346LLOM3GseXA8hrbrW1bLRntdiGvjissVJCbW7rb6dd4nt7b9WhBWwH4W8KhbGAPI> 2021 m. sausio 27 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0uy6N2pcpYys9sPvWMTV8Pcrhbe5RGG9QT2eCLFBSstgFMAAt6de5XNrZ1hLit66cxDI> 2021 m. sausio 28 d.

Jau keliuose interviu teko matyti pasakymą, kad kovoje su COVID-19 galima naudoti ŽIV/AIDS prevencijos priemones. Hmm... Na aš matau bene vienintelį rimtesnį panašumą, t.y. jų zoonozinę kilmę. Tačiau skiriasi jų plitimo keliai - vienas oro-lašeliniai, o kitas per organizmo skysčius. Pagaliau ir epidemijos mąštai kitokie. Praktiškai per metus COVID-19 užsikrėtė beveik 100 mln., o ŽIV iki 2 mln. Pabandyčiau šiuo klausimu pasidomėti plačiau ir radau buvusio Harvardo Universiteto profesoriaus William A. Haseltine straipsnį, kuriame jis manyčiau gana tiksliai atsako į šį klausimą. Čia noriu pacituoti bene įdomiausią jo straipsnio dalį, o visą straipsnį galite skaityti nuorodose. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0PNYAqfvuUUhXwifdxq8zCR2EDUoV4Qm4BY8SLSx6EpdKBUmzsTqb2eLVrJBgcyZzl> 2021 m. sausio 29 d.

Dalinuosi mano manymu geriausiu infografiku apie COVID-19 vakcinas lietuvių kalba. 1 Šaunuoliai Ir aplanai manau, kad vertėtų vis dažniau aplankyti šį puslapį: <https://www.infocovid.lt>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid037D5RLm8HKzCNNvQVBiFVvUUJWfzADA91P2bZy5kRQHYgnfk9uARh3kxbxQM97wJbgl> 2021 m. sausio 29 d.

VISUOMENĖS SVEIKATOJE REIKIA ŠVĖSTI IR MAŽAS PERGALES

2016 m. Vienoje (Austrija) vykusioje Europos visuomenės sveikatos konferencijoje teko stebėti panelinę diskusiją. 1 (kompetencija) Vienos jos dalyvių pasakė, kad beveik visada visuomenės sveikatos intervencijų rezultatų reikia laukti gana ilgai, todėl yra labai svarbu pamatyti pačias mažiausias pergalas ir jas švęsti. Tai leis suprasti šių dedamųjų pastangų esmę ir motyvuos stengtis toliau.

Jei dar sausio pradžioje mes labai atsargiai kalbėjome apie gerėjančios COVID-19 epidemiologinės situacijos „vilties ženklus“, tai dabar jau aiškiai matome kur esame ir kur buvome. Situacija yra pasikeitusi. 1 Aišku dar daug liko padaryti, bet jau nemažai ir padarėm. 1 Tą padarė ne Prezidentas, ne Premjere, ministrai ar ekspertai. Tą padarė žmonės, kurie išgirdo ir atsiliepė į mūsų prašymus. 1 Tad ši pergalė yra jų. Ji nėra galutinė, bet vis tiek ją reikia švęsti. 1 (pagyrimas už atsakingą piliečių elgesį) Juk ir krepšininkai džiaugiasi po laimėtų varžybų, nors žino, kad dar ilgas čempionato maratonas prieš akis.

Aš jau kelintą dieną sulaukiu žurnalistų skambučių ir prašymų pakomentuoti galimybę slidinėjimo centrams atnaujinti jų veiklą. Vakar vakare aš labai kruopščiai perskaičiau jų pateiktą prašymą ir detalų aprašymą priemonių, kurias taikytų viruso plitimo prevencijai. Turiu pasakyti, kad jei tos priemonės būtų įgyvendintos, tai ta rizika užsikrėsti ar suformuluoti kokią židinių būtų labai minimalios. 1 Įjungęs „Velnio advokato“ režimą bandžiau surasti nors vieną rimtesnį argumentą (iš visuomenės sveikatos pusės), bet neradau. Neradau nei mokslinių tyrimų, nei kokių PSO išspėjimų (tik perspėjimas dėl žmonių būriavimosi, bei jei slidinėjimo centrai taikys savo pasiūlytas priemones, tai to neturėtų būti). Šiandien per Ekspertų tarybos posėdį tą ir pasakiau. 1 Jei klystų, tai mane pataisykite. 1 (savikritika)

Nesu nei slidininkas, nei žiemos sporto magėjęs. Jei ne tas kreipimasis, tai apleičiau, kad tokie centrai egzistuoja. Bet šis mano postas yra net ne apie slidininkus. 1 Tai apie visuomenės sveikatos mažas pergales. Mes jas turime švesti, kad turėtume užsidegimo siekti didesnių laimėjimų. 1 Kaip gruodžio pradžioje neabejojau ir tą viešai sakiau, kad mums reikalingas griežtas karantinas. 1 Taip dabar tikiu, kad mes galime po truputį tų priemonių našą mažinti. Tikiu, kad taip ir nutiks. 1

Gero savaitgalio visiems 😊

Nuotrauka paimta iš Unsplash (autorė Emma Paillex)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid033KfdoDiMLKVTXsCMPoho1upfU3KLy9cHcXxZa5nqv3uTiTxQWsHdy9UzkMhsGcs1l> 2021 m. sausio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0fezEmaWycPgXdTapRQAmMRkhh7KrFaKpbZLF219Nzwwq3zqfgNKg1FMKMVXRcompl> 2021 m. vasario 3 d.

Šiandiena nemažai daliai mūsų tapo nusivylimo diena. Manau, kad neverta sakyti kodėl. 1 Vakar vykusiam ekspertų pasitarime tikrai buvo karšta. Nepamenu, kad būtų taip aštriai diskutuota. Na mūsų diskusijos rezultatus ir Vyriausybės sprendimą jau žinote. Ar tai geri sprendimai? – Ne. Ar jie galėjo būti kitokie? – Tikriausiai taip. 1 Bet... (kaip visada)... situacija išlieka dar įtempta. 1 Keli skaičiai: 1

Nors šiandien mus nudžiugino tik 760 naujų COVID-19 atvejų, bet lygiai prieš savaitę turėjome 1283.

Šiuo metu ligoninėse vis dar gydoma 1215 COVID-19 pacientų, iš kurių 1034 reikia deguonies kaukių, o reanimacijoje 153. Nors šie skaičiai yra ženkliai mažesni nei buvo gruodžio mėn, bet dar labai dideli.

Du iš didžiųjų Lietuvos miestų vis dar yra D lygyje: Vilnius – 502 / 100 000 gyv. ir Klaipėda 504 / 100 000 gyv.

Teigiama testų dalis 9,2 proc.

Tad aš sakyčiau, kad kol kas mes C lygyje stovime „tik viena koja“. 1 O dar tos britiškos viruso atmainos buvimas mus verčia labai apgalvotai daryti sprendimus. 1 Vis tik visi mūsų skaičiavimai rodo, kad šios teigiamos COVID-19 tendencijos niekur nedings ir mes priešasčių džiaugtis turėsime daugiau ir daugiau. 1 Mančiau, kad artimiausioje perspektyvoje galima būtų svarstyti galimybes skirtingus apribojimus taikyti atskiroms savivaldybėms (jei išlaikomas judėjimo ribojimas). 1 Yra savivaldybių, kuriose epidemiologiniai rodikliai atrodo tikrai gerai ir jau tokios plačios kontrolės priemonės nebeduoda ženklaus efekto. 1 Kiek žinau, kad tokios diskusijos yra prasidėjusios, aš jas palaikau ir tikiuosi bus pasiekti rezultatai. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02n9YRmvJdbnMjEAo6NrXYLRtU35bcM4K8yvEb9VqS4K9uvkaUZ4Q1Vke9hPgySNUdl> 2021 m. vasario 4 d.

Sakyčiau labai iškalbingas The Economist paveikslėlis. Jame matome, kad Lietuva bus viena iš nedaugelio pasaulio šalių, kurioje dar šių metų antroje pusėje tikimasi turėti nuo COVID-19 paskiepytą ženklią dalį populiacijos. 1

Nuoroda į publikaciją: <https://www.economist.com/.../vaccine-nationalism-means...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid024A3jrDxg2nArEZPZxeEokLowRQx3VCEHE7r7xZwV82PB7HcqakxggLZ1hMBmDVCKl> 2021 m. vasario 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0JHfsGU9QsrG435XGEqP9t47dPG6WeR8ZT XFbYsS6PtbnF88xZvfb1Zu9L7LnkSl> 2021 m. vasario 7 d. (priskirta prie fake news)

EGZZZPERTAI

Jei koks tūlas mūsų šalies pilietis nubustų iš porą mėnesių besitęsusios komos ir pavartytų šios savaitės laikraščius ar pašmirinėtų po interneto portalus, tai greičiausiai pamanytų, kad įvyko kažkoks perversmas ir dabar Lietuvą valdo slapta egzzzpertų sekta. Šios sektos atstovai visiškai dominuoja visose žiniuose. Premjerė, ministrai, merai juos mini su nuolankia baime ir vis pakartodami, kad mes darysime tik tai, ką egzzzpertai pasakys. O visa likusi šalis sulaikiusi kvapą laukia bent kokios žinutės iš jų. O jie nieko nesako. Ir taip reikia. Juk tai šiuo metu patys įtakingiausi žmonės ir jie nuspręs ką, kiek ir kam pasakyti.

Nors čia taip gana sarkastiškai pradėjau, tačiau manau, kad dalis žiniasklaidos portalų ar socialinių tinklų komentatorių panašiai ir mano. Ir nepaisant to, kad jie nebuvo komoje. Nesu naivus ir nemanau, kad šis mano įrašas kiek pakeis jų nuomonę, bet bent jau jį perskaitys tie, kurie nori skaityti ir stengiasi skaitydami suprasti autoriaus žodžius.

Mes puikiai žinome, kad Lietuvoje prie Vyriausybės yra įsteigta nepriklausomų ekspertų taryba. Bet prisipažinsiu ir pasakysiu, kad man tas žodis „ekspertas“ nepatinka. Tikrai tokiu nesijaučiu. Kaip ir manau daugelis jos narių. Mano supratimu, kad šioje situacijoje „ekspertu“ galėtų vadintis toks žmogus, kuris jau turi labai konkrečios praktinės patirties valdant tokius populiacinius infekcinių ligų protrūkius, kaip pavyzdžiui ebola Siera Leonėje ar koks MERS 2015 m. protrūkis Pietų Korėjoje ir pan. Tačiau mes tokių neturime. Neįsižeiskit kolegos, bet tai ne tas pats kaip hospitalinių infekcijų kontrolė ar AIDS prevencija. Tai visai kito lygio iššūkis. Ir tą sakau ne tik aš. Manau, kad po šios pandemijos mums reikės labai gerai pagalvoti savo visuomenės sveikatos specialistų rengimo strategijas ir turėti tikrų šios srities ekspertų, jei tokia pandemiją pasikartos. O šiuo metu mes turime suktis su tokiais pajėgumais, kokius turime. T.y. vietoj vieno „super eksperto“ yra sutelkiami įvairių sričių profesionalai ir jie dirbdami kartu bando tos pandemijų valdymo žvaigždės nebuvimą kompensuoti bendru darbu. Rašydamas šias eilutes prisiminiau 2011 m. Bennett Miller'io filmą „Moneyball“. Ten riboto biudžeto beisbolo klubas renkasi strategiją, kad geriau vietoj vienos pervertintos žvaigždės nusipirkti tris mažiau žinomus beisbolininkus, kurie puikiai kompensuotų jos nebuvimą. Ir aš kartais pagalvoju, kad jei mes turėtume tikrą pandemijų „super karį“, tai tikriausiai juo akliai tikėtume ir net bijotume klausti. Tiesiog jo siūlymų ir sprendimų nerecenzuotume, gal ir pabijotume paprašyti pagrindimų ir pan. Juk negražu. Juk jis viską žino.

Dabar taip nėra. Mes visi Taryboje esame savo sričių specialistai, tačiau nesame pandemijų superžvaigždės. Todėl kiekvieno posėdžio metu vyksta diskusijos ir jos tikrai būna aštrios. Mokslininkai teigdami savo siūlymus ar sakydami „Taip/Ne“ turi pateikti rimtus argumentus. Todėl bent jau kiekvienas man tarybos posėdis prasideda išsamium mokslinės literatūros skaitymu. Jau tapo įprastas dalykas, kad prieš posėdžius einu miegot 3 val. ir vėliau. Tiesiog skaitau, analizuoju, svarstau. Nesu tikras, kad visi mano siūlymai ar pasisakymai yra teisingi, bet esu tikras (ir tai galiu visiems žiūrint į akis pasakyti), kad tą minutę aš būnu padaręs viską, kas yra mano jėgoms, kad pateikčiau patį geriausią patarimą. Negaliu kalbėti už visus ekspertus, bet tikiu, kad jie galvoja ir daro taip pat. Labai normaliai priimu ir ekspertų adresu siunčiamą kritiką. Galite ją rašyti ir po šiuo mano postu. Prašau tik vieno dalyko - gerbkime vieni kitus. Chamizmo netoleruosiu. Vienas, kitas įspėjimas ir tikrai blokuosiu tokius komentatorius. Sulaukiu po savo Facebook įrašais daug klausimų. Į kai kuriuos bandau atsakyti, tačiau tikrai negaliu ir negalėsiu atsakyti į visus. Vienas Facebook'o sekėjas savo komentare uždavė man net 21 klausimą. Norint kokybiškai į juos atsakyti reikėtų pateikti mažiausiai 20 puslapių atskaitą su mažiausiai 100 nuorodų į publikacijas ar kitus dokumentus. Tai užtruktų bent porą dienų. Tada pradėdi galvoti ar tikrai tas asmuo nori sužinoti, ar tik šiaip užversti klausimais. Šią savaitę ekspertai ir Vyriausybė susilaukė nemažai kritikos. Ir sakyčiau pelnytą. Manau, kad kai kurie Vyriausybės nariai ar ekspertai tikrai padarė rimtų komunikacijos klaidų. Premjere jau už tai atsiprašė. Tačiau suprantu kodėl tos klaidos atsirado. Yra patiriamas beprotiškas spaudimas. Ekspertai

šios savaitės pradžioje peržiūrėjo gautus siūlymus dėl „atlaisvinimų“. Neperlendamas galėčiau pasakyti, kad jei visiems šiems pasiūlymas būtų pritarta, tai mes gyventume A lygyje. Tik nežinia kiek ilgai. Daug minčių tada sukilo. Tačiau bene pagrindinė – ar žmonės tikrai suvokia ir įvertina situaciją? Taip. Mūsų epidemiologinė situacija yra nepalyginamai geresnė nei gruodžio pabaigoje. Tačiau ji dar nėra gera. Juk mes esame šešti pagal sergamumą ir mirtinumą nuo COVID-19 Europoje. Jei ir mūsų naujai nustatomų atvejų skaičius mažėja, tai į ligonines kiekvieną šios savaitės dieną dėl COVID-19 buvo stacionarizuojama po 100 ir daugiau naujų pacientų. O vis dar neramina ta britiška atmaina... Tiek mano gal kiek padrikų pasvarstymų apie ekspertus ir jų darbą. Jau esu daug kartų minėjęs ir pakartosiu dar kartą, kad ši su kiekviena diena gerėjanti situacija yra JŪSŲ nuopelnas. Pažvelkite į pridėdamą skaidrę, kad pamatytumėt kiek JŪS jau padarėt. Čia Lietuvos COVID-19 naujų atvejų skaičius per 7 dienas / 100 000 gyv. Tai dar nėra pergalė, bet tai turėtų JŪMS parodyti ką JŪSŲ pastangos padarė, visus mus įkvėpti ir padėti surasti jėgų likučius įveikti šio sudėtingo maratono paskutinius kilometrus.

Sveikatos visiems 😊

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02hkKSAHVkzSHMozTb4B4JoHSBesJLyRxp6VaoPZVtnNwXv5kSdrd7Bw5JtF6TYNDI> 2021 m. vasario 9 d.

Du trumpi komentarai COVID-19 tema:

👍 Jau mums tapo įprasta kiekvieną dieną girdėti žinias apie vis mažiau nustatomų COVID-19 atvejų ir mažėjantį sergamumą. 1 Tačiau, jei pažiūrėsime į stacionare gydomus COVID-19 pacientus, tai matysime, kad šis skaičius taip sparčiai nemažėja. 1 Praeitą savaitę (išskyrus savaitgalio dienas) į stacionarą buvo paguldoma vidutiniškai po 116 COVID-19 pacientų kiekvieną dieną (palyginimui sausio 25-29 d, 141 pacientas per parą). 1 Taip pat atkreipiau dėmesį, kad gerokai yra padidėjusi dalis pacientų, kuriems reikalingos deguonies kaukės. 1 Praeitą savaitę jų reikėjo vidutiniškai 1018 pacientų, o tai sudarė per 85 proc. visų hospitalizuotų. Sakykim dar sausio viduryje (11-17 d.) šis procentas siekė 57,6 proc. [1] 1 Nemažai pacientų gydoma reanimacijos ir intensyvios terapijos skyriuose. 1 Praeitą savaitę darbo dienomis tokių pacientų skaičius buvo apie 150 ir jis praktiškai nesiskyrė nuo sausio vidurio situacijos. Tik jei sausio viduryje RITS reikėjo 7,7 proc. visų hospitalizuotų, tai dabar šis procentas siekia 12,6. 1 Apibendrinimų kol kas nedarysiu. Šiandien turėsiu posėdį su klinikistais ir tai aptarsiu. Jų įžvalgomis pasidalinsiu komentaruose po šiuo postu. 1

👍 Peržiūrėjau LR Seimo nario Petro Gražulio spaudos konferenciją apie jo suburtą ekspertų tarybą. [2] Jos metu net kelis kartus buvo paminėta, kad toleruojama tik viena nuomonė, nėra demokratijos ir pan. Nesupratau... Viešai transliuojama iš Seimo spaudos konferencijų salės ir bet kas gali pažiūrėti. Nesusidarė įspūdis, kad kažkas būtų iškirpta, sumontuota ar pan. iškraipyta. Aš nežinau, ar verta plėstis bei aptarinėti, bet gerbiamieji, Jūs bent normaliai paskaitykite kokius dokumentus cituojat ir kas ten parašyta bei kuo skiriasi imunologas nuo epidemiologo (čia skyriu Kestučiui Skrebiui). 1

Šaltiniai:

[1] <https://www.lrp.lt/.../sveikatos-ekspertu-tarybos...>

[2] <https://www.youtube.com/watch?v=lj2efZSNd0w>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02k31UGXVVyEd7bUfThq4TNDpDFgfCWzjfMG5fHbV11JmzxAtK7LzX6HNpjFq62Fce1> 2021 m. vasario 10 d.

„PASVEIKĖS“ KARANTINAS

Vakar vakare ir šiandien ryte pagrindiniai klausimai, kurių sulaukiu yra: 1) ką manau apie Živilę Pinskuvienę? ir 2) kaip vertinu karantino švelninimo planus? Trumpi komentarai. 1

Kaip sakoma „damoms pirmenybė“, tad pradėsiu nuo Živilės Pinskuvienės. Širvintų raj. merės padaryti COVID-19 „ligonių“ perskaičiavimai sukėlė tikrą uraganą žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose bei

užvertė mano messenger'į žinutėmis. 1 Aš nesu tikras, ar jos atlikti darbai „nesikerta“ su asmens duomenų apsauga, tad šio aspekto ir nekomentuosiu. Tačiau patį „audito“ rezultatą vertinu labai gerai. 1 Šiandien panašaus „audito“ rezultatus savo Facebook paskyroje paskelbė ir Plungės raj. meras Audrius Klišonis. Jo atradimai panašūs į Ž. Pinskuvienės. Ką aš apie visą tai manau? Blogai. Labai blogai. 1 Mums yra labai svarbu turėti gerus ir teisingus duomenis ir 100 kartų geriau yra pasakyti, kad statistikoje yra klaida bei ją pataisyti, nei tai ignoruoti, slėpti ir žongliruoti kažkokiais „kreivais“ skaičiais. 1 O kad mūsų COVID-19 statistikoje esti problemų, tai dar lapkričio mėn. apie tai buvo kalbama Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos narių. Jau tada buvo padaryti svarbiausi darbai gerinant šią situaciją ir vienas iš jų – visų COVID-19 duomenų valdymo perdavimas Statistikos departamentui. Na ir tada prasidėjo tos betvarkėlės valymas. 1 Pamenat, kai lapkričio mėn. staiga „pasveiko“ keliolika tūkstančių žmonių. O šių metų pradžią sutikome su staiga „atrastomis“ neapskaitytomis COVID-19 mirtimis. 1 Taip. Suprantu, kad Jus visa tai nervina. Mane dar labiau. 1 (panasumas) Tai gal ir yra viena iš priežasčių, kodėl Premjerė yra sudariusi iš ekspertų darbo grupę, kad būtų pagaliau sutvarkyti šie duomenys. [1] 1 Nenustebčiau, kad po šios grupės „intervencijos“ iškiltų dar kokių statistikos patobulinimų. 1 Kokie tie patobulinimai būtų? Manau, kad pirmiausiai galėtų sumažėti šiuo metu esančių aktyvių atvejų skaičius. 1 Tas kalnas (žr. skaidruolę) jis yra tiesiog per didelis. Pagal dabartinius užsikrėtimų (naujai nustatomų atvejų skaičius) jis turėtų būti mažesnis. 1 Kaip tikriausiai gerai Ž. Pinskuvienė įvardijo, kad kažkas pamiršo sudėti „varneles“. Tačiau manau, kad daug tų varnelių yra pamiršta padėti spalio – lapkričio mėn. ir tą šiandien patvirtino Plungės meras. Tad mano manymu, kad gal būt ateityje mes sužinosime, kad šiuo metu aktyvių COVID-19 atvejų skaičius yra mažesnis. 1 Kokia iš to nauda mums dabar? Hmm... nelabai didelė. 1 Mūsų karantino lygiai yra apibrėžiami pagrįste pagal naujų COVID-19 atvejų skaičių per 14 dienų / 100 000 gyventojų. 1 Tad šiam rodikliui senesni nei 14 d. atvejai neturi jokios reikšmės. Tad staiga „pagijusieji“ iš spalio, lapkričio, gruodžio ir beveik viso sausio šiam rodikliui įtakos neturės. 1 Kad pastarasis rodiklis turėtų kokių problemų, tai man nėra žinoma. 1 Aišku jis turi kitų iššūkių, kaip pvz.: testavimo apimtys, bet čia jau kita diskusija. Dar Lietuviškoje COVID-19 statistikoje mane neramina mirčių skaičius. Ar tik čia dar nebus kokių siurprizų? 1

Sekantis klausimas yra dėl karantino švelninimo. Viso to plano, kurį šiandien svarstys Vyriausybė aš čia tikrai negalėsiu apžvelgti, bet trumpai pasidalinsiu mintimis apie dažniausiai aptariamą priemonę. 1 Pirmiausiai dėl mažų parduotuvelių. Jau seniau esu sakęs, kad nematau didelių problemų toms mažoms sagų, varžtų ar dar kokiom krautuvėlėm dirbti, jei jų personalas laikysis mums visiems žinomų reikalavimų, t.y. kaukės, pirkėjų skaičiaus ribojimas, dažnas patalpų vėdinimas, rankų ir paviršių dezinfekavimas. Dėl manęs jos galėtų pradėti veikti, kad ir už pusvalandžio. Aš pritarčiau iš principo ir dėl kirpyklų bei grožio paslaugų atidarymo, tačiau jas atidaryčiau ne nuo ateinančio pirmadienio, bet nuo dar kito. 1 Vis tik tarptautinės organizacijos bei mokslinė literatūra šias paslaugas įvardija kaip turinčias didesnę riziką COVID-19 plitimui [2, 3]. Tad jų ankstyvas atvėrimas gali būti rizikingas ir patiems darbuotojams bei jų klientams. 1 Mūsų skaičiavimais, kad tą +/- 200 naujų atvejų 100 000 gyv. per 14 d. rodiklį galime pasiekti per artimiausias 10 dienų (jei išliks tokios epidemiologinės tendencijos), 1 tad manau tada ir būtų tinkamas laikas apsilankyti kirpykloje. Tą padaryčiau ir aš, nes mano plaukuosena jau yra nebesuvaldoma 😊 1 (panasumo į auditoriją aspektas, sarkazmas)

Šaltiniai:

[1] <https://lrv.lt/.../sudaryta-darbo-grupe-covid-19-ligos...>

[2] <https://www.cedefop.europa.eu/.../cedefop-creates-cov19r...>

[3] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33298533/>

(tai yra mano asmeninė nuomonė apie esančią situaciją ir šio įrašo platintinimui bet kokiais formatais nepritariu)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02sawakTcra5zvuW39SSfG4NnyQKyU1UrMYjSaXBhgy6FEypvXUdsomy5Mke3Ld6CNI> 2021 m. vasario 11 d.

Kiekvieną dieną aptariame COVID-19 situaciją Lietuvoje. Tačiau, kas vyksta pasaulyje? 1 Atrodo, kad pasaulyje su sugrįžtančia Saule sugrįžta ir šviesa. 1 Naujausia PSO ataskaita sako, kad per praėjusią savaitę buvo nustatyti daugiau nei 3 milijonai naujų COVID-19 užsikrėtimo atvejų. Daug, bet tai yra mažiausias skaičius nuo 2020 m. spalio vidurio 1 ir šie užsikrėtimo skaičiai sparčiai juda žemyn jau ketvirta savaitė. 1 Ir šis mažėjimas vyksta visuose Pasaulio regionuose (tarp atskirų šalių dinamikos skirtumai išlieka). 1 Tai džiugina ir norisi prisiminti lietuvių literatūros klasiką ir visiems “iki skausmo” žinomą jo: “Jau saulelė vėl atkopardama budino svieta. Ir žiemos šaltos trūsus pargraudama juokės.”

Naujausią PSO ataskaitą galite rasti čia: <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update---9...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02fNAGuukRciWUoLzzmiqPa9vie4MmnrBahyPG81YbPAuL5aWhNN3oiaXc1JEWVm8al> 2021 m. vasario 11 d.

GAL BAIKIME ŽAISTI EPIDEMIOLOGUS 1

Šiandien Statistikos departamentas atnaujino praktiškai visą COVID-19 statistikos pateikimą. Ir aišku, kad pasipylė diskusijos, kad nuo COVID-19 mirė 3000, 5000 ar 6000 žmonių. 1 Pradėtos laužyti strėlės ar tai reiškia „nuo“, ar „su“, „ir“ pan. Tai noriu pasakyti, kad mirčių statistika yra gerokai sudėtingesnis reikalas, nei kai kam atrodo. 1 Yra išskiriamos „tiesioginės“, „tarpinės“, „pagrindinės“ mirties priežastys (žr. pavyzdį). 1 Žmonės, kad visus šiuos niuansus įvaldyti, mokosi tikrai nemažai ir aš bene ant rankos pirštų galėčiau suskaičiuoti tikrus šios srities ekspertus Lietuvoje. Tad manau, kad jie ir pakomentuos apie tai. 1 O kam labai nekantru, tai rekomenduoju vakaro skaitinį šia tema: 1 https://hi.lt/.../pdf/padaliniai/MPR/MML_rekomendacijos.pdf

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0DDTbRiXfgwfWSDDpPaiA2mo4v4D3WqGYtguj5bQVskUc6sgNjod1LJKroBQRD7Cv1> 2021 m. vasario 12 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02GQneaRR3hhbXhofYCS6tG6UZsF6rKDjd8qmESEMALSCFmWZfJS4SgCZnja4gmFLl> 2021 m. vasario 13 d.

Gerėjanti Lietuvos COVID-19 epidemiologinė situacija Vyriausybę ir prie jos esančią Ekspertų tarybą (ET) paskatina peržiūrėti vis daugiau šiuo metu galiojančių ribojimų. 1 Jau visi girdėjote apie šios savaitės sprendimus, tad jų nekartosiu. 1 Vakar pavakare įvyko ET Karantino grupės pasitarimas, kuriame buvo svarstomas medicininių kaukių dėvėjimo būtinumas. Ypač šių kaukių efektyvumas – nauda dėvint jas lauke, kai nėra aplink kitų asmenų arba šie atstumai yra pakankamai dideli (2 metrai ir daugiau). 1 Kad geriau suprastume šį klausimą, tai į minimą posėdį be ET narių pakvietėm SAM, HI, LSMU Aplinkos ir darbo medicinos katedros atstovą ir visuomenėje dažnai kritiškai apie kaukių naudojimą pasisakančią mielą kolegą Rimą Jankūną. 1 Diskusija vyko apie 2 val., tačiau didelių prieštaravimų nebuvo. Praktiškai buvo suformuota bendra pozicija, kad pagerėjusi epidemiologinė situacija leidžia sumažinti dabartinius kaukių dėvėjimo reikalavimus iki naudojimo: 1) visais atvejais, kai esame patalpose; 2) atvirose vietose, kai negalima išlaikyti bent 2 metrų atstumo. 1 Manau, kad tik laiko klausimas, kada ši formulė įsigalios. 1

Mane truputį nuliūdino mielo kolegos FB postas, kuris ėmė skliti socialiniuose tinkluose ir nėra visai tikslus. 1 Tad jaučiu pareigą jį patikslinti, kad nebūtų susidaromos neteisingos išvados. 1

1 Poste minimas „tūlas pilietis“ tikrai neturi jokio medicininio išsilavinimo. Tačiau jis neponavo „kiek girdėjo per televiziją“. Jis pasakė savo nuomonę manau labai korektiškai ir tikrai nesistengė primesti. Manau, tai tik parodo, kad ET girdimos įvairios nuomonės.

2 Tas pats minimas „tūlas pilietis“ nesustabdė jokio proceso. Vakar posėdžio metu buvo pasakyta, kad po tokių pasitarimų Karantino grupė suformuluoja labai konkrečius siūlymus dėl vieno ar kitų sprendimų. Jie yra svarstomi visos ET posėdyje, kuriame dalyvauja ir Ministrė Pirmininkė, Sveikatos apsaugos ministras, SAM, Vyriausybės kanceliarijos atstovai ir pan. Šiame pasitarime jau yra priimamas protokolinis sprendimas, kuriam turi pritarti / nepritarti Vyriausybė. ET posėdžiai vyksta pirmadieniais vakare. Kadangi sekantis pirmadienis yra prieš Vasario 16, tai jo nedarome. Sekantis posėdis bus tik po savaitės. Tai buvo nuspręsta, kad sekančią savaitę Karantino grupė susitiks dar kartą ir pasiūlys labai aiškiai formuluotą dėl šio ribojimo. Labai noriu tikėti, kad kolega tai padarė netyčinę komunikacinę klaidą, o ne sąmoningą klaidinimo žingsnį diskretizuojant visą Ekspertų tarybą bei Vyriausybę. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid026W88pkMrn9U44ZwWD6p8aWMGcmaznxmZvUV925HuLg6Xsz1HyznShsiR2Lq2cXL3l> 2021 m. vasario 14 d.

Šiandien Statistikos departamentas pasidalino grafiku apie atskirų Lietuvos savivaldybių judėjimą COVID-19 epidemiologijoje. Matome, kad vienos greičiau, kitos lėčiau, bet visos "varo tiesiai" link žalios zonos. 1 Bet aš kuo daugiau žiūriu į tą grafiką, tai tuo labiau jis man kai ką primena. O dar tos savivaldybių "uodegytės"... Sakyčiau labai jau Valentiniškas grafikas 😊 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xikwh83Kq8aEeTPbV4MkFPACNe8Ve2zLWAKwJLM4ZMwD2u4K1tkJAAnfT5QuzXk2l> 2021 m. vasario 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0eteXv4TP6hvZn5JswYLE9Apx7Wv9E3t1y5te9ME7d3pD4GFRr73u2Xy1Zz3fZUo1l> 2021 m. vasario 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0bBqBwQtgziubr4exFzu21JgD3jWXYBWGBvhK7Doa8z79cxUtKYJiqJUGmQZ2i5dyl> 2021 m. vasario 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0L4z2qRmJxRJVkvLFgCenWocFfcWf4FtEvHCZV4F1HpyDCMnAuWfuESYQiahS8KM7l> 2021 m. vasario 17 d.

IR DAR KARTĄ APIE KAUKES 😊

Viešoje erdvėje netyla diskusija dėl medicininių kaukių dėvėjimo ir jų naudos. Tad noriu pasidalinti keliomis įžvalgomis apie tai. 1

◆ Kaukių dėvėjimo reikalavimas Lietuvoje 1

Kaukių dėvėjimo reglamentavimas yra aprašytas LR Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarime Nr. 1126 [1]. Žr. pridedamą skaidrę.

◆ Moksliniai tyrimai apie kaukių efektyvumą 1

Mokslinių tyrimų, kurie pagrįstų kaukių efektyvumą yra labai daug. Bene šviežiausias apžvalginis straipsnis šiuo klausimu buvo publikuotas 2021 m. vasario 10 d. amerikiečių medicinos žurnalų flagmane „JAMA“. Jame teigiama, kad bendruomenėje naudojamos kaukės yra efektyvi COVID-19 prevencijos priemonė ir ji turėtų būti taikoma, o ypač dabar, kai plinta gerokai didesnę užkrečiamumą turinčios viruso atmainos. [2] Kita sisteminė mokslinių studijų analizė taip pat parodo, kad kaukių dėvėjimas gali ženkliai sumažinti viruso plitimą populiacijoje (OR=0.38, 95procPI 0.21-0.69). [3] Yra apskaičiuota, kad jei visa visuomenė (100 proc.) dėvėtų kaukes, tai to pakaktų Rt sumažinti iki 1 ir mažiau bei tokių būdu sustabdyti viruso plitimą. [4] Reikėtų paminėti, kad yra studijų, kurios tokių rezultatų nedemonstruoja. Bene dažniausiai aptariama yra Danijoje atlikta studija DANMASK-19, kurioje dalis tiriamųjų dėvėjo kaukes, o kiti ne ir buvo lyginamas užsikrėtimo procentas. Buvo gauta

atitinkamai 1,8 ir 2,1 proc. T.y. užsikrėtimo procentas buvo mažesnis tarp kaukes dėvėjusių, nei tarp nedėvėjusių, tačiau šis skirtumas nebuvo statistiškai patikimas. [5] Reikėtų paminėti, kad ši studija turi visą eilę metodologinių bei pritaikymo praktikoje ribotumų. Vieną iš ribotumų norėčiau paminėti, t.y. ši studija Danijoje buvo atlikta balandžio-gegužės mėn., kai COVID-19 sergamumas buvo mažas, t.y. apie 20 atvejų 100 000 gyv. per 7 dienas. [6] **Manychiau, kad esant didesniam paplitimui rezultatai būtų visai kitokie.** 1 Kad, kaukių dėvėjimo svarba auga su sunkėjančia epidemiologine situacija, tą galima rasti ir kitose moksliniuose straipsniuose. [7] 1 **Visi jau matome, kad Lietuvoje situacija gerėja.** 1 **Tad kyla natūralus klausimas, kiek čia prisidėjo „kaukių“ dėvėjimas.** 1 **Bet kokio skaičiaus pasakymas dabar būtų visiškai mokslinė spekuliacija. Nes to dar nesame įvertinę (1 savikritika).** Panašūs skaičiavimai, daryti kitose ES šalyse rodo, kad gali nemažai. Štai vokiečiai yra apskaičiavę, kad kaukių dėvėjimas gali sumažinti naujų COVID-19 atvejų skaičių net 45 proc. [8] 1 **Kaukių dėvėjimas turi ir neigiamų dalykų. Ji mus erzina, neleidžia normaliai kvėpuoti, kai kuriems sukelia alergines reakcijas ir pan.** (1 panasumas) **Tačiau vis tik mokslininkai sako, kad jų dėvėjimo nauda atsveria mūsų patiriamus nepatogumus.** [9] 1

◆ Rekomendacijos dėl kaukių dėvėjimo

Dabar norėčiau trumpai apžvelgti rekomendacijas dėl kaukių naudojimo. 1 Pradėkime nuo Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO). 2020 gruodžio 1 d. paskelbtose rekomendacijose yra detalios aprašomos visi scenarijai ir kaukių naudojimo reikalingumas. 1 Trumpai sakant, yra rekomenduojama dėvėti kaukes viduje ir lauke, kai negalime išlaikyti 1 m. atstumo tarp žmonių. [10] Europos ligų kontrolės ir prevencijos centras (ECDC) savo naujausias rekomendacijas dėl kaukių dėvėjimo šį pirmadienį (02.15). Teigiama, kad dauguma (bet ne visos) studijos rodo medicininių kaukių dėvėjimo efektą stabdant COVID-19 plitimą. Rekomendacija išlieka jas naudoti žmonių susibūrimo vietose (angl. crowded outdoor settings), bet taip pat atkreipiamas dėmesys, kad siekiant COVID-19 plitimo stabdymo yra svarbu taikyti kitas nefarnacines priemones). [12] 1 Reikėtų atkreipti dėmesį, kad tiek PSO, tiek ECDC yra tarptautinės organizacijos ir jos gali teikti tik pasiūlymus, tačiau kažkokių imperatyvių nurodymų neteikia. Tad pažiūrėkim į JAV Ligų kontrolės centrą (CDC). Jo pateikiamos rekomendacijos nelabai skiriasi nuo PSO ar ECDC, bet rekomenduoja kaukes dėvėti visada, kai tik negalima išlaikyti 6 pėdų atstumo nuo kitų asmenų. [13] Ir čia reikėtų paminėti, kad CDC pateikia rekomendacijas, tačiau teisinis kaukių dėvėjimo reglamentavimas yra deleguotas atskiroms valstijoms. **Taigi prievolė dėvėti viešose vietose kaukes JAV yra taikoma 35 valstijose.** [14] 1 **Na ir pabaigai... kaip yra Naujoje Zelandijoje ir Australijoje (negaliu nuslėpti simpatijų šioms šalims, atleiskit...).** 1 Taigi NZ kaukių dėvėjimas viešajame transporte ir kitose susibūrimo vietose yra privalomas nuo 3 lygio. [15] 1 **Ką tai reiškia? Na Auklende 3 lygis buvo paskelbtas vos tik buvo nustatyti 3 COVID-19 atvejai.** [16] Australijoje šiuo metu kaukės yra nerekomenduojamos, nes epidemiologinė situacija šalyje yra tikrai nebloga. O taip pat kaukių dėvėjimo reikalavimai skiriasi tarp atskirų Australijos valstijų. [17] 1

◆ Tolimesni žingsniai Lietuvoje

Lietuvoje kaukių dėvėjimo reikalavimas buvo visada diskusijų objektas. Dar lapkričio antroje pusėje viename iš Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos pasitarimų buvo kilusi diskusija, kad peržiūrėti tuometinį kaukių dėvėjimo reikalavimą. **Dabar neprisiminsiu visos diskusijos, bet situacija buvo tokia, kad mūsų COVID-19 atvejai kaip fejerverkai šaudė į viršų ir mums buvo svarbi kiekviena priemonė, kuri gali nors šiek tiek sumažinti šios epidemijos mastą.** 1 **Pamenu, kad bene daugiausiai kilo diskusijų dėl to saugaus atstumo.** 1 Nors PSO, CDC teigia, kad 2 metrų turėtų pakakti, bet yra studijų, kurios sako, kad to gali ir neužtekti. [18] **Esant drėgmei ir žemai temperatūrai, tie oro-lašeliai ir aerozoliai gali skliti gerokai toliau. Kai kurie mokslininkai teigia, kad tas atstumas gali prilygti ir tabako dūmų sklidimo atstumui [19], ar net 30 metrų.** [20] 1 **Aš pastarųjų teiginių negaliu komentuoti, nes tų lašelių sklidimas nėra mano sritis.** 1 **Summa summarum buvo nuspręsta neliesti šios temos, o susikoncentruoti į labiau „degančias“ temas, kaip vakcinacija, asmens sveikatos priežiūra ir pan. Kai**

Lietuvoje COVID-19 epidemiologinė situacija pradėjo gerėti, tai buvo pasiūlyta atnaujinti diskusiją dėl kaukių dėvėjimo reglamentavimo. Jau visiems žinoma praėjusį penktadienį vykusį ET Karantino diskusiją dėl kaukių dėvėjimo. ¹ Kol kas nėra aiškios formuluotės, bet susitikimo metu buvo sutarta, kad ET siūlyti svarstyti kaukių dėvėjimo reglamentavimo pataisymą, kai kaukės Lietuvoje turėtų būti dėvimos: 1) visada viešose uždaroje patalpose; 2) lauke, kai nėra galimybės išlaikyti saugų 2 metrų atstumą ir gausaus susibūrimo vietose (pvz.: viešojo transporto stotelėse). ¹

Pabaigai noriu palinkėti daugiau šypsotis net ir jei Jūsų šypseną dengia kaukė. Tačiau ją išduoda Jūsų akys... o tikiu, kad neužilgo ir tų kaukių nebeliks. Sveikatos visiems 😊 ¹

Šaltiniai:

- [1] <https://e-seimas.lrs.lt/.../a2b5da801f4a11e.../pxNomJkPAz...>
- [2] <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2776536>
- [3] [https://www.ajicjournal.org/.../S0196-6553\(20.../fulltext](https://www.ajicjournal.org/.../S0196-6553(20.../fulltext)
- [4] <https://www.pnas.org/content/118/4/e2014564118>
- [5] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33205991/>
- [6] https://ourworldindata.org/coronavirus-data-explorer?zoomToSelection=true&time=2020-03-01..latest&country=~DNK®ion=World&casesMetric=true&interval=smoothed&perCapita=true&smoothing=7&pickerMetric=total_cases&pickerSort=desc
- [7] <https://www.eurosurveillance.org/.../1560-7917.ES.2020.25...>
- [8] <https://www.pnas.org/content/117/51/32293>
- [9] <https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/M20-6625>
- [10] <https://apps.who.int/iris/handle/10665/337199>
- [11] <https://www.ecdc.europa.eu/.../using-face-masks-community...>
- [12] <https://www.ecdc.europa.eu/.../using-face-masks-community...>
- [13] <https://www.cdc.gov/.../cloth-face-cover-guidance.html>
- [14] <https://www.aarp.org/.../states-mask-mandates-coronavirus...>
- [15] <https://covid19.govt.nz/alert-system/alert-level-3/>
- [16] <https://www.abc.net.au/.../new-zealand-reports.../13153718>
- [17] <https://www.health.gov.au/.../how-to-protect.../masks>
- [18] <https://www.sciencedirect.com/.../pii/S0021850220300744>
- [19] <https://www.sciencemediacentre.org/expert-comments-about.../>
- [20] <https://www.ancontechologies.com/.../Dr-Gorbunov-Covid...>

(šio FB irrašo perspausdinimui kitose žiniasklaidos priemonėse leidimo neduodu)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02v14LtUwhftKeVAR4wwjaAutmwRpV4uhcbq4SFpQ29bc2Wpo4Fq35EwW8TEQQqRt9l> 2021 m. vasario 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02rKmgGfwrZfjdm2ij5cj95GS9VFTEv3kHgscBFPJwiK9CE6BaAHK5argGyiWutPx7l> 2021 m. vasario 18 d.

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras paskelbė ES/EEE šalių pagrindinius COVID-19 epidemiologinius rodiklius. Matome, kad Lietuva dar patenka tarp dešimt labiausiai pandemijos paveiktų šalių, tačiau "topuose" juda žemyn. Dar šio mėnesio pradžioje Lietuva pagal abu šiuos rodiklius buvo šeštoje vietoje. ¹

Nuoroda į ataskaitą: <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid031hxvnZnpdUtQpnyT9SoW61UNtJSTuanw1wzkn72Bk4oY6TPTq6qSSgBUnVELRzLzl> 2021 m. vasario 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02Qxvrf9BBHKpBLCqDwUVyMjEEEdEnnEjjJ7iz7Yfj7aUGBhecewziPXbnrcAippBGql> 2021 m. vasario 20 d.

Šeštadienio pamąstymai 🤔 1

Kiekvieną dieną žiniasklaidos priemonėse skelbiami naujai nustatytų COVID-19 atvejų skaičiai. Tačiau jie atspindi tik tam tikrą dalį visų susirgimų ir yra ženkliai įtakojami testavimo apimčių. 1 O, kad pas mus jos sumažėjusios tai irgi faktas. 1 Sakykim, kad ir praeitą parą buvo atlikti 5790 PGR tyrimų. Tai beveik tris kartus mažiau nei per patį piką gruodžio pabaigoje. 1 Tad aš visada pasižiūriu ir į stacionarizavimo rodiklius, kurie mane neramina. 1 (žr. pridedamą grafiką) Turint mintyje gana nedidelius naujų COVID-19 atvejus per dieną, mes išlaikome gana aukštas stacionarizavimo apimtis. 1 Ir jos mažėja labai lėtai. Per praeitos savaitės darbo dienas (vasario 8-12 d.) buvo stacionarizuoti 445 pacientai dėl COVID-19. O šios savaitės tuo pačiu laikotarpiu – 415 pacientų, arba vidutiniškai 83 pacientai per vieną dieną. 1 Tad kažkaip žvelgiant į šiuos skaičius kirba klausimas – ar mes stojame? Tikėkimės, kad ne. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02aHr5gxNuVmGScVrf1HDVbWhwRkNsdNPNocA7HveC6GGRPe5sUsoBR4zAgsAAEs3l> 2021 m. vasario 21 d.

Šiandien paskelbtoje statistikoje akylesnis turėjo atkreipti dėmesį į vieną skaičių. Tai, kad per praėjusią parą nuo COVID-19 mirė 9 žmonės. Ar žinote, kada mes paskutinį kartą Lietuvoje turėjome vienaženklį mirusių nuo COVID-19 skaičių? 1 T.y. lapkričio 8 d., kai nuo COVID-19 mirė 8 žmonės. 1 Mums to laukti reikėjo net 104 dienas! 1 Sakyčiau tokia susimąstyti verčianti ir viltį teikianti žinia, kuri sutampa su beprasidedančia Gavėnia – susikaupimo, maldos, pasniko ir tikėjimo atnaujinimo laikotarpiu. Ramybės ir sveikatos mums visiems. 1

Nuotraukoje Briton Rivière (1840-1920) paveikslas “Gundymas dykumoje”.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ei44KBM5cdEPBJ6EQYCWRSRG9gjfJktnymUQyncM42UbfYxGZ4xag4H8L7ngiVMsl> 2021 m. vasario 22 d.

Lietuvoje vyksta diskusijos dėl AstraZeneca vakcinės. 1 Pasigirdo mūsų tautiečių balsų, kad tai vakcina skirta "trečio pasaulio" šalims. Na jeigu Australija 🇦🇺 yra tokia šalis, tai... aš balerina 😊 1 O jei rimtai, tai australų TGA patvirtino šios vakcinės naudojimą kovai prieš COVID-19. O jie tikrai kruopščiai vertina. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02mTa96yiDf6hASvu2CVQJLFnQfC1EgadN2qWMCo1CNHQYvfxLvjiBvVm7Uk8uiobel> 2021 m. vasario 23 d.

PO POSĖDŽIO (12)

Šiandien įvyko jau 12-asis J.E. Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos posėdis. Visa posėdžio metu pristatyta medžiaga yra paskelbta viešai (nuoroda apačioje) bei aptarta spaudos konferencijos metu. 1 O aš pagaliau po intensyvios dienos galiu prisėsti prie kompiuterio ir pasidalinti keliomis savo mintimis. 1

Šiandien man teko Prezidentui ir visiems posėdžio dalyviams pristatyti naujausią COVID-19 epidemiologinės situacijos apžvalgą. 1 Na pirmiausiai jau visi pastebėjome, 1 kad ilgą laiką mus džiuginančios teigiamos COVID-19 epidemiologinės tendencijos sustojo (1 nusivylimas). T.y. matome ir 14 d. naujų atvejų 100 000 gyventojų nežyriam didėjime, tiek ir teigiamų testų skaičiaus augime. Taip pat matome, kad viruso efektyvusis reprodukcijos dydis (Rt) peržengė 1 ribą vasario 21 d. (žr. skaidrę). 1 Ar jis ten užsibus ir ims augti, ar jis vėl grįš į mažėjimo tendenciją, šiuo metu pasakyti negalime. 1 Kuo galime pasidžiaugti, kad jau trečia diena iš eilės mes fiksuojame vienaženklį mirčių

nuo COVID-19 skaičių. 1 Priminsiu, kad paskutinį kartą vienaženklis mirčių skaičius buvo fiksuotas lapkričio 8 d. (t.y. prieš 104 dienas). Palyginome Rt tarp savivaldybių. (žr. skaidrę). Šiuo metu $R_t > 1$ stebimas daugiau nei trečdalyje savivaldybių. Palyginimui su sausio 19 d., (tada vyko paskutinis SET posėdis) tai tuo metu tokių savivaldybių buvo tik 4. Pagal Rt rodiklį didžiausias reikšmes turi Širvintų r., Anykščių r., ir Švenčionių r. Jose šis rodiklis siekia 1,5. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad tai mažos savivaldybės ir jose „svyravimai“ yra dažni. 1

Taip pat Prezidentui pristatėm ir gyventojų mobilumo analizę. Atkreipėm dėmesį, kad Lietuvos gyventojų mobilumas auga nuo sausio mėn. pradžios. (žr. skaidrę). 1 Šiuo metu jis nėra pasiekęs ikikarantininio lygmens, bet didėjimas yra stebimas. Pažiūrėjome mobilumo pokyčius tarp didžiųjų Lietuvos miestų. Tai mažiausiai mobilūs anot Google yra vilniečiai, o daugiausiai juda klaipėdiečiai ir šiauriečiai. 1

Šiandien stacionare yra gydomi 904 COVID-19 pacientai, o reanimacijoje gydomi 98 pacientai. Praktiškai situacija nekinta nuo vasario vidurio. T.y. per paskutinę savaitę vidutinis stacionare gydomų pacientų skaičius buvo apie 900, o kiekvieną darbo dieną buvo stacionarizuojama po 83 pacientus. Palyginimui su dar praėjusios savaitės darbo dienomis – 89 pacientus. 1

Po posėdžio aš susimąščiau apie šią Tarybą ir prie Vyriausybės veikiančią Nepriklausomų ekspertų tarybą. Koks jų tarpusavio santykis? Ar jos „perdengia“ viena kitą? Ar jos konkuruoja? Ar jos abi reikalingos? Aš manau, kad šis SET posėdis labai aiškiai parodė kuo juos skiriasi. O kadangi aš priklausau abiem, tai galiu palyginti jas „iš vidaus“. 1 Prie Vyriausybės esanti ET yra skirta tokiems operatyviems COVID-19 valdymo klausimams. 1 T.y. pastoviai yra analizuojami siūlymai dėl karantino priemonių, vyksta susitikimai su įvairių sektorių atstovais, aptariame vakcinavimo eigos klausimus, testavimo problemas ir pan. Tuo tarpu Prezidento suburta SET savo veiklos kryptį keičia į tokius conceptualius ir strateginius klausimus. 1 Šiandien jau buvo labai aiškiai tas matyti. SET nebelietė klausimų dėl karantino, kaukių ar pan. 1 Buvo susitelkta į gilesnę situacijos analizę, aptartas ES vaidmuo ir Europos Sveikatos Sąjungos idėja, imuniteto pasas, aptarta artėjančios Europos Vadovų Tarybos darbotvarkė. Ir ateityje planuojama dar daugiau dėmesio skirti labiau kompleksiškesniems bei į ilgalaikę (o ne trumpalaikę) perspektyvą orientuotiems pandemijos ir ne tik klausimams. 1 Man taip atrodo, kad prie Prezidento esanti SET transformuojasi į multi-disciplininį sveikatos „think tank“. 1

Tiek minčių ši vakarą. Sveikatos visiems 😊

Nuoroda į informaciją apie šį ir ankstesnius posėdžius: <https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0Pz994ycXxsKQEypLWksifixXUzUK8bhb2PT5637egvgfCjedcaji71qdou28k4N5l> 2021 m. vasario 26 d.

Prieš porą dienų buvo paskelbta informacija apie 11 „britiškosios“ SARS-CoV-2 viruso atmainos atvejų Lietuvoje. Tą pačią dieną Pasaulio sveikatos organizacija savo raporte paskelbė svarbiausią informaciją apibendrinančią lentelę apie visas tris stebimas atmainas („britiškąją“, „PAR“ ir „Brazilijos/Japonijos“). Taigi, anot naujausių duomenų „britiškoji“ atmaina: 1

- 👉 Pasižymi didesniu užkrečiamumu (36-75 proc.);
- 👉 Galimai gali sąlygoti sunkesnę ligos eigą ir didesnę mirštamumą;
- 👉 Nėra duomenų, kurie parodytų ženklų poveikį trijų šiuo metu patvirtintų vakcinų (Moderna, Pfizer-BioNTech ir Oxford-AstraZeneca) efektyvumui;
- 👉 Ši atmaina yra nustatyta jau 101 šalyje.

Pasaulio sveikatos organizacijos ataskaitą galite rasti čia: <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02UymLoEGgZyESAmJV3Ny2wAQR2zfVD4u2tQ8zAeueE7ztePDSFAftFz1mu8xh4pral> 2021 m. kovo 5 d.

LSMU Kauno klinikos atliktų SARS-CoV-2 viruso sekoskaitos tyrimų rezultatai rodo, kad "britiškasis džentelmenas" buvo nustatytas 1 iš 8 ėminių. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0tDXbTaMX1RfX6VSbpPPbBxG7jnnTP3NA5NZYQbwERYRWJdWSrYJqLWHLeqZXrGcSI> 2021 m. kovo 6 d.

Nuostabaus šeštadienio nuostabus rytas ir kodėl jį nepraleisti... paplepanant apie COVID-19 situaciją Lietuvoje.

Atrodo, kad tie besitelkę "trečiosios bangos" debesys bent jau laikinai atsitraukė. Kaip jau buvo ne kartą minėta žiniasklaidoje ir pats tą esu komentavęs, kad nuo vasario vidurio galėjome matyti teigiamų tendencijų sulėtėjimą, o jau nuo vasario 21 d. mes iš epidemijos slūgimo perėjome į nedidelį atsinaujinimą. (viltis 1) Tą galėjome matyti ir naujų COVID-19 atvejų 100 000 gyv. per 14 rodiklyje, ir teigiamų testų procento padidėjime, ir Rt rodiklio "peršokime" į Rt>1 ribą. 1 Tačiau tas truko neilgai ir jau nuo vasario 26 d. galime stebėti vėl gerėjančius rodiklius. Pirmiausiai pradėjo mažėti naujų COVID-19 atvejų 7 d. vidurkis. 1 Jis beveik nuo 540 (02.26) sumažėjo iki 430 (03.05). Taip pat ir teigiamų testų dalis vakar pasiekė 6 proc. Tokių skaičių paskutinį kartą stebėjome 2020 m. spalio 24 d. Testavimo apimtys tiesa galėtų būti didesnės, bet jau šis skaičius pastarosiomis dienomis sugrįžo į +7000 lygį. 1 Iš bėdos yra irgi neblogai. Rt rodiklis "pagastroliavo" zonoje +1 ir nusprendė, kad jam ten nepatinka ir grįžo atgal bei šiuo metu nusistovėjo apie 0,9. Tai irgi neblogai. Ligoninėse šiuo metu gydomi 784 COVID-19 pacientai. 1 Tiesiog palyginimui galiu pasakyti, kad 2021 m. sausio 3 d. mes stacionare turėjome 2571 COVID-19 pacientą. 1 Jei žiūrėtume šiek tiek artimesnėje perspektyvoje, tai vasario 21 d. stacionarizuotų COVID-19 ligonių buvo 897. 1 Tai irgi galime stebėti mažėjimą. Kiekvieną dieną vakcinų pagalba mes sumažiname potencialų viruso taikinių skaičių. 1 Kai kuriose Lietuvos savivaldybėse yra vakcinuota daugiau nei 10 proc. jos gyventojų. Čempionai būtų Birštono gyventojai. Ten jau pavyko "sučipuoti" kas šeštą gyventoją (15,27 proc.). Tuoju bus galima paleisti 5G ryšį 😊 1 Panašūs tempai yra ir Neringos sav. (13,85 proc.), Druskininkuose (11,55 proc.); Rokiškio r. (11,33 proc.), Anykščių r. (10,81 proc.), Palangoje (10,55 proc.) ir Zarasų r. (10,34 proc.). Prasčiausiai sekasi Šalčininkų raj. – tik 3,41 proc. 1

Galime bandyti apibendrinti. 1 Taigi kol kas kalbėti apie "trečią bangą" Lietuvoje nėra jokio pagrindo. Gal turėjome tokių epidemiologinį paraibuliavimą, tačiau tokių didesnių ar mažesnių "paraibuliavimų" mūsų kelyje buvo ir dar bus ne vienas. 1 Nors vėl atrodo, kad grįžta tos džiuginančios epidemiologinės tendencijos, 1 tačiau turime prisiminti, kad dar daug rizikų išlieka. 1 Vis dažniau girdime apie Lietuvoje nustatomas viruso britiškąsias atmainas, o ir PAR atmaina visai šalia mūsų slenksčio. Globalios tendencijos irgi tokios "šeip sau". 1 Praėjusią savaitę pasaulyje buvo fiksuotas pirmas nuo šių metų pradžios naujai nustatytų atvejų padidėjimas. Visa eilė Centrinės ir Rytų Europos šalių kalbą apie atsiritančias "trečias bangas". 1 Galvoti, kad tos bangos mūsų išsigando ir jų daugiau niekada pas mus nebus, tai būtų puikybė. 1 Bet čia viskas mūsų rankose. O kad mes bendromis jėgomis galime padaryti daug, tai matote ir šiame paveiksle. Ir tas gali mums suteikti motyvacijos pasistengti padaryti dar "šiek tiek", kad tos šv. Velykos vis tik nebūtų nuotolinės. 1

Gražaus visiems savaitgalio 🍊

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0UQ8Svo5ADq2Mak4Wfmb9vpKuQQTppyn6588Xy1bMDhLGrSz2Bc5jjNeF8uyw3MsfI> 2021 m. kovo 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02MagKkwvB1B27AY2DuMiQSehezVzfEa4e1C9sAoNhaBzHQvEhwRiKtuXWxi9mCzhtI> 2021 m. kovo 9 d.

Vis dažniau žiūrime į orų prognozes ir į dangų bei tikimės, kad šylantys orai padės mums kovoje su COVID-19. (1 viltis) Gal ir kiek padės, bet tikrai ne daug. 1 Dažniausiai savo FB sienoje dalinuosi mokslinėmis publikacijomis, bet šį kartą noriu pasidalinti tikrai kokybišku “Forbes” rašiniu apie COVID-19 ir oro sąlygas. 1 Straipsnio autorius lengvu ir daugeliui suprantamu būdu apžvelgia įvairių mokslinių tyrimų rezultatus, aptaria jų metodikos skirtumus ir pateikia savo apibendrinimą, kad vis tik reikia mums susitelkti į jau mums gerai žinomas asmenines apsaugos priemones... ir tada dangus padės

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0SGPpDaxWNxC7TWFYCKkySmbJWtCnorY6YZd7GukvvBwLc4WcbpxdXifuDLkvDI> 2021 m. kovo 11 d.

„Iš praeities tavo sūnūs

Te stiprybę semia.“

Atrodo, kad šios Himno eilutės buvo parašytos būtent šiai dienai. Tokiai dienai, kai tampa sunku, kai blėsta kantrybė, kai nebelieka jėgų kovoti, kai gęsta viltis. 1 (tradicijos)

Tačiau šie Himno žodžiai padrašina bei primena, kad mes turėjome išbandymų ir praeityje, kuriuos įveikėme KARTU. 1

Man Kovo 11-oji yra būtent tas ŠALTINIS, iš kurio galiu rieškutėmis semti STIPRYBĘ. Tą dieną Signatarai suprato, kad tai yra pergalės ir naujos kovos pradžios diena. Panašiai yra ir šiandien. 1 Mes su kiekviena diena įkvepiam daugiau laisvės oro, bet puikiai suprantame, kad grėsmės šešėlis yra visai šalia. 1 Tačiau neabejoju, kad KARTU mes galime įveikti visas negandas, o ši kova taps STIPRYBĖS šaltiniu mums ir mūsų vaikams. 1

Su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena 🇱🇻 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0u4fyimz6mqB91chiqJrex9erK7PTCxpZGHdYUV4wqYEKHiqjg2LaL6TJnUCbGpl> 2021 m. kovo 12 d.

Užvakar (kovo 10 d.) The Lancet žurnale buvo paskelbtas straipsnis su mokslininkų parengtomis rekomendacijomis saugiam mokinių grąžinimui į mokyklas. Rekomendacijos yra suskirstytos į aštuonias temas: 1) Keliavimas į mokyklą; 2) Socialinio atstumo laikymasis; 3) Veido dangalų (kaukių) dėvėjimas; 4) Patalpų vėdinimas; 5) Parama vaikams ir šeimoms; 6) Vakcinacija; 7) Testavimas ir Rankų bei paviršių higiena. Pagrindinės šių rekomendacijų žinutės yra pateikiamos šiame infografike, o plačiau galite paskaityti pridedamoje nuorodoje. 1 Vis tik norėčiau atkreipti dėmesį į sakyčiau dvi Lietuvoje labiausiai aptariamą mokinių grąžinimo į mokyklas sąlygas – testavimą ir kaukių naudojimą. 1 Tai šio straipsnio autoriai rekomenduoja, kad visi mokytojai ir vidurinių klasių mokiniai būtų testuojami bent 2 kartus per savaitę. O kaukės turėtų būti dėvimos visada, išskyrus kai yra valgoma. Ir patį maitinimą stengtis organizuoti lauke, jei tik oro sąlygos leidžia. 1

Nuoroda į publikaciją: <https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736.../fulltext...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02FYfESAMPjou2goF497y6HuHQ92HLhFjKjdzwBP1sGQCsqSv4SppyWbf6F1266Kel> 2021 m. kovo 13 d.

TRUMPAI APIE COVID-19 KAUPINIŲ TESTAVIMĄ

Pastaruoju metu sulaukiau nemažai užklausimų apie kaupinių testavimą (angl. pooling testing) tarp mokinių. Nors mano manymu apie tai buvo daug rašyta, bet čia pabandysiu trumpai pakartoti svarbiausius akcentus. 1

Kaupinių metodas leidžia greitai ir taupant lėšas iširti daug asmenų bei vis saugiau grįžti į normalų gyvenimo ritmą. Šio tyrimo metu yra: 1

1 Lazdele su vata (panašia į ausų krapštukus, kuriuos daugelis turi vonioje) švelniai sukamaisiais judesiais pabraukiame vidinę nosies sienelės pusę. Tą daro patys tiriamieji. Net ir vaikai.

2 Tokios surinktos lazdelės dedamos į grupės (5 asmenys) bendrą mėgintuvėlį.

3 Šis mėgintuvėlio turinys yra ištiriamas ir jei gaunamas teigiamas atsakymas, tai ištiriami visi atskirai tos grupės nariai. T.y. tie asmenys, kurių mėginiai (lazdelės) buvo šiame mėgintuvėlyje. Kaupinių metodas yra išanalizuotas mokslinėje literatūroje [1-4], aprašytas tarptautinių sveikatos organizacijų, pvz.: CDC [5] ir validuotas Lietuvoje Santaros klinikose [6]. Liaudyje sakoma, kad yra geriau vieną kartą pamatyti, nei šimtą kartų išgirsti. Tad siūlau paspausti šią nuorodą ir pamatysite kaip toks kaupinių testavimas vykdomas vienoje iš JAV mokyklų. Nuoroda: 1 <https://www.youtube.com/watch?v=eQ50bwb65JU>

Šaltiniai:

[1] <https://www.nature.com/articles/s41586-020-2885-5>

[2] <https://www.bmj.com/content/371/bmj.m4267>

[3] [https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099\(20\)30362-5.pdf](https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099(20)30362-5.pdf)

[4] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7463151/>

[5] <https://www.cdc.gov/.../2019.../lab/pooling-procedures.html>

[6] <https://www.santa.lt/.../naujas-tyrimo-metodas-leis.../>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0DqHBYxSeMYY5T9kFPxPeUYanAXUCxYeYDVB51pVcJRQ8bKqYFqiJHwH3CPC8DhcAl> 2021 m. kovo 16 d.

Prasideda nauja diena. Ir kaip visada jos pradžia būna su ☕ ir gautų el. laiškų peržiūra. O jų gaunu LABAAAI daug. Neslėpsiu, kad nemaža dalis yra susijusi su COVID-19 ar/ir karantino režimu Lietuvoje. Žmonės suradę mano el., pašto adresą pasakoja apie savo patirtį, maloniai dalinasi įdomia medžiaga apie mokslinius tyrimus ar kitų šalių praktiką, teikia pasiūlymus dėl vienokių ar kitokių sprendimų. Taip, būna ir kritikuojančių. Už visus šiuos laiškus sakau „Ačiū“. 1 Gurkšnodamas šio ryto kavą perskaičiau dar vieną laišką, kuriame buvo pateikta nuomonė apie vienos veiklos atnaujinimo galimybes Lietuvoje. 1 Gražus ir kultūringas laiškas su labai konkrečiais siūlymais. Malonu skaityti. 1 Tačiau šiame pasiūlyme, kaip ir daugelyje kitų matau vieną bepasikartojantį dalyką. Dažnai yra argumentu pateikiama, kad va toje ar tose šalyse viena ar kita veikla yra/buvo nesustabdyta. Tačiau dažnai pamirštama pažiūrėti, kokia epidemiologinė situacija buvo toje šalyje ir kokia yra Lietuvoje. 1 Kad ir mano ką tik perskaitytame laiške yra sakoma, kad tos veiklos nebuvo stabdytos Naujoje Zelandijoje, Australijoje, Japonijoje, P. Korėjoje, Islandijoje... 1 Gal ir taip, tačiau pažiūrėkite pridėdame grafike, kokias epidemiologines situacijas turėjo/turi jos ir iš kokios bandome lipti mes. Tad ieškodami gerų pavyzdžių atkreipkite dėmesį ir kokioje epidemiologinėje situacijoje tada konkreti šalis buvo. Nes kai ir Lietuvoje nustatinėjome po 20 ar 30 atvejų, tai irgi mes gyvenome visai kitaip nei gyvename dabar. 1

Vakar Lietuvoje nutįso eilės prie duris atvėrusių didžiųjų parduotuvių. Šiandien jau galime judėti tarp daugelio savivaldybių. Vėl užsidegė šviesos muziejuose bei galerijose. Pradinukai ieško namuose pabirusių pieštukų ir ruošia kuprines sugrįžimui į mokyklą. 1 (polinkis į sekme) Jau atrodo, kad „koronė“ pasibaigė. Tačiau ji kaip vagis. Ji jau vieną kartą pas mus „apsisuko“. Labai galimas dalykas, kad ji ateis ir patikrins kaip mes esame užrakinę duris. O, kad ji jau „krebžda“ prie durų, tai galime girdėti pažvelgdami į pastarųjų dienų epidemiologinius paraibuliavimus. 1 Ar tie paraibuliavimai tuo ir pasibaigs, ar turėsime „trečią bangą“, tai priklauso nuo mūsų. 1 Nes kiekvienas karantino „atlaisvinimas“ reiškia, kad vis daugiau atsakomybės ir pasitikėjimo kredito tenka mums. 1

Geros dienos visiems 😊

Grafikas paimtas iš: <https://ourworldindata.org/coronavirus>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid07AnVoiSErfSnxfavJHUWBY5BRQU25AuaormduQ14svn9kdwuBjcAdYER3rGmfutzl> 2021 m. kovo 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0Xf4cceQN948YgXy1TvU5DQPoxYEEYRpbhuA4qjAUZbAKRZSCDrDG8CKoqeXjhi8kl> 2021 m. kovo 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0GZR7HewQUQxicrw32zrVJssXaBJn6dGg9XMQxsXK96fgyzywHxzNbxTbvZKbknH6l> 2021 m. kovo 17 d.

GETTYSBURGO MŪŠIS IR ASTRAZENECA VAKCINA

1863 m. liepos 1 – 3 d. prie Gettysburgo (Pensilvanijos pietuose) įvyko vienas svarbiausių JAV pilietinio karo mūšių. Čia šiauriečių kariuomenė, kuriai vadovo generolas George Meadas įveikė generolo Robert E. Lee vadovaujamas konfederatų pajėgas ir sustabdė jų veržimąsi į šiaurę. Tuometinis JAV prezidentas Abraomas Lincolnas įsakė generolui G. Meadui toliau persekioti pietiečių pajėgas ir jas sutriuškinti. Tačiau... Meadas nepakluso. Amžininkai sako, kad A. Lincolnas pasiuto. Jis atsisėdo ir parašė tikrai piktą laišką generolui... bet jo taip ir neišsiuntė. Tikriausiai niekas nepasakys, kodėl šis A. Lincolno laiškas liko jo darbo stalo stalčiuje. Ar tik Prezidentas nebus pagalvojęs, kad jam yra bepigū piktintis ir nurodinėti, kai jis pats sėdi rūmuose ir yra sveikas, saugus, sotus... Tuo tarpu generolas turi nuspręsti mūšio lauke. Jis turi nuspręsti, kai mato mūšyje kritusius savo kareivius, aimanuojančius sužeistus ar pervargusius ginklo brolius. 1

Vakar Sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkyš priėmė sprendimą laikinai iki ketvirtadienio sustabdyti vakcinavimą AstraZeneca vakcina. Tai ir pasipylė komentarai, kad koks ministras kvailys, kad aš būčiau taip nedaręs, o daręs “teisingai” ir pan. 1 Pasakysiu atvirai, kad niekas iš mūsų nežinome, kaip būtume pasielgę ministro vietoje. 1 Labai lengva “dalinti patarimus” sėdint ant sofos prieš televizorių. 1 Tačiau, kai esi “mūšio lauke” ir kai turi reaguoti greitai, tai matai viską truputį kitaip. 1 Nors aš esu 99,999 proc. tikras, kad Europos vaistų agentūrą atnaujins savo rekomendacijas dėl AstraZeneca vartojimo, tačiau nemanau, kad šis ministro sprendimas buvo blogas. Jis tiesiog įvertino situaciją ir padarė sprendimą, kurį priėmė remdamasis ta informacija, kurią turėjo. 1 Kritikai atkerta, kad taip buvo suduotas pasitikėjimas AstraZeneca vakcina. Manau, kad tai labai silpnas argumentas. Tie, kurie netikėjo ar ignoravo šią vakciną, tai jiems ir taip yra ir buvo “dzin”. 1 Per šiuos metus susidūriau su žmonėmis, kurių nuomonės nepakeis nei EMA, nei straipsniai “Lancet’e”, nei niekas. Tiesiog jie neklauso. 1 Tačiau tie, kurie klauso ir nori išgirsti, tai priims šį ministro žingsnį, kaip drąsos ir atsakingumo pavyzdį. 1 Mums, kaip Lietuvos piliečiams, tai turėtų suteikti daugiau pasitikėjimo, kad norima išsiaiškinti visas smulkmenas susijusias su vakcinės saugumu ir tada drąsiai žvelgti žmonėms į akis ir kviešti šia vakcina pasiskiepyti. 1

Sveikatos visiems 😊

Nuoroda į A. Linkolno laišką: <https://www.battlefields.org/.../lincolns-unsent-letter...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02hUNfhvwLJRR2dHzDfEYuVdJUVNQmNV3UApb5xxhvzSK7cGeNdzyrXY322w4XbfVnl> 2021 m. kovo 18 d.

O dabar... skiepytis, skiepytis ir dar kartą skiepytis (raginimas, vienybe 1)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ibuErkgGkgwscjKZmCXC27QkUvetHqDFK VUQVnso9tUSECiBV49uZ6cHFyxb6Lxol> 2021 m. kovo 19 d.

ANTRA RUGSĖJO 1-OJI

Ateinantis pirmadienis daug kuo primins rugsėjo 1 dieną. Visa „armija“ pradinukų sugriš į mokyklos suolus. 1 (polinkis į sekme) Tai sukelia daug džiugesio, bet ir nerimo. 1 Pastarosiomis dienomis Lietuvoje vėl stebime COVID-19 epidemiologinių duomenų „raibululiavimą“ – auga 14 d. sergamumo rodiklis, truputį padidėjo teigiamų testų procentas, Rt jau „peršoko“ 1 reikšmę, o kur dar tos vis dažniau nustatomos britiškosios atmainos. 1 Tad situacija tikrai yra iššūkių pilna. 1 JAV Ligų kontrolės centras (CDC) yra įvardijęs, kad 14 d. sergamumo rodikliui esant virš 100 rizika viruso plitimui mokyklose yra didelė. [1] (Beje, ankstesnėje versijoje jis buvo 200) [2] Nors moksliniai tyrimai lyg ir rodo, kad pradinukai yra sąlyginai „saugesni“, nei vyresni mokiniai,[3] bet taip pat mokslo bendruomenė perspėja, kad mokyklų vaidmens viruso plitimui ignoruoti negalima. [4] Britai jau spėjo paskaičiuoti, kad dominuojant B.1.1.7 viruso atmainai gali pakakti tik mokyklų atidarymo, kad Rt viršytų 1. [5] 1

Mums stebint aplink besikaupiančius tamsius pandemijos debesis, 1 reikėtų imtis visų atsargumo priemonių, kad sekantis mokinukų atsisveikinimas su mokykla įvyktų ne anksčiau nei vasaros atostogų pradžia. 1 Praeitą savaitę pasidalinau geru Lancet straipsniu, kuriame yra išvardinamos visos reikalingos priemonės saugiam mokyklų atsivėrimui. 1 Rekomenduoju pažiūrėti ir bent dalį tų patarimų pritaikyti praktikoje. [6] 1 Viena iš šiame straipsnyje ypač akcentuojamų priemonių yra mokinių kaukių naudojimas. LR Vyriausybė „atverdama“ mokyklas tai paliko kaip neprivalomą priemonę. [7] 1 Nors pradinukams kaukės yra neprivalomos, bet vis tik rekomenduočiau jas dėvėti kaip galima dažniau. Tyrimai atlikti JAV parodo, kad naudojant kaukes mokyklose galima išvengti viruso plitimo, jei net nėra išlaikomas 2 metrų atstumas. [8] 1 Sutikite, kad mokyklose ir ypač pradinukams tie 2 metrai gali būti sunkiai įgyvendinami. O Viskonsino valstijoje (JAV) tyrimai parodė, kad jei kaukės yra nuolat ir tvarkingai dėvimos mokyklose, tai užsikrėtimo dažnis yra mažas esant ir labai sunkiai epidemiologiniai situacijai. [9] 1 Europos visuomenės sveikatos mokyklų asociacija ir Europos pediatrų akademija yra parengusi puikų išaiškinimą, kuriame teigiama, kad kaukės sėkmingai apsaugo vaikus taip pat, kaip ir suaugusius. Ten taip pat pabrėžiama, kad vaikai neturėtų dėvėti FFP2/FFP3 (N95) respiratorių, nes jie tiesiog nėra pritaikyti vaikams. [10] 1 Taip pat likčiau prie savo anksčiau išsakytos rekomendacijos rinktis medicininės kaukes. 1 Nors šiuo metu galima įsigyti tikrai „rimtų“ medvilninių kaukių, tačiau tyrimai rodo, kad vis tik jų filtracinės savybės siekia nuo 5 iki 50 proc. O tai yra gerokai mažiau nei medicininė kaukė, kuriose šis rodiklis yra 70 proc. [11-14], 1

Pabaigai noriu palinkėti mums visiems daryti viską, kad mokyklose nebebūtų spengiančios tylos. Prisiminkime, kad pandemijoje net ir maži dalykai vaidina didelį vaidmenį, nes ir pats virusas yra mažas 😊 1

Šaltiniai:

- [1] <https://www.cdc.gov/.../schools.../operation-strategy.html>
- [2] <https://www.cdc.gov/.../schools-childcare/indicators.html>
- [3] <https://academic.oup.com/jid/article/223/3/362/5943164...>
- [4] <https://www.sciencemag.org/.../critics-slam-letter...>
- [5] <https://www.lshtm.ac.uk/.../impact-reopening-schools-sars...>
- [6] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21.../fulltext)
- [7] <https://www.lrt.lt/.../vyriausybe-apsisprende-del-mokiniu...>
- [8] <https://academic.oup.com/.../doi/10.1093/cid/ciab230/6167856>
- [9] <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7004e3.htm>
- [10] <https://www.frontiersin.org/.../10.../fped.2021.580150/full>
- [11] <https://www.nature.com/articles/s41598-020-72798-7>
- [12] <https://www.futuremedicine.com/doi/10.2217/fmb-2020-0292>
- [13] <https://www.tandfonline.com/.../10.../02786826.2021.1890687>
- [14] <https://www.tandfonline.com/.../10.../15459624.2020.1868482>

Photo by Izzy Park on Unsplash

<https://www.facebook.com/aurima.stankuniene.7/posts/pfbid0vThvKvMmnXSWF4jxcPRZHdx1hvZTuN7UYSUGadvM3ayALWpHXFt2EVCSy1tkqr7QI> 2021 m. kovo 21 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0EpwdfxweY29cTvJ3Wyt7EycLdQqERYvnf4wU7THkuvi3N7ZbSdfcmKNPqhMUgZd8I> kovo 21 d.

„Turime labai atidžiai stebėti, kas vyksta Lietuvoje. 1 Būtų nedovanotina klaida galvoti, kad mums trečia banga negresia. 1 Nesakau, kad ji tikrai bus, bet sakyti, kad mes jau savo atkentėjome, ir mums tas jau negresia, tai būtų klaida. 1 Žiūrint į paskutinės savaitės statistiką, tai mes bangos tikrai nematome, nereikia gąsdinti žmonių, bet vyksta paraibuliavimas. 1 Ar jis nurims, kaip buvo prieš tai, ar kažkaip pasikeis, – dar kol kas nežinau“, 1 – sakė M. Stankūnas.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0VbhMD8UhS1dRc9sdcacBs7RUNMfLUkCqRA8WwrSumAFa6TRZVGZBarfgWnFK7ZMBI> 2021 m. kovo 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0et6tSHKcJ4Jbw6SJ9RiPfcjBqM5QCGw9JTG8pXMN98SvnYB62fqTrgLNInpeLbu6I> 2021 m. kovo 23 d.

PO POSĖDŽIO (13)

Jau tapo tradicija, kad po kiekvieno Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos posėdžio pasidalinu savo mintimis apie tai kas buvo kalbėta. O kalbėta buvo apie daug ką. 1

Pirmiausiai reikėtų pasakyti, kad Jo Ekscelencija po skiepo jaučiasi gerai. Bet žinot, aš manau, kad tos sklindančios kalbos apie vakcinų sąsajas su 5G ryšiu nėra iš „piršto laužtos“. Kiek jau buvo nuotolinių posėdžių su Prezidentūra, tai niekada neturėjau problemų dėl interneto ryšio. O dabar tik Prezidentas atėjo į posėdį bei pasakė „Laba diena“ ir bam... mano internetas atsijungė. O aš naudoju būtent 5G ryšį.

Kol naujai pasijungiau, tai ir pavėlavau su savo pristatymu. Sutapimas... Nemanau 😊 1

Šiandien susitikime su Prezidentu pristačiau naujausią epidemiologinę informaciją. Šį kartą siek tiek aptarėm ir pasaulio tendencijas. 1 Anot PSO per paskutinę savaitę (kovo 8-14 d.) pasaulyje buvo nustatyti 3 mln. naujų COVID-19 atvejų ir buvo beveik 60 000 mirčių. Daugiau nei 80 proc. naujų atvejų buvo nustatyta Europos ir Amerikos regionuose. 1 Žvelgiant į mūsų Baltijos regioną, tai matome, kad sudėtingiausia situacija yra Estijoje ir Lenkijoje. Lietuva bent kol kas atrodo neblogai. 1 Tačiau situacija keičiasi. 1

Lietuvoje naujai nustatomų atvejų skaičius didėja ir per vakar dieną buvo nustatyti 855 nauji COVID-19 atvejai. (žr. skaidruolę) Tokio skaičiaus nematėm nuo sausio pabaigos (t.y. sausio 28). Virusų efektyvus dydis kovo 12 d. peržengė 1 ribą ir kovo 21 d. siekė 1,05. (žr. skaidruolę) Stacionare gydymu COVID-19 pacientų skaičius paskutines dvi savaites mažėja labai nežymiai ir šiuo metu svyruoja apie 750. Taip pat yra gana stabilus ir RITS gydymų pacientų skaičius, kuris jau kelias savaites svyruoja 80-90 intervale. 1 O šiandien mes jau išgirdome apie Pietų Afrikos atmainą.

Naujausi Google mobilumo duomenys rodo, kad mūsų mobilumas sugrįžo į 2020 m. lapkričio mėn. Stebime lietuvių išaugusį lankymąsi maisto parduotuvėse. Paskutinių dienų duomenys rodo, kad lietuviai beveik penktadaliu dažniau lankosi maisto prekių parduotuvėse nei buvo 2020 sausio mėn. 1 Prezidentui pateikėm mūsų skaičiavimus apie galimus epidemiologijos scenarijus Lietuvoje. Pateikėm optimistinį, vidutinį ir pesimistinį scenarijus. (žr. skaidruolę) Ačiū dr. Algis Džiugys už šiuos skaičiavimus. 1

Pagal optimistinį scenarijų mes artimiausiu metu stebėsime nedidelį naujų atvejų augimą, kuris sieks vidutiniškai apie 500-600 atvejų per dieną, ir balandžio viduryje pereisime į mažėjimą. 1 Tačiau tokio

staigaus mažėjimo, kokį stebėjome sausio ir vasario mėn. nesitikime. Tačiau šis scenarijus yra mažai tikėtinas, na nebent bus įvedamos papildomos karantino priemonės. 1

Vidutinis scenarijus rodo atvejų augimą Lietuvoje, kuris balandžio mėn. viduryje gali perkopti 1000 naujų atvejų ribą per dieną. 1 Šis scenarijus yra tikėtinas, jei išliks dabartinė situacija. 1 Nors tai atrodytų ir padidėjimas, tačiau manytume, kad tai būtų gana neblogai įvertinant visas aplinkybes ir situaciją kitose šalyse. 1

Pagal pesimistinį scenarijų mes matome balandžio mėn. „trečiąją bangą“, kuri gali savo dydžiu prilygti gruodžio mėn. situacijai. T.y. gali būti nustatoma po 3000 naujų COVID-19 atvejų per dieną. Šis scenarijus tikėtinas, jei britiškoji atmaina ir toliau sparčiai plis, mobilumas augs ir sieks spalio – lapkričio mėn. 1 Tačiau manome, kad šio scenarijaus galime išvengti. 1

Kol kas tai yra gana preliminarūs skaičiavimai, kurie parodo galimus epidemiologinės situacijos scenarijus Lietuvai. 1 Sakyčiau, kad dabar prasideda lenktynės su laiku. Ir mums yra labai svarbu įgyti kaip galima didesnę pavakcinuotos populiacijos dalį. Tai naudodamasis proga noriu paprašyti išgirsti kvietimą pasiskiepyti. 1 O mus visus noriu paraginti, kad mes padaršintumėte abejojančius artimuosius tą padaryti. 1

Ačiū.

Visa informaciją apie šį ir ankstesnius Sveikatos ekspertų tarybos posėdžius yra patalpinta čia: <https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02p3dHeD5TQ1t3qJfpCHkUPPp9RtV2o8YZFNcTX8E4uLL7ajNFM9Zp9FehzaMoytRVl> 2021 m. kovo 24 d.

Per šiuos pandemijos metus tikriausiai liko labai nedaug vietų, kuriose man nebūtų tekę kalbėti COVID-19 klausimu. Vakar vakare teko dalyvauti Lietuvos vyskupų pasitarime ir jo metu pasidalinti išvalgomis apie COVID-19 epidemiologinę situaciją Lietuvoje bei jos galimą tolimesnę eigą. 1 Nors tas susitikimas buvo nuotolinis, tačiau jaučiau ganytojų didelį susidomėjimą bei neapsimestinį rūpestį. 1 dalį jų klausimų manau, kad man pavyko atsakyti, o į dalį ne. 1 Šiandien aš buvau nustebintas Vilniaus akryvyskupo J.E. Gintaro Grušo sprendimu dėl sunkėjančios epidemiologinės situacijos pristabdyti šv. Mišias su tikinčiais. Suprantu, koks tai sunkus sprendimas Ganytojui ir kiek liūdesio suteikia tikintiesiems. Tačiau aš noriu už jį padėkoti iš visos širdies. Man tai puikiausias atsakomybės, drąsos, rūpesčio, meilės ir tikėjimo pavyzdys. Jei Jūs este tikintis, tai kviečiu atsiliepti į Ganytojo kvietimą jungtis bendroje maldoje su visais kenčiančiais dėl šios pandemijos. 1 Jei nesate tikintis, tai tiesiog mintyse palinkėkite mums visiems ramybės ir sveikatos.

Ačiū 🙏

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0m4RKzyz4SDCUy2AEtTXCpcTufLXfq5pFjovKZq6PaMhBi3zGzuFEaa2AYgqngWPBl> 2021 m. kovo 28 d.

Sekmadienio vakarą nusprendžiau paskaitinėti, 1 kaip su COVID-19 sekasi tvarkytis... Kanadoje 🇨🇦 1 Taigi, nors šiuo metu Kanadoje epidemiologinė situacija yra ženkliai geresnė nei Lietuvoje, tačiau aukščiausi Kanados pareigūnai kalba apie griežtesnių karantino priemonių taikymo būtinybę šioje šalyje. Vienas iš šio „griežtinimo“ argumentų yra pasitelkiama šią savaitę Kanados visuomenės sveikatos agentūros (PHAC) paskelbtos prognozės. Šios organizacijos vadovė Dr. Theresa Tam prognozuoja, kad dėl naujų viruso atmainų Kanada turi ruoštis „trečiai bangai“, kuri savo dydžiu gali užgožti prieš tai buvusias. Jos suvaldymui, kol kas vakcinacija bus mažai efektyvi, nes dar nepakankamai žmonių yra pavakcinuoti. 1 Ka gi... atrodo, kad su panašiais iššūkiais susiduriame ne mes vieni. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02b3y4ubekinT9fky7XCmCMRHDg8PQ1LaMzkLWh1QbiyJeL784K8HXCwCiq6wAtSMHl> 2021 m. kovo 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid037g3wTauWnydGv6HPTWhk6Af15rm8i1XAjYfjWwr3WTwoTq1q72ECi5HKLmdNi6SLl> 2021 m. kovo 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0jGZYNVrVPxUG2yMYVepqXdHgAph6HN711hLeVoVe9G2FZXgMuuiaSi9VJ6frukkyl> 2021 m. kovo 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0EKnrU64vVqgCgHka8jqVa643XFgTGumeU7S4wJb7D6xH13UMdh1Do6prG5MjjXjYl> 2021 m. kovo 31 d.

DURYS JAU PRASIVERIA...

Šią trečiadienio popietę norėčiau pasidalinti keliomis savo mintimis apie pačią COVID-19 epidemiologinę situaciją, jau n+1 dieną besitęsiantį karantiną ir kas galėtų laukti mūsų ateityje. 1 Pradėkim nuo epidemiologijos. 1

Praeitą antradienį Sveikatos ekspertų tarybos susitikimo su Prezidentu metu pristačiau mūsų komandos parengtus galimus tolimesnės epidemiologinės raidos scenarijus. [1] 1 Vakar dar kartą juos peržvelgėm ir manom, kad jie visi trys yra dar įmanomi - tiek optimistinis (su nedidele paklaida), tiek ir pesimistinis. 1 Viskas yra mūsų rankose. 1 Pastarosiomis dienomis į sausio mėn. aukštumas sugrįžęs naujų COVID-19 atvejų skaičius yra neraminantis. 1 Tačiau jis yra nemaža dalimi susijęs ir su ženkliai išaugusiomis testavimo apimtimis, kurių nematėm nuo sausio mėn. Ir šiuo metu atliekamų testų skaičius sukasi apie 10 000, tai dar prieš geras porą savaičių jis buvo tik apie 7000. 1 Gera žinia, kad po nedidelio teigiamų atvejų procento „šoktelėjimo“ matome tam tikrą stabilizaciją su nedideliu „judėjimu žemyn“. (1viltis) Šiuo metu šalies ligoninėse gydomi 730 COVID-19 pacientai. O reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose - 82. Tai labai panašūs skaičiai į kovo trečios savaitės skaičius. 1 Kiek man yra tekę girdėti įvairių pasitarimų metu, 1 kad sparčiau pildosi lovos Vilniaus regione. Taip pat daugėja jaunesnio amžiaus pacientų. Jei gruodžio-sausio mėn. buvo dominuojanti +70 m. amžiaus grupė. Tai dabar auga 50-70 m. pacientų dalis. 1 Tad aš apibendrinčiau, 1 kad situacija Lietuvoje yra kelianti nerimą, 1 tačiau siūlyčiau susilaikyti nuo per didelio dramatinizavimo. 1 Kviesčiau daugiau dalintis palaikymo ir džiugesio žinutėmis, nes būtent tai padeda sutelkti likusius jėgų ir kantrybės likučius. 1 (svarbu)

Lietuvoje plinta „britiškoji atmaina“ ir girdime vis daugiau žinių apie Pietų Afrikos atmainos atvejus. [2] Į šiuos signalus reikia žiūrėti rimtai. Pirmiausiai, tai „britiškoji“ atmaina plinta gerokai greičiau. Moksliniai tyrimai rodo, kad šios (B.1.1.7) atmainos plitimas gali būti 40-90 proc. didesnis. [3] Taip pat studijos byloja ir apie iki 40 proc. didesnę mirštamumą. [4, 5] Mokslinėje literatūroje pasirodo žinučių, kad ši atmaina gali būti pavojingesnė vaikams [6], tačiau yra ir studijų, kurios to nerodo. [7] 1 Tad šis klausimas lieka atviras. Šią savaitę viename iš susitikimų paklausiau ligoninių atstovų dėl nuo COVID-19 gydomų vaikų skaičiaus. Tai gavau atsakymą, kad ženklesnio augimo nemato. Kol kas daugiau kaip ir pasakyti negaliu. 1. Bent jau Pasaulio sveikatos organizacija savo apžvalgoje apibendrinusi teikia, kad prieš šią atmainą visos šiuo metu Lietuvoje naudojamos vakcinės yra efektyvios. [8] Vis tai rimta iššūkis, kurio rimtumą gerai iliustruoja ir dabartinė Australijos valdžios reakcija į Brisbane nustatytus 15 naujų B.1.1.7 atmainos atvejus. [9] Vis tik daugiau neramina PAR atmaina. Ji taip pat tikėtina pasižymi didesniu plitimu. [10] Bet gerokai labiau dominantis klausimas yra vakcinų efektyvumas ir ypač Astra Zeneca. 1 Kiek man yra žinoma, tai šiuo metu yra publikuota tik viena nedidelės apimties studija, kuri tyrė AZ efektyvumą prieš šią atmainą. [11] 1 Ji parodo labai nedidelį ir statistiškai nepatikimą (!) vakcinės apsauginį efektą prieš lengvą ir vidutinę COVID-19 ligos eigą. 1 Vis tik manoma, kad ji turėtų padėti išvengti sunkios ligos eigos ar net mirties. 1 Tikėkimės. 1 (panasumas)

Pasaulyje stebimas viruso plitimo atsinaujinimas. Per praėjusią savaitę viso buvo nustatyta 3,8 milijono naujų COVID-19 atvejų. Ir tai vyksta visuose regionuose (pagal PSO nomenklatūrą), o didžiausias sproginimas (55 proc.) fiksuoti Indijoje. Plačiau apie tai galite paskaityti naujausioje PSO apžvalgoje. [12] 1

Šią savaitę dėmesio centre atsidūrė Teksaso valstija ir jos gubernatorius Gregg Abbott, kuris kovo 10 d. „100% atidarė“ Teksasą. Socialiniuose tinkluose kilo diskusijų, ar tai negalėtų būti pritaikoma ir pas mus. Na reikėtų pasakyti, kad Teksasas tuo metu, kai atsidarė, tai turėjo apie 3100 naujų COVID-19 atvejų per dieną. [13] Paskaičiuokim, kad ten gyvena 29,4 mln. gyventojų, o Lietuvoje 2,8 mln., t.y. 10,5 karto daugiau. Tai atlikus nesudėtingus skaičiavimus gautume, kad Lietuvos masteliais būtų apie 295 atvejus per dieną. Mes tokio skaičiaus (išskyrus sekmadienius) neturėjome nei vieną dieną šiais metais, o šios dienos Lietuvos skaičiai yra beveik 3 kartus didesni. Pasižiūrėjus į naujausią šios dienos statistiką, tai matome, kad Teksase buvo nustatyti 4112 atvejai ir 110 mirčių (Worldmeters duomenys) [14]. Reikėtų paminėti, kad labai panašų kelią pasirinko ir kita JAV valstija Florida. 1 Tiesa, joje jau stebimas atvejų augimas. [15] Kol kas vienokių ar kitokių apibendrinimų daryti negalima, tačiau viena aišku, kad bus smalsu pastebėti tolimesnę šių valstijų dinamiką. 1

Aš puikiai suvokiu, kaip dauguma galėjo nusivilti dar vienomis „nuotolinėmis“ Velykomis. 1 Dar kovo mėn. pradžioje aš tikėjau, kad šios šv. Velykos gali būti įprastos. Nors gal dabar reikėtų sakyti „neįprastos“, nes jau lyg tampa įprasta didžiausias metų šventes sutikti aptvertiems blokelių ir policijos postų. Aš dar prieš gerą savaitę dėliojau planus, kaip važiuosim į tėviškę, ten susitiksim su nuo rugsėjo nematytais artimaisiais. (panasumas) Jie turi fantastišką pavėsinę ir pagal visas galiojančias saugaus bendravimo taisykles būtume šauniai praleidę laiką. Deja, bet vėl... namie... vėl tame pačiame „namų ūkyje“. Patikėkit, kad ir man liūdna, ir pikta, ir trūksta jau kantrybės. (1panasumas) Tai kam viso to reikia? Reikia tam, kad pristabdyti nelemtą viruso plitimą. Jau esu seniau sakęs, kad dabar vyksta lenktynės su laiku. Mums labai svarbu „kaišioti pagalius“ į viruso vežimo ratus, o patiems kaip galima greičiau ir daugiau paskiepyti žmonių. Kiek man yra žinoma, tai per balandžio mėn. yra laukiama pusės milijono vakcinų dozių. 1 Kol kas tik preliminariai kalbama apie gegužės ir birželio mėn. tiekimus, bet jei tie planai pasitvirtins, tai J.E. Prezidento Gitano Nausėdos planas, kad iki Mindauginių pasiekti minimalų procentą (60-67 proc.), reikalingą populiaciniam, imunitetui yra visai realu. 1Negaliu garantuoti, kad taip tikrai bus, bet tikimybė yra didelė. 1Tad yra labai svarbu, kad kuo daugiau mūsų pasiskiepytų. 1 Aš kai tik sulauksiu savo eilės, tai tą padarysiu tą pačią minutę ir pasiskiepiysiu AZ vakcina. 1O kol kas mus reikia pabandyti išgramdyti tuos likusius kantrybės likučius ir pabandyti sutramdyti koroną karantinu. 1

Reikėtų pasakyti, kad dabartiniais ribojimais nėra siekiama išnaikinti virusą ir pasiekti 0 atvejų. 1Aišku, kad visi to norėtume, bet... 1 Net ir tos šalys, kurios taiko ypač griežtas atvykusiųjų kontrolės priemones, pvz.: Australija ar Naujoji Zelandija patiria tokių vietinių protrūkių. 1Kaip jau minėjau anksčiau, 1 dabar tokį protrūkį galime stebėti Brisbene. 1 Nepriklausoma ekspertų patariamoji taryba (NEPT) yra įvardinusi, kad karantinas turėtų būti taikomas iki tokio momento, kai bus galima šią pandemiją valdyti įprastais epidemiologiniais metodais ir tą galėtume kokybiškai pradėti daryti pasiekus 200 naujų COVID-19 atvejų per dieną. [15] Ir taikyti, kaip galima mažiau ribojimų ir kaip galima trumpesnį laiką. Šį pirmadienį NEPT pirmadienį daugiau nei 3 val. diskutavo apie epidemiologinę situaciją bei galimus naujus ribojimus. 1 Nors buvo svarstyti sprendimai „nuo iki“, vis tik buvo nuspręsta, kad papildomi ribojimai tikėtina šiuo metu būtų neproporcingi ir laukiamo efekto neduotų. Priešingai, buvo keliami mintis, kad didėjant vakcinavimo procentui būtų tikslinga peržiūrėti sausio mėn. parengtus scenarijus. Šias diskusijas planuojama tęsti po šv. Velykų. 1 O dabar pakviesti žmones kaip galima labiau išiklausyti į jau esamas rekomendacijas. 1 Tad ir aš norėčiau paprašyti: 1

➡ Dėvėti kaukes visada viduje ir lauke, kai negalite išlaikyti bent 2 metrų atstumo nuo kito žmogaus.

➡ Kaip galima dažniau plaukite rankas ir pasinaudokite dezinfekcinėmis priemonėmis.

👉 Pasistenkite išvengti spūsčių prekybos vietose. Eikite į parduotuvę ne piko valandomis ir apsipirkite ilgesniam laikui.

👉 Vėdinkite patalpas. Vėdinkite patalpas (pakartojau 2 kartus nes tai labai svarbu)

👉 Pajutę simptomus kreipkitės 1808 dėl ištyrimo. Tai beprotiškai svarbu.

👉 Susitikite su artimaisiais lauke. Pagal dabartines taisykles yra leidžiama bendrauti 2 namų ūkiams.

👉 Paskambinkite savo artimiesiems ir pakalbėkite. Pasistenkite juos prajuokinti. Mums geros emocijos yra gyvybiškai svarbu. 1

👉 Jei yra galimybė, tai paremkite smulkiuosius verslininkus ir ypač maitinimo įstaigas. Daug jų siūlo vaišių išsinešimui.

👉 Paskatinkite artimuosius pasiskiepyti. Vakcina, o ne karantinas yra mūsų pagrindinis ginklas. Kuo daugiau bus vakcinas, tuo mažiau liks vietos karantinui.

👉 Ir niekada nenustokit tikėti, kad ši korona pasibaigs. Žmonija susitvarkė su ne tokiom nesąmonėm, tai susitvarkys ir su šia.

Durys jau prasiveria...

Dėkoju palaikantiems. Dėkoju kritikuojantiems. Sveikatos ir ramybės mums visiems. 😊

Šaltiniai:

- [1] <https://www.lrp.lt/.../sveikatos-ekspertu-tarybos...>
- [2] <https://www.lrt.lt/.../nustatyti-atmainu-skaiciai-ir...>
- [3] <https://science.sciencemag.org/.../science.abg3055.abstract>
- [4] <https://www.nature.com/articles/s41586-021-03426-1>
- [5] <https://www.bmj.com/content/372/bmj.n579>
- [6] <https://www.bmj.com/content/371/bmj.m4944>
- [7] [https://www.thelancet.com/.../PIIS2352-4642\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS2352-4642(21.../fulltext)
- [8] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>
- [9] <https://www.channelnewsasia.com/.../covid-19-australia...>
- [10] <https://cmmid.github.io/topics/covid19/sa-novel-variant.html>
- [11] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33725432/>
- [12] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>
- [13] <https://txdshs.maps.arcgis.com/.../opsdashb.../index.html...>
- [14] <https://www.nytimes.com/.../Florida-variant-coronavirus.html>
- [15] <https://koronastop.lrv.lt/.../2021-01-25%20protokolas.pdf>

Photo by Jan Tinneberg on Unsplash

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02fcUU4TcuELumPm6uwkUapgZUAdDWk5Fs6gBday4jE8tG1qVfz9Cg5KWrkWYKksk4l> 2021 m. balandžio 2 d.

Čia tas atvejis, kai neužtenka žodžių pasakyti "Ačiū" 🙏 Vakcina, o ne karantinas yra mūsų pagrindinis ginklas. Kuo daugiau bus vakcinas, tuo mažiau liks vietos karantinui (viltis). Dar kartą padėsiname vieni kitus. #PetysUžLaisvę 1(zalias)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ohKBujbY9spSGe5e4HeJcBhvyuo6UgRAEh2k3cEhvo3gymHY8HmyJfiKSKkopR5bl> 2021 m. balandžio 4 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ELYgg3p5j62wsLHeDKqyMMMoWqpMey3eRmtpow25G8zdJ1UHeWrQmHgrZcDS4dl> 2021 m. balandžio 5 d.

Kaip antros šv. Velykų dienos rytas? Jei nelabai ką turite veikti, tai kodėl neužsiregistravus vakcinacijai prieš COVID-19? Šiuo metu Kaune yra likę 515 vakcinų dozių. Padarykime, kad būtų 0 (1solidarumas)

Pasidalinkite šia informacija su artimaisiais ir padėsinkite juos užsiregistruoti. 1 Dėkui 🙏

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0Ry91j9i7hSpbMjzgdgWdfj8aSqSgSAu7zh4Lu5yEct4Wb3GAqD2hf59633cNUd6l> 2021 m. balandžio 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xr5LLhcE2afSrRkkUDhKUwaf4UN2GUKBgbTPuhRQ9mGhMGurqdpxDigNiUcQiDMI> 2021 m. balandžio 7 d.

Bakė ir viskas 😊 (Vaxzevria/AstraZeneca vakcina) 1
#PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0s7kQTyx2zx7Hm5Hm9hDzmVD6mzKrXscFJkgtBYc92gZjw26oa4jv4WRgC54pe8AQI> 2021 m. balandžio 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0fMJ5KWcPcxMkWSaqqVdVyHy7xjzSv8pCxJUPAq4nAoRHZ4fdjNa5sN7qpfWP8utYl> 2021 m. balandžio 10 d.

IŠSIKŪPUSI KORONA?

Šią savaitę teko dalyvauti radijo laidoje, kurioje diskutuota apie „išsikvėpusį karantiną“. Šiandien kažkaip prisiminiau tą laidą ir nusprendžiau pažiūrėti, kaip čia su tuo COVID-19 atveju augimo dinamika pas mus. 1 Sutikime, kad mes dabar turime jau taip vadinamą „trečią bangą“. 1 Tačiau ar mes turėtume tikėtis tokios, kokia buvo rudenį ir žiemą? Manau, kad nebūtinai. Pabandžiau „greituoju būdu“ palyginti naujų atvejų dinamiką „antrosios bangos“ metu su dabartine dinamika. 1 Paėmiau paskutines 20 dienų (t.y. nuo 2021 m. kovo 21 d. iki balandžio 9 d.). Šio laikotarpio pradžioje (kovo 21 d.) 7 dienų naujų COVID-19 atvejų vidurkis buvo 527,3. 1 Suradau panašų rodiklį „antrosios bangos“ metu. Taigi 2020 m. spalio 26 d. jis siekė 520,3 atvejus. Po dvidešimties dienų, t.y. lapkričio 14 d. jis buvo 1466,1 atvejo. Po tokio paties laikotarpio „trečiosios bangos“ metu jis yra 933,1. T.y. daugiau nei trečdaliu mažesnis. 1 Atsiminkime, kad šiuo metu pas mus siaučia britiškoji atmaina, kuri yra 40-90 proc. labiau užkrečiama. 1 Aš nežinau, ar galime daryti toli siekiančias išvadas, tačiau vis tik manau, 1 kad taikomi karantino ribojimai ir vakcinacija savo darbą padaro. O tuoj prisidės vis labiau šylantis oras, tad manau, kad bus visai neblogai. 1 Kaip nors pribagsim šią išsikvėpusią koroną. 1 Ir nepamirškime, kad skiepai, o ne karantinas yra pagrindinis ginklas. 1 Tad skambinkim tetai Birutei ir dėdei Antanui, kad jie dar pakalbintų savo kamynus Kazlauskus nueiti ir pasiskiepyti. 1

#PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ohCpVYahdhuyBkQGttPqMEuMsvRcY7rS6XwduLvxgBbRbFXXSDK4ZVSnEkxjTREvl> 2021 m. balandžio 12 d.

Žinau, kad gal kai kuriuos iš Jūsų jau ima erzinti mano pavyzdžiai iš Naujosios Zelandijos 🇳🇿 1 Tačiau beieškodamas informacijos vienam straipsniui radau šią NZ Premjerės Jacindos Arden COVID-19 komunikacijos analizę. Labai įdomu buvo perskaityti, tad pagalvojau, kad gal ir Jums bus įdomu. 1 Kam dar nesimiega 😊 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02wDcCkAs1ZMFwquSJOQnLsPUEGbf01Az8SySLy8HMmi4YEhGW1C7JmeXGuHXDGXpal> 2021 m. balandžio 12 d.

Va taip reikia kviesti skiepytis 🍌 (polinkis i sekme) 1

4603 Comirnaty (Pfizer/BionTech) vakcinosis dozių laukia senjorų Kaune. Registruotis galite: 1
<https://vac.myhybridlab.com/selfregister/vaccine>

O čia šiek tiek motyvacijos, kad sulaukus 65+ gyvenimas tik prasideda 😊 1

<https://www.youtube.com/watch?v=WAGbq3A9HfA>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0H48zxxS8dqFBAQa2UWpNqx3nmC6o7QQUT5vy9fenXoYbxEyyReUaS9YVv8q3S4Edl> 2021 m. balandžio 13 d.

Atrodo, kad B.1.1.7 „britiškoji“ viruso atmaina gali būti ne tiek pavojinga, kaip buvo pradžioje manoma. The Lancet Infectious Diseases publikavo vienoje Londono ligoninėje atliktos kohortinės studijos rezultatus. Joje buvo stebimi 314 COVID-19 pacientų. Buvo lyginama klinikinė eiga pacientų su B.1.1.7 atmaina ir su „įprastu virusu“. 1 Esminių skirtumų tarp šių grupių nebuvo nustatyta.

Pagrindinį studijos rezultatų grafiką galite matyti čia. Grafike šviesiai rožinė spalva – lengva klinikinė eiga, tamsiau rusva – sunki klinikinė eiga, o tamsiai raudona – mirtis, VOC – su britiška atmaina, non-VOC – įprasta viruso atmaina. 1 Aišku, kad tai gana nedidelės imties ir vienos ligoninės tyrimas, tačiau jis praneša nors šiek tiek geresnių žinių, kuriomis verta pasidalinti su Jumis 😊 (1viltis)

Pilną straipsnio tekstą galite skaityti čia: [https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099(21.../fulltext)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0rowxWBZsWw4vSytdBX2NyT8rAAXVrKZSWGX8uST1UdTuqGdyCVntMBvZpxrHRavUl> 2021 m. balandžio 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02H6KbiYzMvxsFhTX9wyWy5LCebDzEF9VuhaWKhtAdnRikrsXRsyagb3KFq7syGakvl> 2021 m. balandžio 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0G8JFF3MEx22xNQLqtLBhJYrZTBxoXGyDF7Fm43r78ALUMpURt6uy6LFcpVYh7c6nl> 2021 m. balandžio 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02bSFEzwcw79wmJaSaejX5eBXrwac2wLqsN1Dib25Z7c2aWNrvBLPZwrfmrZ2Gm7AGI> 2021 m. balandžio 15 d.

JUODAI DRĄSI AR JUODAI ATSAKINGA ŠALIS?

Tikėtina, kad rytoj ryte išgirsime, kad Lietuvoje 14 d. naujų COVID-19 naujų atvejų skaičius 100 000 gyv. perkopė 500 ir tai reikš mūsų šalies sugrįžimą į „juodąją zoną“. 1 Na gal dar rytoj ir pavyks „per Marytės plauką“ to išvengti, bet šeštadienį mes tikrai būsime ten, kur paskutinį kartą svečiomės dar sausio 30 d. 1 Šiuo metu stacionare gydomi 958 COVID-19 pacientai, o tai prilygsta vasario pirmos savaitės lygiui. Geriausias mūsų pasiektas „lygis“ buvo kovo 15-21 d., kai buvo gydoma apie 750 pacientų. T.y. +20 proc. su „magaryčiom“. Reanimacijoje turime 104 COVID-19 pacientus. Tai irgi praktiškai vasario pradžios rodiklis. O mano minėtomis kovo dienomis siekė apie 80. Taip pat +20 proc. su „magaryčiomis“. 1 Testuojame tikrai daug (kompetencija 1). Dar niekada Lietuvoje nebuvo atliekama tiek daug testų, o tai reiškia, kad tikėtina pavyksta nustatyti daugiau atvejų ir taip lėtinti viruso plitimą. (1 polinkis i sekme) Vakcinacija įgauna pagreitį ir jei nebus kokių „oba“ su planuojamu vakcinų tiekimu, tai galėčiau eiti lažybu, kad JE Prezidento ambicingas tikslas iki Mindauginių pasiekti populiacinį imunitetą yra visai įmanomas. 1

Taigi situacija dabar yra tokia. Tačiau po šiandieninio LR Vyriausybės sprendimo realiai iš karantino liko tik graužtukas. 1 Aiškiai su datomis yra įvardijami įvairių veiklų atlaisvinimo etapai. Grynai

žiūrint matematiškai, tai šie atlaisvinimai turėtų konvertuotis į naujų atvejų didėjimą. 1 Būsiu tikslus, kad tai turėtų sąlygoti +3000 naujų COVID-19 atvejų skaičių per dieną dar gegužės pradžioje. 1 Masinis testavimas padeda kontroliuoti, bet ne tiek, kad tik jo pakaktų turėti žemus sergamumo rodiklius. Vakcinacija dar neveiks taip stipriai. 1 Žvelgiant į Izraelio patirtį, mums reikia bent 40 proc. pavakcinuotų žmonių. 1 Dar esame pusiau kelėje ir tokį skaičių net su pačiais optimistiškiausiais planais pasieksime tik gegužės pabaigoje ar birželio pradžioje. 1 Vakcinacija šiuo metu mums gali leisti tikėtis mažesnio hospitalinio sektoriaus apkrovimo ir mirčių. 1

Tikriausiai nerasime nei vienos pasaulio šalies, kuri turėdama +500 / 100 000 COVID-19 atvejų ir teigiamą augimo tendenciją imtųsi laisvinti veiklas. 1 Tai ar LR Vyriausybė nesiels neatsakingai? – Nemanau. O gal per drąsiai? – Hm... gal būt. 1

Dar pernai metais sakiau, kad virusas nėra kažkoks slybinas – supermenas. 1 Jis yra net labai pažeidžiamas ir gali būti nesunkiai kontroliuojamas. Tam reikia paprastų paprasčiausių dalykų apie, kuriuos mes visi žinome. 1 Kažkada teko turėti NEPT posėdį su prekybos tinklų atstovais. 1 Labai pozityviai nuteikė jų suvokimas apie rizikas ir pasiruošimas priimti papildomus įsipareigojimus, kad virusas nebeplistų. 1 Tada aš jiems pasakiau, kad labai žaviuosi jų pasiryžimu, bet pabrėžiau, kad norint, kad mums pavyktų, tai turi šis pasiryžimas ir atsakomybė būti kiekvieno Jūsų darbuotojo akyse. 1 Norint, kad mums pavyktų reikia padaryti ne 100 proc., bet gal net 110, 120 ar net 130 proc. Tą turime daryti visi. Tą turėtų daryti parduotuvės darbuotoja, kuri paprašytą klientą truputį palaukti lauke, kol išeis dabar esantys klientai. Tą turėtų padaryti ir kavinės barmenė, kuri dar papildomą kartą su dezinfektantu perbrauktų per staliuką. Tą turėtų padaryti sporto klubo treneris, kuris pasiūlytų klientui padaryti kitus pratimus, kad nebūtų „susigrūdimo“ vienoje vietoje. Ir dar daug kitų... 1

Prisipažinsiu, kad su nerimu žvelgiu į ateinančias savaites. 1 Lietuva pasirinkdama tokį kelią tikrai demonstruoja didelę drąsą. Tačiau tuo pačiu ir didelį pasitikėjimą savo piliečiais. 1 Jau seniau esu sakęs, kad pandemijos nėra įveikiamos nei politikų, nei ekspertų... jas įveikia paprasti žmonės. Tad labai prašau įrodykite, kad mes esame ne tik drąsūs, bet ir atsakingi. Įveikime šį pasitikėjimo iššūkį kartu. 1

Dėkui 😊

Photo by Lāsma Artmane on Unsplash.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0RzZMhnXBmVFmDKGDwNhAvkTYbDrYaTJTzhTj5Dtwq7vt2fgwifr3p9fQAbwRncUDI> 2021 m. balandžio 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0AGevik89ihAa4g7tGUfecNRmMa1zP8WgQp6mH8WB75ecPvLiRhJf8hmGn1xitNr3l> 2021 m. balandžio 20 d.

Vienas iš dalykų, kurį man "atėmė" COVID-19 pandemija yra skrydžiai lėktuvu ✈️ 1 Šiandien pagalvojau, kad jau daugiau nei metai niekur neskridau, o iki tol tą darydavau tikrai dažnai. Tad noriu su Jumis pasidalinti laikraščio "Kauno tiesa" (1966 m. lapkričio 22 d.) skelbimu su lėktuvų iš Kauno oro uosto tvarkaraščiu. Sunku patikėti, kad prieš 55 metus iš Kauno buvo galima nusukti į Vilnių, Klaipėdą, Šiaulius, Druskininkus (!), Birštoną (!), Šilutę (!!!) ir net Naująją Akmenę (!!!). Kažin, ar kada vėl turėsime nors vieną vietinį skrydį Lietuvoje 🤔 (1panasumas)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid028qsZ5u8pahtAJVvUwD1f3oZsdwEE1ixDvAz2NxiUi11AyYeJ9cYRv6LqV1dxWX25l> 2021 m. balandžio 20 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0FbB19HFUN6vN251RsvBjBAqxQVBA3KLyPVAN2LfUqNtm3yetuR5mdhfHY9LLsSRel> 2021 m. balandžio 21 d.

Pasaulyje naujų COVID-19 atvejų skaičius toliau auga ir per praeitą savaitę buvo nustatyti 5,2 mln. naujų atvejų. 1 T.y. naujas savaitės atvejų rekordas. Didžiausias šio praeigio „kaltininkas“ yra Indija, kurioje pastarosiomis dienomis kasdien yra nustatoma po +250 000 naujų COVID-19 atvejų. Kitos spartesnį augimą rodančios pasaulio šalys yra Malaizija (+45 proc. augimas), Pietų Afrika (+35 proc.), Argentina (+29 proc.), Iranas (+29 proc.) ir pan. Praeitą savaitę buvo pasiekta 3 000 000 mirčių nuo COVID-19 riba. Palyginimui, mums pasiekti pirmąjį milijoną mirčių nuo COVID-19 reikėjo 9 mėn., antram milijonui – 4 mėnesių, o trečiam pakako tik 3 mėn. Kada pasieksim 4 milijonų ribą šiuo metu sunku atsakyti. Tikriausiai, tai didele dalimi priklausys kaip pavyks JAV ir Europai kovoti su COVID-19 bei kiek stipriai įsisuks korona į Indiją. 1 Šiuo metu maždaug pasaulyje kas minutę miršta po 8 žmones nuo COVID-19. 1

Plačiau apie tai galite skaityti naujausioje PSO apžvalgoje: <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

Čia noriu pasidalinti ir trumpa žinute iš vienos meta-analizės, kurioje buvo vertinamas COVID-19 inkubacinis laikotarpis. Mokslininkai atlikę įvairių tyrimų analizę priėjo išvados, kad dažniausiai jis yra 5,2-6,5 dienos. Tačiau gali pasitaikyti atvejų, kai šis terminas siekia ir 14 d. 1

Čia nuoroda į pilną straipsnio tekstą: <https://systematicreviewsjournal.biomedcentral.com/...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02z2mUexSJYXBq9XrVeHyujEUTZSTtHRnnyJ7DJ615fgkRXAYkBN1tYuBztjKCgzC7l> 2021 m. balandžio 21 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02xeprSbyGya23kbQqTq5Hn2JgHAszfgV4Yj5Tb46xQJMyXjFQn2eTDJueXPxNg7zSI> 2021 m. balandžio 22 d.

„Mes atėjome į šias tarybas dirbti jokio atlygio nesitikėdami ir dabar, bent aš asmeniškai, nei to atlygio tikiuosi, nei noriu. Situacija, kai buvo formuojamos tos grupės, buvo tikrai sudėtinga, Lietuva „degė“, ir jeigu prezidentas bei premjerė matė, kad mes galime kažkuo padėti sprendžiant šią problemą, man tai yra, sakyčiau, tam tikra garbė ir tam tikros skolos visuomenei grąžinimas. Nes galėjau mokytis, galėjau įgyti žinių, patirties ir jeigu Lietuvoje atsitiko tokia situacija, manau, kad kuo galiu, tuo reikia padėti. Manau, kad ir daugelis ekspertų taip mano, kad tokia yra mūsų pareiga“, – laidoje „Ryto garsai“ sakė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0RGWikzb4BYjs2NoPwpbtjdhJnTx4dyjuVha4j1JqUUu5tzXQoJyGC5cdNLDA6Ryl> 2021 m. balandžio 22 d.

Manau, kad daugelis esat atsidūrę tokioje situacijoje, kai važiuodami automobiliu pamatot kelio ženklą su nuoroda į kokią nors lankytiną vietą. Ten jau esate buvę, bet nusprendžiate išsukti iš kelio ir pažiūrėti dar kartą. Nuvažiavę į vietą žiūrinate per automobilio langus ir svarstot ką daryti – ar išlipti ir ilgiau pabūti, ar apsisukti ir važiuoti lauk. Sakyčiau, kad taip galėtume apibūdinti dabartinę COVID-19 situaciją Lietuvoje.

Prieš savaitę dalinausi savo prognoze dėl Lietuvos sugrįžimo į „juodąją zoną“. O šeštadienį ryte mes apie tai sužinojome ir jau penkta diena mes ten „sukinėjamės“. Šiuo metu pagrindinis zonas apibūdinantis rodiklis siekia 528,6 naujų atvejų sk. 100 000 gyv. per 14 d. Įvertinus, kad mes čia jau penkios dienos, tai šis skaičius nėra didelis. Aplamai akylesni pastebi, kad nors mes kiekvieną dieną girdime apie didėjančius skaičius, tačiau jie didėja lėtai. Gerokai lėčiau nei „antrosios bangos“ metu. Zvilgtelkit į pridedamą grafiką (panašų jau esu Jums rodęs). 1 Paėmiau paskutines 32 dienas (t.y. nuo 2021 m. kovo 21 d. iki balandžio 21 d.). Šio laikotarpio pradžioje (kovo 21 d.) 7 dienų naujų COVID-19 atvejų vidurkis buvo 527,3. Suradau panašų rodiklį „antrosios bangos“ metu. Taigi 2020 m. spalio 26 d. jis siekė 520,3 atvejus. Po tokio paties laikotarpio (t.y. 32 d.) jis „antrosios bangos“ metu, t.y. lapkričio 26 d. užaugo iki 1953,9 atvejo. Po tokio paties laikotarpio „trečiosios bangos“ metu, t.y. dabar jis yra 1060,9, t.y. beveik per pus mažesnis. Kokie galėtų būti paaiškinimai? 1

- ◆ Oras? Gal šiek tiek, bet tikrai ne pagrindinis veiksnys. Nes ir mokslas dėl oro poveikio nesutaria ir aplamai pas mus to gero oro tiek ir tebuvo.
- ◆ Sumažėjęs židinių skaičius sveikatos priežiūros įstaigose? Taip, nes tikrai atvejų ligoninėse yra fiksuojama gerokai mažiau. Tai neabejotinai svarbus veiksnys.
- ◆ Išaugęs testavimas? Manau, kad tikrai prisideda. Nes testavimo apimtys šiuo metu yra rekordinės. Daugiau užsikrėtimo atvejų nustatome, juos izoliuojame ir taip sumažiname tolimesnį viruso plitimą.
- ◆ Vakcinacija? Dalinai taip. Tačiau ženklesnio pouliacinio efekto reikėtų dar palaukti.
- ◆ Karantinas? Manau, kad vis dar jis veikia. Tačiau dabartinėje statistikoje mes nematome šią savaitę pradėtų taikyti atlaisvinimų. Jų poveikis atsispindės tik po savaitės skelbiamoje statistikoje. Sekančios savaitės pradžioje tikriausiai teks rengti išsamią COVID-19 epidemiologinės situacijos apžvalgą. Tada apžvelgsiu plačiau ir išsamiau. Šiuo metu norėjau parodyti, kad kol kas pas mus visai neblogai. (1viltis) Labai noriu tikėtis, kad užsikrėtimų kreivė „nešaus į viršų“ ir mes taip trypčiodami sulauksime, kol vakcinacija mus „išspirs lauk“ iš tos juodosios zonos. 1

Sveikatos visiems 😊

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0CMmWpGV7ScXk3GM6XKDrfKW98FibQ71UbFLpZ2p1FoBnr5aZ9DH6qqUMaUCxUngl> 2021 m. balandžio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ZGseyWpcBR53Xmpxn8HRGMghL1iKi1kdFEX9Dp7wzksDuNHd4Kkw21Wv3C7PiaThl> 2021 m. balandžio 25 d.

Savaitraštis „Newsweek“ sudarė geriausių pasaulio ligoninių TOP-200 sąrašą. Aukščiausias pozicijas užima daugiausia JAV ligoninės. Dešimtukas geriausių pasaulio ligoninių atrodo taip: 1

- 1 Mayo Clinic - Rochester 🇺🇸
- 2 Cleveland Clinic 🇺🇸
- 3 Massachusetts General Hospital 🇺🇸
- 4 Toronto General - University Health Network 🇨🇦
- 5 The Johns Hopkins Hospital 🇺🇸
- 6 Charité - Universitätsmedizin Berlin 🇩🇪
- 7 Karolinska Universitetssjukhuset 🇸🇪
- 8 Singapore General Hospital 🇸🇬
- 9 Centre Hospitalier Universitaire Vaudois 🇨🇭
- 10 Sheba Medical Center 🇮🇱

Pilną sąrašą galite rasti čia: <https://www.newsweek.com/best-hospitals-2021>

Man ypač buvo įdomu paskaityti vertinimo metodologiją. Ją galite rasti čia:

<https://d.newsweek.com/.../worlds-best-hospitals-2021...>

Kitas įdomus dalykas yra tai, kad abi viršuje esančios ligoninės savo valdyme taiko tarno lyderystės principus. Apie tai plačiau galite paskaityti čia: 1

1) Trastek V.F., Hamilton N.W, Niles E.E. (2014) Leadership models in health care – a case for servant leadership. Mayo Clinic Proceedings 89; 374-381. URL:

<https://www.mayoclinicproceedings.org/.../S00.../fulltext...>

2) Patrachak J.M. (2015) Implementing servant leadership at Cleveland Clinic: A case study in organizational change. *Servant Leadership Theory and Practice* 2; 36-48. URL: <https://csuepress.columbusstate.edu/slt/vol2/iss1/3/>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02Fa5aQoATouo4vD3kF2ib8hGhiLLiuC5SUnA7P7SxjDyMzGsLGdXqVkJcc9W9f3Aml> 2021 m. balandžio 27 d.

Gal tai padrąsins abejojančius skiepytis 😊 1
#PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0aGD8R8xT18tg8pc867GUpJiNMkPXYEYQYmNTuFnYYoeYzHQYCRhXHeWtELBdQ18Jl> 2021 m. balandžio 27 d.

PO POSĖDŽIO (14)

Šiandien įvyko jau keturioliktas Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos posėdis su Jo Ekscelencija. Kaip įprasta visos posėdyje rodytos skaidruolės jau yra viešai prieinamos Prezidentūros puslapyje (nuoroda apačioje), **lo čia norėčiau su Jumis pasidalinti keliomis savo mintimis apie posėdį.**

1

Posėdis prasidėjo nuo trumpo epidemiologinės situacijos aptarimo. Ką gi, Lietuva nuo balandžio 17 d. yra taip vadinamoje „juodojoje zonoje“ ir šio ryto 14 d. naujų COVID-19 atvejų skaičius 100 000 gyv. siekia 534,2. Tačiau gera naujiena yra tai, kad palyginus su „antrosios bangos“ dinamika, mes matome, kad atvejų augimas yra gerokai lėtesnis. Skaičiuojame, kad jei mes turėtume tokią pačią atvejų augimo spartą kaip 2020 m. spalio – lapkričio mėn. šiuo metu kasdien turėtume nustatinėti po 2000 atvejų. 1

Manome, kad šį „sulėtėjimą“ sąlygoja taikomos karantino priemonės bei vakcinacija. 1

Stebime besikeičiančią amžiaus struktūrą tarp naujai nustatomų COVID-19 atvejų (žr. skaidruolę). 2021 sausio – vasario mėn. 70 m. ir vyresni sudarydavo apie 13-14 proc., 50-69 m. 34-36 proc., 20-49 m. – 42-44 proc., o 0-19 m. 6-8 proc., tai paskutinės analizuotos balandžio savaitės (iki balandžio 19 d.) matome, kad didesnė dalis atvejų nustatoma tarp jaunesnių asmenų. Atitinkamai 0-19 m. – 13,2 proc., 20-49 m. 51,7 proc., 50-69 m. 28,5 proc., o 70 m. ir vyresni 6,6 proc. Apibendrinant, COVID-19 atvejai „jaunėja“. 1

R(t) šiuo metu siekia 1,02. Pateikėm Prezidentui R(t) atskirose savivaldybėse, tai matome, kad pusėje Lietuvos savivaldybių Rt daugiau nei 1. Didžiausias Rt rodiklis fiksuojamas Pakruojo raj., Kelmės raj., ir Druskininkų sav. (žr. skaidruolę). 1

Google mobilumo duomenys rodo augantį Lietuvos gyventojų mobilumą. Lietuvos gyventojai ženkliai dažniau ėmė lankytis maisto prekių parduotuvėse. Lyginant šių dienų mobilumą šiame sektoriuje su 2020 m. sausio mėn., tai matome apie 30 proc. padidėjimą. Praeitą savaitę pradžioje (balandžio 19-20 d.) buvo stebimas ženklesnis mobilumo padidėjimas prekybos centruose, tačiau ketvirtadienį-penktadienį jis sugrįžo į ankstesnės savaitės lygį. Bent kol kas iš šių duomenų mes negalime kalbėti apie kažkokį prekybos centrų „šturmą“. 1

Stacionarizavimo apimtys auga ir šiuo metu ligoninėse gydomi 1150 COVID-19 pacientai ir dar 139 reanimacijos bei intensyviosios terapijos skyriuose. Šis rodiklis atitinka 2021 m. vasario pirmosios savaitės rodiklį. (žr. skaidruolę). Tačiau situacija yra skirtinga atskiruose regionuose. 1

Praeitą SET posėdžio metu (kovo 23 d.) paskelbėme kelis galimus COVID-19 epidemiologijos vystymosi scenarijus, kurio vidurinis rodė apie 1000 atvejų per dieną balandžio antroje pusėje. Šiandien turime vidutiniškai (7 d. vidurkis) 1070 atvejų ir tai rodo, kad pavyko gana tiksliai apskaičiuoti. Mes buvome pateikę ir pesimistinį scenarijų, kuris pranešė, kad ypatingai nepalankiai susiklosčius aplinkybėms (labai stipriai išaugęs mobilumas, absoliutus britiškos atmainos dominavimas, ženklūs ir ankstyvūs karantino laisvinimai) būtų galima tikėtis ir 3000 atvejų. 1 Galime

pasidžiaugti, kad tai neįvyko. Šį kartą buvo pateiktos atnaujintos prognozės. Kol kas skaičiavimai neleidžia atmesti ir pesimistinio scenarijaus tikimybės. Manome, kad ypatingai nepalankiai susiklosčius aplinkybėms dar gegužės mėn. galime sulaukti ir 2500 atvejų per dieną. Tačiau vis tik manome, kad to gali pavykti išvengti. Labiausiai tikėtina, kad dar gegužės mėn. mes matysime nuosaikų atvejų augimą, kuris gegužės mėn. viduryje gali pasiekti apie 1500 atvejų per dieną. (žr. skaidruolę). 1 **Vėliau tikimės „vakcinacijos“ ženklesnio efekto ir atvejų skaičius turėtų mažėti. Pagal dabartinius skaičiavimus populiacinį imuniteto ribą galime „šturmuoti“ jau liepos mėn. pirmoje pusėje.** 1

Taip pat Prezidentui buvo pateikta 2020 m. mirčių statistikos apžvalga bei aptartas mirčių perviršio klausimas. Per 2020 m. metus mirė 3771 asmeniu daugiau, nei 2016-2019 m. vidurkis. (žr. skaidruolę). Absoliuti dauguma šių mirčių yra siejama su COVID-19. Tik 81 perteklinė mirtis nėra susijusi su COVID-19. Rytų (04.28) Higienos institutas turėtų skelbti išsamią mirčių statistikos ataskaitą už 2020 m. 1

Susitikime buvo aptarta situacija ligoninėse Vilniuje bei Kaune. Trumpai sakant, kad Vilniuje situacija ligoninėse jau primena „antrosios bangos“ piką. 1 **Kaune šiek tiek ramiau, tačiau pacientų skaičius didėja ir didinamas kovidinių lovų skaičius.** 1 Daugiau statistinių duomenų galite rasti pranešimo skaidruolėse. 1

Labai įdomus buvo prof. Tomo Jovaiša pasidalinimas patirtimi iš Jungtinės Karalystės. Noriu parodyti vieną jo skaidruolę (žr. skaidruolę), kurioje matyt, kad paskiepijus 25 proc. asmenų bent pirma vakcinos doze matome ženklų sunkių COVID-19 atvejų mažėjimą. Šios dienomis duomenimis Lietuvoje pirma doze yra paskiepyta 22,8 proc. šalies gyventojų.

Neabejotinai verta Jūsų dėmesio yra prof. Auksės Mickienės parengta naujausių mokslinių tyrimų apžvalga. Nors visos skaidrės labai įdomios, bet viena iš jų ypač išsiskiria. Profesorė pristatė JAV Ligų kontrolės centro (CDC) duomenis apie užsikrėtimus COVID-19 po vakcinacijos. Taigi laikykitės: 1

👉 Iš 77 mln. pilnai paskiepytų asmenų SARS-CoV-2 užsikrėtė 5814 (0,008 proc. visų paskiepytųjų).

👉 Dėl COVID-19 mirė 65 asmenys (0,00008 proc. visų paskiepytųjų; 1:1,2 mln). Tik paklauskite, 1 mirtis iš 1,2 milijonų! 1

Gera skamba, ar ne. 1

Jau daug prirašiau, tai pabandyčiau apibendrinti. **Situacija nėra labai bloga, bet ir tikrai nėra gera. Sakyčiau, kad pats geriausias dalykas yra tai, kad kol kas niekas nėra nulemta.** 1 **Jei vėlyvą rudenį mūsų situacija šiek tiek priminė audroje besiblaškančią aitvarą, tai dabar jos kontrolė yra mūsų rankose.** 1 **Šiuo metu mes visi galime padaryti tai, kad išsipildytų ir optimistinis scenarijus.** 1 **Ir vidutinis. Ir deja pesimistinis.** 1 **Labai daug priklauso nuo mūsų. Bet aš tikiu, kad mums pavyks. Ir tas tikėjimas kiekvieną dieną auga.** 1

Pabaigoje noriu pasveikinti visus gydytojus, slaugytojus, vaistininkus, paramedikus, laborantus ir kitus medicinos darbuotojus su Jūsų diena. Ačiū Jums už Jūsų tarnystę. 1

Stipriai Jus apkabinu 😊

Šio ir ankstesnių Sveikatos ekspertų tarybos posėdžių medžiagą galite rasti čia:

<https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba> 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid07ke7un3UVJEACt7556tTSzuSWcpZTFcNhro7ZceoA6DtsLVcnacynz39kRQyCRyCl> 2021 m. balandžio 28 d.

Šiandien Higienos institutas publikavo leidinį „Mirties priežastys 2020 (išankstiniai duomenys)“. Anot jo, Lietuvoje pernai mirė 43547 gyventojai (21,3 tūkst. vyrų ir 22,2 tūkst. moterų). Nuo kraujotakos sistemos ligų mirė daugiau kaip pusė, t. y. 52,7 proc. visų mirusiųjų, nuo piktybinių navikų – 18,9 proc., dėl išorinių mirties priežasčių – 5,8 proc., nuo COVID-19 ligos – 5,2 proc. ir nuo virškinimo sistemos ligų – 5 proc. visų mirusiųjų. Mirčių struktūra atskiroms lytims yra pateikta pridedamame grafike. O patį leidinį galite rasti čia: https://www.hi.lt/.../Isankstiniai_mirties_priezasciu... 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0kVmRxdwYhGoVuuJqXD7GZG5LwoeyoZK8uEC5m4k1YoUsQwUWH2hyK5wMQ6fxrMSvl> 2021 m. balandžio 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0yRAcmLw3Acn7GqUjohWF8BNUuvPj83VLbfPftC2DUmLEaaMDUkBSnjeptyPcan2Rl> 2021 m. balandžio 30 d.

Šiek tiek pozityvumo penktadienio rytui 😊 1

Farerų salose buvo atliktas tyrimas, kuriame buvo vertinamas SARS-CoV-2 antikūnų titras jau COVID-19 persirgusiems asmenims. Buvo nustatyta, kad kiekybinis tyrimas prieš SARS-CoV-2 viruso S baltymo receptorių surišantį domeną (RBD) išliko teigiamas persirgusiems COVID infekcija iki 12 mėn., nors visą stebėjimo laikotarpį nuolat reikšmingai mažėjo kiekybinis antikūnų titras. 1 Paprastais žodžiais sakant, viso gali būti, kad persirgusiems COVID-19 imunitetas išlieka ilgiau nei 6 mėn., kaip yra manoma dabar. Reikėtų paminėti, kad tai tik pirminiai tyrimo rezultatai ir paskelbti nerecenzuotų publikacijų puslapyje medRxiv. Tai reiškia, kad jos neįvertino kiti mokslininkai. Tačiau prie šio tyrimo dirbo rimta tyrėjų komanda iš Kopenhagos universiteto (Danija), o tai suteikia nemažai pasitikėjimo. 1 Nuoroda į publikaciją: <https://www.medrxiv.org/con.../10.1101/2021.04.19.21255720v2> Nuotraukoje Farerų salų magija (Photo by Dylan Shaw on Unsplash)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02WW7hVBrMcpbNRKEbyCYVSXrqAUTaXdeas9Z2tugcG4jqwhEpAoXtrZiSQf7rVgR1l> 2021 m. balandžio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ieCCRndNpGFiZpN3v5tcFEgpjeJ5hwE32nQRfeZh2H1XXfpAJD2TpdhSKJDrpHpdl> 2021 m. balandžio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/vytautas.kasiulevicius/posts/pfbid02ieCAzYzGyevuoniVg2JzsqMdeV1DzVsx5Dtx1potaG7Dy9DH4VhRChmBBFpXhTbnl> 2021 m. gegužės 3 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0EW3qt91jmPymniP7Hut3AxbQQYKdeq99mD7wiLuD4HPZq96KSCPdPvhgw4Z8PMYkl> 2021 m. gegužės 4 d.

Visuomenėje diskutuojama apie vaikų testavimo nuo COVID-19 naudą. Kadangi Lietuvoje tai darome palyginti neilgai, tai kol kas apibendrintų rezultatų nėra. Tačiau JAV mokyklose tokie tyrimai atliekami jau kuris laikas ir galime pažvelgti į jų patirtį. 1

Rockefeller'io fondas ir Mathematica organizacija publikavo išsamią ataskaitą apie šešių pilotinių mokyklų testavimo rezultatus. Jie parodė:

👉 kas savaitinis mokinių, mokytojų ir mokyklos personalo testavimas gali sumažinti infekcijos plitimą mokyklose (angl. high schools) iki 50 proc., o pradinėse mokyklose iki 35 proc.

👉 jei yra testuojami tik mokytojai ir mokyklos personalas, tai šis procentas yra gerokai mažesnis, t.y. 19 proc. mokyklose ir 7 proc. pradinėse mokyklose. 1

Nuoroda į tyrimo ataskaitą: <https://www.rockefellerfoundation.org/.../Early-Insights...>

PAPILDYMAS (22:03)

Dar noriu pasidalinti vienu straipsniu, kuriame buvo vertinama dviejų mokyklų patirtis atnaujinant kontaktinį mokymą. 1 Kaip tyrimo autoriai teigia, kad kontaktinis mokymas gali būti saugus, jei bus vykdomas intensyvus testavimas. 1

Nuoroda į straipsnio pilną tekstą: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/josh.13008>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02BebVTsh1raAELBdpuq3TLF2eeA4MReANdmuszkhKZFM3Exa3mHQLV1hYosHT8bGUi> 2021 m. gegužės 5 d.

Šiandien bus svarstomas Vyriausybės nutarimo dėl karantino paskelbimo pakeitimas, kuriame svarbiausias akcentas yra "galimybių paso" įvedimas. 1 Nuorodą į dokumento projektą pateikiu apačioje [1], o čia noriu paminėti grupes, kurios tokį "pasą" galėtų turėti:

- ◆ pasiskiepiję Sąjungos vaistinių preparatų registre įregistruota COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina;
- ◆ praėjus 1 savaitei po „Comirnaty“ ar „COVID-19 Vaccine Moderna“ vakcinos antrosios dozės suleidimo pagal skiepijimo schemą;
- ◆ praėjus 4 savaitėms po „COVID-19 Vaccine Janssen“ vakcinos dozės suleidimo;
- ◆ praėjus 4 savaitėms po pirmos „Vaxzevria“ vakcinos dozės suleidimo, bet ne ilgiau kaip praėjus 12 savaitėm;
- ◆ po antros „Vaxzevria“ vakcinos dozės suleidimo pagal skiepijimo schemą;
- ◆ persirgę COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) ir diagnozė buvo patvirtinta remiantis teigiamu SARS-CoV-2 PGR tyrimo ar antigeno testo rezultatu, o nuo teigiamo tyrimo rezultato praėjo ne daugiau kaip 180 dienų (bet ne anksčiau nei asmeniui baigėsi paskirtos izoliacijos terminas);
- ◆ turi ne anksčiau nei prieš 24 valandas skaičiuojant nuo ėminio paėmimo momento atliktą COVID-19 tyrimą (SARS-CoV-2 PGR tyrimą ar antigeno testą) ir gautą neigiamą atsakymą;
- ◆ yra vaikai iki 16 metų. 1

Šios formuluotės praktiškai sutampa su Nepriklausomos ekspertų tarybos pateiktomis rekomendacijomis. [2] Todėl manau, kad siūlomas variantas tikrai bus atitinkantis dabartines mokslo žinias šioje srityje. 1

Šaltiniai:

[1] <https://e-seimas.lrs.lt/.../209618c0ad6211eba6328c92adabc...>

[2] https://koronastop.lrv.lt/.../2021-04-06_NEPT_pos%C4%97d...

Photo by Lukas on Unsplash

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02SZkv3QhcPzffeipd8RyRcP7fZP8aYdw5Y3HASST2ebdhhAQBc1nD4MyCpe7jcyjKl> 2021 m. gegužės 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0rszKfgVXsBcYGxChqkjtLxGH2m7oGjbDLHabeBpaUW5M8kDFL5ibZCqU5AGmYsNl> 2021 m. gegužės 6 d.

JAU MATOME VAKCINACIJOS POVEIKĮ 🤔

Praėjusią savaitę vykusiam Sveikatos ekspertų tarybos pasitarime buvo pasidalinta patirtimi iš JK, kad pirmiausi vakcinacijos rezultatai turėtų atsispindėti sunkių COVID-19 atvejų mažėjime. 1 Tad mestelkim akį į situaciją Lietuvos ligoninių reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose (RITS) (žr. grafiką). 1 Matome, kad šiuose skyriuose gydomų COVID-19 pacientų skaičius stabiliai augo iki balandžio 28 d. Tą dieną RITS buvo gydomi 145 sunkios būklės kovidiniai ligoniai. Tačiau nuo to taško kreivė keičia kryptį ir juda palengva žemyn. Šio ryto duomenimis RITS jau gydoma 116 COVID-19 pacientų. Jei pažiūrėtume, tai balandžio 28 d. mes turėjome apie 30 proc. galimai imunitetą turinčių žmonių Lietuvoje. 1 Taigi, ar tik pagaliau nepradedam matyti jau apčiuopiamą vakcinacijos programos rezultata? 1 Užtikrintai tą teigti būtų šiek tiek ankstoka, tačiau viltingų ženklų daugėja. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0bXbgE6Vu2ifhr7rbC6kyuxDCB7TxTXZuzkKwz9dibXa9tpYSaKGddckrraMBicoTl> 2021 m. gegužės 10 d.

Dalinosi tarptautinės apklausos apie COVID-19 vakcinų pasus rezultatais, kurie buvo publikuoti World Economic Forum svetainėje. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0p8ek9zLMNiyfGmbbZ9vS1ZbYoV2M4chFS1i4NKGgnhT1uZVDJbiWyH8rNBXGcpajl> 2021 m. gegužės 10 d.

Kiekvieną dieną girdime apie imunizacijos lygį ir pandemijos dinamiką (t.y. ar nauji COVID-19 atvejai didėja ar mažėja). 1 Pabandžiau šiuos du rodiklius sudėti į vieną lentelę. 1 T.y. lentelėje yra trys stulpeliai po 20 savivaldybių, kurios išdėliotos pagal imunizacijos procentą nuo didžiausio iki mažiausio. Na matome, kad tarp didžiausių imunizacijos procentą turinčių savivaldybių, raudonos spalvos yra tikrai mažai. 1 Ar tai įrodo vakcinacijos efektą COVID-19 naujų atvejų dinamikai? Kol kas nelabai. 1 Bet tam tikras poveikslas dėlėjosi, kad imunizacija (su vakcinacija kartu) vis tik gal ima po truputį savo darbą atlikinėti 🤖 1

(žalia - pandemija slūgsta, geltona - nesikeičia, rudona - plečiasi)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid00j4Y2yfw1Ks3bSrYudECub9h3RqoB3LQQNT9Kuw9yft2x9mn9SVfTPCzSQAWXqEdl> 2021 m. gegužės 11 d.

Aš irgi vakar nustebeu, kai pamačiau kažkuriame portale žinutę, kad NEPT svarstys karantino apribojimus. 1 Nieko apie tai nebuvo užsiminta ir net nebuvo planuota tokia tema. Vakar visos diskusijos sukosi apie vakciną ir vakcinavimą. Ir sakyčiau, tai buvo bene labiausiai "moksliškiausias" NEPT posėdis iš visų vykusių iki šiol. 1 Vis nesuprantu iš kur tokia informacija traukiama ir kokias tikslais skleidžiama 🤖 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02PtF1VaKSZWW3SDFsKzSHTxvFvminDrKPiJGgnutsSyemg2ausPhG1f6aoAHDPiGJl> 2021 m. gegužės 12 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid08PZ5JH9JHCisdKGzZeWP47rNZGqUatt8UuWVLFHrBgwZBqofBW1326ifqbafam4l> 2021 m. gegužės 13 d.

KOKIOS PRIEMONĖS PRIEŠ COVID-19 BUVO EFEKTYVIAUSIOS „ANTROSIOS BANGOS“ METU?

Mokslinėje literatūroje yra gausu publikacijų, kurios vertina nefarmacinių priemonių prieš COVID-19 efektyvumą „pirmosios bangos“ metu (2020 m. pavasarį – vasarą). Apačioje pateikiu nuorodas į kelias svarbesnes publikacijas. [1-4]. Tačiau kyla klausimas, kaip tos (ar kitos) priemonės suveikė „antrosios bangos“ metu. Tikėtina, kad gali poveikis skirtis, nes bus mūsų pasiruošimas bei aplinkybės jau ne tokios pačios. 1

MedRxiv svetainėje buvo publikuoti rimtos mokslininkų kompanijos (pagrindė iš Oksfordo universiteto ir Londono higienos ir tropinės medicinos mokyklos) tyrimo rezultatai. Šiame tyrime autoriai vertino septynių Europos valstybių (Austrijos, Čekijos, Anglijos, Vokietijos, Italijos, Nyderlandų ir Šveicarijos) vyriausybės taikytų priemonių poveikį viruso efektyvaus reprodukcijos dydžio (Re) reikšmei. [5] T.y. žiūrėjo kiek šios priemonės sumažina viruso plitimo greitį. Buvo nustatyta, kad (žr. pridedamą diagramą): 1

- 1 Nebūtinų verslų uždarymas Re mažino 35 proc. (95 proc. PI 29-41)
- 2 Susibūrimų uždraudimas - 26 proc. (95 proc. PI 18-32)
- 3 Visų ugdymo įstaigų uždarymas – 7 proc. (95 proc. PI 4-10)
- 4 Naktinės komendanto valandos įvedimas - 13 proc. (95 proc. PI 6-20)
- 5 Griežtesnis veido kaukių dėvėjimo reikalavimas – 12 proc. (95 proc. 7-17) 1

Straipsnio autoriai atkreipia dėmesį, kad ankstesnėse studijose mokyklų uždarymas buvo įvardijamas, kaip didesnę reikšmę turinti priemonė epidemijos plitimo stabdymui. Čia jos svoris žemesnis. Jų teigimu, tai parodo, kad mokyklos gali veikti ir pandemijos metu, jei yra imamasi prevencinių priemonių, kaip testavimas ir kontaktų atsekamumas. Galime tuo pačiu pažvelgti į šiandien paskelbtus Kauno pradinukų kaupinių testavimo rezultatus. [1] Tad pirmojo testavimo metu iš 1,7 tūkst. kaupinių 52 buvo teigiami, antrąją, ištyrus per 1,9 tūkst. kaupinių, nustatyti 42 teigiami. [6] Jau anksčiau esu dalinęsis su Jumis JAV atlikta studija, kuri atskleidė, kad kassavaitinis mokinių, mokytojų ir mokyklos personalo testavimas gali sumažinti infekcijos plitimą mokyklose (angl. high schools) iki 50 proc., o pradinėse mokyklose iki 35 proc. [7] Todėl mokinių testavimas yra rekomenduojama tiek vyriausybinių organizacijų (pvz.: JAV Ligų ir kontrolės centro), [8] tiek ir atskirų mokslininkų [9-11]. Ir aplamai mokslininkai, kurie vertino asimptominės populiacijos narių testavimą nuo COVID-19 priėjo išvados, kad toks testavimas gali sumažinti užsikrėtimų, mirčių ir stacionarizavimo apimtis. [12]

1

! P.S. čia aptariama studija dar nėra praėjusi recenzavimo procedūros. Tačiau matydamas autorių kolektyvą bei pats turėdamas mokslinio recenzavimo patirties, manau, kad ji yra tinkamai parengta ir bus publikuota moksliniame žurnale. 1

Šaltiniai:

- [1] [https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099\(20.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099(20.../fulltext)
- [2] <https://www.nature.com/articles/s41562-020-01009-0>
- [3] <https://science.sciencemag.org/content/371/6531/eabd9338>
- [4] [https://www.ijidonline.com/.../S1201-9712\(20.../fulltext](https://www.ijidonline.com/.../S1201-9712(20.../fulltext)
- [5] <https://www.medrxiv.org/con.../10.1101/2021.03.25.21254330v1>
- [6] <https://kauno.diena.lt/.../neramina-covid-19-protrukiai...>
- [7] <https://www.rockefellerfoundation.org/.../Early-Insights...>
- [8] <https://www.cdc.gov/.../schools.../operation-strategy.html>
- [9] <https://jamanetwork.com/.../jamanetw.../fullarticle/2779052b>
- [10] <https://jamanetwork.com/.../jamanetw.../fullarticle/2779052b>
- [11] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21.../fulltext)
- [12] <https://academic.oup.com/.../10.1093/cid/ciaa1418/5908298>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0oLEiTra8pPiiZFDLcNHqrdta5t6cTJMjYV9n4z2G64j1FrTm2PxsMUPwdanf5ibl> 2021 m. gegužės 14 d.

"Vakar mirė 12 žmonių, visi jie turėjo galimybę pasiskiepyti, bet patikėjo kepenistų ir Kremliaus propaganda, todėl numirė, susirgo 1 125 žmonės, iš kurių 800 turėjo galimybę skiepytis, bet patikėjo antivakseriais, todėl dabar galuojasi dėl oro trūkumo plaučiuose," 1

Kartais reikia va taip tiesiai šviesiai pasakyti 👍 (charakteris 1)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02FTCYjGFmAESuf9faM1c72A4usaF86TczFToy5KhDnBpS4374RDcZLgoUT6WBbPw7l> 2021 m. gegužės 16 d.

Pakalbėkim apie vakcinaciją 📌

Apie tai tiek daug kalbėta, tai atrodo, kad sunku čia surasti kažką naujo. Vis tik noriu pasidalinti keliomis mintimis: 1

👉 Vakcinų pagrindinis tikslas yra apsaugoti žmones nuo sunkios klinikinės eigos ir mirties. Todėl pirmiausia yra vakcinuojami vyriausios amžiaus grupės asmenys. Britai labai gražiai yra paskaičiavę mirčių, hospitalizacijų ir RITS skyrių užimtumo pokyčius paskiepijus atskiras amžiaus grupes. (žr. pridedamą grafiką) [1]. Tad matome, kad paskiepijus 65 m. ir vyresnius mes praktiškai galime

sumažinti mirčių nuo COVID-19 skaičių 80-90 proc. Lietuvoje šios amžiaus grupėse vis dar didelė žmonių grupė (t.y. beveik kas trečias) yra nepaskiepyti. (žr. pridedamusis grafikus). [2] 1

♦ Vakar The Lancet paskelbė mokslinį straipsnį apie Izraelio COVID-19 vakcinacija. [3] Šio „tikro pasaulio“ duomenys rodo, kad +65 m. ir amžiaus grupei Pfizer/BionTech vakcina suteikia 97 proc. apsaugą mirčiai nuo COVID-19. Tai yra tikrai nemažai. Čia su Jumis pasidalinu puikiu grafiku iš straipsnio, kuriame matyti, kaip augant vakcinuotų asmenų skaičiui keičiasi naujų COVID-19 atvejų skaičius. 1

♦ Dar vienas straipsnis, kuris būtų vertas Jūsų dėmesio yra iš Minesotos (JAV). Buvo paskaičiuoti keli COVID-19 raidos scenarijai: koks dabar tikėtinas scenarijus (1), koks būtų scenarijus, jei niekas nebūtų vakcinuotas (2); koks būtų scenarijus, jei daugiau nei vienas žmogus nebūtų vakcinuotas (3), koks būtų scenarijus, jei šiuo metu būtų vakcinuota 75 proc. populiacijos (4). Daromi skaičiavimai ligoninių užimtumui, RITS ir mirtims. 1

Tikuosi, kad ši informacija padrąsins abejojančius. Likite sveiki ir saugokite vieni kitus 😊

[#PetysUžLaisvę](#)

Šaltiniai:

[1] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33572007/>

[2] <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>

[3] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21.../fulltext)

[4] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8075811/>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02vLiUMjA2wR35j5gKbja8ZnFgWZki4AKg8DsBML8Yu1bKT9WimmgEgfmL3pXjLkPKl> 2021 m. gegužės 18 d.

COVID-19: PALAIKYKIT MANO ALŪ*

Ar tik nebus taip, kad pastarųjų dienų COVID-19 Lietuvos statistika siunčia trečiosios bangos „užsilenkimo“ signalus? 1

Naujų COVID-19 atvejų per 14 d. skaičius Lietuvoje sumažėjo nuo 603 / 100 000 gyv. (05.10) iki 546,9 (05.17). Labai įspūdingas yra 7 dienų naujų atvejų vidurkio kritimas: prieš savaitę jis siekė 1200 atvejų (05.11), o šiandien 983,6 atvejo. Paskutinį kartą šis rodiklis žemiau tūkstančio buvo balandžio 11 d. 1 Stacionare gydomų COVID-19 pacientų skaičius irgi stabilizavosi ties 1100 žyma ir jau kuris laikas nebeauga. 1 RITS gydomų kovidinių ligonių skaičius nuo savo piko 145 (04.28) taip pat svirdinėdamas traukia po truputi žemyn ir šio ryto duomenimis siekia 120. Teigiamų diagnostinių COVID-19 testų dalis rengiasi šturmuoti 5 proc. žymę. 1 O testuojam tikrai daug - +12000 PGR diagnostinių testų per dieną. Stebime ir nežymų mirčių nuo COVID-19 skaičiaus mažėjimą. Na o vakcinuotų pirma doze mes jau turime 31 proc., o su imunizuotų procentu artėjame prie 40 proc. 1 Kokie apibendrinimai būtų? Jei pas mus išliks tokios tendencijos ir atsikartos Izraelio variantas (žr. paveikslą), tai tikrai netrukus bus „palaikykite mano alų“ 🍺 1 Laikau suspaudęs kumščius 🍊, nes jau ta korona ir mane užkniso juodai 🤒 1

(*Angl. „Hold my beer“, tai posakis, kuris reiškia, kad tuoj bus padaryta ar atsitiks kažkas įspūdingo.)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0APCyguQdRM3PHGsGcte99ahRr6y2HTASN MhFi2wfCdy5hFz5ybjvmbRw99A5mn6XI> 2021 m. gegužės 18 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid07i25HgHnNMh978p6zTER42JkHNAG2fMAz jkWvtS5nSipBeu7BMZaJ54QQgMdzkyKI> 2021 m. gegužės 19 d.

Šiandien sulaukiau klausimų iš žurnalistų, ką manau apie LR Vyriausybės paskelbtus duomenis, kad net 86 proc. mirusių žmonių buvo nepasiskiepję nuo COVID-19. 1 Atsakaiu, kad neįsivaizduoju

stipresnio argumento, kodėl reikia skiepytis. O ypač 65+ metų žmonėms. 1 Mano tėvai, uošviai, dėdės ir tetos jau sučipuoti. 1 Jei tarp Jūsų artimųjų giminaičių yra tokių, kurie to nepadarė, tai parodykit šį grafiką ir pasakykit, kad nevažiuosit pas juos kol nepasiskiepyt. Ir su Jums priraugtais agurkais ir privirtom uogienėm tegul daro ką nori 😊 1

[#PetysUžLaisvę](#)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02C8miEAQsNibN6t6FDYUAv2VEJhL6Cu4GqrDMsemeQWVM8hcHhjaVr848wF5LaZmql> 2021 m. gegužės 19 d.

Šiandien COVID-19 vakcinosis pasiekė ir Pitkerno salas... ką tokias 😊 1

Taip. Šiandien buvo atgabentos vakcinosis į Pitkerno salas, kurios yra viena iš labiausiai izoliuotų pasaulio vietų. Čia galėtume diskutuoti iki rytojaus pietų, kiek tos vakcinosis yra reikalingos salai, kuri pilna šio žodžio prasme yra viduryje Ramiojo vandenyno ir turi 54 gyventojus bei 0 koronos atvejų. Tačiau ši sala yra mažiausia pasaulyje savivaldą turinti teritorija, kuri priklauso Jungtinės Karalystės užjūrio teritorijoms ir yra pilnateisė Pasaulio sveikatos organizacijos narė. O šios salos istorija yra seniai perpasakota Holivudo filmuose. Bene žinomiausi „Mutiny on the Bounty“ (1962 m.) su Marlonu Brando ir „The Bounty“ (1984 m.) su Antony Hopkinsu ir Melu Gibsonu. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0Uzy5UgUNDJAbqi6nEksxHo9LVbKUM1RRGUaAji6WxSKtLTH4AC6ZtoDLHM2ZC7JDI> 2021 m. gegužės 21 d.

497,9 / 100 000 gyv. (COVID-19 atvejai, per 14 d.) !! 1

Pagaliau pabėgom iš "juodosios zonos" 😊 1 (polinkis i sekme)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0VqM84TpXUji9WaRJAyhdr27c4k4pPaxZCTvNSH4QeDghaBD16pngTyGXdamFX4i8l> 2021 m. gegužės 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0XSirMk7qEXwPMsAfdiPtqsiqrzXPCd77Rda9qLT66nsobnrMqktpTQCG6kBJ5tmNI> 2021 m. gegužės 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02vwSmXQoTzq4qbDoido4hzBD85N7MAyL5Y5kBSJEZ3DtjMpAccQRRFME6uH64YuMvl> 2021 m. gegužės 25 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0UNbmZxWKDxav7GXjpXZNupTuBPMUdKejHskPBdfDg3F55Fxxn1cyDMYSbVTpFm4LI> 2021 m. gegužės 26 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0qfYkKj3oEANCaxicrhZfrD2TM9AJzPBpSUkFDDKDaVcF2qNg6bbwvtvJfUirTcD6NI> 2021 m. gegužės 27 d.

IQVIA publikavo ataskaitą apie vaistų suvartojimą 2020 m. ir tendencijas iki 2025 m. Ataskaitos pilną tekstą galite atsisiųsti pasinaudoję apačioje esančia nuoroda, o čia norėčiau su Jumis pasidalinti bene įdomiausia šios ataskaitos dalimi. Anot ataskaitos autorių, per 2020 m. 14,3 proc. padidėjo nereceptinių vaistų, kurie skirti miegojimui/nusiramimui/nuotakai pagerinti, pardavimai. Autoriai tiesiai šviesiai įvardina, kad tai didele dalimi susiję su COVID-19 pandemija. 1

Nuoroda į ataskaitą: <https://www.iqvia.com/.../global-medicine-spending-and...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02GPayNC7XVPhTUX1eW7zbX4Ne5EwTwQZyDtzG5UoVs1kynSJTxgm6uY42yG1dC9rzl> 2021 m. gegužės 28 d.

AR GALI SAUGIAI VYKTI RENGINIAI COVID-19 PANDEMIJOS METU 🤔

Vakar žurnalas The Lancet Infectious Diseases paskelbė eksperimentinio renginio Barselonoje rezultatus. Svarbiausi punktai:

- 1 Renginys vyko 2020 m. gruodžio 12 d. Sala Apolo arenoje (Barselona, Ispanija);
- 2 Atsitiktinai atrinkti asmenys buvo suskirstyti į tiriamąją grupę (n=472 dalyvavo renginyje) ir kontrolinę (n=495, renginyje nedalyvavo);
- 3 Prieš renginį visiems buvo atliktas SARS-CoV-2 antigeno testas;
- 4 Koncerto salė talpina 900 žmonių (apie 50 proc. užpildymas). Prieš patenkant į renginį buvo matuojama temperatūra ir kiekvienam dalyviui buvo išduodamas N95 respiratorius. Jį buvo privaloma dėvėti viso renginio metu (išskyrus geriant). Renginys vyko 5 val. ir turėjo kokybišką ventiliaciją;
- 5 Praėjus 8 dienom po renginio, du teigiami COVID-19 atvejai buvo nustatyti kontrolinėje grupėje ir nei vieno atvejo tiriamojoje grupėje. (žr. pridedamą lentelę) [1] 1

Priminsiu, kad tyrimo dieną Ispanijoje 7 d. sergamumo rodiklis siekė 140. Lietuvoje šiuo metu siekia 234. [2] Lietuvoje nuo 2021 m. birželio 1 d. leidžiami renginiai viduje su 250 dalyvių. [3] 1

Šaltiniai:

[1] [https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099(21.../fulltext)

[2] <https://ourworldindata.org/coronavirus#>

[3] <https://e-seimas.lrs.lt/.../a2b5da801f4a11e.../GLZSoOdHMO...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0VV2xrmSSoZw58ogrYfaZkvWELpD1Qf9PDVH5wYF36XJiEba4cZbV953gvNdisRPQI> 2021 m. gegužės 29 d.

COVID-19: ŠIAUDAS PERLAUŽĖ KUPRANUGARIUI NUGARĄ

Šis Rytų posakis manyčiau puikiai tinka apibūdinti pastarųjų trijų savaitių COVID-19 pandemijos eigą Lietuvoje. 1 Dar gegužės 10 d. turėjome 604 at. / 100 000 gyv. per 14 d., o dabar iš šio skaičiaus liko tik pusė (323,5). Jei mesteltume akį į naujų COVID-19 atvejų 7 dienų vidurkį, tai tas pokytis dar išpūdingesnis, t.y. nuo 1200 (05.10) iki 495 (05.28). Stacionare gydomų ligonių skaičius irgi per tą patį laiką ženkliai aptirpo nuo 1120 iki 774. Reanimacijos ir skubios pagalbos skyriuose gydomų COVID-19 ligonių taip pat mažėja. 1 Tačiau jų mažėjimas prasidėjo gerokai anksčiau. T.y. pikas buvo pasiektas (145 pacientai) dar balandžio 28 d. ir nuo to laiko sumažėjo iki 93 šiandien. Teigiamų diagnostinių testų procentas siekia 2,8 proc. Tokio skaičiaus mes nematėm nuo 2020 m. rugsėjo mėn. pabaigos. O būtent šis rodiklis yra vienas iš svarbiausių, kuris parodo epidemijos valdymą. 1 Kas tikrai dar galėtų būt kitaip, tai mirčių nuo COVID-19 skaičius. Aišku, kad jis nėra toks baisus, koks buvo gruodžio – sausio mėn., bet jo kritimas „užstrigo“ kovo mėn. ir nelabai juda žemyn. Pastarųjų dienų skaičiai lyg rodo kažką optimistiškesnio. (polinkis i sekme 1)

Prieš daugiau nei mėnesį buvo paskelbti trys galimi epidemijos vystymosi scenarijai: sunkesnis / pesimistinis, vidutinis ir lengvesnis / optimistinis. Balandžio pabaiga rodė, kad mes judame daugiau pesimistinio scenarijaus link (pvz.: balandžio 28 d. buvo nustatyti 1598 nauji COVID-19 atvejai) ir neatmestina galimybė pasiekti 2500-3000 atvejų per dieną ribą. Tačiau matome, kad tas neįvyko. 1 Maža to, mes pradėjome lenkti ir „optimistinį“ scenarijų, anot kurio mes tokius skaičius, kuriuos matome dabar, turėjome išvysti tik po poros savaitių. Toks staigus atvejų kritimas negali nestebinti. 1 Kodėl taip įvyko? Manau, kad yra šios pagrindinės priežastys: 1

1 Vakcinacija. Jau esu anksčiau minėjęs, kad reikia sulaukti jos „show“ pradžios. Ką gi, jis prasidėjo. Ir šiandien mes turime jau daugiau nei MILIJONĄ pavakcinuotų žmonių. Vakcinavimo tempais tikrai

skūstis negalima, tačiau išlieka labai svarbu skatinti rizikingiausių grupių (+65 m.) asmenis tai padaryti.

2 Imunitetą įgijusių asmenų skaičius. Mes planavome, kad aiškesnis atvejų kritimas turėtų prasidėti pasiekus 40 proc. vakcinacijos apimtį (remiantis Izraelio patirtimi). Tačiau jis prasidėjo gerokai anksčiau, t.y. ties 30 proc. riba. (žr. grafiką) Manychiau tai galėtų būti susiję su tuo, kad yra didesnė natūraliai imunitetą įgijusių žmonių dalis, nei mes žinome oficialiai. Labai tikėtina, kad lapkričio-sausio mėnesiais buvo užsikrėtę ženkliai daugiau žmonių. Kiek daugiau? Hmmm... čia reikėtų atlikti sero-epidemiologinio tyrimo pakartojimą.

3 Nefarmacinės priemonės / karantinas. Tai irgi suvaidino vaidmenį lėtinant britiškiosios (B.1.1.7) atmainos plitimą ir „laimint“ laiko vakcinacijai. Vis tik iki dabar nemaža dalis veiklų liko apribotos, o ir nestebėjome žmonių „šturmo“ jas pradėjus laisvinti. Sakykim, kad anot Google mobility report, Lietuvoje prekybos centrų lankymas (darbo dienomis) išlieka -25 proc. nei 2020 sausį. O kiek man teko matyti parduotuvių, tai dauguma laikosi rekomendacijų.

4 Testavimas. O tą darome tikrai intensyviai. Apytiksliai apie 19-20 tūkstančių per dieną. Vien tik PGR testų yra atliekama apie 13 tūkstančių. Tas padeda anksti nustatyti užsikrėtimo atvejus ir suvaldyti viruso plitimą.

5 Oras. Nesu tikras jo tiesiogine įtaka, tačiau netiesioginė tikrai jaučiama. Žmonės daugiau laiko praleidžia lauke, kur užsikrėsti rizika yra gerokai mažesnė.

Manau, kad visi šie veiksniai suveikė ir mes dabar galime būti „optimistinis+“ scenarijuje. (polinkis i sekme 1) Bet vis tik, kas galėjo būti tas „šiaudas“ iš paminėto posakio, kuris „perlaužė“ COVID-19 kreivę? Aš manau, kad tuo „šiaudu“ buvo Jūsų kasdieninės nedidelės, bet labai svarbios pastangos, apie kurias jau esu minėjęs anksčiau. Be šitų Jūsų pastangų nieko panašaus nebūtų įvykę. Ačiū Jums už tai!

1

Prasideda vasara. Linkiu Jums ja pasimėgauti. Pailsėkit. Jūs to nusipelnėt 😊

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02zuDtwpmHHevFiKhkV2gQVTh5nzK7YXzd u5tjdyGEsgeKnP1m5UsbTZAjXTtYg6mul> 2021 m. birželio 1 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0fEXP2BTTuBHVUDS531WXQcWXXwTgN YX3vYepxxwNuCxBOWLLMnIng3r4QfjG2xShl> 2021 m. birželio 2 d.

Šiandien vėl girdime geras žinias apie atslūgstančią COVID-19 pandemiją Lietuvoje. Aš norėčiau su Jumis pasidžiaugti, kad per paskutines 7 dienas nustatytų naujų atvejų vidurkis siekė 418,9. Paprastai sakant, tai mes per praėjusią savaitę vidutiniškai po tiek nustatydavome naujų koronos atvejų mūsų šalyje kiekvieną dieną. 1 Kas čia tokio? O gi tai, kad tai yra pati mažiausia šio rodiklio reikšmė šiais metais. Dar svarbiau, kad mes tokio nematėm jau nuo spalio 24 d. Jau visiems puikiai žinomas 14 d. atvejų sk. / 100 000 atvejų tuoj muš „žemumo rekordus“. Jis šiuo metu siekia 263, o pats žemiausias šiais metais šio rodiklio lygis buvo pasiektas kovo 12 d. ir siekė 222,2 at. / 100 000 gyv. Tad pagrįstai galime tikėtis, kad šios savaitės pabaigoje šis rodiklis „persiris“ per 200 atvejų ribą ir mes gal net Tėvo dieną sutiksime būdami ne „raudonoje“ C3, bet „rusvoje“ C2 zonoje. 1

Pasaulyje taip pat stebimos geros tendencijos daugumoje šalių. (žr. pridedamą paveikslą). [1] Ką aš atidžiau stebiu?

Jungtinė Karalystė 🇬🇧 Joje stebimas atvejų bei hospitalizacijų augimas. [2] Mokslininkai tai sieja su plintančia indiška „delta“ atmaina. [3] 1

Indija 🇮🇳 Atrodo, kad pandemija joje slūgsta. Tačiau lieka neatsakytas klausimas, o kiek didelė ta banga buvo. Visi supranta, kad Indijos oficialioji statistika neatspindi tikrojo pandemijos masto. New York Time publikavo paskaičiavimus, kiek realiai galėtų būti COVID-19 užsikrėtę ir mirę žmonių. [4]

Anot šių skaičiavimų, kad labiausiai tikėtinas skaičius užsikrėtusiųjų turėtų siekti 539 milijonus, o mirusiųjų 1,6 milijono. Palyginimui, anot Worldmeters Indijoje užsikrėtusiųjų sk. yra 28 mln., o mirusiųjų 335 114. [5] 1

Taivanas 🇹🇼 Buvusi šalis čempionė, dabar turi vieną iš didžiausių augimų Vakarų Ramiojo vandenyno regione. Nors dabar atvejų skaičius krenta, tačiau pasaulinė žiniasklaida „beda pirštu“ į Taiwaną, kaip ankstyvas atsipalaidavimas ir patikėjimas pergale gali nustebinti blogąja šio žodžio reikšme. [6] 1

Pietų Afrika 🇿🇦 ... gal sakyčiau visas Afrikos žemynas. Nors Afrikos skaičiai neatrodo labai bauginantys, tačiau... daugelyje šalių jie parodo tik ledkalnio viršūnę. Šešiuose Zambijos regionuose atliktas SARS-CoV-2 seroepidemiologinis tyrimas parodė, kad realiai užsikrėtimo skaičiai yra 92 kartus didesni nei yra oficiali statistika. [7] 1

Taigi pabandykim apibendrinti. Korona virusas toliau makaluojasi po pasaulį ir bando apie save priminti tai vienur, tai kitur. 1 Tačiau šį kartą jam nėra paprasta tai daryti, nes turime įrankius „duoti jam į kaulus“. O pats efektyviausias iš jų yra vakcina. 1 Tad aš esu labai laimingas, kad vakar „užlūžo“ sistema nuo norinčių užsiregistruoti vakcinacijai srauto. 1 Toks žmonių atsakingumas įkvepia 😊 1

[#PetysUžLaisvę](#)

Šaltiniai:

[1] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[2] <https://coronavirus.data.gov.uk/>

[3] <https://www.bbc.com/news/uk-51768274>

[4] <https://www.nytimes.com/.../india-covid-death-estimates.html>

[5] <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/india/>

[6] <https://time.com/6050316/taiwan-covid-19-outbreak-tea/>

[7] [https://www.thelancet.com/.../PIIS2214-109X\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS2214-109X(21.../fulltext)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0wVt5gprhA5vnpujNbRNbMQrCM9wsNC2z9rS7xZxCgU972i3D84z7mBdswL5LvayHI> 2021 m. birželio 4 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02i38vYjMiow5PsmLkVexYRwznJPwwPQEU GhkfjtLnn3oW3o9YEsnp5sz3z5sneLrnl> 2021 m. birželio 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0eWUhcVf8dw7VSj9QHW6sqNSrxbXzCZzSFKD7V4GZ7SscUTRwmSFZ1Nn7vZRRViSHI> 2021 m. birželio 6 d.

COVID-19: TO LAUKĖM 222 DIENAS

Šio ryto duomenys skelbia, kad vakar COVID-19 sergamumas (naujų COVID-19 atvejų skaičius per 14 dienų 100 000 gyv.) „persirito“ per 200 ribą ir šiuo metu siekia 199.5. Paskutinį kartą toks rodiklis buvo fiksuotas lygiai prieš 222 dienas (2020 m. spalio 26 d.). 1 Tai reiškia, kad nors ir Lietuva dar išlieka „raudonoje“ epidemiologinėje zonoje, tačiau tas raudonumas yra ne toks jau tamsus, t.y. mes iš C3 lygio perėjom į C2 ir dar vienu žingsniu esame arčiau „geltonosios“ zonos. 1 Labai norėčiau, kad mes į tą buvusį lygį niekada nebesugrįžtume, o ir iš šio kuo greičiau pabėgtume. 1

Šiandien visi minime tėčių dieną, tad paprašykime savo tėčių, senelių, krikšto tėčių ir dėdžių, kad jie užsiregistruotų vakcinacijai nuo COVID-19. 1 Nors epidemiologiniai duomenys rodo, kad pandemija slūgsta, tačiau virusas niekur nedings ir galime tik nuspėti, kokius dar šurprizus jis yra mums paruošęs.

1 Paruoškim ir jam šurprizą – pasiskiepykim savo tėčius 😊 1

[#PetysUžLaisvę](#)

(Photo by Johnny Cohen on Unsplash)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02Ck9zFpwrAWfCPiEa6QHZ989TsU3si2FwXy17He2EcKV8Yzcz5hQGUDATUgfiocWCl> 2021 m. birželio 7 d.

Šiandien visi džiaugiamės dar vienu seniai matytu ir girdėtu COVID-19 rodikliu – vakar sugrįžom į dviženklį skaičiaus zoną pagal nustatytus naujus atvejus. **1** O kaip mūsų statistika atrodo pasaulio mastu 🤔 **1**

Dalinuosi su Jumis grafiku, kuriame yra pavaizduoti pagrindiniai rodikliai (mirčių sk. nuo COVID-19 milijonui gyventojų, atvejų sk. milijonui gyventojų ir atliktų testų sk. milijonui gyventojų) tarp Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narių (EBPO), kas dar dažnai vadinama „pasaulio elitu“. **1** Tai matome, kad Lietuvos (žalias burbuliukas) prie geriausiai su pandemija besitvarkančių šalių priskirti negalime, bet ir labai prastai netrodome. Taip per viduriuką...

Šaltinis: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

Plačiau apie EBPO: <https://en.wikipedia.org/wiki/OECD>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0YBCrGaiANUwFE4ZYeMHQgUtQ18ohVM4D5ipXrpYxTihAsPU35tyeW3ffXoH5MZi6l> 2021 m. birželio 7 d.

Jau ne vienoje vietoje teko girdėti ir skaityti, kad vakcinacija prieš COVID-19 neveikia, nes antai tose šalyse, kur buvo paskiepyta tikrai didelė žmonių dalis, vėl matome atvejų augimą. **1** Tokios „nelabai sėkmingos“ vakcinacijos pavyzdžiais pateikiami Seišeliai, Bahreinas, Urugvajus ir Maldivai. Tik pamirštama paminėti, kad šių šalių vakcinacija turi vieną bendrą veiksnį – jose dauguma gyventojų buvo vakcinuota Sinopharm (Kinija) vakcina. [1-4] Kurios efektyvumas jau daug kam kelia abejonių. [5] O tuo tarpu Izraelis, kuris naudojo Comirnaty (Pfizer / BioNTech) ir toliau turi ramiai „gulinčią“ COVID-19 naujų atvejų kreivę. (žr. paveikslą) **1**

Šaltiniai:

[1] <https://www.bbc.com/news/57148348>

[2] <https://www.wsj.com/.../bahrain-facing-a-covid-surge...>

[3] <https://www.efe.com/.../uruguay-receives.../50000262-4489805>

[4] <https://www.gov.mv/.../china-donates-200000-doses-of...>

[5] <https://www.washingtonpost.com/.../bahrain-seychelles.../>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ReFDwKnCvvK1mkPi7Ch3uvfy1q9mGG9QTcSMxwhHbmGz1XHX62U3Vv8wCASoXCqol> 2021 m. birželio 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02oCWw7wZBXFpPxqAFCYqTWMBzQJZaojHHP3ahGM47PQsbvDUts3ysx8VSRbTRbVTl> 2021 m. birželio 9 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ki7AnJaym6unNNUt8dq12qgbwJHSEuhL3SJZuh3QWF6BGen1ezmkjkZKkF4Js3mQl> 2021 m. birželio 10 d. (priskirta prie pasakojimų)

COVID-19: O GAL JŪS ESATE LYDERIS?

Pastarosiomis dienomis dažnai vartojamas žodis lyderystė. Standartiškai lyderystė yra suprantama, kaip vieno žmogaus įtaka kitiems asmenis, kad būtų pasiektas bendras tikslas. Tačiau aš manau, kad mes turėtume kalbėti apie lyderystę ne kaip vieno žmogaus vaidmenį, o kaip socialinį reiškinį. Su studentais mes aptariame lyderystės kultūros diegimą organizacijoje, kai lyderiu suprantamas ne vienas išskirtinis žmogus, o visi organizacijos nariai. **Mano giliu įsitikinimu dabartinė situacija Lietuvoje reikalauja tos lyderystės kultūros.** **1** **Mes visi turime bendrą tikslą – suvaldyti COVID-19 pandemiją.** (panasumas 1)

Šiam tikslui turime ir priemonę – vakcinas. Tačiau turime ir iššūkį – daug žmonių (ypač vyresnio amžiaus) dar yra nepasiskiepję. Žvilgtelkit į šį Statistikos departamento parengtą grafiką. Jame matote

vakcinuotų žmonių procentą atskirose amžiaus grupėse. Geltona spalva rodo pokytį per paskutines 7 dienas. Džiugu matyti kaip didėja skaičiai jauno amžiaus grupėse ir kaip sunku stebėti lėtai augančias vakcinacijos apimtis 60+ amžiaus grupėje.

Sakysite, kad tai Prezidento, Premjerės ar Ministro darbas. Atleiskite, bet su tuo nesutiksiu. Jie jau daug darbų yra padarę. Taip nebuvo viskas sklandu ir pasitaikė klaidų. Tačiau prieš juos kritikuodami nepamirškite, kad dabartinė COVID-19 vakcinavimo programa yra didžiausias visuomenės sveikatos projektas mūsų šalies ir net pasaulio istorijoje. Tie sklandūs vakcinavimai iš Holivudo filmų (pvz.: „Užkratas“) yra scenarijų darbas, kuriuos įgyvendina režisierius ir profesionalūs aktoriai. Realiame pasaulyje nėra scenarijų, nėra ir režisierių, o ir mes nesame aktoriai. Kiek man yra žinoma, tai vakcinacijos klausimas niekur nedingo nuo mūsų valdžios darbo stalo ir nuolat yra ieškoma sprendimų situacijai pagerinti. Tačiau be Jūsų pagalbos tų užsibrėžtų vakcinacijos procentų nepasieksime. O mums jie labai svarbūs, jei norime kovoti su „piktomis“ viruso atmainomis. Todėl, aš prašau Jus atrasti lyderį savyje.

Jūs tikriausiai savo aplinkoje turite žmonių, kurie vis dar dvejoja pasiskiepyti. Padrąsinkit juos. Jūs žinote geriausiai, kaip tai padaryti. Jei kyla klausimų dėl vakcinacijos, tai dažniausius klausimus ir atsakymus į juos galite rasti čia: <https://koronastop.lrv.lt/lt/vakcina>
COVID-19 pandemija pasibaigs, bet dar šiandien mums reikia kovoti su šiuo klastingu virusu. Šiai kovai yra svarbi lyderystė ir aš dar kartą kviečiu Jus atrasti lyderį savyje. Nors ir maža lyderystė, tačiau ji labai svarbi. Prašau Jus, jei Jūs dar nieko nedarote, tai pradėkite daryti. Jei Jūs jau darote, tai ačiū ir pabandykite padaryti daugiau. Jei Jūs jau dabar darote labai daug, tai pats didžiausias dėkui Jums ir pabandykite savo pavyzdžiu įkvėpti kitus.

Ačiū 🙏 #PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0pMKWZVtD4gs8HWqjULArHL7GNrUnSHk9jUSkT7qsZJBZV19ZjsbeqdHBaPjf15EYI> 2021 m. birželio 10 d.

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) paskelbė naujausią ataskaitą apie COVID-19 situaciją Europoje. Praeitoje ataskaitoje (už 2021 m. 20-21 sav.) Lietuva užėmė „garbingą“ pirmąją vietą pagal sergamumą COVID-19 (naujų atvejų skaičių per 14 d. tenkantį 100 000 gyv.). O naujausioje ataskaitoje mes „nusiritome“ net į šeštą vietą:

1		Danija 215,28
2		Nyderlandai 203,73
3		Latvija 202,71
4		Graikija 182,52
5		Belgija 182,34
6		Lietuva 181,70 1

Visai neblogos naujienos, ar ne 😊 1

Naujausią ECDC apžvalgą galite rasti čia: <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>
Praeitais apžvalgą aptarimą galite rasti čia: <https://www.lrt.lt/.../covid-19-europoje-uzsikretimu...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0AcK4BzLUzAqAzQjJ5QouWuE6L1srALib3VriwkENrFTKveJFhXKun9cStSivzQzTI> 2021 m. birželio 10 d.

Antradienį Marijos radijuje buvo transliuojama laida, skirta vakcinavimui nuo COVID-19. Joje savo išvargomis dalijosi ir VU Santaros klinikų Infekcinių ligų centro vadovė bei ekspertų tarybos narė prof. Ligita Jančorienė. Dalinuosi laidos įrašu, kuriame galima išgirsti atsakymus į daugelį dominančių klausimų. 1 Rekomenduoju. 1 #PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02UemAkjJoC7F1PVkVG6gjQ9C3Q34m39mHwHhuqvwU8d2cJ7drGhtD4iBZYpCCKyrXl> 2021 m. birželio 11 d.

Vyksta fantastiški dalykai su COVID-19 statistika !! Lietuva per penkias dienas kaip kometa "perskrodė" raudoną C2 zoną ir vakar įlėkė į C1 "rusvą". Tai jau paskutinis žingsnis atsisveikinant su raudona spalva. O "žalia" zona, kuri dar neseniai atrodė taip toli, tampa visai ranka pasiekiamą 😊
1
Primenu, kad naujausią COVID-19 statistiką galite rasti čia: 1 <https://osp.stat.gov.lt/praejusios-paros-covid-19-statistika>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02YU8b8mo4qR8i4mXggykoHGmaR6pq11QsSw6cQNQebKwfTmzbhzmXoraDzGo4prxvl> 2021 m. birželio 11 d.

Šiandien visi džiaugiamės, kad Lietuvoje mes perlipome per dar vieną slenkstį - iš C2 į C1 zoną. (polinkis į sekme 1) Nors gal tai skamba, kaip skaičių "abrakadabra", 1 tačiau aš noriu parodyti koks staigus COVID-19 atvejų kritimas buvo Lietuvoje. 1 Kad dar būtų vaizdžiau, tai nusprendžiau palyginti su Jungtine Karalyste. Dar vasario 19 d. mes buvome panašiam lygyje. Tačiau dėl gerokai labiau pažengusios vakcinacijos JK nuvažiavo žemyn, o mes turėjome trečiąją bangą. Tačiau koks nerealus jos lūžimas vyksta po gegužės 10 d. 1 Visa tai yra Jūsų dėka. Ačiū už Jūsų petį. Ačiū už Jūsų kantrybę. 1

(P.S. Jungtinėje Karalystėje paskutinėmis savaitėmis yra stebimas COVID-19 atvejų augimas, kuris nulemtas "indiškosios" atmainos paplitimo. [1] Tačiau vis tik stebima, kad tas plitimas yra gerokai intensyvesnis tarp jaunų ir nepaskiepijusių britų [2]) 1

Šaltiniai:

[1] <https://www.bmj.com/content/373/bmj.n1445>

[2] <https://news.sky.com/.../covid-19-delta-coronavirus...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0DsaCbDHurGAkic5To5RFRVA4iHyTjik5sx1ftGaqxNKGKyeFXgSutXw9983kEakl> 2021 m. birželio 13 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0DeU868N4Heb8vDPZgYo4nWq4i7fvMubCzJfoCo6pC721EA8ckGXG7CYP6oNnUAABI> 2021 m. birželio 14 d.

Keletas trumpų žinučių apie SARS-Cov-2 viruso Delta ("indiškąją") atmainą:

1 Kol kas Lietuvoje ši atmaina neaptikta. (žr. paveikslą). Taip pat nėra nustatyta Latvijoje ir Estijoje. Tačiau kitose V. Europos šalyse ji yra nustatyta. Tikėtis, kad Lietuva jos išvengs būtų labai optimistiška. Pridedu apačioje nuoroda į GISAIID svetainę, kur galite sekti naujausią informaciją. [1]

2 Žinutės iš Jungtinės Karalystės [2], Malaizijos [3], Singapūro [4] rodo, kad ši viruso atmaina galimai lengviau plinta tarp vaikų ir sukelia rimtesnį poveikį jų sveikatai.

3 Pirmieji moksliniai duomenys rodo, kad vakcinos yra efektyvios prieš šią atmainą. Ypač kai yra paskiepyta abiem dozėm. [5] 1

#PetysUžLaisvę #stopkorona

Šaltiniai:

[1] <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/>

[2] <https://www.bmj.com/content/373/bmj.n1445>

[3] <https://www.reuters.com/.../malaysia-warns-rising-number.../>

[4] <https://www.reuters.com/.../singapore-warns-children.../>

[5] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0uYdXifCQSG7d7K5AnZ1CkXjGLd7TMKmcwCzVJiVpHtXDytHPuy8C4xYxaxcZ73Sml> 2021 m. birželio 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xa8ZtM4EKyL4JdNnC2ohNGppWzjLEh5Xh1LV94P273WL4Cm6Q8z3YXVrBXQYetL7l> 2021 m. birželio 17 d.

Lithuania Goes Yellow

Tik šį kartą ne Eurovizijoje, o epidemiologijoje. 1

94 / 100 000 gyv. naujų COVID-19 atvejų per 14 d. 1

Sveiki atvykę į „geltonąją zoną“ 😊

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02KdD5b97Eb8mVsSgtaYLoGQW2uxdh1GmKfP2cG9TjrGbor7mxiPfqJ2TzXUyepCl> 2021 m. birželio 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ipgHBF5jwUCaxRHcLy6pLhhdbaAzesvkvL65WhVjU6gHVdzfUEJ9uDunugG16u4dl> 2021 m. birželio 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02XczBSLXPEKXHNZN6YCqRQK6eVbojpG6xorJg6rwRbvUxViH6rpUdEWVUeCkGYTYjl> 2021 m. birželio 18 d.

KELETAS ŽINUČIŲ COVID-19 TEMA

♦ Europos ligų kontrolės ir prevencijos centras (ECDC) paskelbė naujausią ataskaitą apie COVID-19 epidemiologinę situaciją ES šalyse. [1] Lietuvoje toliau slenka „topu“ žemyn pagal 14 d. naujų atvejų skaičių 100 000 gyventojų. Šiuo metu esame devintoje vietoje. Priminsiu, kad prieš savaitę buvome šešti, o dar savaitę anksčiau – pirmi. Dabar šio sąrašo pradžia atrodo taip:

- 1 Latvija (153,69)
- 2 Danija (152,57)
- 3 Nyderlandai (138,54)
- 4 Ispanija (133,90)
- 5 Švedija (131,01)
- 6 Slovėnija (130,97)
- 7 Graikija (127,18)
- 8 Belgija (123,00)
- 9 Lietuva (113,31) 1

♦ Vakar sužinojome apie pirmąjį delta atmainos atvejį Lietuvoje. [2] 1 Jau esu anksčiau sakęs, kad būtų labai optimistiška tikėtis, kad mums pavyks nuo jos išsisukti. 1 Tačiau tai nėra „mirties nuosprendis“ ir nereikėtų jau pradėti kalbėti apie „ketvirtąją bangą“. 1 Kiek galiu vertinti iš žiniasklaidos pranešimų, tai tikimybė šios atmainos pasklidimui tarp kitų populiacijos narių neturėtų būti didelė. 1 Svarbu, kad ji staigiai neplistų. Atvejų augimas vyksta tose šalyse, kur ši atmaina yra absoliučiai vyraujanti, pvz.: Jungtinė Karalystė, Rusija. Tačiau yra visą eilę šalių, kuriuose yra nustatyti pavieniai jos atvejai ir ten COVID-19 atvejų augimas nefiksuojamas. Šios atmainos paplitimą geriausiai galite stebėti GISAIID svetainėje. [3] 1

♦ Prieš kelias dienas mokslo žurnalas The Lancet publikavo bene išsamiausią (kol kas) straipsnį apie delta atmainos plitimą Jungtinėje Karalystėje. Jame išsamiai apžvelgiama situacija Škotijoje. [4] 1

◆ Vakar (06.17) buvo vakcinacijos be registracijos diena. Statistikos departamentas skelbia, kad tokiu būdu buvo pavakcinuota 9694 asmenys pirma skiepų doze. Palyginimui dieną prieš (06.16) - 6682. O dar dieną atgal (06.15) – 8083. Hm.. gal kiek tikėjau si didesnio skaičiaus, bet manau, kad tai pasiteisino ir rekomenduočiau tokią tvarką taikyti ir toliau. 1

◆ Na ir paskutinė gera naujiena, kuri pasirodė kol rašiau šį postą, yra tai, kad vakar dieną mirė tik 1 žmogus nuo COVID-19. Tokio skaičiaus nematėm nuo 2020 m. spalio 1 d. 1

Šaltiniai:

[1] <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates>

[2] <http://www.nvspl.lt/index.php?1180146405>

[3] <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/...>

[4] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21.../fulltext)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02vbncv2tmhQpMBdqKZRLdvDM1MMQIRgpK6VgbwxVN5c3p8FRk4DHdERj9EWddvGI> 2021 m. birželio 18 d.

Puikiai apibendrinta svarbiausia informacija apie Deltą viruso atmainą. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02eKtF3Gmvzbb1t6oBD92vWDXgoFEaaMvTkKRJ6qfowiBfv6PCnG9daxUemE1Ya3oyl> 2021 m. birželio 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02yHdVt8xRgD3AHp2Jjn31fxDH1pVFC6xbdJe2AwAzUhYoC2ouafSEG9jSfmfcBvVkl> 2021 m. birželio 19 d.

Galvojau, kad šį savaitgalį jau „išvengsiu“ Facebooko, 1 bet antivakseriai užkinso juodai. 1 Socialiniuose tinkluose pradėjo plisti žinutės apie tūkstantines mirtis, kurios sąlygotos dėl pasiskiepijimo nuo COVID-19. Taigi: 1

1 Taip. Pasitaiko ir mirties atvejų dėl COVID-19 vakcinų sukeltų šalutinių poveikių, tačiau tai labai labai reti atvejai. Žr. pridedamą Europos ligų kontrolės ir prevencijos centro parengtą lentelę. Matome, kad iš beveik 134 mln. vakcinacijos dozių, mirtis, kaip šalutinis efektas, buvo nustatytas 100 žm. [1] Dažnį galite nesunkiai suskaičiuoti. 1

2 Valstybinės institucijos, kurios rūpinasi vakcinų saugumu fiksuoja KIEKVIENĄ MIRTĮ po vakcinos. Tačiau po išsamių tyrimų yra nustatoma, ar ta mirtis buvo sąlygota būtent vakcinos. Paimkim konkretų pavyzdį iš Australijos. TGA ataskaita pateikia, kad iki gegužės 23 d. Australijoje buvo suleistos 3 613 053 vakcinos nuo COVID-19 dozės. Iki to laiko buvo užfiksuotos 210 mirtys po vakcinacijos. Tačiau atlikus išsamią medicininę analizę buvo patvirtinta tik VIENA mirtis sąlygota vakcinos nuo COVID-19. [2] Dažnį vėl galite paskaičiuoti patys. Tokiu pačiu principu dirbama ir Jungtinėse Valstijose. [3,4] 1

#PetysUžLaisvę

Šaltiniai:

[1] <https://www.ecdc.europa.eu/.../suspected-adverse...>

[2] <https://www.tga.gov.au/.../covid-19-vaccine-weekly-safety...>

[3] <https://www.reuters.com/.../fact-check-no-evidence-the...>

[4] <https://www.nebraskamed.com/.../does-vaers-list-deaths...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0EoXHhL8aTuWtY1oCkTie3FnvrUX5bJrCyGaqALw1wfgN9Yui5Wi4xkQHWS8W3LDrl> 2021 m. birželio 21 d.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02GachbRhFR5ur1TE852z2AMjDGJGLXEJpX M5DtVZU9fuiq96A4Nr9At1ekm38LEFDI> 2021 m. birželio 23 d.

Pagalčiau! Vakar nebuvo fiksuota nei viena mirtis nuo COVID-19. 1 (polinkis i sekme)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid033ZeQoAKWATs8v8r9CXN6tVeiMZ4jS9r4y8zA1fFJQaxQvszwNi7WcxVYqZvcyYgjl> 2021 m. birželio 23 d.

PO POSĖDŽIO (15)

Kaip jau tapo įprasta, tai ir po šio Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos posėdžio norėčiau pasidalinti keliomis savo įžvalgomis. 1

Posėdis prasidėjo 9:30. 1 Kadangi po Prezidento įžanginio žodžio teko pirma kalbėti man, tai iš kart pradėjau nuo tos džiugios naujienos, kad vakar mes neturėjome nei vienos mirties nuo COVID-19. 1 Manau, kad Prezidentas ir visi posėdžio dalyviai lengviau atsiduso. Nes tokios dienos mes laukėm jau seniai. 1 Dabar atsisėdau pažiūrėti detaliau Lietuvos COVID-19 statistiką ir pamačiau, 1 kad gali būti, kad mes tokią „0 mirčių nuo COVID-19“ dieną jau turėjome praeitą ketvirtadienį (06.17). 1 Nors tą dieną Statistikos departamentas pranešė apie 1 mirties nuo COVID-19 atvejį, tačiau patikslintoje statistikoje buvo patikslinta jos tikra data ir šis atvejis „perkeltas“ į birželio 16 d. (čia galėtų tiksliau Statistikos departamentas pakomentuoti). 1 Bet kokiu atveju, tai šios dienos džiugios žinios nesumenkina. 1 (polinkis i sekme)

Šiandien Prezidentui posėdžio pradžioje buvo trumpai pristatyta COVID-19 epidemiologinė situacija, kuri yra tikrai gerėjanti. 1 Matome gerėjančius sergamumo rodiklius (1 skaidrė), mažėjančią hospitalizacijų skaičių, taip pat mažėja ir mirčių nuo COVID-19. (Taip pat pristatyta ir naujausia viruso efektyvaus dydžio reikšmė. Šiuo metu jis siekia 0,57 ir tai žemiausias lygis nuo praėjusių metų birželio 24 d. 1

Taip pat pateikėm naujų atvejų pasiskirstymą pagal amžiaus grupes. Matome, kad didesnę dalį tarp naujų atvejų užima jaunesnio amžiaus asmenys. Jei sausio mėn. 0-19 m. amžiaus grupė sudarė apie 6-8 proc. nuo visų atvejų, tai gegužės pabaigoje šis procentas priartėjo prie 20 ribos. Aplamai reikėtų pasakyti, kad sausio mėn. buvo gražus pasiskirstymas, t.y. iki 50 ir 50 m. bei vyresni sudarė po 50 proc. sergamumo struktūroje. Paskutiniu laikotarpiu matome, kad iki 50 m. dalis padidėjo iki 65-68 proc., o 50 m. ir vyresnių sumažėjo iki 32-35 proc. (2 skaidrė) 1

Prezidentui pateikėm ir preliminarūs (!) skaičius dėl kaupinių testavimo. Matome, kad teigiamų kaupinių dalis siekė apie 2 procentus. Taip pat matome, kad jau „įsivažiavus“ šiam testavimui mokyklose ir „trečios bangos“ piko metu (balandžio antra pusė – gegužės mėn.) kaupinių metodu nustatomi atvejai tarp 0-9 m. vaikų galėjo sudaryti 25-40 proc. visų šioje grupėje nustatytų COVID-19 atvejų. 1

Prezidentui buvo pristatyti ir naujausi mobilumo duomenys, kurie rodo išaugusį Lietuvos gyventojų mobilumą. Mūsų šalies gyventojų lankymasis prekybos centruose pagal Google mobilumo ataskaitas siekia prieš Covidinį laikotarpį, o maisto prekių parduotuvėse mes lankomės net 50 proc. daugiau nei 2020 m. sausio mėn. (3 skaidrė) 1

Manau, kad nereikia būtų labai gerai išmanančiam epidemiologija, kad pamatyti sparčiai gerėjančią situaciją. Dėl to labai džiaugiuosi ir noriu, kad pasidžiaugtumėt ir Jūs. 1 Labai tikėtina, kad dar daug iššūkių mūsų laukia. 1 Tačiau kartu mes juos galime įveikti. Aš tuo tikiu. Tikėkit ir Jūs. 1

„Didžio svajotojo svajonės visada išsipildo su kaupu“ (Alfredas Nortas Vaithedas)

Šio ir ankstesnių Sveikatos ekspertų tarybos posėdžių medžiagą galite rasti čia:

<https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0B8zzCB4FhXhyK68dvwM4k9xsVYNWJsd9x2rXNCDDagkS74Ur1kGieMxhPs9JnH4ql> 2021 m. birželio 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ASbK7xAYMrQMbkxgTFprkdvRjNjRiLXbNfb9FVzZt3bH9ityRg85geLOSjgXSLMI> 2021 m. birželio 25 d.

Bekraštėse socialinių tinklų platybėse plinta nuogastavimai, kad Jungtinė Karalystė nors ir yra viena iš daugiausiai savo gyventojų paskiepijusių šalių Europoje, tačiau šiuo metu gana sparčiai juda link blogiausiai COVID-19 epidemiologinę statistiką turinčios šalies. 1 Tai lyg turėtų parodyti, kad vakcinos neveikia. Keli mano komentarai: 1

1 Pirmiausiai pradėkime nuo tuo, kad JK plinta SARS-CoV-2 viruso Delta „indiškoji“ atmaina. Anot GISAID, JK ši atmaina sudaro 90,1 proc. Antra Europos šalis pagal šios atmainos paplitimą yra Rusijos Federacija su 87,4 proc. [1]

2 Mes jau žinome, kad Delta atmaina pasižymi iki 60 proc. didesniu užkrečiamumu [2] ir hospitalizacinės pagalbos poreikiu. [3] 1

3 Naujaisi duomenys rodo, kad tiek Astra Zeneca, tiek Pfizer-BioNTech vakcina po dviejų dozių labai neblogai (92-96 proc.) sumažina tikimybę hospitalizavimui dėl COVID-19. [4] 1

4 Jungtinėje Karalystėje pilnai yra vakcinuoti 47 proc. populiacijos, o Rusijoje 11 proc. (žr. grafiką). Aišku dar neaišku, kokia dalis Rusijos gyventojų yra vakcinuota Sputnik vakcina, kurios gamybos procesu neliko sužavėti ir PSO atstovai. [5] 1

5 O dabar pažiūrėkim į šių šalių COVID-19 atvejus ir mirtis per paskutines 7 d. JK nustatyti 85 tūkst. atvejų, o Rusijoje 124 tūkst. atvejų (kiek Rusijos duomenys yra aplamai patikimi). Tačiau mirtys atrodo sekančiai: JK – 103, o Rusijoje 3471. Pabandykim paskaičiuoti mirčių skaičių tenkantį 1 mln. gyventojų. JK (68 mln.) 1,5 mirtis / 1 mln. gyventojų per 7d., o Rusijoje (146 mln.) - 23,7 mirtis / 1 mln. per 7 d. O jei skaičiuotume letalumą (su tam tikra paklaida) gautume, kad JK jis siekia 0,12 proc., o Rusijoje 2,8 proc. 1 Manau, kad skirtumas akivaizdus ir manau, kad čia toli gražu ne paskutiniu smuiku griežia vakcina. 1

Taigi #PetysUžLaisvę ir gražaus savaitgalio visiems 😊

Šaltiniai:

[1] <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/>

[2] <https://www.nature.com/articles/d41586-021-01696-3>

[3] <https://www.bmj.com/content/373/bmj.n1513>

[4] <https://www.gov.uk/.../vaccines-highly-effective-against...>

[5] <https://www.vz.lt/.../pso-rado-trukumu-rusijos-vakcinu...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0pOpCoz2zmmHYbNikMyEknCteTvsnMsnfqEKTesopcTYt9qLXPvai2u9X8a3prtZtl> 2021 m. birželio 27 d.

Pirmą kartą Lietuvoje nėra nei vienos "raudonos" savivaldybės pagal COVID-19 rodiklius!!! O

"žaliųjų" jau ir suskaičiuot sunku 😊 1 (polinkis i sekme)

Naujausią COVID-19 statistiką galite rasti čia: <https://osp.stat.gov.lt/praejusios-paros-covid-19-statistika>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid031MemasQjxNHZdibLQvjGcKnpiCQEvCO6dmHGGNqz7oK6LhrSD1yg42uvzmU1Q4eAl> 2021 m. birželio 27 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid021Ad5Pd5fd32G35EWZ2tgWgQe3Ksx1PiYHxRK6mJwaTTiwQjmMjamxMy6sEV4QppDI> 2021 m. birželio 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02Ef1ANJMzcsJb3p1c6VpJExTPn8uzfsNRmW5uyNXNcWSWY3JFEo2jPzTYCGCGAuRGI> 2021 m. birželio 30 d.

Nors dažnai laukimas eilėje mus nervina, tačiau matyt tokias eiles prie COVID-19 vakcinavimo yra žiauriai gera. Kaip aš visiems atėjusiems esu dėkingas, tai negaliu ir apsaityti. Ir aš stypsau ten. Puiki dienos pradžia 😊 #PetysUžLaisvę 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid04V3yMwpiqf1UABNzJ3vaEtvda9Ts32V3zukaIewcd8MvJ9UXFQfJbf8SSwLP9V2qil> 2021 m. birželio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0G9AvJfPSNonqHNhda9QMLmC5JLc1LUTbK9Vp9gB1PswMzqtHiVoR2XEv1iSM7gYbl> 2021 m. liepos 2 d.

KELETAS ŽINUČIŲ / KOMENTARŲ COVID-19 TEMA

◆ Naujausia PSO ataskaita skelbia, kad pirmą kartą nuo balandžio mėn. antros pusės buvo fiksuotas COVID-19 atvejų padidėjimas pasaulyje (+2 proc.). Didžiausias procentinis augimas stebimas Afrikoje (+34 proc.) ir Rytų-Viduržemio jūros regione (+13 proc.). (žr. skaidrę) Tačiau matome mažiausią savaitinį mirčių nuo COVID-19 lygį pasaulyje nuo 2020 m. lapkričio pradžios. [1] 1

◆ Europos ligų kontrolės ir prevencijos centras paskelbė savo naujausią ataskaitą apie COVID-19 situaciją ES/EEB šalyse. Pagal ją Lietuva yra 16 vietoje. [2] Aukščiau už mus yra (pagal COVID-19 naujų atv. sk. tenkantį 100 000 gyv. per 14 d.) (žr. skaidrę): 1

1. Kipras (179,62)
2. Portugalija (168,78)
3. Ispanija (107,48)
4. Airija (91,35)
5. Latvija (61,86)
6. Nyderlandai (58,67)
7. Graikija (55,72)
8. Danija (51,23)
9. Norvegija (47,32)
10. Belgija (46,02)
11. Švedija (44,81)
12. Prancūzija (43,61)
13. Slovėnija (39,17)
14. Estija (33,48)
15. Liuksemburgas (30,99)

Galiu priminti, kad dar birželio 8 d. mes buvo pirmoje vietoje tarp ES/EEB šalių. [3] 1

◆ Šią savaitę dėmesio centre buvo Delta atmaina. Oficiali Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija skelbia, kad per šią savaitę Lietuvoje buvo nustatyta 11 šios atmainos atvejų, o iš viso mes esame nustatę 23 šios atmainos atvejus. [4] Tai maždaug sudaro apie 2 proc. nuo visų atvejų. 1 Labiausiai ši atmaina tarp Europos šalių yra išplitusi Jungtinėje Karalystėje (94,6 proc.), Rusijoje (87,9 proc.), Portugalijoje (57 proc.), Austrijoje (52,3 proc.), Bulgarijoje (?), bet ten labai mažai yra atlikta sekoskaitos tyrimų). [5] Jau mes visi žinome, kad ši atmaina yra gerokai lengviau plintanti nei

alfa, tačiau atrodo, kad vakcinos sėkmingai susidoroja ir su šia atmaina. Oficiali JK vyriausybės svetainė skelbia, kad tiek Pfizer-BioNTech, tiek ir Oxford-AstraZeneca vakcina po abiejų dozių sėkmingai 92-96 proc. mažina rizika hospitalizacijai dėl COVID-19. [6] Ir atrodo, kad naujaisi Jungtinės Karalystės duomenys tą parodo gana aiškiai. Vakar Public Health England publikavo ataskaitą, kurioje matyt praeitą savaitę hospitalizacijų rodiklis siekė 1,91 / 100 000 gyv. [7] Pats didžiausias hospitalizacijų rodiklis buvo pasiekęs 37,2 / 100 000 gyv. 2021 m. sausio pirmąją savaitę [8] Trumpai sakant, kad nors ir atvejai JK „šauga į viršų“, tačiau hospitalizacijos ir mirtys „atsilieka“. Anot JK Sveikatos apsaugos agentūros vado, to priežastis yra tai, kad ši atmaina daugiausia plinta tarp neskiepytų jaunų žmonių. [9] 1

• Taip pat šią savaitę buvo diskutuojama, kiek sezoniškumas lemia COVID-19 epidemiologinius rodiklius. Visai neseniai publikuotame moksliniame straipsnyje yra apžvelgiami atlikti tyrimai, kurie vertino aplinkos veiksnių įtaką COVID-19 rodikliams ir prieinama išvada, kad jų reikšmė yra abejotina, o „kliautis“ vien tik meteorologiniais veiksniais gali būti pavojinga. 1 Noriu tiksliai pacituoti tą dalį: „A true environmental sensitivity of COVID-19 may exist, but its impact has likely been minimal thus far in the pandemic, as compared with the influences of non-pharmaceutical interventions and human behavior. If studies claiming to have found a sensitivity of COVID-19 to meteorological factors are presented to policymakers and the public without adequate scientific vetting or without appropriate context, dissemination of such results presents potentially dangerous and even lethal misinformation and can erode scientific credibility“. [10] Kad aplinkos veiksniai gali prisidėti prie viruso suvaldymo, apie tai kalbama seniai, tačiau visi autoriai sutinka, kad vien to tikrai nepakanka. [11-12]. Taip pat yra atkreipiamas dėmesys, kad sezoniškumas yra susijęs ir su mūsų socialine veikla, t.y. vasarą nevyksta pamokos, mes mažiau laiko praleidžiame uždaroje ir blogai vėdinamose patalpose, kas yra nepalanku viruso plitimui. [13] 1 Tarp mano FB draugų yra gerokai geriau už mane išmanančių aplinkos veiksnių įtaką virusams, tai gal jie galės daugiau pakomentuoti. 1

• Praeitą savaitę PSO atnaujino savo rekomendacijas dėl COVID-19 testavimo. [14] Sakyčiau, kad įdomiausia šių rekomendacijų dalis yra, kad masinis besimptominių asmenų testavimas yra nerekomenduojamas. 1 Tiksliai citata: „Widespread testing of asymptomatic populations, including through self-testing, is not currently recommended, based on lack of evidence on impact and cost-effectiveness of such approaches and the concern that this approach risks diverting resources from higher priority testing indications“. Keli mano trumpi komentarai. Kad tas besimptominių asmenų testavimas neturi mokslinio efektyvumo pagrindimo nėra visiškai tikslu. Turime tokių studijų ir publikuotų rimtuose mokslo žurnaluose, kurie tokį efektyvumą parodo. [15-17] Vis tik sakyčiau, kad šia tema yra labai geras BMJ publikuotas analitinis straipsnis, iš kurio paimčiau tris svarbiausias žinutes: 1) praktiškai 80 proc. užsikrėtumų sukelia 20 proc. užsikrėtusiųjų; 2) simptominiai atvejai užkrečia ženkliai daugiau nei asimptominiai; 3) reikėtų persvarstyti „simptominio“ sampratą, nes mokslo duomenys atskleidžia, kad besikeičiant atmainoms ir skirtingose amžiaus grupėse šie simptomai yra skirtingi [18] Mes kai kalbame apie testavimą, tai turėtume išskirti dvi jo paskirtis – diagnostinę ir skринinginę (profilaktinę). Lietuva taiko juos abu, kaip ir eilėje išsivysčiusių pasaulio šalių, pvz.: JAV [19] 1 Ir jei dėl diagnostinio manau visi sutinka, tai dėl skринinginio (profilaktinio) nuomonės skiriasi. 1 Lietuvoje manyčiau, kad su skринinginiu (profilaktiniu) testavimu nėra „perlenkta lazda“. [20] Reguliariai testuojamos tos grupės, kurios minimos ir mokslinėje literatūroje. 1 Neabejoju, kad besikeičiant mokslinei informacijai bei epidemiologinei situacijai tos rekomendacijos bus peržiūrimos. Mano principinė nuomonė yra tokia, kad testuoti reikia tiek kiek reikia ir tada kai reikia, nes tai tiesiog kainuoja lėšas. 1 Ir nemanau, kad testavimas yra ar kada nors turėtų tapti „madingu.“ 1 Tai yra viruso plitimo prevencijos priemonė, kuriose taikymas turi būti grindžiamas mokslu, duomenų argumentais bei gerąja tarptautine praktika. 1

Tiek šiam kartui ir gražaus savaitgalio 😊

Šaltiniai:

1. <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>
2. <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>
3. <https://www.lrt.lt/.../covid-19-europoje-uzsikretimu...>
4. <http://www.nvspl.lt/index.php?880274499>
5. <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/>
6. <https://www.gov.uk/.../vaccines-highly-effective-against...>
7. https://assets.publishing.service.gov.uk/.../Weekly_Flu...
8. https://assets.publishing.service.gov.uk/.../Weekly_Flu...
9. <https://www.bmj.com/content/373/bmj.n1596>
10. <https://www.sciencedirect.com/.../pii/S235277142100015X>
11. <https://www.sciencedirect.com/.../abs/pii/S2468584421000106>
12. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7892320/>
13. <https://www.nature.com/articles/s41467-020-18150-z>
14. <https://www.who.int/.../WHO-2019-nCoV-lab-testing-2021.1-eng>
15. <https://bmcmecicine.biomedcentral.com/.../s12916-021-01982-x>
16. <https://www.nature.com/articles/s41576-021-00360-w>
17. <https://academic.oup.com/.../10.1093/cid/ciaa1418/5908298>
18. <https://www.bmj.com/content/374/bmj.n1625>
19. <https://www.cdc.gov/.../2019-ncov/hcp/testing-overview.html>
20. <https://koronastop.lrv.lt/lt/#aktuali-informacija>

P.S. Šis įrašas atspindi tik mano asmeninę nuomonę ir su jo perpublikavimo galimybe kitose žiniasklaidos priemonėse nesutinku. Dėkui 😊 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0269p14HcswhffBMgippgdrceL3disuofcwWUGeZvrUafuhYpi5koyu43fYPqZ1KpTl> 2021 m. liepos 2 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02w5k9BaXEiUzxUyTR9D3P6L4kVBm6dwUgggDxSUUpnTsgdHL2uqxNkMWcLK78rpJxl> 2021 m. liepos 3 d.

DELTA SMOGIA FIDŽIUI

Kažkaip šiandien ryte atsitiktinai pagalvojau, kad iki šiol pati pavojingiausia SARS-CoV-2 atmaina ir elitinis JAV kariuomenės specialiųjų pajėgų būrys dalijasi tuo pačiu pavadinimu „Delta“. [1] Sutapimas

😊 Bet šis postas ne apie tai.

Kalbėdami apie Deltą atmainą mes dažniausiai žiūrime į besikeičiančią situaciją Jungtinėje Karalystėje, Rusijoje, Portugalijoje. Tačiau šiose šalyse Deltai atmainai siautėti nėra taip paprasta. Čia yra jau žmonių, kurie turi natūraliai (persirgę COVID-19) ar dirbtiniu būdu (pasiskiepiję) įgiję imunitetą nuo COVID-19. O kas būtų, jei taip ši atmaina patektų praktiškai į „švarią“ aplinką, kurioje niekas arba labai maža dalis populiacijos turėtų apsaugą nuo jos. Tokią situaciją galime matyti Fidžyje. 1 Fidžis yra nedidelė salų valstybė Ramiajame vandenyne. [2] Šioje šalyje praktiškai iki šm. gegužės mėn. viruso COVID-19 atvejų buvo fiksuoti tik vienetai. (žr. skaidrę) Tačiau nuo Joninių matome staigų šuolį po 200-300 atvejų per dieną, o liepos 1 d. fiksuotas iki šiol šioje šalyje nematytas naujų COVID-19 atvejų skaičius 431. [3] Jei taip palyginus su Lietuva, tai maždaug atitiktų mūsų „trečiosios bangos“ piko zoną. 1 Grubiai sakant, kad Fidžis dabar išgyveną tai, ką mes turėjome balandžio pabaigoje / gegužės pradžioje. 1 Tačiau galimybės kovoti su šiuo iššūkiu tarp šalių yra labai skirtingos. Pagal sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę Lietuva pasaulyje yra 45 vietoje, Fidžis – 131. [4] Šio protrūkio pagrindinė priežastis yra žaibiškai išplitusi viruso Delta atmaina. [5] Stebėdami Fidžio situaciją galime matyti dar vieną labai svarbią detalę. Fidžyje šiuo metu pirma COVID-19 vakcinos doze yra paskiepyta 54 proc. populiacijos (palyginimui Lietuvoje 44,8 proc.), tačiau abiem

dozėmis tik 8,8 proc. (Lietuvoje – 38,5 proc.). [6, 7] Tačiau, nepaisant neraminančios epidemiologinės situacijos, Fidžio vyriausybė neskuba su karantino priemonių įvedimu [8], kas sukelia vis didesnę visuomenės narių pasipiktinimą bei priešpriešą pačioje Vyriausybėje. [9] Naujosios Zelandijos COVID-19 pandemijos suvaldymo strategijos „architektas“ prof. Micheal Baker pabrėžia dar vieną Fidžio rizikos veiksni. Fidžyje yra įprasta, kad mažuose namuose gyvena kelios šeimos kartos, kuriose yra ir rizikos grupės asmenų. [10] Tas gali sąlygoti, kad užsikrėtimų, hospitalizacijų ir mirčių skaičius ateityje turėtų tik augti. [11] Prie situacijos suvaldymo iššūkių prisideda ir klaidingos informacijos sklaida bei riboti sveikatos išteklių [12]. Jei dar pagrindinėje Fidži saloje Viti Luva bent iš dalies galima užtikrinti medicininę pagalbą (ypač deguonies tiekimą), tai labiau nutolusiose salose to nėra. Visą tai sunkina ir situaciją ekonomikoje, kuri patiria didžiausią nuosmukį modernioje Fidžio istorijoje. [13] O prie to labiausiai prisidėjo nutrūkęs turistų srautas iš Australijos ir Naujosios Zelandijos, kuris buvo vienas iš pagrindinių Fidžio ekonomikos variklių. 1

Ačiū, kad skaitėt. Saugokite kitus. Gražaus savaitgalio 🍷 ir nepamirškite #PetysUžLaisvę
Šaltiniai:

- [1] https://en.wikipedia.org/wiki/Delta_Force
- [2] <https://www.vle.lt/straipsnis/fidzis/>
- [3] <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/fiji/>
- [4] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(18.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(18.../fulltext)
- [5] <https://www.france24.com/.../20210703-fiji-braces-for...>
- [6] <https://www.health.gov.fj/03-07-2021/>
- [7] <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>
- [8] <https://www.rnz.co.nz/.../fiji-covid-19-two-more-deaths...>
- [9] <https://www.rnz.co.nz/.../fiji-covid-19-5-more-deaths-404...>
- [10] <https://www.rnz.co.nz/.../covid-19-png-fiji-situation-a...>
- [11] <https://www.rnz.co.nz/.../covid-19-fiji-braces-for-new...>
- [12] <https://www.stuff.co.nz/.../covid19-in-fiji...>
- [13] <https://www.fijivillage.com/.../Outbreak-of-the-highly.../>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02krdCc8CLaXnx3VkuQYVPvPzccmraQ5ymGJ4oAyUJdQmCFKdnpYLv5dC7N5kngLhl> 2021 m. liepos 6 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0C2YhSben3ijVh5ehEqrrqak921GQgYCRp6bC1AUfXaFsx47oZDExoqrnJuJAKn3l> 2021 m. liepos 8 d.

KELETAS ŽINUČIŲ / KOMENTARŲ COVID-19 TEMA

🔵 Anot Pasaulio sveikatos organizacijos, naujų COVID-19 atvejų augimas tęsiasi jau antra savaitė iš eilės. Nors šis augimas globaliu mastu nėra didelis (+3 proc.), tačiau matome skirtumus tarp regionų. (žr. skaidrę) Pirmauja Europos regionas (+30 proc.), o Amerikos regione matome mažėjimą (-13 proc.). Mirčių skaičius globaliu lygiu mažėja (-7 proc.), tačiau matome skirtumus tarp atskirų regionų – Afrika (+23 proc.), o Pietryčių Azija (-12 proc.). [1] Jei žiūrėtume į atskiras pasaulio šalis, tai daugiausia naujų COVID-19 atvejų ir mirčių fiksuojama Brazilijoje (54 022 atv.; 1 595 mirtys), Indonezijoje (34 379 atv.; 1 040 mirtys) ir Indijoje (45 674 atv.; 817 mirtys). [2] 1

🔵 Naujausioje Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro parengtoje savaitinėje apžvalgoje Lietuvai atiteko 21 vieta tarp ES/EEB šalių. [3] (žr. skaidruolę) Aukščiau už mus yra (pagal COVID-19 naujų atv. sk. tenkantį 100 000 gyv. per 14 d.) (žr. skaidrę): 1

1. Kipras (493,13)
2. Portugalija (240,53)
3. Ispanija (215,12)
4. Airija (109,16)

5. Liuksemburgas (82,25)
6. Graikija (71,11)
7. Danija (66,17)
8. Nyderlandai (63,58)
9. Belgija (55,03)
10. Lichtenšteinas (49,04)
11. Norvegija (48,68)
12. Latvija (43,04)
13. Prancūzija (42,92)
14. Suomija (38,53)
15. Švedija (38,26)
16. Kroatija (26,17)
17. Estija (29,27)
18. Slovėnija (19,61)
19. Ćekijos Respublika (18,31)
20. Italija (17,34)
21. Lietuva (17,32)

Priminsiu, kad prieš savaitę mes buvome 16 vietoje, o prieš mėnesį (birželio 8 d.) 1 vietoje. Reikėtų paminėti, kad be jau dažnai aptariamų situacijų Jungtinės Karalystėje ir Rusijos Federacijoje (čia plačiau neaptarsiu), COVID-19 atvejų augimas stebimas ir kitose Europos šalyse. Čia pateikiu Pietų Europos valstybių (Ispanijos, Portugalijos, Graikijos, Italijos ir Kipro) ir Lietuvos kreives. (žr. skaidruolę). 1

♦ Lietuvoje šio ryto duomenimis 14 d. naujų atvejų sk. 100 000 gyv. pasiekė 15,1. Tai yra mažiausia reikšmė nuo 2020 m. rugpjūčio 21 d. (tą dieną siekė 14,5). [4] Tačiau, kitas svarbus rodiklis (7 d. atvejų vidurkis) siekia 31,7 atv. ir nuo birželio 30 d. (kai buvo pasiekęs savo mažiausią reikšmę – 28,7) šiek tiek auga. Tikėtina, kad dar kelias dienas mes galime stebėti pirmojo sergamumo rodiklio (14 d. naujų atvejų sk. 100 000 gyv.) nedidelį mažėjimą, tačiau ar jis toliau tęsis yra sunku pasakyti. Tai priklausys nuo naujų atvejų. Faktas yra tai, kad matome situacijos gerėjimo sustojimą su rizika atvejų augimui. 1 Kol kas kažką prognozuoti būtų visiškai netikslu. 1 Tačiau su gana dideliu patikimu galiu sakyti, kad bent jau artimoje perspektyvoje (t.y. 7-10 dienų) Lietuva turėtų išlikti žalioje zonoje. 1 Jei mes pradėsime fiksuoti po 50 COVID-19 atvejų per dieną, tai reikš, kad mums iš šios zonos nori išmesti. 1

♦ Netyla kalbos dėl vakcinacijos Lietuvoje. Nors tarp Baltijos ir Skandinavijos šalių atrodome gana neblogai pagal pilną vakcinaciją nuo COVID-19, tačiau nepasiekėm to 70 proc. iki Mindauginių. (žr. skaidrę). 1 Žiauriai gaila. Tikrai. Nuoširdžiai. 1 Spaudoje pastoviai skamba, kad niekas nesiskiepija ir pan. Tada apima tokia nevilts – kam čia po galais ką nors daryti. 1 Tačiau aš šiandien kažkaip pažiūrėjau į COVID-19 statistiką ir pamačiau, kad vakar pirma vakcinos doze pasiskiepijo 5268 žmonės. 1 Tai reiškia, kad jie išgirdo mūsų kvietimą, jį apsvarstė ir priėmė sprendimą. 1 Kaip aš jiems esu dėkingas, tai negaliu žodžiais pasakyti. 1 Reiškia, kad mūsų pastangos duoda vaisius. Žmonės išgirsta. Tą reikia ir tęsti bei pagalvoti, kaip padaryti dar geriau. 1 Taip, tai reikalaus kantrybės, laiko, jėgų, bet visi didingi dalykai neateina lengvai. Tas įkvepia. 1 Ir dar noriu pasakyti, kad jei Jūs turite klausimų dėl vakcinos veikimo ir abejonių, tai aptarkit šiuos klausimus su savo šeimos gydytoju. Jis yra geresnis Jums patarėjas, nei koks profesorius Facebooke. Jis žino Jus geriausiai ir tikrai nepatars blogai. Pasitikėkit savo gydytojais 😊 1

#PetysUžLaisvę

Šaltiniai:

- [1] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>
- [2] <https://www.worldometers.info/coronavirus/>
- [3] <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

[4] <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0N6VbJGDi3JgR7u79cbLqLH7mHo1th2Vo4NVbLyzLTaYykHfpXZPPQukxZWSKiE5U1> 2021 m. liepos 9 d. (priskirta prie pasakojimų)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02F61h2iCPDexxLE3fg4jYLMig269KRGYf2sVVFNxDJbwh4iX8zGvNEZmGaVFuL2c7l> 2021 m. liepos 12 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02mVyVXSKG5kHA8tRqzpaHJx2JjUvwz6hf11FVn4AzEoDiADAGQsfT37AXXQCx1a4El> 2021 m. liepos 13 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02yNDXxeexfcBBmayWDdqv58YR8NiiDLRJc8ibWwhyJTevSbnE13iXmhuFJboFxrvi> 2021 m. liepos 14 d.

Pastarosiomis dienomis (ir ne tik) viešojo erdvėje yra aptariama, kiek vaikai dalyvauja COVID-19 ligos platinime ir kaip turėtų veikti mokyklos pandemijos akivaizdoje. Aš jau esu savo FB paskyroje dalinęs įvairių tyrimų šia tema rezultatais. Tačiau dauguma jų buvo iš studijų, kurios atliktos gana mums tolimose šalyse, pvz.: JAV. Šiandien noriu pasidalinti rezultatais iš Estijos. 1

Čia Jūs matote Prof. Krista Fischer (Tartu universitetas, Estija) pranešimo skaidruolę, kurią ji pristatė 17-oje Baltijos šalių konferencijoje skirtoje intelektiniam bendradarbiavimui „Matematika visuomenei“ (2021 liepos 28-29 d., Estijos mokslų akademija). Beje ji yra ir Estijos vyriausybės suburto COVID-19 mokslinio patariamojo ekspertų komiteto narė. Skaidruolėje parodytos sąsajos tarp COVID-19 užsikrėtimų atskirose amžiaus grupėse. Matome, kad 0-19 m. amžiaus grupė yra susijusi su viruso perdavimu visoms amžiaus grupėms, išskyrus 20-34 m. Tuo tarpu 70+ m. grupės užsikrėtimų augimas nėra susijęs su kitų grupių užsikrėtimų augimu. Kitais žodžiais sakant, ši amžiaus grupė tik „paima“ virusą, tačiau jo neplatina. Profesorė daro išvadą, kad vaikų dalyvavimas viruso perdavime gali būti gerokai didesnis, nei mes numatome. 1

Visą pranešimo vaizdo įrašą galite peržiūrėti čia (nuo 5 val. 40 min.):

https://www.youtube.com/watch?v=I1XPa_YOQss&t=17058s

Apie pačią konferenciją daugiau informacijos rasite čia: <https://www.akadeemia.ee/.../the-17th-baltic-conference.../>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid026qfynG6coCyuw5wXTDRxmiMZqTKYEj4TeYKokhoMd6mxXYK17a7J6gUgkvXkTvfl> 2021 m. liepos 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0MNLcyGXoXfMFQ7Mgi1n77xXNsxp2sgWS e2wYN5JcSvxCQqMeDhYMnhRRFM818L3rl> 2021 m. liepos 15 d.

KELETAS ŽINUČIŲ / KOMENTARŲ COVID-19 TEMA

Jau tampa tradicija kiekvieną ketvirtadienio popietę su Jumis apžvelgti naujausią COVID-19 epidemiologinę situaciją. Tad pradėkim 😊

🔵 Pasaulyje jau trečia savaitė auga naujų COVID-19 atvejų (+10 proc.) ir mirčių (+3 proc.) skaičius. (Žr. diagramą). Didžiausias atvejų augimas yra fiksuojamas Rytų Viduržemio jūros regione (+25 proc.), o mirčių didžiausias pokytis Afrikos regione (+50 proc.). Kas įdomu, kad Europos regione matome atvejų augimą (+20 proc.), tačiau mirčių skaičius lyginant su praėjusia savaitė nežymiai sumažėjo (+1 proc.). [1] 1

◆ Prieš kelias valandas paskelbtoje Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras paskelbė savo savaitinę ataskaitą apie COVID-19 situaciją ES/EEB šalyse. Pagal sergamumą (naujų COVID-19 atvejų skaičių 100 000 gyv. per 14 dienų) Lietuvai atiteko 22 vieta. (žr. diagramą). Topas iki mūsų atrodo taip: 1

1. Kipras (1068,35)
2. Ispanija (377,08)
3. Portugalija (333,21)
4. Nyderlandai (304,38)
5. Liuksemburgas (225,20)
6. Graikija (167,04)
7. Airija (134,01)
8. Malta (122,05)
9. Danija (119,82)
10. Belgija (99,72)
11. Prancūzija (63,31)
12. Lichtenšteinas (61,94)
13. Suomija (54,26)
14. Norvegija (47,99)
15. Estija (39,50)
16. Latvija (36,12)
17. Švedija (34,38)
18. Slovėnija (32,02)
19. Kroatija (28,95)
20. Čekija (23,84)
21. Italija (22,14)
22. Lietuva (20,61)

◆ Priminsiu, kad nors prieš savaitę Lietuvos sergamumo rodiklis buvo geresnis, tačiau mes buvo 21 vietoje, o dabar nors ir prastesnis, tačiau savo padėtį Europos kontekste sugebėjome pagerinti. Tiesiog yra tai, kad daugumoje Europos šalių matome atvejų augimo atsinaujinimą. Tačiau, nors ir kai kuriose šalyse atvejai „šauna į dausas“, tačiau mirtys ir hospitalizacijos išlieka gana žemuose lygiuose. Panagrinėkime Nyderlandų atvejį. (žr. skaidrę) Čia dar liepos 1 d. buvo fiksuoti 825 nauji COVID-19 atvejai, o jau šiandien (liepos 15 d.) – 10 976. [3] Tai 12 kartų didesnis skaičius per dvi savaites. Praktiškai pagal atvejų skaičių ten jau viršytas pavasario piko lygis, ir jau yra netoli yra nuo žiemos piko lygio. 1 Socialiniuose tinkluose teko matyti žinučių, kad čia Saulė motinėle ir vasarėlė tą virusą pribagė Lietuvoje. Jei taip, tai Nyderlanduose prasidėjo ledynmetis. Nors kaip mano a.a. diedukas sakydavo, kad po Joninių jau prasideda ruduo... 1 Bet pažiūrėkime detaliau Nyderlandų atvejų ir mirčių statistiką už paskutines septynias dienas. Taigi per šį laikotarpį buvo nustatyti 64 tūkst. naujų COVID-19 atvejų ir 11 mirčių. Aišku mirtys šiek tiek atsilieka nuo atvejų, tad greičiausiai jos šiek tiek didės, tačiau sausio mėn, kai buvo nustatomi +10 000 atv. Nyderlanduose, ten mirčių buvo registruojama po 100 ir daugiau į dieną. Manau, kad šis Nyderlandų pavyzdys parodo, kiek vakcinacija yra svarbi. Priminsiu, kad ten pilnai pavakcinuotų yra 40,66 proc., o bent viena doze 67,38 proc. [4] Nepatinka Nyderlandai, tai pažiūrėkim pavyzdžiui... Ispaniją. (žr. skaidrę). Ispanai būdami temperamentingi irgi nusprendė, kad jau užtenka to +35 C karščio ir sugalvojo peršokti tiesiai į lapkričio mėn. „atsigaivinti“. Nes būten jų dabartiniai sergamumo rodikliai yra maždaug 2020 m. lapkričio mėn. lygio. Tačiau vėl pažiūrėkime paskutines septynias dienas (Worldmeters kai kurių dienų skaičiaus šio posto rašymo metu nebuvo pateikusi), per kurias buvo nustatyta daugiau nei 150 000 naujų COVID-19 atvejų ir 97 mirtys. [5] Pasakysiu tik tiek, kad 2020 m. spalio ir lapkričio mėn. Ispanijoje kiekvieną dieną buvo fiksuojama po 300-500 mirčių nuo COVID-19. Skirtumas akivaizdus. Ir vėl turėtume pažiūrėti į vakcinavimo

skaičius – 60,90 proc. pirma doze ir 48,15 proc. abiem dozėm. [4] Taigi, realaus pasaulio duomenys tikrai rodo, kad vakcinos padeda sumažinti mirčių ir hospitalizacijų skaičių, ką jau yra seniau teigę britų mokslininkai. [6] 1

◆ Dirstelėkim į Lietuvą. Jei neįvyks kažkas antgamtiško, tai tikriausiai mes rytoj atsikelsime būdami „geltonoje“ (B1) zonoje. Aš prieš savaitę sakiau, kad mes žalioje zonoje turėtume išbūti dar 7-10 dienų. Tai vos vos ištempėm savaitėlę. Gal ir nebūtų taip baisu ją palikti, tačiau neramina kokiu greičiu mes lekiam iš jos. Palyginimui, vakar buvo nustatyti 102 nauji COVID-19 atvejai, nors prieš savaitę trečiadienį jų buvo tik 42. [7] Jei pažiūrėtume pagal savivaldybes, tai matytume, kad tik 9 atvejų skaičius mažėja, 18 – nekinta ir visose likusiose auga. (žr. žemėlapi). [8] Dėl ko tai vyksta? Delta atmaina? Aš neturiu naujausių duomenų, tačiau anot liepos 8 d. Nacionalinės visuomenės sveikatos laboratorijos pranešimo, Delta atmaina buvo nustatyta 6 mėginuose iš 113. T.y. 5,3 proc. [9] Anot GISAID, Delta atmaina Lietuvoje jau sudaro 18,4 proc. [10] Bet kokiu atveju mes matome, kad ji plinta. 1 Tačiau reikia prisiminti, kad Delta sparnų neturi. Jos plitimas priklauso nuo žmonių elgsenos. Tai gal mes jai ir nepadėkime, tegul sukasi pati. 1

Sveikatos visiems 😊

Šaltiniai:

[1] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[2] <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

[3] <https://www.worldometers.info/corona.../country/netherlands/>

[4] <https://ourworldindata.org/coronavirus#>

[5] <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/spain/>

[6] <https://www.gov.uk/.../vaccines-highly-effective-against...>

[7] <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>

[8] <https://osp.stat.gov.lt/praejusios-paros-covid-19-statistika>

[9] <http://www.nvspl.lt/index.php?1473025176>

[10] <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/>

(Šio posto perpublikavimui portaluose ar kitose žiniasklaidos priemonėse leidimo nesuteikiu.)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ARVuphideS6zqDjb8DkTCA9SpTYFiSNjrjvHAmBNYUpcWeRPtUJLVjGqhWg5bqE5l> 2021 m. liepos 19 d.

Europos vaistų agentūra (EMA) ir Europos ligų prevencijos kontrolės centras (ECDC) 2021 m. liepos 14 d. paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame išvardina svarbiausius COVID-19 pandemijos suvaldymo elementus. Išskyrčiau svarbiausius:

1 Vakcinacija yra viena iš geriausių apsaugą nuo COVID-19 suteikiančių priemonių.

2 EMA ir ECDC ragina Europos Sąjungos piliečius pasiskiepyti ir tai padaryti pagal pilną vakcinacijos planą (reikiamą vakcinos dozių skaičių).

3 ECDC prognozuoja, kad rugpjūčio pabaigoje Delta atmaina sudarys 90 proc. visų SARS-CoV-2 cirkuliuojančių virusų ES.

4 Delta atmaina yra 40-60 proc. labiau užkrečiamesnė nei Alfa atmaina ir ji gali turėti didesnę riziką hospitalizacijai.

5 Turimi pirminiai įrodymai teigia, kad reikia dviejų Comirnaty, Spikevax or Vaxzevria vakcinos dozių, kad gauti reikiamą apsaugą nuo Delta atmainos.

6 Šalys gali priimti savo lokalias strategijas dėl intervalų tarp pirmos ir antros vakcinų dozės, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją, vyraujančias viruso atmainas ir ateinančius mokslinius įrodymus apie vakcinų efektyvumą.

7 Kol kas EMA ir ECDC susilaiko nuo aiškių rekomendacijų dėl skirtingų vakcinų maišymo pirmai ir antrai dozei. Tačiau duomenys iš Ispanijos, Vokietijos, JK rodo, kad toks vakcinų maišymas duoda gerą imuninį atsaką ir neturi jokių saugumo problemų.

8 Kol kas negalima patvirtinti, kad tikrai bus reikalinga trečia vakcinų dozė ("booster"). Laukiama mokslinių duomenų, kad suprasti kiek ilgai išlieka vakcinų apsauginis poveikis.

9 Kitų priemonių, kaip kaukių naudojimas ir socialinė distancija, taikymas turi būti tęsiamas pakankamu lygiu, kad būtų sulaikomas Delta varianto plitimas, kol bus paskiepyta pakankama populiacijos dalis, kad išvengtų atvejų didėjimo bei galimo hospitalizacijų ir mirčių augimo.

10 EMA ir ECDC dar kartą pabrėžia būtinybę kaip galima daugiau pilnai vakcinuoti žmonių nuo COVID-19.

Nuoroda į dokumentą: <https://www.ema.europa.eu/en/news/ema-ecdc-update-covid-19> 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02AatgBNGMKn1XCsn2sHHLCWTvv7RjyhaVFvuh137Ktp2c48e5Yp4iXRvBqyfnDKJKl> 2021 m. liepos 20 d.

Nerimsta diskusijos dėl Jūros šventės. 1 Taigi, Lietuvoje turime ir vėl vieną "raudoną" savivaldybę ir spėkit kur? 1

Naujausią COVID-19 statistiką galite rasti čia: 1 <https://osp.stat.gov.lt/praejusios-paros-covid-19-statistika>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0CdAfE5YSBYDYkTyQmbobiZ2wVYq4fNNzrtvY2TbfhEIJCerg41CPX9kudVsYyhyXl> 2021 m. liepos 22 d.

KELETAS ŽINUČIŲ / KOMENTARŲ COVID-19 TEMA

Nelaužau savo ketvirtadienio tradicijos ir pasidalinu su Jumis savo mintimis apie COVID-19 epidemiologinę situaciją. 1

Startuokim su žvilgsniu į pasaulį. Mūsų planetoje jau ketvirtą savaitę tebesitęsia naujų COVID-19 atvejų augimas. Per paskutinę atskaitinę savaitę (liepos 12-18 d.) buvo nustatyti 3,4 mln. naujų COVID-19 atvejų ir tai 12 proc. daugiau nei praėjusią savaitę. (žr. diagramą). Tačiau kol kas mirčių skaičiaus augimas nėra toks ženklus (+1 proc., 57 000 mirčių). Iš atskirų regionų didžiausią augimą fiksavo Vakarų Ramiojo vandenyno regionas (+30 proc.), tačiau reikėtų paminėti, kad nors ten matomas didžiausias procentinis pokytis, tačiau toje pasaulio dalyje nustatyti per savaitę nauji COVID-19 atvejai sudarė tik 6 proc. visų atvejų. Tai pat atvejų sparčiai didėjo Europos bei Pietryčių Azijos regionuose (atitinkamai +21 proc. ir +16 proc.). [1] 1

Dabar persikelkim į mūsų regioną. Anot Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) naujausios ataskaitos, Lietuva pagal sergamumo rodiklį (naujų COVID-19 atvejų skaičių tenkantį 100 000 gyv. per 14 dienų) užima 18 vietą. (žr. žemėlapi). [2] "Topas" iki mūsų atrodo taip:

1. Kipras (1483,55)
2. Nyderlandai (670,40)
3. Ispanija (624,04)
4. Portugalija (407,63)
5. Malta (379,35)
6. Graikija (292,46)
7. Liuksemburgas (275,99)
8. Airija (204,94)
9. Danija (193,89)
10. Belgija (146,97)
11. Prancūzija (121,10)
12. Suomija (66,84)

13. Lichtenšteinas (56,78)

14. Estija (50,79)

15. Norvegija (44,56)

16. Italija (40,48)

17. Slovėnija (38,60)

18. Lietuva (34,50) 1

Galime prisiminti, kad Lietuva praėjusią savaitę ECDC „tope“ buvo 22 vietoje. Taigi pokytis 4 vietos aukštyn. Jei pažvelgtume detaliau į Baltijos ir Skandinavijos šalių dinamiką, tai išskyrus Daniją, mes visose šalyse galime stebėti sergamumo augimo tendencijas. Tačiau Lietuvoje šis augimas yra sparčiausias. (žr. diagramą). [3] Prie Lietuvos situacijos dar sugrįšime. 1

Šią savaitę pasaulio ir mūsų šalies dėmesio centre atsidūrė Jungtinė Karalystė, nes ten nuo pirmadienio prasidėjo „laisvė nuo kovo“. Tačiau žiniasklaida kartais su antraštėmis „perspaudžia“ (pvz.: [4]), nes tie ribojimai panaikinami tik Anglijoje, o ne visoje JK. Škotija, Velsas ir Šiaurės Airija nemažai tų ribojimų išlaiko. [5] Bus labai smalsu stebėti tolimesnę situaciją. Tačiau reikėtų žiūrėti ne visos JK duomenis, bet atskirų jos dalių. Nes skirtumai tarp jų yra labai dideli. (žr. žemėlapi) [6] Škotijoje nuo liepos 5 d. matome gražų atvejų kritimą nuo 3394 atvejų iki 1896 (liepos 19 d.). Ir absoliuti dauguma šių atvejų fiksuojama 25-44 m. amžiaus grupėje. [6] Taip pat verta dėmesio Public Health Scotland parengta situacijos apžvalga. [7] Vienu grafiku noriu su Jumis pasidalinti. (žr. diagramą). Nors škotai ką tik turėjo didžiausią COVID-19 susirgimų bangą, tačiau stacionarizavimų skaičiai (violetinė linija) didėjo ne taip ženkliai, kaip ankstesnių bangų metu. Tas turėtų nuteikti pozityviai ir mus, bet... pilnai vakcinuotų škotų (+18 m.) dalis yra 67,7 proc., o bent viena doze 89,3 proc. [8] (Lietuvoje šie procentai mažesni) Tuo tarpu Anglijoje COVID-19 atvejų skaičius toliau auga nuo +23 000 naujų atvejų liepos 5 d. iki +42 000 liepos 20 d. [9] 1

Lietuva jau savaitę (nuo liepos 15 d.) laiko gyvena „geltonojoje zonoje“. Padariau grafiką, kurį reguliariai atnaujinsiu, kad galėtume stebėti mūsų epidemiologinę dinamiką. (žr. grafiką). Stulpeliai rodo stacionaro užimtumą, o linija 7 dienų naujų COVID-19 atvejų vidurkį. Pasirinkau šį rodiklį, nes jis yra dinamiškesnis ir geriau atspindi besikeičiančią situaciją (14 d. sergamumo rodiklis 100 000 gyv. pagrindu naudojamas atskirų šalių / regionų palyginimams). Taigi matote, kad atvejai auga, tačiau kol kas stacionarinės COVID-19 pagalbos apimtys išlieka „daugmaž“ panašios. Reikėtų paminėti, kad stacionaro užimtumas "atsilieka" 7-10 dienų. Tad kol kas išvadų daryti dėl stacionaro negalime. Pastebėjot, kad yra dar viena punktyrinė linija – kas tai? Nusprendžiau bent preliminariai palyginti šios (sakykim „ketvirtos bangos“) dinamiką su 2020 m. rudeninio piko („antros bangos“) dinamika. Liepos 15 d. (pirmą dieną „geltonojoje zonoje“) mūsų 7 d. naujų atvejų vidurkis siekė 67,3. Susiradau panašią reikšmę „antrosios bangos“ metu. Taigi, mūsų liepos 15 d. lygis praktiškai sutapo su situacija 2020 m. rugsėjo 21 d. Tą dieną naujų COVID-19 atvejų vidurkis siekė 68,6. Čia tegul ir bus mūsų atskaitos taškas. Matome, kad vakar Lietuvoje turėjome 115,6 atvejus per 7 d., o „antrosios bangos“ metu po 7 d. tas pats rodiklis siekė 104,1. Kol kas dienų dar nėra daug ir skirtumas nėra didelis, tačiau tai gali būti pirmi signalai, kad šios bangos kilimas yra spartesnis nei rudenį ir tai nieko gero mums nežada. Palyginau ir mirtis. Per šį mūsų laiką „geltonojoje zonoje“ (7 paskutines dienas) buvo užfiksuotos 2 mirtys nuo COVID-19 (pagal pirmą apibrėžimą). Tuo tarpu mano jau minetu laikotarpiu „antrosios bangos“ metu (per 7 d.) 6 mirtys. [10] Atrodo lyg ir mirštamumas galėtų būti mažesnis. Tačiau reikia daugiau laiko, kad matytume aiškesnes tendencijas. Tuo tarpu naujausi sekoskaitos duomenys rodo, kad iš 70 tirtų mėginių - 63 buvo nustatytas Delta variantas. [11] Tai sudaro 90 proc. ir leidžia mus teigti, kad Delta užėmė tvirtą poziciją Lietuvoje ir tapo dominuojančia viruso atmaina. 1

Apibendrinimas. Daugelis Europos valstybių ir Lietuva susiduria su Delta banga. (taip teisingai parašiau – Delta banga) Labiausiai tikėtinas scenarijus, kad Lietuvoje stebėsime sparčiai augantį atvejų skaičių. Labai norėtusi, kad pas mus atsikartotų kitų šalių patirtis ir sunkių atvejų bei mirčių turėtume

mažiau nei praėjusių bangų metu. Čia pagrindinis veiksnys yra vakcinacija ir kaip matome iš pranešimų iš šalies ligoninių, kad vakcinos padeda išvengti ligoninių. [12] Tačiau Lietuvoje vakcinacijos lygis yra dar mažas. Pilnai paskiepytų - tik 42,7 proc. [10] Tad kol pasieksime didesnį vakcinacijos procentą, mes neturime kito pasirinkimo, kaip taikyti kitas nefarmacines viruso plitimo suvaldymo priemones. Ką beje rekomenduoja ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras bei Europos vaistų agentūra. [13] Tos priemonės reikalingos dėl visos eilės priežasčių, tarp kurių viena iš svarbiausių yra sveikatos sistemos "perdegimo" išvengimas dabar ir... ateityje. 1 Nes kaip Londono Karaliaus Koledžo (angl. Kings College London) profesorius Tim Spector pasakė, kad: "Problema dabar nėra ligos sunkumas ar mirtis. Problema yra ilgas COVID-19. Mes kuriame lėtinę ligą bei ilgalaikį krūvį šeimos gydytojams bei sveikatos sistemai." [14]

Sveikatos visiems 😊 ir nepamirškite [#PetysUžLaisvę](#)

Šaltiniai:

[1] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[2] <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

[3] <https://ourworldindata.org/coronavirus>

[4] <https://www.vz.lt/.../ribojimu-pabaiga-jungtineje...>

[5] <https://www.bbc.com/news/health-51205344>

[6] <https://coronavirus.data.gov.uk/det.../interactive-map/cases>

[7] <https://publichealthscotland.scot/.../21-07-21-covid19...>

[8] <https://public.tableau.com/.../COVID.../Overview>

[9] <https://github.com/CSSEGISandData/COVID-19>

[10] <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>

[11] <http://www.nvspl.lt/index.php?3494847417>

[12] <https://www.15min.lt/.../v-peceliunas-siuo-metu-visi...>

[13] <https://www.ema.europa.eu/en/news/ema-ecdc-update-covid-19>

[14] [https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600(21.../fulltext)

(Šio posto perpublikavimui portaluose ar kitose žiniasklaidos priemonėse leidimo nesuteikiu.)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0RzZMhnXBmNgUcVtU5PBDpao99GeHKBUsc7zwYpJxb8Hkcp7tM3tEMC3Fqs6XsDhHl> 2021 m. liepos 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0EJUPsRNXWxqB3ChKJBE6VqUYqSumezYKyP7b5jzSZbyP51BdJBEfPan4rb3fmHShl> 2021 m. liepos 23 d.

VAKCINOS SAUGO IR LIETUVAIČIUS 😊

Lietuvos statistikos departamento preliminariais duomenimis šiuo metu Lietuvoje tarp SARS-CoV-2 virusu užsikrečiaučių, dėl COVID-19 hospitalizuojamų bei nuo COVID-19 mirštančių dominuoja nevakcinuoti asmenys.

Nepasiskiepiję ir nepilnai vakcinuoti asmenys nuo 2021 m. birželio mėn. sudarė 94% iš naujų užsikrėtimo atvejų, 96% iš COVID-19 hospitalizacijų ir 96% mirčių nuo COVID-19. 1

[#PetysUžLaisvę](#)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid03m1JyvFVR9qeaSrZxh7kK8zT4cksJtoqREGyW9AVZRa8xLStnoAD36pWVpKV23rgl> 2021 m. liepos 26 d.

Apie COVID-19 pandemiją yra gausu patikimos informacijos, tačiau dar daugiau yra netikslių ar net melagingų žinučių. Ypač tai matyti socialiniuose tinkluose. Vienos tos "melagienos" yra labai primityvios, tačiau yra apstu įspūdingai parengtų įrašų. Pasaulio sveikatos organizacija prašo padėti

stabdyti klaidingos informacijos sklaidą ir prieš paspaudžiant "Bendrinti" bet kokią informaciją apie COVID-19 užduoti sau penkis klausimus:

- 1 Kas yra šios žinutės autorius?
- 2 Kas yra šios žinutės informacijos šaltinis?
- 3 Kur ta žinutė pirmiausiai buvo publikuota?
- 4 Kodėl tu nori pasidalinti šia žinute?
- 5 Kada ši informacija buvo publikuota? 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0SPbtunQjVQ6t4x4Je5Lsahs7jnAmBs5MmuY83EdsHRaLy6qwLShMnKHnUAijLEEml> 2021 m. liepos 27 d.

Puikus apžvalginis straipsnis apie kaukių naudojimą COVID-19 pandemijos metu. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0XoMzGp88rewVHyF9VokRuySp4wm8fr3KT26B6X9pvcf7CjkN4ekymVve2caEQSL2l> 2021 m. liepos 28 d.

PO POSĖDŽIO (16)

Šiandien įvyko jau šešioliktas Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos posėdis. Keletas mano komentarų po jo.

Posėdis buvo pradėtas nuo epidemiologinės situacijos apžvalgos. 1 Trumpai Prezidentui pristatėm pagrindinius COVID-19 pandemijos rodiklius ir jų dinamiką. Matome, kad Lietuvoje sparčiai auga naujai nustatomų COVID-19 atvejų skaičius ir vakar dieną buvo nustatyti 337 atvejai. Šiuo metu Lietuvoje nuo COVID-19 yra gydoma 118 ligonių. Sakyčiau, kad optimistiškai nuteikia gana žemas mirčių skaičius. Nuo tos dienos kai Lietuva „paliko“ žaliąją zoną (liepos 15 d.) buvo fiksuotos 3 mirtys nuo COVID-19. Efektyvus viruso reprodukcijos dydis yra 1,53 ir paskutinėmis dienomis jis išlieka rekordiniame lygyje nuo to laiko, kai SET pradėjo jį skelbti ir analizuoti. 1

Buvo pateiktas naujų COVID-19 atvejų pasiskirstymą pagal amžiaus grupes. (žr. diagramą) Paskutinės savaitės (07.19-07.25) duomenimis didžiausia dalis naujų COVID-19 atvejų buvo nustatyta 20-49 m. grupėje. Čia buvo nustatyti du trečdaliai (66 proc.) visų naujų užsikrėtimų atvejų. 0-19 m. amžiaus grupė sudarė 18 proc. Tuo tarpu vyresni nei 50-74 m. grupė sudarė 13 proc., o 75 m. ir vyresni – 3 proc. visų naujų atvejų. Priminsiu, kad 2021 m. sausio mėn. 50 m. ir vyresnių tarpe buvo fiksuojama pusė visų naujų atvejų. Apibendrinant galime teigti, kad tai jaunų žmonių banga, nes tarp 50 m. ir jaunesnių asmenų įvyksta 84 proc. visų užsikrėtimų. 1

Šio posėdžio metu (kaip ir praėjusiam) buvo nemažai dėmesio skirta vaikų sveikatai ir saugiam „grįžimui į mokyklas“. Todėl Prezidentui buvo trumpai pristatyta vaikų stacionarizavimo dėl COVID-19 statistika. Išnagrinėjome duomenis nuo pandemijos pradžios iki 2021 m. balandžio pabaigos. Nors dažnai viešoje erdvėje girdime, kad vaikai yra „apsaugoti“ nuo viruso, t.y. neužsikrečia, o jei ir užsikrečia tai perserga be jokių simptomų. Tai matome, kad tai nėra visiškai tikslu. Nuo 2020 m. kovo 1 iki 2021 m. balandžio 30 d. stacionare dėl COVID-19 buvo gydyti 562 vaikai (0-17 m.). Per tą laikotarpį reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose buvo gydyti 92 vaikai. Iš visų dėl COVID-19 gydytų vaikų didžioji dalis (58 proc.) buvo 0-6 m. grupė. 7-11 m. vaikų dalis buvo mažiausia ir siekė apie 12 proc., o 12-17 m. vaikai – 30 proc. Reikėtų paminėti, kad vaikų dalis tarp visų stacionare gydytų pacientų sudarė gana nedidelę dalį ir visame analizuotame laikotarpyje buvo siekė 2,2 proc. (žr. lentelę) 1

Pasiremdami Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro duomenimis paskaičiavome koreliacijas tarp vakcinacijos apimties Europos Sąjungos šalyse (plius Norvegija ir Lichtenšteinas) ir mirštamumo nuo COVID-19 (2021 m. birželio – liepos mėn.). (žr. diagramą) Gavome stiprų ir statistiškai reikšmingą

ryši, kad kuo didesnis procentas suaugusių (+18 m.) yra vakcinuotų bent 1 doze, tuo mažesnis mirštamumas nuo COVID-19 (Spearmano $r=-0,665$, $p<0,001$). Matome, kad praktiškai visos šalys, kurios pasiekė 70 proc. vakcinacijos lygį turi mažesnę nei pusės procento mirštamumo lygį. 1

Tiek šiam kartui. Sveikatos Jums visiems ir saugokite vieni kitus 😊
Šio ir ankstesnių Sveikatos ekspertų tarybos posėdžių medžiagą galite rasti čia:
<https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0AiRo4aExpCiuFMCsLx1zLEVByEq7HHQNmJ3kxT1i5jHenwJrgmBC7iomzxtpq2vHI> 2021 m. liepos 29 d.

KELETAS ŽINUČIŲ / KOMENTARŲ COVID-19 TEMA

Ir vėl ketvirtadienis ir keletas mano minčių apie COVID-19 situaciją. 1

🔹 Pradėkim nuo globalių dalykų. Per praeitą savaitę (liepos 19-25 d.) pasaulyje buvo užfiksuoti 3 807 939 nauji COVID-19 atvejai ir tai yra 8 proc. daugiau nei savaitę anksčiau. (žr. diagramą) Procentaliai didžiausias augimas fiksuotas Amerikos ir Vakarų Ramiojo vandenyno regionuose (+30 ir +25 proc.). Europos regione jis siekė +3 proc. Per tą patį laikotarpį nuo COVID-19 mirė 69 132 žmonės ir tai yra 21 proc. daugiau nei ankstesnę savaitę. Didžiausias mirčių prieaugis fiksuotas Pietryčių Azijos bei Amerikos regionuose (+30 proc. ir +29 proc.). Tuo tarpu Europos regione stebimas nedidelis (-1 proc.) mirčių nuo COVID-19 sumažėjimas. [1] Jei išsilaikys dabartinės tendencijos (vidutiniškai 540 000 naujų COVID-19 atvejų per dieną), tai poros savaitių bėgyje pasaulyje bus užregistruotas 200 milijoninis kovidinio atvejis. 1

🔹 Dabar persikelkim į Europą. Lietuva pagal naujausią Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro ataskaitą Lietuvai pagal sergamumą COVID -19 (nauji atvejai 100 000 gyv. per 14 d.) teko 16 vieta. [2] (žr. žemėlapi) Aukštesnes pozicijas gavo šios šalys:

1. Kipras (1514,18)
2. Ispanija (783,67)
3. Nyderlandai (634,17)
4. Malta (490,12)
5. Portugalija (436,22)
6. Graikija (346,22)
7. Airija (304,24)
8. Prancūzija (269,31)
9. Liuksemburgas (223,92)
10. Danija (209,88)
11. Islandija (172,74)
12. Belgija (171,73)
13. Suomija (88,50)
14. Italija (77,36)
15. Estija (76,45)
16. Lietuva (70,94) 1

🔹 Prieš savaitę Lietuvai teko 18 vieta šiame “tope”. Jei pažvelgtume į Skandinavijos ir Baltijos šalių užsikrėtimų dinamiką, tai Lietuva sparčiai “gerina” savo pozicijas. 1 Jei dar liepos pirmoje pusėje mes galėjome džiaugtis “išsikvėpusiu” virusu. Tai dabar atrodo, kad jis išgėrė Red Bull ir įgavo sparnus. (žr. diagramą) 1 **Nenustebčiau, kad sekantį ketvirtadienį mes turėsime Lietuvą šios diagramos viršuje. Deja... 1**

🔹 Lietuvoje toliau stebime COVID-19 atvejų augimą. Šio ryto duomenimis mes turime 91,4 atv. 100 000 gyv. per 14 d. Matant šio rodiklio augimo tendencijas praktiškai nelieka abejonų, kad rytoj arba

šeštadienio rytą gerdami kavą sužinosime Lietuvą sugrįžus į „raudonąją zoną“. 1 Taip pat sparčiai pildosi ligoninės. 1 Šiuo metu ligonėse yra gydomi 136 pacientai. Nors ir šis skaičius nėra labai baisus, bet prisiminkime, kad prieš savaitę buvo tik 64. (žr. diagramą) Nesunku paskaičiuoti, kad per paskutines 7 dienas jis padvigubėjo. Tad nors ta 300 riba [3] kol kas atrodo labai toli, tačiau tokiais lovų užsipildymo tempais mes net nepajusime kai prie jos priartėsime. Tad labai palaikau SAM viceministrės [5] siūlymus imtis priemonių dar nepasiekus šios ribos. 1

♦ O dabar apie vakcinaciją. Šiandien visi į telefonus gavome žinutes su kvietimu pasiskiepyti nuo COVID-19. 1 Nežinau, ar tai geras būdas kviesti žmones skiepytis, bet žinau, kad skiepai yra geriausias būdas suvaldyti šią pandemiją. 1 Antradienį Pasaulios sveikatos organizacija pateikė apibendrintus duomenis iš įvairių šalių apie vakcinų efektyvumą. [1] Jie aiškiau nei aiškiai parodo, kad vakcinos veikia. Na gal kiek silpniau su kinų Sinovac. (žr. pridedamą diagramą). Taip pat PSO palygino vakcinų veikimą prieš Alfą ir Deltą atmainas. Pažiūrėkit į pridedamą paveikslą. Ten matote mėlynus burbuliukus (Alfa atmainai) ir oranžinius trikampiukus (Delta atmainai), kurie parodo kiek konkreiti vakcina yra efektyvi prieš simptominę ligos formą, užsikrėtimą ir hospitalizacijos poreikį. 1 Na matome, kad prieš Delta šiek tiek mažiau turi „parako“, tačiau kaip sakoma „negalima vyti Dievo į medį“. 1 Hospitalizacijų rizika praktiškai mažina taip pat (+90 proc.) kaip ir Alfa atveju. Tad, Jus skiepytis nuo COVID-19 kviečia: 1

👉 Pasaulio sveikatos organizacija [6]

👉 Europos ligų prevencijos ir kontrolės centas [7]

👉 Europos vaistų agentūra [7]

👉 Ligų kontrolės centras (JAV) [8]

👉 Pasaulio medikų asociacija [9]

👉 Lietuvos medikų sąjūdis [10]

Ir dar daug kitų organizacijų ir sveikatos autoritetų kviečia Jus skiepytis nuo COVID-19. Tai gal išgirskime ir padarykim tai. 1 Ačiū visiems, kurie išgirdo ir tai padarė 🙏 #PetysUžLaisvę

Šaltiniai

[1] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[2] <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

[3] <https://ourworldindata.org/coronavirus#>

[4] <https://www.lrt.lt/.../vyriausybe-nauji-ribojimai-butu...>

[5] <https://www.delfi.lt/.../viceministre-kita-savaite-bus...>

[6] <https://www.who.int/.../novel.../covid-19-vaccines/advice>

[7] <https://www.ema.europa.eu/en/news/ema-ecdc-update-covid-19>

[8] <https://www.cdc.gov/.../201.../vaccines/keythingstoknow.html>

[9] <https://www.vaticannews.va/.../vaticanas-saugu-ir-butina...>

[10] <https://www.delfi.lt/.../medikai-kreipesi-i-lietuvos...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ndii1RveZ4Q4N9cTzddNfPt2FKCwQgH9mcxMafASuPTrhUKRTeyn7hNiSPeqcE7l> 2021 m. liepos 30 d.

PENKI SVARBIAUSI DALYKAI APIE VAKCINAS NUO COVID-19, KURIUOS JŪS TURĖTUMĖT ŽINOTI 1

1 Stebimas stiprus ir statistiškai reikšmingas koreliacinis ryšys tarp vakcinuotų žmonių populiacijos ir mirštamumo nuo COVID-19, t.y. tose šalyse, kuriose yra daugiau žmonių vakcinuota, tuo tikėtinas mažesnis mirštamumas. [1] (žr. diagramą)

2 Pasaulio sveikatos organizacija apžvelgusi visą eilę mokslinių tyrimų patvirtina vakcinų efektyvumą kovoje su COVID-19. [2] (žr. diagramą) Tiesa vakcinų efektyvumas yra šiek tiek mažesnis prieš Delta atmainą, nei prieš Alfą. Tačiau nuo hospitalizacijų (sunkių COVID-19 eigių) jos saugo taip pat patikimai, kaip ir Alfa atveju. (ypač Pfizer BioNTech-Comirnaty). (žr. diagramą)

3 Daugėja įrodymų, kad žmonės, kurie pilnai pasiskiepijo mRNA vakcinomis (Pfizer-BioNTech ar Moderna), turi ženkliai mažesnę tikimybę užsikrėsti SARS-CoV-2 virusu ir jį perduoti kitiems. [3]

4 Mirtis sąlygota dėl vakcinacijos nuo COVID-19 yra ypač reta. Anot Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, daugiau nei 133 mln. vakcinacijų buvo nustatytos 100 tiesiogiai su vakcina susijusių mirčių. [4] (žr. lentelę)

5 Vakcinuotis nuo COVID-19 ragina visos pagrindinės pasaulio sveikata besirūpinančios organizacijos:

👉 Pasaulio sveikatos organizacija [5]

👉 Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras [6]

👉 Europos vaistų agentūra [6]

👉 Ligų kontrolės centras (JAV) [7]

👉 Pasaulio medikų asociacija [8]

Vakar šiuos kvietimus pasiskiepyti išgirdo 15154 mūsiškių. [9] Ačiū Jums 🙏 #PetysUžLaisvę
Šaltiniai:

[1] <https://www.lrp.lt/.../uploads/2021/07/2021-07-28-set.pdf>

[2] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[3] <https://www.cdc.gov/.../scie.../fully-vaccinated-people.html>

[4] <https://www.ecdc.europa.eu/.../Suspected-adverse...>

[5] <https://www.who.int/.../novel.../covid-19-vaccines/advice>

[6] <https://www.ema.europa.eu/en/news/ema-ecdc-update-covid-19>

[7] <https://www.cdc.gov/.../201.../vaccines/keythingstoknow.html>

[8] <https://www.vaticannews.va/.../vaticanas-saugu-ir-butina...>

[9] <https://osp.stat.gov.lt/praejusios-paros-covid-19-statistika>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02EygLGC4ZDGIryeFhMwf9vPiVnrEMbyvt35xogZFRKyfM5jt8dLAXDXUiXyqm6NFKl> 2021 m. rugpjūčio 2 d. (pastraipa priskirta prie pasakojimų)

KA PARODO 74 PROC.?

Pastarosiomis dienomis Lietuvos ir pasaulio žiniasklaidoje [1] bei socialiniuose tinkluose buvo plačiai aptarinėjama viena publikacija iš JAV, kuri parodė, kad masinių renginių metu iš visų užsikrėtusių COVID-19 net 74 proc. buvo pilnai paskiepyti. Kilo daug diskusijų, ar tai neparodo vakcinų neefektyvumą prieš koroną. Panagrinėkim. 1

Nors tai buvo plačiai nušviesta įvairiose žiniasklaidos priemonėse, bet aš komentuosiu tik pačią originalią publikaciją, kuri buvo paskelbta Ligų kontrolės centro (JAV) leidinyje „Morbidity and Mortality Weekly Report“. [2] Reikėtų pasakyti, kad ši publikacija nėra pilnos apimties mokslinis straipsnis, o tai prilygtų „Case-studies“ ar „Short report“ tipo straipsniams. Jame pateikiami duomenis apie 2021 m. liepos mėn. nustatytus COVID-19 atvejus, kurie yra sietini su Barnstable apskrityje (Masačiusetas, JAV) vykusiais masiniais renginiais. 1 Autoriai teigia, kad su tais renginiais yra sietini 469 užsikrėtimo atvejai. Iš visų šių atvejų, 346 fiksuoti pilnai vakcinuotiems asmenims ir tai sudarė 74 proc. tarp visų užsikrėtusių. Galim nesunkiai paskaičiuoti, kad nevakcinuotų buvo 105 ir jie sudarė apie

26 proc. Kyla klausimas, ar tai parodo, kad vakcinuoti nuo COVID-19 dažniau užsikrečia? Tikrai ne. Čia ir pabandyčiau pakomentuoti. 1

Šioje publikacijoje yra pateikiama proporcija, t.y. kaip tam tikra grupė yra pasiskirsčiusi pagal konkretų požymį. Ji neleidžia mums daryti jokių išvadų apie reiškinio paplitimą populiacijoje ar skaičiuoti kokias nors rizikas. Tam reikia dažnio. Kad geriau suprasti kuo proporcija skiriasi nuo dažnio, tam pateiksiu vieną pavyzdį. 1 Įsivaizduokite Žalgirio ir Ryto rungtynes Kauno Žalgirio arenoje. Per ilgą pertrauką grupė žiūrovų sugarma į rūkymo zoną. Jūs ten taip pat nueinant ir skaičiuojat, kiek rūkančių dėvi Žalgirio atributiką (marškinėlius, šalikus, kepureles ar pan.) ir kiek tokių rūkalių yra su Ryto atributika. Suskaičiuojate ir gaunate, kad toje rūkymo zonoje yra 74 Žalgirio fanai ir 26 Ryto fanai. Tačiau klausimas tas pats – ar galime sakyti, kad žaliai-baltų fanai rūko dažniau, arba Žalgirio palaikymas didina riziką rūkyti? Tikriausiai ne. Mes galime pasakyti tik tiek, kad tame kambaryje daugiau rūkančiųjų yra su Žalgirio atributika, o ne su Ryto. Jei mes norėtume sužinoti, kiek rūkymas yra paplitęs tarp šių komandų gerbėjų, tai mums reiktų vardiklyje dėti ne esančių rūkymo zonoje asmenų skaičių, o visų arenoje esančių konkrečios komandos sirgalių skaičių. Nes labai tikėtina, kad Kauno Žalgirio arenoje bus ženkliai daugiau Žalgiriuko fanų nei Vilniaus klubo gerbėjų. Todėl ir rūkymo zona bus pažaliavusi.

Taip ir šioje CDC studijoje mes galime pasakyti, kad tarp užsikrėtusių COVID-19 buvo daugiau vakcinuotų nei nevakcinuotų. Jei norėtume įvertinti dažnį, tai mes turėtume žinoti kiek vakcinuotų ir nevakcinuotų dalyvavo tuose renginiuose. Deja, bet autoriai to nepasako, tik pamini, kad tie renginiai pritraukė tūkstančius žmonių. Todėl mes to dažnio apskaičiuoti negalime ir negalime remdamiesi šia publikacija teigti, kad vakcinuoti dažniau ar rečiau užsikrečia COVID-19. Patys autoriai pripažįsta šios publikacijos ribotumus ir pačiu pirmuoju įvardina, kad šis tyrimas negali įvertinti vakcinų efektyvumo:

1 „data from this report are insufficient to draw conclusions about the effectiveness of COVID-19 vaccines against SARS-CoV-2, including the Delta variant, during this outbreak.” Taip pat jie pabrėžia, kad didėjant vakcinuotų asmenų daliai populiacijoje, gali būti, kad jų proporcija tarp užsikrėtusių COVID-19 irgi didės (pakartosiu – nemaišykime proporcijos su dažniu): “As population-level vaccination coverage increases, vaccinated persons are likely to represent a larger proportion of COVID-19 cases. “ O čia reiktų pridurti, kad Masačiusetas yra pilnai paskiepijęs 74,5 proc. savo suaugusiųjų (+18 m.) populiacijos. [3] Tad vėl galime spėti, kaip ir pavyzdyje su krepšiniu, kad tuose renginiuose dalyvavo daugiau vakcinuotų nei nevakcinuotų asmenų. 1

Ką mums ši studija parodo? Ogi ji parodo, kad SARS-Cov-2 virusu ir ypač Delta atmaina gali užsikrėsti ir paskiepyti žmonės. Tą teigia visi mokslininkai ir pagrindinės sveikatos organizacijos, pvz. PSO. [4] Tačiau jie taip pat sako, kad pasiskiepiję žmonės užsikrečia, sunkiai serga ir miršta gerokai rečiau, nei nesiskiepiję. Ir tai pagrindžia daugybė tyrimų. Taip pat moksliniai tyrimai rodo, kad pasiskiepiję žmonės gali užsikrėsti ir platinti virusą. Tačiau ir vėl jie tai daro gerokai rečiau nei nevakcinuoti. [5] 1

Taigi sveikatos Jums ir nepamirškite #PetysUžLaisvę

Šaltiniai:

[1] <https://m.washingtontimes.com/.../vaccinated-people-make.../>

[2] <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7031e2.htm>

[3] <https://www.nytimes.com/.../us/covid-19-vaccine-doses.html>

[4] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[5] <https://www.cdc.gov/.../scie.../fully-vaccinated-people.html>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02b3rjXPTyntRZ58ujPG8t257xBJfHMmKTuGgrhG6ziCdvd7VXBF2Qhkw1BtB3iaSjl> 2021 m. rugpjūčio 5 d.

Noriu pasidalinti su Jumis "geruliu" grafiku iš Škotijos. Jame labai gerai matosi, kad nors ir "Delta bangos" metu buvo pasiekti nauji COVID-19 atvejų rekordai, tačiau hospitalizacijų kreivė liko "gulėti apačioje". 1 [Tas gali atsikartoti ir Lietuvoje. Bet tam reikia tik vieno dalyko...](#) 1 #PetysUžLaisvę Nuoroda į pilną dokumentą: <https://publichealthscotland.scot/.../21-08-04-covid19...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid027UUbNzSffF3k1frTZ5fuVpaTgT3q8cLd65GHij75o15okVUUPBzJ5GVFkNMNRnJBI> 2021 m. rugpjūčio 5 d.

KELETAS ŽINUČIŲ / KOMENTARŲ COVID-19 TEMA

Ketvirtadienis ir mano tradicinė COVID-19 epidemiologinės situacijos apžvalga.

◆ Anot Worldmeters, pasaulis rugpjūčio 3 d. "peržengė" 200 milijonų COVID-19 atvejų ribą. Priminsiu, kad 100 milijonų riba buvo šturmuota š.m. sausio 25 d. Šiam šimtamilijonui "surinkti" prireikė 190 dienų. [1] 1

◆ Žvelgiant į COVID-19 pokyčius per pastarąją savaitę matome, kad pasaulyje šiek tiek (+3 proc.) padidėjo atvejų skaičius, tačiau sumažėjo mirčių skaičius (-8 proc.). (žr. diagramą) Atvejų skaičius ženkliausiai augo Rytų Viduržemio jūros regione (+37 proc.) ir Vakarų Ramiojo vandenyno regione (+33 proc.). Didžiausias atvejų mažėjimas fiksuojamas Europos regione (-9 proc.). Mirčių skaičiaus augimas fiksuotas tuose pačiuose regionuose kaip ir naujų COVID-19 užsikrėtimų atveju (atitinkamai +31 proc. ir +48 proc.). O mirčių ženkliausiai mažėjo Amerikos regionas (-29 proc.) [2] 1

◆ Pagal naujausią Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) sudarytą "topą" pagal šalių sergamumo COVID-19 rodiklį (naujų atvejų sk. Per 14 d. tenkantis 100 000 gyventojų) Lietuvai teko 14 vieta. (žr. žemėlapi) [3] Už mus "aukštesnėse" pozicijose yra: 1

- 1) Kipras (1241,77)
- 2) Ispanija (720,71)
- 3) Prancūzija (414,27)
- 4) Nyderlandai (399,15)
- 5) Islandija (385,57)
- 6) Portugalija (384,49)
- 7) Airija (354,40)
- 8) Malta (354,28)
- 9) Graikija (350,75)
- 10) Danija (198,20)
- 11) Belgija (186,94)
- 12) Liuksemburgas (177,45)
- 13) Estija (142,14)
- 14) Lietuva (133,93) 1

◆ Palyginus su praėjusios savaitės ECDC "topu", tai Lietuva pakilo keturiomis pozicijomis į viršų. Žvelgdami į Baltijos ir Skandinavijos šalių dinamiką matome, kad šią savaitę visose šalyse buvo fiksuojamas atvejų augimas. Tačiau čia "iššovė" Islandija ir dabar mūsų regione užima pirmą vietą. (žr. diagramą) [4] Nebūtų kaip ir keista, tačiau Islandija turi didžiausią dalį (91,2 proc.) vakcinuotų 18 m. ir vyresnių žmonių (bent viena doze) Europoje. (žr. diagramą) 1 [5] O vakcinavimo skeptikų "Šventu Graliu" tapo šią savaitę publikuotas Islandijos epidemiologo Þórólfrur Guðnason interviu, kuriame jis teigia, kad Islandijai nepavyko pasiekti populiacinio imuniteto. [6] Viskas vakcinosis neveikia!!! Taigi trys dalykai: 1) Populiacinio imuniteto pasiekimą ar nepasiekimą nulemia viruso reprodukcijos dydis ir pačios vakcinosis efektyvumas [7]; 2) Jei mes žinome, kad Delta atmaina pasižymi gerokai didesniu viruso reprodukcijos dydžiu (apie 7) [8] ir jau žinome, kad vakcinosis efektyvumas yra mažesnis prieš Deltą atmainą [9], tai pilną populiacinį imunitetą mums gali labaaaaai sunkiai pavykti pasiekti; 3)

tačiau vakcinų pagrindinis uždavinys (!!!) yra mus apsaugoti nuo sunkių ligos atvejų ir mirties. Ir čia islandams sekasi labai gerai. Jie nuo š.m. pradžios užfiksavo tik 1 mirties nuo COVID-19 atvejį. [10] Tai gal vis tik vakcinos veikia. Gal kiek mažiau prieš Delta, bet tai vis tiek yra neįtikėtina. 1

◆ Lietuva šiandien dėl darbų Registrų centre iš ryto sužinojo tik “nepilną” vaizdą apie mūsų COVID-19 epidemiologinę situaciją. Rytoj žadėjo duomenis atnaujinti, tačiau kažkokių esminių pasikeitimų nesitikiu. Stebime atvejų augimą bei ligoninės lovų užsipildymą. (žr. diagramą). Džiugina besiskiepijančių augimas, tačiau vien to nepakanka ir dar kurį laiką nepakaks, kad pakeistume epidemijos kreivę. Vakar paskelbtame Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro bei Europos vaistų agentūros komunikate yra dar kartą pakartojimas kvietimas skiepytis nuo COVID-19 ir kitų nefarmacinių priemonių palaikymas, kad būtų stabdomas atvejų augimas. [11] Taip pat šiame komunikate yra pabrėžiama, kad nors ir pasitaiko užsikrėtimo atvejų tarp vakcinuotų žmonių, tačiau jie yra ženkliai retesni, nei tarp nevakcinuotų. Noriu tiksliai pacituoti EMA Klinikinių tyrimų ir gamybos padalinio vadovą Fergus Sweeney: 1 “These COVID-19 vaccines are very effective. However, as long as the virus continues to circulate, we will continue to see breakthrough infections in vaccinated people. This does not mean that the vaccines are not working. Vaccinated people are far better protected against severe COVID-19 than unvaccinated people, and we should all endeavour to be fully vaccinated at the earliest opportunity.”

◆ Apibendrinimas: COVID-19 epidemiologinė situacija Lietuvoje juda neigiama kryptimi. Dar daug iššūkių laukia ateityje, tačiau vakcinos padeda tuos iššūkius praeiti lengviau. 1 Dažnai yra sakoma, kad trūksta informacijos apie vakcinas. Tačiau aš tokiu atveju noriu paklausti, o kokia dar kita medicininė intervencija tiek daug buvo aptariama mokslininkų, kaip vakcina nuo COVID-19. Dažnai argumentu prieš vakciną yra pasitelkiama tai, kad FDA ar EMA nedavė “pilno” patvirtinimo jos naudojimui ir tai yra tarsi “eksperimentinės” vakcinos. 1 Kai kas sako, kad tos vakcinos sukelia nevaisingumą ir piešia apokaliptinę ateitį kaip 2006 m. režisieriaus Alfonso Cuarono filme “Žmogaus vaikas” [12] Tačiau ar žinote, kad jau išvakcinuota 4,27 milijardai vakcinos dozių pasaulyje. [13] Nėra jokių duomenų, kad vakcina paveikų žmonių galimybes mylėti, mylėtis ir susilaukti vaikučių. [14-17] O jau pasirodo ir žinutės, kad greičiausiai jau rugsėjo mėn. FDA duos “pilną” COVID-19 vakcinos patvirtinimą. [18] 1

Taigi #PetysUžLaisvę ir sveikatos visiems 😊
Šaltiniai:

- [1] <https://www.worldometers.info/corona.../worldwide-graphs/...>
- [2] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>
- [3] <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>
- [4] <https://ourworldindata.org/coronavirus#>
- [5] <https://www.ecdc.europa.eu/.../vaccine-roll-out-overview>
- [6] <https://www.icelandreview.com/.../covid-19-in-iceland.../>
- [7] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21427399/>
- [8] [https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600(21.../fulltext)
- [9] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>
- [10] <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/iceland/>
- [11] <https://www.ema.europa.eu/en/news/ecdc-ema-update-covid-19>
- [12] <https://www.youtube.com/watch?v=2VT2apoX90o>
- [13] <https://www.bloomberg.com/.../covid-vaccine-tracker.../>
- [14] <https://www.lrytas.lt/.../profesore-apie-vakcinas-nuo.../>
- [15] <https://www.hopkinsmedicine.org/.../the-covid19-vaccine...>
- [16] <https://www.lrt.lt/.../vvkt-neirodyta-kad-vakcinas-nuo...>
- [17] <https://www.timesofisrael.com/israeli-md-analyzes.../>
- [18] <https://www.nytimes.com/.../pfizer-vaccine-approval.html>

(Šio posto perpublikavimui portaluose ar kitose žiniasklaidos priemonėse leidimo nesuteikiu)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0BVCnaS3TcDjdiTUGKWuCOYN9CTyPwExXiovKG7riD5rENNfaZwiFETyF8DA4wNYFl> 2021 m. rugpjūčio 7 d.

Per šią koronos epopėją daug mačiau ir mane nustebinti jau nėra taip paprasta. Bet kartais pavyksta. Šį kartą negaliu nepasidalinti savo (ne)nusistebėjimu vienu LR Seimo nario Aido Gedvilo Facebook'o įrašu. 1 Jis jame skaičiuoja vakcinų efektyvumą. "Peckeliškai" suskaičiuoja mirštamumą JK nuo COVID-19 tarp vakcinuotų ir nevakcinuotų. Gauna išvadą, kad mirštamumas tarp paskiepytų buvo net 8,45 karto didesnis nei tarp nepaskiepytų. Čia reiktų atskirą paskaitą daryti apie tokio skaičiavimo ypatumus. Bet galiu pasakyti trumpai, kad atliekant tokius skaičiavimus ir skelbiant tokias išvadas reikia įvertinti, kad vakcinuotų yra JK gerokai daugiau nei nevakcinuotų bei, kad skiriasi jų amžiaus struktūra. O tas daro didelį poveikį. 1 Bet bala to nematė. 1 Mane visiškai pritrenkė sekantis skaičiavimas. Cituoju: „Neskiepytam asmeniui susirgti tikimybė yra 7,44 (53822/7235) karto didesnė nei skiepytam“. (!!) Dar kartą pakartuju: “Neskiepytam asmeniui susirgti tikimybė yra 7,44 (53822/7235) karto didesnė nei skiepytam”. 1 Jis tiesiog padalino užsikrėtusių skaičių tarp vakcinuotų ir nevakcinuotų ir apskaičiavo tikimybę. Jei tokius paskaičiavimus padarytų ir tokias išvadas suformuotų studentas, tai suprasčiau. Bet dabar... Priminsiu Seimo nariui, kad norint apskaičiuoti tikimybę, tai Jūs turėtumėt suskaičiuoti užsikrėtimo dažnius abėjose grupėse ir tik tada skaičiuoti santykius, tikimybes ir visas kitas rizikas. Na o jau kaip jis gauna tą 13,6 proc. didesnę mirties riziką, jau ir man sunku pakomentuoti. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid035kz59ULieFUKXtx4rFghx3ruFJEhH8aJ1exBppLyEMcvZw5UQnxRi7cHV3RwZqTZl> 2021 m. rugpjūčio 8 d.

Mokslinėje literatūroje yra publikuota tyrimų rezultatų, kurie parodo teigiamą poveikį papildomai vakcinuojant jau COVID-19 persirgusius asmenis [1-3]. Užvakar Ligų kontrolės centro (JAV) moksliniame leidinyje „Morbidity and Mortality Weekly Report“ buvo publikuoti manyčiau labai svarbūs tyrimo rezultatai, kuriuos norėčiau trumpai pristatyti. [4] 1

Tyrėjai palygino Kentukio (JAV) gyventojų pakartotino užsikrėtimo SARS-CoV-2 virusu riziką tarp trijų grupių: 1

- 1 persirgusių COVID-19 bet papildomai nepasiskiepijusių;
- 2 persirgusių COVID-19 ir pasiskiepijusių tik viena doze;
- 3 persirgusių COVID-19 ir pilnai pasiskiepijusių.

Buvo skaičiuojamas labai dažnai epidemiologijoje naudojamas rodiklis – galimybių santykis (odds ratio – OR). Jis parodo rizikos veiksnio veikiamų ir rizikos veiksnio neveikiamų asmenų galimybių susirgti tam tikra liga santykį. Šiuo atveju rizikos veiksnys buvo vakcinacijos statusas, o liga – pakartotinas užsikrėtimas. Tyrėjai lyginamąja (referentine) grupe laikė persirgusius COVID-19 ir pilnai vakcinuotus asmenis bei lygino su kitomis dviem grupėmis. Skaičiavimai atskleidė, kad jei tiriamieji buvo persirgę COVID-19 bet nesivakcinavę, tai jų pakartotino užsikrėtimo tikimybė buvo beveik pustrėčio karto didesnė, nei persirgusių ir vakcinuotų (OR=2,34). Jei tiriamieji buvo persirgę COVID-19 ir vakcinavę tik dalinai, tai ši tikimybė buvo 1,56 (tačiau ji nėra statistškai reikšminga). (žr. lentelę) 1

Ligų kontrolės centro direktorė Dr. Rochelle Walensky komentuodama šiuos tyrimo rezultatus pasakė, kad šis tyrimas parodo, kad jei Jūs esate nevakcinuotas, tai turite dvigubai didesnę tikimybę užsikrėsti virusu. 1 Todėl siekiant apsisaugoti patiems ir apsaugoti artimuosius reikia pasiskiepyti dar kartą, nepaisant to, kad esate persirgęs COVID-19. [5] 1#PetysUžLaisvę

Šaltiniai:

[1] <https://immunology.sciencemag.org/content/6/58/eabi6950>

[2] <https://science.sciencemag.org/content/372/6549/1413>

- [3] <https://www.nature.com/articles/s41591-021-01325-6>
[4] <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7032e1.htm...>
[5] <https://www.cdc.gov/.../s0806-vaccination-protection.html>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0oBwKNTDGG6YHXbq7fnisu9BVbD3LjKmUXLddUdtYHeK41DsGLFwosKB1SRM7jpYUI> 2021 m. rugpjūčio 9 d.

Vienybė težydi!

Tokiais žodžiais mes kiekvieną kartą užbaigiam savo Tautišką Giesmę. 1 Dažnai aš pagalvoju, kad tai tarsi iš mūsų protėvių ateinantis maldavimas mums ir mūsų vaikams, kad mes būtume vieningi. Kad mes būtume kartu. 1

Tačiau vienybė neturėtų būti suprantama kaip vienodas mąstymas, vienodos pažiūros, vienoda kalba, vienoda meilė, vienodi norai. Mes esame skirtingi, bet tuo yra tik nuostabiau. 1 Tai mums suteikia neišsemiamas galimybes pažinti kitus ir pačius save. 1 Pažvelkite į save. Jus sudaro 30 trilijonų ląstelių. Jei jos būtų vienodos, tai Jūs tiesiog negalėtumėt gyventi. Tačiau jos yra skirtingos. Ir dėl to skirtingumo Jūs esate ir skaitote šį mano įrašą. 1

Vienybę aš suprantu kaip iš būties gilumos kylantį suvokimą, kad mes nesame vieni. 1 Mes nesame vieni nei praityje, nei dabartyje, nei ateityje. Mums teko laimė ir atsakomybė būti mažomis šios nuostabios šalies bei jos istorijos dalelytėmis. 1 Tačiau pastarosiomis dienomis stebėdamas viešąją mūsų šalies erdvę aš sunerimau, ar dar tos vienybės liko mumyse.

COVID-19 pandemija atnešė mums daug išbandymų. O pats didžiausias išbandymas teko vienybei. 1 Mes labai greitai pasidalinome į atskiras grupes ir atrodo, kad su kiekviena diena vis labiau tolstame vieni nuo kitų. Liūdna, kad mūsų kalboje vis patogiau jaučiasi neapykanta. Ir dar liūdniau, kad mums vis mažiau liūdna dėl to. 1

Ar mes tikrai kalbamės vieni su kitais? Ar mes norime išgirsti kitą? Jį suprasti? Ar mums tampa svarbu kaip galima garsiau išreikti ir pasiekti, kad „mano žodis būtų paskutinis“? Tapome „antivakseriais“, „kovidiotais“, „egzzzpertais“, „kvailiais“, „PIŠais“, „isterikais“ ir t.t. Kas mums nutiko? Ar tikrai mus sušildys surinkti keli papildomi „Like“ paspaudimai, po kitą žmogų įžeidžiančiu įrašu socialiniame tinkle? 1

Taip jau nutiko, kad mūsų kartai yra lemta kovoti su šia pandemija. Jei dar neseniai ši mūsų kova kiek priminė audroje blaškoma aitvarą, tai dabar turime efektyvius ginklus - vakcinas. Aš neabejoju, kad jų ir Jūsų ryžto pagalba mes laimėsime šią kovą. 1 Tačiau nesu tikras, kaip mes ją prisiminsime. Ar mes būsime labai laimingi pasiekę populiacinį imunitetą, tačiau dėl to paaukoję mūsų vienybę? 1 Tikiu ir tikėsiu iki paskutinio atodūsiu, kad galime prisibelsti į kitą žmogų. 1 Pagaliau, gal mums ir nepavyks to visada padaryti, tačiau tegul jis prisimena mūsų „beldimą“ kaip kvietimą pasišnekučiuoti, o ne durų spardymą kojomis. 1

Žinau, kad visi pavargome ir jau jėgų sunku rasti. 1 Vis tik visų Jūsų labai noriu paprašyti – likime kartu. 1 Nesame mes tobuli. Tačiau mes turime tai, ko niekas kitas neturi. Mes turime kažką tokio giliai širdyje, kas mus verčia kiekvieną kartą giedant Tautišką Giesmę susikibti rankomis ir tiesiog iššaukti - „Vienybė težydi!“ Tegul ji ir žydi. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0tE5GNb8Peggvm998szgn38ZtorZyKFK8Bkd7EUDpoDCrYHUFq3ChRqrF2b258uHl> 2021 m. rugpjūčio 9 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02h7x9goANrVeFfQz4zGjPThCQcvpwYfz1kQDio1JC1HA5J3MFZgVnW4sYwU6V6rHtl> 2021 m. rugpjūčio 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0yXAzpVSeE1pBbiTpSausgvjZwyvRyUdpek5UkGzo6s1ZSHUaDPJo29wXjmXBTKcBl> 2021 m. rugpjūčio 18 d.

Prieš porą savaitę su Jumis pasidalinau Škotijos visuomenės sveikatos agentūros (Public Health Scotland) parengtu grafiku, kuriame buvo pateikta naujų COVID-19 atvejų ir hospitalizacijų dinamika. [nuoroda apačioje] Tame grafike matyti, kad „Delta bangos“ metu Škotijoje sparčiai šoktelėjo naujai nustatomų atvejų skaičius, tačiau hospitalizacijos išliko žemame lygyje. Šiandien pabandžiau tokį patį grafiką padaryti ir Lietuvai. Juo ir dalinuosi su Jumis. Trys trumpi mano komentarai: 1

1 Negalima „viens prie vieno“ lyginti atskirų COVID-19 bangų Lietuvoje, nes skyrėsi vyraujančios viruso atmainos, vakcinacijos apimtys, sveikatos sistemos atsako galimybės bei pagaliau mūsų žinios apie virusą. 1

2 Tikriausiai Lietuvai nepavyks atkartoti šotiškojo scenarijaus ir mūsų hospitalizacijos rodikliai bus didesni nei Škotijoje, tačiau žemesni nei ankstesnių lietuviškų bangų metu. Taip pat visai tikėtina, kad artimoje ateityje Lietuvoje nustatomų COVID-19 atvejų skaičius tokių aukštumų taip pat neturėtų pasiekti. 1

3 Mes „žaliąją zoną“ palikome prieš kiek daugiau nei mėnesį (liepos 15 d.) ir pradėjome „ketvirtąją bangą“. Jos pradžia pasižymėjo staigiu atvejų augimu, kai savaitinis pandemijos pagreitis siekė po 100 proc. ir daugiau. Tačiau nuo Oninių (liepos 26 d.) šis rodiklis juda mažėjimo kryptimi ir paskutinėmis dienomis yra žemiau 20 proc. ribos. 1 Nors tai vis dar rodo pandemijos plitimą, tačiau ne tokiu beprotišku greičiu ir su tam tikra lėtėjimo tendencija. (polinkis į sekme 1) Sunku pasakyti kas bus ateityje, tačiau šiandien matau daugiau priežasčių nedrašiam optimizmui, nei jų buvo prieš kelias savaites. 1 O kad to optimizmo būtų dar daugiau reikia #PetysUžLaisvę <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/4227702540609026>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0za193Nq7L1hoC1qoJGF12EFTMC5TrYwqXXTkPaZ8hGA8RE5tGQaxqMH4nUaMTV5l> 2021 m. rugpjūčio 19 d.

KELETAS ŽINUČIŲ / KOMENTARŲ COVID-19 TEMA 1

Vėl ketvirtadienis ir jau tradicija tapusi COVID-19 epidemiologinės situacijos apžvalga:

1 Tradicijų nelaužau ir pradėdau nuo žvilgsnio į globalias tendencijas. Anot Pasaulio sveikatos organizacijos, COVID-19 naujų atvejų augimas tęsiasi paskutinius du mėnesius ir per paskutinę savaitę 4,4 mln. naujų susirgimų. (žr. diagramą) Tai yra 2 proc. daugiau nei užpraeitą savaitę. Per tą patį laikotarpį nuo COVID-19 mirė 66 506 asmenys ir tai yra panašus mirčių skaičius nei savaitę atgal. Didžiausias susirgimų ir mirčių skaičiaus augimas fiksuojamas Vakarų Ramiojo vandenyno regione (atitinkamai +14 proc. ir +23 proc.). [1] Daug atvejų fiksuojama Malaizijoje, Filipinuose, Japonijoje. Tačiau mane labiausiai nustebino P. Gogeną sužavėjusioje Prancūzijos Polinezijoje naujų COVID-19 atvejų „sprogimas“. Labai panašus scenarijus, kokį matėme kitoje Ramiojo vandenyno valstybėje Fidžyje prieš kelias savaites. Apie Fidžio situaciją jau esu rašęs anksčiau. [2] 1

2 Pagal naujausią Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) ataskaitą, Lietuvai pagal sergamumą COVID-19 (naujų atvejų sk. per 14 d. / 100 000 gyventojų) teko 9 vieta. (žr. žemėlapi) [3] Šis „topas“ iki mūsų yra toks:

- 1) Kipras (748,76)
- 2) Prancūzija (481,90)
- 3) Ispanija (456,94)
- 4) Airija (456,71)
- 5) Islandija (399,85)
- 6) Graikija (393,88)
- 7) Portugalija (314,13)
- 8) Estija (254,63)
- 9) Lietuva (254,47) 1

3 Pažvelgus į Baltijos ir Skandinavijos šalių dinamiką (žr. pridedamą grafiką), tai matosi, kad Lietuva dar liepos pradžioje turėjo mažiausią sergamumą COVID-19 regione. O dabar tik per „Marytės plauką“ nepatenka į pirmą poziciją. Gal ir nevykusiai pajuokausiu, bet tikrai nepergyvenu, kad čia estai už mus yra aukščiau. [4] 1

4 Dabar pažiūrėkim į Lietuvos situaciją. Čia pradėsiu nuo mano tradicinio grafiko. Kas pirmiausiai „krenta į akį“, kad paskutinėmis dienomis sulėtėjo 7 dienų atvejų vidurkio augimas. O šiandien buvo fiksuotas jo net sumažėjimas. To nebuvo nei karto nuo mūsų „žaliosios zonos“ palikimo. Greičiausiai per kelias šios dienos skaičiai pasikoreguos (t.y. padidės), bet manau, kad nebus esminio pasikeitimo. Nors žvelgiant į šią kreivę ima pagunda skelbti apie plokštėjančią kreivę arba net pasiektą šios bangos piką, bet tai būtų labai jau drąsu. Praeityje yra buvę atvejų, kai po tokio „pakritimo“ sekdamo augimai ir labai dideli. Tad dar palaukime su skambiomis išvadomis. Džiugu ir tai, kad nuo šv. Onos (liepos 26 d.) matome nuoseklų pandemijos pagreičio mažėjimą ir jis vakar dieną siekė tik 7,5 proc. Tai mažiausia reikšmė nuo Mindauginių, kai šis rodiklis buvo ties 0 atžymą. (žr. grafiką) [5] Tai leidžia mums tikėtis, kad bent jau artimoje perspektyvoje mes neturėtume stebėti šuoliško atvejų augimo. Dar labai džiugina vakcinacijos tempai Lietuvoje. Pažvelkite į diagramą iš ECDC duomenų bazės, kurioje matosi vakcinavimo dinamika Lietuvoje ir lyginama su ES šalių vidurkiu. Matome, kad pavasarį judėję greičiau nei ES vidurkis, birželio mėn. mes „apsnūdome“. Tačiau pastarosiomis savaitėmis vejamės europiečius. Šiuo metu ES bent viena doze pasiskiepijo 74,4 proc. suaugusiųjų, o Lietuvoje 65,8 proc. Apibendrinimas. Virusas toliau mokosi geografijos ir apie save praneša vis naujose pasaulio vietose.

1 Lietuvoje po beprotiškai staigaus Delta atmainos išplitimo įsivyrąja šiokia tokia ramybė. (1 polinkis i sėkme) Kiek ji tęsis ir į kokią pusę pakryps kreivė yra dar labai sunku pasakyti. 1 Tačiau, kaip jau šią savaitę sakiau, kad matau daugiau priešasčių neįdrasiam optimizmui, nei kad tai buvo liepos pabaigoje. Taip pat jau ne kartą esu minėjęs, kad vakcina šiuo metu ir yra tas pagrindinis mūsų optimizma didinantis veiksnys. 1 Ir visiškai nepritariu oponentų pasakymams, kad vakcinacija yra tik jų asmeninis reikalas. Jūsų asmeninis reikalas (ir tik tam tikra apimtimi) yra pasirinkimas rūkyti, gerti „kaukolinį“, ignoruoti kvietimus sportuoti ar sveikai maitintis ir pan. 1 Nes Jūsų gyvensenos pasirinkimai nulems tik tam tikrų neinfekcinių ligų (pvz.: infarkto, insulto, vėžio) atsiradimą, kurios paveiks tik Jus ir dar netiesiogiai Jūsų artimuosius. 1 O kalbant apie infekcines ligas, tai Jūsų sprendimai gali atsilipti tiek teigiamai, tiek ir neigiamai mums visiems. Tad Jūs priimdami sprendimą vakcinuotis apsaugote ne tik save, bet ir tuos, kurie to negali padaryti dėl tikrai svarbių medicininių priešasčių, o ne dėl to, kad tiesiog neturiu laiko, noriu atkeršyti dabartiniai valdžiai ar, kad jau atsibodo Stankūno bei visų kitų medikų prašymai tai padaryti. 1 Aš tikiu, kad tai žmonės supranta ir priima reikalingus sprendimus. 1 Už tai esu labai dėkingas. 1

#PetysUžLaisvę

Šaltiniai:

[1] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[2] <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/4133630723349542>

[3] <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

[4] <https://ourworldindata.org/coronavirus#>

[5] <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>

[6] <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/.../vaccine-tracker...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02A5J7SSjRjkrCqVTJkNF5NxGfdn91EqnmZKx8rj4fhoCt5DTgiV49bHB1xBkSScfNl> 2021 m. rugpjūčio 23 d.

COVID-19, VAKCINOS IR... ISLANDIJA

Šio įrašo pradžioje noriu Jums padėkoti už dalinimąsi įdomiomis publikacijomis ir Jūsų išvalgomis. 1 Stengiuosi visus juos perskaityti, tačiau deramai sureaguoti negaliu. Tiesiog, šiuo metu neturiu tiek

laiko galimybių į visus juos atsakyti. Atsiprašau. 1 Bandau ir bandysiu sureaguoti, bent į mano kukliu vertinimu svarbesnius. 1 Jau keli FB vartotojai manęs paprašė pakomentuoti Islandijos situaciją, kurioje paskutiniu metu padaugėjo naujų COVID-19 atvejų. 1 Maža to – tarp naujų atvejų daugumą sudaro vakcinuoti. [1] Tai gal tikrai tos vakcinės neveikia? Panagrinėkime. 1 Susiduriame su pirma problema, kad oficiali Islandijos statistikos svetainė pateikia gana neišsamia informaciją apie vakcinaciją bei COVID-19 atvejus. Tačiau 2021 m. liepos 30 d. Islandiškame informacijos portale randame ko mums reikia. [2] Anot to portalo, Islandijos oficialūs šaltiniai teigia, kad per liepos mėn. buvo nustatyti 1059 nauji COVID-19 atvejai – 640 (60,4 proc.) tarp vakcinuotų ir 419 (39,6 proc.) tarp nevakcinuotų. 1 Negaliu atsispirti pagundai neprisiminti vieno Seimo nario matematinius bandymus, pagal kuriuos čia būtų, kad vakcinuoti turi net 1,5 karto didesnę tikimybę užsikrėsti virusu. 1 Aš jau anksčiau esu išsamiai išdėstęs, kad proporcijos negali būti naudojamos jokių rizikų vertinimui. [3] Tam reikalingi dažniai. O čia jau sudėtingiau, bet galime pabandyti. 1 Toje pačioje publikacijoje yra išsamiai pateikiama kiek žmonių buvo paskiepyta konkrečia vakcina ir kiek jų užsikrėtė COVID-19. Šiuos skaičius „perkėliau“ į lentelę. (žr. skaidruolę) Matome, kad iki tos datos buvo paskiepyta 254 342 islandų, iš kurių COVID-19 užsikrėtė 640. Dažnis – 0,25 proc. Dabar mums reikia sužinoti užsikrėtimų tarp neskiepytų asmenų dažnį. Kaip jau pamenat, mes žinome, kad tokių yra 419. Tačiau norint suskaičiuoti dažnį, mums reikia vardiklyje įrašyti neskiepytų asmenų skaičių. Deja, bet tokio skaičiaus neradau. 1 Tad bandykime bent jau preliminariai jį apskaičiuoti. Pagal Statista, Islandijoje 2021 m. gyveno 277 500 gyventojų (20 m. ir vyresni). [4]* Taigi galime apytiksliai apskaičiuoti nepasiskiepijusį suaugusiųjų gyventojų dalį $277500 - 254342 = 23158$. Tokį skaičių įrašome į lentelę ir tada galime nesunkiai apskaičiuoti užsikrėtimų dažnį tarp nepasiskiepytų ir gauname 1,81 proc. 1 Eikime toliau ir paskaičiuokime, kiek vakcinacija sumažina tikimybę užsikrėsti COVID-19. Tam tikslui skaičiuosime santykinį rizikos sumažėjimą (angl. relative risk reduction – RRR). [5] Skaičiuosime ją penkis kartus – kiekvienai vakcinai ir vakcinacijai aplamai. Mūsų tiriamoji grupė bus vakcinuotų grupė, o kontrolinė – neskiepyti. Tad pradėkim: 1

◆ BioNTech / Pfizer $RRR = (1,81 - 0,13) / 1,81 = 0,93$ (93 proc.)

◆ Jansen $RRR = (1,81 - 0,64) / 1,81 = 0,65$ (65 proc.)

◆ AstaZeneca $RRR = (1,81 - 0,18) / 1,81 = 0,90$ (90 proc.)

◆ Moderna $RRR = (1,81 - 0,12) / 1,81 = 0,93$ (93 proc.)

◆ Vakcinacija aplamai $RRR = (1,81 - 0,25) / 1,81 = 0,86$ (86 proc.)

Apibendrinimas. Islandijos COVID-19 atvejų augimas tikrai neparodo, kad vakcinės neveikia. Tiesiog paskiepijus didelę dalį populiacijos, daugiau atvejų bus nustatoma tarp pasiskiepijusiu, nei nesiskiepijusiu. 1 Mano paskaičiavimai negalėtų būti laikomi moksliniu faktu, nes jie padaryti naudojantis ne „grynais“ duomenimis, o informacija iš žiniasklaidos šaltinių. 1 Tačiau ir iš jų galime matyti, kad vakcinacija ženkliai sumažina viruso užsikrėtimo riziką. Vis tik šio posto pagrindinis tikslas buvo parodyti, kad vakcinų efektyvumo apskaičiavimas yra gerokai sudėtingesnis procesas nei atrodytų iš pirmo žvilgsnio. 1 Reikėtų paminėti, kad šis mano paskaičiavimas turi vieną ribotumą, nes reikėtų įvertinti ir amžiaus veiksni, kuris čia vaidina labai didelį vaidmenį. O kol rašiau šį postą, CNN pranešė, kad FDA pilnai patvirtino BioNTech / Pfizer vakciną. Tad bet kokios kalbos apie „eksperimentines vakcinas“ turėtų baigtis. [6] 1

Sveikatos visiems ir nepamiškite #PetysUžLaisvę 😊

Šaltiniai:

[1] <https://www.covid.is/data>

[2] <https://www.mbl.is/.../flestir-bolusettra-og-smitadra.../>

[3] <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/4219331804779433>

[4] <https://www.statista.com/.../total-population-in-iceland.../>

[5] <https://bestpractice.bmj.com/.../how-to-calculate-risk/>

[6] <https://edition.cnn.com/.../fda-approval.../index.html>

* Tiksliau būtų imti nuo 18 metų, bet aš tokios informacijos neradau, tad čia bus nedidelė paklaida, nes vakcinuojama nuo 18 metų. Tačiau esminio poveikio rezultatams neturės.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0NNDjrgYMZmE9uJCyhM9rpRQuc731WCSGqjiAnB2AJhPPNeQrLtXSx5GHrUJL4zsLl> 2021 m. rugpjūčio 24 d.

Suprasčiau, jei nebūtų galimybės išvengti tų hospitalizacijų bei mirčių, bet dabar... tiesiog verkt norisi

#PetysUžLaisvę 1

Naujausią LR Vyriausybės COVID-19 situacijos apžvalgą galite rasti čia: 1

<https://lrv.lt/.../20210824%20COVID-19%20situacijos%20ap...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02fdgAhvZXHKwD8BRhATK6ot4rpx8JUs9r7eQohz3keqNoZbisRCCn3BSNMAxC4cWzl> 2021 m. rugpjūčio 25 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02Ee8VJgKoCGAQSVAKBpt6fTLToJ6Tjp9pE4SXWc5wSLD5Adj8e3eKUEAv7bryK3ARl> 2021 m. rugpjūčio 27 d.

Ką tik Lietuvos statistikos departamentas, paskelbė, kad iš 24 pilnai paskiepytų asmenų, kurie mirė nuo COVID-19: 1

- 10 mirusiųjų turėjo labai sunkias imunosupresines būkles (transplantai, limfomos). Esant tokioms būklėms, specifinis vakcinų indukuotas imunitetas susidaro labai sunkiai. Tarp šių asmenų yra ir du iki 65 metų amžiaus mirusieji.

- 9 buvo itin senyvo amžiaus, sirgo kritinėmis ligomis, dalis jų – palaikomojo gydymo įstaigų pacientai, sergantys terminalinės stadijos onkologinėmis ligomis (end of life situacija).

- 4 turėjo rimtų patologijų ir ligų, siejamų su itin aukšta mirties nuo COVID-19 rizika.

- 1 mirusysis neturėjo akivaizdžių medicininių būklių, kurios paaiškintų nepakankamą imuninio atsako susiformavimą: vyresnio amžiaus asmuo, kuriam diagnozuota lengva kardiovaskulinė patologija.

Taigi pasiskiepiję irgi miršta nuo COVID-19, bet tai yra asmenys, kurie turi tikrai daug ir sunkių gretutinių sveikatos problemų. 1 O visiems kitiems reikia nepamiršt - #PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ETs6ks25mUryYTcRGfdX1MyHsGkP3PAhHZzwVvvkbgw9kZ9YJB6BxZttpJq8gC3dl> 2021 m. rugpjūčio 29 d.

MOKSLAS, MOKSLININKAI IR... KAUKĖS PRIEŠ KORONĄ

Šia tema yra tiek diskutuota, kad atrodo jau viskas išsakyta bei aptarta. Tačiau prie jos mane privertė dar kartą sugrįžti praėjusio penktadienio The Lancet žurnalo numeris. 1 Arba tiksliau pasakius – vieno kolegos komentaras bei vėliau užsimezgusi diskusija. [1] 1

Trumpai apie esmę. 2020 m. birželio 1 d. The Lancet publikavo mokslininkų grupės meta-analizę apie medicininių kaukių, atstumo, akių apsaugos priemonių efektyvumą apsisaugojant nuo COVID-19. [2]

Tame straipsnyje pateikiami skaičiavimai atskleidžia šių priemonių efektyvumą. 1 Tačiau 2021 m. rugpjūčio 21 d. The Lancet publikavo visą eilę „Comentary“ tipo straipsnių, kuriuose yra išsakoma kritika šiam straipsniui ir abejojama jame publikuotomis išvadomis. [3] Pagrindinė kritika yra nukreipiama tam, kad 1) minėto straipsnio autoriai skaičiavimuose rėmėsi studijomis su kitomis kvėpavimo takų infekcijomis, 2) į skaičiavimus įtrauktos studijos, kurios neturėjo būti šioje meta-analizėje. Ir mano minėto FB įrašo autorius teigia, kad straipsnis: „kuris tapo PSO kertiniu akmeniu

rekomenduoti kaukių nešiojimą, yra niekinis, nes, atlikus jo auditą, nepasitvirtino pagrindiniai moksliniai teiginiai.” Ar tikrai taip? Ramiai tai aptarkime.

Pradžiai manau, kad reikėtų priminti kaip vyksta mokslinių straipsnių publikavimas, nes gal kai kurie mano FB įrašų skaitytojai yra mažiau apie tai susipažinę. O šiuo atveju, tai yra labai svarbu. ¹ Viskas prasideda nuo to, kai mokslininkas ar grupė mokslininkų atlieka tyrimą ir nusprendžia to tyrimo rezultatus pavišinti. Priklausomai nuo paties tyrimo yra parenkamas atitinkamas mokslinio straipsnio formatas ir žurnalas. Jei tai yra originalus tyrimas, tai dažniausiai yra rengiami “Original research” tipo straipsniai. Jei tai tyrimas, kurio metu buvo apibendrinti anksčiau atlikti tyrimai, tai tada turėsime “Literature review” tipo straipsnį. Jei tai aprašoma koks specifinis ligos gydymo atvejis, tai bus “Case – study” straipsnis. ¹ Jei analizuojama sveikatos politikos praktika ar vadybinio tipo klausimai, tai bus “Policy review / brief” tipo publikacija. Autoriai pagal reikalavimus parengia atitinkamą straipsnį ir jį priduoja mokslo žurnalai. Šis pridotas straipsnis “nukeliauja” pas žurnalo redaktorių. Jis jį peržvelgia ir dažniausiai nukreipia vienam iš savo pavaduotojų (angl. Associate Editor), kuris jį perskaito ir priima sprendimą – atmesti ar teikti recenzavimui. Jei nusprendžiama teikti recenzavimui, tai straipsnio rankraštis (dažniausiai be autorių vardų ir pavardžių) yra nusiunčiamas 2-4 recenzentams. ¹ Recenzantai, kurie yra šios srities mokslininkai, perskaito straipsnį ir pateikia savo pastabas bei rekomendacijas. Recenzantai gali siūlyti straipsnį atmesti arba pataisius pateikti iš naujo recenzavimui. Autoriai gauna recenzentų pastabas, pagal kurias turi pataisyti straipsnį arba pateikti argumentuotus paaiškinimus, kodėl nesutinka su recenzentų pastabomis. Jei recenzantai “palaimina” pataisytą straipsnio versiją, tada jis yra atspausdinamas mokslo žurnale. ¹ Dažniausiai atspausdintas mokslo straipsnis sulaukia kitų mokslininkų dėmesio ir jie pateikia savo komentarus, pastabas, įžvalgas parengdami “Comentary” tipo straipsnius. Dažniausiai patys mokslo žurnalai labai skatina tokių komentuojančių straipsnių parengimą, nes leidžia tiksliau ir įvairiapusiškiau įvertinti tyrimą ir pačią tyrimo problemą plačiau. Taigi yra absoliučiai įprastas dalykas, kad po kelių savaičių tame pačiame mokslo žurnale pasirodo keli „Comentary“ tipo straipsniai ir autorių atsakymas (angl. Authors replay) ir pateiktas pastabas ar komentarus. ¹ Man pačiam teko būti bent trijų tokių „Comentary“ tipo straipsnių bendrautoriumi publikuotų tame pačiame The Lancet žurnale. ¹ Tai nieko keisto ar ypatingo. Tiesiog įprasta mokslininko praktika. ¹

Dabar, kai jau aptarėm mokslinių straipsnių „kelį“, tai galim sugrįžti prie šio konkretaus atvejo ir kolegos komentaro. ¹ Pradžiai, aš siūlyčiau susilaikyti nuo tokių epitetų, kaip „aukso standartas“ ar „Šešios grupės žymiausių pasaulio mokslininkų“. ¹ Jei dar dėl pirmo galima būtų kiek ir diskutuoti, nes reikia pripažinti, kad aptariamasis straipsnis tikrai buvo gausiai cituojamas (NEPT diskusijose dėl medicinos kaukių mes juo nesirėmėm [4]), bet tų komentarų autorių tikrai tokiu epitetu neapdovanočiau. Akademini darbą visuomenės sveikatos srityje dirbu nuo 2000 m. ir žinau jos “žvaigždes”. Šie mokslininkai nėra tarp jų. Jie geri mokslininkai, bet toli gražu nėra “žymiausi pasaulio”. ¹

Kaip minėjau, būrys mokslininkų pateikė komentarus, pastabas ir (nebijokim to žodžio) kritiką aptariamam straipsniui. Svarbiausias akcentas, kad tas straipsnis parengtas remiantis ne COVID-19 tyrimais. Tas visiškai akivaizdu ir kitaip būtų negalėjo. Juk jis buvo publikuotas prieš daugiau nei metus, kai to kovidą tiek dar ir tebuvo. Tą autoriai ir patys prižįsta savo atsakyme. Antra – tam tikri skaičiavimo ir analizės trūkumai. ¹ Autoriai ir su tuo sutinka bei pateikia pakoreguotus skaičiavimus, pagal išsakytas pastabas. Po perskaičiavimo gaunama, kad kaukių naudojimo efektas niekur “nedingsta”. Tik jei originaliaame straipsnyje (jame skaičiai nėra pakeisti) šansų santykis (angl. odds ratio – OR) buvo 0,15 (0,07-0,34) ir santykinė rizika (angl. relative risk – RR) buvo 0,34 (0,26-0,45), tai pagal pataisytus skaičiavimus atitinkamai OR=0,23 (0,11-0,52) ir RR=0,38 (0,28-0,50). Taigi kaukių „apsauginis efektas“ kiek sumažėjo, bet tas sumažėjimas yra tik šimtosios dalys ir esminės reikšmės visoms rekomendacijoms neturi. ¹

Tai buvo prieš daugiau nei metus. Tačiau nuo to laiko kaukių klausimas buvo nagrinėtas viso būrio mokslininkų ir jų išvados sako, kad kaukės gali padėti mums sumažinti SARS-CoV-2 viruso plitimą.

[5-15] Net ir oponentų dažnai cituojama danų studiją parodė, kad kaukių naudojimas mažina užsikrėtimo riziką. [16] Deja tas ryšys nebuvo statistiškai reikšmingas, o ir pati studija turi savo ribotumą. 1

Pabandyčiau apibendrinti. Mokslinėje literatūroje galime rasti ženkliai daugiau argumentų veido kaukių naudojimui kovoje prieš COVID-19, nei atvirkščiai. Tai nėra tobula priemonė, bet ir visos kitos mums nesuteikia 100 proc. garantijos. Pasaulio sveikatos organizacija [17], Europos vaistų agentūra su Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru [18] bei kitos sveikata besirūpinančios organizacijos rekomenduoja nešioti kaukes, kad sumažintume viruso plitimo mastus. 1 Ką aš asmeniškai manau apie tas kaukes? Pamenu, kai prieš 11 metų nusukridau į Seulą (Pietų Korėjoje) ir pamačiau daugybę žmonių vaikščiojančių gatvėse ir parduotuvėse su kaukėmis. Man buvo klaidus vaizdas. Tada pagalvojau, kad labai nenorėčiau tokio vaizdo Lietuvoje. Deja, bet jis atsirado ir mane tas tikrai nedžiugina. 1 Širdyje aš tų kaukių nekenčiu tikriausiai labiau nei dauguma iš Jūsų. 1 (panasumas) Tačiau sukandęs dantis užsidedu kaukę pats ir paskatinu daryti tai kitus. 1 Nes tikiu, kad tai gali prisidėti prie žmonių sveikatos bei gyvybių išsaugojimo. 1

Saugokite save ir kitus 😊

Šaltiniai:

[1] <https://www.facebook.com/rimas.dc/posts/4263196917106894>

[2] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(20.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(20.../fulltext)

[3] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21\)X0035-9](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21)X0035-9)

[4] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21.../fulltext)

[5] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33347937/>

[6] <https://www.pnas.org/content/118/4/e2014564118>

[7] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33566056/>

[8] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33273115/>

[9] <https://iopscience.iop.org/.../10.1088/1752-7163/ac1ea5/meta>

[10] <https://europepmc.org/article/med/34284538>

[11] <https://eurjmedres.biomedcentral.com/.../s40001-020-00475-6>

[12] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32473312/>

[13] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7835129/>

[14] <https://www.tandfonline.com/.../10.../23744235.2021.1877810>

[15] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33615150/>

[16] <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33205991/>

[17] <https://www.who.int/.../novel.../covid-19-vaccines/advice>

[18] <https://www.ema.europa.eu/en/news/ema-ecdc-update-covid-19>

(Nuotrauka paimta iš Unsplash autorius Nick Fewings)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid029zpPJu9ZqRnzedpBPDPwWAKYtCT9eqftUiwLjWGNpPRpqsZEGzThuukN559w7pVl> 2021 m. rugpjūčio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid09csGqPM2fPvNTPpNGtzX2iubFd91QoB44WRgEm3MEnMe9rgPcaCCWqrrSQVkt9RYl> 2021 m. rugsėjo 2 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0zUsS3rMhhA5M8vzVQy5dzugUT7ieDWEpyTRHYbzLXUp5UP8PjLxMrdeoqLveMGapl> 2021 m. rugsėjo 3 d.

STI – SVEIKATOS TEISĖS INSTITUTAS AR ŠAMOKSLO TEORIJŲ INKUBATORIUS?

Man reikėtų pasakyti, kad aš visą šią savaitę praleidau komoje ir nieko nežinau apie jokią STI.

Nuraminsiu, kad komoje aš nebuvau. 1 Pirmadienį važiuojant automobiliu praklausiau beveik visą STI

organizuotą spaudos konferenciją, tad tam tikrą įspūdį galėjau susidaryti. Čia savo mintimis ir pasidalinsiu. 1

Per eilę metų išsiugdžiau gebėjimą nustumti į šalį visas pirmines nuostatas ar „myliu-nemyliu“ požiūrį ir klausyti ką kalbą kiti žmonės. Ir turiu pripažinti, kad išgirdau tokių dalykų, dėl kurių sutinku ir juos palaikau 100 proc. Paminėsiu svarbesnius: 1

• Visiškai pritariu doc. Rimo Jankūno kvietimui pranešti apie visas nepageidaujamas reakcijas po vakcinacijos dėl COVID-19. Noriu pasinaudoti savo FB erdve ir paprašyti Jus, kad netylėtumėt ir apie tai pranešumėt Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai bei paskatintumėt tai padaryti kitus. Tai yra LABAI LABAI svarbu. Pridedu nuoroda į VVKT puslapį šiuo klausimu. [1] 1

• Sutinku su dr. Rasa Jančiauskiene, kuri savo pasisakyme pabrėžė, kad tai ką mes šiandien žinome iš mokslo tyrimų, tai gal po penkių metų nauji tyrimai mus privers pažvelgti visai kitaip. 1 Visada sakau, kad negalime „mėtytis“ skambiomis išvadamis ar muštis į krūtinę įrodinėjant esant teisius. Tačiau mes turime suprasti ir tai, kad pandemijoje reikia sprendimų „čia ir dabar“. 1 Negalime laukti dvidešimties meta-analizių, kurios „juodai ant balto“ įrodydų kas veikia ir kas nelabai. 1 Čia norėčiau prisiminti mano mėgstamo filmo „Matrica“ veikėją Morfėjų, kuris pasakė, kad mes iš tikrųjų renkames tada, kai tą patį dalyką pasirenkame antrą kartą. 1 Pirmą kartą priimdami sprendimus, mes tik bandome nuspėti jų pasekmes, tam pasinaudodami kitų šalių patirtimi, mokslinių tyrimų rezultatais, turima faktine medžiaga. 1

• Dar lyg girdėjau, kad buvo pabrėžtas duomenų atvėrimas plačiai visuomenei (nepamenu kas tai pasakė). 1 Galiu nuo savęs pridėti, kad ir čia aš visiškai sutinku bei palaikau. 1 Lietuvos statistikos departamentas padarė titanišką darbą tvarkydamas COVID-19 statistiką. 1 Dar nemažai galima padaryti. 1 Aš, kaip SET ir NEPT narys, stengsiuosi, kad vis daugiau informacijos būtų skelbiama ir vis daugiau duomenų taptų atviri. 1

Tai tikriausiai tiek dalykų, kuriuos aš išgirdau ir jiems pritariu. 1 Deja, tačiau daugiau dalykų buvo tokių, kurie mane nuliūdino. 1 Labai daug teko girdėti keistų ir netikslų statistikos interpretacijų. Pvz.: Rimas Jankūnas spaudos konferencijoje ir vėliau kituose interviu paminėjo, kad Lietuva pagal COVID-19 vakcinacija lenkia visas Skandinavijos valstybes. Tai nėra tiesa. 1 Apačioje pridedu grafiką pagal pilnai vakcinuotos populiacijos (+18 m.) procentą tarp ES narių. Aiškiai matome, kad Lietuvoje šis procentas 63,3. Tuo tarpu Danijoje 83,3 proc., 61,7 proc., Islandijoje 86,5 proc., Norvegijoje 66,8 proc. ir Švedijoje 69,7 proc. [2] 1 Dr. Gintaras Zaleckis vėl aptarinėjo „mirčių nuo kovid“ ir „mirčių su kovidu“ statistikos ypatumus. Vėl kažko nėra, kažką reikia atskirti ir pan. 1 Mielas kolega, Statistikos departamentas tą jau pateikinėja senai. 1 Net pridedu ir Screen-shot'ą, kuriame matote mirčių statistiką: „nuo kovid“ (1 apibrėžimas), „biški nuo kovid“ (2 apibrėžimas) ir „su kovidu“ (3 apibrėžimas). 1 Tačiau vis tik labiausiai (ne)nustebino Dariaus Radkevičiaus pasisakymas, kuriame jis labai entuziastingai kalbėjo apie komunikacijos problemas ir siūlė uždrausti visus, kurie kolidami ir nepagarbiai atsislepia apie kitus. 1 Tačiau jau po kelių valandų Arno Klivečkos laidoje "Šamokslo teorija" kartu su kitu STI ekspertu Vytautu Abraičiu kitaip manančius „apdalino“ įvairių psichinių sutrikimų diagnozėm. [4] 1 Ar tai yra geros komunikacijos ir kvietimo nuoširdžiai diskutijai pavyzdys? Atleiskit, bet nemanau. 1

Tokios mano mintys yra po STI prisistatymo dienos. 1 Bet nereikėjo ilgai laukti ir pirmųjų darbų. Sekančią dieną STI direktorius išplatino sakyčiau keistą raštą Nr. 1. (žr. nuotrauką). Esmė tame, kad vienos laidos metu kalbinta Austrida Gerliakienė sumaišė sąvokas. Ir iš karto raštas "Dėl galimo visuomenės ir Vyriausybės klaidinimo", kuris adresuojamas Premjerei, SAMui, ir net FB (supantu Facebook'ui?). Ar taip norima kolegiškai atkreipti dėmesį į padarytą klaidą? O gal diskusijos dalyvi tieiog norima "pastatyti į vietą"? 1 (nusivylimas)

Toks būtų mano apibendrinimas. Institutas yra ne tik skambus, bet ir labai įpareigojantis žodis. Jame telpa tiek pagarba mokslui, tiek pagarba ir kolegoms. 1 STI steigėjai nusprenddami savo organizacijos pavadinime naudoti šį žodį, turi ir savo pasisakymais bei darbais parodyti, kad jo yra verti. 1 Deja, bet

išskyrus kelis teiginius, dėl kurių tikriausiai visi sutiks, man jų pirmieji pasisakymai ir veiksmai šiuo metu labiau primena Sąmokslų teorijų inkubatorių, o ne Sveikatos teisės institutą. Bet ši mano pirminė įspūdis galima ir pakeisti. 1 Viskas jų rankose. Kaip ir galimybė kritikuoti. Kaip ir galimybė patarti. Nes kritikuoti nesunku, o pateikti konkrečius siūlymus gali pasirodyti ne toks jau lengvas užsiėmimas.

Nuorodos:

1. <https://www.vvkt.lt/index.php?3206255524>
2. <https://www.ecdc.europa.eu/.../vaccine-roll-out-overview>
3. <https://osp.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html...>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=KroBsWhd7dE>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02t8qAXe13f4mPz3L62MrgahqdRCmtgDM7Q116nvxJJNmFZ3x3xFzS8pJJetzqSnRGl> 2021 m. rugsėjo 8 d.

Prieš mažiau nei savaitę (rugsėjo 2 d.) vienas iš svarbiausių infekcinių ligų srities mokslo žurnalų "Eurosurveillance" publikavo Norvegijos visuomenės sveikatos instituto tyrėjų atliktos studijos apie COVID-19 vakcinų efektyvumą rezultatus. Čia buvo išanalizuoti daugiau nei 4 mln. asmenų duomenys ir vertinamas vakcinacijos efektyvumas prieš užsikrėtimą (!) Alfa ir Delta viruso atmainomis. (tas labai svarbu, nes dauguma studijų pastaruoju metu vertina vakcinavimo poveikį sunkioms klinikinėms būsenoms ir mirtims nuo COVID-19). Pagrindiniai rezultatai yra pateikiami mano pasidalintoje lentelėje. Trumpai juos paminėsiu: 1

• Nors vakcinų efektyvumas prieš Deltą atmainą yra mažesnis nei prieš Alfa, tačiau pilna vakcinacija reikšmingai (85,7 proc.) sumažina riziką užsikrėti Delta atmaina. Jei įvertiname (angl. adjusted) galimą amžiaus, lyties, gyvenamosios vietos, gimimo šalies ir gretutinių ligų poveikį, tai šis procentas kiek „pakrenta“, tačiau vis tiek rodo solidų 64,6 proc. vakcinacijos efektyvumą. 1

• Jau ir pirmą dozę sumažina riziką užsikrėti Delta atmaina. Tiesa, nepilnos vakcinacijos efektyvumas nėra didelis. Atitinkamai – 36,9 proc. ir 22,4 proc. įvertinus mano anksčiau minėtus veiksnius. 1

Apibendrinimas būtų #PetysUžLaisvę 🤔

Nuoroda į pilną publikacijos tekstą: <https://www.eurosurveillance.org/.../1560-7917.ES.2021.26...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0aRAXokqy8cLuqa1dSKvtDPSr6Q31tk6371Av7YqthHDXUz4KMThLkcQD7QgKMhidl> 2021 m. rugsėjo 8 d.

Šveicarija 🇨🇭 pradės taikyti "Galimybių pasus" nuo sekančio pirmadienio. 1 Manau, kad šveicarus apkaltinti demokratijos stoka ir žmogaus teisių ignoravimu būtų sunku. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0fte1curouAUC1j6PpGUidLLspUxFU1vDzNSGaxBccGJGDnDDNYfSMpxkTbvAFLVnl> 2021 m. rugsėjo 9 d.

Viešojoje erdvėje tebesitęsia diskusijos apie Galimybių pasą (GP). Oponentai dažnai argumentu pasitelkia faktą, kad Danija atsisako GP, o lietuviai įsiveda. Kodėl? O gal dėl to yra daromi tokie skirtingi sprendimai, nes Lietuvos ir Danijos vakcinuotos populiacijos dalys labai skiriasi. (pridedu naujausią statistiką iš Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro) 1 Palyginkim, kokia dalis gyventojų šiose šalyse yra gavusi bent vieną vakciną nuo COVID-19 dozę: 1

80 m. ir vyr. - 🇩🇰 100 proc. vs. 🇭🇺 59,7 proc.
70-79 m. - 🇩🇰 99,9 proc. vs. 🇭🇺 76,7 proc.
60-69 m. - 🇩🇰 97,0 proc. vs. 🇭🇺 79,3 proc.
50-59 m. - 🇩🇰 94,2 proc. vs. 🇭🇺 72,3 proc.
25-49 m. - 🇩🇰 82,6 proc. vs. 🇭🇺 68,8 proc.

👉 18-24 m. - 🇩🇰 79,0 proc. vs. 🇮🇹 65,9 proc.

Nuoroda į Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro pateikiamą COVID-19 vakcinavimo statistiką:
<https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/.../vaccine-tracker...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02MeW2A3LHV05KqVFEhTynbzN7xdDjmQ424MdGLt5J9cnztLLpww1PtxqW8aV6ePK6l> 2021 m. rugsėjo 10 d.

Dalinuosi puikiu NEPT nario dr. Gyčio Dudo komentaru apie visuomenėje sklindančią klaidinančią žinutę, kad vakcinos nuo COVID-19 sukelia nevaisingumą. Ir dar toks nedidelis pastebėjimas, kad šito "atradimo" autorius dalyvauja STI organizuojamoje konferencijoje. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02wzPF8Vwi2gDgfwajZ9UWMnVTR4yNN9fRe1pgjhqEpKgvK52ErYua063bpj4TrzpJl> 2021 m. rugsėjo 10 d.

Europos vaistų agentūra (EMA) naujausioje savo kiekvieną mėnesį rengiamoje COVID-19 vakcinų saugumo ir efektyvumo ataskaitoje teigia:

- 👉 Patvirtintos COVID-19 vakcinos yra saugios ir efektyvios.
- 👉 Jos atitinka EMA saugumo, efektyvumo ir kokybės standartus.
- 👉 COVID-19 vakcinų saugumas nuolat stebimas.
- 👉 Absoliuti dauguma COVID-19 vakcinų šalutinių poveikių yra švelnūs ir trunka trumpai.
- 👉 Sunkios saugumo problemos yra ypatingai retos. 1

Neįsivaizduoju kaip galima aiškiau ir suprantamiau tą pasakyti. Tačiau spėju, kad jei net ir Mozė nužengtų su akmenų lentelėmis įkaltais šiais žodžiais, tai vis tiek būtų kai kurių apkaltintas, kad dalyvauja Gateso-Sorošo-Shwabo sąmoksle prieš žmoniją. 1

Gražaus savaitgalio ir #PetysUžLaisvę 😊

EMA ataskaitą galite rasti čia: <https://www.ema.europa.eu/.../safety-covid-19-vaccines>

Nuotrauka paimta iš Unsplash (autorius Fr. Barry Braum)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0CAr7yEekSpYg9oEtkh7h5mzw4etV1zYhqayRW7r7CUNaSS18xh91mAPsqDVjSfVrul> 2021 m. rugsėjo 11 d.

Vakar Šiluvos atleidų metu COVID-19 vakcina buvo paskiepyta 200 žmonių. 1 Ačiū 🙏Kauno arkivyskupija už #PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid06j1dTtKRkwnm22zQ6vZQar1aiWW6tQ3FuLrt4WcqLcJfwyh9Wdkwu9ncBAHpwl> 2021 m. rugsėjo 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02bMzD53BZu8KXhUJXMFN8StGdV87BehrD5xBA8MTVks7pSh4qt7H8tHyqzxDPZePtI> 2021 m. rugsėjo 13 d.

Dažnai pasigirsta teiginių, kad nėra jokių (!) įrodymų apie vakcinų nuo COVID-19 populiacinį poveikį, t.y. naudą ne tik asmeniškai žmogui, bet ir populiacijai bendrai. Tai nėra tiesa, nes tokių įrodymų yra. 1 Pavyzdžiui, jau nežinia nuo kada Anglijos visuomenės sveikatos agentūra (angl. Public Health England) reguliariai skaičiuoja bei skelbia COVID-19 vakcinacijos poveikį visuomenei (angl. population impact). Agentūra savo naujausioje ataskaitoje teigia, kad COVID-19 vakcinacija Anglijoje padėjo išvengti 24 mln. užsikrėtimų, 143 600 hospitalizacijų (+65 metų amžiaus grupėje) ir 112 300 mirčių nuo COVID-19. (žr. grafiką) 1 Tad mes galime diskutuoti ar šie skaičiavimai yra geri ar blogi, ar tas efektas yra didelis ar mažas, ir dar daug kitų dalykų. Tačiau, negalima sakyti, kad nėra jokių duomenų, kurie rodytų teigiamą vakcinacijos poveikį populiacijai. O iš kitos pusės, tai mums ir

nereikia taip toli žiūrėti. 1 Vakar Lietuvoje nuo COVID-19 mirė 19 žmonių – 16 nepasiskiepiję ir 3 pasiskiepiję. 1 Tų 16 mirčių galėjo būti išvengta, jei laiku būtų #PetysUžLaisvę. 1
Nuoroda į tekste minimą ataskaitą: <https://assets.publishing.service.gov.uk/.../Vaccine...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02NRH378mt8RkPaGhiDw2vv96SsWE1Hwu3Qwt2t8ytBxwRn3uu9gE4nKsK7ERKw2oLl> 2021 m. rugsėjo 14 d.

Praeitą penktadienį (rugsėjo 10 d.) JAV Ligų kontrolės centro leidžiamame mokslo žurnale “Morbidity and Mortality Weekly Report” buvo publikuotas straipsnis, kuriame buvo vertinama nevakcinuotų asmenų riziką užsikrėsti, būti hospitalizuotam ir mirtį nuo COVID-19. Ši rizika buvo vertinama iki Delta atmainos dominavimo ir jau įsitvirtinus šiai atmainai. Matome, kad neskiepyti asmenys turi gerokai didesnę riziką visiems išvardintiems įvykiams. (žr. skaidrę). 1 Taip pat galite pastebėti, kad vakcinų apsauga nuo užsikrėtimo gana ženkliai sumažėjo, bet vis tik manau ji yra tikrai nebloga. 1 Taip pat sumažėjo vakcinų efektyvumas prieš hospitalizacijas bei mirtis. 1 Apibendrintai galima sakyti, kad vakcinos nuo COVID-19 Jums nesuteikia 100 proc. garantijos, tačiau jos 5 kartus sumažina tikimybę užsikrėsti, 10 kartų sumažina tikimybę atsidurti ligoninėje ir 11 kartų sumažina galimybę, kad anksčiau laiko reikės belstis į Dangaus vartus. 1

Nuoroda į čia minimą publikaciją: <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7037e1.htm...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02vqL464Y61ZSwhfihZqK3Dkbus53LiDDK5M APK6000eAoQQxePFAiMJn8ZyaZn33kgl> 2021 m. rugsėjo 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0rfsEBBiYpJJk5H3tct5vc3XV4DYmFfrfXU8c k6DvMa1sMLqaDSabvSNrhCNM8Smul> 2021 m. rugsėjo 14 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02SaXFipz2u3xGBz5qmfEVVS6VcJ68W2vpm bdKZY3Xu7sbFyv5zEa74vqZ9orrTu9nl> 2021 m. rugsėjo 15 d.

Šiandien buvo pristatyti "Pfizer-BioNTech“ vakcinos efektyvumo tyrimo Lietuvoje rezultatai. Svarbiausios žinutės: 1

👉 nepasiskiepijusių asmenų grupėje užsikrėtimų COVID-19 buvo 5 kartus daugiau nei pasiskiepijusiųjų (vakcinos efektyvumo apsaugant nuo užsikrėtimo pasikliautinis intervalas* 77–80 proc.); 1

👉 hospitalizacijos dėl COVID-19 pasiskiepijusių asmenų grupėje buvo 10 kartų retesnės nei nepasiskiepijusiųjų grupėje (vakcinos efektyvumo apsaugant nuo hospitalizacijos pasikliautinis intervalas* 83–92 proc.); 1

👉 nepasiskiepiję asmenys net 20 kartų !! dažniau mirė nuo COVID-19 nei pasiskiepiję (vakcinos efektyvumo apsaugant nuo mirties pasikliautinis intervalas* 84–97 proc.). 1

Ačiū visiems tyrėjams už labai svarbius ir lauktus rezultatus. #PetysUžLaisvę

Išsamią informaciją apie tyrimą ir jo pagrindinius rezultatus galite rasti čia:

<https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02genvUgeYyk222CVeW15J1miLjXthHaGVQ NdoEEvwwcmU9QYZww949UqwgQVvjdpxl> 2021 m. rugsėjo 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0AKPHHozWvw71iDyAYbzFA5DG4zygUGr MprJd53JrcSgp1D7nQYzDRUtofGrkTBEI> 2021 m. rugsėjo 16 d.

Vakar vienas iš pačių prestižiškiausių medicinos mokslo žurnalų "New England Journal of Medicine" publikavo pilnos apimties (angl. original article) straipsnį apie trečios „Comirnaty“ (gamintojas

„BioNTech“ ir „Pfizer“) vakcinos dozės efektą. Kiek žinau, tai pirmas šia tema pilnai recenzuotas mokslinis straipsnis. Jame pateikiami rezultatai iš Izraelio, kuris pirmasis pradėjo skiepyti 60 m. ir vyresnius asmenis trečiąja doze (angl. Booster). Pagrindiniai rezultatai: 1

- trečia doze paskiepyti asmenys reikšmingai rečiau užsikrėsdavo COVID-19 ir dar rečiau turėdavo sunkią ligos klinikinę eigą (žr. pridedamą skaidruolę);

- šis teigiamas efektas pasireiškė praėjus 12 dienų po trečiosios dozės vakcinacijos;

- autoriai teigia, kad trečia dozė "sugražina" vakcinai 95 proc. efektyvumą, kas buvo ir prieš Alfa atmainą.

Pilną straipsnį galite rasti čia: <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2114255...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid09YiaHgfbPGJYYP1mUGaG7sqFBSZK8Xux1nLSi9TMG5Kr1aJc6jCTNE2s75QDsCyEl> 2021 m. rugsėjo 16 d.

Puikiai pateikta svarbiausia vakar pristatyto Comirnaty vakcinos efektyvumo tyrimo informacija.

Bravo 🍷 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02MNSStFPR2avDehQhSg7rSSStRC9ao944nLHFEFeE27VKiNjZ5xQAbf6f7GW3pB4PSI> 2021 m. rugsėjo 19 d. (pastraipa priskirta prie pasakojimų)

Viešoje erdvėje dažnai girdime pasakymus, kad tipo vakcinuoti asmenys užsikrečia ir platina COVID-19 taip pat kaip ir nevakcinuoti. Ar tikrai taip? Aptarkime. 1

Mes jau žinome, kad Delta atmaina yra „taisykles laužantis žaidėjas“ ir tas vakcinų efektyvumas skiriasi nuo to, ką galėjome stebėti su laukine (arba pirmine) SARS-CoV-2 viruso ar Alfa viruso atmaina. [1] Tačiau tyrimų jau su Delta duomenys rodo, kad šiuo metu patvirtintos COVID-19 vakcinos ženkliai sumažina riziką užsikrėsti koronavirusu. Tokie duomenys ateina ir iš JAV [2], Norvegijos [3] ir net Lietuvos [4], kurie parodo, kad jau po pirmos dozės mes jau įgyjame nedidelę apsaugą nuo užsikrėtimo, o pilna vakcinacija užsikrėtimo riziką sumažina iki 5 kartų. Sutiksime, kad tai nėra jau taip ir mažai. 1

Tad užsikrėtimo rizika tarp vakcinuotų yra mažesnė. O kaip su viruso platinimu? Reikia pasakyti, kad čia įvertinti yra gerokai sunkiau. Tačiau jau pirmieji stebėjimai (tyrimas iš Singapūro) rodo, kad nors ir vakcinuoti ir nevakcinuoti žmonės užsikrėtimo pradžioje nešioja panašų kiekį viruso, tačiau maždaug po 7 dienų jis vakcinuotiesiems asmenims šis viruso kiekis staigiai sumažėja. [5] Jungtinėje Karalystėje atliktas tyrimas atskleidžia galimai dar stipresnį vakcinų efektą. Čia rezultatai parodė, kad vakcinuoti asmenys nors ir užsikrečia virusu, tačiau jų turimas viruso kiekis yra mažesnis nei nevakcinuotų. [6] Kitas tyrimas iš Škotijos vertino, kaip vakcinuoti sveikatos priežiūros specialistai užkrečia virusu savo artimuosius. Buvo nustatyta, kad jau pirma dozė šią riziką ženkliai sumažina, o jau po pilnos vakcinacijos rizikos sumažėjimas siekia 50 proc. [7] 1

Taigi po truputį mes gauname vis daugiau duomenų, kad nors ir vakcinuoti asmenys užsikrečia SARS-CoV-2 ir jį gali platinti, tačiau tą daro rečiau nei nevakcinuoti. Panašias išvadas skelbia ir Ligų kontrolės centras (JAV) savo naujausioje (publikuota 2021 m. rugsėjo 15 d.), vakcinų efektyvumui skirtoje, mokslinėje apžvalgoje (angl. science brief) teigia [8]: 1

- Delta atmaina užsikrėtę asmenys, kurie yra vakcinuoti, turi mažesnį kiekį viruso genetinės medžiagos (iRNR) ir gali užkrėsti kitus asmenis trumpesnę laiką nei nevakcinuoti. 1 (Tiksli citata anglų kalba: “These findings, along with the early evidence for reduced levels of viral mRNA and culturable virus in vaccinated people who acquire SARS-CoV-2 infection, suggest that any associated transmission risk is substantially reduced in vaccinated people: even for Delta, evidence suggests fully vaccinated people who become infected are infectious for shorter periods of time than unvaccinated people infected with Delta.”)

◆ Vakcinuoti asmenys gali užsikrėsti koronavirusu ir gali užkrėsti kitus, tačiau ženkliai rečiau nei nevakcinuoti. (Tiksli citata: 1 “Vaccinated people can still become infected and have the potential spread the virus to others, although at much lower rates than unvaccinated people.”)

Bandykime viską apibendrinti. Matome, kad ateinantys mokslo duomenys rodo, kad vis tik vakcinacija sumažina riziką užsikrėsti Delta atmaina ir ją platinti. Taip pat ji sumažina riziką sunkiai sirgti ir mirti. Vakcinai nėra tobula, tačiau tai yra didelis mūsų pagalbininkas šioje kovoje. 1 Kartą per TV žinias nugirdau, kai viena garbaus amžiaus moteris pasakė, kad jai vakcinai nereikia, nes ji pasitiki Dievu. Aš irgi juo pasitikiu, tačiau nemanau, kad toks jos atsidavimas Dievui būtų labai jau malonus. Prieš penkis metus viešėdamas Jeruzalėje nugirdau tokį pasakojimą.

Kartą pamaldus žmogus susiruošė su šeima į piligriminę kelionę. Atėjus vakarui sustojo nedidelėje oazėje pernakti. Prieš einant miegot jis ėmė melsti:

- Dieve, prašau globok mano šeimą šią naktį. Taip pat labai prašau Tave nenuleisk savo akies nuo mano kupranugarių, kad rytoj galėtume toliau tęsti kelionę ir pagarbinti Tave.

Tai pasakęs užmigo. Rytojaus rytą atsikėlė ir nerado nei vieno kupranugario. Tada visas apimtas nevirties ėmė priekaištauti Dievui:

- Dieve, aš taves maldavau, kad apsaugotum mano kupranugarius. Tačiau tu į mano maldą neatsakei ir aš dabar neturiu kaip tęsti savo kelionę.

Dievas atsakė:

- Žmogau, kodėl tu man skundiesi? Aplink tave buvo tiek daug medžių, kad jų pilnai pakako priišti visiems tavo kupranugariams.

Gražaus likusio sekmadienio ir [#PetysUžLaisvę](#)

Šaltiniai:

[1] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>

[2] <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7037e1.htm>

[3] <https://www.eurosurveillance.org/.../1560-7917.ES.2021.26...>

[4] <https://www.stat.gov.lt/.../vakcinu-efektyvumo-analize...>

[5] <https://www.medrxiv.org/con.../10.1101/2021.07.28.21261295v1>

[6] <https://spiral.imperial.ac.uk/handle/10044/1/90800>

[7] <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2106757>

[8] <https://www.cdc.gov/.../scie.../fully-vaccinated-people.html>

Nuotrauka paimta iš Unsplash (autorius Ryan Cheng)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid031Ndn2hCiJsuMeEQftKJCLw8oWkUMstF7zHeCaUN7HfCatZPZ9mcEtZcCBEww8G4dl> 2021 m. rugsėjo 20 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02K4mrLBbGhcLfznwjWxpVQVKZ9aDEDcsD6xkrbJ8S3zKxPKmY447gtatabV97h9gDl> 2021 m. rugsėjo 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0zCVHCDWQbp3Db3pPvKxXPvkPWHRsWrsHMJVRtebzL998jmEQdfBdJeRyBxL68c9tl> 2021 m. rugsėjo 22 d.

Išjungiau televizorių. Nebegaliu klausyti, kai yra visai Lietuvai beriama statistika, kurios tikriausiai patys komentatoriai nesupranta. 1

Per LRT laidą "Lietuva kalba" su Rasa Tapinienė buvo pasakyta, kad duomenys iš JK rodo, kad vakcinai prieš COVID-19 neveikia (ar kažkas panašaus) su aiškia nuoroda į Public Health England ataskaitą. Taigi toje ataskaitoje rašoma:

◆ Vakcinai apsaugo nuo patekimo į reanimaciją. Pvz.: nevakcinuoti 60-69 m. gr. 74,3 / 100 000 gyv., o vakcinuoti 13,5 / 100 000 gyv. (daugiau duomenų pirmoje pridedamoje lentelėje)

◆ Vakcinų apsauga nuo mirties. Pvz.: nevakcinuoti 60-69 m. gr. 24,3 / 100 000 gyv., o vakcinuoti 4,1 / 100 000 gyv. (daugiau duomenų antroje pridedamoje lentelėje). 1

Toje pačioje ataskaitoje yra rašoma, kad vakcinų nauda gerokai persveria jų riziką, o populiacinis efektas yra ir tai, kad jų pagalba buvo išvengta 230 000 hospitalizacijų. 1

Galiu tik paantrinti Ingrida Šimonytė, kokių dar duomenų ar įrodymų reikia, kad vakcinų veikia 🤔 1
#PetysUžLaisvę

Nuoroda: <https://assets.publishing.service.gov.uk/.../Vaccine...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0WXeSKFKN3jm6BgQtqWp3h1JsEYSt7pqh7FohkYcTccxwE1juGoHXp42Pg13zf8dkl> 2021 m. rugsėjo 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0355fnmkGxGYeLPSduinV2Kct8hoxbdXmwMHkuUBe5WfZ8ukj1sk4ae9CD5X1AhSyl> 2021 m. rugsėjo 26 d.

SENJORAI IR SKIEPAI

Šią savaitę bene daugiausia dėmesio teko skirti skiepų tarp senjorų klausimu. Apie tai buvo kalbėta per NEPT ir SET posėdžius. Teko šiais klausimais pasisakyti ir eilėje interviu. Atrodo, kad ir sekančią savaitę šis klausimas bus „darbotvarkės viršuje“. Tad pagalvojau, kad vertėtų savo pagrindinėmis tezėmis/mintimis pasidalinti su Jumis: 1

1 Visi jau žinome, kad COVID-19 labiausiai „smogia“ vyresnio amžiaus asmenims. Dalinuosi puikia JAV Ligų kontrolės centro (CDC) parengta iliustracija, kurioje galite matyti, kaip su amžiumi didėja rizika dėl koronos būti hospitalizuotam ir kokia mirties rizika. Panagrinėkit. Taip pat hospitalizacijų dėl COVID-19 ir mirties riziką stipriai „augina“ gretutinės ligos. Tą vaizdžiai iliustruoja dar viena CDC parengta iliustracija. Pavyzdžiui, astma riziką didina 1,5 karto, hipertenzija 3 kartus..., o trys ir daugiau gretutinės sveikatos problemos šią riziką išaugina iki 5 kartų. [1]

2 Lietuvoje vyresnio amžiaus asmenų vakcinacija išlieka labai žema. Dalinuosi su Jumis naujausia Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro parengta lentele, kurioje matome, kad +80 m. grupėje bent viena doze yra vakcinuota tik 60,6 proc. asmenų. Palyginimui, Danijoje – 100 proc., Švedijoje – 95 proc., Norvegijoje – 98,4 proc.. Šiek tiek jaunesnėje (70-79 m.) amžiaus grupėje situacija kiek geresnė. Turime vakcinavę – 77,3 proc. Tačiau ir vėl atsilieiname nuo dažnai mums pavyzdžiu pateikiamų skandinavų: Danija – 99,9 proc., Švedija – 96,4 proc., Norvegija – 100 proc. [2]

3 Lietuvoje per paskutines 14 d. nuo COVID-19 mirė 163 moterys ir 140 vyrų. Viso 303 asmenys. Absoliuti dauguma (77 proc.) jų buvo vyresni nei 70 metų. Pateikiu Vaidotas Zemlys-Balevičius parengtą grafiką. [3]

4 Kodėl Lietuvoje tiek daug vyresnio amžiaus asmenų miršta nuo COVID-19? Manychiau, kad viena iš priežasčių yra aplamai prasta Lietuvos senjorų sveikata. Visuomenės sveikatoje plačiai naudojame vidutinės būsimo sveikos gyvenimo trukmės rodiklį (angl. healthy life expectancy). Jis parodo, kiek metų asmuo nugyvens be didesnių sveikatos problemų. Dalinuosi skaidruole, kurioje pateikiu šio rodiklio reikšmes nuo 65 m. tarp ES šalių gyventojų. Matome, kad Lietuvoje šis rodiklis yra vienas iš trumpiausių ES ir siekia 11 m., tuo tarpu Švedijoje jis yra vienas iš ilgiausių tarp ES narių (19,1 m.). [4]

1

SVARBU (2021-09-27): 4 punkte yra įsivėlusį klaida. Pakeičiu skaidrę ir pataisau aprašymą: "Lietuvos senjorų būsimą sveiko gyvenimo trukmę yra viena trumpiausių tarp ES šalių ir siekia 6,2 metų. Tuo tarpu Švedijoje - 16,2. (Beveik tokia pati, tik trūksta "1" pradžioje) Oranžinė dalis parodo likusią (nesveiko) gyvenimo dalį. 1 Tai jai paskaičiuotume, tai gautume, kad 65 m. lietuviai tik trečdalį jiems likusio laiko praleis neturėdami rimtesnių sveikatos problemų. O švedai - daugiau nei 80 proc. jiems likusio laiko praleis darydami bet ką, išskyrus poliklinikos durų varstymą." 1

Apibendrinimas. Kalbėdami apie visuomenės sveikatą bei jos gerinimui reikalingas intervencijas, mes turime vertinti visą pluoštą rodiklių. 1 Kaip matote iš mano pasidalintos medžiagos, tai Lietuvos vyresnio amžiaus gyventojai turi bene pačią prasčiausią sveikatą ir vieną žemiausių vakcinacijos nuo COVID-19 apimčių. Tai yra labai pavojingas derinys. 1 Tad, ar yra korektiška lyginti ir rekomenduoti Lietuvoje taikyti tokias pat priemones, kokios yra Skandinavijos šalyse su vienu geriausių senjorų vakcinacijos procentu ir su bene sveikiausiais senjorais Senajame žemyne 1 🤔 #PetysUžLaisvę

Nuorodos:

- [1] <https://www.cdc.gov/aging/covid19-guidance.html>
- [2] <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/.../vaccine-tracker...>
- [3] <https://mpiktas.github.io/covid19lt/>
- [4] https://ec.europa.eu/.../view/hlth_silc_17/default/table...

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02PshLaZYZv93QMg6tSm5awkKvEGwP7HDqyeifZPqxrWo6ehnKEJbLjNQPLbf5XuJql> 2021 m. rugsėjo 27 d.

KLaidos atitaisymas (!)

Vakar savo Facebook paskyroje pasidalinau mintimis apie skiepus ir senjorus. Minimame įrašė pateikiau grafiką, kuriame pavaizdavau vidutinę būsimą sveiko gyvenimo trukmę (nuo 65 m. amžiaus) tarp ES gyventojų. Tačiau tame grafike įsivėlė klaida, nes panaudojau ne tą rodiklį. Atsiprašau už suklaidinimą ir dabar dalinuosi grafiku su teisingomis reikšmėmis. 1 Taip pat pridėdu screen-shotus iš Eurostat svetainės. 1

Galite matyti, kad pagrindinė žinutė lieka nepakitusi. Lietuvos senjorų būsimą sveiko gyvenimo trukmę yra viena trumpiausių tarp ES šalių ir siekia 6,2 metų. Tuo tarpu Švedijoje - 16,2. (Beveik tokia pati, tik trūksta "1" pradžioje) Oranžinė dalis parodo likusią (nesveiko) gyvenimo dalį. Jei paskaičiuotume, tai gautume, kad 65 m. lietuviai tik trečdalį jiems likusio laiko praleis neturėdami rimtesnių sveikatos problemų. O švedai - daugiau nei 80 proc. jiems likusio laiko praleis darydami bet ką, išskyrus poliklinikos durų varstymą. 1

Dar kartą visų atsiprašau 🙏 1

Nuoroda į duomenų šaltinį: <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/.../submitViewTableA...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0jCJV1MnBMPJ6Tb9hxpqQn2a1Ka5W87wJWBNJR16Pnz9GAbGYeeiFpvo8EX4gEjHxl> 2021 m. rugsėjo 27 d.

Prieš kelias dienas (2021 rugsėjo 22 d.) mokslo žurnalas "The Lancet Infectious Diseases" paskelbė straipsnį, kuriame vertinamas Izraelio vakcinacijos programos populiacinis efektas. Anot šios studijos autorių, vakcinos nuo COVID-19 padėjo Izraelyje išvengti: 1

- ◆ 158.665 (95 proc. PI 144.640 - 172.690) užsikrėtimo atvejų;
- ◆ 24.597 (95 proc. PI 18.942 - 30.252) hospitalizacijų;
- ◆ 17.432 (95 proc. PI 12.770 - 22.094) sunkių ir kritinių atvejų;
- ◆ 5.532 (95 proc. PI 3.085 - 7.982) mirčių nuo COVID-19.

Pilną straipsnį galite rasti čia: [https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS1473-3099(21.../fulltext)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid05sDGLhoJGFHeoMAKKAobcGnoQfr9397nCCAPCj7CPsVGCDWoiMHM8SnEP4KUVLMvl> 2021 m. rugsėjo 28 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02BGyKfkFe323GGjjzschtPGkKUcPNRkmeenP9mgaQr9gYzApu1iFSScAENW1XAGu8l> 2021 m. rugsėjo 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xrJ1777mtLxTpdqhRDDcR2CW4poDQPtLx4LrbsYiNirjAJB6Di6FrUNnz5siofiel> 2021 m. rugsėjo 30 d.

Prieš daugiau nei porą mėnesių STI direktorius palygino COVID-19 epidemiologinę situaciją tarp daugiausiai ir ir mažiausiai besiskiepijančių šalių. Tada sakė, kad „mirčių, hospitalitavimų duomenys vėluoja, o labai smalsu kaip jie atrodys. Tikiuosi, kad skiepi Rumunijoje ir Bulgarijoje liks nedaug ir neprarasime kontrolinės grupės“. Atrodo, kad mielo kolegos noras išsipildė ir šios šalys išliko tarp mažiausią dalį savo piliečių vakcinavusių ES šalių (atitinkamai 27 proc. ir 19 proc. pilnos vakcinacijos nuo visos populiacijos). Tad dabar paimekime ir pažiūrėkime, kaip šiandien atrodo tos pačios šalys pagal mirtingumą nuo COVID-19. Manau, kad komentarų nereikia 😊 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid038KBb3j9zHHSC5f8FtCp3rYHGpVtWyxrBU9Mcg98bXRt8XbsR6KFEYXRWFPFzqLCWI> 2021 m. spalio 1 d.

PO POSĖDŽIO (17)

Šiandien įvyko jau septynioliktas Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos posėdis. 1 Tikriausiai net nereikia sakyti, kad nuotaikos nėra pačios geriausios. Situacija prasta. O mane ypač gniuždo mirtys nuo COVID-19. 1 Pažiūrėjau į vien tik šios savaitės statistiką. Per paskutines keturias dienas (nuo pirmadienio iki ketvirtadienio) Lietuvoje preliminariais duomenimis nuo COVID-19 mirė 62 asmenys. Iš jų 53 (85 proc.) buvo nepaskiepyti. 1 Jei net laikysime, kad vakcinosis apsaugo nuo mirties 90 proc., tai reiškia, kad mes galėjome išsaugoti net 48 žmones. Dėl nesiskiepijimo mes galimai per paskutines keturias dienas praradome pilną tarp miestinių autobusų mūsų bendrapiliečių. Galima gal būtų sakyti, kad jie patys kalti ar pan. 1 Bet man labai labai gaila ir liūdna. Kiek dar tokių autobusų reikės palydėti... 1 Tai va su tokia nuotaika buvo šis posėdis. Jį pradėjome nuo epidemiologinių klausimų. Prezidentui be įprastinių grafikų pristatėme kelias skaidruoles / diagramas, kurios leidžia pamatyti vakcinacijos poveikį. Pirmą kartą paanalizavome, kaip kito nedarbingų dėl COVID-19 gydytojų ir slaugytojų skaičius (tik ligoninėse) epidemijos eigoje. Pridedame grafike galite matyti, kad 2020 m. gruodžio 19 d. buvo didžiausias skaičius nedarbingų dėl COVID-19 sveikatos priežiūros darbuotojų skaičius ir siekė 1479: gydytojų 388, slaugytojų 1091. 1 Šio ryto duomenimis mes turime 83 sveikatos priežiūros darbuotojus, kurie yra nedarbingi dėl COVID-19. Pabandėme surasti panašų pagal užsikrėtimų skaičių „tašką“ praėjusio rudens bangoje. Pagal 7 d. naujų atvejų vidurkį mūsų dabartinę situaciją atitinką tokią, kurią turėjome 2020 m. lapkričio 16 d. Tada nedarbingais dėl COVID-19 buvo 510, t.y. 116 gydytojų ir 394 slaugytojos. Tad matome, kad skaičiai skiriasi daugiau nei šešis kartus. 1 Prof. Juozas Augutis pristatė visos SET komandos bendrą darbą, kuriame buvo pabandyta įvertinti kokį efektą davė mums vakcinacija. T.y. buvo žiūrima faktinė COVID-19 atvejų dinamika ir lyginama su epidemijos eiga „be vakcinų“. Skaičiavimai parodė, kad vakcinosis mums padėjo išvengti 60 000 užsikrėtimų ir 900 mirčių nuo kovid („pirmas apibrėžimas“) ar 1500 mirčių, kurios būtų atsiradusios dėl COVID-19 poveikio („antras apibrėžimas“). 1

Visada savo Facebook'o postus pabaigdavau skambiais apibendrinimais ar citatomis. 1 Šį kartą noriu tiesiog Jus virtualiai apkabinti ir pasakyti, kad Jūs visi esate svarbūs ir labai reikalingi. 1 Sugokime vieni kitus 🙏

Visų Sveikatos ekspertų tarybos posėdžių medžiagas galite rasti čia: <https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0PUDYkDBBkYwmEMc1LRLEjoGZxdj1C8o7DqcgipYrZNN6uHofDYiQes4TRmLdP1atl> 2021 m. spalio 3 d. (priskirta prie fake news)

Paskutinėmis dienomis socialiniuose tinkluose mirgėjo pagėdijimai, kad valdančioji dauguma paliko Seimo salę, kai STI nariai pristatinėjo savo mintis apie COVID-19 situaciją Lietuvoje. Ypač daug tokių priekaištų atėjo iš vienos partijos, kurios deleguotas Premjeras ir ministras pernai gruodžio mėnesį

visiškai „nusišplovė“ į Prezidento (!!!) kvietimą susitikti bei aptarti panašų klausimą ir dar visą tą susitikimą pavadino „pakazucha“.

Kliuvo ir Vyriausybei patariantiems ekspertams. Tipo jie yra arogantiški ir nesiklauso kitų nuomonių. Pasakysiu atvirai, kad buvo žiauriai sunki savaitė ir tikrai neturėjau tam laiko. Tačiau savaitgalį suradau tą valandą ir perklausiau visus pranešimus. Keli mano įspūdžiai ir komentarai.

Čia minimame Seimo posėdyje (nuorodą į posėdžio įrašą galite rasti apačioje) buvo perskaityti trys pranešimai – doc. Rimo Jankūno, prof. Igno Vėgėlės ir europarlamentaro Stasio Jakeliūno. Pastarieji du buvo apie teisės ir ekonomikos klausimus. Šiose srityse savo žinias vertinčiau, kaip aukščiau nei vidutines, tačiau nelaikau jų pakankamų, kad galėčiau komentuoti teisės srities profesoriaus ar finansų srityje patirties turinčio politiko pasisakymus. Tad savaime suprantama, kad susitelksiu į pirmąjį pranešimą.

Doc. Rimo Jankūno pranešimas vadinosi „COVID-19: lūkesčiai ir tikrovė“. Tiksliai neskaičiau kiek buvo pranešime skaidrių, tačiau reikėtų pasakyti, kad kokie 95 proc. jų buvo skirti pasakyti „kaip viskas blogai“ ir tik pusantros „ką galime padaryti geriau“. Ai... dar viena skaidruolė, kad reikia sakyti tiesą?! Ar tai reiškia, kad dabar yra meluojama?

Bet pakalbėkim apie tas „kaip viskas blogai“ skaidruoles. Negaliu sakyti, kad ten visur yra pateikiama netiesą ar manipuluojama faktais, tačiau tokio „drumstumo“ ir keistų komentarų yra apstu. Pvz.: vienur užsimenama, kad Vyriausybei patariantys ekspertai sako, kad jau vakcinų „tyrimai pasibaigė“. Tačiau nesukonkretinama, nei kas tai pasakė, nei kada. Pranešime atsiranda skyrius, kuris vadinasi „COVID-19 vakcinų įtaka mirties rizikai“ yra čia naudojamosi EUROMOMO projekto duomenimis (<https://www.euromomo.eu/>). Nieko sau! Tai EUROMOMO vertina tik perteklines mirtis, tačiau ten „su žiburiu“ nieko nerasite apie vakcinaciją. Ir rodoma diagrama bei sakoma, kad šiais metais turime keliomis dešimtis tūkstančių (vėliau pasitaisoma į keliolika tūkstančių) perteklinių mirčių vidutinio amžiaus gyventojų grupėje (Lietuva čia nėra įskaičiuojama). Nors pranešėjęs vėliau pasako, kad čia kol kas negalima kalbėti apie priežastinį ryšį, bet va „ignoruoti negalima“. Tai mes daug ko ignoruoti negalime. Bet prie ko čia EUROMOMO ir vakcinų riziką? O gal norima pasakyti, kad dėl COVID-19 vakcinų tie tūkstančiai ir mirė, o va COVID-19 yra „ne prie ko“? Na, o šio pranešimo „vyšnia ant torto“ yra komentaras apie Public Health England ataskaitas. Čia tiesiog yra bandoma lyginti visai nesulyginamus dalykus ir tarsi pateikti, kad vakcinas nieko čia nemažina. Dalinuosi šio komentaro vaizdo įrašu. Jei dėl visos eilės dalykų mes galėtume diskutuoti, dėti faktus ant stalo, kalbėti apie jų interpretaciją, tačiau jau čia yra bazinės žinios apie santykinius dydžius, kurias LSMU Medicinos fakulteto studentai studijuoja ketvirtame kurse. Prieš porą savaitių aptariamo pranešimo autorius gana arogantiškai siūlė nemokamas pamokas jam stipriai vienoje laidoje opunavusiam rezidentui. Tai aš manau, kad šiandien tas pats rezidentas galėtų su gerbiamu docentu pasidalinti savo socmed'o paskaitu užrašais.

Daugiau nesiplėsiu ir pabandysiu apibendrinti. Peržiūrėjau tuos pristatymus ir mano nuomonė liko nepakitusi nuo pat pirmosios STI spaudos konferencijos. Kritikuoti yra labai lengva, bet pateikti konstruktyvius ir praktiškus patarimus nėra taip paprasta. Pasakyti, kad reikia rūpintis ventiliacija neužtenka. Man kuo toliau, tuo labiau kyla abejonės dėl to STI deklaruojamo tikslo "siekti padėti". Vis dažniau pasvarstau, kad už viso to slypi kažkoks politinis tikslas. Kadangi aš dėstytojo darbą į politiko duoną iškeisti neplanuoju, tad politinius debatus paliksiu politikams, o korektiškose mokslinėse diskusijose mielai dalyvauju ir dalyvausiu ateityje.

Minimo LR Seimo posėdžio įrašas: https://www.youtube.com/watch?v=C_WSqUhpDH0&t=1929s

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0aeGdk5QvXw3rjqULnMGAcYZMNcnoTq25WJH2MEoZcMGQAgnmYvcFEufjhojJvD11> 2021 m. spalio 5 d.

Mūsų tarpe tebevyksta diskusijos apie įvairių nefarmacinių priemonių taikymą Lietuvoje kovoje su COVID-19. Vis lyginame save su kitomis šalimis ar kaip buvo anksčiau ir yra dabar. Manau, kad šiose

diskusijose gali pasitarnauti Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) parengta vizualizacija. Joje matome, kad š.m. pavasarį šių priemonių paketas Lietuvoje tikrai buvo gausus. Tuo tarpu rugsėjo 1 d. jis vienas kukliausių tarp ES šalių. 1

Pilną dokumento tekstą galite rasti čia: <https://www.ecdc.europa.eu/.../rapid-risk-assessment...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02hoNnsxd1zosGEhUHANWeU1JHntAF1DDb8qBfsfB9UfsC3aXjjRU5tbZLHDCvxiKUI> 2021 m. spalio 6 d.

Ką tik per LRT Dienos temą su **Deividas Jursevicius** ministras **Arūnas Dulkys** pasakė, kad šiuo metu reikia žiūrėti kaip pildosi COVID-19 ligoniais reanimacijos ir intensyvios terapijos skyrių (RITS) lovos. Jis taip pat minėjo, kad stebimas toks nedrąsus šių lovų užimtumo lėtėjimas. 1 Tad sugretinau sergamumo rodiklį (7 d. naujų atvejų vidurkį) su RITS kovidiniais pacientais. Na ir tikrai matome šioki tokį "atsilikimą". 1 Dar jokių šampano butelių neatkimšinėkite, bet... pavasarinėje bangoje būtent RITS lovų užsipildymo lėtėjimas buvo tas pirmasis vilties ženklas. 1 #PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02CLEmzD271dErX8XZNWuXgqL1kzC5Wan1hqiFAjFqUsNjsxiTNyGBYajuPi5XNJdl> 2021 m. spalio 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0VZWfZ5PCs58JDqVnLpwT4ZmHjhJY2N1RgjXKx7oFvBYzthgC2WBNxKgFxrqDM3GMI> 2021 m. spalio 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xLb8RDUBD6iePqb1DeEr71hUmEezBVfQMzK32numUBvGEKm7ZWGZvLptAxxXjeTtl> 2021 m. spalio 9 d. (priskirta prie fake news)

Daugiau nei 20 metų stengiausi populiarinti visuomenės sveikatą kaip mokslą ir specialybę. Tačiau atėjo korona ir tą darbą padarė už mane. Atrodo, kad bus išsipildžiusi Pelenės istorija. Visuomenės sveikata, kuri daug metų buvo tarsi podukros vaidmenyje, dabar patapo gražuole princese. Visi panorą tapti visuomenės sveikatos specialistais, sveikatos vadybininkais, epidemiologais ir pan. Tas šaunu. Tačiau, vis tik reikia tam tikrų bazinių žinių. Labai prašau pasidomėkite kas yra "mirtingumas" prieš imdami skaičiuoti ir dalintis savo skaičiavimais. Tą LSMU studentai mokosi 4 kurse. (pridedu vadovėlio nuotrauką) Jau apie tai, kad proporcijų negalima naudoti sprendžiant apie vakcinų efektyvumą esu kalbėjęs tiek o tiek. Bet...

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02w1bU57UuH4fweaNjvob7GT1xnZgLNKuMymvJpvJnxBaSEeSXo8CvyxcXbRJBrgRxl> 2021 m. spalio 9 d.

Prieš kelias dienas buvo paskelbti Oksfordo universiteto mokslininkų įvykdyto tyrimo rezultatai. Čia retrospektyviai atlikta užsikrėtusiųjų COVID-19 asmenų ir jų kontaktų analizė. Buvo žiūrima, kaip viruso perdavimo rizika siejasi su vakcinacijos statusu. Dalinuosi svarbiausia šio tyrimo lentele. Joje yra pateikiama rizika užkrėsti kitą asmenį pagal vakcinacijos statusą. 1 Rizika apskaičiavimui yra naudojamas galimybių santykis (odds ratio – OR). Paprastai sakant, kad kuo reikšmė mažesnė už 1, tuo rizika mažesnė lyginant su referentine grupe, t.y. nevakcinuotais. Yra pateikiamos rizikos atskirai Alfa ir Delta atmainoms. Mums aktualiausia dabar yra Delta atmaina, tad ten ir pažiūrėkime. 1 Matome, kad nėra skirtumo tarp vakcinuoto viena „Vaxzervia“ vakcinos (AstraZeneca, ChAdOx1) doze ir nevakcinuotų. Tačiau, jei pasiskiepiji bent viena "Comirnaty" (Pfizer-BioNTech, BNT162b2) doze, tai jau tavo rizika užkrėsti kitą asmenį yra statistiškai reikšmingai mažesnė. Bet šis skirtumas nėra jau toks didelis. Tačiau pasiskiepijus pagal pilną vakcinacijos programą, ši rizika ženkliai sumažėja abiejų vakcinų atveju – „Vaxzervia“ aOR=0,64, „Comirnaty“ aOR=0,35. O jei Jūsų kontaktai yra taip pat vakcinuoti, tai rizika jiems užsikrėsti yra dar mažesnė. Čia geros naujienos. Tačiau yra ir ne tokių gerų. Šis tyrimas parodė, kad vakcinuotojų rizika platinti virusą išlieka gerokai mažesnė nei nevakcinuotų pirmuosius tris mėnesius. Vėliau ji išauga. Tyrimo autoriai pabrėžia, kad nepaisant vakcinacijos

apsauginio efekto, reikia nepamiršti ir kitų nefarmacinių priemonių taikymo. Ypač, jei Jūsų vakcinacija buvo prieš daugiau nei 3 mėn. Tad nepamirškime saugoti vieni kitus. 1

SVARBU: Šio tyrimo rezultatai dar nėra recenzuoti.

Nuoroda: <https://www.medrxiv.org/con.../10.1101/2021.09.28.21264260v1>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02xGsgVsGaNgZ8i6exQ8nRdz3uRQKWGM9rocsAJ2TNTtgL2VafSw4QvyjnRZVDDvkPI> 2021 m. spalio 9 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02czLwp9Gr1ehBjYaX4s6F651jBjP12UyC9odHNXw84Ykhy9H3aYZ6orUXrDiBT9rAl> 2021 m. spalio 10 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0KG2Jo3b7v7Myw9FdJDzmAnk7pUGeWKQ9AkNVP7bgTvo4jSjTjwcuF9usi1bdLJDgl> 2021 m. spalio 11 d.

Gal pagaliau sulaukėm nors šiek tiek geresnių žinių 🙏 1

Dalinuosi su Jumis grafiku, kuriame pavaizduota mirusių per savaitę nuo COVID-19 (pagal 1 apibrėžimą) Lietuvos gyventojų skaičiaus dinamika. Matome, kad nuo š.m. liepos antros pusės mes kiekvieną savaitę vis daugiau palydėdavome žmonių, kurie mirė nuo šios ligos. Tačiau atrodo, kad praėjusi savaitė (spalio 4-10 d.) gali šią dinamiką „sugadinti“. Per paskutines 7 d. nuo koronos mirė 145 asmenys. Savaitę anksčiau – 167. Greičiausiai, kad paskutinės savaitės skaičiai šiek tiek paaugs, nes dar ne visos mirtys pateko į statistiką. 1 Tačiau abejoju, kad tas padidėjimas bus labai ženklus. Ar mes galime kalbėti apie pasiektą mirčių piką ar perlaužtą pandemijos kreivę? Tikriausiai dar ankstoka. Tačiau ir tokios nedidelės geros naujienos yra tarsi maži vilties blyksniai, kurių mums taip reikia. 1

Saugokime vieni kitus 🙏 #PetysUžLaisvę

PAPILDYMAS (2021.10.14): Pagal atnaujintus Statistikos departamento duomenis, nuo COVID-19 per aptariamą savaitę (spalio 4-10 d.) mirė 164 asmenys. Savaitę anksčiau - 169. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02MwY8SRS2Uzyj3mCfrrrXh2R7vbNxxxra8zfZzcFkJWcK3jawpHZhw54FDW18qQZil> 2021 m. spalio 12 d.

Bloomberg yra parengusi visai neblogą puslapį, kuriame nuolat atnaujinama informacija apie vakcinaciją nuo COVID-19 pasaulyje. Dalinuosi šviežiausia pasaulio "nuotrauka", o daugiau informacijos galite rasti čia: 1 <https://www.bloomberg.com/.../covid-vaccine-tracker.../>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02E17DyD7JKGJGtgZsavoVaKqpFoigr9erRAHJV6zCSGEYiJRozipCGz5StaUhAwfBl> 2021 m. spalio 13 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid025EBv6n3Y7d7UpxjkeNndpwjNxN1KqcszGpzvopm9gzRFhMrAgovDQGoctFkf1jHl> 2021 m. spalio 13 d.

Pastarosiomis savaitėmis dažnai tenka komentuoti mažas vyresnio amžiaus asmenų skiepijimosi priežastis ir galimas to pasekmes. 1 Komentuodamas pabrėžiu, kad Lietuvoje galime matyti pavojingą derinį - žemą vyresnio amžiaus vakcinacijos procentą ir tikrai prastą mūsų senjorų sveikatą. Eurostat atlieka ES gyventojų apklausas, kuriose siekia sužinoti, kaip žmonės vertina savo sveikatą. Pateikiu grafikus, kuriuose matote, kad tik 15,1 proc. 65 m. ir vyresnių Lietuvos vyrų ir tik 6,8 proc. to paties amžiaus moterų vertina savo sveikatą gerai ir labai gerai. Tai yra pačios žemiausios reikšmės tarp visų 27 ES šalių. Palyginimui, Lenkijoje šie procentai yra atitinkamai 27,4 proc. ir 20,9 proc., o Švedijoje - 66,9 proc. ir 59,1 proc. Nors šis rodiklis yra subjektyvus vertinimas, tačiau epidemiologijoje yra dažnai naudojamas tyrimuose, nes stipriai koreliuoja su objektyviu sveikatos stoviu. 1 O mes jau žinome, kad ne tik amžius, bet ir esančios sveikatos problemos didina sunkesnės COVID-19 ligos bei mirties riziką.

1 Tad saugokime savo senelius, tėvus ir vieni kitus 🙏 1#PetysUžLaisvę

Nuoroda į Eurostat'o duomenų bazę: <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/.../submitViewTableA...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02PRGTwWu7FZXiaPrwjzWsuSuAVAvsa6ruEsEjSV7mFBRLf5W6r4POAHgE34AY8bUFl> 2021 m. spalio 14 d.

Šiandien Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) paskelbė, kad Lietuva pagal 14 d. naujų COVID-19 atvejų sk. tenkanti 100 000 gyventojų yra pirmoje vietoje, o pagal mirtingumą trečioje vietoje tarp Europos Sąjungos šalių. [1] 1 Kodėl? Realiai mes turime dvi priemones šiai problemai spręsti – vakcinosis ir ne-farmacinių priemonių kompleksas. Padariau grafiką, kuriuo su Jumis dalinuosi. Čia X ašyje yra pilnai vakcinuotos populiacijos dalis proc. (pagal ECDC duomenis) [2] 1 Y ašyje – 14 d. naujų COVID-19 atvejų sk. tenkantis 100 000 gyv. Matome, kad kuo šalyje didesnis procentas yra vakcinuotų, tuo mažesnis sergamumas. Tarp šių dviejų rodiklių buvo gauta gana stipri ir statistiškai reikšminga neigiama koreliacija (Spearman'o $r = -0.600$ $p < 0.001$). Taip pat tikriausiai pastebėjot, kad skiriasi burbuliukų dydžiai. Jis priklauso nuo ne farmacinių priemonių taikymo intensyvumo (Stringency Index). T.y., kuo burbuliukas yra didesnis tuo daugiau ne-farmacinių priemonių taikoma. Matome, kad tas Lietuvos burbuliukas toli gražu nėra pats didžiausias ir siekia tik 30,09. Už mus mažesnes reikšmes turi, tik Estija, Danija, Švedija, Vengrija. Pagal vakcinaciją su 59,7 proc. esame 16 vietoje. 1 Matome, kad mažiausią sergamumo rodiklį daugiausia turi tos šalys, kuriose yra labai aukštas vakcinacijos lygis arba yra gana storas burbuliukas. 1

Taigi apibendrinimas. Mes nenorime vakcinuotis, bet nenorime ir karantino ir dar pykstame, kad esame ES šalių uodegoje pagal COVID-19 sergamumą. Tai, kad yra labai rizikinga “numoti ranka” į nefarmacinių priemonių taikymą kol nepasiektas reikiamas vakcinacijos procentas yra aiškiai pasakęs ir anksčiau mano minėtas Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras. 1 Tiksliai citata: “Countries with COVID-19 vaccination coverage at or below the current EU average level in the total population and who are planning to relax non-pharmaceutical interventions (NPIs) have a high risk of experiencing a significant surge of cases, hospitalisations and mortality from now until the end of November 2021. In such a scenario, due to very high virus circulation, fully vaccinated vulnerable populations are also at risk of experiencing infection with a severe outcome.” [3] Kol kas matome, kad šiuo metu taikomos nefarmacinės priemonės nors ir sulėtina pandemijos greitį, tačiau nėra pakankamos “perlaužti kreivę”. 1 Gal kas atsakytų, kad tai yra nevakcinuotų žmonių banga ar pandemija. Jie priėmė tokį sprendimą, tad... tačiau man labai neramu dėl pačios sveikatos sistemos perkrovimo visomis prasmėmis. 1 Tad, gal tikrai kaip sakė Premjerė, mums reikėtų “matyt visiems nurimti kelioms savaitėms”. [4]

Šaltiniai:

[1] <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

[2] <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/.../vaccine-tracker...>

[3] <https://ourworldindata.org/explorers/coronavirus-data-explorer?tab=table&zoomToSelection=true&time=2021-09-01..latest&facet=none&pickerSort=asc&pickerMetric=location&Metric=Stringency+index&Interval=7=day+rolling+average&Relative+to+Population=true&Align+outbreaks=false&country=DEU~ITA~LTU~LVA~EST~SWE~DNK~FIN~POL~BGR~ROU~CYP~MLT~ESP~PRT~LUX~BEL~NLD~HUN~FRA~HRV~AUT~CZE~GRC~SVN~SVK>

[4] <https://www.lrt.lt/.../simonyte-kitu-pakeitimu-vyriausybe...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0RVqU2V2Tc8jBFoURSeYkR4NFqVxFZUPBaaFndpgqcoPFueXRErExR3t4QAvGzCtUl> 2021 m. spalio 15 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02xXqTwdfhZQbDYjZ85gi16seuh94NSUJG9Vn35srXNHws63A5ztViksMZeSe4PMdvl> 2021 m. spalio 17 d.

Statistikos departamentas "atvėrė" duomenis apie užsikrėtimus COVID-19 pagal vakcinacijos statusą. Didžiausi komplimentai Jūratė Petrauskienė ir visai jos komandai 🍷 Vaidotas Zemlys-Balevičius juos "paruošė" vartojimui, o aš tik juos gražiai sudėjau į lentelę 😊 1

Man atrodo, kad čia didelių komentarų ir nereikia. 1 Sergamumo rodikliai yra 2,4-5,3 karto didesni tarp nepilnai ar visai nesiskiepijusių. O kad pasiskiepiję nors ir užsikrečia, tačiau lengviau perneša tą koroną sako ir su kovidiniai pacientais dirbantys gydytojai. Rekomenduoju paskaityti naujausią interviu su Sveikatos ekspertų tarybos nariu prof. Tomu Jovaiša. 1 #PetysUžLaisvę

Intervių su prof. Tomu Jovaiša galite rasti čia: <https://www.lrt.lt/.../prof-jovaisa-zmones-kurie-dirba-su...>

Duomenis apie COVID-19 atvejus pagal vakcinacijos statusą galite rasti čia: https://mpiktas.github.io/covid19lt/case_split.html

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02cWH4S4JmRKYU4tQQs6et7nQL3mqUrWj7ttDBpuBkxzBn3fmuBz7jAVopY677ySz3l> 2021 m. spalio 17 d.

Dar praėjusių metų vasarą viename interviu (atrodo LRT radijui) komentavau apie COVID-19 epidemiologinę situaciją... Afrikoje. 1 Tada sakiau, kad tuos skaičius, kuriuos matote Worldmeters ar pan. reikia dauginti mažiausiai iš kelių kartų. Prieš kelias dienas tą oficialiai patvirtino ir PSO Afrikos regioninis biuras. 1 Kodėl tą rašau? O gi todėl, kad prieš pradėdami lyginti Lietuvą su kitomis šalimis (net ir ES) ir kalbėdami apie "pačią blogiausią padėtį" pasaulyje, bent pasidomėkime kaip toje šalyje yra su testavimo apimtimis ir COVID-19 statistika aplamai. 1Lietuva nei vienoje iš šių sričių nėra pasiekusi tobulumo viršūnės, tačiau per paskutinius 12 mėn. padarė didžiulį progresą, kurio nepastebėti tiesiog būtų sunku. 1 (polinkis i sekme)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid09UTZo1sV2AscskdBuTyJPHJhnn7Ca1RD5hm9MBw6maYRgHjpJzcfv67XFk2qbMMVI> 2021 m. spalio 18 d.

Praėjusią savaitę buvo patvirtintas sprendimas visiems besiskiepijantiems senjorams mokėti po 100 EUR. 1 Prisipažinsiu, kad nesu labai sužavėtas tokiu žingsniu, tačiau gali jis ir "suveikti". 1Science mokslo žurnalas spalio 7 d. publikavo įdomaus tyrimo iš Švedijos rezultatus. [1] Ten autoriai rašo, kad nedidelis 200 Švedijos kronų (apie 20 EUR) finansinis paskatinimas pakėlė pasiskiepijusių procentą 4 punktais 🍷 1

O dar gerokai anksčiau Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras publikavo gerosios praktikos organizuojant vakcinaciją nuo COVID-19 apžvalgą. Tai visi tokie ekonominiai / finansiniai paskatinimai yra įvardijami, kaip efektyvūs. [2] 1

Šaltiniai:

[1] <https://www.science.org/doi/10.1126/science.abm0475>

[2] <https://www.ecdc.europa.eu/.../overview-implementation...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid038P1G1avzwAALXvsWAn9Y5wM5Wh3QQfDqG4QhetXdvcwytRLLKJe8moCGAA5tiXUvI> 2021 m. spalio 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02gbGGZ5iopjTSzifDWLRqpA977Xcw5ASjQDpivXnzvTrTx3WjsmoJGpGeu9oEGJWyl> 2021 m. spalio 20 d.

Dažnai yra bandoma lyginti dabartinę COVID-19 situaciją Lietuvoje su praėjusių metų pabaiga. 1 Nusprendžiau ir aš pažiūrėti. 1 Tam tikslui sudėjau į vieną grafiką du pagrindinius rodiklius - sergamumą (naujų atvejų 7 d. vidurkį) ir kovidines hospitalizacijas. 1 Matome, kad augant atvejų skaičiui ligoninės pildosi lėčiau nei pernai. Mūsų dabartinė epidemiologinė situacija pagal 7 d. atvejų vidurkį yra tokia pati, kokia buvo 2020 m. gruodžio 10 d. Tačiau tą dieną Lietuvos ligoninėse nuo

COVID-19 buvo gydomas 2171 pacientas. Šiandien ligoninėse turime 1669 ligonius. Skirtumas - 502 ligoniai. 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ZpSCc5wUUkDLYjYMeXCK4XkfgvPSKcbGeTm8H7LrCbfrPpSwqLBpeiB1yQBNWXV51> 2021 m. spalio 20 d.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija siūlo mokinių atostogas pratęsti dviem dienom. Mano keli komentarai apie tai: 1

◆ Nors mokinių atostogų klausimas buvo vakar svarstytas NEPT pasitarimo metu, tačiau buvo kalbama apie pilnos savaitės pridėjimą prie atostogų arba neilginimą atostogų visai. Toks „+2 dienų“ variantas nebuvo visiškai svarstytas ir juo labiau ekspertų rekomenduotas. 1

◆ Yra mokslinių publikacijų, kuriose buvo analizuota ugdymo proceso uždarymo įtaka epidemiologiniams rodikliams ankstesnių COVID-19 bangų metu. Tai pirmieji teigiami ženklai išryškėdavo po septynių dienų. [1] Tad aš abejoju, ar dabartinis ŠSMM sprendimas turėtų ženklesnį ir tvaresnį efektą tolimesnei pandemijos eigai. 1

◆ Anot „Our World in Data“, Lietuvoje šiuo metu taikomos nefarmacinės infekcijos kontrolės priemonės yra vienos švelniausių tarp Europos Sąjungos šalių (žr. grafiką). [2] 1 Turint mintyje gana vidutinišką vakcinacijos lygį, to gali nepakakti, kad sumažintume šios pandemijos bangos iššūkius. 1

◆ Statistiniai duomenys rodo, kad šiuo metu daugiausia atvejų yra nustatoma tarp mokyklinio amžiaus vaikų. Nors moksliniai duomenys rodo, kad ši amžiaus grupė lengviau „perneša“ šią ligą. Tačiau, vis tik yra fiksuojamos ir mirtys šioje amžiaus grupėje. Pvz.: JAV nuo COVID-19 mirė 700 vaikų. [3] Taip pat yra sutinkama, kad vaikai ne tik gali užsikrėsti šiuo virusu, bet ir jį pernešti. [4] Todėl daugelis mokslininkų pabrėžia, kad kontaktinis ugdymas gali vykti ir esant sunkiai epideminei situacijai, jeigu yra efektyviai taikomos nefarmacinės priemonės. [5-8] Atleiskit, tačiau jei savivaldybėje testuojasi 12 proc. mokinių, tai ta priemonė esminės reikšmės pandemijos suvaldymui neturi. 1

Čia pateikiu kelias savo išvalgas, kurios atspindi tik mano asmeninę nuomonę. 1 Šio teksto ar jos atskirų dalių publikavimui ar citavimui bet kokiose žiniasklaidos priemonėse leidimo nesuteikiu. 1

Šaltiniai:

[1] <https://royalsocietypublishing.org/.../10.../rstb.2020.0277>

[2] <https://ourworldindata.org/explorers/coronavirus-data-explorer?zoomToSelection=true&time=latest&facet=none&pickerSort=asc&pickerMetric=location&Metric=Stringency+index&Interval=7-day+rolling+average&Relative+to+Population=true&Align+outbreaks=false&country=LTU~LVA~EST~SWE~AUT~BEL~BGR~DEU~MLT~POL~SVK~SVN~IRL~LUX~ITA~PRT~CYP~GRC~HUN~ROU~HRV~DNK~FIN~NLD~ESP~CZE~FRA>

[3] <https://covid.cdc.gov/covid-data-tracker/#demographics>

[4] <https://jamanetwork.com/.../jamapedia.../fullarticle/2785008>

[5] <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/jpc.15588>

[6] <https://www.thelancet.com/.../PIIS0140.../fulltext>

[7] <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/josh.13008>

[8] <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7004e3.htm>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0BAXfZ1d6hEF8yN1pQeHVXGJ4ttGdhLNfDHeJovXxJUGrHTR46JjDihJq58FhmwM9l> 2021 m. spalio 21 d. (pastraipa priskirta prie fake news)

Šiandien Euronews žurnalistės buvau užklaustas, kodėl Lietuvoje ir kitose Rytų Europos šalyse matome mažą vakcinuotų nuo COVID-19 žmonių skaičių. Atsakiau, kad mano manymu yra kalta melagienų gausa, kuri sklendo mūsų socialiniuose tinkluose ir tam tikrose žiniasklaidos kanaluose. 1

Per šiuos metus aš esu sulaukęs pačių įvairiausių pasidalinimų tokiomis žinutėmis. 1 Vienos

melagienos yra susiūtos ne tik kad baltas siūlais, bet ir baltas kaspinais. Jei žmogus nuoširdžiai tiki, kad COVID-19 vakcinose yra automobilinio antifryzo, mikrochipų ar mini Bluetooth prietaisų, tai tikriausiai čia jau jokios nuorodos ir į pačias solidžiausias mokslines studijas nebepadės. 1 Tačiau aš esu sulaukęs ir tokių melagių, kurios yra parengtos nepaprastai kruopščiai ir profesionaliai. Jose dažnai būna nuorodų į mokslines studijas, įvairių „mandrų“ skaičiavimų, net garsių (?) asmenų citavimų. 1 Norint jas „išrišti“ reikia skaityti pirminius šaltinius, peržiūrėti naudojamus duomenis, ir net patikrinti tuos cituojamus autoritetus. Tik po kruopštaus darbo paaiškėja, kad melagienoje rašoma, kad viruso buvo nustatyta 251 kartus daugiau tarp vakcinuotų nei tarp nevakcinuotų, o pasirodo, kad iš tiesų autoriai lygino tarp Alfa ir Delta atmaina užsikrėtusių asmenų. Tai žiūrėk kitur pateikiama, kad užsikrėtė daugiau paskiepytų žmonių ir tai tipo parodo, kad vakcinos neveikia. Tačiau „pamirštama“, kad visuomenės sveikatoje ir epidemiologijoje absoliutūs skaičiai yra nenaudotini lyginant atskiras grupes. O pažiūrėjus giliau į tuos visus mokslinius argumentus drąsiai recenzuojančius „autoritetus“ pamatai, kad per visą karjerą jie sugebėjo parengti viso labo vos kelis mokslinius straipsnius... Tačiau kol tai „išrankioji“, tai pamatai, kad ta žinutė jau seniai pasklidusi ir tu supranti, kad pralaimėjai dar vieną informacinio karo kovą.

Prieš beveik metus sakiau, kad COVID-19 pandemija pasibaigs, bet apie ją bus kalbama labai ilgai. 1 Deja, bet mes negalime pakeisti to fakto, kad mums šiandien reikia kovoti su šiuo klatingu virusu. 1 Tačiau mes galime pakeisti tai, kaip prisiminsime šią mūsų kovą. 1 Ji gali būti didelio nusivylimo kupina istorija. 1 Bet ji gali tapti ir tuo, kas mums taps pasididžiavimo savimi ir savo tauta šaltiniu. 1 Laikykit mane svajotoju ar bepročiu, tačiau aš vis dar tikiu Lietuva ir jos žmonėmis 🇱🇹🇺🇸🇷🇺🇵🇸 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0jF2s1fHeQ8x8LyMnEzh6kwrkJ7DvaosQpYvvD4PhxXHmTGtUCRKY798VHaMzYux6l> 2021 m. spalio 25 d.

Pasaulio visuomenės sveikatos mokslo bendruomenė jau seniai kelia klausimą apie COVID-19 pandemijos poveikį visuomenės psichinei sveikatai. 1 Mano žiniomis pirmas toks globalus tyrimas buvo publikuotas š.m. spalio 8 d. The Lancet žurnale. Čia mokslininkai remdamiesi įvairiais duomenų šaltiniais pabandė įvertinti pandemijos įtaką psichinei savijautai. Pridedamame žemėlapyje galite matyti, kaip išaugo depresijos atvejų tarp skirtingų pasaulio šalių. Tačiau pagrindiniai rezultatai yra dar labiau sukrečiantys. Anot jų, vien COVID-19 per 2020 m. yra "atsakingas" už: 1

◆ 53,2 (44,8-62,9) milijonus depresijos atvejų;

◆ 76,2 (64,3-90,6) milijonus nerimo sutrikimo atvejų.

Skaičiai tikrai neraminantys. Tai rodo, kad mūsų laukia ilgas ir sunkus kelias šalinant pandemijos pasekmes. 1 Kad tų pasekmių būtų kaip galima mažiau, tai mums reikia nepamiršti, kad šiuo metu efektyviausias būdas tą pandemiją "apraminti" yra vakcina. Tačiau dar kitas svarbus dalykas yra "apraminti" tą įžeidinėjimų ir patyčių pandemiją mūsų viešojoje erdvėje. 1 Aš sau visada stengiuosi priminti amerikiečių rašytojos Maya Angelou žodžius: "Aš supratau, kad žmonės pamirš ką tu sakei; jie taip pat pamirš ką tu padarei; bet jie niekada nepamirš kaip tu privertei juos jaustis". Kritikuokime, nepritarkime, protestuokime, gal kartais ir su subtilia ironija patraukime oponentą „per dantį“, bet susilaikykime nuo žeidžiančių žodžių. 1 Ar man tai visada pavyksta padaryti pačiam? Oi ne. Tačiau labai stengiuosi 😊 1

Minimą straipsnį galite rasti čia: [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21.../fulltext)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid04AhocfPV2shGxMdrVQI6K2BJLS3CCMwse6G2ihE7GL36XAt6t3BiLctQYtSX4kKv1> 2021 m. spalio 27 d.

Tikriausiai visi esame girdėję istorijas apie masiškai po COVID-19 vakcinos mirštančius žmones nuo beveik visų Tarptautinėje ligų klasifikacijoje išvardintų sveikatos problemų. Kiek tokios kalbos turi pagrindo? 1

Š.m. spalio 22 d. JAV Ligų kontrolės centro leidžiamame mokslo žurnale „Morbidity and Mortality Weekly Report“ buvo publikuotas straipsnis, kuriame tyrėjai vertino pasiskiepijusių nuo COVID-19 riziką numirti nuo kitų ligų (išskyrus COVID-19). Šiam tikslui buvo išanalizuota 11 milijonų (!) vakcinuotų ir nevakcinuotų asmenų duomenų. Rizikai apskaičiuoti buvo naudojamas santykinės rizikos rodiklis (angl. relative risk - RR), kuris buvo pakoreguotas (angl. adjusted), kad būtų eliminuoti galimi iškraipantys faktoriai, kaip amžius, lytis, rasė ir pan. Priminsiu, kad santykinė rizika parodo, kiek padidėja tam tikro įvykio tikimybė (šiuo atveju mirtis nuo bet kokios priežasties, išskyrus COVID-19) veikiant tam tikram veiksniai (šiuo atveju vakcinacijai nuo COVID-19) lyginant su referentine grupe (šiuo atveju nevakcinuotais nuo COVID-19). 1 Gerai... sunkiai čia parašiau. 1 Paprastai sakant, kad RR parodo, kiek Jūsų rizika padidėja mirti nuo visų ligų (išskyrus koroną) jei nusprendžiat sudalyvauti akcijoje #PetysUžLaisvę 😊 1 Jei RR yra mažiau nei vienas, tai reiškia, kad rizika mažėja. Ir kuo jis arčiau 0, tuo tos rizikos ir lieka mažiau. Jei RR daugiau nei 1, tai rizika auga ir ji gali augti iki pat debesų. Dabar galime pažiūrėti į svarbiausią šio tyrimo lentelę. (pridedu) Stulpeliuose matote skirtingas vakcinas ir jų dozes, t.y. liaudiškai sakant Pfizerio 1 ir 2 dozė, Modernos 1 ir 2 dozė ir galiausiai Jhonsono. Eilutėse yra socialinės/demografinės charakteristikos. Ką mes matome, kad vakcinuoti asmenys neturėjo didesnės rizikos mirti, o net priešingai – ji buvo mažesnė nei tarp nevakcinuotų. Tai labai gerai parodo aRR, kuris kinta nuo 0,31 (po dviejų Moderna dozių) iki 0,54 (po vienos Jhonsono dozės). Taip pat matome, kad ši tendencija atsikartoja visose lyties, amžiaus, rasės grupėse. Tiesa, 12-17 m. grupėje nors ir gautas $RR < 1$, tačiau tai nėra statistiškai reikšmingas rodiklis. Tai galėtų būti dėl to, kad šioje amžiaus grupėje aplamai mirčių buvo užfiksuota nedaug. 1 Koks apibendrinimas galėtų būti? Taip žmonės miršta nuo COVID-19 vakcinų sukeltamam šalutinio poveikiui. Tačiau tai labai labai reti atvejai. 1 Tai, kad mes turime efektyvias vakcinas šioje kovoje su virusu, yra nuostabus mokslo laimėjimas. Nebūtų protinga juo nepasinaudoti apsaugant save ir kitus. 1 Yra daug sprendimų, kuriuos mes galime pataisyti ar patobulinti, tačiau sprendimas nepasivakcinuoti dabar gali būti tas, kurį gali būti jau per vėlu pakeisti. 1

Apkabinu visus 🙏

Nuoroda į aptariamą straipsnį rasite čia: <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7043e2.htm...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02TgQjE9s69oGXVsybLqjNrkJgXh27yXbVdubg9MzrNhkWnxRvgEUdv58Mje12b5Vgl> 2021 m. spalio 28 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0squRfSv9C1aBXR3qtPX1xxMEJXsxTwtzBjxtctFBjUTbC56igwvnhniYxi5cDAj5l> 2021 m. spalio 30 d. (netinka)

Latvijoje besilankanti Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro vadovė Andrea Amona pasakė, kad norint suvaldyti COVID-19 pandemiją reikia vakcinacijos lygį pasiekti iki 70 proc. ir daugiau. 1 #PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0UysjeevcvnGJab8x9AAFLAw3683BrLy8WKJPxmb7neLUtxyTuR6jrZhTzcdwQ5irl> 2021 m. spalio 30 d.

KAD VĒLINĒS BŪTŪ VILTIES, O NE NUSIVYLIMO DIENA

Šiomis dienomis mes prisimename mūsu artimuosius, kurie jau pravėrė neatšylančius vartelius į Anapilį. 1 (tradicijos) Šia dvasia ir aš noriu pasidalinti keliomis savo mintimis. 1

Pradžioje šiek tiek mokslinės įžangos. Mes žinome, kad vakcinų sumažina riziką užsikrėsti, sunkiai sirgti bei mirti nuo COVID-19. 1 Tačiau taip pat žinome, kad ta apsauga nėra 100 proc. Deja, bet kiekvieną dieną girdime apie bent kelias mirtis nuo COVID-19 ir tarp vakcinuotų. Kokie veiksniai didina riziką sunkiai sirgti ir mirti nuo COVID-19 net jei esi vakcinuotas? Tas buvo pabandyta atskleisti British Medical Journal publikuotame moksliniame straipsnyje. 1 Aprašomo tyrimo metu buvo įvertinti beveik 7 mln. žmonių duomenys ir apskaičiuoti įvairūs veiksniai, kurie didina riziką būti

hospitalizuotam ar net mirti nuo COVID-19 net ir esant vakcinuotam. Čia rizika hospitalizacijai ar mirčiai buvo skaičiuojama naudojant rizikos santykio (angl. hazard ratio rodiklį - HR). Tai labai dažnas epidemiologijoje naudojamas rodiklis, kuris parodo riziką nepageidaujamam įvykiui (šiuo atveju hospitalizacijai ar mirčiai) veiksnio veikiamoje grupėje (šiuo atveju tam tikros sveikatos problemos egzistavimas). Jei $HR > 1$, tai rizika didėja, jei $HR < 1$, tai rizika mažėja. Čia pateikiu svarbiausius šio straipsnio rezultatus. (žr. lentelę) Matome, kad didžiausia rizika buvo fiksuota asmenims su Dauno sindromu bei su lėtiniu inkstų nepakankamumu. T.y., kad vakcinuotas asmuo su Dauno sindromu turi 12,68 kartus didesnę tikimybę būti hospitalizuotas dėl COVID-19, nei vakcinuotas asmuo be Dauno sindromo. Tas pats ir su inkstų nepakankamumu bei kitomis medicininėmis būklėmis. Lentelėje raudona spalva pažymėti tie skaičiai, kurie yra statistiškai reikšmingi. Kitų apskaičiuotas HR statistinio reikšmingumo reikalavimo neišpildo. ¹

Kaip šis mano aprašytas straipsnis yra susijęs su Vėlinėmis? ¹ Tikriausiai daugelis planuojat per ilgą savaitgalį keliauti aplankyti savo artimųjų. ¹ Tačiau labai svarbu nepamiršti, kad Netektis laukia visai šalia. Labai prašau Jūsų visų, kad saugotumėt savo artimuosius. ¹ Keletas mano patarimų: ¹

¹ Jei jaučiate nors menkiausius simptomus (temperatūra, kosulys, sloga, kvapo ir skonio sutrikimai ir pan.), tai atsakykite planų susitikti su artimaisiais;

² Jei Jūs ar Jūsų artimasis, nors ir esate vakcinuoti, bet turite nors vieną iš lentelėje pažymėtų sveikatos problemų, tai imkitės visų atsargumo priemonių, t.y.:

◆ Stenkitės bendrauti lauke ir laikykitės atstumo;

◆ Jei manote, kad to atstumo nepavyks išlaikyti, tai dėvėkite medicininę kaukę;

◆ Jei vis tik susitikssite viduje, tai venkite artimo kontakto, svečiuokitės kaip galima trumpiau ir dažnai vėdinkite patalpą, kurioje esate;

◆ Plaukite rankas ir / ar nuvalykite jas dezinfekciniu skysčiu.

³ Aplamai pasvarstykite, ar tikrai Jums būtina vykti aplankyti kapus Visų Šventųjų ar Vėlinių dieną. Pagal Katalikų tradiciją, Bažnyčia už mirusius melsis pirmąsias aštuonias lapkričio dienas - vadinamąją oktavą. Tad gal vertėtų savo artimųjų kapus aplankyti kitomis pirmosios lapkričio savaitės dienomis, kai tikėtina bus mažesni žmonių srautai į kapines/

⁴ Jei Jūs ar Jūsų artimieji nesate vakcinuoti arba vakcinacija nėra pilna, tai susilaikykite nuo kelionių ir bet kokių kontaktų su kitais asmenimis.

Saugokime vieni kitus 🙏

Daugiau Sveikatos apsaugos ministerijos parengtų rekomendacijų galite rasti čia:

[aphttps://koronastop.lrv.lt/lt/naujienos/saugumo-rekomendacijos-del-covid-19-ligos-veliniu-ir-visu-sventuju-dienoms](https://koronastop.lrv.lt/lt/naujienos/saugumo-rekomendacijos-del-covid-19-ligos-veliniu-ir-visu-sventuju-dienoms)

Aptariamą straipsnį galite skaityti čia: <https://www.bmj.com/content/374/bmj.n2244>

Šio studijos mokslininkai parengė ir internetinį kalkuliatorių, kuriame galima apskaičiuoti šias tikimybes asmeniškai įsivertinus net kelias gretutines ligas bei kitus veiksnius. Jį galite rasti čia:

<https://bmjsept2021.qcovid.org/Calculation/Vaccinated>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02jzpp3i37EzWM6jiKDbABtownRPam7oWjAHuYs658qfDqgNgWnJZjuDyodqDmUHdDI> 2021 m. spalio 31 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ygnKbsKYedYNUwwbbUJ6C7nPnGCFfRq29fPDPyDy9PqnjPeKimCicfnXEa1s2Wml> 2021 m. lapkričio 2 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02dYLtQm3us7jtunUTqibP5vmFGhvAmasgmGrFi6qNm86Az3Chjg3M1c8dL6nAvL71> 2021 m. lapkričio 3 d.

COVID-19 - PERSIRGTI AR PASISKIEPYTI?

Vos ne hamletiškas klausimas, kurį vis dar užduoda nemažai iš mūsų. Pasigirsta pasvarstymų, kad persirgus susidaro ilgesnis ir stipresnis imunitetas, nei po vakcinacijos. Nesu imunologas, tad apie imuniteto specifiškumus negaliu plačiau komentuoti. ¹ Tačiau naujausi epidemiologiniai tyrimai rodo, kad pasiskiepijus tikėtina įgyjama gerokai stipresnė apsauga prieš COVID-19 nei persirgus. Aptarkime pačią „šviežiausią“ publikaciją šia tema. ¹

Visų Šventųjų šventės išvakarėse (2021 m. spalio 29 d.) JAV Ligų kontrolės centro leidžiamame mokslo žurnale „Mortality and Morbidity Weekly Report“ buvo publikuotas labai įdomus straipsnis. Pradžioje trumpai ir paprastai apie pačią tyrimo esmę. Buvo nagrinėjami hospitalizacijų duomenys iš 187 JAV ligoninių. Tyrime buvo žiūrimi tose ligoninėse su COVID-19 ligos požymiais hospitalizuoti pacientai. Visiems jiems buvo atliekamas laboratorinis SARS-CoV-2 molekulinis testas ir tokiu būdu buvo patvirtinama arba paneigiama COVID-19 diagnozė. Šios publikacijos autoriai pažiūrėjo, kaip skyrėsi teigiamo COVID-19 testo tikimybė tarp pilnai paskiepytų ir persirgusių COVID-19 asmenų, kuriems pasireiškė šiai ligai būdingi simptomai. Ši tikimybė buvo vertinama naudojant galimybių santykio rodiklį (angl. odds ratio – OR). Jis paprastai sakant parodo, kiek tiriamo veiksnio veikimas padidina arba sumažina tikimybę įvykti tam tikrai ligai/būklei. ¹ Šiuo atveju OR buvo skaičiuojamas, lyginant tikimybę teigiamam COVID-19 testui tarp pilnai vakcinuotų ir persirgusių. Detaliau panagrinėkime pridedamą lentelę. Čia matote, kad OR skaičiuojamas lyginant veiksnio neveikiamą (pilnai vakcinuoti - referentinė grupė Ref.) su veiksnio veikiamą grupę (persirgę). Tas lyginimas yra daromas kelis kartus įvairiais pjūviais. Iš lentelės matome, kad persirgę turėjo 5,49 karto didesnę tikimybę laboratoriškai patvirtintam COVID-19, nei tie, kurie buvo pilnai pasiskiepiję mRNA vakcina (t.y. yra liaudiškai sakant Pfizeriu arba Moderna). Žiūrėkime toliau. Yra skaičiuojamas OR skirtingiems laikotarpiams, kai vyravo skirtingos viruso atmainos. Matome, kad Alfa dominavimo metu OR=6,11, o Delta – 7,55. Tai reiškia, kad Delta laikotarpiu, persirgę, bet nesiskiepiję asmenys pusaštunto karto turėjo didesnę tikimybę gauti teigiamą COVID-19 testą, nei pilnai vakcinuoti. Dar toje pačioje lentelėje yra paskaičiuojamas OR skirtingoms vakcinoms. Tačiau daug įdomesni skaičiai stebimi pagal amžiaus grupes. Jei tarp 18-64 m. OR=2,57, tai 65 m. ir daugiau OR=19,57. ¹

Apibendrinimas. Pasakysiu atvirai, kad šis straipsnis ir jame pateikti skaičiai mane labai nustebino. Kai paėmiau į rankas savo iPad'ą ir atsisėdau skaityti šio straipsnio, tai tikėjauosi kažkokių panašių tendencijų, bet tikrai ne tokių didelių skaičių. ¹ O jie tikrai dideli. Kaip minėjau, kad negaliu komentuoti iš imunologinės pusės, bet iš epidemiologinės perspektyvos galima drąsiai sakyti, kad šis tyrimas siunčia aiškią žinutę, kad vakcinacijos suformuotas imunitetas labai tikėtina suteikia stipresnę apsaugą nuo COVID-19 nei įgytas persirgus. ¹ Todėl anot ši tyrimą atlikusių mokslininkų, yra svarbu pasiskiepyti visiems nuo COVID-19 ir tą padaryti nepaisant buvusio užsikrėtimo šiuo koronavirusu. ¹ #PetysUžLaisvę

Aptariamo straipsnio pilną tekstą galite rasti čia:

<https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7044e1.htm...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02y9f6wLrsuQgqpfqnxypPeCNLbYvtYkeNdHJyitQYswD1FVLsmgQENyfyje6fyq2h2l> 2021 m. lapkričio 4 d.

Jau esu minėjęs, kad šios pandemijos metu esu matęs ir girdėjęs tikrai daug. Tad mane nustebinti tampa vis sunkiau. Tačiau vis dar laikas nuo laiko tai nutinka. ¹

Skaitau vieną Facebook'o įrašą: „Jau akivaizdu, kad raginimas skiepytis neturi nieko bendro su sveikata. Tai tik instrumentas valdžios galioms ir kontrolei įtvirtinti.“

Sakysit, kas čia tokio? Juk visas FB pilnas panašaus pobūdžio pareiškimų. Man irgi tai būtų neužkliuvę, jei ne šio įrašo autorystė. ¹ Jį parašė mano universiteto visuomenės sveikatos magistro studijų absolventė ir buvusi viceministrė. ¹ Tai jau darosi nejauku. Viešpatie, negi Jūs tikrai taip galvojat? ¹ Negi Jūs manote, kad kažkas nori čia kažką kontroliuoti? Prezidentas? Premjerė? Ministras? Ekspertų tarybos nariai?... O gal Pinkis ir Makaulė? Jūs rimtai? ¹

Suprantu, kad yra politika. Opozicija turi kritikuoti, o valdančioji dauguma „atsišaudyti“. Pagaliau partijos turi „rodyti“ save, kad kituose rinkimuose surinktų daugiau balsų ir t.t. Puiku. Tą ir toliau daykite. **1** Bet LABAI PRAŠAU bent kelis kartus pagalvokite dėl pasisakymų apie COVID-19 pandemiją. Žmonės Jūsų klauso. Jie priima sprendimus. **1** Ir jei yra daug sprendimų, kuriuos mes gyvenime galime pakeisti ar atšaukti, tai sveikata nėra toks. **1** Čia kalbame apie gyvybes. Apie mūsų ir mums artimų žmonių gyvybes. Prašau, nebandykite uždirbti pigių politinių taškų iš pandemijos. Vakcinai tikrai veikia. Jos skirtos ne mus kontroliuoti, o gelbėti gyvybes. **1** Tą jau ne kartą pasakė Pasaulio sveikatos organizacija, Europos vaistų agentūra, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras, Pasaulio medikų asociacija ir net Romos Popiežius. **1**

Ačiū **3226** iš mūsų, kurie išgirdo kvietimą ir vakar pasiskiepijo pirmąja doze 🙏 **1**
[#PetysUžLaisvę](#)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02C96iNmgCACoBeRFiDfbVysWnUqKXrbZeFhXRNra5Vn7Rt6aJXUbUAWsXqLiua7A1> 2021 m. lapkričio 5 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02DnDmN4QnvsfxMhAouUBoHhvY12Gb7u82ckiKv8vZw8b24VK5RYjurH6Vfz8pvULZl> 2021 m. lapkričio 6 d.

Kažkaip dar nepastebėjau, kad kas būtų šiuo klausimu pakomentavęs. **1** Bet... jau kuris laikas Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) naudoja COVID-19 epidemiologinei situacijai apibūdinti naują išvestinį rodiklį. Jį skaičiuoja įvertinus penkis atskirus rodiklius: naujų atvejų dažnį, testavimą, +65 m. asmenų sergamumą, hospitalizaciją dėl COVID-19 ir mirtingumą. Čia gaunama reikšmė kinta nuo 0 (mažą susirūpinimą kelianti situacija) iki 10 (labai didelį susirūpinimą kelianti situacija). **1** Su Jumis dalinuosi naujausia šio rodiklio lentelė visoms ES šalims (+ Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas) už 43 metų savaitę (2021 m. spalio 25-31 d.). Lietuvos COVID-19 epidemiologinė situacija buvo įvertinta 8,2 balo (didelį susirūpinimą kelianti situacija). Už mus aukštesnius balus gavo ir buvo priskirtos aukštenei „labai didelio susirūpinimo“ grupei devynios šalys: Bulgarija, Kroatija, Čekija, Graikija, Vengrija, Latvija, Estija, Nyderlandai ir Slovėnija. **1**

Mano asmeninė nuomonė apie COVID-19 situaciją Lietuvoje visiškai sutampa su ECDC vertinimu. Aš ją apibūdinau kaip sudėtingą, bet šiek tiek stabilizavusią. **1** Sakyčiau, kad Lietuva šiuo metu yra tarsi pacientas reanimacijoje. Su sveikatos priežiūros specialistų ir medicininės įrangos pagalba būklė kiek pavyko stabilizuoti. Ji išlieka sunki, tačiau bent jau sparčiai neblogėja. **1** O, kad ji pradėtų gerėti, tai reikia ir mūsų pastangų. **1** Pažiūrėjau į šios trumpos darbo savaitės vakcinacijos skaičius. Tai per tris darbo dienas pirmąja vakcinai doze pasiskiepijo daugiau nei **10000** Lietuvos žmonių. **1** Tariau

nuoširdų „Ačiū“ Jiems, kad išgirdo kvietimą vakcinuotis ir į jį atsiliepė 🙏 [#PetysUžLaisvę](#)
Pilną ECDC ataskaitą galite rasti čia: <https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02h1BTpu1T8un4rECXe3kaCLwwaj1mEWdvc5MuPsEPj7aYkWGrgSBWaPj6yxULr1ql> 2021 m. lapkričio 7 d.

Viešojoje erdvėje yra plačiai dalinamasi „The Lancet Infectious Diseases“ straipsniu, kuris neva parodo, kad vakcinuoti užsikrečia bei platina virusą net daugiau nei nevakcinuoti ir tai įrodo, kad GP politika neturi jokio mokslinio pagrindo. **1** Šį kartą neturiu laiko parengti išsamią šio straipsnio apžvalgą, bet bent trumpai norėčiau sureaguoti į svarbiausius momentus. **1**

1 Nors vakcinuoti gali platinti virusą, tačiau mokslininkai teigia, kad tarp vakcinuotų viruso kiekis (ir tuo pačiu galimybė užkrėsti) mažėja sparčiau nei tarp nevakcinuotų. Tikslios citatos iš straipsnio:

👉 "We found that the secondary attack rate in fully vaccinated household contacts was high at 25%, but this value was lower than that of unvaccinated contacts (38%)."

👉 "Vaccinated delta cases experienced faster viral load decline than did unvaccinated alpha or delta cases."

2 Šiame straipsnyje buvo tiriama užsikrėtimo galimybė tarp namų kontaktų (household). Paprastai sakant, tarp šeimos narių. Mokslininkai apskaičiavo, kad vakcinacija Delta atmainos platinimą šioje aplinkoje sumažina 34 proc. Tiesa, tai nėra statistiškai reikšmingas dydis, kurį galėjo įtakoti gana nedidelis tiriamųjų skaičius. Tiksliai citata iš straipsnio:

👉 "We estimated vaccine effectiveness at preventing infection (regardless of symptoms) with delta in the household setting to be 34% (bootstrap 95% CI –15 to 60)."

3 Šie rezultatai labai minimaliai arba visiškai negali būti siejami su GP politika. Na manau, kad sutiksime, kad kontakto laikas ir artumas su žmonėmis prekybos centre skiriasi nuo Jūsų bendravimo namuose su šeimos nariais. Tą rašo ir autoriai:

👉 "Although current vaccines remain effective at preventing severe disease and deaths from COVID-19, our findings suggest that vaccination alone is not sufficient to prevent all transmission of the delta variant in the household setting, where exposure is close and prolonged."

4 Na ir autoriai dar prideda, kad vakcinos yra efektyvios mažinant infekciją, tačiau reikia kalbėti ir apie kitas priemones, jei norime suvaldyti pandemiją. Tiksliai citata:

👉 "Vaccination reduces the risk of delta variant infection and accelerates viral clearance."

👉 "Increasing population immunity via booster programmes and vaccination of teenagers will help to increase the currently limited effect of vaccination on transmission, but our analysis suggests that direct protection of individuals at risk of severe outcomes, via vaccination and non-pharmacological interventions, will remain central to containing the burden of disease caused by the delta variant." Nuorodą į aptariamą straipsnį pridėdu.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0Vp37U2mELi8Yq1AozrGzrtRra9bvxxKMjykM7DxjDbxy5TxAYLNeVti3AURqUeel> 2021 m. lapkričio 9 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0urYK4fLLrDuVVYW9gTGBb6icz3tGodGxs8qUmg3jm7VTnoPbMqoddj8k6fs8A8gvl> 2021 m. lapkričio 10 d.

TRUMPA COVID-19 SITUACIJOS LIETUVOJE APŽVALGA 1

🔹 COVID-19 naujų atvejų skaičius (7 d. slenkantis vidurkis) buvo savo maksimumą šioje bangoje pasiekęs spalio 31 d. ir tada jo reikšmė "atsimušė" į 2994 atvejų ribą. Vėliau sekė mažėjimas iki praėjusio sekmadienio (11.07 d.), kai turėjome 2548 atvejus. Šią savaitę jau stebime nuosaikų augimą. (žr. pridedamą skaidrę).

🔹 Stacionarizavimo rodikliuose matome tokias lyg dvi išsiskiriančias tendencijas. Reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose (RITS) gydomų ligonių maksimumas buvo fiksuotas spalio 15-17 d., kai tuomet tokių ligonių šalyje buvo 161. Nuo to laiko matome pakritimą bei tam tikrą stabilizaciją. Praktiškai jau paskutines dvi savaites RITS gydomų ligonių skaičius svyruoja tarp 140-150 pacientų. Per paskutinę savaitę teko pabendrauti su gydytojais anesteziologais-reanimatologais, tai jų nuomone situacija sudėtinga, tik atrodo, kad nėra ženkliai blogėjanti. Tuo tarpu COVID-19 gydymui skirtų lovų (išskyrus RITS) užimtumo maksimumas buvo pasiektas per Vėlines ir siekė 1830. Nuo to laiko matome sumažėjimą iki 1699 (vakar dienos duomenys).

🔹 Mirčių nuo COVID-19 7 d. slenkantis vidurkis siekia apie 32, t.y. vidutiniškai nuo COVID-19 tiek miršta žmonių per dieną. Gerai tai, kad šis rodiklis kol kas nebedidėja ir net matoma mažėjimo

tendencija. Pridursių tiek, kad kol kas aukščiausia jo reikšmė buvo fiksuota per Vėlines ir siekė 36,29. Palyginimui, priminsiu, kad visos mūsų pandemijos šio rodiklio rekordas buvo pasiektas 2020 m. gruodžio 30 d. ir tada siekė vidutiniškai 47,43 mirtis per 7 dienas.

Šį pirmadienį ir antradienį (lapkričio 8 ir 9 d.) buvo fiksuotas neigiamas pandemijos pagreitis ir siekė atitinkamai -4 ir -1,4 proc. To nebuvo jau 126 dienas! Paskutinį kartą šio rodiklio neigiama reikšmė buvo fiksuota Mindauginių išvakarėse (liepos 5 d.)

Apibendrinimas. Dabar pristatyti skaičiai rodo sudėtingą epidemiologinę situaciją, kuri bent kol kas nerodo aiškios neigiamos tendencijos. Tačiau šie skaičiai turėtų būti vertinami atsargiai, nes jų reikšmėms didesnės ar mažesnės įtakos turėjo „pakritusios“ testavimo apimtys. Pvz.: 2021 spalio 31 d. 7 d. atliktų testų vidurkis siekė nepilnai 22 tūkst., o 2021 m. lapkričio 6 d. jau tik 16 tūkst ir vakar dienos duomenimis 7 d. testų vidurkis siekė apie 19 tūkst. Tad labai tikėtina, kad sugrįžus buvusioms testavimo apimtims mes matysime ir didesnę atvejų skaičių. Vis dar nežinome ir Vėlinių ilgojo savaitgalio poveikio. Jo „indėlis“ į epideminę situaciją turėtų pradėti ryškėti per artimiausias kelias dienas. Taip pat lieka neatsakytas mokinių atostogų klausimas – ar jos padėjo „numušti“ sergamumo kreivę? Atsakymo į šį klausimą be sekančios savaitės nesužinosime. Tačiau jau dabar aišku (remiantis Lietuvos ir užsienio šalių patirtimi), kad nors vakcinacija ir išlieka pagrindiniu instrumentu suvaldant COVID-19 pandemiją, bet dabartinis mūsų vakcinacijos statusas nebus pakankamas veiksnys esmingai pakreipiant pandemijos kreivės kryptį artimoje perspektyvoje. Todėl gausesnis nefarmacinių priemonių taikymas būtų sveikintinas žingsnis.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0NhLDr9cv2noqgdBmDwb4t8ZqrrcBUVdMa92Y4XckxX3zsoD1Xa6eGG8oFpPDF1Zhl> 2021 m. lapkričio 11 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0RWAUB6HnPVbr8Qa2AdpxsyLewvazK3X5oG6gvDP7x6aKmeqvcBGQxnXp4qXxLqvul> 2021 m. lapkričio 15 d.

Ir vėl kelias atvedė į Prezidento rūmus.

Tik šį kartą teks kalbėti apie COVID-19 ne tik su Prezidentu ir Premjere, bet ir su didžiausių Lietuvos politinių partijų lyderiais. Kokią aš jiems žinutę perduosiu? Ogi pasakysiu, kad daugelį šios pandemijos suvaldymui reikalingų atsakymų gali mums pateikti mokslas. Tik priešingai nuo politikos, kurioje nevengiama garsių ir kartais bereikalingais epitetais užkrautų kalbų, mokslas savo išvalgas „šnibžda“. Tą daro tam, kad mes sutelktume visą dėmesį ir atidžiai įsiklausytume bei ramiai apsvarstyume jo siunčiamas mums žinutes. Tai mano palinkėjimas bus visiems politikams, kad nurimtume ir išgirstume tą mokslo „šnibždėjimą“ mums.

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid021ftcYhiAaqfDUP7igFP3a9Uk8hFC9hLChm9Xd8YHbYBJXJjS3zfKbAMzsD7LfMhl> 2021 m. lapkričio 15 d.

Kaip jau minėjau anksčiau, tai šiandien teko sudalyvauti Prezidento, Seimo Pirmininkės, Premjerės, politinių partijų lyderių bei Sveikatos ekspertų tarybos atstovų bendrame pasitarime dėl COVID-19 valdymo. Keletas mano įspūdžių.

Pirmiausiai turiu pasakyti, kad net jei ir iš to posėdžio visi būtume išėję kruvinomis nosimis ir prakirstomis lūpomis, vis tiek sakyčiau, kad jis pasisekė. Kodėl? Nes labai tokio pokalbio reikėjo. Nuoširdaus, atviro ir kartais su išlendančiais „skauduliukais“. Bet taip ir turėjo būti. Turėjome išsišnekėti. Tik šiek tiek gaila, kad toks susirinkimas nebuvo organizuotas anksčiau.

Kažkokių revoliucingų sutarimų nebuvo pasiektą. Tačiau aš per tą posėdį visų susirinkusių paprasčiau labai atsakingai kalbėti apie COVID-19 ir jos suvaldymui taikomas priemones. Atrodo, kad visi tam pritarė ir daug kitų kalbėjusių tą paantrino.

Posėdžio metu buvo pristatyta prof. Juozo Augučio (VDU) daryta analizė, kurioje buvo pabandyta įvertinti vakcinacijos populiacinį efektą. Anot profesoriaus, vakcinavimas per visą laikotarpį jau yra

išgelbėjęs per 2100 gyvybių pagal pirmą mirties apibrėžimą (mirusių asmenų, kurių pagrindine mirties priežastimi nurodyta COVID-19 liga) arba 3500 pagal antrą mirties apibrėžimą (mirusių asmenų, kurių bet kuria mirties priežastimi nurodyta COVID-19 liga). 1 Sutikit, kad tai labai daug. 1 Visi dalyvavę sutarė, kad skiepai yra pagrindinė pandemijos valdymo priemonė. 1 Ir net Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas sakė, kad jis nors ir neketina skiepytis nuo COVID-19, bet pažadėjo nuo tokio sprendimo kitų žmonių neatkalbinėti.

Esu pavargęs po sunkios dienos. Tačiau iš Vilniaus autostrada važiuau šiek tiek linksmesnis, nei važiuojant į priekį. 1 Įsitikinau, kad net didžiausi politiniai oponentai gali susėsti prie stalo ir kalbėtis. Ir labai tikiuosi, kad gali ir išgirsti vieni kitus. 1

Apkabinu visus 🙏

Plačiau apie šį susitikimą galite skaityti čia: <https://www.lrp.lt/.../prezidentas-partiju.../36990>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ZEFdpdy5VNm3Wqf1WEGZPyD4zRJxb1zLiJ9QuGDci3YhbjghJHn46D1d6qVTH3EtI> 2021 m. lapkričio 17 d.

COVID-19 IR VAIKAI

Labai nesuklysiu sakydamas, kad šios savaitės pirmos pusės naujienų „lyderiai“ yra migrantų krizė mūsų pasienyje ir vaikų Galimybės pasas. 1 Per šias kelias dienas šia tema buvo tiek prikalbėta, kad atrodo sunku rasti kažką naujo. 1 Vis tik man ausį „rėžė“ dažnai skambantys pasisakymai, kad vaikams korona yra nepavojinga. Atseit ja prasergama... ką čia prasergama, tiesiog pabūna besimptominiu atveju. Kaip yra iš tikrųjų? 1

Pradėkime nuo to, kad vaikams hospitalizacija ar juo labiau mirtis yra ženkliai retesnis dalykas nei jų tėvams ar seneliams. Ji gali skirtis net šimtą kartų ir daugiau. [1] Tačiau vis tik ši rizika nėra lygi nuliui. Toli neklaidžiokime ir pažvelkime į Lietuvos duomenis. 1 Nuo pandemijos pradžios preliminariais duomenimis (!) Lietuvos ligoninėse dėl COVID-19 buvo gydyti 1222 vaikai. (1 pav.) Vien tik per š.m. spalio mėn. tokių pacientų turėjome virš 400. Reanimacijos ir intensyviosios pagalbos skyriuose (RITS) dirbančių sveikatos priežiūros specialistų pagalbos prireikė 177 ligoniukams. (2 pav.) 1 Per rugsėjo ir spalio mėn. jų buvo net 52. Kaip matome, tai absoliuti dauguma COVID-19 stacionare gydytų vaikų priklauso 0-6 m. grupei. (3 pav.) Nežinau kaip Jums, tačiau man šie skaičiai atrodo tikrai nemaži. 1 Apvaizdos užtarimu mes vis dar turime „0“ prie skaudžiausios statistikos eilutės. Tačiau jei mes pažiūrėtume pasaulio mastu, tai čia nulių nėra. Š.m. rugsėjo mėn. Pasaulio sveikatos organizacija paskelbė, kad nuo pandemijos pradžios dėl COVID-19 mirė virš 9 tūkstančių vaikų ir jaunuolių (0-25 m. amžiaus). [2] Vien tik Jungtinėse Amerikos Valstijose tokių mirčių (0-18 m.) buvo virš 700. [3] Švedijoje tokių mirčių yra priskaičiuojama 14. [4] Jungtinėje Karalystėje per pirmuosius pandemijos metus mirė 22 mažieji pacientai. [5] O apie Long COVID-19 tarp vaikų, jau turėtų būti atskira kalba. 1 Taigi apibendrinimas. Kovidas yra mažiau pavojingas vaikams, nei mums suaugusiems. Ir tai yra labai džiugu. 1 Vis tik matome, kad jis gali skaudžiai smogti ir tiems, kurie mums yra už viską brangiausi. Saugokime juos. 1 Tikriausiai dauguma su manim sutiks, kad yra pats didžiausias košmaras tėčiui ir mamai sėdėti ant ligoninės taburetės bei matyt sunkiai sergantį savo vaiką. 1 Aš tai patyriau... ir nenoriu to pakartoti. 1

O dabar atleiskit, nes turiu bėgt patikrinti kaip maniškė išmoko „Gamtą ir žmogų“. Juk penktadienį kontrolinis 😊 1

Šaltiniai:

- [1] <https://www.cdc.gov/aging/covid19/covid19-older-adults.html>
- [2] <https://www.who.int/.../weekly-epidemiological-update-on...>
- [3] <https://data.cdc.gov/.../Deaths-by-Sex-Ages.../xa4b-4pzv...>
- [4] <https://www.statista.com/.../number-of-coronavirus.../>
- [5] <https://www.nature.com/articles/s41591-021-01578-1>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02EbBVQSayxxotCShSRoa1GaNTNTvt1cVrQWXeKpFz77XcsVMTWINDTmoTMPUBrZvil> 2021 m. lapkričio 18 d.

Trečiaja (stiprinančiaja) COVID-19 vakcinosa doze pasiskiepijo paskutinio Italijos karaliaus Umberto II anūkas Princas Emanuele Filiberto. Jis yra vienas iš seniausių Europos karališkųjų dinastijų atstovas, kurio šeima pagal paveldėjimo teisę priklauso legendinio Šv. Mauricijaus ir Lozorius riterių ordino Didžiojo Magistro titulas. Gal šis karališkas pavyzdys padrąsins vis dar abejojančius 1 😊
#PetysUžLaisvę

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02idKXNAbBPiUPJokMxHgtAjDnjK2XPj7VQ8uhezUbqYyTjnJV4diGk9ikjQ8my7GPI> 2021 m. lapkričio 19 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0fiowAfw6M8Y3u3qauCrH4FnCDXuRjuRZnWRJpakeogbapjfu6d9k2P4VhoBoLnXVI> 2021 m. lapkričio 20 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0242WgSEtDyZ3wXF4EYPfngXfFj7xuFo2nTbRay3KkhzyK1t4yeHc6EknWa7paGzHTI> 2021 m. lapkričio 20 d.

TRUMPAS ŠEŠTADIENIO RYTO ŽVILGSNIS Į COVID-19 STATISTIKĄ 1

◆ COVID-19 naujų atvejų skaičius (7 d. slenkantis vidurkis) praėjusios savaitės antroje pusėje buvo bepradėdąs augti, tačiau greitai buvo „apramintas“ ir vėl patraukė žemyn. Šią minutę šios rodiklio reikšmė yra 1771 ir tai mažiausias skaičius nuo spalio 5 d. Priminsiu, kad šios bangos rekordas buvo pasiektas Visų Šventųjų dienos išvakarėse ir siekė vidutiniškai 2994 atvejus per 7 dienas. (1 pav.) 1

◆ Šeštadienio ryto duomenimis ligoninėse dėl COVID-19 buvo gydomi 1522 pacientai. Nuo lapkričio 3 d. hospitalizuotų kovidinių pacientų skaičius mažėja. Priminsiu, kad tą dieną stacionare buvo gydomi 1984 pacientai. Didžiausias „kritimas“ stebimas mažėjime ne sunkių pacientų, t.y. nuo 1829 (11.03) iki 1380 (11.19). Tačiau reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose aiškesnio pagerėjimo dar reikėtų palaukti. Čia jau kuris laikas (praktiškai 4 savaites) gydomų pacientų skaičius svyruoja 140-150 ribose. Dar galiu paminėti, kad per šios savaitės penkias darbo dienas į ligonines buvo paguldyti 773 COVID-19 pacientai. (1 pav.) 1

◆ Mirčių nuo COVID-19 kas dienišius rodiklius vertinti sunku, nes jie gana ženkliai „šokinėja“, todėl čia pateikiu jų slenkančius 7 d. vidurkius. (2 pav.) Matome, kad mūsų „visų laikų rekordas“ buvo pasiektas 2020 m. gruodžio 30 d. ir siekė vidutiniškai 47,7 mirtis per 7 dienas. Šios bangos aukščiausia reikšmė buvo per Vėlines – 36,3, o šio ryto duomenimis turime – 27,9. Praktiškai nuo lapkričio pradžios šis rodiklis mažėjo, o šiandien turime tokį nedidelį „šuoliuką“. Tikėkimės tai nebus pasikeitusios tendencijos ženklas ir prie liūdniausios statistikos eilutės matysime vis mažesnius skaičius. 1

◆ Trumpas žvilgsnis į COVID-19 atvejus pagal amžiaus grupes. (3 pav.) 2020 m. pabaigos / 2021 m. pradžiose „bangoje“ daugiausia atvejų buvo nustatoma tarp 50-59 m. asmenų. Tačiau ši banga skiriasi. Iki moksleivių atostogų pradžios daugiausia naujų COVID-19 atvejų būdavo fiksuojama vaikų (0-9 m. ir 10-19 m.) bei jų „tėvų“ (30-39 m. ir 40-49 m.) amžiaus grupėse. Pastarąsias porą savaitių matome „rokiruotę“. Vaikų grupėje (ypač 10-19 m.) matome super atvejų kritimą nuo 567,3 (10.29) iki 217,9 (11.19). Panašus kritimas stebimas ir 0-9 m. grupėje. Taip pat ryškūs pokyčiai stebimi ir jų „tėvelių“ amžiaus grupės tarpe. Reikėtų pasakyti, kad paskutinės dienos „vaikų“ grupėse šis „kritimas“ yra kiek sulėtėjęs. 1

◆ Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras Lietuvos COVID-19 epidemiologinę situaciją įvertino kaip keliančią didelį susirūpinimą ir skyrė 6,5 balus (iš 10). (4 pav.) Matome, kad mūsų šalies

įvertinimas yra yra 9 vietoje pagal epideminės situacijos gerumą, t.y. tik 8 ES šalys gavo geresnius įvertinimus. 1

Apibendrinimas. Peržvelgus visus rodiklius matome, kad mūsų COVID-19 epidemiologinė situacija yra tikrai geresnė, nei buvo prieš 3-4 savaites. Taip pat galime jau teigti, kad Vėlinių ilgasis savaitgalis epideminės situacijos nepablogino. 1 Mokių atostogos irgi suvaidino savo pozityvų vaidmenį. 1 Kas mūsų laukia? Aš manau, kad vakcinacija toliau darys spaudimą epidemijos kreivei. 1 Naudodamasis proga noriu padėkoti 1 2 7 2 9 tautiečiams, kurie šią savaitę nusprendė pasiskiepyti pirmąja doze. Taip pat virusui turėtų būti sunkiau plisti dėl jau seniau ir šią savaitę įvestų nefarmacinių priemonių. 1 Taip atrodo viskas žvelgiant į skaičius... tačiau ne skaičiai ir jų analizavimas nugalė pandemijas, o paprasti žmonės. 1 Dėkoju Jums už viską 🙏

Gražaus savaitgalio ir saugokime vieni kitus 😊 #PetysUžLaisvę

Naujausią Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro apžvalgą galite rasti čia: [https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/...](https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ABjq2QG8Wej9zNRS5rR7QByT83AY8oQtgkmd15pCc7PrQ5QXcLpr2iRaLmH2Xjqel> 2021 m. lapkričio 22 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0RxNhUy4o3ELZWiojVBaEMnvJyXGYcM8PkPcWHStsTxK6eGygkenmigM7tGtgJsxGl> 2021 m. lapkričio 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0rbPW3e8guwjoYczn2kiix6754nMv7MmZwSgpEiYJpSoG3Zy5djTrTpUCdsi6Hd1vl> 2021 m. lapkričio 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ArWXPa6HWiC3JSxFT3DVPoYN9i4emJWuFaMyNW8x9DpqtN7heRDDUyxBMQKVRg2el> 2021 m. lapkričio 23 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0obXW4EEanp8QHDFJXDo4qka11rqstoWZ7Yn66ndfTAvX4FhPjPpfhT5kchcwDv7Kl> 2021 m. lapkričio 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02r3VtEUVSEhHzDBzEvvXA42xiPRw944XQtgKkBx7yeZrojJG2uZkYyr4mezwoexZMI> 2021 m. lapkričio 25 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0osMxZcfuQQJ7X54PB1Nyf4R3nm5mNwFT7V2kMZ2MgtNEk82JnVetxdYKVndRdu3vl> 2021 m. lapkričio 25 d.

KAUKĖS PRIEŠ KORONĄ

Net jeigu mes jau esame kiek prisisotinę kalbų apie COVID-19 ir jos suvaldymui taikomas priemones, tačiau vis dar pasigirsta abejonių apie medicininių kaukių svarbą pandemijos suvaldymui. Pabandyti šią abejonę "prasklaidyti" pasitelkdamas visiškai šviežią publikaciją. 1

Šį kartą mano dėmesio centre atsidūrė meta-analizė, kuri buvo publikuota š.m. lapkričio 18 d. „British Medical Journal“ mokslo žurnale. Tiems skaitytojams, kurie turėjo mažiau galimybių susipažinti su mokslinių tyrimų metodologija, priminsiu, kad meta-analizė įvertina kelių atskirų tyrimų duomenis ir suformuluoja apibendrinančias išvadas. Tokiu būdu mes galime remtis ne vieno tyrimo rezultatais, o keleto ir tuo pačiu sumažiname mūsų apsirikimo tikimybę. Taigi, minėtoje metanalizėje buvo vertinama įvairių visuomenės sveikatos priemonių poveikis COVID-19 pandemijos suvaldymui. Buvo nustatyta, kad kaukių dėvėjimas sumažina COVID-19 naujų atvejų skaičių (angl. incidence) 53 proc. (RR=0,47; 95proc.PI 0,29-0,75). Tuo tarpu fizinio atstumo laikymasis buvo mažiau efektyvi priemonė (RR=0,75; 95proc.PI 0,59-0,95). (žr. pridedamą iliustraciją). 1

Ačiū Jums, kad taisiklingai dėvite medcines kaukes. Ši ir visos kitos Jūsų pastangos yra labai svarbios kovoje su COVID-19 iššūkiu 🙏 1

Pilną straipsnio tekstą galite skaityti čia: <https://www.bmj.com/content/375/bmj-2021-068302>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0325v5J4rRPssSLBKvhEmrP5k7kPaXBDCWa724aXobpE1FYWiHr9fcDuCOMwLBS3hal> 2021 m. lapkričio 25 d.

Prieš kelias valandas Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro leidžiamame mokslo žurnale "Eurosurveillance" buvo publikuoti grupės mokslininkų atlikto tyrimo rezultatai, kuriame buvo vertinamas COVID-19 vakcinacijos populiacinis efektas. Anot jų vakcinacija Lietuvoje padėjo išvengti: 1

- ◆ 729 mirčių nuo COVID-19 (60-69 m. grupėje);
- ◆ 1540 mirčių nuo COVID-19 (70-79 m. grupėje);
- ◆ 1151 mirčių nuo COVID-19 (80 m. ir vyresnių grupėje).

Viso PSO Europos regiono šalyse vakcinacija išsaugojo beveik 470000 gyvybių (+60 m. grupėje).

#PetysUžLaisvę

Straipsnį galite skaityti čia: <https://www.eurosurveillance.org/.../1560-7917.ES.2021.26...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0q1S9AEHZ4koEXfcgmgagvTG5kSNApqUoJQbJh7Kk1eLmq4Er857epJJFJV7gMTG3l> 2021 m. lapkričio 26 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0swN8oaescSJzQHxkF5jZQxaoSxG3fbEznM4ZdqxvgPMSHMNQC7SQe8K8X9qEZbsKI> 2021 m. lapkričio 26 d.

TRUMPA COVID-19 EPIDEMIOLOGINĖS SITUACIJOS APŽVALGA 1

◆ Naujų COVID-19 atvejų skaičius (7 d. vidurkis) buvo šioje bangoje pasiekęs piką spalio 31 d. ir tada siekė 2994. Šio ryto duomenimis šis rodiklis siekia 1752. Tai yra ženklus sumažėjimas. Tačiau šią savaitę jis praktiškai nebekito ir svyravo 1700-1800 ribose. Taip pat šią savaitę matėme pandemijos pagreičio judėjimą iš „pandemijos slūgimo“ į „pandemijos augimo“ zoną. Penktadienio ryto duomenimis mes dar „per Marytės plauką“ esame „slūgimo“ zonoje (-0,9 proc). Tikėtina, kad jau artimiausiu metu mes galime atsidurti „augimo“ zonoje. (1 pav.) 1

◆ Penktadienio duomenimis COVID-19 ligonių ligoninėse buvo 1402 (iš jų 131 reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose - RITS). Čia kol kas tendencija teigiama ir greičiausiai ji kurį laiką tokia išsilaikys arba bent jau neturėtų būti staigių pablogėjimų. Gana optimistiškai nuteikia, tai kad RITS pacientų skaičius „paliko“ ilgakai užsibūtą 140-150 zoną ir jau bando „šturmuoti“ 130 ribą. (2 pav.) 1

◆ Mirčių skaičius pastarosiomis dienomis šiek tiek sumažėjo. Jei praeito pentadienio rytą 7 d. mirčių vidurkis siekė 26,9, tai šio ryto duomenimis 25,1. 1 Ak, galėtų šis rodiklis pasileisti „laisva pavara“ žemyn. 1

◆ Pateikiu naujus atvejus pagal amžių. (2 pav.) Matome, kad per paskutinę savaitę pradėjo augti naujų atvejų skaičius tarp vaikų. Sekančią savaitę bus svarbu stebėti šį rodiklį ir kaip keisis atvejai jų tėvėlių grupėse (t.y. 30-49 m.). Greičiausiai matysime augimą, tačiau tikėtina, kad bent artimoje perspektyvoje jis neturėtų būti labai staigus. 1

◆ Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras Lietuvos COVID-19 epidemiologinę situaciją įvertino kaip keliančią vidutinišką susirūpinimą ir skyrė 6,2 balus (iš 10). (3 pav.) Matome, kad mūsų šalis šiuo metu pagal COVID-19 epidemiologinę situaciją yra tarp geriausiai vertinimų ES/EEA. 1

Apibendrinimas. Galime pasidžiaugti šia akimirka ir pasakyti, kad tikrai situacija kol kas atrodo neblogai pas mus. 1 Aišku daug nerimo atnešė naujienos apie „super mutantą“ iš Pietų Afrikos Respublikos. Tačiau kol kas apie jie labai daug klausimų ir tik vos keli pirminiai atsakymai. 1 Kaip jau esu sakęs, kad nežinome, kokių dar „zuikių“ šis virusas slepia savo skrybėlėje. Bet tikiu, kad išrišime ir šiuos jo fokusus 😊 1

Naujausią ECDC apžvalgą galite rasti čia: <https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0eaQizDR24Sf6TVfqDh1asug38LXtKS8H6U636pm18v8hSzpYo9mjimAPk1ybEANsTI> 2021 m. lapkričio 27 d.

APIE SARS-COV-2 VIRUSO OMICRON ATMAINĄ 1

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras paskelbė susistemintą informaciją apie Omicron (B.1.1.529) viruso atmainą. Svarbiausi punktai:

- ◆ Ši atmaina pirmą kartą buvo nustatyta mėginyje Botsvanoje, kuris buvo paimtas lapkričio 11 d. ir mėginyje Pietų Afrikos Respublikoje (PAR), kuris buvo paimtas lapkričio 14 d.

- ◆ Omicron atmaina turi 30 mutacijų S baltyme, su kuriuo virusas tvirtinasi prie ląstelės. Tai kelia pavojų, kad jis gali būti sunkiau atpažįstamas imuninei sistemai. O tai kelia klausimą, dėl vakcinų efektyvumo prieš šią atmainą.

- ◆ Omicron atmaina nustatyta PAR, Botsvanoje, Izraelyje, Honkonge ir Belgijoje. Izraelyje ši atmaina buvo nustatyta atvykusiam asmeniui iš Malavio. Tad tikėtina, kad ir šioje šalyje gali būti paplitusi. Reikėtų pridurti, kad testavimo ir sekvenavimo apimtys Afrikos žemyne yra labai menkos.

- ◆ Stebimas atvejų augimas PAR Gauteng provincijoje ir per paskutines 7 dienas PAR naujų COVID-19 atvejų skaičius padidėjo daugiau nei 200 proc. Tačiau kol kas siekia apie 2000 naujų atvejų per dieną, o tai šios šalies mastu nėra labai didelis skaičius. Tad tiksliai negalima pasakyti kiek labiau ar mažiau užkrečiama yra ši viruso forma.

- ◆ Kol kas nėra informacijos, kuri rodytų, kad Omicron atmaina sukeltų sunkesnę ligos formą ar pasižymėtų neįprastais simptomais.

- ◆ Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras šią rizikos atmainos patekimo į Europos Sąjungą ir išplitimo riziką vertina kaip labai aukštą.

Visą raportą galite rasti čia: <https://www.ecdc.europa.eu/.../threat-assessment-brief...>

(Photo by Tom Podmore on Unsplash)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02dcPFaFyaDJkqk4MPfDngJb8dJRJMAnt22iFaYVRzqtiDSMwpz4XZkKTLcm88cRCW1> 2021 m. lapkričio 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02KmcqVryuvfJY99oG9JnQnNWx72s8ZLauKGE6gG1D7v28TNtUy3tVA3w12mM97tl> 2021 m. lapkričio 29 d.

MINTYS PO BENDRO LIETUVOS IR IZRAELIO EKSPERTŲ TARYBŲ POSĖDŽIO

Šiandien man teko nemažas iššūkis pirmininkauti bendram Lietuvos ir Izraelio ekspertų posėdžiui, kuriame buvo kalbama apie vaikų vakcinaciją. Pabandyčiau pasidalinti keliomis mintimis: 1

- ◆ Pradžioje Izraelio kolegos trumpai pristatė COVID-19 vaikų situaciją ir vakcinacijos patirtis. Anot jų, šiuo metu pusė visų teigiamų PGR testų yra tarp vaikų. Sunki ligos eiga pasireiškia 1 iš 900 užsikrėtusių vaikų. Nuo 1 iki 2 proc. COVID-19 persirgusių vaikų pasireiškia Long COVID-19. 1

- ◆ Vėliau buvo aptariami šalutiniai vakcinacijos efektai tarp vaikų. Aišku pagrindinis dėmesys buvo skirtas miokarditui. Dalinuosi screen-shotu iš šio susitikimo, kuriame pateikti miokardito atvejai pagal amžių, lytį ir dozę. Matome, kad mus labiausiai dominančioje amžiaus grupėje (12-15 m.) miokardito atvejų tarp mergaičių buvo tik vienas. Šiek tiek dažniau sutinkami buvo atvejai tarp berniukų. Tačiau,

anot pranešėjų jie buvo nesunkūs. Mes užklausėme, o ką jie mano apie tokias kalbas, kad vakcinos gali sąlygoti nevaisingumą ir pan., tai buvo atsakyta, kad tam nėra jokio fiziologinio pagrindo. Taip pat užklausėme, ką jie mano apie pasigirstančius mūsų šalyje raginimus, kad vos ne kiekvienas vakcinavimo atvejis turėtų būti pirmiausiai aptiriamas su gydytojų ir vos neišrašomas „receptas“. Atsakymas buvo, kad tokio siūlymo taikymą populiacijos mastu būtų sunku vertinti rimtai. 1

◆ Trečia klausimų grupė buvo susijusi su vakcinacijos organizavimo iššūkiais ir sprendimais. Kolegos iš Izraelio atsiduso, kad jų šalyje yra taip pat aktyvus skiepų skeptikų judėjimas. Jie paminėjo, kad yra žmonių iš akademinio pasaulio su įvairiais moksliniais vardais, tačiau nesusijusiais su visuomenės sveikata, epidemiologija, virusologija, infektologija, imunologija ir pan., kurie aktyviai dalyvauja tokiose judėjimuose ir tampa skiepų skeptikų lyderiais. Dažniausiai šių asmenų „pasireiškimo“ erdvė yra socialiniai tinklai ir juose skleidžia labai gerai parengtas melagingas žinutes. 1

◆ Aš šiandien pateikiau savo FB paskyroje pateikiau pasiūlymą Jums užduoti klausimą Izraelio ekspertams. Kadangi laiko buvo skirta mažai, tai uždaviau vieną klausimą, kuris sulaukė daugiausiai Jūsų „patiktukų“. 1 T.y. p. Editos Kupčiūnienės klausimas: „Kokia Izraelio taktika padėjo įveikti dvejojančių/nenorinčių ne dėl sveikatos, o dėl sąmokslų teorijų skiepytis argumentus?“ Jų rekomendacija buvo, kad pirmiausiai reikėtų į šį procesą įtraukti pediatrus. Tai yra tie žmonės, kuriems mes patikime savo vaikų sveikatą ir jais pasitikime. Tam, kad pediatrai galėtų tinkamai išsamiai informuoti tėvelius, yra siūloma organizuoti specialius webinariumus, kuriuose būtų pateikiama naujausia mokslinė informacija apie skiepus. Kalbant apie platesnį kitų visuomenės grupių palaikymą COVID-19 vakcinacijai, buvo pasiūlyta įtraukti religinių organizacijų lyderius. 1

◆ Diskusiją baigėm sutardami, kad tokie posėdžiai ir pasidalijimai patirtimi galėtų būti organizuojami ir ateityje.

Atrodo tiek šiam kartui. Gero vakaro visiems 😊 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02ujDtP6WP4HgkKbXjxMSruHfdi86FtvX7YwNDSDwHp6fvfT3qBsSh59ErrZoCiQA6l> 2021 m. gruodžio 1 d. (priskirta prie pasakojimų)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02tnqTkAecjF24ha6Z8n8eAK5mxSauz7gHEjsos13waGZYkWfJ7L1zvX96dUhPTqcal> 2021 m. gruodžio 2 d.

Dar neseniai viešoje erdvėje buvo lyginama COVID-19 epidemiologinė situacija šiais metais su ta pačia diena praėjusiais metais. Ir dažnai tokie palyginimai būdavo pabaigiami apibendrinimu, kad va čia kaip beviltiškai blogai mes tvarkomės su pandemija. Tad aš pabandžiau į vieną lentelę sudėti praėjusių metų gruodžio 1 d. ir šių metų gruodžio 1 d. skaičius 😊 1

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02VwgSnzhHtghyThumcLXeR5txppyZ1vtygNEY5aWTUckAsijhFtok8GopmFDkA6Wel> 2021 m. gruodžio 3 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0264ExXx8NbTekLnnD87JEqpuBiqR5WYY4MpgUbA7VUEAYBynjeinLeC6XriLQ7qNml> 2021 m. gruodžio 3 d. (priskirta prie fake news)

Esu jau minėjęs anksčiau, kad tikrai nebijau paskaityti ir priešingą nuomonę turinčių asmenų ar organizacijų tekstus. Šį kartą akys „užkliuvo“ už STI gruodžio 1 d. įrašo, kuriame teigiama: “Šiuo metu reikšmingą susirgusiųjų ir net mirusiųjų dalį sudaro pilnai paskiepyti asmenys”. Hmm... sudomino 😊 Teiginys labai stiprus, tačiau nėra pateikti jokie tai iliustruojantys skaičiai. Nusprendžiau pats juos pažiūrėti.

Kadangi jau penktadienio vakaras, tai leidau sau patikrinti tik pirmąją šio teiginio dalį, t.y. susirgusius. O kadangi STI atstovai yra jau daug kartų pasisakę kritiškai prieš naujų COVID-19 atvejų traktavimą

kaip “susirgusieji”, tai atsižvelgdamas į tai panagrinęjau hospitalizacijas pagal vakcinacijos statusą. Pridedamoje lentelėje matote, kiek COVID-19 pacientų buvo gydoma ligoninėse pagal vakcinacijos statusą ir sunkumą (pateikti absoliutūs skaičiai ir procentai). Matome, kad tarp reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose (RITS) gydomų ligonių vidutiniškai daugiau nei 80 proc. buvo neskiepyti ir tik mažiau nei penktadalis buvo pilnai vakcinuoti. Ne tokių sunkių COVID-19 ligonių (be RITS) tarpe nevakcinuoti sudarė apie 73 proc., o vakcinuoti 27 proc. Tad mano nuomone, kad grynai iš žmogiškosios pusės žiūrint kiekvienas sergantis COVID-19 yra reikšmingas. Tačiau jei žiūrime iš sveikatos sistemos perspektyvos, tai nepalyginamai reikšmingesnę dalį sudaro nevakcinuoti. Pridėsiu dar, kad skiriasi pati gydymo eiga tarp vakcinuotų ir nevakcinuotų. Nesu anesteziologas-reanimatologas, tačiau darbas SET ir NEPT leidžia iš pirmųjų lūpų išgirsti apie situacijas ligoninėse, tai gydytojai praktikai tai patvirtina. Apie tai labai gerai aprašoma ir šiame interviu:

<https://www.lrt.lt/.../prof-jovaisa-zmones-kurie-dirba-su...>

Gražaus penktadienio vakaro ir [#PetysUžLaisvę](#)

Hospitalizacijų duomenis pagal vakcinacijos statusą kiekvieną dieną galite rasti čia:

<https://osp.stat.gov.lt/praejusios-paros-covid-19-statistika>

Apibendrintus už ilgesnį laikotarpį galite rasti čia: <https://mpiktas.github.io/covid19lt/hospital.html>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid034d8akVsigE7Hxr71ktmSGuvdZh7Kj4RSghtXBcrVNw3QVFREM7mDYdxr2TQ6nmEXI> 2021 m. gruodžio 4 d.

TRUMPA COVID-19 EPIDEMIOLOGINĖS SITUACIJOS APŽVALGA 1

◆ Naujų atvejų skaičius (7 d. vidurkis) šio ryto duomenimis siekia 1660. Tai kol kas žemiausia reikšmė šio bangos metu. Tačiau norėčiau priminti, kad tie rytiniai duomenys, kuriuos Jūs skaitote interneto puslapiuose ar girdite per televiziją ir radiją, yra išankstiniai ir per kelias artimiausias dienas jie šiek tiek pasikoreguoja. Bet aplamai paėmus, šis rodiklis visą lapkritį gražiai krito, o paskutinę savaitę sustojo ir svyravo apie 1700 atvejų. (1 pav.) 1

◆ Praėjusioje savo apžvalgoje užsiminiau, kad artimoje ateityje galime pamatyti pandemijos pagreičio perėjimą iš „pandemijos slūgimo“ į „pandemijos augimo“ zoną. Tas ir nutiko praėjusį savaitgalį, kai mes į tą augimo zoną “kyštelėjom nosį”. Tiesa, tai buvo nedidelis (iki 1proc.) ir labai trumpas epizodas. Visą šią savaitę vėl turėjome labai nedidelį neigiamą pandemijos pagreitį, o šį rytą vėl atsidūrėme “augimo zonoje” (+1,8 proc.). Nors mums labai patiktų matyti neigiamą pagreitį ir kuo spartesnį, tačiau ir toks “makalavimasis” yra neblogai, kai matome nemažoje dalyje Europos valstybių (pvz.: Ispanijoje, Prancūzijoje ir pan.) tikrai sparčius atvejų augimo tempus. 1

◆ Šeštadienio ryto duomenimis COVID-19 ligonių ligoninėse buvo 1276 (iš jų 122 reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose – RITS). Šitoje statistikos eilutėje nuo lapkričio 3 d. “piko” (tada ligoninėse buvo gydomi 1984 COVID-19 pacientai) stebime nuoseklų mažėjimą. Ypač džiugina RITS pacientų mažėjimas. Mančiau, kad čia mes kažkokių neigiamų siurprizų neturėtume matyti ir artimiausią savaitę. 1

◆ Pastarąją savaitę turėjo neblogai nuteikti ir šviesesnes žinutes siunčianti mirčių nuo COVID-19 statistika. Šio ryto duomenimis 7 d. mirčių vidurkis siekė 21,1. Praėjusį šeštadienį (11.27) jis buvo 23,6. Sergamumo bei hospitalizacijų statistika suteikia mums daugiau drąsos viltis, kad šie skaičiai už savaitės dar bus mažesni. 1

◆ Labai įdomu stebėti naujų COVID-19 atvejų dinamiką pagal amžių. (2 pav.) Matome, kad užpraeitą savaitę buvęs augimas abejose vaikų grupėse, šią savaitę išliko tik tarp pačių mažiausių (0-9 m.). Vyresnėlių tarpe jis stabtelėjo. Praėjusioje savo apžvalgoje minėjau, kad reikės stebėti kaip keisis situaciją jų tėvelių grupėje (t.y. 30-49 m.). Čia kol kas augimo nematome, tačiau atvejų skaičiai ir nebekrenta. Visose kitose amžiaus grupėse stebime atvejų mažėjimą, tačiau jis yra sulėtėjęs. 1

◆ Naujausioje Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro ataskaitoje Lietuvos COVID-19 epidemiologinė situacija įvertinta šiek tiek prasčiau nei prieš tai buvusią savaitę ir skirti 6,8 balai (iš 10). Vis tiek tai yra geresnis įvertinimas nei bendras ES/EEA šalių vidurkis. (3 pav.) [1] 1

◆ Kelios žinutės apie Omicron. Ši viruso atmaina jau yra nustatyta 30 pasaulio šalių: 217 atvejų – Pietų Afrikos Respublikoje, 58 – Jungtinėje Karalystėje, 33 – Ganoje, 19 – Botsvanoje, 17 – Nyderlanduose, 15 – Vokietijoje, 15 – JAV, 13 – Portugalijoje, 11 – Australijoje, po 10 – Kanadoje ir Austrijoje ir pavieniai atvejai (1-9) Honkonge, Ispanijoje, Šveicarijoje, Belgijoje, Italijoje, Norvegijoje, Brazilijoje, Pietų Korėjoje, Izraelyje, Japonijoje, Prancūzijoje, Reunione, Indijoje, Danijoje, Švedijoje, Liuksemburge, Singapūre, Airijoje bei Čekijos Respublikoje. Kol kas šios atmainos atvejų Lietuvoje nėra nustatyta. [2] Taip pat dar daug klausimų apie šią atmainą lieka neatsakyta. Jei kas norėtų paskaityti tikrai kokybišką turimos informacijos apie Omicron atmainą apžvalgą, tai siūlyčiau šią Nature publikaciją. [3] 1

Apibendrinimas. Ši savaitė nepateikė jokių nemalonių siurprizų COVID-19 epidemiologiniame lauke. Situacija lieka sudėtinga, kuri reikalauja daugybės mūsų kantrybės ir pastangų. Tačiau, jei ir po savaitės rašydamas tokią apžvalgą matysiu panašius skaičius, tai sakysiu, kad pas mus yra visai neblogai. 1

Sveikatos visiems ir gražaus balto savaitgalio 😊

Šaltiniai:

[1] [https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/...](https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/)

[2] <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/>

[3] <https://www.nature.com/articles/d41586-021-03614-z>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0YNTGhTSwzePvufuJqEQKn8CxKt893gVNTVPEmHaoYgd8Ju5844ex83H5shQ2ufJtl> 2021 m. gruodžio 6 d.

COVID-19 IR RIZIKA MIRTI PER ARTIMIAUSIUS 12 MĖN.

Mokslo pasaulyje nuo pat COVID-19 pandemijos pradžios buvo keliamas klausimas apie šios ligos ilgalaikį poveikį mūsų sveikatai. Jau yra straipsnių, kurie leidžia geriau mums suprasti šias rizikas. Praėjusią savaitę buvo paskelbti vieno tyrimo rezultatai, kurie yra svarbūs šioje diskusijoje. Šį straipsnį pirmiausiai užmatė **Ričardas Savukynas** ir puikiai jį pakomentavo. Bet manau, kad verta dar kartą į jį užmesti akį. 1

Pradėkime nuo to, kad čia aptariamas straipsnis buvo publikuotas š.m. gruodžio 1 d. mokslo žurnale „Frontiers in Medicine“. Tai mažiau žinomas medicinos žurnalas, nei garsieji Lancet, NEJM, JAMA ar British Medical Journal, tačiau yra recenzuojamas ir turi visai padorų citavimo indeksą (3,9). Tad jame pateiktą informaciją galime laikyti patikimą ir ją aptarti. 1

Šio tyrimo autoriai išnagrinėjo informaciją apie 13638 pacientus, kurie buvo testuoti dėl COVID-19 Floridos universitetui priklausančiose gydymo įstaigose. Tiriamieji buvo suskirstyti į tris grupes pagal COVID-19 istoriją: neužsikrėtę COVID-19 (tokių buvo 13214), užsikrėtę COVID-19, bet prasirogę lengvai ar vidutiniškai (tokių buvo 246) ir užsikrėtę COVID-19 bei sirgę sunkiai (tokių buvo 178). Jie buvo stebiami 365 d. po COVID-19 teigiamo ar neigiamo testo ir žiūrėta kiek iš jų per šį laikotarpį mirė. Matome, per stebėjimo laikotarpį nuo bet kokios priežasties 2686 asmenys mirė nuo bet kokios priežasties. Palyginus, pagal COVID-19 susirgimo statusą, matome, kad daugiau nei pusė asmenų, kurie persirgo sunkiai kovidu mirė per sekančius 12 mėnesių (žr. pridedamą lentelę). 1 Siekiant įvertinti riziką mirtį nuo bet kokios priežasties per pirmuosius metus buvo skaičiuojamas rizikos santykis (angl. hazard ratio). Tai labai dažnai epidemiologijoje sutinkamas rodiklis, kuris naudojamas išgyvenamumo analizėse ir parodo kiek yra didesnė rizika patirti neigiamą įvykį (šiuo atveju mirtį per artimiausias 365 d. nuo bet kokios priežasties) veiksnio veikiamoje grupėje (persirgę COVID-19) lyginant su kontroline (nepersirgę COVID-19). Paprastais žodžiais sakant, čia buvo skaičiuojama, kiek

didesnę riziką mirtį turi asmenys persirgę COVID-19, nei tie kurie nebuvo užsikrėtę ir nesirgo COVID-19. Matome, kad ši rizika tarp lengvai persirgusių ir nesirgusių statiškai esmingai nesiskyrė. Tačiau paskaičiavus šią riziką tarp nesirgusių COVID-19 ir sirgusių sunkiai, matome, kad mirties riziką tarp persirgusių sunkiai yra net 3,61 karto didesnė. Jei mes tą pačią riziką paskaičiuojame įvertinus (adjusted) galima lyties, amžiaus, rasės ir gretutinių ligų aspektą, tai gauname 2,50 karto didesnę, nei žmonių niekada nesirgusių COVID-19. Dar įdomu, kad širdies ir kraujagyslių bei kvėpavimo takų ligos sudarė tik ketvirtadalį mirčių struktūroje, tarp visų mirusiųjų po sunkios COVID-19 eigos. 1

Apibendrinimas. Daug mokslininkų kalbėdami apie COVID-19 pabrėžia jo ilgalaikes pasekmes. Štai King's College London genetinės epidemiologijos profesorius Tim Spector yra pabrėžęs, kad: "dabar tikroji problema nėra sunki ligos forma ar mirtis, o Long COVID. Būtent jis prisideda prie lėtinių ligų naštos augimo, kuri pirmiausiai atsilieps šeimos gydytojams bei sveikatos sistemai aplamai". [2] Ir šis aptartas tyrimas parodo, kad pasveikimas nuo COVID-19 gali dar nebūti galutinė pergalė nuo šios ligos. Kad COVID-19 palieka ilgalaikius pėdsakus sveikatai rodo ir kiti tyrimai. [3] Manau, kad juos ir aplamai Long COVID temą bus dar galimybė aptarti plačiau. 1

Šaltiniai:

[1] <https://www.frontiersin.org/.../10.../fmed.2021.778434/full>

[2] [https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600(21.../fulltext)

[3] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(21.../fulltext)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02yCc6qabh8Y8CtiJN1iprDpNzccye4FLffVrrUXv1vK7Mb6WchQPGiASNmigpLTX2l> 2021 m. gruodžio 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02goVfzYcTxhyMrYRKOEdjxc9Lrv55ruieVRB5iXPmHMMCTAK3zDvSMHk6Kua9T9rl> 2021 m. gruodžio 7 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02dt11t1GF8g4YHEeMZrg1ed3YtrhywzALuU9s36sc7F27euUsVkmWynpHtRR3oEJpl> 2021 m. gruodžio 7 d.

PO POSĖDŽIO (19)

Šiandien įvyko jau 19-asis Prezidento suburtos Sveikatos ekspertų tarybos posėdis, kuriame dalyvavo ir NEPT, Vyriausybės, SAM ir Seimo atstovai. Taip pat gausus būrys pediatrų atstovų. Tad galite nesunkiai nuspėti šio posėdžio temą. 1

Posėdis buvo pradėtas nuo trumpo epidemiologinės situacijos aptarimo. Buvo Prezidentui pristatyti pagrindiniai sergamumo, ligoninių užimtumo ir mirtingumo rodikliai. 1 Matome, kad dabartinė situacija išlieka įtempta, tačiau vis tik ji yra ženkliai geresnė nei buvo prieš mėnesį. Bene labiausiai džiugina COVID-19 ligonių ligoninėse sumažėjimas. 1 Šios bangos stacionarizuotų ligonių pikas buvo pasiektas lapkričio 3 d. ir tada ligoninėse buvo gydomi 1984 pacientai. Pastarosiomis dienomis šis rodiklis siekia apie 1300. 1

Daugiausia dėmesio šio pranešimo metu buvo skirta vaikų temai. Šio rudens banga pasižymį dideliu COVID-19 atvejų skaičiumi tarp vaikų. Jei praėjusių metų pabaigoje vaikai (0-19 m.) tarp visų naujų COVID-19 atvejų sudarė 6-7 proc. Tai š.m. spalio mėn. (t.y. prieš mokinių atostogas) naujų atvejų skaičius tarp vaikų sudarė daugiau nei 30 proc. Lapkričio mėn mes matome, kad ši dalis yra sumažėjusi ir šiuo metu vienas iš keturių naujų atvejų yra fiksuojamas tarp vaikų.

Dažnai spaudoje girdime, kad vaikai persergera besipmtome ar labai lengva forma. Tad pažiūrėjome kaip dažnai vaikai buvo stacionarizuojami dėl COVID-19. Matome, kad per visą pandemijos laikotarpį iki š.m. spalio pabaigos stacionare dėl COVID-19 buvo gydyti 39 tūkst. asmenys. Iš jų vaikų buvo 1222. Tai sudarė apie 3 proc. visų hospitalizacijų. Per pirmuosius du rudens mėnesius stacionare buvo gydyti 405 vaikai. Arba kas dvidešimtas pacientas ligoninėse gydomas dėl COVID-19 buvo vaikas. Matome, kad ši dalis yra išaugusi, nei sakykim buvo š.m. pradžioje. 1

Taip pat pažiūrėjome kiek buvo asmenų gydomų reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose. Nuo pandemijos pradžios RITS skyriuose buvo gydyta beveik 6200 pacientų iš jų 177 vaikai. Tai sudarė beveik 3 proc. visų RITS gydytų pacientų. Galiu pridėti, kad per šių metų rugsėjo ir spalio mėn. RITS'e buvo gydyti 52 vaikai. 1

Pažiūrėję vaikų stacionarizavimo skaičius tarp, tai matome, kad stacionarizavimo struktūroje, daugiau nei 50 proc. sudarė vaikai nuo 0 iki 6 metų. Kitos amžiaus po 11-18 proc. 1

Tiek mano minčių. Gero vakaro ir saugokite vieni kitus 😊 1

Daugiau informacijos apie šį ankstesnius posėdžius galite rasti čia:

<https://www.lrp.lt/lt/sveikatos-ekspertu-taryba>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid03fmGcC2JreqteSXqrjqqbqDortRMDgaJeXyToRUochwxBZxzfzBQQErMqWzk3v1> 2021 m. gruodžio 8 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid022bx332Jc8HpmNDD8gEPp1wbSaez9EJvqnB9TUFr7o4rVfySKruS9iCxv3WCnQ2qdl> 2021 m. gruodžio 10 d.

AR TIKRAI COMIRNATY VAKCINA PASKIEPYTŲ ASMENŲ MIRTINGUMAS 24 PROC. DIDESNIS NEI NESKIEPYTŲ?

Vakar socialiniuose tinkluose buvo pasidalinta žinute, kad paskiepytų žmonių COMIRNATY vakcina mirtingumas nuo visų mirties priežasčių yra 24 proc. didesnis. Panagrinėkime šią informaciją. Pradėkime nuo to, kad tai buvo paskelbta vienoje Izraelio portalo publikacijoje. [1] Dalinuosi šios publikacijos ekrano nuotrauka. Tame pačia straipsnyje yra teigiama, kad šis teiginys paremtas JAV Maisto ir vaistų agentūros (FDA) raportu, kurio nuorodą straipsnio autoriai pridėda. [2] Na reikėtų pasakyti, kad pačiame dokumente nerasite mirtingumo rodiklį, bet galime rasti nedidelę pastraipą, kurioje yra teigiama, kad nuo bet kokios priežasties iš vakcinos tyrime dalyvavusių asmenų mirė 38. Iš jų 21, kuris buvo vakcinuotas COMIRNATY vakcina. 17 - mirusių buvo nevakcinuoti. (Žr. pridedamą tos pastraipos nuotrauką). Skirtumas – 4 mirtys iš 40 tūks. tiriamųjų imties. Tačiau pabrėžiama, kad nei viena mirtis nebuvo susijusi su vakcina. Galime nesunkiai paskaičiuoti, kad vakcinuotų asmenų grupėje buvo 24 proc. daugiau mirčių nei nevakcinuotų asmenų grupėje.

Atrodo, kad čia ir turėtume sustoti. Tačiau toks skaičiavimas ir tokia išvada gal ir turi kokią „buhalterinę“ reikšmę, tačiau epidemiologinės reikšmės nelabai. Jei mes norime iš šios informacijos išpešti daugiau epidemiologinės naudos, tai mes turime skaičiuoti epidemiologinius rodiklius. Ir tinkamiausias tam rodiklis būtų santykinė rizika (angl. relative risk - RR), kuri leistų paskaičiuoti kiek didesnę riziką mirti nuo bet kokios priežasties turi skiepyti asmenys lyginant su neskiepytais.

Pabandykim tai padaryti kartu. 1

Santykinę riziką galima apskaičiuoti rankiniu būdu [3] arba pasinaudojus interneto kalkuliatoriumi [4]. Kad galėtume tai apskaičiuoti, tai reikia užpildyti lentelę. Susirandame duomenis, kiek buvo vakcinuotų bei kiek buvo nevakcinuotų... ir štai turime lentelę. Šiek tiek paskaičiuojame ir gauname, kad $RR=1,2430$. Tai reikštų, kad vakcinuotiems yra 1,24 karto didesnė rizika mirti, nei nevakcinuotiems. Tačiau, kiek ši rizika statistiškai reikšminga? Mestelkim akį į statistinį reikšmingumą parodančią reikšmę (p). Kad ši rizika būtų statistiškai reikšminga, tai $p<0,05$. Dabar matome, kad šiuo atveju apskaičiuota $p=0,5047$, o tai yra LABAI toli nuo reikalingos reikšmės. Apskaičiuotas paskiliautinis intervalas siekia nuo 0,6560 iki 2,3554. Tad ir šis pasikliautinis intervalas parodo, kad apskaičiuota rizika nėra statistiškai reikšminga ir neturi jokios epidemiologinės reikšmės. Ir jokių būdu negalime daryti išvadų, apie dažniau mirstančius asmenis po vakcinacijos. Juolabiau, kad žymiai didesnių apimčių tyrimai parodo priešingas tendencijas. Sakykim, kad ir spalio 29 d. publikuotas tyrimas, kuriame buvo įvertinta 11 milijonų asmenų duomenys, parodė, kad kaip tik COMIRNATY vakcina pasiskiepiję asmenys turi statistiškai reikšmingai mažesnę riziką mirti nuo bet kokių kitų

priežasčių (aRR=0,41, 95proc. CI 0,38-0,44 po pirmos dozės ir aRR=0,34, 95proc.CI 0,33-0,36 po antros dozės). [5]

Koks būtų apibendrinimas? Ši informacija, kurią paskelbė Izraelio spauda ir vėliau pasidalino socialinio tinklo vartotojai, neturi jokios reikšmės vertinant vakcinų saugumą ar efektyvumą. Tačiau ji socialiniuose tinkluose buvo pateikta tokiame formate, kad galėjo kai kuriems žmonėms sukelti abejonių ir gal net pakeisti jų ketinimus priimti sprendimą vakcinuotis. Tokias mintis suponuoja keli komentarai po mano perskaitytu įrašu. Pavyzdžiui, “Ir žinant tokią informaciją įvedamas privalomas skiepijimas? Ir tai ne žmonių žudymas?” ar štai toks “O mes ir be mokslo tą sakėm- iki 2023 gegužės testuojamos vakcinos NEGALI BŪTI kovidų prevencijos garantas. Tai va- prašom.” Tad manęs neapleidžia abejonės, kad tokiu būdu pasidalijant šia informacija nebuvo siekiama nešališkai informuoti savo sekėjų, o greičiau sukelti abejonę 🤔

#PetysUžLaisvę

Šaltiniai:

- [1] <https://www.israelnationalnews.com/news/317091>
- [2] <https://www.fda.gov/media/151733/download>
- [3] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/.../article-28324.image.f1/>
- [4] https://www.medcalc.org/calc/relative_risk.php
- [5] <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7043e2.htm>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid027vMoWbKFgcjvSdJcY2imRMfxdVzxyuWZegFJP21wNCTYyCh5wGsgPz7Gbkm6rW79l> 2021 m. gruodžio 11 d.

TRUMPA COVID-19 EPIDEMIOLOGINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

♦ Naujų COVID-19 atvejų skaičius (7 d. vidurkis) šio ryto duomenimis siekia 1614. Tai šiek tiek mažiau nei praėjusio šeštadienio rytą, kai buvo 1688. Tačiau reiktų pasakyti, kad šis rodiklis savaitės pradžioje augo ir antradienį siekė 1744. Nuo to laiko buvo slinkimas žemyn. Apibendrinus galime pasakyti, kad šią savaitę kaip ir praėjusią aptariamas rodiklis svyravo ties 1700 atvejų per 7 d. reikšme ir neįgavo aiškesnės krypties. Paskutinės dienos lyg siunčia žinutes, kad gal įsivyras aiškesnė mažėjimo tendencija. (1 pav.) 1

♦ Šią savaitę mes praleidome pandemijos augimo zonoje. O antradienį pandemijos pagreitis “sublizgėjo” su +33,3 proc. augimu. Dabar šis rodiklis nors ir išlieka teigiamas, tačiau nuolat mažėja. Kas nutiko? Čia reikalingas trumpas komentaras. Pandemijos pagreičio skaičiavime yra naudojamas ir teigiamų testų procento pokytis. Šią savaitę šiek tiek ūgtelėjo teigiamų testų dalis, o tai atsiliepė ir pandemijos pagreičiui. Tačiau jei dabartinis teigiamų testų procentas išsilaikys esamoje padėtyje ir net mažės, tai viso gali būti, kad sekantį šeštadienį mes sugrįšime į pandemijos slūgimo zoną. 1

♦ Šeštadienio ryte ligoninėse gydomų COVID-19 pacientų buvo 1261 (iš jų 122 reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje). Priminsiu, kad praėjusį šeštadienį turėjome 1276 hospitalizuotus COVID-19 ligonius. Tad situacija išliko nepakitusi ir manyčiau, kad labai didelių neigiamų siurprizų šioje statistikos eilutėje neturėtume matyti ir per ateinančias 7 dienas. (1 pav.) 1

♦ Tikrai galime pasidžiaugti jau kelinta savaite gerėjančia mirčių nuo COVID-19 statistika. 1 Šio ryto duomenimis 7 d. mirčių nuo COVID-19 vidurkis siekia 17,6 ir tai yra mažiausia reikšmė nuo rugsėjo pabaigos. Priminsiu, kad praėjusį šeštadienį ji buvo 22,0. Tai reiškia, kad pastarąją savaitę nuo COVID-19 kiekvieną dieną mirdavo vidutiniškai keturiais žmonėmis mažiau nei užpraitą savaitę. 1

♦ Labai smalsu stebėti naujų COVID-19 atvejų dinamiką atskirose amžiaus grupėse. 1 Šį kartą dalinuosi su Jumis grafiku, kuriame matote 7 d. naujų COVID-19 atvejų vidurkio pokyčius skirtingose amžiaus grupėse. “Pastorinau” keturias linijas: dvi vaikų ir dvi “tėvėlių”. Matome, kad abi “vaikiškosios” linijos šiek tiek paaugo pastaruoju metu, tačiau paskutinėmis dienomis tas augimas

sustojo ir net matome pakritimą. "Tėvelių" linijos kurį laiką išliko daugiau mažiau stabilios, tačiau pastarosiomis dienomis truktelėjo žemyn. 1 [Bus smalsu stebėti tolimesnę jų dinamiką. \(2 pav.\)](#) 1

♦ Naujausioje Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro ataskaitoje Lietuvos COVID-19 epidemiologinė situacija įvertinta ženkliai geriau nei buvo praėjusioje ataskaitoje ir skirti 5,8 balai (iš 10). O tai reiškia, kad Lietuvos COVID-19 epidemiologinė situacija kelia "vidutinišką susirūpinimą". Tokį patį įvertinimą gavo ir Švedija, kuri kartu su Lietuva dalinasi 6-7 vieta tarp visų ES/EEA šalių (3 pav.) [1] 1

♦ Šio apžvalgos rengimo metu Lietuvoje nebuvo patvirtintas nei vienas omikron atmainos atvejis. Pasaulyje šios atmainos atvejai yra fiksuoti 49 pasaulio šalyse. [2] 1

Apibendrinimas. Praėjusio šeštadienio apžvalgoje rašiau: "jei ir po savaitės rašydamas tokią apžvalgą matysiu panašius skaičius, tai sakysiu, kad pas mus yra visai neblogai. "Tad dabar galiu pasakyti, kad tikrai su mūsų epidemiologine COVID-19 situacija yra neblogai. Ir gal net šiek tiek geriau nei "neblogai". 1

Sveikatos visiems ir gražaus balto savaitgalio 😊

Šaltiniai:

[1] <https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/...>

[2] <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid029ZbDKKSjDqACw4Dgt9gZ2RpRk6KDsKHAc6uL2JgWuenpvriKBUhBp8x8gCPsSPKfl> 2021 m. gruodžio 12 d.

Australijos paštas 🇦🇺 kviečia žmones skiepytis specialiu antspaudu "Be Safe & Vaccinate" pažymint laiškus. Va toki "svečią" 🙌 šiandien radau savo pašto dėžutėje. Dar priminsiu, kad 93,3 proc. australų populiacijos (+16 m.) yra paskiepyta bent viena vakcinos nuo COVID-19 doze. 1

Daugiau informacijos apie Australijos vakcinacijos programą galite rasti čia:

<https://www.health.gov.au/.../covid-19-vaccine-rollout...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid036WLMZAcM3VuhSyZLv5VWGkenUxNMxUoCKSxm7cDxhxfYn79C1wzcc8urfYodfiq1l> 2021 m. gruodžio 14 d.

Turime jau pirmuosius duomenis, kaip vakcinos sugeba kovoti su Omicron atmaina. 1

Matote, kad asmenys, kurie pasiskiepijo "Vaxzevria" (AstraZeneca) vakcina seniau, nei prieš 15 savaitių, tai apsaugos praktiškai neturi. 1 Tačiau jei jie pasiskiepija pastiprinančiąja "Comirnaty" (BionNTech-Pfizer) vakcina, tai susigražina apie 70 proc. "apsaugą" nuo simptominės ligos formos. 1 Asmenys, kurie vakcinavosi "Comirnaty" vakcina, jų apsauga išlieka ilgiau, tačiau prieš Omicron ji gerokai menkesnė nei prieš Deltą atmainą. Tačiau po pastiprinančiosios dozės ji padidėja iki +75 proc. 1

Reikėtų paminėti, kad šie duomenys dar nėra recenzuoti, tačiau pasitikėjimo kreditą suteikia rimtas tyrėjų kolektyvas iš Londono higienos ir tropinės medicinos bei Oksfordo universiteto. 1

Šaltinis: <https://khub.net/.../f423c9f4-91cb-0274-c8c5-70e8fad50074>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02TQnxvQaREctaWgnxTADEJTULE9e9YuBfrf8jPnvP9Rf55CZdgQWmUAcFFVj6fEsol> 2021 m. gruodžio 15 d.

Vakar STI vadovas savo FB paskyroje paviešino grafiką, kuris manau daugeliui jo sekėjų turėjo padaryti įspūdį. T.y. kad šių metų lapkritis yra „rekordininkas“ pagal mirčių skaičių Lietuvoje. Patikrinau tai ir galiu patvirtinti, kad bent jau ši amžių tokio lapkričio nėra buvę. Pagal išankstinius

duomenis Lietuvoje, šių metų lapkritį mirė 4572 asmenys. (1 pav.) Galima būtų čia šį postą ir pabaigti. Bet gal pabandykim „nerti giliau“.

Pažiūrėkim kiek iš šių mirčių yra dėl COVID-19 (pagal 1 mirties apibrėžimą, kur įtraukiami atvejai kai COVID-19 yra pagrindinė mirties priežastis). Palyginkim mirčių duomenis lapkričio 1 d. ir gruodžio 1 d. (1 lentelė) Pasirinkau tokį duomenų analizavimo kelią, nes tokie duomenys yra kiekvieną dieną skelbiami Statistikos departamento svetainėje ir yra visiems prieinami. Taigi matome, kad per 2021 m. lapkričio mėn. nuo kovido pagal patį konservatyviausią apibrėžimą mirė 834 žmonės. Tad, jei „nebūtų koronos“, tai mes turėtume 3783 mirtis ir tai būtų ketvirtas rezultatas per paskutinius 20 metų. Bet nekalbėkim „kas būtų jeigu būtų“. Turim tą koroną ir pakeisti šio fakto negalim. Tačiau galim pakeisti kitą faktą – sumažinti galimybę numirti nuo koronos. Dar kartą pažiūrėkim į lentelę. Matome, kad iš tų mirusių nuo COVID-19 (primenu dar kartą, kad tai pats siauriausias apibrėžimas) 650 buvo neskiepyti arba pasiskiepiję nepilnai ir 184 pilnai pasiskiepiję. Jei dabar iš visų mirusių per lapkričio mėn. atimtume nesiskiepijusius ir mirusius nuo COVID-19, tai gautume 3922 mirtis. Tai būtų antra didžiausia reikšmė ir nedaug skirtųsi nuo 2006 ar 2007 m. lapkričio mėn. rodiklių. Trečią kartą pakartosiu, kad čia pagal pirmą mirties apibrėžimą. Jei naudotume antrąjį apibrėžimą (kur įskaičiuojamos mirtys, kai COVID-19 yra bet kuri mirties priežastis), tai gautume dar įspūdingesnius skaičius. Bet jau čia kitam kartui.

Kokia išvada būtų? Taip, lapkritį mirė daug žmonių. Tačiau tą skaičių galėjome turėti gerokai mažesni jei daugiau žmonių būtų pasiskiepiję. Arba (čia ne teiginys, o tik pasvarstymas – kaip mėgsta kartoti STI direktorius)...., o kiek žmonių STI paskatino ir paragino pasiskiepyti nuo COVID-19? Ir kiek sulaukė nuo šio žingsnio? Ar Jūs pasidomėjot? Ar Jūs nors pirštą pajudinot...

[#PetysUžLaisvę](#)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02y7oPzfPcHVP9DmYLnzjjTAovp7rt6HHzyh pP7sXe9tKCKfuLL45GjCzsBX1x76Pwl> 2021 m. gruodžio 16 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0z8Lc5kU5ALbcHuwAtnKq7KTvqNFwV7wf KBboiBBcK4pGNo4htz9cu3qbufgJTTGsl> 2021 m. gruodžio 17 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02B7UFN7bFGUpFFWtizZesbVUndHdiZZDmUFrdL8dTCnTor2Hbi8tkQt4VU9jGCG6Fl> 2021 m. gruodžio 19 d.

TRUMPA COVID-19 EPIDEMIOLOGINĖS SITUACIJOS APŽVALGA 1

◆ Naujų COVID-19 atvejų skaičius (7 d. vidurkis) visą šią savaitę svyravo apie 1600 žymą. Pirmadienį buvo pasiekęs savo žemiausią reikšmę nuo rugsėjo 30 d. ir siekė 1571. Šio ryto duomenimis jis yra 1601. Tai siek tiek mažiau nei praėjusio šeštadienio rytą (tada rašiau paskutinę savo apžvalgą), kai buvo 1627. Apibendrinus galime pasakyti, kad šią savaitę nors ir matėme mažesnes reikšmes nei prieš tai buvusią savaitę, tačiau aiškesnė mažėjimo tendencija neįsivyravo. (1 pav.)

◆ Praėjusioje savo apžvalgoje rašiau: ”jei dabartinis teigiamų testų procentas išsilaikys esamoje padėtyje ir net mažės, tai viso gali būti, kad sekantį šeštadienį mes sugrįšime į pandemijos slūgimo zoną”. Panašiai ir nutiko. Jau šios savaitės pradžioje mes sugrįžome į “pandemijos slūgimo” zoną. Tačiau savaitgalį “apsisuko ratas” ir mes atsibudome sekmadienio rytą su nedideliu augimu (+2,5 proc.).

◆ Sekmadienį ryte ligoninėse gydomų COVID-19 pacientų buvo 1323 (iš jų 111 reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje - RITS). Pažymėsiu, kad šis RITS gydomų pacientų skaičius yra mažiausias nuo rugsėjo 20 d. Tačiau matome, kad šiek tiek per savaitę išaugo neRITS gydomų pacientų skaičius. Jei praėjusį šeštadienio rytą jų buvo 1139, tai dabar turime 1212. Apskritai, tai stacionaro rodikliai (įskaitant ir RITS) jau visą gruodžio mėnesį svyruoja apie 1300. (1 pav.)

Šią savaitę nuliūdino nedidelis “atšokimas” mirčių nuo COVID-19 statistikoje. Jei keliose iš eilės savo apžvalgose galėjau džiaugtis vis mažesniais skaičiais, tai šią savaitę matėme šios geros tendencijos sustojimą ir nežymų ūgtelėjimą. Šio ryto duomenimis 7 d. mirčių nuo COVID-19 vidurkis siekia 19,43, o praėjusį šeštadienį jis buvo 18,40.

Toliau stebime naujų COVID-19 atvejų dinamiką atskirose amžiaus grupėse. Per šią savaitę čia kažkokių ryškesnių pokyčių neįvyko. Gal tik galime matyti labai nedidelius “paaugimus” 0-9 m. ir +80 m. amžiaus grupėse. (2 pav.)

Naujausioje Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) ataskaitoje Lietuvos COVID-19 epidemiologinė situacija šį kartą įvertinta prasčiau nei praėjusioje ataskaitoje ir skirti 6,7 balai (iš 10). O tai reiškia, kad Lietuvos COVID-19 epidemiologinė situacija kelia “didelį susirūpinimą” (3 pav.) [1]

Per šią savaitę buvo patvirtinti 5 omikron atmainos atvejai Lietuvoje. [2] Iš visų penkių patvirtintų atvejų trys yra įvežtiniai, vieno atvejo užsikrėtimo aplinkybės nėra aiškios, dar vienas atvejis – susijęs su užsienyje buvusiu asmeniu. Iš viso pasaulyje ši atmaina yra patvirtinta 71 šalyje. 1 Niekartosiu, kas jau apie šią atmainą buvo pranešta per TV programas ar apie tai rašė portalai ar socialiniuose tinkluose minėjo kolegos. Tik trumpai paminėsiu tris dalykus: 1

1 Jau pirmi oficialūs duomenys rodo, kad ši atmaina gali būti mažiausiai du kartus labiau užkrečiamesnė nei delta. [4] Spauldoje galime matyti ir didesnių skaičių, bet jie dar turėtų būti vertinami atsargiai. Tačiau ir du kartus didesnis užkrečiamumas reikštų žaibišką plitimą, kurį jau dabar galime stebėti visoje eilėje šalių. Šiuo metu skaičiuojama, kad omikron viruso reprodukcijos dydis (R_0) gali siekti 10. [5] Priminsiu, kad pirminės viruso atmainos R_0 buvo apie 2,5, deltas $R_0=5-7$.

2 Vakcinų efektyvumas prieš šią atmainą yra gerokai sumažėjęs. Praėjus 3 mėn. po antrosios dozės vakcinų efektyvumas prieš simptomine formą siekia tik apie 30 proc. Palaikančioji dozė gražina 70-75 proc. efektyvumą. [6]

3 Kol kas nėra duomenų, kad ši atmaina sąlygotų sunkesnę klinikinę eigą. [7] Tačiau reikia pastebėti, kad sunkesnei eigai išsivystyti reikia laiko. Tad dar šios kiek optimistiškesnės žinutės patvirtinti negalima. 1

Apibendrinimas. Šią minutę mes galime pasidžiaugti kol kas nebloga situacija. 1 Tačiau nauja atmaina siunčia mums gana nerimastingas žinutes, kad apie naujus iššūkius, kuriuos teks įveikti. 1 Šiek tiek pasitikėjimo suteikia tai, kad atrodo vakcina savo poveikio nepraranda (ypač po trečiosios dozės). 1 Vis tik dar labai nedidelė mūsų visuomenės dalis yra pasiskiepijusi šia stiprinančiąja doze. Anot ECDC, tik 16,5 proc Lietuvos gyventojų. 1

Todėl manyčiau yra svarbūs keturi žingsniai: 1) skatinti daugiau gyventojų pasiskiepyti trečiąja doze; 2) sustiprinti šiuo metu taikomas nefarmacinės viruso plitimo valdymo priemones; 3) surasti galimybių sustiprinti patvirtintų ir įtartinų omikron atvejų kontaktų atsekamumą, testavimą ir izoliaciją; 4) sveikatos priežiūros įstaigoms parengti veiklos planus/scenarijus, kaip atliepti į išaugusį COVID-19 pacientų skaičių. 1 Ir pabaigai noriu pasakyti, kad COVID-19 pandemija dar nesibaigė ir mes dar jos nesuvaldėm. Kelios gerai sužaistos atkarpos per krepšinio varžybas dar pergales negarantuoja. 1 Atrodo, kad dar ta korona mūsų kantrybę ir pasiryžimą patikrins. Tačiau neabejoju, kad kartu mes ir tai galime atlaikyti. 1

Gražaus likusio sekmadienio vakaro. Saugokite vieni kitus 🙏

Šaltiniai:

[1] <https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/...>

[2] <https://npsc.lrv.lt/.../lietuvoje-patvirtinti-dar-trys...>

[3] <https://www.gisaid.org/hcov19-variants/>

[4] <https://assets.publishing.service.gov.uk/.../Technical...>

[5] [https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600\(21.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS2213-2600(21.../fulltext)

[6] <https://www.medrxiv.org/con.../10.1101/2021.12.14.21267615v1>

[7] <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/.../vaccine-tracker...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid082oZ8Y723gyPz9ZYUdSjC7xtWxvsLZLw1nME2Dti1hVruZMT9rXm8pyvP6PF9Muwl> 2021 m. gruodžio 20 d.

Vis diskutuojame apie išaugusį mirčių skaičių Lietuvoje. ¹ Idant tos diskusijos būtų produktyvesnės, tai sudėjau į grafiką mirčių skaičių pagal pagrindines priežastis nuo 2020 m. sausio iki 2021 m. spalio mėn. ¹ Manau, kad aiškiai matosi, jog pagrinde korona "kelia bangas" šioje liūdnoje statistikoje 🙄 ¹ Duomenų šaltinis: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xmbf5dJZohuXKCv4L9zTgCtMx9tKcASwPhu2xanEW4DJpRv7z6bwesDWu94you8l> 2021 m. gruodžio 21 d.

Šiuo metu Danijoje yra fiksuojami aukščiausi COVID-19 užsikrėtimų skaičiai Europoje (neskaitant nykštukinio San Marino ir Andoros). Tai ką turi danai dabar, tai yra ne tik jų rekordai, bet tai ženkliai didesni užsikrėtimų skaičiai nei buvo Lietuvoje. Tačiau pagal mirtis nuo COVID-19 Danija yra tik 37 vietoje tarp Senojo žemyno šalių. Lietuva atitinkamai užima 19 ir 8 vietą (jei vėl neskaiciuojam San Marino). [1] Kokios galėtų to būti priežastys: ¹

¹ Gal dėl to, kad danai yra apskritai gerokai sveikesni nei lietuviai? Danijoje 57,1 proc. moterų ir 60,5 proc. vyrų vyresnių nei 65 metai savo sveikatą vertino gerai arba net labai gerai. Tuo tarpu Lietuvoje šie procentai būtų atitinkamai 7,9 ir 14,1. [2]

² Gal Danijoje yra geresnė sveikatos sistema ir daugiau kovidinių pacientų pavyksta išgelbėti? Pagal Euro Health Consumer Index, Danijos sveikatos sistema yra ranguojama 4 vietoje tarp Europos valstybių, o Lietuvos 28 vietoje. [3] Pagal kitą metodiką sudarytame viso pasaulio sveikatos sistemų reitinge, Danija užima 17 vietą, o Lietuva 45. [4]

³ Gal danai taiko griežtesnes karantino priemones? Atrodo, kad yra priešingai. Danijoje nefarmacinių priemonių griežtumas (angl. Stringency Index) yra 38,9, o Lietuvoje 46,3. [5]

⁴ O gal tiesiog daugiau danų nusprendė pasiskiepyti ir vakcinas atlieka savo darbą? Danijoje pilnai vakcinuotų (+60 m.) dalis siekia 99,2 proc., o Lietuvoje – 76,8 proc. Visos suakusiųjų populiacijos skaičiai atitinkamai būtų – 96,2 proc. ir 75,9 proc. [6]

Kokia galėtų būti išvada? Taip mes atsiliškame nuo danų pagal gyventojų sveikatą ir sveikatos sistemą. Čia dar ilgai mums teks dirbti, kad juos pavytume. Tačiau vakcinacija yra taip pat prieinama danams, kaip ir lietuviams. Jie taip pat naudoja tokias pačias vakcinas. Tad jei jau ieškome pavyzdžių

Skandinavijoje, tad kodėl nepasekt jais vakcinacijos nuo COVID-19 srityje 😊 ¹

Šaltiniai:

[1] [https://www.worldometers.info/coronavirus/weekly-trends/...](https://www.worldometers.info/coronavirus/weekly-trends/)

[2] <https://ec.europa.eu/.../infographs/womenmen/bloc-1c.html...>

[3] <https://healthpowerhouse.com/.../EHC.../EHCI-2018-report.pdf>

[4] [https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736\(18.../fulltext](https://www.thelancet.com/.../PIIS0140-6736(18.../fulltext)

[5] <https://ourworldindata.org/explorers/coronavirus-data-explorer?zoomToSelection=true&time=2021-07-31..latest&facet=none&uniformYAxis=0&pickerSort=asc&pickerMetric=location&Metric=Stringency+index&Interval=7-day+rolling+average&Relative+to+Population=true&Align+outbreaks=false&country=LTU~DNK>

[6] <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/.../vaccine-tracker...>

(Photo by Daria Volkova on Unsplash)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02CJpTSor8nJKAQSBkLRPnceRUND9be3D1eP8N4b3aAwuDhHLiA1kawSTpsq3Hx6Pcl> 2021 m. gruodžio 22 d.

AR OMICRON ATMAINA LEMIA SUNKESNĘ COVID-19 LIGOS EIGĄ?

Atrodo, kad gal ir ne. 1

Vakar buvo publikuoti pirmieji apibendrinti duomenys apie omicron atmainos klinikinę eigą Pietų Afrikos Respublikoje. Rezultatai gana optimistiški. Jie rodo, kad užsikrėusių šia atmaina rizika hospitaliniam gydymui yra 80 proc. mažesnė nei užsikrėtusių delta atmaina (aOR=0.2, 95% CI 0.1-0.3). (žr. pridedamą lentelę) O omicron užsikrėtusių ir hospitalizuotų pacientų tikimybė sunkiai klinikinei ligos eigai nesiskyrė statistiškai reikšmingai. 1

Paprastais žodžiais sakant, kad užsikrėtę omicron atmainą asmenys turėjo mažesnę riziką papulti į ligoninę, o jei ten ir papuldavo, tai jų gydymas nebuvo sunkesnis nei užsikrėtusių delta. Skamba optimistiškai? Tikrai taip, tačiau reikėtų paminėti, kad tai yra išankstiniai rezultatai, kurie dar nebuvo recenzuoti. Todėl juos reikėtų vertinti atsargiai. 1

Nuoroda į aptariamą publikaciją: <https://www.medrxiv.org/con.../10.1101/2021.12.21.21268116v1>
(Photo by Leo Moko on Unsplash)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02JkRi28o8jYMqTK73DNCZGxgLbUz3FE17bAProGmtVby271EUzMX6oLJv4uNmXpFbl> 2021 m. gruodžio 24 d.

AR TIKRAI REVAKcinuoti asmenys (3 dozės) turi statistiškai didesnę riziką užsikrėsti omicron atmaina, nei nevakcinuoti?

Kūčios... visų galvose yra pasiruošimas šventei, o ne korona ir vakcinas. Taip ir turi būti. 1 **Bet pažadėjau pakomentuoti vieną FB įrašą ir turiu šį pažadą ištesėti.** 1

Vakar FB buvo pasidalintas įrašas (pridedu jo screen-shot'ą), kuriame aptariama JK Nacionalinio statistikos biuro (angl. Office for National Statistics) paskelbta apibendrinta medžiaga apie užsikrėtimus SARS-CoV-2 viruso omicron atmaina. Čia minimo FB įrašo autorė teigia: "Pagal JK duomenis, revakcinuoti asmenys (3 dozės) turi statistiškai didesnę riziką užsikrėsti šia atmaina, nei nevakcinuoti..." Tad ar tikrai taip yra? 1

Pirmiausiai reikėtų pasakyti, kad JK Nacionalinio statistikos biuras yra patikimas informacijos šaltinis ir jų pateikiamų duomenų tikrumu aš neturiu jokio pagrindo abejoti. 1

Didžiausio dėmesio sulaukia tos ataskaitos (nuoroda apačioje) 1b lentelė, kuria dalinuosi čia ir kurios pagalba tikriausiai autorė formuoja tokį savo teiginį. Tačiau pažiūrėjus jau į patį lentelės pavadinimą tampa aišku, kad tokio apibendrinimo negalima sakyti. Lentelės pavadinimas skamba sekančiai:

"Modelled likelihood of testing positive with an Omicron probable result in people who test positive for COVID-19, by screened demographic characteristic, UK". Tai reiškia, kad minėtose lentelėse skaičiuojant galimybių santykį (angl. odds ratio - OR) buvo imti tik tie asmenys, kurie gavo teigiamus COVID-19 testus.(!) Tad čia mes apie jokią riziką dažniau ar rečiau užsikrėsti net negalime kalbėti. Kaip buvo skaičiuojamas OR aiškiai parodo ir šios ataskaitos autoriai. Jei mes norėtume paskaičiuoti riziką užsikrėsti, tai mes turėtume imti ne asmenis, kurie jau gavo teigiamą testą, o visus tiriamo veiksnio veikiamus ir neveikiamus asmenis (t.y. nevakcinuotus ir vakcinuotus trečia doze) arba bent jau tirtus. Dabartinis skaičiavimas parodo tik tiek, kad jei mes gauname teigiamą COVID-19 testo atsakymą, tai tikėtina, kad tarp vakcinuotų trečia doze bus dažniau nustatytas omicron variantas, nei tarp nevakcinuotų. Tačiau mes negalime jokia apimtimi teigti, kad vakcinuoti papildoma doze asmenys turi didesnę riziką užsikrėsti omicron atmaina ar dar labiau teigti, kad vakcinacija didina riziką užsikrėsti omicron atmaina. 1 (paaiskinimas situacijos)

Dabar jau tikrai viskas 😊 Jokių įrašų apie koroną per Kalėdas 🎄

Nuoroda: <https://www.ons.gov.uk/.../14107coronaviruscovid19infecti...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0ZG7KL5oFGobFH3jjxHLwosEFHCqMpXdaqBf6EEw7WEqkf18je5iWgBBKcxHgEwg5l> 2021 m. gruodžio 24 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0Uskzn5296mwft3ZLkxXavrqqGcXYJ2MKuq5qU774poMD4nEMcQgk6qkqogisKAFvl> 2021 m. gruodžio 28 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02PPQosJi3K2aos94SUjKUWGz5QLKdiMEZ5fmuQEZZVBiPkyGoPPBmN1jPrBEstyEWl> 2021 m. gruodžio 28 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0xjXJomxrAbHeRmkV87jQY7KMMgyGqWfZSk1AtLokLsUpGeADfea2yE95Z9Nr1LgPl> 2021 m. gruodžio 29 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0219ROBPn9QcE5XJScUyufqZ8YVFyGwPMn3EFjQyrnotpNatu4H2VN8i3sLFdap6WAl> 2021 m. gruodžio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid0pk9MZrd76ZxsxEfRchXazdKQVgthQBs8vLwwVx2NPRBWgedTSiBQ4bqYtZubqjOkI> 2021 m. gruodžio 30 d.

KIEK SENOS VAKCINOS EFEKTYVIOS PRIEŠ NAUJĄ ATMAINĄ?

Vos tik paskelbus žinią apie naują SARS-CoV-2 viruso omicron atmainą, pirmas klausimas buvo apie šiuo metu turimų vakcinų efektyvumą. Kol kas dar nėra galutinių atsakymų į šį klausimą, bet pirmosios mokslinės publikacijos jau siunčia tam tikras žinutes. 1

◆ Pirmoji publikacija šiuo klausimu buvo publikuota dar gruodžio viduryje ir aš ją esu trumpai aptaręs savo FB paskyroje. Tad plačiau nekomentuosiu ir tik pasidalinsiu nuoroda į mano FB įrašą. [1]

◆ Sekantis nedidelės apimties mokslinis straipsnis vakar buvo publikuotas "New England Journal of Medicine" medicinos mokslo žurnalų flagmane. Jame remiantis duomenimis iš Pietų Afrikos Respublikos yra apskaičiuota, kad dvi „Comirnaty“ (Pfizer–BioNTech) vakcinų dozės suteikia gana solidų 70 proc. efektyvumą prieš hospitalizaciją dėl COVID-19 omicron atmainos atveju. Tiesa, prieš deltą atmainą ši apsauga buvo 93 proc. [2] (Noriu atkreipti dėmesį, kad šiame mano poste minima pirma studija vertino vakcinų efektyvumą prieš simptominę COVID-19 formą, o ši prieš hospitalizaciją).

◆ Taip pat vakar tame pačiame mokslo žurnale buvo publikuota ir kita nedidelės apimties studija iš Izraelio. Šiame tyrime buvo lyginama, kaip virusą neutralizuoja asmenų serumai po dviejų ir trijų „Comirnaty“ ((Pfizer–BioNTech) vakcinų dozių. Buvo gautas rezultatas, kad trys vakcinų dozės su virusu susitvarko gerokai efektyviau nei dvi. (žr. paveikslą) [3]

Tiek žinių šiam kartui. Saugokite vieni kitus 😊

Šaltiniai:

[1] <https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/4641549095891033>

[2] <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2119270...>

[3] <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2119358...>

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid033vWEusUTUz8tv64zRQRey1189MHwduU3BEfXUUNEDiZ6HjQhJvbsATN2KztcEfW5l> 2021 m. gruodžio 30 d. (netinka)

<https://www.facebook.com/mind.stankunas/posts/pfbid02Ed39Uen3um5wN9HqTDdvUNLFJMMCwXijxzWfp5dMxDoWbFJ7rEHeiqmiFquwcccfI> 2021 m. gruodžio 31 d.

TRUMPA COVID-19 EPIDEMIOLOGINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

Laikrodžiui skaičiuojant paskutines 2021 metų minutes žvilgtelkime su kokiomis epidemiologinėmis „nuotaikomis“ mes keliamume į 2022 metus.¹

◆ Naujų COVID-19 atvejų skaičius (7 d. vidurkis) per šv. Kalėdas (gruodžio 25-26 d.) dienomis buvo pasiekęs kol kas žemiausią savo reikšmę ir siekė 1318. Nuo to laiko jis po truputį auga ir šio ryto duomenimis siekia 1418. Matome besivyravojančią augimo tendenciją ir tai gali būti jau naujos omicron bangos kilimo pradžia. Priminsiu tai, kad šios ketvirtosios arba delta bangos metu aukščiausia šio rodiklio reikšmė buvo fiksuota spalio 31 d. ir siekė 2994 (žr. pridedamą paveikslą) Absoliutus mūsų COVID-19 pandemijos rekordas yra 3158 ir buvo pasiektas 2020 m. gruodžio 23 d.

◆ Šio ryto duomenimis Lietuvos ligoninėse buvo 1039 pacientai. Iš jų 103 reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose. Matome, kad kovidinių pacientų skaičius mažėja. (žr. pridedamą paveikslą) Dabartinis skaičius yra beveik dvigubai mažesnis, nei šios bangos rekordas, kuris buvo pasiektas lapkričio 3 d. Tada ligoninėse buvo gydomi 1984 COVID-19 pacientai (iš jų 155 RITS'e). Matome, kad kaip ir anksčiau, taip ir dabar didžioji dalis stacionare gydomų pacientų yra nevakcinuoti: 665 (71 proc.) bendro pobūdžio stacionare ir 103 (79 proc.) RITSe. Nesunku paskaičiuoti, kad šiuo metu bendrai stacionare yra gydoma 768 nevakcinuoti ir 271 vakcinuoti. Priminsiu, kad Galimybių pasas pradedamas taikyti, kai stacionare gydomų COVID-19 ligonių skaičius pasiekia 300.

◆ Mirčių nuo COVID-19 dinamika buvo kiek nepastovi pastaruosiu metu. Gruodžio 12 d. buvo fiksuotas mažiausias 7 d. mirčių nuo COVID-19 vidurkis, kuris siekė 18,0 (t.y. per paskutines 7 d. vidutiniškai mirdavo po 18 asmenų nuo COVID-19). Vėliau sekė augimas iki 24,29 (12.23) ir nuo to laiko matome mažėjimą. Šio ryto duomenimis 7 d. mirčių rodiklis siekia 19,29. Tikėkimės, kad ta mažėjimo tendencija išsilaikys. Priminsiu, kad absoliutus šio rodiklio rekordas yra 2020 m. gruodžio 30 d. Tada jis buvo ties 47,4 riba. O apskritai vienos dienos mirčių nuo COVID-19 rekordas buvo užfiksuotas per praėjusių metų šv. Kalėdas. Tada mirė 62 žmonės.

◆ Naujų atvejų skaičiaus pagal amžiaus grupes dinamika buvo stipriai veikiama mokinių atostogų. 0-9 ir 10-19 m. grupėse matome kritimą, o jų tėvelių (30-39 m. ir 40-49 m.) bei „vyresnių brolių“ (20-29 m.) grupėse matome gana ženklų augimą. (žr. pridedamą paveikslą).

Apibendrinimas. 2021 m. paliekame su kol kas gana nebloga COVID-19 epidemiologine situacija.

Tačiau jau pas mus yra omicronas ir tai reiškia naujus iššūkius ateinantiems metams, kuriuos mes turėsime kartu įveikti.

¹ Ir čia noriu prisiminti šiais metais mano dažnai minėtą JAV Prezidento Hario Trumano citatą: „Gyvenime galime padaryti viską, jeigu mums nerūpės, kam iš to bus garbė“.

Laimingų Naujųjų Metų 😊

SUMMARY

The Rhetoric of Power Centers on Social Media During the COVID-19 Pandemic

This master thesis examines the rhetoric of three power centers on Facebook during the COVID-19 pandemic in the period from January 1, 2021 until December 31, 2021. Research problem - the media claimed that the communication of COVID-19 was poor, but in order to be able to criticize it, first of all, it is necessary to find out what it was in the first place. For this reason, a rhetorical analysis is needed to know and understand what kind of communication was used during the COVID-19 pandemic. Therefore, the aim of the work is to reveal which types of persuasion are noticeable and which dominated the communication related to COVID-19 by analyzing the rhetoric of the three power centers. All the power centers discussed below are chosen because of their great influence in different spheres. Also, everyone is like representatives of institutions that act as centers of power. Therefore, the rhetoric of three power centers (administrative, political, medical) will be analyzed further in the work: political – Arūnas Dulkys, the Minister of Health of the Republic of Lithuania; administrative – Rolanda Lingienė, the director of the Vilnius Department of the National Public Health Center; medical – Mindaugas Stankūnas, a member of the Council of Health Experts, professor of the Health Management Department of the Lithuanian University of Health Sciences.

In order to achieve the goal of the work, the following tasks are set: 1) after analyzing the literature that includes rhetorical appeals logos, ethos, pathos, formulate and present the theoretical basis; 2) based on theoretical assumptions, formulate and present the methodological part of the work; 3) analyze the rhetoric of representatives of three power centers – political, administrative, medical – on the Facebook social network during the COVID-19 pandemic, using the categories of logos, ethos, pathos; 4) prepare work conclusions.

The analysis of Facebook rhetoric by Arūnas Dulkys revealed that the communication of a representative of the political sphere is mostly characterized by logos persuasion appeals, but other categories such as pathos, ethos and value/moral aspect are not far behind. A. Dulkys uses all categories in rhetoric about equally – about 20 percent. What is characteristic only of the rhetoric of the representative of the political center of power is the fact that there is frequent pathos - the promotion of negative emotions.

The Facebook posts of Rolanda Lingienė, representative of the administrative power center and director of the Vilnius Department of the National Public Health Center, are dominated by logos (39%) and value (26%) categories. The value and moral category clearly stands out, there are many appeals to

unity, empathy, hope, and friendship. This rhetoric of positive social values is often associated with personal responsibility.

The rhetoric of the representative of the medical power center, Mindaugas Stankūnas, is clearly dominated by the rhetorical appeal of logos. It occupies almost half of Stankūnas' Facebook communication – 47%. Also, the dominant category in medical power center communication is ethos, occupying 33%. analyzed sources. The analyzed sources clearly reflect the tendency to promote the audience's trust in the communicator, to create feelings of persuasiveness and suggestiveness.

To write an even broader analysis, it would be relevant to examine visual material, press conferences, emojis, as this would allow expanding the scope of the research. Future research could look at pandemic rhetoric through a different theoretical lens, beyond S. E. Green's theory of rhetorical diffusion. This could reveal new perspectives in examining the rhetoric of the COVID-19 pandemic. Although the author of the paper does not claim that after analyzing the rhetoric of the three power centers, it is possible to make large generalizations, nevertheless, this work enriches research on the social media communication of the power centers in Lithuania.